Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Expositio super Cantica Canticorum - Commentarium in Evangelium Iohannis - Cod. Schwarzach 6

Augustinus <Triumphus>

[Nordfrankreich], [um 1300]

urn:nbn:de:bsz:31-183813

Visual Library

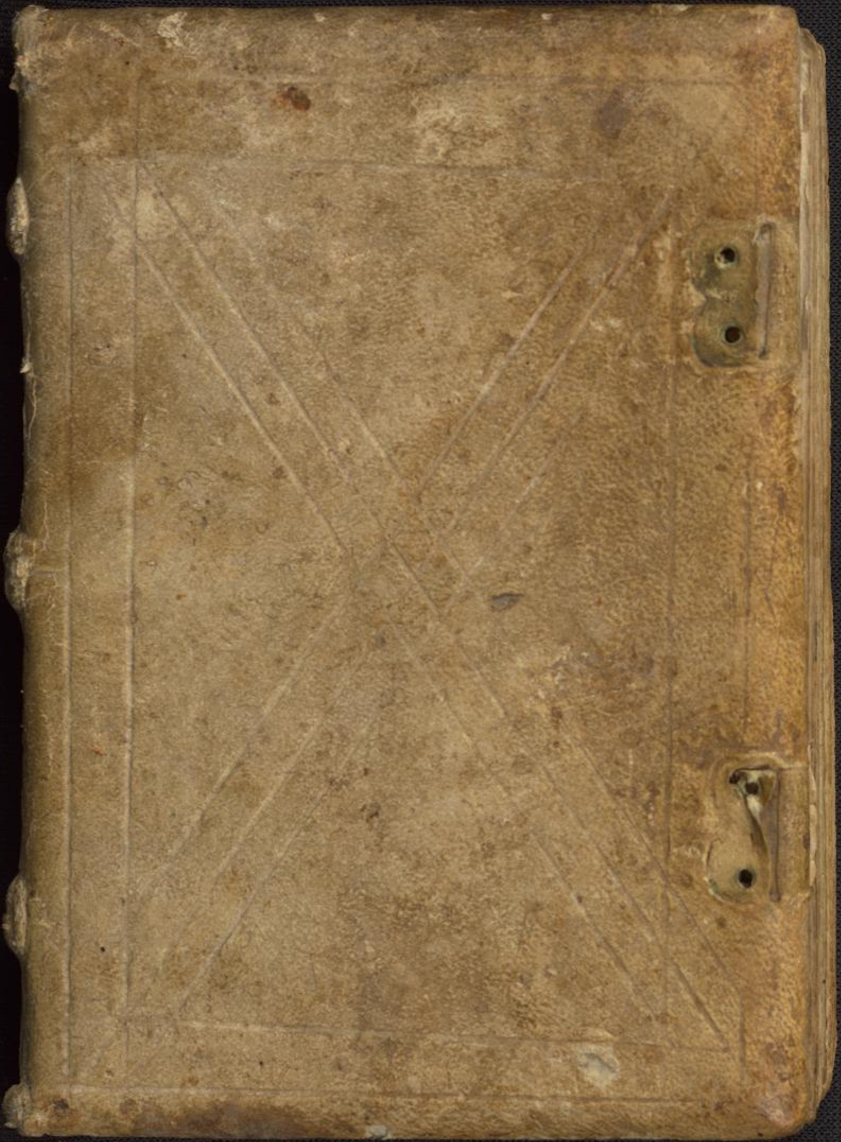

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

gefördert durch Baden-Württemberg MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

Liber ~~Bn~~ Gregorij sup Cantica canticorum Osculetur me ros

Schwarzach 6

S. 7

Scribens iste sup· Cant· est sctus Grego·
vt testatur Brulefer sup p̄mū sniarȝ fo· 20·
3· coluna· allegans qd habetur in p̄nti libello
folio· 93· in principio·
Sed quid dicendum ~~[illegible]~~ quod sepissime hic allegatur
Bern· que multis post Grego· annis venisse
constat?

G. H. HOFBIBLIOTHEK KARLSRUHE

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch
Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

Mnrij Rheno-Suarzac. 1772.

Osculetur me osculo oris sui. Salomon vir pacificus dono sapientie illustratus spiritu dei hic prophetat dulce incarnacionis misterium. In quo magnitudinem dilectionis divine ~~[illegible]~~ humani generis mentio innotuit sub exquisita amoris metaphora hic describit. Unde desiderium sanctorum salvatoris adventum desiderancium introducit et supplicacionis modum ut sponsus sponse id est divinitas humane nature uniatur et sic ecclesia ecclesie copuletur optime simul et perfecte. Quamvis enim una sit ecclesia sicut unus deus una fides unum baptisma. que una est amica una columba una sponsa. sicut unus est sponsus Christus. pars militat in terris pars triumphat in celis. Dicuntur tamen plures ecclesie secundum variam temporis et loci diversitatem ecclesia alia triumphans alia militans. alia antiquorum alia modernorum alia gentium sive alia iudeorum. Et ideo loquitur hic nunc in persona antiquorum nunc in persona modernorum quia secundum variam temporum distribucionem et diversitatem plus vel minus meruerunt a sponso accipere influenciam karismatum gratie. Ad evidenciam dicendorum notandum est quod liber iste totalis qui agit de mutuo amore sponsi et sponse id est Christi et ecclesie dividitur in tres partes. In prima agit de preveniente amoris mutui et allocucione alterutrum ad exprimendas amoris delicias quantum ad extrinseca. Et hec pars durat usque ad principium quarti capituli. In secunda agit de eodem quantum ad intrinseca. Et hec incipit in quarto et continue explicit durans usque ad principium viii capituli. In tercia agit de caritatis intime efficacia quantum ad intrinseca et extrinseca. Et hec pars continet viii capitulum. Unde dicitur fortis ut mors dilectio quia ~~[illegible]~~ Prima pars que est de allocucione mutui amoris sponsi et sponse secundum tria explicat in hec partes quarum prima est de alterutra collocucione ad removendum tedium quod accidit amantibus ex rei amate dilacione. Secunda agit de mutua confabulacione ex pulcritudinis et amenitatis extrinsece ab intrinseca consideracione. Secunda incipit ibi Ego flos. Tercia est de mutua se hinc inde querencium in mutua inquisicione et invencione. iii. capitulo id est In lectulo meo etc. Prima igitur pars que continet i capitulum dividitur in vi particulas. In quarum prima introducitur sponsa tedio affectam super sponsi tam diuturna absencia sponsum sibi alloquitur desiderantem ipsius presenciam et complexum. Et ne forsitan diceret sponsus sic languenti pre amore ideo differt sponsus venire ad te quia audivit te esse palliatam nigram et deformem. ideo in secunda particula introducitur sponsa hic se excusantem allegans hunc pallorem non ex deformitate sed ex amoris impacientia accidisse. Unde dicit Nigra sum sed formosa. Et ideo sponsa volens eam sua decoloracionem esse causam absencie sponsi tam morose quam diligens [illegible] non ab ipso petit certificari ubi possit inveniri ut secum recumbat in meridie ne forte in fervore diei plus laborans appareat discolor. Et ideo in tercia parte ipsa volens expectare adventum dilecti usque in vesperem petit certificari ubi possit in meridie inveniri ut tunc ei possit occurrere. Et hoc est Indica michi quem diligit anima mea. Sed quia dicuntur impacientes amoris sicut non ignorant quod compacientem diligentem et tamen imperium amoris non serves de [illegible]

45.1

impaciencia lecti redarguit sponsam tam effrenatam inuite ipsi presenciam re-
quirentem. Sed tamen ne ex tali correpcione doleat aut desperet ipsi commendans si-
militudinem ei multiplicare pulcritudinem & sic ad se diligendum plus
allicit interim sponse ad ipsi amplexus & oscula aspirantem. & hoc tangit
in particula quinta .i. Si ignoras te o pulcherrima mulierum. Audiens
a autem sponsa tam dulcia & amore plena sponsi responsa. iam spe ex-
hylarata & ad maiora percipienda animata more mulierum suas adole-
scentulas alloquitur & de accepto laudabili responso quam plurimum gloriatur. Sed hoc
in v. parte .i. Dum esset rex in accubitu. Deinde ex tanta commendacione sponsi
ad uberiorem amorem allectus sponsus dilectam familiarius & exquisitius ag-
greditur & sponsa uersa uice sicut ad dilectionem sic ad commendacionem ipsi pariter
& lectuli inuitacionem amplius inflammata. Sed hoc in ultima parte huius capituli .i. Ecce tu
pulchra es amica mea. Sex quoque particule in hoc capitulo continentur ut patet ex iam dictis
que quidem se habent adinuicem quemadmodum uiri sicut solet accidere in amore carnali. ita
intendit Salomon ostendere quod in amore accidit spirituali. Volens itaque noster ydi-
ota .i. deo ancilla affectum ecclesie que ad secretum antiquorum patrum Christi aduentum in ter-
ris ardenti desiderio prestolabatur declarare sub typo amorose mu-
lieris cum tedio ad oscula dilecti aspirantis dicit. Osculetur me osculo oris sui. Quasi
dicat non per seruum non per angelum sed quasi quondam imposuit nuncium. Sed per se ipsum dilectus
b dei filius qui est os & uerbum patris celestis mee non completur & indissolubili
unione persone societur. Et nota quod sponsa ista per experienciam tam longa
tedio & tristicia languida iam effecta est in quantitate & osculo sponsi quod ex-
postulat. Primum est ubi etiam in ternario vii dicitur osculetur &c. Secundum est spiritualis
& celestis doctrine per Christum incarnatum manifestacio. que ueniente legis rigore
quasi ad ceremonialia mitigaret & celestis gracie dulcedine quasi lacte homines in
beatitudinis nutriret & hoc in .i. quia meliora sunt ubera tua uino. Tercium
est gracie sacramentalis institucio quia & peccati duriciam tolleret & infirma ho-
minis uoluntas ad perficiendum in uirtutibus iuuaret quod sacramenta per Christum institu-
ta data sunt & in remedium culpe & in subsidium gracie operande. Sed hoc ibi .i. oleum
effusum. Quartum est apercio ianue & introitus sponse sue ad interiora
cubiculi introductio. Sed hoc in .i. Introduxit me rex &c. Et sunt in patribus iu-
ste consequentes quia sic desiderabant aduentum filii in carne ut natura ho-
minis depressa per peccatum & in seruitute redacta per eius presenciam sublima-
retur. Sed ut humana ignorancia in spirituali doctrina informetur. Sed ut iugum
culpe beneficio gracie per Christum mundo effuse tolleretur. Sed ut homo redemptus ad celestia
c aduceretur. Videns itaque sponsa adhuc in ualle miserie & tenebris ignoran-
cie constituta tot utilia & delectabilia ex sponsi presencia eminere
feruore amoris rapta & quasi sui ipsius oblita dicit quod in amoris osculo uul-
gi expetit per quod copiam se dotari in bonis spiritualibus & celestibus cognouit.

Et hoc est quod dicit: osculetur me osculo oris sui. Nec notat eum cuius osculum desiderat. Quia tanta est vis amoris, ut quem plenitudine per amorem in corde tenet, quilibet cognoscere putet. Os autem cuius osculum desiderat est verbum patris, quod in principio erat apud deum et deus erat, verbum quo mediante deus pater voluit per os prophetarum suam mundo loqui voluntatem. Sicut dicitur ad Hebreos i: novissime locutus est nobis in filio suo et cetera. Filius qui est in sinu patris, iste nobis voluntatem patris enarravit, sicut os intentionem cordis ostendit. De quo ore dicit Ysaias: videbit omnis caro quod os domini locutum est. ¶ In osculo autem oris attenditur illius qui osculatur benignitas, deosculantis dignitas, labiorum se contingentium applicatio, mutuus anhelitus conspiratio, corporum deosculantium conformatio sive coniunctio. Sic et in homine assumpto ista mirabiliter concurrunt. Ita hic ostenditur summa benignitas ipsius filii dei nos prevenientis ad osculum, et sine nostris meritis ad tam mirandum castum osculum suscipientis, quando apparuit benignitas et humanitas salvatoris nostri, non ex operibus iustitie que fecimus, ad Ti. iii. et i. Ioh.: In hoc apparuit gratia dei, quoniam prior dilexit nos, quod significatum est in Luce xv: cum adhuc longe esset filius, misericordia motus accurrens cecidit super collum eius et osculatus est eum. Et ideo sponsa sciens sponsum glorie tanta humilitate clementia nec se ad osculandum optulit, et tamen intrepide osculum sponsi petit. Nec petit osculum pedis quod est subditorum, nec etiam manus, sed oris, quod est familiarium amicorum, pro certo sciens quod solo beneficio gratie istius osculi in gloria regni in societate mense in coniuge thalami eam optinet premium. In quo ex contingenti notatur bene illius qui deosculatur dignitas vel honestas, quia non solent maiores et nobiliores ad osculum recipere nisi quos sibi estiment pares vel se conditione vel genere reputant inferiores. Sed humana non modice pertinet magnitudo quod dei filius omnium creaturarum rex et deus non angelos cuiuscumque ordinis, non cherubim, non seraphim, non thronos, non potestates, dominationes seu virtutes ad istud osculum admittere voluit, sed solum hominem conditione et statu inferiorem et specie omnium deformiorem. In isto osculi privilegio preveniente voluit quod semen Abrahe et non angelos apprehendit, ad Hebr. In quo potissime est domino regratiandum quod unum statim tam abiectum et suis exigentibus meritis sub terra miseria constitutum istius unionis osculo homo omnem exuperat creaturam. Tunc utique misericordia et veritas obviaverunt sibi, iustitia et pax osculate sunt. Nam veritas divine iustitie mediante assumpto homine quia sibi unitur sine labe culpe composuit et pacem fecit cum humano genere. In tertio, scilicet in labiorum mutua associatione, et sic significetur unio nature hominis et divinitatis, scilicet et humanitatis, quando verbum caro factum est et habitavit in nobis. Significatur tamen convenientia hominis per amorem et timorem cum congruentia divine bonitatis et veritatis. Labium quippe superius ipsius filii divini oris est dei misericordia sive bonitas, que superexaltat iudicium. Labium vero inferius est dei iustitia sive veritas. Tunc ergo ex parte tua applicant labium tuum

labiū .s. amoris admirare ⁊ dilige di bonitatē. Cū labio timoris ꝯsidā
⁊ expauescas diuine iusticie seueritatē ⁊ sic ꝑ timorē a malo decli
nando ⁊ ꝑ amorē ī bono ꝓficiendo ꝑtinges ad diui osculi ꝯfor
mitatē. Hec significatum ē ī osculo ioseph quo recipiēs fr̄es suos sin
gulos osculatus est. Gen. xlv. Joseph n. exigente iusticia illos afflixit ad tē
pus ⁊ terruit ⁊ tamē exhibuit eoꝝ offensa indulsit se ipi illa
uice ꝑ plurima oscula timuerūt ⁊ hominē dilexerūt. Sꝫ interueniente
osculo unū par amicicie cū ipo sunt effecti ꝑ omnia ⁊ securi. In cāto .s. ī
hanelitꝰ mutua ꝯspiracōe intelligitur unio spc diui ⁊ huāni. nā q̄ adheret
dō unꝰ spc efficit cū ipo. j. cor. vi. Sc̄ hꝫ significatur ī gn̄ xxix. cōple
xatus ē laban iacob ⁊ in oscula ruens dixit. os meū ⁊ caro mea es tu.
Caueat itaqꝫ unusquisqꝫ q̄ ī diuo osculo uelit iocundari ne fetidū spūm
ul' hanelitū heat ul' emittat. sic hnt detractores ⁊ ceti peccatores quorum
osculū abhorret dō ⁊ refugit ut lepsum. Job. xxix. halitū meū
⁊c. ¶ Jn .v. .s. corporum appinquacōe sīu coequacōe significat ꝯpticipacō
passionū sponsi ⁊ sponse. x̄ .s. ⁊ ecclie. qr̄ sicut ꝯdescendꝰ nobis di fili
nr̄m īfirmitate ꝯ uniendo ⁊ assumendo. i. ⁊ nos debemꝰ supple ea que
desūt passioni x̄. ipi passionibꝫ nos ꝑ uirtutē ꝯformado. ad ro. vi. Si cō
plantati fuimus similitudini passionis eius ⁊c. Exo. e. occurrit aarō moy
si in deserto ⁊ osculatꝰ ē eū. Sc̄ ī hest. dr̄ osculata est hest.
⁊c. ¶ Videns itaqꝫ sponsa in hꝫ osculo latere tam utili
clamat osculet me osculo. Exponit hꝫ ī psona synagoge que apla
udendo ueritati legis diuine ore diuo postulat osculari. Osculū .s. uo
cans diuinū uerbum ꝑ moysē ⁊ alios ꝓphas nunciatū. Sic dr̄ ysa. xv. Si
separaūs preciosum a uili. q. os meū eris. Refugit g̃ synagoga exteri
doctrinas .s. paganoꝝ ⁊ phoꝝ regulis instrui ⁊ solis ꝓphaꝝ dicōibꝫ q̄
hꝫ dicunt os diui delectari ⁊ erudiri. Sꝫ magis ꝓpē hoc ꝯuenit ecce q̄ nō
desiderat ꝑ phos ul' ꝓphas erudiri ul' dō ⁊ angelis regulari. nō ꝓphas
ul' patriarchas ad sui erudicōem mitti. imo optat filiū q̄ ē os pris
mitti ī ꝓpria ꝑsona ⁊ ꝑ ipm dō uniri ⁊ regulari. Vn dr̄. os meū eris .i.
ꝓpo ore me erudiat. quod factum ē cū dō ꝑsonali apiens os suum
docebat eos dicens. In alio n. osculo uera sponsa nō gaudet. Vn ī osclo b
lasciuie q̄ sumuntur ab ore carnis nō delectat. Nec ī osclo malicie
q̄ sumunt ab ore demonis. Nec ī osclo fallacie q̄ accipit ab ore adulato
ris ⁊ ꝑuersi deceptoris. ¶ De pmo osclo .s. lasciuo ⁊ luxe. dr̄ ꝓub. vij. ꝓcaci
uultu deosculatur iuuenē. De scdo osclo .s. malicioso dr̄. ii. Re. xx. de io
ab. q̄ dixit. salue mi fr̄ ⁊ tenēs mentū eius q. deosculans eū interfecit eū.
De tercio .s. doloso dr̄. ꝓu. xxvij. meliora sunt uulnera amici q̄ fraudulenta
oscula inimici. Talia oscula refugit x̄pi sponsa tanq̄ uenenū. Sed ī

osculo domini delectatur. quod autem triplex sit ostendit. unde dicit osculetur me per unionem et
copulam in unum osculo per adherenciam in gratia et doctrina. oris sui per communicationem
glorie in patria. Prima unio dei et hominis in natura in gratia et in gloria. in hoc triplici osculo
denotatur. Sed quia ista triplex osculi copula procedit ex plenitudine divine gratie
et veritatis velut ex fonte. ideo subiungit. quia meliora sunt ubera tua.
ubera id est secreta hinc in pectore ubi est sedes dilectionis et cognitionis. ubera itaque
sponsi in pectore sunt gratia et veritas in eius corde. Quia ipse extitit plenus gratia
et veritate. Osculum scilicet in unione procedit ex plenitudine gratie divine
bonitatis. Osculum vero secundum quod ad perceptionem gratie et doctrine ex plenitudine veritatis. Os-
culum vero tercium id est in admissione glorie procedit ex utroque fonte. scilicet bonitatis et veritatis.
De ubere gratie sive bonitatis procedit lac unitionis et purificationis. De secundo lac doctrine
et erudicionis. Et non quod singulariter assignatur sponso quod est sponse. ubera id est
hec que ab ubertate lactis sunt dicta est mulieribus non virile. ideo etiam ipsi sunt commu-
nis sic dicit ne ista amatoria et amoris signa extrinseca videntur ad litte-
ram esse intelligenda et non potius spiritualiter exponenda. Glosa vero littera hic ostenda
quia occidit animam et mortificat sed spiritualis intelligencia est tenenda que vi-
vificat. Est ergo hic desiderium sponse ut celebrata unione divine et humane
in [illegible] per ipsius presenciam mundo manifestetur virtus seu suavitas doctrine e-
vangelice quia precepta sunt suaviora quam precepta legis moysaice. quia [illegible]
ducitur ad amorem. moysaica autem ad timorem. sed ideo essent preceptorum mos-
laici per suam suavitatem allicerent. Illa vero unio per eius austeritatem et duri-
ciam comminatur. Illa sine ulla misericordia adulteram et adulterum lapidavit
Sed hec noluit mortem peccatorum sed ut convertatur potius et vivat. Johannis viii. va-
de et noli amplius peccare. sed hic est quod hic dicit meliora sunt ubera tua. sed est
methaplasmus. Loquitur enim more amantis que pre fervore dilectionis loquendi or-
dinem non observat. sed quasi sponsus conversus [illegible] tua desiderans meum osculum et ad
[illegible] que presente alloquitur [illegible] quia meliora sunt ubera tua id est doctri-
na et refectio doctrine evangelice. que procedunt ex uberibus veritatis et gratie
divine id est austeritate legis moysaice. sicut dicitur in Johanne. Lex per moysen
data est gratia autem et veritas per ihesum christum facta est. sed vera meliora sunt quia fragran-
cia unguentis id est carismatibus et donis spiritus sancti. que dicit unguenta op-
tima. quia non tamen [illegible] hominem a fetore viciorum immo refrigerant animam
collatione virtutum et attrahunt et alliciunt suavitate promissorum. Primum est bonum
secundum melius. tercium melius. [illegible] unguentis et variis odoribus
delectabit cor et animam sic bonus [illegible] evangelica id est doctrina fragrat
et redolet suavitate sapientie spiritualis et dulcedine gratie singulariter allicit et
demulcet promissione glorie eternalis. [illegible] doctrina gratiam confert. gloriam
sponds. De istis unguentis dicitur [illegible] myrrha et aloe cum omnibus unguentis primis.
sed in ps. sicut unguentum in capite quod descendit in barbam barbam. Et unde dicit unguentum

p̄mis· ad distribuendum karior᷑ q̄ sp̄ualia euāg̃lica sacr̄menta sicut ē ūg-
uersū grām̄s deuocōis ⁊ cōpassionis· dilcōis ⁊ cōtēplōis· s; de his suffi-
ciat sup̄ iohem dem̄ ē c· xii· Sup̄ficit libūm ūguēti ec ¶ Oleū effusū
a nomē ei. Ecce iam ea q̄si sponsa tā auido desidio oleum sponsi de-
sidat· qr̄ p ipm̄ illucīam grē recepturā se nō dubitet· h̄ ē grā
sacr̄metalis que ex uirtute ⁊ īuocatōe nois ihū efficatiā sortitur·
Et nō nomie suum oleū effusum dr̄· qr̄ ipius sacr̄menta cōsistere
ex in nois x̄ toto mundo diffundit· Q̄r q̄· n· de x̄ exit delicatū
ēst ⁊ ūctuosū· Ite· n· filii ecc̄e ⁊ aīe spōsus sunt sicut oliua fru-
ctifa ī domo dn̄i· ī q̄ lateat oleū dolores p̄ccōr mitigans ēstu-
secuāns· esurientes reficiens· dura corda remollies· cecos illu-
minans· ⁊ oīa sedicans· Istud oleū latuit usq ad tpa passionis cū
p corp̄is uulnera effluxerint omnia sp̄ualia sacr̄menta q̄ hoies co-
ferunt ī se illud q oleum cōfert esurienti ul langūti in cor-
De h̄ oleo ysa· x· cōputrescet iugū a facie olei· Et ec· ix ⁊ oleū de
b capite tuo ⁊ ē· ysa lxi· dabit oleum gaudii· i· lūc ūs· ut exilar-
faciat· ⁊ ē· pū· xxi· thesaurus desiderabilis ⁊ oleū in tabnaclo iusti ⁊ ē·
Q̄r g̃ esurientem se sentit ul languidū· elem dinūm remediū rec-
rrat ad istud ūt sponsi unctuosū aromaticū ⁊ ūctuosū· ⁊ ī· inueñ-
cōt esurie refectōem· ōt languoe remediū ⁊ mitigatōem· ōt ēstuciam cō-
solatōem· ōt rigore ⁊ duricia remollicōem· h̄ ē n· ī· ūt· de q̄ dr̄ ioel·
Omnis q̄ īuocauit n̄· dn̄i saluus erit· h̄ utiq oleū ē effusū ex uasculo
uas q̄ppe plenū h̄ olei usq ad sūmū ē ipse x̄· de c̄ plenitudie omnes
accepimus grām p grā· Et tm̄ oleū cōtinuit sp effluat de uase n̄ defi-
cit· iū cessauit· x· b̄r· xvii· farina n̄ minuet ⁊ oleum de lechyto n̄
deficiet· Ab ipo nois unctuosi plenitudie illuciam grē recipi-
entes sumus uncti dei· i· x̄ani· de q̄ denoiatōe dr̄ ysa· Et uo-
cab n̄· q̄ os dn̄i locutū est· Et ī ps̄· oīe n̄ ei bndictū ī secla· ym sic
oleū supernatat ⁊ sfficie aq petit· sic nomie x̄ a q̄ dicim x̄ani
c omne nom precellit· ad phil· ii· Ded' illi n̄ q ē sr̄ oē n̄· Et ī act·
iiii· n̄ō ē al'· nom datū hoibz sb celo ī q̄ oporteat nos saluos fi· Istd
n̄ quoda fuit clausū ī iudea uidec sicut oleum ī uase· s; nc̄ q· oleū
ē effusū· qr̄ p omnes mdi ptes undiq dilatatū· malach· i· ab ortu
sol' usq ad occasū magnū ē nomie meū ī gētibz· Sequit Jō ad-
holescentule dilex te ni· ecc̄ tam ea delicii sponse cū tedio sponsi ad-
uentus expectantis· l· quod elcōr ⁊ p̄destinatōr ad fide cōuersio· sui u-
dz suis ī carne uenit; totus mūs ī errore deme p̄fratalibz h̄ dr̄ ysa· i· n̄
dr̄ reliquisset nobis semē· q· s'do ē· Q̄ a g̃ p̄uidet sponsa q̄ ic̄na-
to x̄ ⁊ fama sui nomis undiq dilatata debuit ecc̄a crescē ⁊ dilatari

ad unitatem fidei ex omnibus mundi partibus convenire et festinare dicitur. Ideo quia effusum est id est effundendo nomen tuum id est notitiam tuam. Ideo adholescentule id est simplices et tenere anime que primo erant steriles a bono et in malicia iacuerant per iniuriam et accepta cognitione tui nominis exuto veteri homine cum actibus suis et novum hominem induerint et per graciam renovate efficiuntur sic adholescentule id est sic humiliores et fecundiores et in amore ferventiores. Ista enim tria in adholescentulis attenduntur scilicet humilitas fecunditas et vehementior amor sive caritas. Dilexerunt te nimis id est multum quod sepe contingit quod illi qui tempore in conversione videntur esse primi in fine sunt quantum ad devocionem sed ultimi. Matthei xx. Erunt novissimi primi et cetera. Ut patet in iudeis qui primi videbantur quantum ad legis susceptionem ultimi tamen sunt modo quoad gratie et glorie participationem. Summa igitur dilectio adholescentularum et vehemens intensio amoris gentium conversarum quarum dilectio se extendit non solum ad Christi dilectionem verum immo usque ad proximi personam qua maiorem caritatem nemo habet quam ut animam suam ponat quis pro amicis suis. Sed quia adholescentule sic effusum nomen sponsi erunt sponse unientes et per fidei unitatem corpori ecclesie incorporande. Consciencia enim sponsa pro se et suis adholescentulis quam iam incorporatis vel incorporandis dum sponsum alloquitur de se et de suis adholescentulis quam iam adiunctis quasi de una persona loquitur dicens. Trahe me. Quia sponsa id est humana ecclesia sua pro se et ex se ad unitatis celsi excellenciam nequaquam ascendere potuit et ideo suis exigentiam a sponsi potencia adiuvari et sibi postulavit dicens. Trahe me. Scitur enim quod corpus quod corrumpitur aggravat animam et ipsa ut sapientie ix. Et ideo clamat cum propheta. Educ de custodia animam meam. Et apostolus ad Ro. vii. Quis me liberabit de carcere mortis huius. Hiis humanitate et personale et generale attendens sponsa petit a sponso quod non ipsa est adiuvari. Scitur enim sponsa delicias sui sponsi quod nemo ad eum habet accessum nisi vocatus gratuito vel attractus. Sicut patet Iohannis vi. Nemo venit ad me nisi pater meus et cetera. Sicut patet Hester de Assuero ad quem presenciam nullus potuit accedere nisi vocatus. Et ideo attendens sponsa quod ipse non possidetur et mediante gratia sua ancillas familiarum(?) attrahere sicut ideo et adholescentularum et terminante adiuvari desiderat et quasi per violenciam elevari unde dicit. Trahe me. Quasi dicat coge per amorem voluntatem rebellantem et adiuva impotentem. Sponsa enim quam amplexus sponsi desiderat. Vult cogi nunc per flagella nunc alia et adduci per promissa. Et hoc totum trahe est. Osee xii. In funiculis Adam traham te in funiculis caritatis. Sed quia multi trahuntur ad illicita et inlicite distrahuntur. Ideo sponsa declarat qualiter et quo trahi desiderat unde dicit. Post te quia vestigia sponsi sequi et ipsi vivere norma et morum disciplina imitari. Unde trahi est. Sicut dicitur Iohannis xii. Cum exaltatus fuero a terra omnia traham ad me. Sed quia sponsa iam sibi associaverat adholescentulas id est omnes electos et omnium electorum animas quas sibi in petendo secum quasi solam petiit attrahi. Unde quasi fortior ex associatione multarum effecta et sponsi adiutorio iam suffulta in

a trepida clamat. Curremus in odore unguentorum. Sola quidem et singularis
videbatur ecclesia tempore primitivo sicut dicit ysa[ias] tu ac paupercula et di
missa sola et derelicta similis et cetera. set modo est multiplicata super numerum. Unde
quod primum secretum loquitur sola attrahi et iuvari. sed nunc multiplicata iam de
multitudine gloriatur. Unde dicitur. Curremus pluraliter. quia prius in singulari se solam attrahi
et desiderare videbatur. sed bene dicit. in odore unguentorum. id est tuorum vestigiorum
que odorifera sunt velut unguenta. per que nimirum currendum est. Sicut enim canes ve
natici currunt per odorem vestigiorum ferarum. Sic vere est sponsa velocitate et saga
citate currit et discernit per vestigia sponsi. Christus ipsi verba mirifica dona et sacra
menta misit et ut ecclesie superna possint vestigia unctuosa nuncupari. per
hec vestigia unguentis hec iudicis non est morandum. sed cum sponsa velociter est currendum
b quod quidem facimus cum pedes affectus amore scilicet et timore in pedes odo
re dirigimus et movemus. Quod quidem facimus quando non de meritis nostris sed sol
de multitudine miserationum dei et sanctorum adiutorio spem habemus. Ecce
non quod sponsa de se loquitur sola trahi se postulat. sed odore unguentorum se
cientis adholescentulis se associat dicens. Curremus. In quo ostendit ut dicit B
nardus. quod sponsa quamvis trahitur per correctionem quam per consolationem. In hoc tamen
ex... trahitur per flagella tamquam reus cupit esse sola et domini correctionem patietur sin
gulariter. Sed in odore unguentorum urgente caritate omnia omnibus communicare et in
venire singularitatem recusat. et ideo dicit. Curremus. nam socios glorie noluit
habere sponsa. non laboris. Ita fecit sponsus. solus ad passionem venit solus
ad inferos descendit. sed cum comitativa sanctorum multitudine celos ascendit. Sic
iacob cum baculo suo solus transivit iordanem sed cum duabus turmis honorifi
ce est regressus. Flores quidem quamdiu habemus aromata et unguenta in via domini no
bis separata non tendimus sed cum adholescentulis sedeamus. Valde enim indeb
c venerandus vir in studio deficit nisi videntur in animas que adholescentulas
ut anguentem Rachinam cecilianam ad bivium perducere. Introduxit me
rex in cellaria sua. Ecce vox ecclesie desiderii sponse. scilicet introductio ad celestia
quod factum est in ianua celi aperte. in christo scilicet passione et eiusdem ascensione.
Dixerat enim sponsa ecclesia currendum esse. et in quo currendum esse. sed non dixit quo. Ideo gnar
ratis se ad illas adholescentulas quas secum currere provocaverat. quo
currere ostendatur scilicet in cellaria sponsi. ex quibus tantus odor effluit. et predictam
Sunt autem ista celaria ad que sponsa est introducta. scilicet virtutes bonitatis et caritatis
tis. De hoc dicitur in proverbiis. Et doctrina replebuntur celaria. universa substantia pretiosa
atque pulcherrima. Sponsa enim sacre scripture quasi quoddam celarium est in quo celantur divi
na archana. vel tot sunt celle quot expositiones. Ubi repositi cibi mirabilium
ad reficiendos simpliciter in hystoria. Et aromata peritorum ad alliciendos
et proficientes quam ad theologiam. Ubi pigmenta peritorum quibus inebriantur per
fecti. De secundo celario bonitatis sive caritatis dicitur in.

Introduxit me in cellam vinariam, ordinavit in me caritatem. In hoc celario invenitur refectio affectus sicut in P. intellectus. Pro. iii. Replebuntur horrea tua saturitate et celaria tua vino redundabunt. De vino istius celarii inebriantur anime: quasi de toto vel de celario ecclesie triumphantis replebuntur et inebriabuntur. Beati qui inebriabuntur ab ubertate domus tue et cetera. Et iterum in ps. replebimur bonis domus tue. De hiis celariis dicitur i. Paralipomenon: Dedit ei exemplar domus et celariorum et cetera. Et dicit cellaria plash [illegible] drusilas mansiones et dulcia poma. De vino vero bibent virgines, de alio parvuli et ita de aliis. Jo. xiiii. In domo patris mei mansiones multe sunt. In huius celariis refectiones et pocula que nec auris audivit nec oculus vidit. In hec ergo celaria segregandis sponsa esse introducta et ideo senciens istorum celariorum affluentes delicias tamen sponsa beneficiorum non ingrata et de domus illa preceptis non clam totum sponso attribuit. Unde in gaudium resoluta sodalibus se associat dicens: exultabimus exterius in opere et letabimur interius in consciencia. In te a quo recognoscimus quicquid boni habemus. Nec dicit exultabo et letabor in te. Quia in dulcedine illa sponsi est. Unde sponsa non detinet sed suspendit et extendit in futurum usque cum implet ut faciat se maiori et ardenciori desiderio ipsam accendit et dilatat. Ideo dicit sponsa: exultabimus et letabimur in te. Aliquando absconditur et gravata videtur plena gaudio quod est spei et per certam exultationem ad affectum, leticia vero ad intellectum. Quasi dicat sponsa: Introduxisti me sponsa in celaria tua, i. in celestia gaudia. Et scio quod non excludes adholescentulas meas. Et ideo cum introducte fuerint mecum exultabunt torrente voluptatis tue inebriate et letabuntur fulgore veritatis in visione tui illustrate. Vel exultabimus, i. esse nos salvabimus amoris tui stimulis geniti. Et letabimur consolationibus tuis et gaudiis delinite. Est preterea exultatio affectus, sed leticia intellectus [illegible] illis primitus sponsus aspectu sue pulchritudinis, quia illum sola amoris desiderii hic exultatione. Vel potest esse vox adholescentularum [illegible] sponse congratulancium sponse in celaria introducte plena habentes fiduciam quod cum sponsa sunt inducende. Vel potest esse vox adholescentularum, i. angelorum, [illegible] introductioni sponse congaudencium. Et ruine sue reparacionem quam per sponsam introductam [illegible] consequuntur. Et [illegible] hii [illegible] Luc. xv. [illegible] sponsa in tanto fuit desiderio vel adventu sponsi, sed humane non exultatio quod consequuntur et angelorum reparacio, ex quo [illegible] humane et angelice exultatio et leticia est inestimabilis augmentata. Ysa. lxi. [illegible] lugentibus Syon consolacionem [illegible] et edificabunt deserta a seculo et ruinas antiquas erigent et instaurabunt civitates desertas et dissipatas a generacione in generacionem et cetera. Unde in gloria angelorum [illegible] de tali societate non mediocre congaudencium dicit: o sponsa cum fuisti introducta in celaria superius preparata. Exultabi-

a de tua in ea nostrum allocutione. et letabimur de te propter te ruine suppletione sive
reparatione. Super vinum [illegible] illi gaudii nobis generant. memores uberum
tuorum que fragrantiora sunt unguento aromatico et delectabilia.
Ubera siquidem sponse vocat dona gratie in via et dona glorie in patria.
quibus nutriuntur et reficiuntur adhuc parvuli in hoc dum suspirant in terris et glorifi
cantur homines sancti patres cum angelis in celis. Ubere sinistro nutriuntur
electi in hoc mundo. Dextro uero delectabuntur in futuro. Unde ysa. ult. letamini
cum ierusalem et exultate in ea omnes qui diligitis eam ut sugatis et
repleamini ab uberibus consolationis ut mulgeatis et deliciis affluatis ab omni
moda gloria eius. Et c. i. sequitur. Recti diligunt te. Possunt esse verba sponse
uel adholescentularum. Si ut est uerbum sponse. sic continuatur. q.d. nimirum ergo
ego una cum sodalibus propter nimiam introductionem exultabimus et letabimur in
te. immo et caritate tua resorbemur. tum quia et [illegible] homines [illegible] de superna exal
tabit. tum et quia angelice fraternitatis societatis ipso quod ad numerum corruen
b cium per presentiam adholescentularum mearum supplebitur et reparabitur. Recte
[illegible] in mundo ipsi angelici qui antonomasice dicuntur recti. qui ab initio in rec
titudine iusticie gratie uel et glorie sunt confirmati. tuam diligunt bonitatem
qui me humilem sponsam tuam decreuisti erigere et ad tantam reducere
dignitatem. Apocalipsis v. Vidi et audivi vocem angelorum multorum etc. Ut uerbum
est uox adholescentularum ut dicit bernardus. sponsam alloquentium et quasi
amantium ad gratiam uberum tuorum ut propter oblectationem meliorum quibus
pocula uberum sponse equaliter non sapit [illegible] displicet et delinquunt a proposito
non desistant quia frequenter inveniuntur in uno adholescentularum vel
subditorum qui inuident et murmurant contra suos prelatos. qui scilicet curiose inqui
runt sponse non ad imitandum sed ad derogandum. que de malis [illegible] siquid
forsitan audierint pascuntur et delectantur. De bonis uero [illegible] liuo
c re tundunt et gravantur. Sed talium susurriones dicunt adholescentule nos non
debere attendere. quia quod omnia loquentium nunquam sufficit bonorum operatio ubi
suffragatur preconsciencie rectitudo. Unde dicunt. Recti diligunt te. q.d. non
te fragrant verba puerorum non moveant odia reproborum quamdiu te
recte diligunt. Rectus quippe est qui imaginem dei in se custodit. Deus
enim rectus est et non est iniquitas in eo. Rectitudo porro consistit in iusticia mentis
magis quam in statura vel erectione corporis. Fecit tamen deus strictum interius hominem eri
ctum [illegible] ut hominem de rectitudine spirituali admoneret et ut de
cor[illegible] deformitate [illegible] recognoveret. [illegible] enim indecens est quod est
unum erecto corpore gerere animum. querere namque et sapere que sunt super terram
[illegible] est. Sicut econtrario celestia meditari est spiritus rectitudo
Recte deus non dicit est. fecit hominem rectum ab initio. et ipse se inmiscuit
infinitis [illegible] Sed ille vere rectus est qui fide est catholicus et opere iustus

ut dicit Bernardus: quia sola fides non facit iustum cum sit mortua sine operibus. Jacobi ii. Sicut corpus sine spiritu, sic fides sine operibus; cum sine fide impossibile est placere deo. Hebr. xi. Bernardus: Fac ergo opera ut vivat fides tua, quia mors fidei est separatio caritatis. Ysa. xl. Rectas facite semitas dei nostri. Alio modo dicitur rectum est medium quod non exit ab extremis. Extrema vero sunt alpha et o, id est deus principium et finis. Unde illi recti qui deum habent principium et finem in operibus suis, qui enim propter amorem vel odium vel in prosperis vel adversis, quia a deviant vel similibus a deo non recedunt voluntate. Job viii. Si mundus et rectus incesseris statim evigilabit ad te et cetera. Ysa. xliiii. Noli timere serve meus rectissime quem elegi. Orate tales se recti corde per fidem et caritatem. Psalmus: Bonus israel deus hiis qui recti sunt corde. Sed dicitur de reprobis: Non est rectum cor eorum coram illo. Rectiores ore per veritatem. Proverbiorum viii. Recti sunt sermones. Sed vel rectissimum per operandi strenuitatem. Jeremie vi. Interrogate que sit via recta et ambulate in ea et cetera. Sequitur: Nigra sum sed formosa. Secunda pars istius capituli ubi excusat se sponsa super hoc quod sibi a suis emulis poterit obici et impingi, videlicet quod propter hoc sponsus quem desiderabat tam diu venire differret, quod propter ipsius deformitatem ipsam non amaret. Ac nos ergo hanc nigredinem seu pallorem quem non esse illi sed accidentalem asserit et quod non ex defectu nature sed ex nimio contigisse ostendit, quod propter amoris immensitatem tot contraria et adversa sustinere consuevit. Unde primo turpitudinem allegat. Secundo se excusat, ibi: nolite me considerare. Tertio causam istius obfuscationis assignat, ibi: filii matris mee pugnaverunt. Quarto eo utilitatem et fructum istius sufficiencie innuit, ibi: posuerunt me custodem. Primo igitur allegat exteriorem ex parte corporis turpitudinem, interiorem ostendit se habere in anima pulchritudinem, et deinde utriusque modum vel similitudinem, ibi dicit: sicut tabernacula cedar quantum ad nigredinem, sicut pelles Salomonis quantum ad pulchritudinem. Sed et sic litteraliter: Sicut solent tentoria et tabernacula militantium in castris ventis conmactibus et pluviis existentes denigrari et tamen intus suam retinent pulchritudinem. Sic est propter amorem sponsi tribulationibus et miseriis exposita apparet nigra et deformis in exteriori homine, sed hac denigratione magna interior formositas occultatur. Sed ponit expositor de tentoriis cedar, id est ismaelitarum. Sicut enim ismael fuit cedar filius et pater eorum serta te ab consortio aliarum gentium repulsi in locis desertis in tabernaculis habitare cogebantur. Sicut dicitur Gen. xvi. Hic homo erit ferus et e regione fratrum suorum figet tentoria. Unde eorum tabernacula tam a sole quam a pluvia denigrata existebant. Similiter ponit expositor de tentoriis Salomonis, que hic vocantur pelles, eo quod pellibus rubricatis et iacinctinis ad similitudinem tabernaculi quod erexit Moyses erant cooperta. Sed tamen de Salomone non legitur, sed de David patre suo dicitur ii Regum vii. Videsne quod ego habitem in domo cedrina et archa dei est in medio pellium. Orate tam archa talibus pellibus propter sui fortis in deserto cooperta. Verisimile est quod tamen quam Salomon usque ad templi completam edificationem sub talibus pellibus archam dei contexerit. Vel forsan Salomon quia

a diues erat et deliciosus pulchre sibi comparat decora que propter pulcritudinem ad
instar tabernaculi preciosis pellibus   decoratum et depictis fuerat
adornata. In quibus tempore estiuo in campis uel in siluis ad uitandum corruptum
aerem   morari consueuit. Propter talem similitudinem itaque assumpta
a tabernaculis suspectis a deformitate et nigredine quam sibi sue emule
improperabant se excusat et suam pulcritudinem maiorem [illegible]. In qua
suas adholescentulas que compacientes et sese   instruit et confortat
ostendens quod quamdiu in presenti uiuimus quasi in castris et in loco certaminis
militamus. Job. vi. militia est uita hominis super terram. Et ideo uentos et turbines id est tri-
bulaciones nos denigrantes timere non oportet. Omnes qui pie uolunt uiuere in Christo
Ihesu persecucionem pacientur. Sunt ergo emulis sponsa sagaciter respon-
dens et suas adholescentulas ad pacienciam instruens se ipsam ponit in exemplum
dicens. Nigra sum sed formosa quasi diceret. Jam sum per fidem inducta et cito per spem inducenda
et tamen oportet me prius denigrari. Et ideo non oportet nos hanc nigredinem pertimescere que non dum
b esset ad decora inducere. Ista non nigredo magnam inducit in anima pulcritu-
dinem. Sicut non in pupilla nigredo non est indecens et sic niger lapillus in orna-
mento est placens. Et nigra capillatura candidis mulieribus decorem et graciam
est auget. Sic hec nigredo sponse ipsam non deformat. immo decorat potius atque
ornat. Et ideo dicitur. Nigra sum. mundanorum reputacione. sed tamen in proprio corde ad pu-
torem [illegible] sum formosa. Isto autem quod hec nigredo consistit uel est a malis. Quedam
nigredo dicitur quantum ad stultorum et infidelium estimacionem qui uitam bonorum
refugiunt et eam reputant uanam et quandam [illegible] obnubilacionem
Sap. iiii. fascinacio nugacitatis obscurat bona [illegible]   ab humiliacione
ipso est [illegible] et cetera. Sap. v. Hii sunt quos aliquando habuimus in derisum. Ista
quantum ad tribulacionum et persecucionum multiplicem temptacionem. Sicut ac
non claritas et stellarum lumine in presencia nubium et tenebrarum urgent ob-
c umbrari. sic status electorum ingruente [illegible] tribulacione reputantur denigra-
ta. Judeam celos tenebris. Et in apoc. vi. sol factus est niger sicut saccus
cilicinus. Et in ysa. xiii. sol obtenebratus est in ortu suo. Sed quanto est nigror corpori-
bus miseriis tanto formosior est celestibus deliciis. Sic tabernacula cedar exte-
rius [illegible] fuerunt [illegible] sed interius fuerunt multiplici pulcritudine deco-
rata. Ista quantum ad propriam reputacionem et tunc nigram se reputat quando
propriam infirmitatem et singularitatis condicionem considerat et attendit. Sic apostolus
qui i. cor. xv. omnium [illegible] [illegible] se uocauit. Sed quanto est nigror studio humi-
litatis tanto formosior existencia [illegible]. De hac nigredine humilitatis
dicitur exo. xxx. singulis diebus cum [illegible] cepit egypti et defecit in ea [illegible]
et [illegible] ipsi. Ista per uoluntariam abstinenciam et carnis maceracionem que
ad literam discolorat faciem et facit pallescere carnem atque cutem sicut
in [illegible] persona dicitur Job. xxx. denigrata est cutis mea super me et ossa mea aruerunt

p̄ continuare 7c̄. Sȝ h̄ nigredo. aīe gn̄at pulc̄tudīem. q̄nto n. tales s̄t
equaliores 7 debiliores c̄rne. tanto formosiores s̄nt 7 aptiores
mente. Tū ut. candidi s̄cī s̄t nazarei eis 7c̄ s̄c s̄e inmediate. Deni
grata ē sup̄ carbones facies eorȝ. adhesit cutis ossib; eorȝ. ∫∫∫∫∫ phi
lus humilis 7 uestitus eius interioris pulc̄tudinis occultacōem. Sic h̄
nāq; differt sponsa x̄ a sponsis mūdi. q; mūdi amatores ī candidis
uestib; 7 p̄ciosis gl'iant. sicut ille diues q̄ induebat̄ purpura 7 bysso
7c̄. luc̄. xvi. 7 iacob. ij. Si introierit diues uestitꝰ ueste candida hūs anu
lū ī manu sua 7c̄. Sȝ sicut d' Jo'. uestis candida 7 curiosa sordidū os
tēd' aīm 7 ī uestib; lenit' libido diuat'. Jo x̄ sponsa sicut eius sponsus
ī ueste aspa 7 humili delectat'. Sic ipe sponsus ī pānuclis ē repat' ū ī spu
ris ul' imitatoribus. Sic helyas. iiii. R̄. i. Sic ioh's bapta. M̄. i. Jo d' ecc'
.ix. In uestitu negligens nunq̄. Latent g' pulc̄tudo sponse sub humi
7 uili ueste. sicut latet sol sub nube. vn̄ eze. xxxij. nigrescere faciam
stellas eius. 7 sole nubem tegam 7 omīa lūīa celi merere faciam 7c̄. S
q̄ntū ad uoluntariā paupertatis electōem. nigredo n. reputat' 7 obscu'
ritium. vn̄ nig' ū ita sp̄te c'gnoscām. sic alba 7 mūdam sapientes mūdi pa
upertatē refugiunt. 7 ad huīn x̄ pauperes libenti aīo uide' n̄ possē. Joh. xv.
mūs odit uos mūd' q' de mūdo nō estis 7c̄. Sic p̄u. xix. fr̄es hōis paupis de
rūt eū 7c̄. Sȝ boni cū sponsa x̄ talē nigredinē n̄ abhorrent. Oīa q̄uis s̄t
pauperes ī temp̄alib;. sponsi tn̄ uirtutib; s̄t locupletes. Jus. v. c. omne tue
fic' clare palmarȝ nig' ū mun'. Omne capita adherent s̄t c'sti xp̄o. p̄ a
more s̄hentes q̄ p̄ paupertatē exteriorē reputant' uiles nig' 7 abiti s̄ cor
ui. vn̄ de eis d'. ips' s̄t pulli corvorȝ inuocantib; eū. s̄c ī iob. xxxviij. q's parat cor
uo escam suam q̄n pulli eius clamant ad dn̄m. Sȝ tales n̄ eritur omne exti
orē nigredinē. q̄ intus h̄nt palme pl'c̄tudīem. Afflictorȝ ∫∫∫∫∫ q̄ntū ad
rep̄hensionē malorȝ 7 cōminacōem p̄uersi n. uirtutib; efficiunt' boni
nig' 7 horribiles eterna supplicia cōminando. naū. ij. facies oīum sicut
nigredo olle. Sȝ tn̄ formosi s̄t sc̄e c'uersatib; eterna p̄mia p̄mittēdo. In
p'sona g' talium q̄ estimantur horridi q̄ad malos. d' sponsa. nig' sū. af
flicta exterius exti' s̄ alioe 7 rep̄borȝ stulta estimacōe. tn̄ int' sum formo
sa. decorata uirtutum uarietate 7 glie securitate. Sic d'. ap'ls. glia
nr̄a h̄ ē testimoniū c'scie nr̄e. Ps. omnis glia eius filie regis abint'. sc'm. Sex. nigredinis
introducit paul' ī d'. ij. cor. xij. In fame 7 siti 7 nuditate ī laborib; plu
rimis 7 ī plagis sup̄ modū. Sȝ eius interior apparet pulc̄tudo. q̄n ad terciū
celū rapt' est. Jo exclamat h'. b'n. O felix aīa q' si interiorē h'eret cor
puscl'm pulc̄tudo celestis admittere ū debet. angelica sublimitas nō
abiecit. claritas diuina nō repulit nec c'templit. d' itaq;. Nig' sū sȝ for
filie ier'lm. h' exponit q'b; loq'. q'a d' hole ceterulis quib;. Sed q' uocat' filias

7 ulterius
exterioe

a ierusalem que potiores et humiles eam utique mirentur. vel celeste ierusalem que sursum est mater
nostra. ad Gal. iiii. Omnes ii vocat filias ierusalem. que fide et spe ac desiderio tendunt ad
eterne pacis visionem. Scilicet vnde eas sciunt aliqui minantes et blasphemantes
propter nigredinem pressurarum. ei insultando tum dicens vocat filias ierusalem. tum propter spem
eternorum quam susceperunt. tum propter fidei confessionem. qua boni et mali se
esse communes. cum propter sacre lavacri omnium spem et expectationem a qua non se per-
excludebat quamdiu sunt in via. Vel certe hoc dixit ad pacientiam et benignitatem commendandam
que non reddit maledictum pro maledicto. Pe. ii. pro sua necessitate po-
tuisset vocasse filias babilonis vanitatis vel filias philistiim vel baalim
maluit vocare filias ierusalem. ut favorabiliori vocabulo eas ad se inui-
tando demulceret. propter hoc docentur prelati ut dicit Bernardus. ut sancti contra subditos et ad
convicia et contumelias precipientes non accelerent ad vindictam immo potius
mediocres se et non dominos agnoscentes. adiuvent frenesim. ante parent me-
dicinam. Quod vero autem se dicat nigram et formosam ostendit cum inquit. sicut
b sicut tabernacula cedar. filii scilicet ismael. que exposita ventis et pluviis erant
exposita. Sed forsan sicut pelles salomonis. i. sicut salomonis tentoria ad modum pel-
lium extenta vel ex rubeis et iacinctinis pellibus miria pulcritudine e-
rant composita et ornata. quia in tabernaculis cedar militat sponsa quando
persecutores et hostes activos in campo certaminis dimicantes. Taberna-
cula enim militum corpora sunt in quibus militantes quamdiu a domino peregrinamur. sicut dicitur ii. Cor.
v. quamdiu domino militamus tamdiu hoc corpore peregrinamur. Unde dicit Bernardus. habita-
culum corporis non est indigene domicilium aut mansio civis. sed aut tabernaculum
militantis aut stabulum viatoris. Hec sunt tabernacula cedar. quod interpretatur te-
nebre vel caligo quod convenit activis. qui longe sunt a visione et aspectu
dei in speculo et enigmate imperfecte prorsus non mente. Sed quia hec unde hoc sponse
nigredo procedit. quia de tabernaculis cedar. i. de exercitio laboriose vite
de tristi incolatu presentis miserie de erumpnis huius exilii de corporis fragili atque gra-
c vi corruptione quia corpus quod corrumpitur aggravat animam. Sap. ix. Sed formosa sum sicut pelles
salomonis. In tentoriis autem salomonis iocunda certa quod ad prelatos et illos qui quiescunt
in contemplativa. Ista tentoria vite perfectionem significant et quietem contem-
plationis. ubi christi sponsa in amplexibus sponsi requiescit. Docent quippe scimus
rectoris — regem habere tentoria utilia ad receptionem militum tempore certaminis cum ho-
stibus impugnat. Sic et alia ad quiescendum tempore decoris. In primis vigilant acti-
vi ipsi contemplativi et hec sunt tabernacula cedar. In his sunt perfecti et contempla-
tivi et hec sunt salomonis. Priora sunt utilia et secunda pulchra quamvis videantur aliquam nigredinem habere
intrinsecus. Sed ista sunt pulcriora et utiliora. De his dicitur Num. xxiiii. quam pul-
chra sunt tabernacula iacob quoad activos et tentoria tua israel quoad contemplativos.
Salomonis tentoria ex tot pellibus composita esse in statu vite perfecte et beate contem-
plationis vite viri sancti in hoc certamine invenitur que quidem sunt ad modum pellium flexibilia.

p pietatē ⁊ cōpassionē. extensibiles p dilcōem. varij coloris receptibiles p mutatōz intutu ⁊ gr̃aꝝ receptōem. ps. extendēs celū sicut pellē. ysa. liiii. Dilata locū tentorij tui ⁊ pelles tabnacloꝝ tuoꝝ extende. Vnde ꝯ ista spōsa cp. hic similes i tabnaclis cedar. q̃uis q̃ad statū uideātur aliq̄ ptēde nigredinis ⁊ deformitatis. ⁊ gl̃iam se hr̄e q̄ ec̄ctes i pellib;. talois q̃ad statū ꝯtēplois ū inḱtū inuenit indicie ⁊ pnitatis. Pelles g̃ a cadau̅e abstacte a pilis ⁊ sr̃fluis emdate. exsiccate depicte ⁊ uariis coloribz decorate. s̃unt pfectoꝝ ꝯsc̄ie q̄ sunt separate a c̄tne p omīs ctnal' ꝯcupis abstēctōem. a pilis abrase p ꝯtempt̄ rer̄ tpaliū ⁊ mdanoꝝ abnegatōem. Desiccate p abstinētiā ⁊ ctnis macatōem. Rubente p passoem ⁊ cōfigatōem. Jacintine effēe. p celestiū ꝯtēploem. Dilatate i latū p dilcōem. Scēse i longū. p pseuāntiā ⁊ continuatōnē. In taliū pelliū pulcitudinē ꝯ spōsa gliat'. Et io subdit. nolite me ꝯsiderare. q. d. spōsa. O adholescentule res nig̃ sū ⁊ fusca ext' p estū tribloīs. vn mea nigdo ñ ē illis sz accidētal'. q̃ interior pulcritudis fulgor occultat. Sz nolite ꝯsidare .i. intueri tm̄ mala q̄ ext' sustineo. set fructū q̄ expecto. potea .n. debem' ꝯsidare aiām ⁊ intētōem pacientis ⁊ fructū sui remunatōem sustinētis. quia nō sunt ꝯdingne passoēs h' tpis ad gl̃iam futuram q̄ reuelab' i nobis. ro. viii. quia decoloravit me sol .i. sol iusticie ē amore langore facit me pallidā ⁊ discoloratā. Solis .n. ē exurere ⁊ illuminare. Sic uer' sol suos ext' triblōibz pseqtōi exponedo. set tm̄ colorat ⁊ illumiat int' uires resistēdi ministrando. ec. xliii. Sol i midiano exur̄ ⁊ tm̄ radios igneos exsufflans. sc bñ d. lře. q sol ext' exurit motes. seu rr̄ .n. electos p tribloem ⁊ pnīa affligēdo. P ꝯpassioem afficiēdo. p zelū iusticie q̄ accēdit ꝯ iniqu malignitate. De p° dr̄ gn̄ xxxi. die estu urebar. Jone ult. Cū ort' fuit sol pcepit ds' uēto calido ⁊ urenti ⁊ pcussit sol sup capite ione ⁊ estuabat. De s° dr̄ .i. cor. xi. qs infirmat' ⁊ ego nō infirmor. qs scandalizat' ⁊ ē ego nō uror. q sic qn afflicto fr̄i ꝯdolens suū ꝯsimiliter te decolorat ⁊ ipi malū repitas ēe tuū. De t̃cio d' .i ps. Zelus domitue ꝯmedit me. Et iterū. tabescere me fecit zelus me'. ⁊ de helya q̃ zelo zelatus ē p domo dn̄i. dr̄ ec. xlviii. surrexit q̃i ignis ⁊ sermo ei' q̃si ar'. Cū g̃ ex fuore amoris dī paciente adūla pati ⁊ afflicto ꝯdolet ⁊ ꝯpatit' ⁊ ꝯ malignantes ⁊ incorrigibiles zelo iusticie accendit' ⁊ ingnit'. q .a sole exustus ext' obfusca ⁊ decolorat. Ꝯpore g̃ solis ardentis talis feruor aīe langor ē ⁊ ꝯpegrinatē i cor decolorat. Sic talis zelus ex amore fuit. q̃a coloris ext' ꝯgnatio ē sequit'. filii matris mee. Ꝯ malignat' cām illi decoloracōis. cp. cū eēt extra regis sponsa ad ipm tm̄ puenire nō potuit ñ intra adūla i medio sustineo. vn sequit methafora assumpta de castris ⁊ tētorijs i qbz solent morari–

pugnaverunt. Vult dicere sponsa quod multis plus quam ipsam oportuit personaliter in te e non solum adversariorum impetus immo amicorum et propinquorum insultus oportuit eam sustinere. Sed ideo nullus debet admirari quod oportuit eam sic plurium certaminibus et persecutionibus estibus exponi, fuscam si est a colore pristino immutari. Et hoc est: filii matris meae. Tamen unde hic innuere sponsa scilicet sui plus periculum et gravitate. Quasi diceret ab amicis et fratribus est expugnata. scilicet suam victoriam et victorie utilitatem quia super muros est constituta tamquam triumphatrix et victoriam consecuta. Unde dicitur: posuerunt me custodem et cetera. Verum est suorum inimicorum et expugnatorum dampnum sui dampnositatem ponit in vineam meam. Assignans itaque sponsa causam sue decolorationis et exustionis solis dicit se fuisse a suis fratribus graviter impugnatam, unde eam oportuit in castris militum vigilare et solis ardorem et estus diurni sustinere. Sed ideo non est mirandum si modo videtur esse colorata. Unde dicit: filii matris meae. Et vocat filios matris scilicet synagoge iudeos carnales qui novellam ecclesiam sponsam scilicet Christi tempore primitivo omnibus actibus impugnaverunt et universum orbem contra fidem christianam concitaverunt. Sic Paulus synagoge filius ecclesiam impugnavit primitivam, quam ipse pecierat licet in Damascum et cetera. Actuum ix. et i. ad Thimotheum i. Sed prima dictus impugnator ecce est effectus et ipsam matrem expugnavit sicut ipsemet dicit ad Gal. qui me segregavit ex utero matris meae et cetera. Ysa. l. Quis est iste libellus repudii matris vestre quam dimisi eam. Et Osee ij. Iudicate matrem vestram quia non ipsa uxor mea et ego non vir eius, a hoc viro dimisso legittimo et thoro adulterino scilicet diabolo [illegible] ex quibus suos filios scilicet Caypham et Annam et Scribas et Phariseos concepit et nutrivit. Sed ideo non dicit filii patris mei sed filii matris, quia non ex deo sed ex diabolo erant homicide, sicut et ipse homicida fuit ab initio. Io. viij. Sed Christus ita allegat contra iudeos suos consanguineos cum ab aliis fuit nationibus sepius impugnata, sicut dicit psalmista: Sepe expugnaverunt me a iuventute mea et cetera. Solo siquidem iniuria a domesticis irrogata molestius sustinetur. Psalmista: Si inimicus meus maledixisset michi sustinuissem utique. Michee vij. Inimici hominis domestici eius. Hodierno autem die expugnant ipsam sponsam filii matris scilicet corporis scilicet filii carnales scilicet heretici, tyranni, falsi christiani, qui intrinsecus omni genere vitiorum ecclesiam et conscientiam vulnerant et dissolvunt. Hii sunt fures et latrones qui non querunt que sunt Christi sed que sua sunt, de quibus Io. x. in principio et cetera. Simul irruunt latrones eius et fecerunt viam per me et cetera. Quasi modum precipue clerici rupto muro ecclesiastice institutionis et sub concesso hostio canonice electionis non intrant per hostium sed undecumque irruentes ascendunt aliunde. Io. x. Isti sunt filii babilonice generationis qui sponsam regis eterni polluere non verentur. De quibus Eze. xxiij. cum venissent ad eam filii babilonis ad cubile mammarum et polluerunt eam in stupris suis. Contra istos clamat psalmista: Deus venerunt gentes in hereditatem tuam, polluerunt templum sanctum tuum. Breviter quam timenda est hec pugna, quia hec est

pugna chaim et abel gen. iiii. Ismael et ysaac gen. xxi. Esau iacob et esau. c
saul et dd. i. Reg. xvi. Sz abner et ioab. ii. Reg. ii. Unde hanc pugne conuersam
explanavit apostolus ad Gal. iiii. Quomodo tunc hic qui secundum carnem natus
fuerat persequebatur eum qui secundum spiritum. ita et nunc. Sed dicite hij filij agar hereditatem
non sunt percepturi cum filiis promissionis. Unde dicitur ps. xvii.
Filii alieni mentiti sunt michi. et e. ysa. i. filios enutrivi et ipsi
spreverunt me. et i. ve genti peccatrici semini nequam. filii sceleratis.
filios sceleratos vocat reprobos sub triplici differentia impugnantes simplices
et electos. Quia tyranni impugnant per tyrannidem et violenciam. et hos
vocat gentem. hereticj autem per astuciam et fraudulenciam. et hos
vocat semen nequam. vel pessimorum de quibus dan. xiii. semen chanaan et
non iuda. et ysa. xiv. semen eius absorbebit volucrem. Sz mali xpiani
concutiunt ecclesiam per iniuste iudicia et maliciam. et hos vocat gentem peccatricem.
luc. vii. Ecce quedam mulier in civitate peccatrix. et e. Sic gen. xviii. Sodomite f
peccatores valde coram domino. i. machab. i. Exiit radix
peccatrix antiochus. et ec. Sexto et fine caldeorum. i. demonum quibus tota
substantia iob dissipatur. iob. i. Unde per primum hijs tribus filius nequam sponsa xpi nunc per
activos in castris cedar dimicans nunc per unos perfectos et contemplativos
in salomonis tentoriis quiescens et accubans per dicit hostibus obviat et
resistit. Quia clipeo recte fidei resistit tyrannis. armis munitica
sapientie obviat hereticis. sibi armis sufficit iusticie. Falsis non cedentibus
sui reprobis xpianis. ad eph. ult. Accipite armaturam dei ut possitis
resistere in die malo. et ponitur i. arma spiritualia contra hostes spirituales.
Unde sequitur stare succincti et c. Secundo ponit sponse victoriam et pugne utilitatem.
Unde sequitur. posuerunt me custodem in vineis. Vox est sponse triumphantis
et ostendentis quod per custodem suorum seu in persecutione. Quia quod tempore primo solum custo- g
diam illorum que erant in ierusalem et similis ei huius beatissime pugne et
persecucionis suppeditet. Quia scilicet quod usque ad missionem sancti spiritus in passis fuit in
terminis iudee. Sed per persecucionem usque ad finem mundi dilatari meruit. Sed iam
infelices filij abnegantes sponsa voluit evangelizare unde dicitur. Unde per pugnacionem
unius vinee modice per omnes mundi partes complet dei qui statuit
et produxit. Et hoc est quod dicitur. posuerunt me. i. mee posuit causa occasio existunt
Sed quia iudei sunt persecuta ecclesiam tempore apostolorum. Consequencium est quod ipsi apostoli
ordinati sunt gencium rectores. et positi a domino custodes omnium sporum
act. xiii. quia repulistis verbum vite ecce convertimur ad gentes. Ad ro. xi. Illorum
i. iudeorum amissio mundi reconciliacio est. et ibidem. Eorum delicto salus
est gentibus. i. salutis occasio. Sed quia multum est quod ex excecacione iudeorum ecclesia accrevit.
et hoc ecclesia gencium fuit modicum quod crevit. Ideo loquitur de ecclesia gencium
plurali dicens. posuerunt custodem in vineis. Istarum vinearum propagator est ille celestis

a agricola christus ihesus qui ex se ipso quasi ex vite vera et cetera ministros eorum qui su-
gillarent vineas per fidei sue dilatacionem propagavit Iohannis xv. Ego sum vitis
et vos palmites. Ab unica enim vite multe vinee possunt propagari. Que
extendit palmites suos usque ad mare et usque ad flumen propa-
gines eius. Unde postquam ex malicia ut iudeorum inpugnacio alius prevenit et
ex occasione talis mali subtracti sunt ab vinea iudeo-
rum ad vineas gentium sunt translati. Unde sequitur: vineam meam .i. propriam .i. synago-
gam, que quidem fuerat vinea specialis ut in ysaia v., non custodivi .i.
custodire permissa non fuit. Degeneravit enim vinea ista et a suo custo-
de recessit. ysaia v. Expectavi ut faceret et ecce fecit labruscas et
sequitur: Ecce ego destruam sepem eius et diripiam maceriam eius et cetera. Quod ergo hec vi-
nea custodita non est, non fuit negligencia sponsi sed malicia vi-
nee .i. reprobatis synagoge, que custodiri non meruit. Unde dicitur
b ieremie li. Curavimus babilonem et non est curata, derelinquamus eam et cetera. Sic et audita
est vox angelorum dicencium tempore capte de ierusalem: Recedamus ab huius sedi-
bus ut iosephus habet in libro de excidio ierosolimorum. Moraliter
autem exponitur istud secundum Bernardum de custodia morum propriorum. Nam corde humano
fides est pro vite, caritas pro palmite, bonum opus pro botro, devocio operis
pro vino et hoc ideo quia sicut palmes ex vite et vitis ex radice,
sic caritas et cetere virtutes prodeunt a fide inmediate a deo derivata. Quia
sine fide deo placere est impossibile Hebr. xi. Nam omne quod non est ex fide peccatum est Ro. xiv.
Vinum ex botro exprimitur quando devocio de bono opere in corde elicitur et inno-
vatur. Talibus botris habundavit ecclesia primitiva. Sed modo potest dici illud
michee vii. Non est botrus ad comedendum sicut peregi. Hoc autem
autem accidit quando propter custodum negligenciam que superflua humore ra-
c dici superfluencia non evellit, quia sic quando occasiones peccatorum non declinantur et
motibus et causis peccatorum non resistitur. Proverbiorum xxiiii. Per vineam viri stul-
ti transivi et totam operuerant urtice et spine. Quia quando urtice .i. urticacia
et pruriencia incentiva carnalium delectacionum et spine .i. pungentes
cure mundanorum pullulare et crescere permittuntur, tunc fiunt vinee
.s. botri diminuuntur. Sic propter turbulenciam et viatorum frequenciam, quia quando
via publica vadit per medium vinearum, cito vinee distruuntur. Sic quando
opera nostra patenter in publico que fiunt pro laude hominum et favore mun-
dano tunc de facili amittuntur. Matthei vi. Amen dico vobis receperunt mer-
cedem suam. Sed de qua dicitur Iob xxiiii. Qualecumque sit propter eius et non custodiant pro-
priam vineam. Unde de anima sancta in loco tuto .i. in celo posita et planta-
ta dicitur Iob xxviii. Non calcaverunt eam filii institorum et non transivit per eam le-
ena. Sic propter hostilem inimicorum violenciam frequenter extirpantur
vel ab alienis colliguntur vinee, quas inimici devastant. Sic quando homines cum

dentes se non defendunt· omnes labores perdunt· Job·xxiiii·agrum suum non
demetunt et vineam eius quam vi oppresserit vindemiant· deut·xxviii·
plantabis vineas et alius vindemiabit eam. domum edificabis et alius inhabitabit· Jer·vi· usque ad racemum
Item propter frigoris et aure dis-
temperantiam· quia pruina tempestiva uvas novellas ledit et vineas florentes destruit et corrumpit· pruina constringens est timor servilis
bonum opus tepidum retardans et corrumpens quia multorum corda percutiuntur et retrahuntur
ad minoris operis productionem efficiuntur· Sic quando quis timens ieiunia disciplinas et huiusmodi pruinam non aggreditur· Job·xv· ledetur quasi in flore
botrus eius· Et ysa·xxiiii· luxit vindemia infirmata est vitis· Tales sunt
qui tepidantur amore ubi non est timor· Item propter temporis subitam mutationem et
aeris pestilentiam· quia tunc eruce et locuste et bruci solent generari que vi-
neas corrodunt· Aeris pestilentialis est quando in multitudine perstrepentes in quibus omnia
virentia germina devastantur· Joel·i· Residuum eruce comedit bruchus etc· Et
in deut·xxviii· percutiet te dominus aere corrupto et rubigine· Et ysa·v· sepe ha-
bitis vineam et non bibes vinum et non colliges ex ea quippiam
quando vastabitur vermibus· Et in aggeo·ii· percussi vento urente et aurugine
omnia opera manuum vestrarum· Item propter bestiarum occultam vel manifestam devo-
rationem et corruptionem· unde porci manifeste vineas non custodientes suf-
fodiunt et vulpes occulte uvas comedunt et corrodunt· Per porcos sig-
nificantur mundi carnales et lubrici in quibus vinea domini non potest proficere· Ps· exter-
minavit eam aper de silva et cetera· Per vulpes significantur occulte peccantes· prop-
ter fraudulentiam et dolositatem· De quibus dicitur infra· capite vulpeculas
parvulas que demoliuntur vineas· nostras· In signum horum· vinee plati sunt viri bo-
ni dei· posuit agricolam in vineis excolendis et propagandis· fodiendis et pu-
tandis ut fructum plus afferunt· Sed ego vineam meam non custodivi· a
bestiis vicorum· non mirum si alios non custodit qui seipsum regere nescit· Ora
si quis domum sue proprie nescit quomodo diligentiam dei ecclesie habebit· i· thi· iii·
Unde bernardus· agnovi audaciam plurimorum quos video de suis propriis vineis non spi-
nas et tribulos recolligere· et tamen vineis domini se non vereri immiscere· fures
utique sunt et latrones non custodes vinee domini sabaoth seu cultores·
Indica mihi quem diligit anima mea· tercia pars principalis huius capituli· In qua sponsa
iam non eminens ulterius insultantium se et superantium virginem et deco-
ritatem velut amoris stimulo agitata sponsum sponsa quasi per intuitum blan-
do affatu alloquitur possit non in vespere sed meridie occurrere
se indicari deprecatur· ne forsitan exquirendo et evagando discolo-
ratam amplius compellat· Per utique amoris affectum que sunt dilectum exprimit
secundo maciam sue petitionis ostendit· unde dicitur· Indica mihi ubi cubes· et ne
videat se tamen hic petere et totum et tamen sue petitionis introducit· ibi·

a ne forte euagari etc. Sponsa namque perfectorum inuitans prudentes et ad am-
plexum sponsi anhelans et feruens ad ipsum velud presentem sermonem
dirigit et suum exprimit affectum dicens. Indica michi quem diligit anima mea. q.d.
presencia me impedimentum insurgere me retinuit. Filij matris mee
crudeliter impugnauerunt. Sed quasi primi insurgunt vel impugnent. Contra
cum aduersarij impugnent me, tu porro celestis dux te ostende me
uero te uideo. Indica quem ubi pascas etc. Antea quoque locuta de sponso
velut de rege vel ministro existente in castris et quasi de cultore existen-
te in agro. hic mutat modum loquendi. Et loquitur sicut de pastore existen-
te in pascuis suis. Et hoc non sine causa quia sponsus quasi regit ut rex et pro-
pugnator omnia creando, redimendo et defendendo. Et minister, i. certe
et anime cultor ipsam instituendo custodiendo et fecundando. Io. xv. Et pater
b pastor educendo, reficiendo et remunerando. Io. x. Ego sum pastor
etc. Ad suum ergo sponsi pascua aspirantis tamquam ad pastorem loquitur dicens. Indica mi-
chi simplex o pastor quem diligit anima mea, i. intima voluntas mea. Indica mi-
chi ubi debeam te invenire cubantem ut festinanter vadam, i. mane
animam consolacionem. Potest hoc exponi de ecclesia primitiva vel de anima contem-
plativa. Primo in hoc loco in ipso ecclesia afflicte et impugnate a iudeis et aliis
salutem querentis exemplum in cor. vii petit refocillari et refici temporibus in spiritu sancto
nitere. Refectio quidem legis ipse fuit quasi in cenaculo matutino quando lumen
legis et divine lucis quasi in quadam umbra emicuit. Osee ix. Quasi
uvas in deserto inveni Israel quasi prima poma ficulnee in cacumine ui-
di patres eorum. Unde tunc fuit quasi hora prima diei. Sed sera veniente et predi-
fuit quasi hora tercia quando iam sol iusticie clarius caluit atque luxit. Sed tamen
non dum hora prandij et splendide comestionis fuit. Act. ii. Non sunt hu-
c ebrii cum sit hora diei tercia. Sed meridies fuit post resurrectionem et ascensionem
in missione spiritus sancti quando predicantibus apostolis sol iusticie et splendore sue cog-
nicionis et ardore sue dilectionis mundum universum illuminauit et inflamma-
uit. Eccl. xliii. Sol in meridiano exurit terram. In isto meridie sponsus pa-
uit universum mundum. Unde et Ioseph fratres suos fecit in meridie refocillare ge-
nesis xliii et Abraham angelos gen. xviii. Adveniente igitur spiritu sancto hic
petit sponsa ut illis deliciosis ferculis quibus eos suos pascit in-
plenius reficiatur et sic contra aduersariorum insultus forcior reddatur. et ideo sequitur ne
incipiam euagari. quasi quod isto cibo mistico non gustatur velut dissolu-
ta per sinus concupiscencias euagatur. Et ideo cubare et refici a tuo pastore quem di-
ligit desiderat ne a pascendo pastoribus qui velut sodales sano gaudere
nolle ipsam decipi accedere aut contingit. Heretici namque et plures falsi
per conformitatem quam habent in participacione sacramentorum se simulant esse
sodales Christi et laborare pro salute quorum i. electorum et ideo ne sponsa possit

a talibus decipi petit sponsa instrui et sibi ostendi ubi uera ueritatis pascua po-
terit inuenire. quia uere in sola ueritate ecclesiastica et fidei puritate repe-
riuntur. ubi fideles non cibo spirituali nec sacramentali nec intellectuali esca insuper
reficiuntur. Matth. xi. venite ad me qui laboratis et honerati estis et ego reficiam uos. ysa. ca
bibo hereditate iacob patris tui etc. Secundo modo potest exponi iste anime contemplatiue
que post laborem et fatigationem actionis aspirat ad quietam contemplationem et
solacium eterne refectionis dicens. O sponse quem diligit anima mea. q. d. quem spiritua-
liter et non carnaliter diligo. Indica michi ubi pascebas ubi cubas. i. cena-
culum tuum et cubiculum. In quo tecum in meridie sit concedendum ut reficiendo et post pran-
dium cubando et quiescendo. Secundum uero dicit. Indica. quia deus se indicat uel manifestat
se homini nec quoad sensum nec quoad ymaginationem. Sed in hiis duobus potest esse de-
ceptio. cum se transformat angelus sathane in angelum lucis. Quantum ad intel-
lectum uero uiatoris et hic nulla uel rara est deceptio quia ab ista manifestatione dicti
sunt prophete. non a prioribus duobus alioquin pharao et nabugodonosor spiritum prophetie habuissent
quod falsum est. Quarto se indicat quando affectum uoluntatis et in hoc adhuc minor
est deceptio. quia super hanc excellentiam proprie anime quia connaturalis consignata est. non op-
tet deuio sponte habere. Per duplicem modum istum petit sponsa a sponso indicari.
per intellectum scilicet ueritatis et affectum caritatis. Vnde dicit. i. pascas. intellectum quoad cogni-
tionem. ubi cubas in affectu per dilectionem. Sed solo tempus refectionis et quietis sui cubi-
culi loco respondit. quia in meridie. quando sol in medio celi existens et in luce
splendidissimus et in calore feruentissimus esse consueuit. Splendor namque veri-
tatis illustrat intellectum. et feruor caritatis incendit et inflammat affectum. Tercio
perfecte potest esse tempus diuinum sui actuum in meridie dicitur considerare mens contemplatiui. S-
ecundum est tempus iusticie quando dei iusta sententia punitum peccatum ade in meridie perpe-
tratum. In meridie enim refectus est adam hoc cibo mortifero et uenenoso quando ui-
dit lignum quod esset pulchrum uisu et ad uescendum suaue. Gen. iii. Sed
statim immediate adam post talem pastum cum omni sua posteritate est punitus
Ideo dicitur. quod cum ambularet deus ad auram post meridiem. audiuit adam uocem
domini dicentis. Adam ubi es etc. iii. consideratur est tempus diuine gratie quando dei filius
ostendit hominibus. et hoc in meridie. hora scilicet passionis. quando hora sexta clamans uo-
ce magna emisit spiritum. Jo. xix. Amos. viii. occidet sol in meridie et tene-
brescere faciet terram in die luminis etc. Sed ue in meridie. quia in ipsa morte magis
apparuit feruor caritatis diuine. quia maiorem caritatem nemo habet quam ut animam suam ponat pro amicis
suis. Jo. iiii. est tempus glorie quando uocatur meridies propter limpiditatem affectum diuine
uisionis et propter suauissimum gustum diuine fruitionis complete dilectionis et su-
aue gustum diuine fruitionis. De qua meridie dicitur deuter. penultimo. neptalim ha-
bundantia perfruetur mare et meridiem possidebit. Quia illi qui in presenti possident
amaritudinem penitentie. postea debent meridiem glorie sempiterne. Primus meri-
dies potest dici meridies id est meretricis dies. quia dies culpe quam immediate est iusticia

a subscripta est dies meroris et tristicie quia tali hora tota natura hominis meroris et mise-
rie est astricta. Sed meridies vel gratie dicitur quasi medius dies quia tunc mediator
dei et hominum sol iusticie ihesus christus operatus est salutem in medio terre. qui per passio-
nem suam aditum nobis aperuit ad lucem et visionem sempiternam. Tercius est meri-
dies glorie dicitur quasi merus dies quia non habet obscuritatis vel tenebrositatis quam merebimur recumbere
cum abraham ysaac et iacob in regno celorum. et hoc in meridie. id est in lucis et
amenitatis plenitudine sic dicit Bernardus. cognito sponsa illuc suspirat
nimis illic inhiat. invenies loca pascue et refectionis loca pacis et
securitatis loca exultationis salutis et stuporis felicitatis tam ingrediar
locum tutiorem ad pastum suaviorem. ad accubitum uberiorem. ut sim in meri-
die. sim deserto [illegible]. sim festivo epulemur. Ista tamen meridies clari-
tatis sponsa petit ut certe meridies id est gratiarum dies nesciens ve-
spere vel occasum. Non est melior dies una in atriis tuis super milia. Vel secundum
primus dies claritatis contemplationis quadam laboris in hac vita peregrina-
b tionis. quasi vel meroris et dies nimis quia in tali statu et in exilio hic miserie
meremus et plangimus et dicimus tenebras [illegible] sumus. Secundus est dies claritatis
illorum qui exeunt corporibus sed in bona expectatione. Sed dicitur meridies quasi medius dies
quia claritas eorum non plena. plenior tamen. sed minus clara quam tamen. Unde
tercius dies est claritas angelorum et sanctorum qui vident facie ad faciem
iam celebrata universali resurrectione et tunc erit dies merus et serenus non habens ob-
nubilationis. Clausa autem carne tamen avide desiderat cum sponso in
celesti cubiculo quiescere ponit vel propter sollicitudinem sui. nam quidem hic
minimum timere potuit. ne contingat quod circa greges sodalium. vel quod est alios pecca-
torum evagari. quod dicuntur sodales propter non conformitatem et propter communem unam nobiscum
nationem et corporalem societatem et hoc est quod dicit ne incipiam quasi di-
co postea in presulto [illegible] ne tamen talia contigerint tibi fortune ap-
[illegible] et non contingat me propter mala peccatorum evagari. sic contingit mulieres quod
c a spiritualibus desolatam aurelius ad carnalia consolationem se convertunt sic patet in dy-
na filia iacob. quod non sentiens patris consolationem conveniat nec fratrum suorum solacio
mota more muliebri exire et intrare alterius regionis mulierum consuetudines est
deceptam et ideo se fuisse corruptam. ne quidem sponse quod accidat illis. sed permanen-
tem hic pre desiderio et exorat. sodales vocantur peccatores et mundi amatores
quod peccatorum multitudinem propter se autem conveniunt. Unde sodales hic vocantur
propter quorum societatem et exemplum alii ad deteriora facinora provocantur. Ec-
clesiastici. sodalis amico sociabitur et in die tribulationis adversarius erit etc. Si ig-
noras te o pulcherrima inter mulieres. Ecce est pars capituli precedentis. In qua sponsus
inmittens sponse allegationibus iam allectus sponse amore. quod non sufferens et ipsi
amoris vehementiam reprimens sub increpationis stilo modo tamen amato-
rio et ipsam cepit de nimio zelo ipsam reprehendere. Unde sponsus dicens.

Si ignoras te et cetera. Sed cum mulier ad provocandum sponsum se allegaverit. In fine tamen quasi desperans de presentia dilecti se posse aliis coniugi allegaverit dicens: ne incipiam evagari post greges sodalium. Ubi sponsus spiritu zelotypie motus ad responsum ultimum indignationis verbis dicens: Si ignoras. quasi dicat: si me presentem nolunt exspectare et times alios mihi dissimiles te velle ad se attrahere et copulare. Vade ergo cum eis et egredere a facie mea et amplius me noli ulterius compellere sicut domini solent dicere servis suis et domesticas quas sciunt eos in sui contemptu deliquisse. Quasi exi in sua et cum ovium pastoribus et caprarum custodibus dissimulata pravitate. Sub tali metaphora sic loquitur sponsus et quasi indignanter iubere velle dicere quod si sine presentiam contemptu nolit sponsa exspectare vadat et ad hedorum suorum custodiam. Per hoc innuens se in tabernaculis eius non invenire nec in ipsis pascuis ipsi presentia indigere. Verum ne ipsa sponsa ex carnali timore serviente turbet vel desperet. Ista non ex contemptu vel ira sed potius ex amore sponsus se dixisse loquendo insinuat et intimat. Et ideo illam quasi quasi comprehendo cum finitur ad caprarum et hedorum custodiam revocat inter mulieres pulcherrimam dicens: Si ignoras o pulcherrima inter mulieres. In quibus omnibus ostenditur quod non carnale nec impudicum hic intelligitur sed sub excellentia sic tacite dei et ecclesie et dei et anime. Hic est sponsi et sponse canticum mistice figurat. Duo ergo principaliter hic ponuntur scilicet sponse increpatio. secundo ad eius consolationem ipsi commendatio id est equitatui meo. Dicit ergo sponsus: Si ignoras te etiam pulcritudinem que placet sponso tuo quamvis ipsi mutuas tribulationes et pugnas videas tuam nigredinem. Vel Si ignoras te. id est esse desponsatam et ipsa fidei sponsalia non debere post alios evagari. ex quo tamquam trepida timebas et hesitas an debeas incipere alios imitari. Egredere ergo a meo consortio et amplexu et abi post vestigia gregum tuorum. quasi dicat si plus placet tibi esse cum pastoribus et tamquam ancilla custodire oves et hedos in campo quam mecum pasci et cubare seu quiescere tamquam regina in cubiculo. Recede ergo a me et adhere gregibus et hedis illis. Verumptamen ne sponsus videretur aliquam causam vel deformitate a se illam repellere quid de ea sentiat interponit dicens: O pulcherrima inter mulieres. Hec sponsa est mater ecclesia seu anima contemplativa anulo fidei gratie subarrata. que tempore primitivo tribulationibus exposita quantum ad exteriudinem infirmorum videbatur esse a sponso derelicta per persecutionem exteriorem. Ignorabat enim quod voluit eam deus intrinsecus facere pulcriorem. Et quia se vocaverat discoloratam tamquam deformem et fuscam tamquam deteriorem et nigram velut deformissimam. ideo per contrarium sponsus vocat eam pulcherrimam. Discoloratam se reputat tamquam quantum ad exteriorem conditionis afflictionem. scilicet quia dicit tamen in obscuratum est aurum mutatus est color optimus. Sed aurum discolor et est fuscum quam

a ad mundanorum estimacionem quam vitam bonorum estimant vanam et finem
illorum sine honore sap. v. Set nigram se nouit propter exterioris temptacionum et
tribulacionum inpugnacionem. Certo autem in talibus videtur esse deformior tan
to formosior a sponso suo reputata. Ignorabat itaque sponsa. Unde apostolus
ii. cor. iiii. Licet is qui deforis est homo noster corrumpitur tamen is qui intus est de re
nouatur. Sequitur xii. Virtus in infirmitate perficitur. Deinde sequitur. Si tu ignoras te o pulcherri
ma inter mulieres egredere et abi post gregum tuorum vestigia. Et ps. li. quia q. d. q.
tu titubas et me vide, tu ignoras te. s. velle me sequi propter oblectamenta
gaudia in deliciis et diuicias post sodales. Si volueris egredere et abi. i. egredi et
abire post. post vestigia pedum gregum tuorum. Greges vocat peccatores qui
errantes in via domini tamquam oves. Sicut dicitur ysa. liii. omnes nos quasi oves er
rauimus unusquisque in viam suam declinauit. Et ideo non expectant ni
si victimam. Ieremie xii. congrega eos quasi gregem ad victimam. Et in ps. sicut oves in in
ferno positi sunt et cetera. Istorum gregum vestigia sunt carnalia desi
deria et peccata. Ieremie iiii. Lubricauerunt vestigia nostra in itinere platearum
nostrarum. Ista vestigia multi sequuntur quasi per varios actus errando simula
b tur. Prov. vii. Et statim sequitur eam quasi bos ductus ad victimam et quasi agnus
lasciuiens et ignorans quod ad vincula stultus trahatur et cetera. Et pasce he
dos tuos. Hedos vocat peccatores lasciuos in peccatis fetidos et immundos
in fine a sinistris cum hedis statuendos. Math. xxv. Hos hedos pascunt qui
do prauis innuendo et praua esse ostendendo ipsos in malicia nutriunt et foue
runt. Zacharie xi. Pasce pecora occisionis. quia subditi quando mala in prelatis
magis efficiuntur audaces ad malum faciendum. Vel iam tecum permanere defe
lando in agnicionem tui dicit. iuxta tabernacula pastorum. id est propriam carnalita
tem et corpus tuorum voluptate nutri et refoue. Sicut videlicet pas
tores habitare in tabernaculis quia deseruiunt voluptati carnis. Sicut
c dicit apostolus. Habemus altare de quo non licet edere. Sed qui tabernaculo corporali deseru
iunt. Et in vtraque hedi iuxta talia tabernacula non pascunt quamuis pas
ci videantur immo potius mactantur. iiii. Re. x. Iugulauerunt viros octo
ginta in cisterna iuxta camaram pastorum et non reliquerunt ex eis quemquam. ysa
xxxviii. Generacio mea ablata est quasi tabernaculum pastorum. Ideo dicit mo
yses hortans nos non attendere mala prelatorum. Recedite a taberna
culis impiorum hominum et nolite tangere que ad eos pertinent ne inuol
uamini in peccatis eorum. Num. xvi. Et sic exponitur istud totum in malo per
ut sponsa a sodalium eius iam allecta proponit ab amplexu sponsi re
cedere et egredi de spiritu ad carnis vicia. De sollicitudine claustri ad
secularia desideria. De quiete contemplacionis ad negociorum exercicia. Sic tunc
corrupta multa anima tunc blandiciis mundanorum et suorum sodalium vigens.
nunc prouocatis exemplis prelatorum. Sicut dina que egrediens tabernaculum.

d

prius tu vide

patris sui videre mulieres regionis illius et a Sychem filio Emor vi-
olenter est corrupta Gen. xxxiv. Vel potest exponi in bono. Et bene dicit. Que
speciem sponsi videre cupiendo invitat primo ad propriam cognitionem ut
humiliet ut sic ad noticiam sponsi vel pertingere mereatur. Quasi dicat sponsus: O pul-
cherrima mulierum, prius cognosce te ut sic possis cognoscere me. Secundo ad sui
cognitionem humanam insinuat ipsam: ad vestigia gregum, id est ad opera et
affectus electorum, quos deus commendat in persona ecclesie imitatores fidei eo-
rum. Eze. 34. Vos autem greges mei homines estis. Per: vos quoque qui estis me et oves
pascue mee. Hii greges pascunt pastu divinorum eloquiorum, divinorum sa-
cramentorum, fructu bonorum operum, delicijs premiorum eternorum. Magis tot te
pastus in gregibus iube sponsa egredi et abire post vestigia gregum illorum
ut in ipsorum pastu inveniat vel sponsum pascentem et cubantem inveniret que-
rat. Secundo sequitur: pasce hedos tuos. Hedos vocat novitios, carnales adhuc de-
biles et pusillos, ad celestia tamen capescenda erectos. Quos vocat hedos non ca-
pros vel hircos. Quia hedi non habent capita feditatem nec hircinam. Ipsi
hii sunt illi hedi in quorum esu gaudebat Ysaac Gen. xxvii. Affer mihi, inquit,
duos hedos optimos ut faciam ex eis cibos patri tuo quibus libenter ves-
citur. Duo hedi sunt activi et contemplativi, tenelli et optimi per devotionem,
compassionem et dilectionem. Hii hedi iuxta tabernacula pastorum sunt pascen-
di, qui in vita et conversatione et bonis exemplis apostolorum et aliorum sancto-
rum sunt ad meliora provehendi et in spiritualibus nutriendi. Ier. iii. Dabo
eis pastores iuxta cor meum et pascent eos in sciencia et doctrina. Sic Eze-
chielis xxxiv. In pascuis uberrimis pascam eos in sublimibus montibus
Israel. Secundo i. Pe. v. Pascite gregem qui in vobis est non coacte sed spontanee secundum
deum non turpis lucri gratia et cetera. Act. xx. Attendite vobis et universo gregi
in quo posuit vos spiritus sanctus et cetera. Sequitur: Equitatui meo in curribus Pharao-
nis assimilavi te. Quando non vult sponsam ignorare se ipsam
io post correptionem ne desperet gloriam eam et blandiens ostendit quantam
reputat compassionem suam talem quia milicie sue, scilicet equitatui ex
Israel in medio Egyptiorum qui eos de servitute Pharaonis liberavit quam-
vis ad tempus diu retinuit ab eis vexatus et afflictus. Per hoc volens os-
tendere sponse que in medio filiorum mundi sue existens eorum impug-
nationes debet pacienter sustinere commendans itaque sponsam. Primo laudat
eam de fortitudine unde dicit: Equitatui et cetera. Secundo a membrorum elegancia
et pulcritudine unde dicit: Pulchre sunt gene. Tercio ab ornatu, decen-
cia et decore, id est Murenulas aureas. Volens itaque ostendere quod si tempore
ingruerint persecutiones non debet evagari nec recedere ab amore sed
potius constans et fortis permanere dicit: O amica mea, id est uxor et socia
sectatorum meorum, assimilavi te, id est talem reputavi equitatui meo

i. exercitui meo. i. populo israelitico existenti in medio maris rubri quando
rex pharao in curribus et equitibus ipsum persequebatur. unde in curribus pharaonis. Et est sensus. Sicut
pharao iratus cum egyptiis populum meum diu multumque afflixit et cum vellet recedere
et procedere ad terram promissionis pharao ad afflictionem non cessavit. immo ma- ab
gis cum curribus et equitibus fugientem insecutus fuit. Sic dum es in medio filiorum
[illegible] tue litem habes parati afflictionem. non cessabit bellum quousque pharao
una cum curribus subiugatur et mare rubrum. i. amaritudo huius seculi non
sentitur. Unde in hac similitudine invitat sponsus sponsam ad patientiam. forti-
tudinem et confidentiam; promittens se liberaturum eam sicut liberavit exer-
citum suum de manu egyptiorum. quasi dicat. non timeas si a curribus et equi-
tibus impugnata eris. quia contra te non superabit. sicut non pharao contra filios israel. Con-
grua autem similitudine vocat sponsam equitatui. i. equorum apparatui. Sicut enim
in curribus regum et nobilium solent nectari dextrarii ad pugnandum et summarii
ad onera deportandum. et equi ambulatores qui palefridi dicuntur ad suaviter
dominum deferendum et currus ad trahendum. Sic sponsa que quasi est currus vicem
gerit dextrariorum quoad statum martyrum et apostolorum. qui armis patientie
muniti pharaonem et exercitum eius viriliter expugnaverunt. Job xxxix.
Numquid equo prebebis fortitudinem. Et in proverbiis xxi. equus paratur ad
bellum deus autem salutem tribuet. Item similitudinem gerit palefri-
di quoad statum contemplatorum qui suaviter portant deum. abacuc
iii. qui ascendis super equos tuos et cetera. Unde talibus dicit apostolus. glorificate et
portate deum in corpore vestro. Item vicem gerit summariorum quantum ad officium
doctorum et predicatorum qui aliis victualia divinorum eloquiorum et arma vir-
tutum et vestes caritatis et donorum celestium per mundum deducunt. aba-
cuc ubi. viam fecisti in mari equis tuis. Item comparationem habet cum equis
curribus quoad statum bonorum activorum et precipue prelatorum. qui pectore
[illegible] i. dono sapientie et rigore [illegible] currum domini sabaoth
i. ecclesiam in qua gestatur deus. ad patriam celestem introducunt. Et cum hec omnia
hic demonis sponsa que ecclesia impugnatoribus eius et equitibus ipsius exponitur. hec
sufficiat hic breviter tetigisse. quia sicut sponsa comparatur equitatui sic et equites
salomonis possunt non incongrue nuncupari. quia sicut militia salomonis resistit equi-
tatui pharaonis. sic utique exercitus eius deleat et subiugat. Currus quippe pharaonis est
ecclesia malignantium. in quo erit antichristus. auriga diabolus super omnes malos. pharao hic
in curribus et hic in equitibus et cetera. Currus autem salomonis est ecclesia sua quam hiis curribus
et equitatui salomonis immerito [illegible] comparare. De quo curru dicit david per prophetam. Currus dei decem
milibus milia letantium in eis. Et iiii. Regum ii. currus igneus et equi ignei divi-
serunt utrumque et cetera. Currus siquidem pharaonis est lingue. hic currus salomonis totus igneus
est luce xii. Ignem veni mittere et cetera. Hic currus aureus est quia totus igneus deus
est. deus noster est ignis consumens. Bone et ignee sunt duo rote. que igneas

sicut dicit propheta: Ignitum eloquium tuum vehementer. Et in se ipse Ieremias: factus est sermo tuus in corde meo quasi ignis estuans. Vel due rote axi coniuncte duas vitas indeclinabiliter sociatas, scilicet activam et contemplativam, quarum una si ab altera deserit, vox est, id est ecclesiastice utilitatis virtus. Hee rote axi iuncto, id est coniuncte, suavem cursum producunt in fine. Sed si defecerit iunctio caritatis et fervore et laborioso cursu omnia actiones et expediunt. Hee rote sunt ignee. Dan. vij. thronus eius flamma ignis et rote eius ignis accensus. Hic currus dominus est et auriga. Unde psalmista: Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam. Vel ei ursus et auriga eius sequitur. Hij exercitus hec currum sunt prelati dignitatum et ordinum et officiorum alligati currui et astricti. Hic auriga, scilicet spiritus, nunc amoris stimulis, nunc timoris flagellis iectat ad terram. Talis fuit ecclesia primitiva, que tota fuit ignea; igneas habuit rotas, quia spiritus vite erat in rotis. Igneum habuit axem, scilicet divinum; igneos equos, id est sanctos mundos, fervores et prelatos, sicut de helya dicitur Eccli. xlviij: surrexit quasi ignis. Ideo currus domini currum pharaonis et totum eius exercitum adnavit; non ei milicia celestium quispiam resistere potuit. iiij. Reg. i.: si homo dei sum ego, descendat ignis de celo et devoret te et l. tuos. Hij equi et in capite et ore freno demittentur; laudis et predicationis debent infrenari. Ysa. xlviij: laude mea infrenabo te. Hoc frenum semper debet bonum in ore gestari, sive sit clericus sive laicus sive religiosus. Ps.: benedicam dominum in omni tempore etc. Hoc freno [illegible] conducere. Iac. iij.: equis frena in ore mittimus et omne corpus circumferimus. Huic freno debet adiungi pectorale frenis, scilicet ornatus, et cingulum selle ad posteriora ad anteriora retinens. Et hoc est lex que habet equum domini, id est prelati, quod caute ecclesiam retinet ferre, ne ad posteriora dilabatur. Sella vero est illius, id est ipsa auctoritas ecclesie et potestas, que in equis domini in parte anteriori debet collocari, non in parte posteriori, sicut et aliis convenit. Hec sella duabus cingulis est constringenda, ne cadat ascensor eius retro. Sicut prima significat castitatem, secunda caritatem. Quia ascendentes plurimi ad dignitatem prelationis et non ex castitate et sint vite mundicia et castitate, cassum poterit absque dubio experiri. Io. j.: quasi filium hominis in medio candelabrorum erat vestitus podere et precinctus ad mamillas zona aurea. In veste poderis significatur castitas, que debet esse talaris, id est universalis et finalis. In zona aurea significatur caritas, quia caritas debet esse in vita et castitas in corde omnium ecclesie assumitur. Due strepe descendentes de interlate selle sunt equitas et pietas, in quibus pedes [illegible] requiescere. Illa iustitia est necessaria administrare contra violentiam rebellium et pulsorum. Pietas autem et misericordia est necessaria ad sustentationem et defensionem pauperum et innocentium. Prov. xx.: misericordia et veritas custodiunt regem et roboratur clementia thronus eius. Recte quia sponsa, id est ecclesia, assimilatur equitatui salvatoris, qui impigritius currus deiecit et militiam destruxit pharaonis. Moraliter autem anima que assimilatur

Rimbus

e

f

g

a est, quod sponsa currus domini per misericordiam. Eccli. xlix. ostendit ei gloriam glorie
in curru cherubin. Talis anima divine sapientie plenitudine repleta et honestate
tamquam motu affectionis et devotionis currum movet et capit ad eterna. Istius currus
rote .iiii. sunt .iiii. virtutes cardinales. Ezech. i. quarum a dextris precedit rota sa-
pientie sue presentie rumpens et dividens omnia obstacula phantasmatum et errorum.
A sinistris iustitia conterens et constringens obices malicie et peccatorum. Iste
due rote innuuntur ubi complantur. Eccli. i. Fili concupiscens sapientiam conser-
ii va iustitiam et deus prebebit illam tibi etc. A parte posteriori a dextris ordinatur tem-
iii perantia ne corruat mens in profundum in lectum carnalium desideriorum. A sinis-
tris vero posita fortitudo que ad constantiam in adversis ne mens succumbat vel angustiatur
iiii tormentorum. Hec quattuor rote uno continuantur. Felix est anima que non cadit per lasci-
viam et voluptates in prosperis nec cedit demonio per impatientiam et pusillanimita-
tem in adversis. De hiis duobus dicitur de sponsa Prov. ult. Accinxit fortitudine lumbos suos
et roboravit brachium suum. Et ibidem. Fortitudo et decor indumentum eius. Hec rote axi caritatis affixe currum
anime elevant contemplatione(?) ad celestia sine labore et dolore. Sic currus hiis axe
unctuosis solus de facili se movet. Matth. xi. Iugum meum suave est et onus leve.
b Quattuor equi currum precedentes et trahentes sunt .iiii. affectiones mentis. Quarum duo sunt posteriores
currus supportantes scilicet dolor de peccato et timor de supplicio. Duo vero precedentes
et alios non mediocriter adiuvantes sunt spes venie et gaudium glorie
vel gaudium de claritudine vite eterne. De hoc curru et eius rotis et aliis ad e-
um pertinentibus dicitur iii. Reg. vii. Tales erant rote quales solent in curru fieri et
axes earum et radioli et canti et modioli omnia erant fusilia. In curru
tam forti et veloci residens deus sic deo imperium currum personis non attendens
precipue quando spiritus sanctus velut auriga currum id est animum dirigit et deducit.
Ro. viii. Filii sunt dei qui spiritu dei aguntur. Et Ro. he. nec currus sed per spiritum
ablatus. Quarto sunt currus personis quibus condormiens et pugnat sponsa veri
salomonis. Distinguitur hoc ubi ponens currum Iezabel id est luxurie cuius rote .4. sunt
scilicet vestis ingluvies vestium mollicies. corrupta libido otium et torpedo. Hic currus
c trahitur et movetur sanctus collis et habundancia temporali. Cuius auriga est stulta vite se-
curitas que multos precipitat in gehennam. Secundus currus est malicie. cuius rote se-
vitia impatientia audacia impudentia. Velox currus est scilicet secus ad effundendum san-
guinem. Quia innocentia sibi nec peccata retundit. nec timore cohibetur
nec amore refrenatur. Hic trahitur a mundi pompa et vanitate et mundana po-
testate. Quibus velud duobus equis presidens duo aurige timor scilicet et
livor. Timor pompam agitat. livor potentiam stimulat et excitat. quia
ii invidia siculi non invenere tyranni etc. Tercius currus est avaritie. cuius rote pu-
sillanimitas. inhumanitas. contemptus dei. oblivio sui. Et equi sunt tena-
citas et rapacitas. hiis duobus una presidens auriga scilicet amor habendi.
iii Quartus currus est ignorantie. cuius rote sunt oblivio dei. ignorantia sui. contemptus

discipline. ⁊ h' eq̄ sunt. pudor addiscendi ⁊ negligencia
laborandi. Et ⁊ auriga. summa dilectio. ē. q̄ istos pharaonis currus multipli
ces ⁊ falsatos dō sup̄ deum cum uinicū sp̄auit. q̄ utiqꝫ īsuꝑabili for
cior existēs omīa deiciat ⁊ sbstrīt. sicut occidet ꝑ cncta. cū tota
ꝓ scīe. cū ignorancie destruit pc̄a ⁊ sbuertit. cū tota iusticie
malicie obuiat. cū tota t̄pāncie oēs illū luxꝰ destruit ⁊ eneruat
cū fortitudine spē oēm mūdi īpetū supat ⁊ sbuertit. exo. xiiii. Re
spexit dō ꝑ columpnā nubis ⁊ ignis sup castra egypciorū subuertit ro
tas curruū ⁊ ferebant̄ ī pfundū. Vn̄ ꝑꝑ hostiū multitudinē ⁊ singla
re spōse fortitudinē ⁊ uirtute ipē sponsā cōpat eq̄tatui ī singlari.
Demonū ꝯ teptaciū multitudinē curribꝫ ī plali. Vnica .n. ⁊ singla
ris ē sponsa ⁊ tn̄ demonū agmina expugnat ⁊ supat. Seq̄.
pulc̄ sunt gene tue. h' comēdat spōsā a sibrorū elegancia ⁊ pulcritudi
ne ⁊ ꝑcipue a genis ī qbꝫ solꝫ mulierū pulcritudo ꝑcipue apparere sōlet 4
ꝑꝑ suspiriū ⁊ gemitū spōsa aspirat ad sponsū ipsi castū affectū exprimē
ipām turture uocat ī q̄ sponse iudiciū ⁊ placitū ꝑꝑ illi absentiā illimat
cū sit auis ꝑ gemitu gemēs ⁊ ꝑ cōpem ꝑditū aliū nō req̄rēs. De hac t'
tur. Je. viii. turtur ⁊ irundo cognouerūt aduentum suū ⁊ c̄. ꝑs. tur. n̄ repo
nat pullos suos ⁊ c̄. ꝑs. q's m dabit ꝑnas sic columbe ⁊ c̄. Je. xv. sol' sede
bam qm̄ amaritudine repleuisti me. h' turturis gene doctores sunt ecce. q̄ ci
bū diuine scripture solent tota cor mistico ꝑ molere ⁊ ꝑpare. Os ⁊ dn̄r collū
ꝑꝑ illos ⁊ ubū uite ꝓfert ⁊ cibꝫ mistic ad nutriend totū corp ecclesie
⁊ ipsis mediātibꝫ capud .i. xp̄c corp copulat. volēs g̃ solo ostende mīb' ⁊
sponse pulcritudinē incipit eam comēdare. ꝑ a genis ⁊ collo .i. a docto
ribꝫ ⁊ ꝑdicatoribꝫ. quꝫ uita ⁊ morū honestas ⁊ doctrine ūitas ordinat ⁊ or 5
nant eccam. sic genarū ⁊ colli cōpo solent decorare spōsā alic' no
bilis seu amica. tā tales sunt candidi sic gene mulierbꝫ ꝑ castitā
Rubicundi sunt sū roseo rubore martirii ⁊ respsū ꝑ carnē. Molles ⁊ carno
si ꝑ miām ⁊ pietatē. Apilis alieni ꝑ contemptū mundi ⁊ uolūtariā pau
ꝑtate. Perfecti tū oī uelamine ꝑ uāni simplicitatē. frigori ⁊ soli ex
positi quod paciendi ⁊ sustinendi uolūtate. Et tn̄ ī hijs omībꝫ spōse
gene tutam resonant pietate. Tales genas dr̄ se hūe sponsus turtur. ys
the ysa. l. Genas meas dedi uellentibꝫ faciē meā n̄ auti ab icrepanti
bus ⁊ conspuentibꝫ ī me ⁊ c̄. Sz io tales genas cōpauit turturi. d'. Gene tue
sunt pulcre .i. doctores tui ⁊ ꝑdicatores sunt ab omī indecentia uiciorū se
pati ⁊ multis decorati uirtutibꝫ turturis maxillis sic cōpati. Gene si
qde turture ⁊ si nō sint pilose minꝰ tn̄ sunt plumose. Sic uiri ꝑfū
ꝑsi nō heant pilos carnaliū ⁊ tpaliū desideriorū. hnt tn̄ plumas .i.
uirtutes qbꝫ ꝑmouentur ⁊ eleuātur ad desidia eternorū. sic d'. iob xxx
iii

Ꝺ de genis
sponse.

a nunquam per sapientiam tuam plurimos aucupatus est. Et collum tuum. Quod hic genas vocat in plurali, hic collum vocat in singulari, nam qui per diversa in cor ecclesie dividuntur in interiore una sunt in unitate. Sicut partes coniungunt omnia esca que a maxillis vel genis conteritur mediante collo ad corporis nutrimentum demandanda. Ideo dicitur collum tuum id est predicatores ecclesie qui eam complectuntur et coniungunt et cibo vite a prophetis et apostolis quasi a genis masticato esurientes nutriunt. Sunt ornatu decencia non exultanti. Sicut monilia. Monilia quippe dicuntur sunt sponse ornamenta id est firmacula aurea vel argentea gemmis et lapidibus nobilibus adornata que pectora et interiora pectoris mulierum occultant et tamen que plurimi pectoris superficiem ornant exterius et decorant. Et hii in ipse doctoribus conveniunt ecclesie qui sunt aurei quantum ad fulgorem spiritualis intelligencie et virtutibus velut quibusdam gemmis decorati quantum ad sanctitatem vite quorum industria et honore ecclesie augmentum. Et quia in mediis initioribus est terminum ad perfectionem revocare. Sequitur in distancia in moribus iubet ei iam moris unitate coordinatas. Canticum VII. Iunctura feminorum tuorum sicut monilia

b que fabricata sunt manu artificis. Osee II. Ornata monili suo etc. Sed quia sponsa adhuc a filiis mundi impugnatur dicit posset se quidem pulcram et talibus ornamentis dignam, semper violenciam talium impugnatorum non posse habere copiam. Ideo sponsus tali obviat allegorice. Vnde suis artificibus loquens dicit: murenulas aureas etc. Id est quas vocat monilia et murenulas, quia murenula a murena pisce longo et in se retorto vel reflexo est dicta. Murenulas aureas scilicet canonem sanctorum doctorum et religiosorum structus et gemmas quibus sponsa decoratur. Et hec murenule id est firmacula sunt vestium da sinus retinacula. Sed vermiculate id est variis coloribus ad modum vermium diversas maculas habencium distincte et collocate. Et ideo in initio per-

c fectionis in auro significat vite mundicia sunt cordis perfectionis in fortitudine et gemmarum color cernitur. Et ideo dicitur alia expositio: catenulas aureas etc. In dispositione vermiculata humilitas denotatur, quia homo quamvis sit aureus per sapientiam et vite mundiciam, tamen semper vermiculatum se debet reputare suam attendendo imperfectionem et insufficienciam. Sic fecit qui dixit: Ego sum vermis et non homo. Et Ysaias XLI: Noli timere vermis Iacob qui mortui estis ex Israel etc. Talis fuit David de quo dicitur II Regum XXIII quod tenerrimus ligni vermiculus. Vult itaque breviter dicere quod sponsa est fibulis et firmaculis aureis et argenteis ab artificibus adornanda. In quo ostendit quod ecclesia sanctis doctoribus et prelatis velut aureis et argenteis monilibus a tota Trinitate decoranda. Et ideo non dicit: murenulas aureas faciam, sed faciemus, ego scilicet Pater et Filius et Spiritus Sanctus, vel ego et mei aurifabri id est cooperatores apostoli ac sancti predicatores fibulas componentes. Et cum sit consuetudo quod aurum decoret argemmu(m) positis q(uae) e(st)· q(uae) tu(n)c s(un)t fibulas aureas argento vermiculatas p(er)ficit (et) ornabant. In q(uo) metaforice i(n)nuit q(uod) ip(s)o illust(ra)t (et) p(r)incipalit(er) ad h(oc) d(icitu)r co(n)cedere q(uod) sit aurea· i(d est)· p(er)fectis i(n) vita (et) (con)u(er)sac(i)o(n)e· Sec(un)dario a(utem) q(uod) argento resp(er)sa doct(ri)na (et) erudic(i)o(n)e· Q(uia) p(ri)us (est) facere deinde docere. sic ih(esu)s· p(ri)us incep(it) facere (et) p(ostea) docere. Un(de) d(icitu)r ysa(ias)· penne colu(m)be deargentate (et) posteriora· dorsi ei(us)· i(n) pal(lore) auri· In q(uo) i(n)nuit q(uod) sponsa i(n)tus (et) foris q(uae)· i(n) dorso d(icitu)r esse aurea q(uan)t(um) ad se ip(s)am p(er) co(n)uersac(i)o(n)em (et) vita(m) s(an)c(t)am (et) honesta(m). s(ed) i(n) pen(n)is q(ui)b(us) se extendit ad alios deargentata p(er) scie(nti)am (et) doct(ri)na(m). Un(de) d(icitu)r i(n) (can)t(icis) iii· q(ui) colu(m)pnas fecit argenteas (et) reclinatoriu(m) aureu(m) media caritate (con)strauit p(ro)pt(er) f(ilias) ier(usa)l(e)m. In argento uita. In auro caritas i(n) q(ua) d(eu)s requiescit. Alloq(ui)t(ur) (er)go sponsus sponsam. l(audes) d(icens) a(utem) dicens. tu es pulc(ra) o amica mea· sic(ut) t(ur)tur q(uae) (est) a(n)i(mal) castitati dedicata (et) amisso co(m)pare· solivaga (et) gemebunda e(st). (et) hoc p(atet) i(n) genis tuis· ubi est sedes verecundie (et) ruboris in q(ua) nota pudicicia castitatis. Vel due gene sunt a(n)i(m)e intellect(us) (et) affect(us)· ex q(ui)b(us) (con)binac(i)o(n)e a(n)i(m)e formositas iudicatur (et) ypocrita tam(en) u(er)sa h(abe)t genas pulcras· (et) opac(i)o(n)em appare(n)tem· s(ed) re uo(luntas) malus h(abe)t i(n)t(ri)n(s)ec(us) deforme(m). Sponsa u(er)o i(n)t(ri)n(s)ec(us) h(abe)t pulcra(m). Collu(m) tuu(m) sic(ut) monilia q(uae) a monendo sunt dicta q(uia) muniu(n)t pect(us) (et) monent ne ad i(n)teriora sponse uel virginis manu(m) apponat alien(us). sic a(n)i(m)a s(an)c(t)a castitatis vi(n)culo undiq(ue) e(st) clausa (et) munita ne ei ad affecc(i)o(n)es (et) desideria penetret adult(er)· i(d est) diabol(us) q(ui) corrumpe(re) nit(itur) (con)sc(ienti)e i(n)teriora. Murenulas· i(d est) chatenulas de anulo se se (con)tinentes sic(ut) solent esse i(n) aureis ab aurib(us) orientaliu(m) dependentes· (et) sunt sic d(i)c(t)e a pisce anuloso· q(ui) se plicat i(n) orbem. (et) s(ecundu)m glo(sam) significant sinuas sc(ri)pture orbiculatas (et) p(er)fectas. Aureas· i(d est) diuina sap(ient)ie claritate fulge(n)tes· s(ed) (et) (con)tinue bonas instrucc(i)o(n)es ad vite p(er)fecc(i)o(n)em a(n)i(m)am p(ro)ducentes· (et) q(uae) (con)t(ra) legib(us) ciuil(ibus) (et) canonicis institutas utilia solent esse (et) (con)ue(nien)cia a(n)i(m)e (con)mu(n)iu(m) i(n)structoria· q(uae) longitudine sunt (con)sona (et) (con)formia. Un(de) d(icitu)r. vermiculatas argento· i(d est) distinctas (et) varie explanatas ut sic melius (et) efficacius elucescat a(n)i(m)e pulcritudo. Unde de hiis murenulis aureis uel colli ornamentis d(icitu)r i(n) p(ro)u(erbiis) xxv· Inauris aurea (et) margarita fulgens· q(ui) arguit sapiente(m) (et) aure(m) obedie(n)tem· q(uasi) d(icat)· sapi(enti)a (et) obedi(enti)a voluntarie sunt sponse (et) nobilia ornamenta. Du(m) rex i(n) accubitu suo nard(us) mea. Ult(im)a p(ar)ticula h(uius) p(ri)mi c(apituli)· In q(ua) sponsa de tanta (con)mendac(i)o(n)e sponsi exhylarata suas alloq(ui)t(ur) adholescentulas q(uae) de laudib(us) accepto b(e)n(e)ficio se iactant· (et) ne uideat(ur) esse ingrata [illegible] b(e)n(e)ficia ia(m) accepta p(ro)ru(m)pit i(n) laude sponsi (et) h(um)ilis g(rati)arum acc(i)o(n)em [illegible] ip(s)o· huius b(e)n(e)ficio(rum) recognic(i)o(n)e· Un(de)· g(rati)a(rum) acc(i)o· i(d est) fasciculus mirre p(re)ciosus dilecc(i)o(n)is (et) amoris accessio p(ro) p(re)cepto amoris b(e)n(e)ficio. v(el) h(oc) cap(itulum) (con)stat (et) g(ra)c(i)as tam dignas ag(it) p(ri)mo· l(icet) p(ro) b(e)n(e)ficio i(n)carnac(i)o(n)is. i(d est) du(m) esset rex i(n) accubitu. Sec(un)d(o) p(ro) b(e)n(e)ficio passionis· ibi· fasciculus mirre. Tercio p(ro)

a gaudio virtutis recipitur et per spem virtutis in membris, id est bonis eius. Octavo ipse dono
et spiritualium inexplicabilem que consequitur et bibitur virtutis, id est in vineis
engaddi. Sicut itaque sponsa suam petitionem sponso de gratia quam peti
vit ipsum pascentem in meridie et cubantem et ideo sermonem ad su
as adholescentulas dirigit. Et quoniam sua petitio regi accubanti pla
cuit, dicit: Cum esset rex, id est sponsus meus regens omnia sub se timore et ipse
rex regum et dominus dominantium, Apoc. xix. De quo dicitur: Ecce suscitabo David germen
iustum et regnabit rex et sapiens erit. Unde gaudebat eum a regia dignitate
sui prestare ne videretur in aliquo sue maiestati derogasse, que de ipso velut
de pastore superius est locuta. In accubitu suo, id est in sinu patris. Vel rex, id est fi
lius in omnibus patris deliciis accubat et quiescit. Nardus mea, id est mee pe
nitentie humilitas et delictis fragrantia ei placuit ut nardus. Est autem nardus
herba medica odorifera et calida, spice tritice similis, et significat fructum anime con
templative caritatem et odoriferam humilitatem. Est igitur sensus: regi regum existe
nti in accubitu suo, id est in patris gloria cum innumera multitudine angelorum frequen
tia, mea ardens voluntas et redolens humilitas placuit ut nar
b dus. Et hoc significatum in Magdalena que, Luce vii, in domo Symonis leprosi re
cumbentem accepit alabastrum unguenti nardi pistici, id est spicati, pretiosi, et un
xit pedes domini et repleta est domus odore unguenti. Joh. xii. Vel per legem
ipse esse vel in per significatur gloriose lectum. Unde dicitur sponsa que ad convivium regis
eterni est vocata in multo sponsi accubitu delectatur. Primus in u
tero virginis incarnatione. Secundus in die cene in sacramenti altaris institutione.
Tertius in patibulo crucis in passione. Quartus in solio patris in ipsius filii exaltatione
sue glorificatione. Quintus in peccatoris iustificatione. Sextus in iudicii discussione. Septimus
in sede beatificatione. Est itaque primus regis accubitus in utero virginis in carne
assumptione. Ezechielis xliiii. Princeps principum sedebit in ea ut comedat panem
coram domino. Loquitur de porta clausa, id est de virgine Maria. In cuius utero princeps
principum accubuit quando de carne eius munda carnem assumpsit in ipsa.
Ecclesiastici xxiiii. Qui creavit me requievit in taberna
c culo meo. Hoc tabernaculum, id est virginitatis corpusculum omnium specierum aroma
ticarum, id est virtutum et gratiarum fuit receptaculum, quod sicut dicitur Cant.
iiii: Nardus et crocus, fistula et cynamomum, mirra et aloe cum universis
unguentis primis in hac apotheca habundaverunt. In hac fragrantia tam odo
rifera ille dilectus accubuit qui pascitur inter lilia donec aspiret et
inclinentur umbre. Sed in hoc accubitu nardus preciosus odorem dedit, quia virginis
humilitas deo magis accepta fuit. Unde dicitur: Respexit deus humi
litatem ancille sue. Non dicit sapientiam vel pulcritudinem aut nobilitatem
sed humilitatem. Omnia non cedrus aut cypressus aut cetera arbor alta
et fortis, sed sola nardus dedit odorem suum et tam copiose quod usque ad celum

evaporavit. Et illum qui talis habitat et humilia in celo respexit et terra ad
assumendam carnem hominis inclinavit. Secundo accubuit rex in die cene
cum discipulis suis quando magnum in suo accubitu fecit ferculorum apparatum ubi
propriam carnem dedit in cibum et sanguinem in potum. De hoc accubitu Marc. xiiii.
ostendet vobis cenaculum grande stratum illic parate nobis. Et sequitur: vespere autem facto
cum discumbentibus etc. Jo. xiii. cum recubuisset etc. In hoc accubitu nardus
id est summa humilitas et ardentissima caritas suum odorem dedit quando se in cena
per humilitatem et caritatem [illegible] exhibuit. Unde dicit: exemplum dedi vobis etc. Istum
odorem fugiunt omnes venenosi sicut bufones et serpentes frigidi et san-
guinolenti quia superbi peccatores et amatores mundi talis humilitatis fragran-
tiam sustinere non possunt. ii. Cor. ii. odorem notitie sue in omni loco mani-
festat per nos quia Christi bonus odor sumus aliis ad vitam aliis mortis in mortem
his qui pereunt. Tertio accubuit in crucis patibulo tempore passionis. Gen. xlix.
ysachar accubans inter terminos vidit requiem quod esset bona et terram quod esset optima
supposuit humerum suum ad portandum. Ysachar interpretatur merces et significat
Christum qui est merces fidelium. Christus filius inter terminos veteris et novi. Gen. xv. ego sum merces
tua etc. Hic pro requie nobis adquirenda et terra viventium concedenda suppo-
suit humerum suum ad portandum peccata nostra et lignum. Et tunc inter terminos accu-
buit quando mediator inter deum et hominem existens terram celo hominem deo [illegible]
[illegible] homines angelis [illegible]. De hoc accubitu dicitur Num. xxiiii. accubans dorm-
ivit ut leo et quasi leena quam nullus suscitare audebit. Gen. xlix. requiescens ac-
cubuisti ut leo. In hoc accubitu et tanquam species aromatica nardus odorem dedit
quando caro Christi in crucis mortariolo contrita [illegible] et [illegible] cum suavem et for-
tem odorem evaporavit quando emortuus vitam [illegible]. Eccl. xxiiii. sicut
cinnamomum et balsamum. Quarto accubuit in solio patris id est in sede [illegible] pro-
bonis in sua gloria. Sicut dicitur Apoc. iii. qui vicerit dabo ei sedere mecum in throno sicut et ego vici et se-
di cum patre meo in throno eius. De hoc accubitu dicitur nardo suavior evapora-
vit quando spiritus sanctus super discipulos se diffudit. Ro. v. caritas dei diffusa est in cor-
dibus nostris per spiritum sanctum etc. Eccl. xxiiii. et quasi libanus non incisus vaporavi habitationem meam et
quasi balsamum non mixtum odor meus. Joel ii. effundam spiritum meum super omnem
carnem etc. Quinto accubuit rex in mente hominis in peccatoris iustificatione. Apoc. iii. si
quis aperuerit [illegible] intrabo et cenabo cum illo. Ysa. xi. pardus cum hedo accubabit
[illegible] vitulus et leo simul morabuntur. Christus [illegible] ille vi-
tulus saginatus id est Christus immolatus per gratiam in corde requiescit et accubat. Tunc
omnes peccatores [illegible] [illegible] et [illegible]. In hoc accubitu spargit nardus
odorem suum quia anima que in statu peccati fuit quasi sentina et cloaca diaboli in
statu iustitie efficitur spiritualis apotheca dei in qua ille celestis unguenta-
rius facit unguenta sanctitatis et pigmenta suavitatis. Eccl. xxxviii.
Luc. [illegible] Maria unguento unxit pedes domini et domus tota repleta

vi a in odore unguentorum luc. vii. Joh. xii. ¶ Sexto accubitu deus tanquam rex in solio
iusticie et potestatis in iudicio. Mt. xxv. cum sederit filius hominis in sede maiestatis sue
et c. Iste accubitus horribilis erit reprobis. quia sic de numeris xxiii. non accubabit
leo donec devoret predam et occisorum sanguinem bibat. Hic est leo de tribu iuda ad
cuius rugitum mortui evigilabunt. Hic non accubabit .i. accubitum non
terminabit donec devoret predam .i. donec de peccatoribus faciat iudicium et
vindictam. quando dicet. Ite maledicti in ignem eternum et c. Sed hic iudicialis sententia
omnium tardo erit suavior quoad bonos. quibus dicet. Venite benedicti
vij. patris mei. qui sancti erunt in odore unguentorum suorum. ¶ Septimo introdu
cet sponsam ad accubitum glorie. ubi sedebit rex in accubitu maiestatis
et sponsa iam introducta venient ab oriente et occidente et recumbent cum abraham ysa
ac et iacob in regno celorum. Mt. viii. Ysa. xxv. faciet deus in monte hoc convi
vium pinguium et convivium medullatorum et c. Iste accubitus valde erit
redolens et aromaticus. quia in toto voluptas. ubi omnium deliciarum habundancia
invenietur. Ideo legitur in Hester i. iussit rex preparari convivium in vestibulo orti
nemoris quod manu et cultu regio consitum erat. Ad istum accubitum soli
amici admittentur. quibus dicetur. bibite amici et inebriamini karissimi. Luc. xxii.
vobis autem amicis meis disposui ut edatis et bibatis super mensam meam.
6 Fasciculus mirre. Sed possit queri actio quare sic ex bursico sic accepto. q. d. ex
quo tot et tanta in se collata. immemor non ero. sed singula in intimis per
petuis memoriis retinebo. Sicut enim omnia beneficia nobis a dilecto ingenti
dilectionis distribuuntur. precipuum est beneficium passionis. ideo singulare facit de
amaritudine mortis mencionem. quia vere mirra et morte salvatoris fasci
culus comparacionem. Sicut est summa illius sponsi congeries dolorum et passionum dilecti
quas pro me sustinere voluit. a mea memoria nulla asseret oblivio
nis delebit. Est autem mirra arbor in arabia .v. cubitorum altitudinis. cuius gut
ta ab ea manans est amara. et quod sponte manat calore resoluta precio
sior est. quod autem per incisionem corticis vilior est. Sed utraque variis infirmitatibus
salubris. quanto est amarior et rubicundior tanto utilior ad dia
c scene iudicatur. Mirra vero amara calore resoluta est christus cum cortici
incisione emanavit dulce passionis amaritudinem replevit quia ipse
dilectionis fervore caritatis nimie pro mundi toto morbis sanandis et medendi
voluntarie assumpsit. quanto utique tanto fuit salubrior et melior. quanto a
marior et per sanguinis effusionem rubicundior fuisse probatur. Sed ideo ut
habundancius effluerit et nulla cordis vel corporis particula sine amaritudine re
maneret in toto corpore velut in cortice incidi voluit. Sed hec omnia cordis
et corporis incisa hec mirra emanaret. Ideo dicitur Can. v. Messui
mirram meam cum aromatibus meis et i. eodem. Manus mee distillaverunt mir
ram et digiti mei pleni mirra probatissima. Sed in hec figuram unum mir

ratum accepit deus quam passionem sustinuit. Ca. xxvij. Fasciculus mirre est sponsus qui in cruce mirram potavit et qui de cruce ablatus est mirra et aloe linitus est. Jo. xix. Cogita ergo ista recollige in fasciculum et inter ubera colloca te, et singulas exteriores et interiores passiones continuas in iugi memoria reservare. Sicut hic dicit Bernardus. Quamdiu vixero memor ero illarum infantilium necessitatum quas sustinuit in presepio. Deinde laborum quos pertulit in predicando, fatigationum in discurrendo, vigiliarum in orando, temptationum in ieiunando, lacrimarum in compaciendo, insidiarum et observationum in colloquendo. Postremo conviciorum, sputorum, colaphorum, subsannationum et exprobrationum, clavorum, horumque similium, que pro salute generis nostri noscitur pertulisse. Ecce ex quibus ramiculis est iste fasciculus compositus et ad sanationem peccatoris inter ubera sponsus recolligendus. Lunaticis enim et cardiacis mirra singulare remedium est. Sic utique spiritualiter est contra omnes temptationes et vicia infectis sic memoria et imitatio dulcis passionis. Quod attendens sponsa dicit: Inter ubera mea commorabitur. Non dicit enim morabitur sed commorabitur, quasi diceret: morabitur in recordatione, morabitur etiam in imitatione sive conformatione. Et ideo dicitur sponsa quod quicquid pro amore sponsi sustinet hoc modicum reputat vel fructuosum et utile. Dicit enim sponsa que ingemiscere animus glorie quomodo est fasciculus mirre. ii. Cor. i. Sicut habundant passiones in nobis, ita per Christum habundabit consolatio. Duo ergo sunt ubera anime: intellectus et affectus. Inter ista sponsi sit fasciculus. Sic dicit hic Bernardus. Hunc fasciculum salutare medullis inserite cordis, hic muniat aditum pectoris. Hunc vero semper non retro vel tamen in humeris sed ante pre oculis. Hunc fasciculum gestavit ille Symeon senex et ulnis tulit. Hunc habuit pre oculis qui dixit: Nunc viderunt oculi mei salutare tuum. Hunc Maria portavit in utero, fovit in gremio, et ideo hunc sponsa semper inter ubera collocavit. Arbitror et Joseph super genua hunc ridentem illi frequenter arrisisse. Botrus cypri dilectus meus mihi in vineis engaddi. Dilectus et hic ob gaudium et spe future iterum est in capite qui inebriat. Quod nimis esset grave si esset fasciculus mirre id est doloris et tristicie. Sed botrus gaudii ac letitie eum sequitur. Jo. Converte per amaritudinem et tristiciam mores. Subiungit de gaudio iterum dicens: Botrus cypri dilectus meus mihi, quasi diceret non solum in corde meo inveni eius sponsus quod fuit est in fasciculis mirre in passione, verum quod fuit est in botro cypri in resurrectione. Verum quod hic fuit est in cumulo tristicie, modo cum gaudiis est et letitie. Tertio in utero est in deliciis, quod iterum pertulit ex officio carnis mortalis nostre pro peccatis nostris et resurrexit propter iustificationem nostram. Ro. iiii. Ola in quantum est botrus letitie esse. Sic fasciculus mirre significat ut dicit glo. sicut a botris in cypro insule et in specie florent vel florescunt. Sic est arbor quod alio nomine dicitur cyprus de qua infra est cyprus cum nardo. Sic est etiam uve species cum palmite. Cyprus est insula habundans vineis optimis et magnis. Vinum fortissimum et dulcissimum est vinum subito inebriat et in specie cypri merum vel mustum. Botrus ergo cypri est flos me-

a

meroris et singulariter xps qui fuit lugens et merens in passione, sed florens in resurrectione. flos et fructus mortis. Iste est flos qui floruit in nascendo, sed aruit flos in moriendo, refloruit autem resurgendo. psalmus: et refloruit caro mea. Sunt etiam botri quod est uva cum palmite, quia ex ipso exprimitur vinum letitie, quia ab ipso sponso in torculari crucis compresso velut a botro omnis affluentia gratiarum mundo non cessat emanare. Iste est botrus ille quem filii israel in vecte attulerunt ut ostenderent fertilitatem terre promissionis, ut patet in numeri xiii. dicit ergo: botrus cypri dilectus meus michi. botrus est in dilectus et flos in resurrectione, qui prius fuerat amarus et marcidus in passione, qui apparet in vineis engaddi, id est in ecclesiis collectis ex vocatione et gentium et iudeorum, que dicuntur vinee. sicut supradictum est: vineam meam etc. Sed dicuntur vinee engaddi, quod interpretatur fons hedi, quia de hedis agni sunt facti fonte baptismatis emundati et abluti. Vel vineas engaddi. nota dona spiritus sancti. et enumerantur dona et beneficia congruo ordine. Cum primo dixit rex fuisse in accubitu suo, id est in utero virginis existens. Deinde fasciculus mirre in cruce moriens. tertio botrus cypri de morte resurgens. Sed botrus factus est in vineis engaddi, spiritum sanctum in terris, quia in adventu spiritus sancti vino spirituali gloriosos apostolos immo universalem ecclesiam ita inebriavit, quia velut ebrii mortem pro xpo pati sunt gavisi. actuum v. Ibant apostoli gaudentes a conspectu concilii etc. vinum enim cypri quod biberit eum efficit audacem hylarem et subtilem. Sic spiritus sanctus singulariter quia esset consolans. Unde spiritus sanctus vocatur paraclitus, id est consolator, quia et pusillanimes audaces efficiuntur et animati. Machab. vi. ostenderunt elephantis. Ideo vocatur spiritus fortitudinis, quia timidis et debilibus vires et audaciam administrat, ut patet in petro etc. Sed vino viri subtiles efficiuntur, quia vinum acuit ingenium, et sic spiritus sanctus ita apostolos effecit homines rudes apostolorum subtiles, quod ad tertium celum penetrare potuerunt, ut patet in paulo ii. cor. xii. et ideo subtiles sunt effecti et loquaces, et quia omnibus linguis loquebantur. Ecce tu pulchra es amica mea. Ultima pars huius capituli in qua tractatur de collocutione et alternatim commendatione. postquam allexit sponsus sponsam et ultimus signis dilectionis. Ideo respondet sponsa invitans sponsum ad amplexus, id est Ecce tu pulcher. et ideo allicit ad copulam ipsum dicens: Lectulus noster. In primo ergo admirans sponsus sponse pulchritudinem quam sic contulit sponsus per beneficia superius enumerata, quasi in admirationem raptus dicit: Ecce tu pulchra. Ecce est adverbium admirativum et demonstrativum, in quo notatur evidentia pulchritudinis et provocatio ad eius imitationem. Non enim vellet sponsus quod ei pulchritudo administraret si non et amaret, neque eam ita fervide demonstraret. Ideo bis dicit: Ecce tu pulchra es. geminatio vehementis amoris expressio est. Vel duplicem notat pulchritudinem, interiorem scilicet et exteriorem, vel pulchritudinem gratie vel

6

7

b

c

c 2

mutua

hic

lui 110

Nota quod concupisc...
plenitudo sp...

ab G

conversationis et honeste et bone. Unde hec pulcritudo consistit in iiii. Primo in decore castitatis. Sap. iiii. O quam pulcra est casta generatio cum claritate. Unde Cant. pulcre sunt gene tue sicut turturis. ¶ Secundo in glorie puritate. Sicut Cant. iiii. Quam pulcra es amica mea absque eo quod intrinsecus latet. Ps. Omnis gloria eius filie regis ab intus. Unde tabernaculum de mundissimis et pulcherrimis cortinis fuit factum. Num. xxiiii. Quam pulcre sunt tabernacula Jacob etc. et ii cor. i. Gloria nostra hec est testimonium conscientie nostre. ¶ In exteriore conversatione. Prov. iii. Vie eius vie pulcre. Exo. xxvi. Facies velum pulcra varietate contextum quod appendes super columpnas ante ostium tabernaculi. ¶ In celestium contemplatione. Ecc. xliii. Altitudo firmamenti pulcritudo eius est etc. De his iiii simul dicitur Trenorum ult. Candidiores nive ecce castitas que constringit fluxum luxurie et dealbat veste glorie. Ecc. xliii. Pulcritudinem candoris eius mirabitur oculus. Sunt nitidiores lacte ecce scilicet simplicitas et puritas glorie. Sicut Cant. v. Oculi tui sicut columbe que lote sunt lacte. Rubicundiores ebore antiquo ecce decus scilicet vita et fervens conversatio. Candor enim eboris per successionem temporis vertitur in ruborem et significat innocentiam operis et fervorem caritatis. Sunt saphiro pulcriores ecce contemplatio. Eze. i. Aspectus eius sicut aspectus saphiri. Saphirus enim colorem habet celestem. Et hec quadruplex sponse pulcritudo. Sed hec similitudine a carnali nos abstrahit pulcritudine et ad illam invitat spiritualem. Acutissimum quippe visum habent columbe et habent simile industriam declinandi accipitrem. Columba si accipitrem aspexerit in terra tunc fugit ad aerem vel arborem. Si vero eum in aere tunc fugit ad terram. Ex utrisque cognoscitur columba sicut dicitur . . . Commendatur igitur sponsa a sagacitate declinandi malum et obviandi temptationibus demonum et peccatorum. Unde si insultum facit demon ex parte criminis fugit sponsa ad remedium castitatis. Si vero ex parte mentis fugit tunc ad refugium humilitatis vel caritatis. Et ita de aliis. Osee xi. Avolabunt quasi avis ex egipto et quasi columba de terra Assyriorum. ¶ A columbina simplicitate. Quia columba a suis pullis spoliata statim obliviscitur. Sic per hoc nidum delinquid et singulis inimicis suis et simplices quorum iniuria obliviscitur. Sic dicitur Levit. xix. Non eris memor iniurie civium tuorum. Et ad Hebr. x. Rapinam bonorum vestrorum cum gaudio suscepistis. Et ii cor. xi. Sustinetis si quis devorat. Unde dicitur Osee vii. Effraym sicut columba non habens cor. Et in Matheo x. Estote simplices sicut columbe etc. ¶ A singulari dignitate. Quia columba singulariter est electa ut esset pacis nuntia Gen. viii et ix. Ut et esset spiritus sancti baiula. Luc. iii. et Joh. i. Est et in sacrificio deputata et sola etiam mediante qua [illegible] regenerantur gratia spiritus sancti et solummodo illorum que sunt in umbra ecce [illegible] acceptabilis iudicatur. Unde legitur Abraham columbam domino immolasse Gen. xv. et Levit. i.

a contingeret cellas columbe ⁊ adolebit sup altare ⁊ erit oblō suauissimi odoris dño ⁊c. Le. v. ⁊ xij. ⁊ num. vi. c[illegible] a uitat pitare ū immundū ul' cadauer ē seorsū columba sꝫ sp eligit ad suū pastū grana puriora. Cui columba fuit eze. q̄ dixit. aīa mea nō est polluta morticinū lacerū a bestia nō comedi ab infancia mea. ⁊ nō ē ingressa in os meū omīs caro immunda ⁊c. eze. iiij. c. Similit' Act. x. dixit petrus nūq̄ manducaui commune ⁊ inmūdū. Jo sci pui q̄ tanq̄ columbe sol' leguminibꝫ elegūt uesci. dono sap̄ie repleti. dan. i. In hoc g̃ ad litterā sobrietas ⁊ uictꝰ p simōdia cōmendat. ⁊ q̄ casta ⁊ fidel' aīa dr sponsa. nō in carnalibꝫ s; in spūalibꝫ delectat. Illud n. g̃nū frumenti q̄ cadens in terra mortuū fuit sic re colligit ⁊ ad sui refectionem spē in memoria uelut in uesicula collocat ⁊ reponit. Jsta tenq; scā uelut columba in puro cibo ⁊ potu spūali reficitur. Et ido i. Je. xxxv. q̄ ionadab p̄cep̄ filiis suis ne biberēt uinū ⁊ ne comederent aliq̄ immundū. Jonadab interp̄ columba p̄cipua ⁊ illos sig. qui ab omibꝫ illicitis abstinēt p̄cipue a uino sodomorꝫ. i. a uino in q̄ dulcedo luxurie dn̄at. Et sꝫ. ne forte talem dulcedinem gustātes moriant. sicut de ionatha q̄ interp̄ donū columbe legi. i. Re. xiiij.

b Gustauit ionathas paululū mellis ⁊ io uix a morte liberatus ē. ⁊ ē quia tale mel tanq̄ fel. x̄ columba refugit ⁊ abhorret ubi mors latitat ⁊ n̄ p̄z. [illegible] a illi pulcre sū in natura pietate. Columba n. alienos pullos tanq̄ suos nutrit ⁊ alias errantes ad se aggregat ⁊ cōiungit. Est n. auis multarū diligens parentem. sic ⁊ sponsa singularitate fugientibꝫ p̄cipue errantibꝫ p̄desse cupit nec aliq̄ ecclesiam q̄rere uenientē a cōpassionis gremio abicit ul' expellit. Tales sunt apl'i q̄ columbini. q. i. thes. ij. dr̄. uelut nutrix filios suos fouet sic ⁊ nos uolentes uos tradere nō solū euuangeliū x̄ immo ⁊ aīas nr̄as q̄m karissimi nobis facti estis. Jo de talibꝫ p̄dicatoribꝫ zelantibꝫ salutē errancium ⁊ ꝑ ipsoꝫ cōuersione uarios discursus facientibꝫ dr̄. ysa. lx. b. q̄ sunt isti q̄ ut nubes uolant ⁊ q. columbe ad fenestras suas. Ad h̄. n. uelut nubes circuuolant ⁊

c errantes uelut quādā columbas ad suos mores tanq̄ ad nidos attrahunt ⁊ cōuertunt. Jacob uero q̄ [illegible] fecit pectore ⁊c. [illegible] a uirtutis multiplici ornatu ⁊ uarietate. quia sic columba uarias hꝫ plumas colore ⁊ pulcritudine differentes. sic sponsa uirtutū. donorū. gratiarū morꝫ hꝫ differencias ipsam multipliciter decorantes. quia nūc hꝫ plumas. q. albas quo ad castitatē. nūc nigras p humilitatē. nūc rubicundas p caritatē. nūc fulgentes ut aurū p sapiam. nūc rutilantes q. argenteas p g̃m p̄dicationis seu eloquenciā. nūc intermixtas p uariis gr̄e g[illegible] excellenciam. Jo dr̄ i. ꝯ. si dormiatis inter medios cleros penne columbe deargentate ⁊ posteriora dorsi eī in pal. auri. Jn ꝯg sponsa dicit. [illegible] columba q̄ [illegible] hic cōsedit. [illegible] ne uideat decorem

Jsto plures causas quare ecclesia uel aīa x̄i sponsa dr̄ columba. quia a similitudine talis columba cōmendatur.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK gefördert durch Baden-Württemberg MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

ɔmendacōis ꝓemio suspirare ul' latem uelut ingrata ꝓdcā ɔuer
ne ul' fastidire ipm̄ sponsum. ūsa uice more amatorio mutuis
laudibꝫ extollit ⁊ pulcritudinis excellēciā de q̄ sup̄ dixit ɔmēdata
ñ ē ⁊ sponso attribuit ⁊ alebit. vñ d'. ecce tu pulcher es dilcē mi
q. d. tu dicis me pulcrā ⁊ decoram. ꝫ talis pulcritudo nō ē a me. ꝫ
a te. q2 tu q̄ pulch es ꝑ ɔcēciā seu naturā. me fecisti pulcrā ꝑ grām.
Et sic ipm̄ ꝯ. sꝑualiꝫ in duplici pulcritudīe ɔmendat. s. q̄ ad sua in
tiora ⁊ exteriora. ul' q̄ ad se. ul' q̄ ad sua mēbra. ul' q̄ ad illos q̄ ad hʼ
sūt i actiua ūita. ⁊ ɔtinuū ad illos q̄ sunt i ɔtēplatiua ū ꝑfca. ū eū di
ꝑ ɔmendat. s. a ū diūnitas. ⁊ ꝑ ḡa ꝑpetue assūpte hūanitatis. vł a pul
critudīe q̄ hꝫ ex ñ. ⁊ ex illa q̄ ostēdit i oī ⁊ ꝑcipue ronabli creāi. d'
g° Ecce tu pulc. iure ꝑ diuitate. ⁊ decor. ꝑ hūanitate. pulc. n. fuit
i solio ꝑmu pris. Decor. aūt i ꝑmio mris. Et io d'. speciosus forma ꝑ fi
liis hōinū. pulc. oīa tādo. sic d' bō. tu cūcta ꝑ tho ducis ab ex
pulc'. pulcherrimꝰ ipo mēdū mēte gerēs ⁊c. Decor. ꝑdita rediuīdo. s. ꝑ
stituit decorē suo ītuitu. sō d'. de ioseph. ɔn̄. 39. erat aūt pulch facie
⁊ decorꝰ aspectu ⁊c. ūa illa q̄ ē ꝑ ū diūa pulcherrima ūitas ⁊ iusticiā pul
chritudo. ꝑ iusticiā pulc. ⁊ in̄ debito. oīa ⁊ mala ordinando. ipē ē
ꝑ hūanitate decor oīū electoꝝ ad decorē grē oīa reuocādo. s. dñs reg
nauit decorē induit ⁊c. sō d' aug. q2 ille q̄ ē ꝑfca ūitas ⁊ iusticia pl
critudo. ē plenissiā bōitas ⁊ optīa plenitudo. ꝑ ē diūitatē. ꝑ ē hu
manitatis assūpte. q2 tē potissīe apparuit dī bōitas q̄n hōi se u
niuit. ad Gal. iiii. At ū uenit plenitudo tpis misit ds filiū s. ⁊c. fuit
naꝫ sponsꝰ decor ⁊ pulch cī nē assūmēdo q̄n infirmā decorauit ⁊ honora
uit īfirmitatē. Joh. i. vidim gl'iā eius gl'iā q. v. ⁊c. Pulcor aūt fui i mō
te se trāsfigurādo q̄n resplenduit facies eius sicut sol. Mt. xvii. ⁊ c. ostēd
fute bitudīs ɔtēcte. pulcherrimꝰ aūt fuit resurgēdo q̄n ostēdit i se futurē in
corrupcōis ūtute. ysa. lxiii. iste formosus i stola sua. i. i carne sua
glificata. Precellent pulch ⁊ decorus ē. i prē existēdo ꝑ diūitatē
q̄ ꝑ creatam i adā reformat bītudīs ymaginē ⁊ reducit hoīem ad dī
formis similitudinis dignitatē. de hꝫ ad he. i. q̄ cū sit splēdor glie
⁊c. ⁊ ysa. 33. regē i decore suo uidebūt. Et lxii. videbūt gentes iustū
tuū ⁊ cūcti reges inclitū tuū. De hac pulchritudīe d'. Ps. xxxi. d. būdi
cet tēdo pulchritudo iusticie mot tē. De hac pulcritudīe dicit bn̄. q̄ pul
cher es i angelis dñe ihū i forma di splendor ⁊ figura. sbe pris. candor
uite eterne. specu mine ꝑ f ū. n. te exinanisti. ū Sicies ra
dios luminis indeficientes exuisti. ibi pietas magis emicuit. ibi caritas
plus effulsit. ibi benignitas amplius irradiauit. Vñ hec ɔsiderans sposa ad
tantam eleuatur auctoritatē ⁊ fiduciam ut ostium diuīn ūo dictū
nūcupꝫ ꝫ dilcm̄. ⁊ io ū d'. pulch es dñe. ꝫ d'. pulch es dilcē mi. Vba ista

ꝫ. q2 spōs di
pulch. ɔ modis.

31

plane amorē resonāt n̄ timorē· pfc̄a ·n· caritas nō iā timet dum
ꝫ diligit uelut spōsū· Lectulus n̄r ē floridꝰ· Sꝫ inuitat spōsa spōsū
ad q̇etem cōtemplōis· sic spōsus inuitat spōsam ad laborē actōis
ꝫ· Ego flos campi· Ꝑ duo ꝯ media inuitat spōsū ad secū ꝑnoctādū
⁊ q̇escendū· s· p lectuli iocūditatē ⁊ suauitatē· Vn̄ dr̄ lectulus n̄r ē
floridꝰ· Sc̄o p loci· s· thalami aptitudinē ⁊ amenitatē Vn̄ dr̄· tigna
domoꝝ ⁊c̄· p q̄ uult ostēdē q̄ loc' tēpus ⁊ ydoneitē copule cele
brande· Arguta aūt ⁊ cauta īnuitacōe īuitat spōsū spōsa
ad amplexꝰ· palā ·n· rogare erubescit suffusa uerecundia muliebri· Sed
tn̄ rogare quā cā rogandi insinuat cū dr̄ Ꝺcm· Vn̄ hic sua īsinuat
⁊ illinuat uoluntatē· q·d· ex q̄ tā plēc' sū ut dixisti ⁊ tu pulch' es
n̄ aliud restat· nīsi ut lectuli amoris ⁊ q̇etis locū subintremꝰ· Ꝑ ꝯ illud
intelli de lecto spūali mistico· lectulus ·n· dr̄· ecc̄a intitulat· Veꝉ
ugalis· vita claustralis· q̇es ꝯtemplōis· vbi ecc̄a sū iūcto dīnice pas
sionis· De h dr̄· ꝗ· iii· En lectulū salomōis· lx· fortes ambiūt ⁊c̄· Hic lec
tulꝰ ē ecc̄a intitulat· ī q̄ uelut ī lectulo uel' salo rex pacifi' ē· Et hic
suauitē requiescit· Et singulariter dr̄ diminutiue lectulus n̄ lectus· ꝓp co
paracōem imensitatis ipi spōsi· Ipe ·n· ē q̄ celū ⁊ celi celoꝝ capē nō
possunt· ii· Re· viii· Pr̄terea ꝓp ꝯparacōem multitudinis ~~paccoꝝ~~ uocatoꝝ mlt'
ti ·n· u̾o sūt uocati· pauci electi· Mt· xx· Vn̄ dr̄a hic spaciosū lectū ī spaciositā
te reprobꝰ· Et nō lectulū ī breui nūo electoꝝ· Et io dr̄ ysa· xxviii· coar
ctatum ē stratū· ī· ita ut alt' decidat solus· tāq3 ē p amorē copłatꝰ ⁊
unitꝰ ī h lectulo requiescit· q. sic dr̄ phs· amicus meꝰ ut ē n alt' ē
h lectulus ē floridꝰ· omī gn̄e floꝝ decoratꝰ· rosis· s· martiū· lilijs
uginū· uiolis ꝯfessoꝝ solsequiis religiosoꝝ ⁊ clicoꝝ· ⁊ iacītis co
templatoꝝ de q̄bꝫ omībꝫ dr̄ ecc̄· xxxix· obaudite me dīni fruct'·
q· rose plantate sr̄ riuos aquaꝝ fructificate· Florete flores ⁊ q̄ lilium
date florē ⁊ frondete ī grām ⁊c̄· h lectulus dr̄ n̄r· i· ꝯ spōse ⁊ spō
so· Bona nāq3 opa q̄ fiunt ī ecc̄ sūt spōse ꝓ̄to ⁊ iustitijs sedulita
te· s; spōsi se iūuare ⁊ sperare· Filij illiꝰ spūales q̄ ī h lectulo gignu
tr· s· exaq̄ ⁊ spū sc̄o· ꝯmunes sūt q̄ spōsū gn̄at p̄dicando baptizan
do· Clementia īnisitando· Spōsus gr̄am infundendo augendo ⁊ ad ꝑfectū
ꝑducendo· i· cor· ij· Et ꝑfa· apos· vi· Sic ḡ lectulus floridus ē ecc̄a·
⁊ huic expōni ꝯcordat glo· q̄ lectulū uocat pacē ecc̄e· In q̄ et in
suis mēbris q̄etē ꝑmanet ⁊ q̇escit qm̄ sinuta hyeme ꝑ q̇escit flo
res· īterueni' sinat ⁊ redolet ⁊ suū odorē spargit undiq3 ⁊ diffundit·
Scd'ꝫ lectulus ē ucius ugal' de q̄· e· Re· iiii· faciamꝰ uiro dr̄ cenaculū
puulū ⁊ ponamꝰ ī eo lectulū ⁊c̄· Ꝑ cenaculū puulū ugītē sigt' glo
sam· puula ꝑ humilitatē ⁊ sui reputacōem· q. ut dr̄ Gre· h humilitas soler

esse proprium non semper de se secant. Item quia sunt per lectulum ipsi signatur ut in religionis in quo sponsus vere in mentibus requiescit. Eccli. xxiiii. qui creavit me requievit etc. In hoc lectulo sponsus illam familiarem copulam celebrat quam non nisi dignatur contemplativis quando verbum caro factum est etc. Unde lectulus dicitur propter humilitatem. Quasi lectulus fuit humilior tanto ad quietem suaviorem et amplexus iocundiores et societas inseparabilior. Sed ipsa unio ut tradicio unicior fuerat. Sed quia requiescet spiritus meus non nisi super mansuetum et humilem. Hic lectulus fuit mollis ut molliter sternat per virginitatem et pietatem, calidus per fervorem spiritus sui. Cantici. redolens et odoriferus quia totus floridus. fulcite me floribus et [illegible] et hoc per morum redolentiam et intimam suavitatem florum virtutum. rosa excellentissime caritatis, lilium luminosissime castitatis, viola omnimode humilitatis inveniuntur. Non mirum quia ipsa est ortus in quo crescit flos campi et lilium convallium. Cant. ii. Eccli. xxiiii. flores mei fructus honoris et honestatis. Quarto lectulus est observantia vite regularis in qua sponsus qui intra seculum pausare non potuit secure dormit et quiescit. In hoc lectulo peccatores et immundi a diversis peccati languoribus convalescunt. Amos iii. sicut eruentur filii Israel qui habitant in Samaria in plaga lectuli et grabato Damasci. Samaria custodia interpretatur et significat regularem observantiam in qua illi custodiuntur qui in lectulo ut a plagis quibus in seculo fuerant vulnerati salubre sanitati restituantur. Ps. dominus opem ferat illi super lectum doloris eius etc. Sed bene dicitur lectulus non lectus quia diversis novis religio est obstricta quia tales mandatis non contenti consilia se coartant. Unde ipse voluntarie abiciuntur [illegible] ieiuniis et disciplinis macerant, immo seipsos non repugnantes cruci figunt. Iste lectulus videtur esse durus et spinosus et tamen floridus est et delicatus quia tot floribus respersus est quot arctarum et laudabilium studiorum fragrancia est repletus. Istum lectulum fugiunt et spernunt homines luxuriosi qui velut porci in luto voluptatis involuti. Ro. xiii. In cubilibus et impudicitiis, in comessationibus et ebrietatibus sicut musca in suo stercore complacent, sed boni ad religionem fugiunt sicut ad lectulum floridum ut quiescant et sanentur. Sed bene dicitur iii. lectulus non magnus sed iste i. gratiosus omnibus obsequio pietatis et benigno hospicio in singularitate ipse voluntatis. Quinto est lectulus contemplationis suavitatis contemplationis in quo sponsus cum sponsa i. deus cum beata et illuminata gloria suavissime conquiescit. Job vii. consolabitur me lectulus meus et relevabor loquens mecum in strato meo. In hoc lectulo anima sancta cum Christo sponso suo dormit, reficitur et quiescit amplexibus sponsi fruitur et spiritualibus osculis delectatur. Hic lectulus precipue est floridus gaudiorum celestium et eternorum bonorum primitiis undique est circumseptus. Istorum florum venustatem in aspectu, lenitatem in tactu, suavitatem in olfactu, iucunditatem et sanitatem in effectu nemo arbitror posse describere. Non fortune quod in presenti hora fragrancia in affectu. Sed quod hic lectulus non lectus propter contemplantes quorum moralis

et gustus eius suavissimus dulcedine. quia iuxta completo officio immo non diu dimidiato
sponsus cum sua anhelatione aut ante una subtractione vel spe dilectione a nobis ipse et dis-
cedit. et ideo dicitur Apoc. vi. factum est silentium in celo dimidia hora et cetera. Sic ideo est caven-
dum in illis tendit sponso ne recedat. quod utique faciet nisi mente fuerit floribus
repleta virtutum et meritorum. ||||||| Sic lectulus est mirabilis. in quo celi sunt divitie pas-
sionum. In quo sponsus obdormiens sponsa superinnite caritatis vehiculis am-
plexatus est in mortis articulo non relinquit. De hoc lectulo potest intelligi illud Iob. xx
xiii. Increpat per dolorem in lectulo et omnia ossa eius marcescere facit. Sic bonus dicitur quod
est in lectulo doloris existens et morte durissima moriens et arescens reparat.
quia non solum suos crucifixores verum et celi sue acceptores iusto iudicio redimi-
re et condempnat. Sic bonus dicitur lectulus est lectus propter et parvus angustia. et est ipsi cru-
cis in ratione quia in longum protendere vel strictum. Sic ideo pede super pede poni non
licuit. et capud est licet non ad super se in ad lignum sed ad humerum dextrum reclina-
vit. Ipsi tamen crucis eminentia nos illi lectuli quia subditos et sequitur. Se bene lectulum hunc uni-
ca in expansione. Sic quamvis ille lectulus meus fuerit durus horribilis et spinosus
tamen a sponsa vocatur floridus et estimatur deliciosus. quia pro ipsi plecta quia est flos capi. ex quo
fuerat autem horroris materia et pudoris. non pro mundus vite est causa et salutis ac-
cessio et honoris. sicut in ysa. xiiii. precium est. lectus tibi destruat exurit bus so-
lendo. et florebit quasi lilium et cetera. Cant. ii. ibi sponsa invenit flores quos ob-
probria. quos sublanga comites. quos tormentorum genera vel dolores. In quibus omnibus ipso-
sa non tristis non extat. Sed in singulis velut in quibusdam floribus suavissime de-
lectatur. ut patet in beato andrea. qui in celis suppliciis velut in floridis ~~delicus~~ de-
liciis gratificabatur. Sic stephanus lapides. Vincentius sic. Sanctus laurencius ardentes carbo-
nes flores suavissime redolentes et in penam sed refrigerium estimantes. Certe
quod non spinosum sed floridum fuisse ostendebatur. Sic ideo locus talium dicit sponsa lectu-
lus noster. quia quicquid adulti in hoc lectulo sponsus sustinuit hoc pro nobis fecit. quia nos esse
participes lectuli sui habere voluit. Unde anima que a cruce que a carne est aliena se esse
debilitat agnoscat et abiecto est ea se cooperiat et declaretur. Mt. x. Qui non tollit cru-
cem meam. et non sequitur me non est me dignus. Et luc. xiiii. qui non baiulat
crucem suam et post me non potest esse discipulus. q. d. que mea passione sequi contempserit vel
erubuerit mecum in lectulo quiescere non valebit. |||||| est lectulus firme beatitudi-
nis firmamentum ad quem non perveniet qui hunc neglexerit lectum passionis et doloris. Luc. xi.
Noli michi molestus esse iam hostium meum clausum est et pueri mei mecum sunt in lec-
tulo vel in cubili. Sic hic singulariter est hoc est. i. lectuli quia aurei et argentei erant
positi super pavimentum quod smaragdo et lapide pario erat stratum. hoc pavimentum
tamen singulariter sponsi christi qui vocetur sabbate celestis in regnum est fundamentum. Et iterum quia est
smaragdo similis quod ad excellentiam pertinet. pario vero lapide. i. marmore candi-
do quantum ad innocentiam humanitatis. In hoc pavimento positi erant lectuli
aurei et argentei quia est sancta in celestibus quiescunt virgines. propter excellentiam que pertinent

continentia. In virgines doctores pro singulari gloriam que excedit divina
sapientia. Sed in aureis martyres pro aureolam quam passio martyrum pro
ferebat. Sed in quocumque statu sui gaudii erit sancta semper eorum lectuli sunt flori
di quia ipse presentia qui est flos campi et lilium convallium. Numquam poterit
defraudari. Cant. ii. Flores apparuerunt in terra nostra etc. Ps. Florebit de
civitate sicut fenum terre. Et iterum Iustus germinabit sicut lilium et flo
rebit in eternum ante dominum. Et cum locus celestis sanctorum sit spaciosissimus di
citur lectulus et non lectus, quia solum ibi ad amplexus sponsi admittitur electo
rum quia respectu dampnatorum qui ablati per viam latam que ducit ad inferos
modicus est atque paucus. Et ideo sicut celesteres ad parvulos vocare dignatur.
Sinite parvulos venire ad me, talium enim est regnum celorum. Parvuli enim quia est
lectulus loco brevi et parvulo sed gratum in hoc seculo. Et ideo precipue erit
lectulus sponsi et sponse in futuro. Quam exultabunt sancti in gloria letabuntur etc.
Sequitur. Tigna domorum nostrarum cedrina. Super extendit sponsum pro lectuli
iocunditatem. Hoc idem facit pro loci amenitate, quasi dicat: pulcra sponsa et pul
cher sponsus lectum requirunt pulcrum et mundum et etiam pulcram et secu
ram domum et talem sed habet sponsa ad quam invitat sponsum. Secundam
ostendit per hoc quod dicit quod hec domus est cedrina pulcra et amena. Dicit
hoc quia hic laquearia cipressina. Nam cedrus est arbor altissima, imputribilis et odo
rifera, serpentibus venenosis inimica. Nam eius odore et fumo serpentes fu
gantur. Nam sub a umbris et vestes sui panni ... efficiuntur. Quam contra
et iniurie estatis nec hyeme non deponit. Est fructus eius pulcherrimus extrinsecus quasi
crocinus vel circa interius aut albus. In sapore ad nucem, nam in medio nucleo
nos folliculos est acetosus in extremitate ad est dulcissimus. Cipressus est
arbor alta odorifera, solida atque firma, que igni applicata magis sen
titur odorifera. Est summitas a rotunditate incipit et in conum figuratur. Tig
na igitur domorum sponse cedrina que adinvicem combinantur et coniunguntur, que tectum su
portant et quibus parietes constringuntur, sunt apostoli et prelati qui eminenciorem locum
in ecclesia dei possident et invicem copulantur glutino vel clavo gemine cari
tatis, quia et discipuli domini bini et bini sunt missi. Luc. x. Qui etiam tectum ecclesie suppo
rtant et pondus imbres et persecutorum ventos sustinent et tolerant.
Qui sunt alti quia erecti ad celestia per sanctam conversationem. Phil. 3. Nostra conversatio
in celis est. Odoriferi per bonam famam et sanctam opinionem. 2. Cor. 2. Boni odor
Christi sumus. Quorum doctrina ut suavius redolens fugat demones ut serpentes.
Quorum et fumus, id est oratio devota, vincit et superat et peccata. Luc. x. Dedi vobis
potestatem calcandi supra serpentes et scorpiones etc. Horum etiam fructus est pulcher
rimus, quia pulcher in coniugatis, pulcrior in viduis, pulcherrimus in virginibus. Secundus
quod crocei per abstinentiam, interius vero per continentiam, acetosi quidem per iustitiam
et equitatem, sed tamen dulces in fine per misericordiam et pietatem. Levit. xxvi. Sumetis fructus

albi

arboris pulcherrime etc. laquearia nostra cipressina. Quia tigna sunt affixa extrinsecus et mediante incastratura adiunctim sunt coniuncta, significant bonos subditos et contemplativos qui maiorum suorum imperio subiacentes eis subditi per humilitatem et eis adherent per amorem et caritatem. Vel per tigna cedrina domus extrinsecus defensur. Sed per laquearia cipressina subtilitatem tenuis et decoratur. Ecclesiastici xxiiii. Quasi cedrus exaltata sum in Libano et quasi cipressus etc. In huius rei signum domus sibi Salomon fecit ex lignis cedrinis et cipressinis. iii Regum v. Vel per cedrina tigna significantur virtuosa opera extrinsecus peccatorum insultibus resistentia, ut sunt opera iusticie, longanimitatis, pacientie, misericordie, continentie, abstinentie et cetera que semper administrari debent continuari. Per laquearia cipressina significantur scilicet theologice virtutes purgati animi opera quibus regitur et perficitur vita contemplativa. Ex talibus tignis et laquearibus cipressinis thalamum cordis componit ubi sponsus [illegible]. Recollige igitur quod sponsa est ecclesia vel religio vel anima etc. Et pulchritudo sua est descripta. Oculi sponse sunt doctores et prelati ecclesie, sicut oculi simul affectu et intellectu. Sic oculi religiosi sunt cautela et dilectio. Secundum quod [illegible] in actu pictis sponsa semper in suis oculis debet esse simplex ut columba, cum est lectulus debet esse floridus et cipressinus thalamus vel cedrus.

·2· capitulum

Ego flos campi et lilium convallium. In hoc

b

ii capitulo tractat auctor de singulis et precipuis amoris assumptis ex consideratione pulchritudinis et amenitatis exterioris. Secundo ponitur allocucionem mutuam se diligentium ad tedii remotionem, quod solet accidere amantibus propter mutue presentie carentiam et alterius ab altero separationem. Et ideo volens ostendere amoris incendium ex talium confabulatione, iam esse plus [illegible] sibi ipsi dilectionis augmentum signorum amoris [illegible] et aggreditur argumentum et per illud capitulum dividitur in capitula iiii. Primo ponitur mutua sponsi et sponse commendacionem. Secundo mediante admiratione ipsi sponse condolentis amore sponsi, sed iam patente proximam sponsi accelerationem et inopinatam preventionem. Et hoc ibi: Ecce iste venit saliens in montibus.

c

Tertio describit sponsum colloquentem cum sponsa multiplicem vitam coram, quod invitat eam dilectam ad suum occursum et receptionem, ibi: En dilectus meus loquitur mihi: Surge propera. Quarto ne videatur sponsa tale non attendere vocationem, ostendit affectionem sponse et ipsi describit congratulationem, ibi: Dilectus meus mihi et ego illi. Primo autem [illegible] continuatur collocutoria laude et commendatione per singula assumpta ab exterioribus similitudinibus in terra. Quia primo ostendit sponse a sponso commendationem et eius responsa ad sponse [illegible], quia ad floridum lectum fuerit vocatus, ubi respondet dicens: Ego flos campi etc. Secundo inserit sponse consolationem inter alias adolescentulas commendantis sponsam et ipsi multiplicem laudem et magnificationem, ibi: Sicut malus. Tertio redit ad illam sponsi alloquens adolescentulas ut obsequium prestent sponse et nullam ei faciant molestiam sive inquietationem, ibi: Adiuro vos filie Ierusalem. Primo autem tantum ostendit quod sponsus ecclesie

suam que uocatur sponsam prouocare ad exercicium actiue. Laus enim sponsi super u-
niuersum orbem in predicacionem sanctorum erat a uiris doctoribus dilatanda. Sed licet com-
pleto predicacionis officio tunc primum fuerat in cubiculo quietis sponsa dulcis et secu-
re collocanda. quia nondum numerus electorum compleuerat non poterat sponsa coniugii spon- vii
si ut eius cupitis amplexibus totaliter perfrueretur. Inuitat itaque sponsus sponsam
ad certamen et conflictum contra sapientes mundi et philosophos, contra infideles et hereticos, nec-
non et contra mundi potentes principes et tyrannos. Isti sunt namque filii reprobi qui
[illegible] filios matris sue. quia electos filios nec sapiencia mundana philosophorum nec
simulacione et ypocrisi hereticorum nec uiolencia tyrannorum ab ecclesia corrumpe-
re et humiliare contingit et intendit. Et ideo hortatur sponsus sponsam ut de lec-
tulo contemplacionis exeat. et contra predictorum uiolencias uiriliter se opponat, promittens
se uenturum in subsidium certaminis tempore pugne, qui seipsum dabit cum uincentibus in pre-
mium glorie et corone. Sic dicitur Sap. 4. cum eduxerit eam, scilicet sponsa in tempore certaminis
in perpetuum coronata triumphabit et incontaminatorum certaminum premium uincens.
Et Sap. x. certamen bonum dedit illi ut uinceret et sciret quoniam omnium fortior est sapiencia.
Ideo seipsum sponsus exponit in premium predicatoribus tam ex parte predicancium quam ex parte
audiencium dicens. Ego sum flos campi. Et respondet sponse ad lectulum contempla-
cionis et quietis inuitanti. q.d. tu desideras quietem et ocium et ignoras gradus;
et ad campum certaminis procede. quia ego sum flos et decor tocius mundi primo suo tempore
certaminis antequam peruenirem ad lectum quietis. Nonne oportuit primo pati et sic intrare in glo- viii
riam suam. Luc. ultimo. sic et tu similiter ad procedendum. tu dicis te habere lectum floridum
ad quem me inuitas. et te iam florentem reputas. Set adhuc non prodiisti ex toto et florida es
facta. necesse est ut mei exemplo ad fructificandum alios et ad resistendum in campo
certaminis accingaris. q.d. qui me diligit et quietis gloriam me habere cupit. ut desiderat
meum uenire in campum et propter me ire certamine non refugiat. quia certe ego me flo-
rem pro me certamina agendi uolentibus expono. Interim expono meipsum in subsidium
et promitto me premium perfectum. Nam illo qui est ex parte optenta uictoria
erit premium glorie et corone. Dicitur autem flos campi et non ortorum, sicut flores campi natura
benefico caloris celestis poros radicis [illegible] [illegible] prouidencia [illegible]
ut ad terre superficiem ascendunt et ibi flores ... [illegible]
[illegible] et innocencia quia non humana industria sed sola uirtute diuina de [illegible] processit
beate uirginis. sic concepit et sic et natus. ysa. xi. Egredietur uirga de radice iesse et flos
de radice eius ascendet. Jesse [illegible] [illegible] [illegible]. Radix [illegible] [illegible] et caloris
[illegible] dicitur [illegible] [illegible] [illegible] calor [illegible] [illegible] istum florem in uirgine [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]. Item [illegible] ipse flos [illegible] [illegible] [illegible]
et ideo [illegible] [illegible] et ideo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et omnibus [illegible]
omnium bonorum [illegible] et [illegible]. Et ideo dicitur flos de radice. [illegible] [illegible]

sed ascendere quod tamen est levitatis. Ideo dicitur Ysa. xix. ascendet dominus super nubem levem
scilicet quod dicitur iii Reg. vii. In capitello quod erat super columpnas fecit opus ad modum
floris lilii. Dicitur columpna est multitudo et triumphans ecclesia. In cuius capitello est
Christus duplici natura scilicet divina et humana. qui in summo est tamquam ecclesie floris similitudi
nem gerit et non portat et ideo dignitate omnes antecedit. Hic flos semper in sublimitate
longius ut herbe crescere consueverunt. ¶ propter aspectus venustatem. tota enim
pulcritudo arboris in flore consummatur. Contingit enim arbor sicut pinula
vel spinosa si pulchre floreat visum ad sui aspectus allicit et delectat. quod
sic de Christo quantum ad humilitatem sed tamen omni flore pulchrior quantum ad divinitatem et ideo ad
sui aspectum allicit non solum oculos hominum immo et angelorum. i. Pe. i. In quem
angeli desiderant prospicere. Secundo propter hoc dicitur Ysa. xxxv. Germinabit solitudo et flore
bit quasi lilium et cetera. ¶ propter odoris redolenciam et suavitatem. quia vapor
quidam subtilis a substancia floris odoriferi resolutus aeri se admiscet ad cerebrum
penetrat et sua suavitate ipsum afficit et confortat. Flos odoriferus est Christus. cuius gratia
vel virtus ad interiora se diffundens ipsam delectat sensibiliter et confor
tat. Ideo dicitur Gen. xxvii. Ecce odor filii mei sicut odor agri pleni scilicet floribus
cui benedixit dominus. Cant. iiii. Odor vestimentorum tuorum super omnia aromata. Secundo Ecc.
xxiiii. sicut vinea fructificavi suavitatem odoris et flores mei fructus honoris et ho
nestatis. ¶ propter mellis administracionem. Flores namque rore dulci perfusi quantum dulce
dinis continent ex quo apes ad interiora floris intrantes mellis inde sugg
unt et recolligunt. Flos rore omnis dulcedinis respersus et infusus est Christus
quod dicitur Cant. v. caput meum plenum est rore et cincinni mei guttis noctis. Secundo Osee ult.
Ego quasi ros et Israel germinabit sicut lilium. Apes mellificantes sunt anime
contemplantes per meditacionem desiderium et affeccionem ad interiora penetrantes
illius floris dulcedinem hauriunt que est super mel et dulcis. Ideo dicitur de man
na quod descendit et iacuit in circuitu castrorum tamquam ros et erat sapor eius
sicut sapor mellis. Num. xi. Secundo Exo. xvi. Hanc manna recolligebant filii Israel vel
mel et cetera. ¶ propter eciam fructus expectacionem. In flore namque est spes
fructus. Flos est Christus. vita eterna est ipse fructus. hunc qui meruit capere per gratiam
in via. certus poterit esse de fructu in patria. Ysa. xxvii. Florebit Israel et ger
minabit et implebunt faciem orbis semine. Ideo dicitur in Num. xvii. virga Aa
ron tumens germinibus erupit in flores. qui foliis dilatatis in amigda
la conformati sunt. ¶ propter novi temporis adventum. semper tempus innovacionis in
fine hyemis et principio veris solent herbe et arbores erumpere in flores. Hu
mana natura sicut de Christo in vere fuit creata et ideo incepit florere tamquam arbor
in vere per innocenciam. sed emarcuit et aruit sic in hyeme per culpam pri
mo et per penam. Job xiiii. quasi flos egreditur et conteritur et fugit velut umbra. Unde quia
in hyeme languerunt patres antiqui usque ad Christum. Secundo quando venit ple
nitudo temporis et misit deus filium suum natum ex virgine velut florem eru

flo quod Christo flos vir
tutibus

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK gefördert durch Baden-Württemberg MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

pontē de ligno uite ut eēt initium grē ꝛ renouacōis sicut ada
fuit principiū culpe ꝛ corrupcōis. Et io x̄ uelut arbor flores ꝛ in ue
nali elegit. ī ue ꝛ mori uoluit. ut ꝛ ī uere a mortuis resurre
xit. Sꝫ in oībꝫ sp̄ floridus fuit. qr̄ ī nascēdo ꝛ uiuēdo floruit
ꝑ innocēciam. ī mouēdo ꝑ paciēciam. ī resurgēdo floruit ꝑ gl'iam.
Io de ista mutacōe temporis d̄r. Ia hyems abiit ꝛ recessit flores apparuer
in terra nr̄a. Ps. ꝫ exultauit iam dicit. quare x̄ d̄ flos. Sꝫ cū multi sint
flores sicut flos campi. flos orti ꝛ flos thalami. quare respondet spōse
inuitanti ad flores thalami d̄ se eē florē campi. Solo. hꝫ ꝑprium eē or
um ꝛ ꝑcipue amancium. ut ī h̄eant ī loquendi modo ꝛ sermonis pro
lacōe quod frequenci uoluit ī affeccōe sicut d̄. Io. q' medicor̄ ē
ꝑmittitur medici. tecitur fabula sub. Io sponsa q' feminar̄ ē de do
mo tectis ad cubiculum intrare. ꝛ de hīs q̄ ꝑpe sunt mulier̄ diuisatiū
ciat ꝛ allegerit. Sponsus a' quod masculor̄ ꝛ forcior̄ ad forinseca
inuitat ꝛ ad exercicia ꝛ ꝑicula pugnar̄ animū reuocat ne for
sitam ex ꝑsenti ꝑsperitate ul' pace delectata. carnis delicias n̄ atten
deret. Sꝫ quare ꝛ nō ocio n̄ torpe sꝫ multiplici ꝑiclo ꝛ labore ꝑuenit
Et io ille ambiciosus amator sponsus ꝛ inuitator aīe uirginis sue
respondet spōse loquenti de floribꝫ florē se eē n̄ abnegat. sꝫ florem
campi se eē dicit. florē laborancium se affirmat. D̄r a' singularit' pociꝰ
flos campi q̄ orti ul' thalami ꝑ rōe originis. qr̄ campꝰ ē ꝑpe loc' lat' ꝛ spacio
sus n̄ uomere sulcat' n̄ ligone fossus. n̄ fimo ul' stercore impīguatus. Et hꝫ
de uirgini conuenit. q̄ intacta ꝛ inculta ꝑmanet. istū florē solus d̄s adiu
torio condidit sicut ꝛ ipsū sn̄ omnis humani opis diligencia ꝛ occupacō
inspirantē diuino ꝑcepit. De hꝫ campo dicitur ub'. camp' germinat apparuit dep
fundo imo ꝑ quē tribuit nacio q̄ tua manu ꝑtegebat. Campus germinat
ī ugo bn̄dcā sū genus. x̄ ~~germinat~~ gignat ꝑ q̄ ille flos bn̄dcus in tandeo
nascens ꝛ sn̄ peccō ꝑ mundū tribuens se eē florē illi campi oībꝫ idicans. Item
rōe clamans. qr̄ ī campestribꝫ pocius q̄ ~~aliis~~ solis locis clamans ꝛ confluitur Alibi
eē. Campꝰ g ē militans eccīa ī q̄ sigillū n̄ uincitur n̄ pugna. ecc. y. filii acce
dentes ad seruitutē dī sta ꝛ c. Iob. vi. militia ē uita. hꝫ campi ipse ē flos cū
q̄ ī hꝫ campo ꝑ florē ꝛ palmā milicie optaminis. Tū ꝛ q' seipo bn̄ certauit flo. nūc quare x̄ d̄ florum
Item amicus ~~deo~~ florido decorabit. ysa. xxviij. erit dn̄s residuo ꝑpl'i sui corona leticie
ꝛ sertū exultacōis reuertentibꝫ de ꝑlio ad portam. Item rōe latitudinis. qr̄ q' in
campo ē. nec muris n̄ plateis ul' uicor̄ angustiis coarctat. florē g campi se
d̄. qr̄ ꝑcom oībꝫ l' diuitibꝫ ꝛ paupibꝫ maioribꝫ ꝛ minoribꝫ cunctis ē ipo se
exponit. ꝛ io nullo speciali noīe florum se noīat. qr̄ oībꝫ ī latitudine eccīe exis
tentibꝫ se conformat. Sꝫ cū aplīs rutilat ꝑ sapiam ꝛ doctrinā. cū martirib'
rubet ꝑ paciēciam. cū confessoribꝫ pallet ꝑ sobrietatē ꝛ abstinenciā. cū uirginib'

thalami

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK gefördert durch Baden-Württemberg

candet per gratiam et innocentiam et sic dealbatus. Sed hii unius atque eiusdem floris
gratiam habent in se. in singulis operatur. Omnia que facit celi magnitudo in stell-
is, hec campus iste, id est ecclesie latitudo efficit in celestibus. Stella in celo quippe differt a stella
in claritate, sic flos a flore differt in campo. leg. i. a leo. et secundum nimio inter et
mixto sunt semine. Hec cum multa varietas sicut predixi in celo ab una luce,
sic et in campo ab uno flore. Unde sic in Iohanne .viii. dicitur: Ego sum lux mundi, id est d.
hic est sum flos campi, quasi dicat: sic a me sole omnia in celestibus illustrantur, sic a me
flore omnia in hiis inferioribus decorantur. Psalmus: Pulchritudo agri mecum est. ||||| Item
liberos et mediatoris. Et sic ponitur flos campi denominatione per specialem florem
eorum habere modice et minute cum flos est purpureus sive rubeus per .v. liliata diversis
generaliter seu distinctus. Est sponsus se operat per humilitatem. Illuminat rubore suo
purpureum colorem sue caritatis. Quam .v. vulnerum in se suscepit per pietatem. Vi
illa herba quamvis modica tamen efficax est contra venenosa apostemata medici-
na contra .n. vel cantilla et anti apposita et sedare dicitur dolorem et ipsi in-
flammationem reprimit et tumorem. Sed hec utique ipse Christus convenit quod in terra ante per
scelera nostra in membris singulis et cunctis dolores nostros portavit, et suo livo-
re nos sanavit. Demonum et hominum inflammationem per superbiam et superbiam penitus
annullavit. Unde .x. hic ad duo hortatur sponsam, scilicet ad humilitatem ne de sua pul-
critudine glorietur, sed campi florem, id est modicam et humilem se reputet; secundo ad virtutem
et strenuitatem, ut cum sponsa campum clamavit aggredi non formidet; quia non
coronabitur nisi qui legitime certaverit, et in pugna corone necessaria est tamen dea.
Sequitur: Et lilium convallium, id est decor et gloria humilium et voluntarie pauperum. Quod sunt
parati ad pacem et compaciendum. Quibus est revelo mee claritatis splendorem magis quam
montibus, id est mundi ditibus, sapientibus et potentibus. Luce .x. Confiteor tibi pater rex
celi et terre, quia abscondisti hec a sapientibus et prudentibus et revelasti ea parvulis. Ipse deus velut lilium de
convallibus, id est parentibus secundum carnem cernitur natus, ne cuiusvis nobilitatem aut mundi di-
vicias approbari videretur, ne scilicet ille estimaretur felicior et deo carior qui di-
tior vel nobilior putaretur. Zacharia .ix. Ecce venit rex tuus pauper et humilis
sedens super pullum asine etc. Convalles namque dicuntur pauperes et simpli-
ces necnon divites seu nobiles et non superbos potentes et sapientes velut in-
montes vitam humilem deducentes qui sunt submissi et declives vel sic val-
les per mentis et corporis humilitatem. Iob habitasse legitur habitasse in convalle mambre.
Genesis .xiiii. Convallis dicitur vel claritas interpretatur. Convallis enim dicitur claritatis
vel clare et perspicue visionis singulariter electorum paupertatis et humilitatis. Quia perfecti
et clari a superbis et reprobis tamquam filii lucis a tenebris sunt divisi. ||||| Item
tamquam valles sunt irrigui per devotionem, compassionem et pietatem. Quia
les rivi in vallibus dum potius quam in montibus, id est superbis mundi inveniuntur. Psalmus: Qui emittis fontes in convallibus
inter medium montium pertransibunt aque. ||||| Sunt fecundi et fructiferi per
opera caritatis fecunditatem. Psalmus: Valles habundabunt frumento. Sed nisi convalles

nemaloso

nemorose et sicut orti irrigui iuxta fluvios. Sunt loca .i. calidis et humidis plus humidantur herbe et segetes quam in frigidis et siccis. Et hoc est in vallibus ubi citius resolvuntur nives quam in montibus et hoc propter fervorem solis ipsis illatione et reverberationem radiorum et eorum concavitatem. Montes .i. superbi mente qui flatibus superbie undique exponuntur a malicie gelicidio non de facili absolvuntur. Sed valles .i. humiles spiritu et fervore caritatis replentur. Quod dicitur Iacobi .iiii. Deus superbis resistit humilibus autem dat gratiam. Et ideo semper velut valles fructiferi efficiuntur. Unde Ysa. xvii. Brachium eius spicas colliget in valle raphaym. quod interpretatur fortis [illegible] .i. medicina et [illegible] est paupertas voluntaria que in bonis et timorose superbie sedat. Livorem invidie placat. ardorem cupiditatis et avaricie extinguit et fugat. Ardorem voluptatis concupiscentie restringit penitus et desiccat. Talium convallium .i. sic humilium est hic flos campi et lilium. Lilium quippe ipsum florem habet pro fructu. Flos enim in lilio est fructus. Sic Christus flos est et fructus. Sed flos exspectantibus, fructus fruentibus. Eccl. xxiiii. Flores mei fructus honoris et honestatis. ||||| Lilium totum quod habet in radice vel in stipite hoc ostendit in capite. Christus .i. a radice accipit hoc ad amenitatem capitis tribuitur. Sic et quidquid habet hoc pro toto capiti attribuit. Quod dicit apostolus Col. x. est deus. Nam ab eo originem habet et assumit. Ioh. xvii. Omnia mea tua sunt. ||||| Lilium valet contra dolorem combustionis et arsure. Sic sponsus ardorem concupiscentie extinguit et dolorem pene exigenti diminuit. Eccl. xliii. Medicina omnium in festinatione nebule. quia ros obvians ab ardore venienti humilem efficiet eum et cetera. ||||| Lilium exterius lacteum habet candorem sed interius igneum aureum preferentem colorem. Sic mens habet grana aurea ad modum auri pigmenti tingentia que vii. bastuli supportant. In quo virtutum gratia que replet sunt et designantur. Sicut Ysa. xi. Flos ascendit de radice et requiescet super eum spiritus domini spiritus sapientie et cetera. Singulis grana aurea in eo omnium bonorum sunt et thesauri sapientie et scientie qui in eo sunt absconditi. Ad Col. ii. Hoc lilium valles .i. humiles implet et decorat et in futuro amplius decorabit cum corpus humilitatis nostre configurabit corpori claritatis sue. Unde sequitur: Sicut lilium inter spinas. Laudato sponso in sequenti laudat et ipsam sponsam quam per ipsius conformitatem lilialem iam optinet iam optimam candorem. Quia laus eius in sponsam et laus sponse in ipsum redundat eo quod amantibus omnia sunt communia. In hac autem laude mutat sponsam ad invicem iudiciam in prosperitate et ad patientiam in adversitate. Et ad hoc dicit: quia sicut lilium pulchritudine sui venustate odore et sapore ac lenitate incomparabiliter excedit spinas et ceteras spinosas arbores, sic sponsa in prosperitate gratie et vite innocentia ceteras precellit nationes populi vel multe filie congregaverunt. Et ad hoc dicit: sicut lilium candorem suum inter spinas non amittit sed cum tamen angitur ab ipsis pungitur tanto suavioris odoris emittit fragrantiam et diffundit. Sic sponsa ab hereticis et tyrannis et aliis reprobis velut aspinis punctata et dilacerata a caritatis redolentia non recedit.

flos quia est convallium lilio
etc.

Sed quanto plus pungitur et acius impugnatur tanto plus proficit et decore decoratur. Unde hortatur sponsam ne tales spinas timeat immo de lecto quietis exeunt spinosis. Sunt lilium quod Christus spinosis iudeis et ab eis corona spinea punctus et cruciatus et ludibriis habitus pro ipsorum punctionis et tamen candorem innocentie et gratiam patientie non amisit. Vel sic lilium inter spinas sunt ecclesie primitive qui illesa a tyrannis et iudeis et hereticis ecclesia diu quievit in ea primeva rectitudine in multorum periculorum discrimine fuit conservata. Sed hoc manifestum est ut dicit Gregorius quod malos sustinere illesum potuit bonus non est. Sed sunt Job. xxx. Frater fui draconum et socius strutionum. Ezechielis. ii. Fili hominis cum scorpionibus habitas. Spine vero dicuntur peccatores amatores mundi. Sunt sunt heretici sunt peccatores. Quia spinarum more mutuo se connectunt et alligant et ad aliquid non valent nisi quod bonos exercitant et pungunt et seipsos tormentis gehenne admittunt. Naum. i. Sicut spine se invicem complectuntur sic convivium eorum pariter potatium consumetur. Ecclesiastici. xxiii. Prevaricatores qui spine evellentur quia non tolluntur manibus. In Michea. vii. Qui optimus est in eis quasi paliurus et qui rectus quasi spina de sepe. Spine et tolluntur dicit Gregorius cum nati sunt. Genesis. iii. Spinas et tribulos germinabit tibi. Quod diu gratia aliqua in terrena est inter spinas congregatur quia nexu temptationum aculeis pungitur et tribulationum inquietudine fatigatur. Psalmus. Conversus sum in erumpna mea dum configitur spina. Spine sunt sollicitudines temporales. Matthei xiii. Semen quod cecidit inter spinas suffocatur. Joel. ultimo. Fons de domo domini egredietur et irrigabit torrentem spinarum. Anima gratia sancti inter aculeos circumvallata fructuosa integra. Inter pungentes mundi sollicitudines illesa. Inter malignantes et discordes pacifica. Nota vero et quod lilium inter spinas quasi quod a spinis pungitur tamen ex punctura candoris et odoris eius non minuitur sed augetur. Quia cibis opus pacatum pacata plebem pro nostra spem. Romanorum. viii. Sic et quanto plus pungitur tanto plus virtutes acquirit. Unde dicit Gregorius: *Sicut lilium* candens et redolet inter spinas, *sic amica mea*, id est ecclesia aut anima, inter malignantes candorem innocentie retinet et morum lenitatem non deserit sustinere propter amorem sponsi iniurias non abhorret. Alio dicit sicut lilium inter lilia sed sic inter spinas quia bonum inter bonos bonum est sed inter malos innocentiam retinere melius et perfectius est. Perfectissimum autem est inter eos qui pacem oderunt pacificum permanere. Sed hoc contra illos qui consortium peccatorum abhorreant et timent spinas spinas quasi peccatores senientes asperitate a sanctis repellunt. Quasi nichil punctionibus similant. Tales erant phariseis qui arguebant dominum eo quod cum peccatoribus comedebat et ipsos ad penitentiam inducebat. In hoc est nova et recta et autem comparatio quia lilium inter spinas quia lilium a ... de facili penetrabile est et vulnerabile. Tales sunt apostolus. ii. Corinthiorum xi. Quis infirmatur et ego non infirmor. *Sicut malus inter ligna silvarum.* Secunda est particula per quam primam particula hic hoc est. Ubi laudata sponsa ad suas adolescentulas et sermonem dirigit et ipsi sponsi laudi preconium se extollit. Secunda autem ut dicit Bernardus

se laudabilem sc̄ ex eo q̄ a sponso mirifice collaudari. Sc̄o uice illa i sp̄ōn
laudes metaphorice primus a q̄ se laudatam ⁊ laudabilem effectam sc̄o
gnouit. Vn̄ sermonem laudis ad dilectum suum dirigens d̄. Sicut malus ⁊ c̄.
mirat sponsum s̄ a p̄rugenda dignitate. Sc̄o ab efficacia ⁊ utilitate. i. sb umbra. Tercio
ab eius singlari familiaritate. i. introduxit me rex i cellam. Volens
nam̄ sponsa stare sponsi ⁊ q̄ ad suam gratiam adduxit eam ⁊ q̄ ad sodalium cōparacio-
ne aucede p̄excellencia ⁊ transcendente dignitate d̄. Sicut malus ⁊ c̄. Sc̄o ce
legans ⁊ exquisita similitudo. q̄ sponsa sup̄ ueraciter a sponso lilium. uelut te-
nam mollem ⁊ delicatam. Sc̄o ista accedet sponsa ipsi sponsi mirabiles cōuertit ipsum
tanq̄ fortem ⁊ solidum cōparat malo ligno s. florido forti ⁊ fructu-
oso. Malus n. e arbor pomifera. In se q̄dem magna. sz ūt lignorum nemo-
ris modica. ligno solida cortice rugosa. frondium densitate umbrosa
florum uarietate decora. fructuosa. Hec om̄a sponso .i. xp̄o patenter cōueniunt q̄ ip-
si excellentiam exprimunt ⁊ ostendunt. Ligna nam̄ q silue uel nemorum spino-
sa s. ⁊ infructuosa cōparantur omnes filij ade. q̄ ūt sponsi omēs sunt inutiles ⁊
infructuosi. sic scriptum ē. omēs declinauerunt simul inutiles f. s. ⁊ c̄. Dr a mi
sponsus malus p̄ q̄ad statum incarnationis. ⁊ hoc p̄ duplicem n̄ i xp̄o unionem
scam siluarum lignorum. generalem unius se n̄ ⁊ unionem. Sic uidetur de trunco
cum cōparatur a duplici n̄ ee cōueniunt. nam trunco h' a terra p̄duc-
surculus a h' aliunde ueniente ipsi trunco inserti ⁊ uniunt. q̄ duo p̄ cōjuncta
uniuntur i una arbore cōueniunt. Sic solus x̄ duplicem ē n̄. diuine s. ⁊ hu-
mane. q̄ i unione persone i ipso cōiunguntur. humanitas n. q̄ truncus. diuini-
tas q. surculus desup̄ ueniens i unitate persone inserta ē ⁊ cōiuncta. q̄m s.
uerbum celestis unita ⁊ inserta. caro factum ē ⁊ habitauit i nob. Jo. d. i. e.
Epistola iacobi. Suscipite insitum uerbum q̄ p̄ sal. ⁊ c̄. Item q̄ntum ad p̄ceptū p̄-
dicacionis ⁊ h' significatur p̄ pomorum ⁊ frondium ipsi mali dilatacionem. nam
folia ipsi mali ualde sunt medicinalia. Calorem n. i talem imagerunt
unmote sedant ⁊ superfluos humores desiccant. Sc̄ hec cōuenit doctrine x̄ q̄
q̄e estum peccati resistit. materiam mali capitalem destruit ⁊ fluxum cōcup.
ad effectum p̄cede n̄ p̄mittit. Vn̄ d̄. Jo. ama scripturas sacras ⁊ carnis uicia n̄
amabis. Jo d̄. Sc̄ folium ei n̄ defluet. i. assensum p̄ illicitum amore uel scil-
cet p̄ errorem defluere nō p̄mitteret. Exe. xlvii. Omne lignum pomife-
rum ⁊ nō defluet folium ex eo ⁊ n̄ deficiet fructus ei i cibum ⁊ folia
i medicinā. Apoc. xxii. Sunt folia ligni i sanitatem gencium ⁊ omne ma-
ledictum n̄ erit amplius. Item q̄ntum ad honestatem uite ⁊ sc̄itate cōuersaci-
onis ⁊ h' p̄ uariam florum p̄ductionem. Sicut flores mali nūc sc̄ candidi nūc
purpurei. nunc rutilantes ⁊ rosei. Tales sunt uita x̄. q̄ candida p̄ exē
innocencie ⁊ castitatis. purpurea q̄ad exē paciencie ⁊ humilitatis. rosea q̄
ad exē caritatis. Vel candidi sunt nascendo de uirgine. purpurei paciendo

in cruce. virginitatis et rose pro suo rubore. Io dicitur quod dilectus candidus et rubi-
dus et cetera. Sic flos mali qui in colore est varius. Io supradictum est. Ego flos campi et
rubigo et lilium convallium quo candidus. Ecc. xxiiii. Flores mei fructus honoris et ho-
IIII malum dicitur dilectus quantum ad duriciam et asperitatem passionis. Malum enim habet duri-
ciam et rugositatem in cortice. Sic et iste magnam pertulit asperitatem in cruce
valde siquidem hispidus ad modum corticis et rugosus fuit in capite quando spi-
nis fuit coronatus. In manibus et pedibus cum clavis fuit perforatus. In latere lance-
atus. Cum in toto corpore undique flagellatus undique apparuit cruentatus. Un-
de Ysa. liii. Vidimus eum virum dolorum et scientem infirmitatem. Non erat ei species neque
decor. Quasi leprosum reputavimus eum et sic percussum a domino et humiliatum. Sed
sub duricia istius corticis latuit intus et rigor duratus. Sed in medio corti-
cis id est in corpore quod in latere emanavit liquor sanguinis quo sponsa incredibilem sus-
cepit vigorem pietatis et decorem. Sicut ex ligno scientie boni et mali contraxit mi-
seriam et dolorem. Io dicitur in ultimo. Sub arbore malo suscitavi te, id est corrup- Nota quod xpistus dicitur malum propter vij.
ta est genitrix tua. Sicut enim mater nostra Eva ad arborem scientie boni et mali
accedens et de fructu eius comedens immutabiliter est corrupta et in ipsa toti hu-
mani generis. Sic corruptioni et miserie est subiecta. Quicumque per virtutem que est in ligno vite
in cruce est recepta et vero divine gratie restituta. V propter gratiam et amenita-
tem subsequentis estatis. Quia malum que est aspera in hyeme et rugosa frigoris
asperitate. Producit flores et fructum se dilatant et erigunt sic tamen in illa
estate. Sic et iste qui rugiat in passione refloruit et frondevit in vite et
se erigens usque ad celi verticem se extendens in ascensione. Job xiiii. Lig-
num si precisum fuerit rursum virescet et ramusculi eius pullulant. Et si in pulvere
mortuus fuerit truncus eius germinabit et faciet comam et cetera. Ecc. xxiiii. Ego
quasi terebintus extendi ramos meos et rami mei fructus gratie et hono-
ris. Io dicitur de eo. Iustus ut palma florebit sicut cedrus et cetera. VI propter gratiam refec-
tionis fructus non multiplicem protulit malum. Sic et iste in die penthecostes corda
credentium suavissimo fructu gratiarum et donorum spiritus sancti humanam rationem sa-
ciavit. Cant. ii. Et fructus illius dulcis est gutturi meo. Dulcia quippe sunt poma
id est dona que regunt vitam activam. Sed dulciora que perficiunt contemplativam. Sa-
pientia xii. O quam bonus et quam suavis est spiritus tuus in nobis. Suavis gustantibus in-
cipientibus per timorem. Sed suavior proficientibus per pietatem consilium et for-
titudinem. Suavissimus perfectis per donum intellectus et sapientie. Omnia terrena fastidi-
entes et ea sola que sunt spiritus et non cetera desideria sapientes. Hec poma
desiderabat sponsa cum diceret. Fulcite me floribus, stipate me malis.
De hiis pomis dicitur Deut. xxxiii. De pomis celi et rore et abysso subiacente.
De pomis solis et lune. De pomis collium eternorum fac benedictio tua.
De pomis celi reficiuntur incipientes in prima. De pomis solis et lune
proficientes in iusticia. Sed de pomis collium eternorum perfecti in proficientes que spe

gustauit iam etiam poma vana in una arbore malo .i. in qua incitatum tempore. Unde hanc arborem describit Dan. iiii. Ecce arbor in medio terre et erat arbor magna et fortis et proceritas eius contingens celum. folia eius pulcherrima et fructus eius nimius et esca universorum in ea et ex illa vescebatur omnis caro. Arbor in medio terre fuit Christus in incarnatione quia fuit magnus in doctrina et predicatione et aspectus eius usque ad extremum terre in vita et conversatione. fortis in passione. frondes et flores in resurrectione. celum contingens in ascensione. fructificans et reficiens omnem carnem in spiritus sancti missione. Joel ult. effundam de spiritu meo super omnem carnem et cetera. Unde ergo dicitur dilectus malus in pomis excedens filios hominum quia in vita et gratia excedit non solum homines immo et omnes omnium angelorum. Quasi ergo ligna nemorum et silvarum dicuntur reprobi steriles et infructuosi de quibus ergo filii matris mee pugnaverunt contra me. et Ysa. i. ve genti peccatrici semini nequam filiis sceleratis. Sed in ipso. filii alieni et cetera filii et dicti sunt ad usum etiam predestinati. de quibus ps. Ego dixi dii estis et filii excelsi omnes. Scriptum quia si filii. filii mei dominus autem in gloria consummati. Job xl. Ubi eras quando me laudabant astra matutina et iubila. Similiter filii sunt qui ligna silvarum de quibus dicitur Jud. ix. Abierunt ligna silvarum ut eligerent super se regem et posuerunt super ramnum. Tales sunt iudei qui contempto Christo qui est vitis vera. oliva speciosa et ficus dulcissima. rampnum super se preceperunt. dicentes non habemus regem nisi cesarem. Ideo legitur dixisse Samueli. Constitue super nos regem qui precedat nos. Et sequitur non te abiecerunt sed me. i. Reg. viii. Christus tales sunt et quia malus quasi est sublimes et servos humilium fecit delicatos et planos rugosos fecit expletos doloribus. fecit ypocritas leprosos iustificatos vel necessitates. i. peccatorum. Peccator enim et devorator credentium est reputatus. ut in Ioh. ix. Nos scimus quia hic peccator est et cetera. Hominem precellit in vita et predicatione. sicut et electos tam homines quam angelos gratia et scientia. Quia sicut lignum vite excedit ligna paradysi et sicut amigdalus ligna [illegible] et malus ligna cimini seu deserti. sic Christus omnem precellit creaturam angelicam et humanam. tam in vita [illegible] quam in vita Christi. quia reprobos precellit in bonitate. electos in scientia. angelos [illegible] ipse tamen hoc malus habet refugium umbre et fructum deliciosum. ad quod umbre refrigerium et fructus gustum sponsa hic aspirat. dicens. Sub umbra illius quem desideraveram sedi. Hec umbra potest dici legalis instructio. lex non quod ad cerimonialia [illegible] intellecta fuit umbra evangelii et figura. ad He. x. umbram habens lex futurorum bonorum non ipsam ymaginem rerum. Et ad Colo. ii. Nemo vos iudicet in cibo et potu aut in parte diei festi. aut neomenie aut sabbatorum. que sunt umbre futurorum. Sub hac umbra latuit lux evangelii veritatis. Job xii. qui revelat profunda de tenebris et producit in lucem umbram mortis. Et ergo hic est. Sub umbra sedi. i. sub honere figurarum legis. quem desideravi in patriarchis et prophetis. quorum unus dixit videbo eum sed non modo intuebor eum sed non prope. Num. xxiiii. Et fructus

Et .i. legis intelligencia. ubi umbra ecclesia obumbratori pupilla. dulcis est gutturi
meo .i. cordi meo quia intellectus percipit sub umbra littere et allegorie sub cortice
amaritudinis gustat nuclei dulcedinem. quia sub cortice littere latet medulla
vel nucleus spiritualis intelligentie. Item umbra dicitur enigmatica dei cognitio
modo quam donec in patria cognoscimus in speculo et in enigmate. quamdiu
ambulamus per fidem et non per speciem. Quamdiu enim in patria vita vivimus in umbra
sumus et illum qui lucem habitat inaccessibilem non nisi in quadam nube scilicet mediante fide
comprehendere non valemus. De hac umbra dicitur Levit. xxiii. c. Habitabitis in um-
braculis vii diebus legitimum sempiternum erit vobis etc. Mt. xvii. nu-
bes lucida obumbravit eos. hoc significatum est Exo. xxxiii. c. Stabis supra petram
cumque transibit gloria mea ponam te in foramine petre et protegam te dextera
mea donec pertranseam. tollamque manum meam et videbis posteriora mea. Super petram
stare est in soliditate fidei persistere qua mediante videmus deum sed non in facie. In
patria .ii. deus videri non potest. Exo. xxxiii. Non videbit me homo et vivet. Et Ioh. i. deum
nemo vidit umquam. Sic utique est malus umbrosa quantum ad fidei occultatio-
nem sed tamen multum fructuosa quantum ad meritorum et premiorum accumulacionem. Sed
in fructibus est apta visio cum fruitione. quia ut dicit Aug. merces fidei visio
est. Item umbra est ipsi dilecti mei nostro. sicut dicitur Luc. i. Et virtus altissimi obumbrabit
tibi. Siquidem ille per quem videri deus filius qui in luce non clara ab homine videri non pote-
rat. ideo humane se uniri voluit. ut mediante umbra assumpte mortali-
tatis a mortalibus videretur quod nequaquam videri poterat permanens in luce divi-
ne maiestatis. Io. i. Eccli. xxxiv. Protector potentie tegimen ardoris umbraculum meri-
diani deprecatio offensionis et adiutorium casus. exaltans animam et illu-
minans oculos etc. Iste multiplex fructus illius obumbrationis. Siquidem Adam cecidit de
fructu prohibito incidit in concupiscentiam. maliciam. ignorantiam. impotentiam.
et moralem miseriam. incurrit dei offensam. meruit gehennam. Et ideo necesse
fuit ut daretur nobis lignum vite. ut contra ardorem concupiscentie obumbraret et ut
contra maliciam nos erigeret et iuvaret. ut contra maximam ignorantiam illu-
minaret. ut et suo fructu nos contra infirmitatem et impotentiam sustentaret et sa-
naret et nos deo reconciliaret et a gehenna liberaret. Quo ad primum dicitur umbra-
culum ardoris scilicet contra concupiscentiam. Quo ad secundum dicitur adiutorium casus scilicet contra maliciam. Quo
ad tertium dicitur illuminans oculos scilicet contra ignorantiam. Contra offensam dicitur deprecatio
offensionis id est propitiatio pro peccatis nostris quibus offendimus. Contra impotentiam et infirmita-
tem dicitur dans sanitatem. Contra mortalem necessitatem dicitur dans vitam. Contra gehe-
nnam dicitur dans benedictionem. In ista quidem umbra requiescit sponsa. quia ipsa
obumbratione refecta est etc. Item umbra est ipsi sponsi passio sua sive passionis repre-
sentatio sub obumbratione passionis divine tractus operatio mirabiliter occultatur. Abac.
iii. Ibi abscondita est fortitudo eius. Et ps. Scapulis suis obumbrabit tibi etc. Iste scapulis
obumbravit quia contra ardorem divine vindicte scapulam pro sponsa imposuit. In hac umbra

sede. ii. ar. e. q̄ in vestigio dominice passionis spiritualiter redeterce & ipsi passionibus coga-
nde. sic sc. iii. R. xix. proiecit se ionas in umbra iuniperi & obdormivit. spino-
sa iuniperus e dominice crux. in cuius umbra felix dormivit. qui ceteris e inimicorum in
solo corpore in umbra hominis requiescunt. p̄. In umbra alarum tuarum sperabo donec transeat
iniquitas. Sz ceterarum umbra nec stabilis e nec fructuosa. quia fructus ipsius dulcissimus e.
quis ima ad fructum laboriosa videatur inita & quamplurimum honorata. sic J. dicit
ascendam in palmam & apprehendam fructus eius & c. In eze. xxvii. sub umbra ramorum eius
quiescunt cuncta volatilia celi. umbra dicitur. p̄ gratie sacramentalis perceptio. Illa sub
figura sacramentorum ille absconditur qui totius mundi lux e. & a solis pussuris intus totum
di refectio plenaria. O a sub talibus umbris & figuris umbrat nos ubertas re-
fectionis ad tempus disposita. qui in futuro iam non sub cortice sacramentorum sz sub medul-
la & adipe frumenti ad plenum reficere nos promisit. Osee. xiiii. sedebunt in umbra
eius vivent tritico & c. Jo. d. i. e. pascit in liliis donec aspiret & inclinentur umbre.
Hec non umbra e infructuosa nam ille assumit qui e ille fructus qui reficit non solum in-
firmitatem hominum. immo fruuntur in ea infinita multitudo angelorum. umbra dicitur spiritu-
alis dei protectio. p̄. sub umbra alarum tuarum protege me. i. n. in estu vel tempore nos
temptationis a persecutionum ipsius adiutorio protegimur. neque quis resistere valemus
& sic sponsa ad hanc tenera & infirma ad ipsius umbram refugit quia in ipsa & custodi-
ri se confidit. ysa. xxxii. sic vir qui absconditur a vento & celat se a tempestate
& sic umbra petre prominentis in terra deserta. umbra dicitur prime sui operum
iustitie exercitio. Tren. iiii. In umbra ipsius vivimus in gentibus. Sc. se sub umbra
manus sue protexit me. p̄. ii. cepit exercitium in activa quod quidam e. sub umbra re-
frigerationis. quia non sunt condigne passiones huius temporis & c. Ro. viii. & ii. Cor.
iiii. hic leve & momentaneum tribulationis & c. Sz istum laborem in activa sequitur
fectio in contemplativa. Sc. io d. Sc. fructus eius dulcis gutturi meo. Dulcis qui-
dem e iste fructus in orationis devotione. Dulcior in meditatione. Dulcissimus au-
tem in affectione. qui intellectus distendit in dei cognitionem & affectus rapit in
ipsum dilectum per dilectionem. qui iam gustat & videt quam suavis e deus. e. super
super mel e dulcis. eccl. xxiiii. hec sunt illa tria genera fructuum que abstulerunt
tales istius de terra promissionis. num. xiii. s. Botrus malagranata & ficus. Dul-
cis quidem e botrus ex quo exprimitur vinum quod letificat cor hominis. s. vinum devo-
tionis & orationis sicut J. dicit. Dulcior e labiis ad ruminandum. Dulciora sunt ma-
logranata quod ad suavitatem meditationis. quia s. omnes cogitationes & affectiones in deum
recolliguntur sicut multa grana in malo punico uniuntur. Cant. vii. Vbera
tua sicut botri vinee & odor oris tui sicut odor malorum & c. Sc. viii. Dabo tibi
mustum malorum granatorum. Dulcissima autem e ficus. In iocundissima affectionis consu-
etudine & bonitatis sponsi suavissima degustatione. Jud. ix. non dimittam dul-
cedinem meam. Est quoque h. sic. Sub umbra sedi. i. ubi iam notitiam cognovi &
dicitur sub carnali cognitione velatum credidi & in ipsa religione sedi. i. quievi

7 ab omi labore pecti pennus abstinui 7 cessaui. Et fructus eius .i. memoria diuinitatis q̄ latent sub umbrosis frondibus .i. preceptibus allegorice mortalitatis. Dulcis ē gutturi meo .i. affectui mō ubi dulcedo fructus istius percipitur. q̄ n̄ ē fructus uentris. s; mentis. Umbra g̃ ē promissio ... nobilis tis obscuritatis uelata enigmatibus 7 figuris. fructus ē adimpletio promissionis 7 h' fructus ē dulcis gutturi .i. intellectui ad meditandum 7 ori ad annunciandum. Sed nō. q̄ dr̄ sedi. n̄ dr̄ iacui. ui steti. s; sedi. quod ē expectantis iudicantis. docentis recumbentis .i. humiliantis 7 regnantis. In umbra g̃ sede sub quiete dei promissa expectare. act̄ .i. Sedete hic in ciuitate donec induamini uirtute ex alto. ¶ In umbra sede ē ad minorem ... q̄ meritus iudicatus ē seipsum iudicare. dan. vii. Iudicium sedit 7 libri aperti sunt. Superiores sedent aliq ut iudicent alios. ps. aduersum me insurrexerunt q̄ sedebant ī porta. ¶ In umbra sede ē legis obscuritates 7 difficultates alios instruere 7 docere. ipse d̄o sedens docebat turbas. lc̄. v. Sedet 7 aliq ut honoretur. m̄. xxiii. super cathedram moysi 7c. ¶ In umbra sede ē uanitate 7 ubertatem pro humilitate se reputare. ps. dies mei sicut umbra declinauerunt 7c. ysa. xlvii. descende de sede in puluere filia babilonis. ¶ In umbra sede. ē in formis 7 figuris sacramentalibus cum dn̄o recumbere. sicut dr̄. osee. xiiii. sedentes in umbra eius uiuent ui uent tritico. Alii sedent male ad mensam uoluptatis. exo. xxxii. sedit populus manducare 7 bibere 7 surrexerunt ludere. ¶ In umbra sede est pro montanea 7 transitoria presente cp̄ta q̄ sunt modica 7 q̄ uilia. 7 future glorie ē in regnum eternum peruenire. ut sedeat hō cum principibus 7 solium glorie teneat. m̄. xix. sedebitis super sedes xii. iudicantes 7c. Ab hac sede n̄ contingit cadere sicut fecit lucifer. qui dixit ysa. xiiii. sedebo in monte 7c. Introduxit me ī cellam uinariam. congruus ē ordo. quia post fructum sequitur uinum. fructu .n. uesci 7 uino n̄ uti. n̄ salubre est esse n̄ iocundum. quia ut frequenter accidit. usus fructuum dulcium sine uino ... inflacionem generat 7 torsionem introducit. Ideo sponsa ad laudem sponsi 7 liberalitatis eius commendacionem de dulci fructu letabunda ī cellam uinariam introductam se asserit. 7 uino spirituali leticie copiose potatam se ostendit. Unde ad coadolescentulas suas loquitur dr̄. Introduxit me ī cellam uinariam rex. Attendendum ē q̄ cum sponsa cum sponso suo loquitur ipsum dilectum uel q̄ diligit anima mea nuncupat. Loquitur n̄ ad adolescentulas regem nominat. quia sponse amici 7 sposo inter se conueniunt uti nominibus amoris 7 familiaritatis. Adolescentulis uero 7 tanq̄ disciplina inferioribus ... reuerencie 7 regimini reuerenciae formulis 7 uocabulis maiestatis. Ideo dr̄. Introduxit me rex ī cellam. Cella ista uinaria ē ecclesia primitiua. ī q̄ apostoli 7 alii sancti n̄ musto s; spiritu sancto tanq̄ inebriati sunt repleti. ut ab aliis q̄ uina nō gustauerant ebrii iudicarentur. ut patet ī act. ii. ubi dr̄. petrus. hii n̄ sunt ebrii ut estimatis. q̄ reuera isti sunt ebrii s; n̄ musto uel uino.

viii

ut putarent. immo spiritu sancto diuinitus sunt repleti. quia in cellam uinariam sunt in
troducti. Vnde supra. sed hoc est quod dictum est per prophetam Ioel. In nouissimis diebus effun
dam de spiritu meo super omnem carnem et prophetabunt filii uestri et filie uestre et cetera. Cella a
que scilicet aquaria fuit synagoga. in qua aquam tantum inueniebant. quia lex moysaica que
uelut aqua insipida est iuxta litteralem intelligentiam contemplata. sed hec cella sancta
est uinaria in tempore Christi et ecclesie. quam aquam in uinum conuertit. Io. ii. sed in ista sancta p
missi et hanc cellam introducti uelut ebrii et ex se rapti nec dampna
non contemnebant uel tormenta timuerunt. sed et multitudinis credentium erat cor unum et anima una in
mo possessores domorum et agrorum uendentes. omnia ad pedes apostolorum po
suerunt. Actuum c. IIII. Cella uinaria potest dici celestis regni affluentia in qua sed
sponsa introducetur. sed spe non re. quia in illa ipsa non sedet fide non spe sed re suo
poculorum et diuersitates gaudiorum. Vnde hoc significatur in spiritu regina saba que
in cellam uinariam introducta rapitur. que ebria in admirationem non habuit ultra spiritum
iii Reg. x. Vnde dicitur ibidem. cum uidisset regina cibos mense salomonis et pocula et or
dines ministrantium et uestes et holocausta sermonum non habuit ultra spiritum. sed dixit. ma
ior est gloria tua et cetera. Vel cella uinaria est hominis conscientia. que non solum continet ui
num compunctionis. ob cognitionem suorum peccatorum. uel uinum deuotionis ex memoria
diuinorum beneficiorum. Immo uinum continet exultationis ex contemplatione gaudiorum eter
norum. Vnde. Introduxit me in cellaria sua exultabimus et letabimur in te. Sig
nanter cellaria pluraliter. sed hic cellam uinariam singulariter. quia unum est gaudium
eternum in gloria. siue bonum meritum. sed plura sunt in particulari. Vel celle plures sunt uarie
contemplationis species siue diuerse maneries perueniendi ad diuinam cognitionem. scilicet per
cogitatiua. que scilicet mens se extendit ad cogitandum de creaturis que sunt singula
et me ducentes in cognitionem sui creatoris. quia inuisibilia dei per ea que facta sunt in
tellecta conspiciuntur. ad Ro. i. Sap. xiii. A magnitudine et cetera. Secunda est meditati
ua siue inuestigatiua que diuinis mentis inuestigatio ad creaturas in quantum sunt
uie ad nostram salutem eruditionem. uidelicet cum ipsis rebus legimus quid nob
is sit faciendum et qualiter domino seruiendum. Omnia que conditor quasi mutua et irrationa
bilia animalia suo creatori obtemperant. inde erubescere possit homo rationalis creatura
si domino suo in ipso non obediret. Iob. xii. Interroga iumenta et docebunt te uolati
lia celi et indicabunt tibi. loquere terre et cetera. Tertia est contemplatiua siue collatiua
que scilicet quando illa que iam ascendimus in cogitationem et discussionem conferimus ad creato
rem potentiam sapientiam et bonitatem. sed per creationem in creaturis ultimam non reperientes
dei in creaturis rebus contrarias pertinimus ad conscendendum in solo deo in quo est perfectio. et ali
ter pertinimus. Eccl. xxiiii. Gyrum celi circuiui sola et profundum abyssi et cetera. In hac
cella potamur. cum dei sapientiam et uirtutem precedente omnia admiramur. et in ipsa
bonitate sepius delectamur. Quarta est prophetatiua siue perfecte illuminatiua. cum scilicet
mens ab omnibus phantasiis libera et obnubilationibus carens expedita
diuina reuelatione est digna. In hac cella erant uiri sancti diuino spiritu illustrati.

quia per immissam interne lucis illuminationem dei amici et lectorum conscii efficiuntur. Sa-
pientie vii. omnia innovat et per nationes in animas sanctas se transfert et amicos dei consti-
tuit et prophetas. ii. pe. divino spiritu locuti sunt dei prophete sancti. Eccl. xxiiii. pe-
netrabo inferiores partes terre et illuminabo omnes sperantes in domino. Vª est raptiva a
qua raptus sui excessus dicitur quando anima ab omni sensu et usu corporeo abstracta et super
omnes etiam dicos elevata tanta replet suavitate sicut quodam sopore mortis sibi detine-
atur ita ut sui ipsius et eorum que sunt corporis penitus obliviscatur. In hac positus
fuit paulus. quod dicit ii. cor. xii. scio hominem raptum usque ad tertium celum. et au-
divit secreta dei que non licet homini loqui. sive in corpore sive extra corpus nescio deus scit. VI est
aspectiva. que omnium predictorum est completiva. quia hec est dei visio et tocius curie celestis
per experientiam cognitiva. que est visio spei. que succedet fidei. quia cognoscemus
sicut cogniti sumus. oculo ad oculum videbimus. cum converterit dominus syon. ys-
aie lii. tunc videbis et affluebis et mirabitur et dilatabitur cor tuum. In hac cel-
lam secundum quod sponsa introducta dicitur. tunc excellit contemplationis ex parte
intellectus in lumine ~~contemplationis~~ cognitionis et ex parte affectus in fervore dilectionis et
et in utroque quantum ad consummationem fruitionis. Sunt enim celle interiora ubi introducit servi-
tos hominum et angelorum rex et deus. Et ideo sponsa non mercenariam se reputat vel
ancillam sed tamquam reginam se gaudet introductam. Ps. tenuisti manum
dexteram meam et in voluntate tua deduxisti me et cum gloria suscepisti me. Si quis in ipsius conte-
plationis ante ad interiora cubiculi introductus. Et si incipiat in cognitiva
tractatur tamen in motiva. immo ultra se extendit affectus usque ad plenum non pe-
netrat intellectus. Ideo sequitur. ordinavit in me caritatem. Ista caritas omnium ca-
marie gerit que secretum cordis ordinat et disponit. Tunc in eo sponsus conquies-
cat et ab interioribus lectuli tamquam secretorum conscia non recedit. Est igitur caritas
ordinata et ordinans. quia si ordinata non esset similitudinis rectitudinem non te-
neret. sicut dicitur cant. i. recti diligunt te. Et si ordinans non esset. tanti pro-
ductiva in bonis ordinata actus non haberet. Primum quidem intelligitur de caritate sponse et sponsi
quarum utraque ordinata est. De caritate sponsi sic. ordinavit in me caritatem. id est ordi-
natam caritatem secundum membra mea que complevit eminentiora. scilicet maiorum ef-
fectu et minora minorum complens. id est maioribus maiora minoribus mi-
nora conferens gratuita munera. sua dona. tali ordine effusus et exhibitionis Ioh-
ne plus ceteris predilexit est pia singularis dilectionis ostendit. ordinavit in me
caritatem. ordinate ipsius quia prius me dilexit et deinde dilectionem meam ac-
ceptavit. i. ioh. iiii. non quod nos dilexerimus eum sed ipse prior dilexit nos
et ideo in singulis amoris nos quod sic complevit. primum et intelligitur de amore sponse
se qui utique a sponso ordinatur. Sed exponitur hoc multis modis. primo quia ordi-
navit. i. ordine diligendi me ostendit. quia primum diligam quod supra nos est. scilicet
deus. secundo quod iuxta nos est. scilicet spiritus ipse. deinde quod iuxta nos est. scilicet proximus homo et angelus. postea
quod infra nos est. scilicet corpus nostrum. ultimo quod contra nos est. scilicet inimicus. Istum ordinem ponit aug.

i lib. de doctrina xpiana. Aliu tn ordiem ponit hic glo. q. p e ds diligend. Se
cundo parentes. tcio filii. qrto domestici. q si boni sint. filii sponsi di sint. ultio
inimici. Sz de h ordinis diusitate alias dicet. ¶ Ordinauit i me carita-
te ordie l. dignitatis. q. d. In serie uirtutu ea posuit capitale uelut albu-
tam. oiu uirtutu impatrice z regina. Caritas n. i oi ope meritorio e
pncipal forma z impatx. qz n l hz uiuiditatis tantu bonu opus n soluit
in radice caritatis. Caritas n. e sicut oiu peceptor. i. xpi. i. qz unq dux
omnes uirtutes excitat roborat z conseruat. Qd uidet in his duob lex pendet
z phe. ro. xiii. q pxim dilig legem impleuit. ¶ Ordinauit .i. ordinata
caritate i me fecit. ut in debito diliga s statu uite. Sic in hac ordie debito
s statu psentis modus na qz e. ingrediunt in spon. Sz caritas i ierlm ysa. xxv.
¶ Ordinauit carit ut in ipso animu z affectioes s carit regulam coporam
tur. ut l. bona q no hnt ppa eis cupiam. Sco ut boa hita i eis diliga
mus. tcio ut nos z illi loco z tpe pbeam. Qrto ut eoz infirmitates
supportemus eis excedentib. ul i tribulatoe existentib copaciam. De isto or
dine d. iii. Reg. vi. cooptuit omia laminis aureis ope qdro ad im. z e
dificauit atriu exterius trib ordinib lapidu politoz z uno ordie lig
noz cedrinoz. Domus interior regulam ordinata signt caritate bn ordina
tam. s lege z ordine caritatis actualis. Sz atriu exterius dz ee eod in
dispositu s exigencia caritatis actualis. ut l. p bona absencia talia op
temus. psencia amemus. nos z illa necessitatis tpe gcem. z z n in
riosos z inimicos supportare. Sic talis e ordo ligni lingnee z tn cedrinus
qz inimicoz infirmitate z pusilloz rebellione caute dissimulare.
s. ad tmoz ut z inimicoz fragilitate. opus qde e lingneu. Sz qt ad
obseruancie ordinis caritatis i remuneracoe op imputribile e arte
doctum. qz inimicos dilige z eis bnface n infirmoz e op. Sz maxe pfcoz.
¶ Ordinauit caritate. i. feruore z impetu amoris i me z i aliis ad
ordine z mansuetudine reuocauit. Amor n. pfcs e ubi qnto ex qda
zelo e feruencior. tanto q maior ordinacois discrecois nece e. flamma
moris impet. pent in discrecois moderamine e periculos. ul pcit ... scio
indiget discrecoe q. s. bn bn. e oiu uirtutu auriga z mediatrix. doctrix
moz. z oiu affectuu ordinatrix. s. ordinacoe uia pferat dicit. qz in dis
crecoe plus caritatis exigit: z in discrecois ei feruor diminuit ul de
letur. Patet igr q caritas ab ipo caritatis pncipio i nob ordina
t. Ipa e ordinata oes motus mentis z oes actus eoz modificat ordi
nat z coaptat. In plat z subdit. In gteplatiis z actiis. singloz opa
z opu tpa distribuit z metitur. qz ipa e ... mentiri ... appo
sita circa distribucoe toci celestis ierlm tabta ordinant pfice z in
stituit. Sz qz caritas aut pficit au deficit. io sponsa iam ... ib

refrigerata · cibata fructu · et celesti potu inebriata · et cantus muneris
pertractata · operibus bonis et affectionibus piis ac celestibus desideriis mat-
ri appetit et augmentari · unde in persona anime replete caritate dicitur fulcite me floribus · floridis in operibus et virtuosis · caritatis mutuum
perficitur et fulcitur. Flores quidem vocat pia et celestia desideria · que
omnium bonorum sunt initia · mala vero vocat fortiora opera et ex quibus
omnibus stipari animam et vallari ne a dulcedine caritatis decidere videatur. Et sic exponitur hoc totum de anima. Vel potest dici in persona sponse · id est ecclesie · que illa
tu carnis materie desiderans petit ab adolescentulis fulciri floribus
et stipari malis. Et loquitur sic sponsa delicata · que amore languida dulcia
appetit nutrimenta · Et servat methaphoram supra de floribus in
troductam · quasi dicat · ex quo floridum sponsum expecto et odoriferum sine
floribus vivere non valeo. Vel flores quidem vocat sanctos primitivos sicut patres ve-
teris testamenti · mala autem odorifera et floribus solidiora vocat patres novi testamenti · qui
et gratie plenitudine et spe ~~floribus~~ floritudine ceteris erant meliores.
Vel flores vocat sanctos ecclesie primitive sicut fuerunt innocentes · apostoli · et marti-
res · mala autem vocat sanctos ultimos et finales · talibus enim fulciri desiderat
que sunt fide et doctrina florentes quam sanctitate et doctrina fructificantes · Sic bo-
ne opinionis et fame fragrancia redolentes. Tales sunt sancti antiqui quibus
in loco florum et malorum fulcitur et appodiatur in beatitudine florum et in
mundorum. Sic id fortiter sponsa languescit et sponsus in lectulo sic florido
conquiescere erubesceret. Vel in floribus adhuc tenera et novella incipientium
conversacio demonstratur · sicut scriptum est · Circumdabant eam flores rosarum et li-
lia convallium · Et ecclesiastici · xxxix · florete flores. In malis autem in fructu
maturo proficientium fortitudo et perfectorum maturitas designatur. Qui
maturitatem habent actiones in maioribus principium sermones · maturum et ser-
viles perferunt actiones · sicut Thobias · qui cum esset puer nichil tamen puerile
gessit in opere · Sic de angnete dicitur · etsi teneritudo erat infantilis · sed m-
ente erat senilis intellectu. Sic Sapientie · iiii · senectus venerabilis est non diuturna neque nu-
mero annorum computata · sed erat sensus et vita inmaculata. Tales
sunt mala punica et poma granatorum · quorum odore bone fame spiritus
undique diffunditur. Proverbiorum dicit sic naves poma portantes · quia in
hoc mari magno et spacioso fluctuantibus fragranciam suavitatis sp-
argunt et saporem caritatis posteris dereliquunt. Talibus malis verbis
et monitis petit sponsa refocillari · ut langorem suum ex dilectione sponsi
procedentem facilius ferat et in minori tedio exspectans in lectu-
lo florido conquiescat. Vel possumus per florem intelligere fidem · per fructum
operacionem · fidem enim tamquam florem precedere opera · quia sine fide deo placere impos-
sibile est. Hebreos · xi · Immo quod non est ex fide peccatum est · Romanos · xiiii · Sicut quod non sit flore

fructus· non sine fide opus perficit ad salutem· quia fides sine operibus mortua est· sicut
per florem suavitas odoris· quamvis non generet florem tamen fructum facit· In malis
significantur bone vite singularia· Et est necessarium quod ad deum· sive propter proximum vel ad an-
gelicalibus fidei et operationis odoramentis delectat sponsa fulciri et stipari· ut sic
adventum sponsi suavius valeat consolari· Quia amore langueo. Sciunt spon-
sa quod languidis iniectum confert lectus mollis et delicatus· aer odoriferus et
pomorum atque cibus sani delicati et saporosi· Sic et ipsa tanquam languida floribus
mollibus et odoriferis petit fulciri ad consolationem· Et malis sapidis et sanis
stipari ad reficiendum. Unde dicitur· quia langueo· In presencia quidem sponsi amor vigens
sed quando abest languescit· Hec est aliud vite languor· ut redditum quidam impacien-
tis desiderii· quatitur necesse mens amantis absente dilecto exspectantis·
quasi cunctacionis festinacionem· reprimit tarditate· Triplici de causa dicta lan-
guet sponsa· Primo pro timore· timet ne propter peccatorum suorum multitudinem sponsus re-
cedat· Secundo et anxia ne propter iterum inopiam sponsus redire differat· Tercio
pavida de propria instabilitate· ne forsitan sui flores tepescant· Et ideo primo
petit remedium· quia contra vulnera peccati florum· i· iterum ne careat deliciis· Et ideo
dicit· fulcite me floribus·   ·ii· dicitur quia dilectus pascitur inter li-
lia· i· in castis et puris mentibus delectatur· quia iterum defectum et bonorum
operum inopiam petit fructuum spiritualium ubertatem· dicens· stipate me
malis· i· operibus virtuosis redolentibus et fructuosis· Contra tercium
scilicet quod tempore sit et amoris instabilitate petit manum sponsi sustentatione firmi-
tatis et dexteram amplexantem et confirmantem iocunditate· Unde dicitur· Leva eius
sub capite meo· Singulare hoc scilicet quia quando sponsus videt sponsam lan-
guentem· apponit manum ut erigat cadentem· sustineat deficientem
appodiet quiescentem· Sic deus erigit cadentes per penitentiam· proficientes
sustentat per iusticiam ne deficiant· proficientes autem apodiat per glori-
am ut quiescant· De primo dicitur in psalmo· cum ceciderit non collidetur· quia deus supponit ma-
num suam· De ii· dicitur· ad hebreos xii· Recogitate illum etc· Sap· x· Iustum etc· De tercio dicitur in psalmo·
In pace in idipsum etc· Unde tunc per dicit sponsa letabunda· Tenuisti manum
dexteram meam etc· Et item· delectationes in dextera eius usque in finem· Hac dextera
tangitur· stringitur et unitur· Tangitur ut ipsum sponsa super omnia diligat· Ro· v·
caritas dei diffusa est etc· Stringitur ut ei inseparabiliter adhereat· Ps· adhesit anima mea etc·
Unitur· ut in regno una cum ipso congaudeat· Unde proverbiorum iii· longitudo dierum
in dextera eius etc· Unde quasi dicit sponsa languere pro amoris magnitudine· nam
languor corpus discolorat· carnem macerat· vires enervat et debilitat· te-
dium generat· suspirium et gemitus provocat· Sic languor amoris di-
scolorat per humilitatem· sicut super dictum est· nigra sum sed formosa etc· Omnia
enim que facit pro sponso vel operatur reputat imperfecta· et quasi discolorata an-
tuetur· Hester xv· Regina corruit et in pallorem colore mutato super

ancillam reclinauit capud. Luc. xvii. cum omnia bene feceritis dicatis serui inutiles.
ʃ|||| carnem macerat et attenuat per abstinentiam et sobrietatem. Amor enim spiritualis
ut amore carnis qui semper inimicus et ideo gestit carnem et mortem eius repetit
spiritualiter. ii. Reg. xiii. Quare sic attenuaris macie fili regis per singulos dies. Quia
Thamar diligo etc. Job pelli mee consumptis carnibus adhesit os me-
Nota quod languor amoris — um. Job xiii. Quare lacero carnes meas. ʃ|||| uires fortis debilitat et e-
neruat per continentiam et castitatem. In cuius rei signum angelus tetigit fe-
mur Iacob et emarcuit neruus femoris eius. Gen. xxxii. Dan. x. non
remansit in me fortitudo et emarcui et species mea immutata est nec habui quic-
quam uirium. Quia quanto plus proficit uigor amoris interne, tanto plus defi-
cit uis fortitudinis carne. ii. Cor. xii. Virtus in infirmitate perficitur. ʃ||||
tedium mundi generat per contemptum mundi et uoluntariam paupertatem. Vere enim
amanti omnis amor mundi tediosus est. Job x. Tedet animam meam uite
mee etc. ʃ|||| gemitum et suspirium generat in anima. quia ubi amat ibi gemit
et suspirat ad dilectum. Ps. gemitus meus a te non est absconditus. Sic languidus
fuit Iob. iii. cum dicit Antequam comedo suspiro et sic inundantes aque sic ru-
gitus meus. Ideo uox sponse nunc turturis nunc columbe comparatur. ʃ|||| languentis
potentia: fastidiens propria et aliena desiderat. Sic uere amans omnia que ad car-
nem spectant fastidit et sola illa que sursum sunt. Unde et ea auide concup-
iscit. Ps. Concupiuit anima mea iustificationes tuas etc. Quia fastidiens languens
ex amore fuit Daniel cum dicit. viii. Langui et egrotaui et omnem panem
desiderabilem non comedi. In ps. nauseauit in [illegible] fab. q. ii. lex. et omnia
talia fastidit et refugit anima sancta tamquam uenenosa. Sic ideo delicata uelut hec pe-
tit flores et aromatica desiderat sed quibus conualescere se non putat. Sic ergo
tamquam languida petit a dextera amplecti et a sinistra sub leua sustentari.
Per leuam intelligens bona que perficiunt eam et sustentant in actiua. Per dexte-
ram non ea que eam consolentur faciunt in contemplatiua. Vel per leuam bona gratie,
per dexteram bona glorie. Vel per leuam prosperitas secularis, per dexteram prosperitas spiritualis.
Vel per leuam necessariorum exhibitio in presenti, per dexteram utriusque stole per-
ceptio in futuro. Vel leuam iusticiam incutiens timorem, per dexteram misericordiam
alliciens ad amorem. Vel per leuam significatur dispensatio, per dexteram filius
dei ad dexteram collocandi. Unde sponsa optat sinistram sub suo capite poni et
ad fidem capitis conuertens eos non in gloria cum suo capite copulari. Ubi
sponsus nos amplexabitur brachiis ueritatis et bonitatis. Est uero tunc in
debemus brachiis mentis et affectus, siue brachiis fidei et caritatis. que
duo brachiis correspondent. Adiuro uos filie Ierusalem. Vbi ea est puncta
hec per partes in quo redit ad uerba sponsi alloquentis adolescentulas. Ne
sponse tamen quiescenti aliquam plurimam inferre molestiam, siue in-
quietacionem. Sic est rectus ordo: quia post fructus refectionem et quietem

post inebriacionem procedat lectuli scilicet ad dormicionem. Sic ergo sponsus languentem
sponsam refectam et relevatam tam suaviter. Item ipsi brachia quiescere cum
tamen ante ipsos suppriment. Sic ergo oculum amicitiam ipsam inquietantem et amores
quiete impedientem sibi adiurat inimicos. Quasi non revocaverunt sponsam ad la-
bore actionis. videns enim ipsam perfecte in fervore amoris per quietem contem-
plationis non vult quod inquietetur. Unde servitus amor sponsi ecce iam a tumultu
turbationis quiescentem vel animam contemplantem in sinu suo quiescere facit. Sic
ipsam insuper ab inquietudinibus et infestationibus protegit et custodit. Propterea enim
dulcis sponsus levam suam capiti sponse supposuit. cum per eam quiescere consue-
vit dormire voluit, et eandem ipsam ab infestatione liberam esse quamdiu ve-
lit. Sin quod innuit sponsus quod ipsa sponsa spontanea voluntate loco et tempore a
lecto quietis exitura fuit. Dormiens igitur sponsa cum tamen ecclesia quod manu posita
ne tyrannorum et hostium generalium conquiescit. quamvis a domesticis velut a filiabus
Ierusalem quamplurimum inquietetur. Sic ergo sponsi sermo dirigitur ad has filias ne propter
tumultum pax sponse inducitur perturbetur. Si non ecclesia interius a filiorum et filia-
rum suarum violencia pacifica esset et quieta, vastatores esset aliqui persecutorum a
tyrannus vel hereticus formidandus. Sed inimica membrorum esse solum et
tumultuosa sedicio tocius scandali in ecclesia dei est occasio et origo. Quod sic ergo sibi
adiurare intendit dicens. Adiuro vos filie Ierusalem. filias et filios vocat
singulos et infirmos sicut carnales et voluptuosos. qui per inquietudinem sopor-
esse frequenter incipiunt et fidelium tranquillitas impediunt. Sic unde dicit. Adiu-
ro. non dicit precipio vel obsecro. non enim propter ne auctoritate precepti [illegible]
et singulariter filiarum lecte indecet. non obsecrat quod est inferioris
indigentis ne inferior esse adolescentulis parte. vel ne indiget esse
dari. sed ostendens sine quo tendere debeant dicit. Adiuro. ut sic provocet ad
meliora. adiuro non est in melius provoco. filie Ierusalem id est ecce militantis per
fidem. vel triumphantes per spem. Sic est sensus quod estis pacis filie nolite perrumpe-
re pacem sponse vel impedire. Sic ipse valde facientium dicit in psalmo. Homo pacis mee
in quo speravi etc. Sic in se susurraverint in me omnes inimici mei etc. quia tales
perdiciunt et mordent dentibus. Michee iii. Sic in psalmo qui loquuntur pacem cum proximo suo
mala autem in cordibus eorum. Contra ergo tale facit adiuracionem innuit [illegible]
per capreas cervosque camporum. id est sic ad pacem sponse vos invito per ce-
rvos et capreas. id est propter scandalum et audaciam infidelium qui per campos seculi va-
ne sine iugo sine lege discurrunt. quia tales de tribus sponse gratulan-
tur de facili ad faciendum saltum. et illorum quorum ecclesiam nacta optimitate
resistant. veloces enim sunt pedes eorum ad effundendum sanguinem. Sic sicut hi est si-
bi non minus velocitate ledi et impugnari ab hiis qui sunt extra pacem. hec
acus in te. Ideo dicit apostolus. Et quis est qui vobis nocebit si boni emulatores
fueritis. ii. Petri. id est nolite annunciare in geth. id est in compertis ne leterentur

phylistiim ne exultent filie incircumcisorum et sic uocantur dame et capree campestres incre-
dulis infidelibus propter indomitam et effrenem eorum libertatem et propter uelocitatem
ad malum sic lubricie leuitate hic d. ecc. xv. sicut capra festinat ad laqueum
et sic et eorum superborum. Glo. tamen exponit in bonum ut nomine caprearum et ceruorum in-
telligantur sancti per quos et exemplum et consolationem interim iuuatur ad pacem sponse con-
seruationem frequenter. Non sponsa a tumultu et strepitu quiescet et uult am-
plexibus sponsi obdormire in tumultibus querimoniarum negociorum et ceterarum filiarum
ierusalem impediret. Sic ergo sponsus adiurat eas et prouocat ad pacem per capreas
et ceruos camporum, id est per consolationem uite et doctrine sanctorum qui hic nomine ceruorum et
caprearum designantur et hic propter excellentem scientie et doctrine subtilitatem et propter placidam
pacem. Capra enim pre cunctis animantibus acutius uidet et ceruus uenatorum insidias caute
deprehendit. Colores et herbas uisus et olfactus subtilius cognoscit et inter uene-
nosas et non uenenosas diuidit et discernit et cetera. Sic hii potissime doctoribus conuenit
qui uelut capree diuini in sublimibus scripture intellectibus acutissime et subtilissime intui-
tu diuine sapientie comprehendunt, nam prophetis in spiritu celestia archana cognoscentibus et illa
que in nouissimis temporibus futura erant, que iam presencia manifestissime comprehendunt. Ver-
sione tales fuit Iacob qui dixit Gen. penultimo. Congregamini filii Iacob et annunciem
uobis que futura sunt in nouissimis diebus. De preteritis patribus erant et tamen hii no-
uissima annunciant. Vnde et moyses cuius oculus non caligauit uelut capra terram pro-
missionis de monte uno aspectu alto contemplatus fuit et ultra propter sui et
temporis discrimina prenunciauit super Deut. 32. et 33. Competunt itaque sanctis talibus
animalibus propter subtilem uisus apprehensionem, quia obtinent non obtinendo in corporis antiqui-
tate non etiam senectute uisibilis defectum uel debilitatem. Sic propter sagacitatem et uictus et medicine
electionem. Nam quidam occulto non instinctu herbas mortiferas refugiunt
salubres comedunt et uulnerata dictamnum herbam in uulnerum sanatiuam
querunt. Quod conuenit sanctis doctoribus et prelatis qui de omnibus sacre scripture locis
et sanctorum philosophorum libris sententias fidei sacramentis doctrine congruas inuestigant et per-
uenientes sententias et uoces magis iudicant et doctrine iusticie plus conformant. Sic incor-
porant et per alios inde reficiunt et sustentant. Job xxxix. circuit montes
pascue et uirentia queque loca perquirit. ||||| propter ille mutue sustentacionis
supportationem. Scilicet enim tales animalium aquas uel mare transeuntes quod
mutuo se supportant, in quo qui precedit cuius forcior et omnium honera suppor-
tat et fatigatus ultimus qui super aliorum clunes quiescat succedens an-
te alios regant. Aliis pro se laborantibus mutuum adiutorium administrant in
quo notatur prelatorum et subditorum mirabilis caritatis. Non tamen prelati quam subdi-
ti et in laboris honore et gloria, grauamine et honore omnes mutuo se pre-
ueniant. Sustineat paciencter obsecro subditus ipsum suum prelatum quia etiam ab
ipso in multis supportatur. Nec indignetur prelatus nec honeri portans quia suc-
cessu temporis ille uicissitudinis a subditis tempore prelationis. Hanc ceruorum ymaginem.

considerantes se excepisse. alter alterius onera portate etc. Sic in eodem consilium ecce eandem gratiam [illegible] quam ab aliis expectant [illegible] exhibeant aliis et sociis ipsorum officio consolantur. [illegible] medico iudicis [illegible] hodie meum, cras erit tuum. Ecclesiastici xvii. In die bonorum ne immemor sis malorum. forte tales in aliquibus necessitate liberet non confundit. Ecclesiastici [illegible] adiuvantem hunc non inveniet.

Proprietas pilorum capitis evulsionem. quia tunc custodit se quando persequuntur a canibus vel venatoribus sentit asperitate cornua sua esse et levius per dorsum reponit ne forsitan per cornua [illegible] vel a spinosis locis impediantur vel citius a persequentibus cognoscantur. sic boni et cum contra [illegible] cuique subprimunt cornua [illegible] elationis incorrigibilium et reproborum insolencias sic evadunt. Sic Paulus contra se minimum [illegible] et evasit. I Cor. xiii. Sic David qui fatuum se simulavit ab actibus ipsum persequentis liber recessit. I Reg. xxi. Sic etiam Rachel abscondit ydola et delusa est sollicitudo inquirentis. Genesis xxxi.

Proprietas mirabilem cornua renovationem. [illegible] glo. caliginantibus oculis et aliis exterioribus [illegible] ut cornibus unguibus atque pilis penitus [illegible] et ipsi veneno calescentis fontem petit et haustu et a veneno liberatur et ab omnibus superfluis renovatur. Quod absque dubio sensu [illegible] quod non a veris hominis [illegible] in fonte baptismali gratie sive lacrimabilis penitentie vel sapientie salutaris divine liberantur et per lavacrum regenerationis spiritus sancti renovantur more cervino abluuntur. et hoc forsan tangit psalmista [illegible] renovabitur [illegible] Sicut cervus desiderat ad fontes aquarum etc. Pro istorum [illegible] divine sapientie vel penitentie pauci desiderant et ideo non renovantur immo potius in malicia obstinantur. Quoniam boni hic refringuntur mutatione fortitudinem. sicut dicitur Ysa. xl. Qui confidunt etc. ad Ephe. [illegible] Expoliantes veterem hominem cum actibus suis.

Proprietas locorum eminencium [illegible] et [illegible] Cervus non amissis cornibus fugit ad montana et ad loca occulta et in latebris [illegible] nova cornua ad solem nec audet [illegible] quod se sentit inermem. sic sancti [illegible] in cornibus suis non [illegible] loca solitaria [illegible] et in soli iusticie approximarent [illegible] evaserunt. Sicut montes excelsi cervis etc. [illegible] assimilare [illegible] hinnulo cervorum super montes aromatum. [illegible] ascendit in montana et latuit ibi tribus diebus [illegible] discederet. [illegible] gen. xix. In monte salvum te fac. [illegible] duorum [illegible] est quod [illegible] in celis est nullus venatoris patet accessus.

Proprietas effrenatam audaciam tempore amoris et eorum evagationem. quod amoris tempore quasi furibundi velocissime discurrunt [illegible] et quandam silvam [illegible] sui [illegible] delinquunt. Sic sancti amore [illegible] et zelo [illegible] rapti et patriam et parentela relinquere non verebantur sicut patet in Abraham Gen. xii. qui divino amore motus terram nativitatis sue et cognationis [illegible]

scorpiuna uelut stilla et fumi uirgula pigmentorum · homines tunc sancti q. diu a suo
loco non descendebant · quibus ad bonum ueniret · abac · iii · posuit pedes
meos q. ceruorum et c. ysa xxxv · tunc saliet sicut ceruus claudus · et gen · xlix ·
neptalim q. ceruus et c. Patet quod expeditio quod sancta capit et eius quam per
sequendorum operationem et ex instrumentum pro quiete sponse et labore · et ipsi q.
eam pausationem [illegible] excitare · D · adiuro uos per capreas et ceruos camporum · i ·
per sanctorum hominum et angelorum turmas · quorum uirtute [illegible] significentur angelos
pro pernicitate diuine uisionis · ceruis et camporum significantur sanctos homines
electorum qui adhuc certant in campo actionis · summa enim quoque pertinet
ad summa peruenire per expeditos discursus et talis operationes · tam angelos
quam homines inducit in exemplum · ne suscitetis · i · per significet ad hoc et ne suscitare
et euigilare faciatis · i · ne male uiuendo ipsam commoueatis · uel ne
tumultuum quum et negotiorum excitando ipsam que uigilat interius exterius
uigilare compellatis · donec ipsa uelit · i · usque ad tempus optimum quo
ipsa spontanea pro multitudine et necessitate minorum cogatur a lecto contempla-
tionis exire ad agrum actionis · uel sustinere pro ius uestis ius ut electione ex
tionis et presequendis · q. d. per exemplum sanctorum et hominum et angelorum uos moneo
ne aliquid faciatis propter quod oporteat sponsam in aliquo frangeri et a se
pore contemplationis inquietari · et uestris discordiis pacificandis intendere aut
languidinibus peccatorum uestrorum curandis sacrificiorum medicamina adhibere · aut
pro ipsis excessibus aliqua mala grauiter sustinere · Sed non pro peccatis filiorum in afflic-
tionem grauem et prouentum · sicut per rebeccam q. portauit gemellos in utero · propter eo-
rum reluctationem grauiter conquesta · gen · xxv · Ioh · xvi · mulier cum parit tri-
sticiam habet · Sed [illegible] · Ve mihi mater mea quem genuisti me uirum rixe et c. Vox di-
lecti mei · Sa post capitulum in qua introducitur uerba sponse admirantis bonitatem
sponsi qui laudando ipsam sponsam prouenire uoluit et ne sponsa ista in ipsum
diligeret ipsam multiplici inuenit · Octauum quod hoc ponitur · i · sponse consola-
tio · Vox dilecti · sed ipsi prouenientis a celestibus · i · scito in uenit · sed ecce ipsi sponsi
uenientis descriptio · i · similis est dilectus meus · iiii · sed eius aduentus · dicit enim tibi
ut uoluntas sui operatio · i · en ipse stat · Insinuant quod sponsa se exaudiuit si ui-
pit sua fore consolatam · et pro cuncte consolationis complexionis exire inuenit · d · Vox di-
lecti mei · suple ad meas aures prouenientis me letificat · et quia in mea quiete in
sic et mei eum hoc se indicat · hec autem uox fuit · excitatiua · con-
solatoria et laudatoria · incipiunt · n · dilectionem propter sodales obediens
et i · i · si ignoras te conformari iam pugnare ubi dixit · sedeo flos campi
laudauit · et post triumphum in amplexu delectare · ubi dixit · ne suscitetis
dilectam · et c. Prima fuit uox tonans et terrens que continetur · psalmum · Vox domini
super aquas deus maiestatis intonuit · Sa fuit excitans et exigens ut
pugnaret confortans · ubi dicitur · Vox domini in uirtute · Tertia fuit stimulans

et demulcent. usque labores ad quietem reuocentur. uel ut tympanis concio
naretur. Sed hec sunt uox domini in magnificentia. Secunda uox est tribula
tionis et conturbationis et ideo pro timore audientibus terreat et concutiat. gen. iii. au
diui domine uocem tuam in paradyso et timui eo quod nudus essem et cetera. Vox tribulationis
uox est ad modum tonitrui unde ad terrorem pertinet et post coruscationem al
titudinem generat et fluctuat. eccl. xliii. uox tonitrui eius uerberabit terram
ps. uox domini confringentis cedros et cetera. Secunda uox est que tube. In pugna ii. audit
et gloriatur. zach. dominus in tuba canet et ibit in turbine austri. Et hec uox que
tuba hostes terret socios ad pugnam audet. Vnde hec est uox domini intercidentis
flammam ignis. Hanc ii. uocem amici audiunt. Jo. x. oues mee uo
cem meam audiunt. aduersarii autem fugiunt. amos. i. dominus de celo rugiet et de
ierusalem dabit uocem suam. Tertia autem uox est nuptialis et ideo multum letificabi
lis. et hec uox est uox dulcis. de qua Joh. amicus sponsi stat et cum gaudio
uocem eius audit. Hec est uox domini preparantis ceruos id est sanctos salientes in uita eter
na. Et reuelat condensa et ante diligentiam ostendit secreta glorie que a reprobis
occultantur. Hanc uocem expresse audiuit sponsa et ideo non est mirum si tu
erit a quietis lectulo excitata. audiuit quippe sponsum adolescentulas
adiurantem et cum se illa excitande contradicerent apponere. et dixit. Si suscita
ueritis eam donec ipsa uelit. Et per hoc audiuerit sibi precipi latere ut sur
gere uelit. Et ideo letabunda se audiuisse uocem dulcem sponsi adiurantem
hoc asserit et sponsi uocem sui tunc se predicebat. Vnde infra iii. surgam et cir
cuibo ciuitatem et cetera. Sed quod ex amoris uehementia sponsi sui sit col
loquente gaudet et multiplici describit. Et quia dignum sit ut ei assur
gerem ostendit. quasi dicat. adolescentulas uobis tacite est adiuro ne me susci
teris. Si non oportet quia hanc uocem prius audiens iam ad surgendum me
paraui. Vnde dicit. uox dilecti mei. quasi dicat. sponsi quidem uocem audiui et illa
uox in quidem dulcis est. quia iam me paraui. Sed nihil de hoc adiurare. quia tam
sum prompta ad surgendum. quia dignum ipsum reputo ad quem libito occurrendum. Vnde
sequitur. Ecce iste uenit saliens in montibus. de salue. amoris carnalis insole
ciam tempto et cum bestiis coniugatis mulieris ex cui sic destructo. Ergo hoc est.
Et ideo totum ad amorem pertinet et pertendit. Sponsus ipse est christus. dominus est adueniens sed
hic multiplex describitur. Venit enim ille sponsus corporaliter ad redimendum. Venit
sacramentaliter ad reficiendum. Veniet in maiestate patris ad introducendum.
Et sic totum exponi potest quod hic dicitur. Quoad primum dicitur ecce iste. quasi demonstrando adu
phetarum natiuitatem ipsum requirebant. baruc. iii. qui dedit scientiam iacob
et cetera. hic in terris uisus est et cetera. Venit saliens. immutabilis est hec doctrina uita
tis. Et hec est quod immobilis manens dat cuncta moueri. Hoc dicitur. ueniens saliens et
transiliens. Venit quidem id est ueniente se ostendens in terris incedere. Sed si uices hu
manat saliens et transcendens erit et doctrina et miraculorum operatione

transiliens, quia fuit in se sue manifestationis. Et ideo dicens: montes ascendit, in monte Thabor apparuit, in monte se transfiguravit, in montibus predicavit et multa fecit, et in omnibus quantum ad effectum non quiescentem, immo strenue laborantem se ostendit. Volens igitur sponsa alacritatem sponsi describere et eius [illegible] celeritatem quam in metaphorice describens dicit: *Ecce iste* generosus, involutus decore et omnibus deliciis, venit, id est in alia natura visibilis existens in carne assumpta visibilem se ostendens, quia suum venire est seipsum presentem ostendere. Sed ante adventum ipse fuit intellectum angelorum et superiorum ordinum capacitatem transcendens, omnium scientiam et intelligentiam transcendebat, quia id est posuit tenebras latibulum suum. Sed ante adventum eius seraphim sunt velata. Ysa. vi. Et ideo dicit montes et colles transiliens, quia ad divinam bonitatem quantum ad intrinsecum in eius natura nulla creatura nec angelica nec humana umquam potuit vel poterit plena attingere. Dicit igitur sponsa: *Ecce iste*: iste tam laudabilis vel in terris tam mirabilis in celis tam presentibus quam futuris. *Venit*. Sed unde? de celo in mundum, de sinu patris in uterum virginis. Joh. xvi. Exivi a patre et veni in mundum etc. Sed qualiter? *saliens in montibus*. Sed hoc notat quia venit festinanter et exultavit. Sic exultavit ut gigas ad currendam viam. Gigas, id est gemine substantie, id est persone duplicis nature. Saliebat quidem in montibus sed humana natura, sed divina omnia transcendebat. Sap. viii. Attingit a fine usque ad finem fortiter et disponit omnia suaviter etc. Dicit igitur: *venit saliens in montibus*, id est desiderio veniendi mirabiles faciens saltus, quia de sinu patris ad nos veniens per montes, id est angelorum ordines, erat transiliens ultimus scilicet ordinis angelici, nam apprehendens ad hec non angelos non apprehendit, sed semen Abrahe. *Transiliens colles*, quia nam demonum qui fuerunt angelorum bonorum et salvatorum dum colles non liberavit. Montes igitur sunt domini angelice virtutes prima illuminatione a deo recipientes, quos sponsus saliendo ornavit. Sed colles dicuntur demones qui a natura angelica ordine non discordant quantum ad non participationem. Sed tamen ad angelos pertingere per gratiam nec ad minima hominum descendere possunt per humilitatem quo ad prime susceptionem. Colles enim tamen inter planitiem altiorem et montem inferiorem demones significare, qui nec ad angelorum altitudinem possunt se erigere per gratiam, nec ad hominum descendere statum quantum ad humilitatem et paupertatem. Sed in montibus tamen saliit, quia aliis bonis quibus in suam voluntatem ostendit. Sed colles, id est demones, omnino transilivit, quia ab eis sui adventus causam penitus occultavit. Unde secundum ut ait apostolus: cognovissent numquam dominum glorie crucifixissent. Vel montes per quos transilivit possunt patres intelligi, per quos de patre in patrem, de patriarcha in patriarcham, de rege in regem transilivit sponsus, quousque pervenit in Mariam. Et ideo beatus Matheus illos mirabiles saltus describens: Abraham genuit Ysaac etc. *Similis est dilectus meus capree*. Volens sponsa describere sponsum prosequitur metaphoram supra inductam, dicens, id est ipsum sponsum multiplices fecisse saltus

quia sicut dicit glosa de sinu patris in virginis uterum, de utero in presepium, de presepio
in mundum, de mundo in crucis patibulum, de cruce in sepulcrum, de sepulcro rediit in celum. Secundo
propter hos mirabiles saltus quibus adolescentulus quasi hec est mirabilis sponsus
dicitur similis capree etc. Duo sunt animalia quorum unum excellit in visu, alterum in cur-
su et hinnulus. Convenit sponso quia sic acute sic videt obiecta in ima et picea in terra sic forti-
ter non videt. Vocat ergo sponsa sponsum capream propter visus subtilitatem quia acutissime
omnia comprehendit. ad Hebreos iiii. omnia nuda et aperta oculis eius. Proverbiorum xv. Infernus et
perdicio coram eo, quanto magis corda filiorum hominum. Eccl. in eccl. oculi domini sunt luci-
diores sole circumspicientes omnes vias filiorum hominum. IIIII proprietas sic sui mansionis sub-
limitate quia sicut tamquam capra in verticibus celsis collocatur in celis est eius mansione.
Sed quia talis species etc. Eccl. xxiiii. exaltatus in alto. Job xxxix. IIIII proprietas talis
velocitatem capra non inter quadrupedia alia est in saltu velocius sicut de Asahele ii Regum ii.
Erat quasi capra in montibus. Sic sponsus in suis ostensionibus est velocissimus
quia subito mentem et affectum contemplantis se ostendit et subito se subtrahit quia
quasi subito resiliens et dispensans suam suavitatem non ostendit. et ideo ut plenius ut absque
velut capra saliens in montibus et transiliens a sponsa repitur. IIIII proprietas fuge
sagittarum. videns venatores a longe subito ad montium cacumina fugit. sic
sponsus venatores egyptios id est contemplatores fugit et omni mentem se sublimiorem
ostendit. sic dicitur accedet homo ad cor altum etc. Ps. lxiii. quanto quis credit se vicini-
orem tanto frequentius remociorem invenit. Cant. vi. averte oculos tuos a me quia ipsi avolare me fecerunt
Unde sicut fera vel capra ex quadam lascivia aliquando venatori se presentat et cum in ma-
nu capi putatur subito saltat. sic sponsus quandoque in corde se exhibet ut quasi teneatur presen-
cialiter. quia cum magis homo actualiter credit tunc minime invenit. fugit non ita
ut non videndus appareat. Joh. xvi. si non abiero etc. IIIII proprietas saporositate nam
pre cunctis aliis silvestribus dulciores habent carnes et teneriores. et propter mores ve-
locitate et propter suam puritate. Sic sponsus per virtutem in gustu eius dulcissimum est
et pinguissimum et ideo significatur per vitulum illum optimum et tenerum quem Abraham
angelis dedit in cibum Gen. xviii. hic vitulus in cruce immolatus fuit optimus quem
ad pedes solidum tenemus quod ad conspectum Deut. xiiii. a. hoc est animal quod
comedere debetis cervum capream bubalum etc. et in tali venatione delectatur
Ysaac Gen. xxvii. IIIII proprietas virtutis et medicinalis utilitatis nam tangit eius
calido vulneratus morsibus serpentum et venenum canis rapidi eicit
de vulnere et educit. sic tangit morsum diaboli venenosum quo naturam
humanam inficiendo sanavit et corrupcionem quam homini intulerat vene-
num peccati abstulit peccatum et delevit. Osee xiii. Ero mors tua o mors
et morsus tuus inferne. IIIII proprietas modus pascendi sui pastus in altitudine vel
sublimitates et teneritudines florum herbarum et arborum carpit et in eis pluri-
mum delectatur. ramos virides atque frondes sunt elati in virtutibus vi-
rentes. Proverbiorum xi. Justi quasi virens folium germinabit. et ideo loquitur fructus

nota quod Christus dicitur capra.

lingnū uite. tales tamquam tenellos ramusculos inseret ⁊ floridos. Similis est
par noster sponsus. Jo. ð. i. q pascit in liliis ⁊c. cāc. xl. e. cīnum ⁊ splendidus
oculis. ⁊ super hec omnia irridet saltus. secta. n. in uirecta querit capra. sic ⁊ hyn
nulus. Capra uero est dilecti in contemplatiuis. hynnulus autem in actiuis. Vel capra quietū
ad perspicacitatem intellectus. hynnulus quietū ad hyllaritatem affectus. pū. v. cāa
sima ⁊ hynnulus gratissimus. hynnul' ⁊c. q n in signat cornibz uic
tiuis. h poti fugiendo insequentes pterhit. S sponsus ad modum hynnu
li huiulim nulla sentes notiuis ē ul' notiuus. Ceruorum. i. patriarcharum
filius fuit ⁊ p illam innocentie puritatem leuis ut hynnulus oēs transcendit
⁊ ad montem glorie celi peruenit. i. eod. similis esto hynnulo ceruorum super
montes bethel. Sequitur. En ipse stat post parietem. adiciens sponsi delect
uitis. q uenit cunctis ut eis ueleniē obiubtus. propterea ad adiuua
d ⁊ patris. paries h d p humana natura. p. tamquam parieti inclinato ⁊c. q
humana natura absque innocentie fortitudine fuit inclinata. Sed hs pariete di
lectus stat inclinatus h eius. q nulli culpe mole in assumpte humanitate
cīiuis inclinatus exstitit ul depressus. Post hunc parietem sponsum latitan
tē synagoga ceca uidere nō potuit. h more ceci in hunc parietem in
pegit ⁊ offendit. ysa. lix. q. ceci palpauimus in luce ⁊ attēta uincap
ietem. ⁊ xxv. spiritus robustorum impellens parietem. i. indignatio iudeorum
offendens in xpm hominem post parietem dm latitantem ū cognouit. Vel p
ietes p d hominis peccatum sue culpe. h paries fit ex operibz durus luti ⁊ lateris
⁊ compaginatur. bitumine carnalis noluptatis. eze. viii. fili hominis fodi parie
tē. Similis paries obstaculo nostri dilecti a nobis est diuisus. ysa. lviii. Iniquita
tes nostre diuiserunt inter nos ⁊c. Vel paries est humana miseria. s. morta
litatis condicio q pro peccando meruimus. q durante dominum uidere nō ualemus.
In h tamen pariete cancellos fecit ⁊ fenestras qbz ad nos prospicit. q quamuis
lcim pss carne corrupte. gratiam tamen sue cognicionis nobis aperit ⁊ sine in
spiracionis lumine nos respicit. Vel per fenestras que uimi lumine in domum diffun
dunt. significantur apostoli ⁊ doctores noui testamenti. qr ex eorum ammonicione totam
ecclesiam illustrant. per cancellos q sunt foramina minora ⁊ minoris luminis
intelliguntur patres ueteris testamenti. qr ⁊ doctrina eorum modica ⁊ obscura illu
minata est synagoga. Sic io bn d h respicere. i. retro aspicere per fenestras
sz prospicere. i. procul aspicere per cancellos. i. propheta. num. xxiiii. Intuebor
eum ⁊ nō modo uidebo ⁊c. Vel per parietem. bonorum operum edificium.
⁊ congeriem possum designare. q alii sunt q edificant lingnum fe
num. stipulam. alii aurum. argentum. lapides preciosos. i. cor. iii. super q
preciosum ⁊ pretiosum fecerint edificium. post parietem in'm ueniet prospici
ens per cancellos ⁊ fenestras. custodiens. s. et in eos corporales ne mors ingre
diatur. Vbi. n. sponsus non respicit mors ascendit. In h a sponsi respectu

& prospectu nostra zelotipia qua oculos a sponse intuitu non auertit. Insidiatur dili-
gentius & explorat si quid in ea inuenit corrigendum. exo. xx. Ego sum deus zelo-
tes. sap. i. auris zeli & cetera. Je. xxiii. si occultabitur uir in absconditis. Patet ergo
premissa. quando paries est sponsi appropinquo ubi in incarnatione. Appropinquauit ergo parieti
quando adhesit ei. in. per cancellos & fenestras uidit. quando humanis affectibus sensi-
busque corporis per foraminibus & fenestris usus est. ut miserias hominum ho-
minis experimento disceret. ne misericors miseris se recusaret. Vnde ii. in nouo pro-
ete rūs nos pleno. Tuenit foramina. est non infirmitatibus & do-
loris sensit experimenta. Sub hoc pariete solus stetit et per hoc dixit quod per-
cunctis infirmitatibus occubuit dante domino. hic quidem proprie est caro assum-
pta. De eo potest intelligi. Ps. Moyses electus eius stetit in confractione in
conspectu eius. quia ipse solus morte confractus stetit quando pro nobis in cruce pen-
debat & tamen uiuus cum patre presidebat. En dilectus meus loquitur mihi. Hic incip-
it alia pars capituli. In qua introducit sponsum uocantem sponsam & incitantem ad perfec-
tum salutifere doctrine & predicacionis. quia post ocium & quietem contemplacionis ad actiue
exercicium est procedendum. Primo hoc inuitat ad ueniendum suadet exeundum de lectu-
lo quietis gratia doctrine & predicacionis. Secundo assignat causam multiplicem quare non
sit tardandum immo accelerandum. i. Iam enim hiems transiit. Tertio reiterat &
replicat inuitacionem. assignatur causam tam sollicite inuitacionis. i. Surge a-
mica speciosa mea. In prima parte inuitat hortatur sponsam ut sua quiete
interrumpat. ut in ueniendo moram non faciat & quod ueniens una cum ipso
laborare non pigeat. Ideo dicit quando primum surge. quando secundum propera. quando terti-
um ueni. Et ponit tres condiciones quibus predictis respondentes. Vocat eam amica
& ideo surgendum. columba & ideo properandum & ideo ueniendum. Precedit autem ponat uba
inuitacionis. dicens. dilectus meus loquitur mihi. continuatur ad litteram sic. dilectus meus prospi-
ciat per fenestras & cancellos. i. aperte & occulte me diligit. quia prius quia iam me uo-
cat & ad ministerium separatorum salutem me allicit & inuitat. Vnde dicit. En dilec-
tus meus. Pater autem iam loquitur mihi surgens a recumbens sponsi uocem ad quietem permittam. non
possunt demonstracionem non nisi uerbum motum significant. Sed hic uerbum ponit. in quo
significatur quod non ad ocium sed ad motum uel laboris exercicium inuitatur. Et ideo dicit.
En dilectus meus. quasi dicit mei amore ueniet in angustiis. accelerat in prima archis
appareat in prophetis. adest in carne. respiciet in miraculis. loquitur mihi. non du-
ra & inspectoria. sed consolatoria omni amore plena. Et quid loquitur. Surge propera
amica mea. quasi dicit. sufficienter dormiuisti. hora est iam de sompno surgere.
Vnde quando adiurauit adolescentulas ne eam suscitarent. hic propter eam suscitat.
Et dicit. quia inuestigo ad sudorem & laborem actiue quam fructuosior
est quam sopor contemplacionis. Vnde dicit. Surge. a lecto contemplacionis ubi suauiter dor-
misti ut stes in campo actionis. Et propera ad medendum alios quia tempus breue est
& morbus inualescit. & mora trahit periculum. quia sero medicina paratur.

cum mala per longas inualuere moras. prov. vi. discere festina. sustentaci- actus. Stetit vir macedo et dixit ne pigriteris venire ad nos. ſſſ||| propera ad metendum messem domini et in horreum recolligendum. quia iam regiones albe sunt ad messem. Joh. e. luc. x. messis quidem multa operarii autem pauci. Cave enim messis et vindemie maturum et surgendum. ne messis vel fructus excucia[n]tur. vel devorentur a bestiis. vel ne falce aliena colligantur. unde dicitur. surge et propera ad metendum. apoc. xiiii. mitte falcem tuam et mete quia venit hora ut metatur quoniam maturavit messis terre. sic se et vindemia botris in hec et cetera. ſſſ||| propera ad extrahendum de profundo viciorum et educendum periclitantes ne forte periclitentur aut submergantur. ps. infixus sum in limo. sap. iiii. placita erat deo anima illius. propter hoc properavit educere illum de medio iniquitatum. ſſſ||| propera ad emendum. quia forum cito transibit. non est iugum forum. sic dicit aug. venale habeo venale habeo quod regnum celorum venale mihi est precio. quod non vilis est quod emitur. non carum quod pollicetur pre-

malum est malum est dicit omnis emptor. sed hoc forum est in solum properandum. ysa. lv. qui non habetis argentum properate et emite et comedite. ſſſ||| propera ad occurrendum. nam qui modo properant occurrere domino poterunt invenire quem tunc querunt pervenire neglegentes. gen. xxxii. ecce properat in occursum tuum. osee. vi. prepare in occursum dei tui israel. ſſſ||| propera ad preveniendum. tutum est enim adversarios ad curiam prevenire. frequenter enim qui prevenit causam suam expedire citius consuevit. sap. ult. oportet prevenire solem ad benedictionem ad benedictionem. Jo. ioh. cucurrit citius petro. Joh. ult. Sic achimaas prevenit cusi quod festinancius per viam compendii properavit. ii. reg. xviii. ſſſ||| propera ad ingrediendum. ne forte cum fatuis virginibus excludaris. mt. xxv. ii. cor. Sic currite ut comprehendatis. ad hoc est festinandum igitur in illam requiem et cetera. sed sic properandum per se et suis membris sponsa invitatur. que vocatur amica. ratione caritatis sed intense quam insufficiente. vel ratione angustie illorum que ad informandum alios ipsam hilarat. vel ratione familiaritatis mutue quod tam audacter quam instanter sic imperat. Columba vero dicitur ratione simplicitatis et innocencie. vel ratione castitatis et mundicie. vel ratione luctus seu pressure. sicut gemitum est. oculi tui columbarum. formosa autem specialiter nuncupatur. quod debitam gratie ordinacionem. et quod ad decorem exteriorem morum compositionem. et quod ad fulgorem desideriorum celestium et eternorum contemplationem. Hec enim tamquam mulierem estimate formosam et decoram. hec membris ordinata proporcio. debita coloracio. et ornatus sui cultus congruus. ita anima proporcione in affectibus ordinata. et in bonis actibus et honestis moribus disposita et colorata insuper in desiderio eternorum fulgida. et contemplatione celestium adornata est formosa merito iudicanda. De hiis tribus dicitur in hest. xv. cum fulgeret fulgido habitu. ecce ornatus. et roseo colore vultum perfusa. ecce coloracio.

et inveniet

et interius atque exterius oculis et cetera. ecce in libro ... processionis(?) quare sponsus sub nomine a-
mice, columbe et formose invitat ipsam sponsam ad exercitium laboris
et cure aliorum suscipiendam et ad exercitium boni operis puram et simplicem conversa-
tionem. Non ad delicium vite eterne et celestis patrie contemplationem dicens.
amica mea simplex ut columba omni virtutum plenitudine
fulgida et formosa. Surge non solum de lecto ignavie et torpo-
ris, immo de lectulo spiritualis quietis et soporis, id est, surge a mundo ad ce-
lum, a carne ad spiritum, ab ocio contemplationis ad active exercitium
et propera et veni. Sed ne posset dicere sponsa libenter venirem si non longi-
me impedirer et hoc per nive profunditate imbrium et aeris vel aure
frigiditate removet impedimenta ostendens et solum dicit. et anima

et iam non solum siccatam et mundatam immo floribus et frondibus ornatam
et multiformiter decoratam. In quo sponsus innuit quod cessante persequ-
tione tyrannorum et hereticorum ad communem utilitatem procedendum fuit. hyems quip-
pe erat tempore tyrannorum et incredulorum iudeorum, quando tocius ecclesie decor
penitus videbatur adnullari. Treni i. Egressus est a Syon omnis decor
eius, quando flores terre id est apostoli et alii sancti primitivi invalescente frigo-
ris, id est persequente tempestate morte consolati sunt primitivi. Job xv.
ledetur quasi in primo flore botrus eius et cetera. Eccli. xliii. tempestas aquilonis novabit
montes exuret desertum et extinguet viride sicut ignem ||||
quando splendor virtutis et fervor caritatis quasi in diebus hyemalibus
omnia arbitrabantur obumbrari sicut Petrus qui tempore hyemali calefaciens se cupiens
ipsum solem iusticie penitus abnegavit. Tempus igitur hyemale fuit statutum
tyrannorum et tyrannorum, sed tempus pluviale fuit tempus hereticorum sicut nunc et
prophetarum vanorum, qui velut ymber tempestuosus pullulantem divini messe
doctrina pestifera corrumpunt. unum remedii ad vitam eternam impedi-
unt. Deut. xxviii. Dabit tibi dominus ymbrem sine pulverem et de celo des-
cendet super te cinis donec conteraris. Psalmus. pluet super peccatores laqueos et cetera. Sed
adveniente sponso cessavit oppressio crudelitatis tyrannorum et vehe-
mens inundatio infidelitatis hereticorum et ideo bene sequitur. Flores apparuerunt
duo quidem nominavit impedimenta sed plura possunt remedia que ad veniendum
fortia sunt incitamenta. quod quia a secreto hiemis erat tempus ad veniendum hiemis
inmanifesta. sed ideo recitat hic flores apostolorum, tempus putationis martirum et con-
fessorum, turturis vocem doctorum et confessorum, dulcedinem ficuum et odorifi-
cam conversationem et copiositatem primitiarum tam presencium quam futurorum. vel tempus
hyemis et imbris vocatur vita presens in qua sumus positi sub multiplici
ci tempestate miserie et corruptionis. Job xxxvii. qui precipit nivi et hyemis

pluuiis et nubibus fortitudinis sue. hyemps autem transibit et recedet. ymber quando absorbebitur mors in victoria. quando non iam nos ymbre peccatorum ultra perfundetur. nec grandine lacrimarum vel dolorum affligemur. sed absterget deus omnem lacrimam ab oculis sanctorum suorum et fugiet dolor et gemitus. ysa. xxxv. Sed tunc flores apparebunt in terra nostra. Terra nostra est caro nostra multiplici corruptioni subdita et subiecta. Job. ix. Terra data est in manus impii. Eccl. x. quid superbit terra et cinis. Hec terra que modo est ferens spinas et tribulos adveniente novo tempore prorumpet in flores delicatissimos et formosos. ysa. xxxv. germinans germinabit et florebit quasi lilium. Unde tot habebit flores quot dotes. Psalmus. Et refloruit caro mea etc. Vel tot erunt genera florum quot erunt diversitates premiorum. Florebit enim intellectus per cognitionem veritatis. Eccli. ult. de sapientia. florebit quasi precox. ¶ Affectus per plenitudinem caritatis. Eccl. ult. florebit amigdalus et impinguabitur. Amigdalus floret et oleo impinguescens est affectus qui in patria florebit omnimoda puritate et impinguescet completissima caritate. Florebit et exterior homo omnimoda iocunditate. Psalmus. Florebunt de civitate sicut fenum terre. Florebit mens et corpus in dotibus pulcritudinis et claritate. Eccl. xxiiii. Flores mei fructus honoris et honestatis. Psalmus. Iustus sicut palma florebit. Hos flores desiderabat sponsa dicens. Cant. ii. fulcite me floribus. Tales flores apparuerunt in terra nostra. id est in carne a nobis assumpta. quod dixit Cant. eodem. Ego flos campi. quia fuit plenus floribus gratie et veritatis. Joh. i. Sic eius affectus floruit gratia bonitatis. Intellectus vero flore veritatis. Flos et caritatis et pulcritudinis apparuit in ipsius carne in transfiguratione. quando resplenduit facies eius sicut sol. Matth. xvii. Sed tamen istam mundiciem sic florentem venenosi iudei tanquam serpentes horruerunt quia ipsi odorem sustinere non potuerunt. Sed boni qui istis floribus se confortant flores immortalitatis et glorie immarcessibilis in christo expectant et prestolantur quando reformabit corpus humilitatis nostre configuratum corpori claritatis sue. Phil. iii. Sed quia fugit hec florum utique per iudicium quando mali a bonis finaliter separabuntur et membra putrida a mundo corpore sicut sarmenta a vite amputabuntur. Unde sequitur. tempus putationis venit. Hec putatio est corruptionis mortis ablatio. Sed hec fiet in iudicio. quando hoc mortale induet immortalitatem. et hoc corruptibile induet incorruptionem. i. Cor. xv. Sic et ipse est qui se vocat vocat iuvenem. in celo sunt iam. Sed in fine ab corruptionis molestia putati sunt penitus et resecati. Sed hec in singulis quia hic nunc in generali in fine ab omni vicio sua superfluitate liberabit. et etiam magis singularis unica a reprobis tunc quasi sarmenta superfluitatis separabit. quando sedebit deus et purgabit creaturam suam. Malach. iii. Sedebit conflans et purgabit filios levi. Ista autem purgatio et separatio bonorum et malorum fiet de [illegible] imperio et angelorum ministerio. quando deus dabit voci sue vocem terribilem & mittet angelos suos colligent scandala a regno suo. Mt. xxiiij. vii se. Vox turturis audita est in terra nostra. Cant. i. Sed quia ad modum turturis vitam humanam traxit & sepem dilexit. In [illegible] ridis & siccis i. castitate & paupertate requievit. & inde in audita te eius indicavit. Ps. Et turtur invenit nidum ubi reponat pullos suos. Voces turturis que gemebunda est audita fuit in nascendo quando vagiit ut hominis se assumpsisse ostendens vocem emisit plorando. Sap. vii. Deinde emisit vocem in predicando & docendo. Sed hec fuit vox turturis que ad modum turturis docuit diligere castitatem. Sed hec vox insueta fuit ante adventum salvatoris in terra nostra quia audiebatur illa vox. Crescite & multiplicamini. Gen. i. Deut. vii. Non erit in te &c. immo steriles maledicte putabantur. Xpc non virgo de virgine nascens & in virginitate vitam finiens & verbo & exemplo bonum virginitatis bono coniugali docuit esse preponendum. Mt. xix. Sunt eunuchi qui se castraverunt propter regnum dei. Similiter inaudita vox fuit illa vox paupertatis quam emisit dicens: Beati pauperes spiritu. Beati autem divites ante adventum hoc turturis dicebantur. Ps. Beatum dixerunt populum cui hec sunt &c. Sed velut turtur & aridas nescientes & [illegible] paupertatem verbo docuit & exemplo omni tempore vite sue approbavit. Rara & fuit illa vox caritatis que audita est cum dixit Mt. v. Diligite inimicos vestros &c. Immo illa vox audiebatur: oculum pro oculo dentem pro dente &c. & illa: diliges amicum & odio habebis inimicum. Nunc vero non solum amicos diligere sed inimicos benefacere a turture preceptum est. Tertio vocem emisit moriendo & hec vox fuit turturea flebilis & gemebunda. Ad He. v. In diebus carnis sue supplicationes offerens cum clamore valido & lacrimis exauditus pro sua reverentia. Voce istam omnia clamat [illegible] qui clamans voce magna emisit spiritum. Sol obscuratus est petre scisse sunt & monumenta aperta sunt & mortui resurrexerunt. Mt. xxvii. Similiter & vocem suam in iudicio emittet ut consurgere ad vocem voluerint & obstupescerent omnes filie carminis. Hec vox erit blanda & amica sicut turturis quoad electos. Aspera vero & terribilis erit leonis quoad reprobos. Ps. Vox domini in virtute. mortuos s. suscitando vocis sue suscitando. Vox domini in magnificentia electos magnifice glorificando. Sed hec eadem vox erit confringens cedros libani i. ypocritas & superbos & comminuet omnes vitulos i. carnales & lascivos. De quibus in Ps. l. effusi sunt sic vituli super herbam. Sed in auditu istius vocis proferet & [illegible] sicut grossos suos ficus pro arbore fici que profert flores amaros qui dicuntur grossi quibus preter fructum omnibus aliis fructibus producit dulciorem significant electos quam aspera & dura prius opera hic producunt sed in iudicio omnia tamquam grossi arboris amovebuntur. quia iam non erit ultra

neque luctus neque dolor. quoniam priora transierunt. Apoc. xx. ad he. xii. omnis
disciplina in presenti non videtur esse gaudii sed meroris. postea affert fru
ctum pacatissimum exercitatis per eam. Vel sicut grossos fructuum
suave precedentes possunt intelligi corruptiones contra quas certatores ipsorum cor
agitantes. sic est passibilitas tarditas gravitas et deformitas. sed
quando audietur vox turturis tunc perficietur glorificatio ista et succedent fru
ctus suavissimi. scilicet impassibilitas passibilitati. et agilitas tarditati. et
claritas deformitati. et subtilitas grossitudini et corpulentati.
Mich. vii. sic precoquas desiderat anima mea. Prov. xxvii. et qui servat fi
cum comedet fructus eius. Deut. viii. introducet te dominus in terram optimam
et terram frumenti et vinearum in qua nascuntur ficus. Ier. xxiiii. unus ca
latus habebat ficus malas malas valde que comedi non poterant eo quod
essent amare. et alius calatus habebat ficus bonas bonas valde nimis
sicut solent esse ficus primi temporis. Calatus continens malas ficus est humanum
cor secundum statum culpe et corruptionis. unde idem dicit. sicut ficus pessimas que comedi
non possunt. erunt illi qui habitant in terra egypti et dabo eos in afflictionem in para
bolam in proverbium et in maledictionem. Calatus vero bonas et dulces continens
ficus cor signat secundum statum glorificationis. cum tot habebit ficus dulces quot dotes. unde
dicit ibidem. sicut ficus hee bone sic agnoscam transmigrationem iuda et ponam
oculos meos super eos ad placandum. reducam eos in terram hanc. edificabo et non destru
am. plantabo et non evellam. et dabo eis cor ut sciant me quia ego dominus. Vinee flo
rentes. hee vinee florende et odorifere. iustorum sunt anime que in presenti flo
ruerunt in gratia et tamen florebunt in gloria. Ps. florebit in eternum ante dominum.
Eccli. xxiiii. ego sicut vitis fructificavi suavitatem odoris et flores mei fr
hee vinee putate sunt in presenti sarculo penitentie a sarmentis vitiorum
et errorum et ideo aptiores sunt ad producendum flores gaudiorum. Odore sua
vicinos undique reficiunt. corpora sua bonitate et proximorum perfectione gratias de
novitiatis deo reddunt . . . h. pone solitudinem. quia ortum divini gau
dii inveniunt in ea. gratiarum actio et vox laudis. Odoris huius diffusio
dicitur quod devota gratiarum actio. Apoc. viii. ascendit fumus incensorum de
orationibus sanctorum super altare aureum quod est ante thronum dei. Eccli. l. libavit in
sanguine uve et effudit in fundamento altaris odorem divinum excelso princi
pi. Per hoc autem totum intelligi debet anima penitente que invitat sponsus ad celestes
gaudia de lectulo fetido et duro . . . Et notantur hic sex. Primus est
·i· actus peccati deserendi quod tangitur ubi dicitur. hyems transiit. nam nomine hyemis
intelligitur quod omnis involutus et constrictus. Nomine vero ymbris actuale quod solet
·ii· adultos tangere. Secundum est gratie infusio. unde dicitur. flores apparuerunt in terra
·iii· nostra. quia tot sunt flores quot gratiarum et virtutum diversitates. Tertium est

contritio que est agitatio in mensa. qua dissolvuntur et relevantur in corde congeries peccatorum. Unde dicitur. Tempus putationis venit. Hec putatio potissime sarculo fit contritionis et doloris. Joel. ii. Scindite corda vestra et non vestimenta vestra. Ista putatio frequenter est necessaria. quia licet quandoque repullulant putata et effugata redeunt et reaccedunt extincta. Denuo enim excitantur iam sopita. et ideo oportet frequenter putare. quia vicia quantumcumque putata mortua que sunt in nobis concupiscentia velimus nolimus rebulliunt ut nos habeat subiugari possunt sed non exterminari. Ro. vii. Non quod volo bonum ago sed quod odi illud facio. Sicut idem semper capiti medusarum renascentia sunt cum amputata sunt putanda ne inveniet in illis sufficientem. Ysa. vii. Omnes montes sarculo sarientur. Jo. xv. Omnem palmitem facientem fructum purgabit eum ut fructum plus afferat. Quartum est lacrimosa confessio. Unde dicitur. Vox turturis audita est in terra nostra. Vox quippe turturis gemebunda est. sic vox confitentis. Psalmus. Rugiebam a gemitu cordis mei. De hac terra dicitur. Je. xiii. terra et prudentia cognoverunt ipsius summe et Job. iii. Sicut aque inundantes sic rugitus meus. Quintum est laboriosa satisfactio. Unde dicitur. Ficus protulit grossos suos. id est magnitudinem et gravitatem culpe est gravitudo penitencie producenda sicut grossi duri sunt et amari. sed postea fiunt dulces. Hebr. xii. Omnis disciplina in presenti non videtur esse gaudii sed meroris etc. Sic in penitentia si opus constat modicum. ii. Cor. iiii. Hoc leve et momentaneum tribulationis etc. Sextum est fructuosa operum iusticie frequentatio. Unde dicitur. Vinee florentes dederunt odorem suum. Vinee florentes serpentes fugant odore suo cerebrum confortant. colore et visum delectant. Sic opera iusticie demonibus repugnant. confortant mentem in deum et cordis oculum dirigunt gaudiunt et pascunt. Eccl. xxiiii. Ego sicut vitis fructificavi. Et vi. Ut inspicerem si floruisset vinea si germinasset. Surge amica mea. Hic replicat sponsus suam invitationem. monens quod sponsa non tardet venire sed si prospera sic nec per adversa. ad statum vie perfectionis redeunt quod supradictum est. Jam hyems abiit etc. Quod statim nos adverteritis. quod idem sic capite nos inspectas. scilicet in prosperis neque in adversis a communi salute et utilitate aliorum non est desistendum. Unde inde dicitur. ex quo etiam tempus predicationis quiam cessavit tem[pus] tempestas persecutorum et falsitas hereticorum et iam incipiunt amputari. Quia vicia et flores virtutes in cordibus electorum ex quo cessaverunt lega[lia ...]unt legalia et evangelica vinea florere incepit undique et suaviter redolere. Non restat nisi surgere et predicationis ac placationis officium exercere. Sic ideo amica mea. que amore quo ad passionem aliorum et fratrum humilis es effecta. Surge id est surgens ad laboris exercicium te erige. et veni speciosa mea. id est michi speciosa non modo sicut separate ut per alium statum. sponsa mea. que generationem filiorum et zelum salutis aliorum. columba mea. que felle caret et sub alis enutrit pullos.

i. filios a sp(irit)u s(an)c(t)o genitos in fonte. Veni g(e)n(er)osis bone voluntatis p(ro) me ad
excolendas vineas (et) custodiendas ac p(ro)pagandas. q(ui)a iam floruerunt. Columba
b(e)n(e)d(icta) p(ro)pt(er) sollicitam pullor(um) c(on)ditionem (et) corde sedulam c(on)servacionem. Co-
lumba .n. p(ro)pt(er) timorem accipitris nidificat i(n) petris (et) i(n) locis cavernosis. ut
ibi una cu(m) pullis sunt tuta ab accipitre quiescant. eo q(uod) nunq(uam) i(n) ua-
porit(?) q(ui)s ab i(n)cursu demonis e(ss)e tutus q(uam) a foraminib(us) h(uius) petre fuerit a-
lienus (et) i(de)o tale(m) s(er)vans methaphoram. d(icit). O columba mea. q(ue) c(on)stitu-
ta (et) i(de)o nidificas (et) (con)s(er)vas i(n) foraminib(us) petre (et) i(n) cavernis macerie. Ve-
ru(m) h(ec) petra e(st) fides solida sup(er) q(ua)m tanq(uam) s(upe)r firma(m) petra(m) univ(er)sal(is)
eccl(esi)a e(st) fundata. Ca. xviii. Vel petra p(er)forata e(st) humanitas assumpta. q(ue) tot
h(abu)it foramina q(uo)t vulnera. In foraminib(us) i(gitur) petre (con)morari n(ost)r(u)m e(st) q(uod)
p(er) fidem (et) imitacione(m) (christi) passionib(us) (con)formari. ysa. ii. Ingredere i(n) petram (et) abscon-
dere i(n) fossa humo. Caverna macerie e(st) vulnus i(n) latere. passio .n. d(omi)ni co-
q(uasi) cete(rarum) munimentu(m) e(st) macerie. In h(a)c caverna morat(ur) q(ui) (christi) passionem (et)
cordis ip(s)i(us) vulneracionem assidue meditat(ur). Exo. xxxiii. b. Ponam te i(n) fora-
mine petre (et) p(ro)tegam te dext(er)a mea (et)c. Ip(s)e .n. e(st) petra refugium e-
rinaciis. (et) p(ro)v(erbiorum) ult(imo). plebs invalida in petra collocat cubile suu(m).
In foraminib(us) (et) pedum nidificant q(ui) longitatem(?) affeccionis ei(us) (con)siderant
q(uo)d ad nos venit. In p(ri)mo adventu g(rati)am remissionis ostendo. (et) q(uo)d in ul(ti)mo ve-
turus e(st) i(n) s(ecun)do adventu maiestatis potentiam ostendendo omnib(us). s(ecundu)m illo(?)
op(er)a cu(m) (christi) pedes ver(?) ho(m)i(ni)s (con)fige in c(ar)ne p(ro)p(ri)e s(e)u discipline cla-
vo amoris (et) clavo timoris. Consideracio .n. p(ri)mi adventus generat amo-
rem i(n) cordib(us) credencium. s(ecun)di v(er)o excitat ad timorem. P(salmus). (con)fige timo-
re tuo carnes meas. In foraminib(us) (et) manuum ei(us) nidificant q(ui) o-
p(er)a manuum ei(us) s(cilicet) creacionis. s(cilicet) (et) recreacionis pia fide (et) (con)grua devocione re-
cogitant. (et) ip(s)i imitacione manus suas p(er)forant in o(mn)ia sua pia lar-
gitate paup(er)ib(us) (con)cedent(es) (et) distribuent(es). i. pe. e. sic boni dispensato-
res multiformis g(rat)ie dei. (Christus) .n. p(ro) nob(is) passus e(st) vob(is) relinque(n)s ex(em)plu(m)
ut se(quamini) .n. ei(us) v(estigia). no(n) solu(m) q(uo)ad pedes affeccionis. imo q(uo)ad manus op-
eracionis. Vel p(er) petram foraminosam ... significat(ur) fides (et) doct(ri)na
p(ro)phetar(um) (et) patriarchar(um) sive p(ri)mitive ... antiquor(um). ysa. li. Attendite
ad petram de q(ua) excisi estis. p(er) cav(er)nosam ... maceriam fides (et) doc-
trina ap(osto)lor(um) (et) s(an)c(t)or(um) modernor(um). q(ue) longe lacior e(st) (et) p(er)feccior atq(ue) a-
p(er)cior q(uam) antiquor(um) sicut caverna foramine maior e(st). In talib(us) ca-
vernis (et) foraminib(us) habitandu(m) e(st) p(ro)pt(er) formidinem accipitris. y-
sa. ii. Ingredimini scissuras petrar(um) (et) cavernas saxor(um) a facie
formidinis d(omi)ni (et)c. Job xxxix. In petris manet i(n) p(re)ruptis silicib(us).
P(re)rupti silices s(unt) anglor(um) ordines (et) g(rati)a solidi atq(ue) firmi a q(ui)b(us)

cadentes angeli .s. demones sunt prerupti quia ita a sanctis animabus sunt stellam
imidi. In foraminibus petre morari et in caverna macerie. Maceria est quasi
contemplari et inde quasi celicarum ordines angelici qui sunt maceria urbis domini
sabaoth mediante xpisti passione a sceleratorum glorioso sunt reparandi. Vel caver
na macerie sunt loca a quibus demones corruerunt. quorum vacuitatem
caminosa sancte anime subintrabunt. Ostende mihi faciem tuam. Per multip
licem instanciam vocat sponse. Sponsus suam indicat voluntatem dicens
se vocasse ipsam propter curam aliorum et propter suam utilitatem quamquam a proprio commodo se
propter sponsa abscondenda est. Hec autem cura consistit precipue in duobus in doctrina scilicet pre
dicare et incohare. Quod primum ponit duo .s. instructionem per exemplum et per verbum.
Per exemplum inde dicit. ostende faciem .i. vitam sanctam et imitandam conversacionem que
preambula est ad predicacionem. quia primo cepit ihesus facere et docere. act. i. Et sic
sonet vox tua .i. doctrina tua et predicacio tua in auribus meis .i. meorum. Vel
in auribus meis non aliorum. ut scilicet mihi et non alteri placere intendas. Velit et de
suis auribus hec vox intimari non externis .i. non infidelibus et obstinatis qui
indigni sunt et sponse vel resisterent forsitan vel morderent vel velut
porci verbum conculcarent. Mt. vii. Nolite sanctum dare canibus neque mittatis
margaritas vestras ante porcos ne forte conculcent eas pedibus suis et canes
conversi dirumpant vos. Intuitur autem sponsa ad quinquepartite vocis emis
sionem. Prima est humilis vox confessionis. vii. deint. penite. exaudi domine
vocem iude et introduc eum ad populum suum. Et in ps. In voce exultacionis et confes
sionis. ecc. xlvii. In verbo glorie dedit confessionem de omni corde suo sancto et excelso.
Secunda vox est vox devote oracionis. ps. Exaudivit de templo sancto vocem meam
ysa. vi. a voce clamantis commota sunt superliminaria cardinum et domus
repleta est fumo. ps. voce mea ad dominum deprecatus sum. ecc. xlvii. In sono
eorum dulces fecit modulos. Tercia est vox pie admonicionis sive exortacionis
ysa. xl. Est vox clamantis in deserto et cetera. Et lviii. Quasi tuba exalta vocem
tuam et annuncia populo meo peccata eorum. prov. viii. Sapiencia in plateis clami
tat et prudencia dat vocem suam. Et sequitur ad vos o viri clamito et vox
mea ad filios hominum. Et Ioh. iii. amicus sponsi stat et audit eum et gau
dio gaudet propter vocem sponsi. Quarta vox est severe correpcionis quia rebel
les sunt erudiendi qui per blanda et dulcia non possunt erudiri. ecc. xlvi.
Vox tonitrui ei revelabat terram. ysa. xiii. super montem caliginosum ex
altate vocem levate signum manum. Job. xxxvii. audiet audicio
nem in terrore vocis eius et sonum illius procedentem. Quinta est vox laudis et
graciarum accionis. quod dicitur consequenter exprimitur. ysa. xxiiii. hii levabunt vocem suam
et laudabunt cum glorificatus fuerit dominus hinnient de mari. ecc. l. amplificaverunt
psallentes in vocibus suis et in magna domo factus est sonus suavitate plenus

ysa. xxxv. Gaudium invenietur in ea gratiarum actio et vox laudis. Dicit itaque sponsus. Sonet vox tua [illegible]. attencius et devocius. Sequitur. quia talis vox tua est dulcis et facies tua decora. id est intencio vel consciencia sive gracia co. Et decora. id est congruitate et ostensione digna quia nullo fuco peccati denigrata in nullo pulvere sordida. non in facie posita vel intus contaminata. Sicut illorum de quibus dicitur Mt. vi. usque facies peccatorum humiliant et cetera. Si assimules faciem h faciem tuam sicut faciunt mulieres ad homines suas facies depingentes quas non noscet deus in iudicio. Immo dicet: nescio vos. quia dicitur. aliena est facies vestra que a pictoribus et coloribus est mutuata. Sed nota quod hunc mutavit ordinem loquendi sponsus vocem dulcem decore faciei cum eas superius dixit sed quare hoc dicitur. In voce significatur verbum. In facie exemplum ut dictum est. Unde quia est necessarium est ad confirmationem predicationis. ideo quod primum est in excellencia post in actione. quod ultimum in intencione. et ideo sponsus vocem dulcem. id est verbum dulce quod multiplicat amicos. Et ista vox semper debet esse dulcis ex parte proferentis quamvis non semper sit ita ex parte audientis. Unde licet est amara. in corripiendo dulcis debet esse. In gloria do dulcis in promissione venie dulcior in promissione gracie dulcissima in promissione glorie. Ideo dicitur in fine. viii. amici auscultant te. fac me audire vocem tuam. Capite nobis vulpes parvulas. quia non sufficit sponse sue tamquam catholice per solum verbo et exemplo alios instruere. nisi valeant corrigere errantes et rebelles cohercere. Ideo sponsus alloquitur doctores et prelatos eius auctoritate ut possint pravorum insolencias cohibere. Unde hereticos scismaticos et alios pravos hic vocat vulpeculas vineam domini corrumpentes. Secundum numerum vinearum distinguitur numerus vulpecularum. Vinea siquidem prima dicitur scriptura sacra divinitus inspirata quam ad excolendum prophetis et apostolis et aliis doctoribus sacris a domino est relicta. ex qua vinum spiritualis intelligencie insipienti elicitur. unde humane rationis capacitas debriatur. Unde dicitur sap. ix. venite bibite vinum quod miscui vobis. De hac vinea dicitur ysa. xxvii. In die illa vinea meri cantabit ei. Ego dominus servo eam ne forte visitetur contra eam die et nocte servo eam et cetera. Vinea quidem meri. id est vini defecati. quia prius habuit impuritates est doctrina sacre scripture quam non habet permixtionem falsitatis. non ordo philosophie vanitatis. Sicut dicitur ad ephe. v. dicitur de reprobis ambulant gentes in vanitate sensus sui. obscuratum habentes intellectum alienati per ignoranciam a via dei quia desperantes tradiderunt semetipsos impudicicie et inmundicie et cetera. Hanc itaque vineam puram et meram vult deus omni tempore custodiri inviolabiliter et servari ne ab hereticis vel vanitatis inimicis corrumpatur. Sed tales sunt vulpecule dicuntur. quia eorum fraudulencia et dolositate scripture divine demoliuntur. et interpretacione subdola multipharie corrumpunt. Unde vulpeculas vineas florentes demoliri seu devastare. Vnde ad. est quod divinas scripturas heretici per interpretationes frivolas depravant. sicut dicitur .ii. pe. ult. in omnibus que scripsit paulus sunt quedam difficilia intellectu que indocti homines et instabiles depravant ad suam ipsorum perditionem. heretici ergo callidi et instabiles hic dicuntur vulpes. que volubiles habentes pedes. quia semper dolose et inquiete et inter eque in doctrina sua gradiantur incedentes. Job .vi. Involute sunt semite gressuum eorum. ambulabunt in vacuum et peribunt et cetera. Sic isti qui per ficta simulatione vite et expositione scripture semper incedunt tortuose nec unquam audent de latebris ad lucem procedere. ideo hic vulpecule nuncupantur que in antris et foveis frequenter commorantur. luc. ix. c. Vulpes foveas habent et volucres celi nidos et cetera. ¶ Vinea dicitur humanitas christi assumpta. que quidem in monte [illegible] domini .i. in utero virginis fuit plantata .i. incarnatione. Christus frondiut in doctrina et predicatione. floruit in vita odorem dedit miraculorum operatione. hec est vinea soreth .i. vinea optima vel vitis electa. de qua ysa. v. secundum aliam translationem. vinea soreth dilecto in cornu filii olei. hic dilectus filius est Christus dei filius per excellentiam de quo dicitur mt. xvii. hic est filius meus dilectus. Et iste est cornu quia fuit virilis et vinea vere electa et optima per humanitatem et hec vinea in cornu olei est plantata .i. in plenitudine gratie et virtutis habitudine quia unctus est oleo exultationis pre omnibus participibus suis. et in cornu virtutis et potestatis quia data est ei omnis potestas in celo et in terra. luc. i. Erexit cornu salutis nobis. abac. iii. cornua in manibus eius. ps. illuc producam cornu david. paravi lucernam christo meo. hanc vineam optimam ille aper ferus et agrestis .i. diabolus exterminare nisus est. sed quia non potuit per violentiam. per vulpes .i. dolosos et fraudulentos scribas et phariseos et ceteros iudeorum principes hanc vineam demoliri conatus est de quibus dicitur eze. xiii. a. Sicut vulpes in deserto prophete tui israel erant. tales prophete fuit caiphas qui cum esset pontifex anni illius prophetavit. Joh. xii. Talis et vulpecula fuit herodes qui simulabat se velle colere vineam istam .i. adorare et tamen intendebat demoliri eam. cum dixit renuntiate mihi ut et ego veniens adorem eum. mt. ii. ideo dixit dominus luc. xiii. Ite et dicite vulpi illi. Ecce eicio demonia et sanitates perficio hodie et cras. quasi dicat conversus sum sicut vinea florens serpentes .i. demones fugans et expellens et varios langores ad sanitatem perducens. sed tamen timeo vulpem .i. herodem vel iudeorum perfidiam prefate. Vulpes ergo capitales dolosi fuerunt iudei. qui propter vinee huius demolitionem .i. propter interfectionem erant a romanis captivandi et per universum orbem dispergendi. tamen ultimo contenebrati sunt oculi mei propter montem syon. quia disperiit vulpes et ambulaverunt in eo. Tertia vinea dicitur generalis ecclesia. sive quecumque congregatio religiosa que plantata in fide et caritate iudicatur per tot vites et palmites se distinguat quod preclares ordines continet vel singulares personas in se revolligit. Psalmus: Vineam de egypto transtulisti, eiecisti gentes et plantasti eam. Et sequitur: extendit palmites suos usque ad mare et cetera. De hac vinea dicitur in Math. xx. Ite et vos in vineam meam. Et Ysa. v. Vinea domini sabaoth domus Israel est. Hec vinea germinat in primitivis, fructificat in perfectis, floret et redolet in continentibus. Osee x. Vitis frondosa Israel fructus adequatus est ei. Et in. vel floret in contemplativis, frondet in doctoribus, fructificat in activis. De hiis dicitur in Eze. xvii. Cum germinasset crevit in vineam latiorem et humilem est in vineam et germinavit in palmites et extendit palmites suos ut irrigaret de areolis germinis sui ut faciat frondes et portet et sic in vineam grandem. Hanc vineam exterminat aper, id est primus et rebelles domini et prelati. Ysa. iii. Vos depasti estis vineam meam et rapina pauperis in domo vestra. Psalmus: Exterminavit eam aper de silva. Et Ysa. xvi. Vineam Sabama domini gentium exciderunt propagines eius. Delicte sunt, transierunt mare. Demoliuntur et vulpes, id est scismatici et fraudulenti conspiratores quorum falsitatibus et seditionibus pax ecclesie undique dissipatur. Ca. ii. Ubi dicitur vulpes propter calliditates et astutias earum et occultam intentionem quas excogitant ut aliorum officia vel dignitates sibi usurparent dum adhererent. Sic vulpes que antrum taxi fraudulenter subintrat et ne taxus ipsum prosequatur introitum spelunce polluit et defedat. Sic singulariter ambitiosi qui aliis detrahunt ut eorum dignitatem adquirunt et officia fraudulenter usurpata debitis possessoribus non relinquant. Psalmus: Introibunt in inferiora terre, tradentur in manus gladii, partes vulpium erunt. Ubi quia tales traduntur in manus gladii quia tales semper gladium discordie evaginant. Sic dicitur de eis Gen. xxvii. Gladio vives. Et Prov. xxx. Est generatio que pro dentibus gladios habet. Tales sunt vulpecule se consociant et contra suos superiores se confederant et conspirant sic vulpecule Samsonis que caudas habebant colligatas. Facies vero diversas et caudas quia segetes Philistinorum penitus devastaverunt. Judic. xv. Quia tales semper in malo se diligunt et concordant, contrarius in bono se odiant et mutuo se impugnant. Ysa. Effraym contra Manassem et Manasses contra Effraym et ipsi simul contra Judam. Job xl. Una uni coniungitur.

Vinea dicitur conscientia hominis vel eius conversatio sive vita, que velut vinea diligenti studio est colenda. Prov. xxiv. Per vineam hominis pigri transivi et cetera. Hec vinea tot habet palmites quot potentias sive vires, tot frondentes flores quot virtutes sive dona sive mores, tot fructus et botros dulces quot merita sua actiones. Gen. xl. Videbam me vitem in qua erant tres propagines. Crescere paulatim in gemmas et post flores uvas maturescere. Hec vitis est anima. Tres propagines tres sunt potentie sive vires. Hec tot habet germina quot germinat sua dona. Tot flores

quorum interiores· tot uiciat maculat que professionis conditiones· hanc uitam siue uine-
am christianus demoliuntur vulpes i(d est) demones· exterius in carne carnales tep-
tores siue carnales motus quibus non in principio uiriliter resistitur omnis rigor anime cor-
rumpitur et enervatur· et ideo tales motus quasi dum parui sunt et paruuli capi-
endi sunt et fortiter reprimendi antequam procedant ad opus uel consensum· beatus
qui tenebit et allidet paruulos suos ad petram· Alia sunt iste vulpecule que in
principio sunt valde et blande· et in fine viriles et fortes dicte persistant· mul-
tas consilient et omnem uirtutem corrodere et corrumpere non ponent· nec
si ascenderit vulpes consiliet murum eorum· unde dicitur· si ascenderit· capite no-
bis motus et dicte uoluntarie permittantur· eorum iniurie non erunt
formidare· sed quando tales vulpecule usque ad consensum et opus peruenerint
totam uineam corrumpunt· Joel i· posuit uineam meam desertam decorti-
cauit ficum meam· confusa est uinea et ficus elanguit· patet quod capite
de hiis vulpeculis et attende ne uineam nouam et tenellam corrumpant·
unde sequitur· Nam uinea nostra floruit· singulariter ille scilicet· cum plures sint ui-
nee· quoniam una est ecclesia in gratia licet quamuis plures in specialibus· vinea vero est septima
quoniam ad unitatem fidei et caritatis· quamuis sit multiplex· quamuis ad docen-
di modum sive exponendi quatuorfarium· Similiter una est anima in essentia quamuis
multiplex in potentiis· similiter una est ecclesia in duplici statu existens scilicet diuina
et humana· et ideo cum premiserit pluraliter demoliuntur uineas· hic dicit singula-
riter mea uinea floruit· Sequitur dilectus meus michi· Ultima est pars cap-
tuli· redit ad uerba sponse columbino more respondentis ubi sponsa
si ipsam tam sollicite inuitauerit· et dicit· quamuis mirato uult obedire eius
monitis et preceptis et assignat triplicem causam· quare debeat ei iussis ob-
temperare· prima quia tam dilecto diligere· unde est dilectus meus michi· supple dilectus est· Sequitur
ultra nunc diligi se presumit· unde dicitur sequitur et ille· Tercio quia ipsi dilectio
fructum et utilitatem sensisse se ostendit· et ideo dicit· qui pascitur et cetera· tandem
quia facilis et efficacius dilecti imperium perficere posset· ipsius adiutorium postulat
et exquirit dicens· reuertere dilecte mi et cetera· dicit ergo· dilectus meus michi· quasi dicat· ex dilectione
quam me diligit· ad surgendum sic monuit· Sed ideo ultra uice amoris gratia
et ipsum diligere et ei obedire me oportet· quoniam dilectio et obediencia sunt inuicem
necessario copulantur· sapientie iii· filii sapientie ecclesia iustorum et natio eorum obediencia
et dilectio· Sequitur et ille· Ecce sancta causa quoniam diligi se presentitur· quasi dicat· sic dilectus meus
gratiosus· fidelis et speciosus se totum michi et ad meam utilitatem se exibu-
it· sic uice ultra me totam sibi exibeo in obsequium· quia in principium totum
seipsum repromiser· Ipse michi fuit sponsus sanguinis· sicut meos amplexus in
suo sanguine uenerando· et ego illi sponsa sanguinis propriam sanguinem
amoris sui gratia uoluntarie effundendo· Psalmus· calicem salutaris accipiam

sc(ilicet) e(st) s(ecundu)m illa(m) amatorie responsionis. Ipse e(st) q(uem) amo. q(uem) q(ue)ro. q(uem) exspecto.
Ipse e(st) q(ui) e(st) mei laboris finis (et) doloris. Et ego illi. totu(m) ei (com)plexibus
me p(or)rigo. tota(m) ei voluntati me exhibeo. ei [illegible] me presento. Ipse
m(ihi) loq(ui)t(ur) (et) ego illi obedio. Job. xiiii. vocabis me (et) (cetera). Ipse p(ro) me se expo-
suit (et) ego me expono. i. cor. xiiii. sive vivimus sive morimur d(omi)no
morimur (et)c. Sunt a(utem) iste ecliptice (et) defective orac(i)o(n)es more amanciu(m)
q(ui) n(on) tam [illegible] loc(utione)m attendunt q(uan)tu(m) affectione(m) amoris. n(on) significa-
cat eciam q(uod) ubi(que) expetit n(on) p(otest) sic n(isi) dilectus. Qui pascitur inter lilia. Se-
cretu(m) [illegible] isti multiplicis vocis ad h(oc) s(cilicet) sua dilectio [illegible] q(uod) ipse
i(n)t(er) lilia reficiat ne deficiat a labore suscepto vel repetat. Ipse namq(ue)
pascitur inter lilia. i. inter casta (et) munda a(n)i(m)e desideria. Unde ipse pascit. dona
a(n)i(m)e s(an)c(t)e influendo. pascitur ea inter illa cu(m) usuris recipiendo. In li-
liis g(ra)t(i)e sing(u)l(ari)s a(n)i(m)e virtutes. q(ue) i(n) candore significantur ei castitatis dealbacio.
In odore spei aspiracio sui fragrancia q(ua) aspirat ad celestia. In lilii
refrigeracione cautela (et) (con)cupiscentie mali declinacio. In virtute q(ue) servatur i(n)
t(er)ra g(ra)tia humiliacio sui [illegible] (con)servacio. In talibus liliis n(oste)r sponsus de-
lectatur (et) servat metaphora(m) assumpta(m) de hynnulis. q(ui) cu(m) sint domi-
ti i(n) ortis (et) virgultis pascunt(ur). cu(m) n(on) [illegible] p(er) montes (et) nemora
(et) loca altiora (et) remociora. pass(im) [illegible] evagantur. Talis hynnulus
domesticus (et) domesticus fuit d(omi)n(u)s filius ho(minis) qu(an)do verbu(m) caro factu(m) e(st)
(et) habitavit i(n) nob(is). Et ideo velut nob(is) familiaris nobiscu(m) [illegible] delectat(ur)
q(uia) sue delicie s(unt) ee cum filiis ho(m)i(n)u(m). P(ro)v(erbiorum) viii. potissime cu(m) illis
q(ui)b(us) lilioru(m) fragrancia(m) odorat. Nec enim iste pastus brevis (et) horaris
immo durabit q(uo)usq(ue) plenius [illegible]. Unde se(quitur). Donec aspiret
dies. i. donec clarescat dies claritatis et(er)n(e). q(ue) vesp(er)am n(on) habebit
s(ed) meridie(m). i. plenu(m) lumine manifeste visionis (et) p(er)fectu(m) ardore
(com)plete dilectionis. q(ui) i(n) die iudicii aspirabit electis. q(uasi) aura placide se-
renitatis (et) iocundissime recreacionis. Zacha. xiiii. Erit dies una q(ue) no-
ta d(omi)no. Et inclinentur umbre. i. donec [illegible] misere p(re)sentis vi-
te errores (et) ignorancie q(ue) s(unt) velut umbre. P(ro)p(ter) dies n(ost)ri sic(ut) umbra decli-
naverunt. Umbre significant [illegible] [illegible] frigidi. vacui. (et) obscuri.
[illegible] (et) obiecta. Sunt n(am)q(ue) s(e)c(un)d(u)m caritate(m) frigidi. s(e)c(un)d(u)m fidei veri-
tate(m) obscuri. s(e)c(un)d(u)m humilitate(m) vani (et) vacui. Contra solem iusticie p(ro)
malicia(m) (et) obscura. S(ed) i(n) die iudicii inclinabunt(ur) i(n) [illegible] ubi p(ro)de(sse)
supplicio(rum) [illegible] erige(re) n(on) valebunt. Je(remie) vi. Ve nob(is) q(uia) decli-
navit dies q(uia) longiores facte s(unt) umbre vesp(er)i. Job. x. Vadam ad t(er)ram
miserie (et) tenebris ad t(er)ra(m) op(er)ta(m) mortis caligine ubi nullus ordo.
(et)c. Et xxviii. lapide(m) caliginis (et) umbram mortis dividet torrens

a suis peregrinantem. quia torrens divini iudicii velut fluvius igneus et rapidus percutiet tenebrosos in errore et malicia obstinatos. Videt autem sciens quia illi qui sunt peregrino scilicet terra, quod sua peregrinacione finita eum invenient vite hereditatem possidebunt; et quia hoc fiet in iudicio, ideo ipsa toto corde optat et petit hic sponsum quod ad dexteram patris iam glorificatus per glorificacionem electorum et dampnacionem reproborum ad iudicium revertatur. unde dicit: revertere dilecte mi. quem diligo quia cum tedio hic expecto, propter amorem multa adversa iam sustineo: revertere de regione longinqua ad quam abiisti accipere tibi regnum et reverti. luc. xix. et hic velociter sine mora. unde in revertendo sis similis hynnulo cervorum dico existens super montes bethel. i. super altitudinem virtutum celestium et sedium angelorum in quibus est tibi iocunda et secura habitacio. Sicut enim hynnulus domesticus in ortis inter lilia quandoque ad saltum illorum qui sunt in via. Sed cum in domum ascendens ad loca altissima, quandoque ad illos qui sunt in patria. Palacia dei scilicet cherubim et volantium; nam omnium angelorum intellectum sua incomprehensibili et inaccessibili maiestate transvolat et transcendit. bethel i. domus dei vel domus contingens vel domus vigilie interpretatur. et hi angeli conveniunt qui sine intermissione in divinum amorem contingunt et eius laudibus semper invigilant et insistunt. Vel potest esse verbum sponse petentis auxilium a sponso in labore ut eius celeste succurrat. petit enim ut sponsus revertatur ad illos qui sunt in valle. et hic post gravem adventum qui in excelsis montibus in an. s. congaudeat per gloriam beatitatem. Sic hynnulus vel capra quia et si frequenter in montem descendit tamen quandoque ad valles et montes mansiones habet. qui sedes super cherubim manifestare coram effraim etc.

In lectulo meo. In hoc tercio capitulo continetur tercia particula huius libri in qua agitur de modo sponsi et sponse, scilicet qualiter se habent ad invicem scilicet in mutua inveccione et familiaritatis affectum ostensione. Namque sponsa ad vocacionem sponsi multiplicem tam commota sponsum nocturne studiose querere sequerentes invenit. Inventum introducit. Sponsus vero sponse tam amicabilem se ostendit quod ad dormiendum inter ipsi amplexus recipit ipsam et adiurat et in se reddit ei affabilem quod adolescentulas in adiuracionem admittit et ad sponse commendacionem provocat et inducit. unde dicunt: que est ista etc. Quibus adiuracionibus sponsa respondet sponsi gloriam inscripti describens ipsas adolescentulas ad sponsi admiracionem provocat et invitat. dicens: Egredimini et videte regem. unde vi. g. i. hoc c. continet primo ipsius sponse studiose querentis sponsum investigacionem. Secundo ipsi sponsi inventi post investigacionem. i. cum pertransissem paululum inveni etc. Tercio ipsi sponse ad sponsum [...]am frangitur amicabilis exibicio. ubi adiuro vos quarto [...]i introducitur adolescentulas ad invicem eius sunt tamen

3 capitulum

familiaritatis gratiam mutua dilectio. i. que est ista que ascendit. Vel introducitur sponse responsio et dignitas sponsi descriptio. i. en lectulum salomonis. Ubi dirigitur ad adolescentulas ad videndum sponsum exhortatio. i. egredimini filie syon et videte regem. Sponsa vero hic gerit typum gentilis ecclesie ex omni natione gentium in unum congregate. Que quidem ante tempus gratie deum in tenebris per humanas rationes inquisivit. sed tamen invenire non potuit. Quibus per apostolos alios que ecclesie evangelistas vel doctores catholicos instructa per fidem et dilectionem sponsa fieri meruit. Et tamen a sponso incepit diligi. quia ipsi dilectionem dilecte synagoge preposuit. et tamen repudiata synagoga in sponsam hoc ad lectulum eius quandoque postea rediit. hoc est ut illa hester que repudiata vasti ad regalem lectum electa fuit et ad regni fastigium sublimata. hester. i. Per quos debet generaliter non quale erroris et stulticiam summi boni. i. querebat ubi invenire non potuit. Secundo eidem inquirendo studium et diligentiam. i. surgam et circuibo civitatem. Tercio docuit vigilanciam predicatorum et doctorum industriam. quibus mediante ecclesia ab errore est aversa et in viam dei convertitur constructa. i. invenerunt me vigiles qui. Vult ergo ostendere quantum desideravit hunc inveniendi deum antequam ab apostolis et prophetis instrueretur. dicit. In lectulo meo. lectulum vocat carnales delicias in quibus multi [illegible] [illegible] in errore suo carnis voluptate. summum bonum sopiebant sicut epicuri. amos. vi. qui dormitis in lectis eburneis et lasciviatis in stratis vestris. Eze. xxiii. Sedisti in lecto pulcherrimo et mensa ornata est ante te. Et bene dicitur lectulus diminutive. quia omnis voluptas modica est et modica minuta. Job. xxi. Gaudium ypocrite ad instar puncti. Vel lectulum vocat honores et dignitates mundanas in quibus multi velut in lectulo requiescunt. prov. vii. Intexui funibus lectulum meum stravi tapetibus pictis ex egypto. Et hic lectulus brevis est nimis. quia subito honor mundanus pertransit. ps. vidi impium et ecce non erat quesivi eum et non est inventus locus. i. lectus eius. Vel lectulum vocat possessiones temporales et divicias in quibus modica vel nulla est quies. quia ut avaricia [illegible] videatur de hoc Job. vii. Si dixero consolabitur me lectulus meus terrebis me per sompnia et est quia ad litteram multi terrentur divites cum aurum suum se sompniant perdidisse. Et Job. xxxiii. Increpat per dolorem in lectulo et omnia ossa eius marcescere facit. Vel lectulum vocat seculares scientias in quibus multi putant invenire primam veritatem que per se diligenda est. sicut dicitur dan. ii. tu rex. In stratibus. Hic lectulus sordidus et lutosus horridus et spinosus multi querentes dilectum sed ibi non invenerunt eum. Osee In armentis suis et in gregibus vadent ad querendum dominum et non invenient. ablatus est ab eis Job. xxviii. sapientia non invenitur in terra suaviter viventium. Jo. i. per [illegible] [illegible] non invenie

Nota de quadruplici lecto malo

canticis dicitur. In lectulo meo non florido sed spinoso, non quieto sed tumultuoso, non mundo sed fetido et lutoso, quesivi, id est querere proposui, per noctes, id est per causam sui per certitudinis consideracionem. Quod quidem in se considerans non hinc lumen sed obscuritatem et tenebras. In istis enim non illuminatur intellectus sed potius in tenebris ignorancie et dubietatis densitate et adustionis umbra sollicitatur. Quem diligit anima mea, quasi dicat quem ultra dilectionem ipsum dilexi. Ideo ipsum quesivi per noctes, id est per phisicas raciones non lucis fidei habentes, per quas solum deum in presenti quicquid verum et verum nec in se per phisicas, nec et sensibile intellectus investigacionem. Sed non inveni, quia non querebam ut oportebat nec sic debueram; nullus enim invenit nisi fide revelante. Fides autem est ex auditu, auditus autem per verbum dei, Ro. x. Sed quia per se invenire non potuit, diligenti studio multorum aliorum et doctrinam aliorum investigare proposuit, sicut dicit Ieronimus in prologo de philosophis qui discendi gratia lustraverunt provincias, adierunt populos: sic Pitagoras Menphiticos vates, sic Plato, sic Apollonius philosophus ut tradunt Pitagorici. Intravit Persas, pertransivit albanos massagetas et pervenit ad bragmanas ut audiret hyarcham in throno sedentem aureo et de tantali fonte potantem, de natura, de moribus, de cursu dierum et siderum disputantem. Hic certum mirabilem et dilectum habuit tamen illorum qui se sapientes esse volunt et tamen ad veram sui noticiam suo ingenio non venerunt. Sicut evanuerunt in cogitacionibus suis et obscuratum est cor eorum insipiens; dicentes se esse sapientes stulti facti sunt. Nec mirum si obscuratum sit quia in nocte et non in die luce quesierunt. Ideo dicitur: Surgam a lecto corporis et ignavie et accidie, passibus meditacionis et intellectus investigando diligencius. Circuibo civitatem, id est mundum universum cuius artifex est deus, per vicos et plateas, per philosophos et poetas et per eorum opera et latera vel non et per eorum structuras et involuciones, secundum que in plateis et vicis insinuantur, et queram, id est inquiram, si aliquis magister vel philosophus, poeta vel physicus sciat et possit me docere invenire illum quem diligit anima mea. Sed sic querendo multo labore non inveni, quia mundo sapientie considerando et racionibus declaravit omnibus non cognovi de veritate agnovi. Bar. iii. Viam discipline non cognoverunt etc. Job xxviii. Volucres celi latet, id est scibat philosophorum intellectus. Mt. xi. Abscondisti hec a sapientibus etc. Sed diu quesivit et non invenit. Quesivit et invenerunt: Invenerunt me vigiles, id est doctores et pastores custodientes vigilias noctis super gregem suum, Luc. ii, qui sunt alia plena oculis ante et retro, Eze. i. Ysa. lxii. Super muros tuos ierusalem posui custodes. Ps. Ecce non dormitabit neque dormiet. Ad Hebr. ult. Ipsi invigilant quasi racionem reddituri pro animabus vestris. Tales vigiles fuerunt sancti predicatores qui invenerunt errabundos et ad veritatis semitam reduxerunt, sicut Philippus invenit eunuchum, Act. viii, et Petrus Cornelium

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

Act. x. q̄ custodiūt ciuit̄. i. mūdū a furib; ⁊ a demonib;. sic ⁊ inuenit
paulus dionisiū ⁊ timotheū. posuerūt me custodē in uineis. uineā
meā n̄ custodiui. nūq̄d q̄ dilig͛ aīa mea. q. d. cū me uellent in
struere ⁊ ostendere q̄ querebam. nimio flagrans amore ⁊ impaci
ens desiderio. ibo ad eos. nū uidistis in creaturis uł in scripturis. uł
fide post ⁊ in spūalitate. sic n. cognoscere ut uide est. paululū cū p̄tran
sissem. q: omnis q̄ fide q̄rit inuenit. Io. in seq. cū ptransisse. corde ad
audiendā eoꝝ doctrinā ⁊ eoꝝ uitā considerassem. ⁊ eoꝝ societati me
transtulissem. statim inueni. q: q̄ tanto q̄s uo intuitu dm̄ exq̄rit
tanto dm̄ citi inuenit. Sic petrus sublimius diriges aciem mentis p̄
transiens uigiles ciuitatis. s. scribas. helyā ⁊ iohem baptistam ⁊ q̄uis
sū ex p̄phīs. statim inuenit q̄ dilexit. Vn̄ dix. tu es xp̄c fili dei ⁊c.
od. xvi. tenui eū. i. firmit͛ p fide adherendo. n̄ dimittam eū. aliq̄
p̄icli timore ab ipso recedendo. q. d. q̄nto tēcū ipm̄ q̄siui tanto ar
dencius ipm̄ tenui iam inuentū. donec introducā ill in domū matris
mee. matrem suā uocat synagogam. q̄ in fide genuit eccliam. q: sa
lus ex iudeis ē. Ioh. c. Ab hac tēpore sponsus recessit q̄n synago
ga suis genitorib; meritis deliquit. s; in fine tēpis cū multit̄ gen
ciū intrauit. reliquie isrł salue fient. ysa. x. ⁊ conuertent corda p̄trum ad
filios ⁊ incredulos ad prudentiam iustoꝝ. sic. i. ⁊ malach. ult. Aliter in
expo de aīa contemplatiua. q̄ in lectulo. i. in contemplationis ocio. p noctes. q̄n
pauciores sollicitudines exteriores. quesiui. ⁊ studio intellectus ad uidē
eī pulcritudinem. ⁊ desiderio affectus ad gustandū eī dulcedinem. q̄ dilig͛
aīa. i. cum amore langueo. uulnerata n. sū caritate. sic io. q̄siui illū sus
piriis ⁊ gemitib; multiplicatis. sed nō inueni. q: q̄nto plus
hēt. tanto plus sitit. nec ut iam inuentus sit p̄uenit. Iob. ix. si ue
nit nō uidebo illū si abierit nō intelligā. Ioh. iii. vocē eī audis ⁊ ne
scis unū ueniat ⁊c. Surgā ⁊ circuibo ciuitatē. i. mūdi uniu͛sita
tē uł celeste ierlm̄ que sursū ē m͛r nr̄a. p uicos ⁊ plateas. i.
p angelos ⁊ aīas scōs in q̄b; hītat sponsus. de q̄b; apoc. xx. platee
ierlm̄ sternentur auro mundo ⁊ p oēs uicos eī all̄a cantabit͛. Inue
nerunt me custodes ciuitatis. i. angeli sc̄i q̄ꝝ custodie mundus
deputatus est. ysa. lxii. ⁊ ecc. xvii. sn̄ oī gente posuit rectores. q
bn̄ dn̄r uigiles q̄a nullo modo impediuntur a laude sponsi ⁊ a custo
dia ciuitatis. dan. x. vigil clamabat de celo ⁊c. sed q: isti reue
lata facie uident sup faciem dilc̄i. io q̄siuit sponsa ab istis testimoniū

de uisu. quia quod sentiunt lectores congaudent testante Jo. iii. Jo dicit. Filii mei dilecti, quem diligit anima mea. melius non est uidere et sentire quam audire. Audire namque bonum et malum commune est, sed uidere est solummodo bonorum. Iob dicit: perditio et mors dixerunt auribus nostris audiuimus famam eius. exemplo de balaam qui fuit auditor sermonum dei numeri xxiiii. Paulum cum paruulis [illegible] angelorum choros et sanctorum ordines sublimius contemplando. Inueni quem diligit anima mea. Sic angelos uero non est dignum quam sponsus. Omnis que creatura pertranseunda quia ista que uenit ad sponsum [illegible] et sic hoc pertranseundo est in quantum creatura quia sic est ~~[illegible]~~ ista. Tenui eum nec dimittam. amoris. Sed dimittam id est amare non deficiam. donec introducam eum in domum matris meae id est donec uisitando dilectum hic quam sit in domo matris in cubiculo. In domo quantum ad secularem actiuum, in cubiculo ad claustralem contemplatiuum. uel usque est sponsi bonitas declarata. Glo. ii. ordine librorum quod hic po. [illegible] querere dilectum pia sollicitudine. Job. xxiii. Quis mihi tribuat ut cognoscam eum et inueniam illum et ueniam ad solium eius. Iste inuenit quando assiduitate. luc. ii. Inuenerunt eum in templo sedentem [illegible]. Et eo. ii. Inuenerunt puerum cum maria et cetera. Sic inuentum tenet [illegible] perseuerantia in [illegible] stabilitate. Gen. 32. Non dimittam te nisi benedixeris mihi. Sic tenuit moyses dominum. exo. xxxii. Sic cananea. matthei. xv. Introducet in domo [illegible]. Adiuro uos filie ierusalem. Hic ostenditur sponsi ad sponsam familiaris exhibitio. ista recepta in domo genitricis a sponsa ~~[illegible]~~ tam tenere diligit quod ipsam ad amplexus recipit et admittit. Sic ne inquietetur ab aliquibus non permittit. Sponsa enim dormiens cum sponso et quiescens [illegible] uel anima contemplatiua designatur. quia post discursum et circuitum predictis fatigata ad se reuersa desiderat et dormire id est quiescere a strepitu mundi in lecto contemplationis appetit et affectat. Unde [illegible] amore sponsi [illegible] et circuit in actiuis. Dormit et quiescit in contemplatione. Unde a suo dilecto non est impedienda quamdiu [illegible]. [illegible] excitanda est uel inquietanda quamdiu [illegible] contemplando. Et est hic attendendum quia quando sponsa se offert sponte laboribus et discursibus tunc sponsus indulget ei uacare quieti et amplexibus. et econuerso quando sponsa se ingerit uacare amplexibus et tendit ad quietem tunc sponsus mittit eam instanter ad laborem. Sic hic est. Non angustietur sponsa quia si fuit sollicita pro [illegible] sponse et querere ea que sunt sponsi et sponsus erit sollicitus circa ea que sunt sponse qualiter eam debeat reficere et [illegible]. Non est ista clausula superflue repetita. quia per hic innuitur [illegible]. quia sic dilecta sua sponsa tempore primitiuo et placita fuit sponse obsequia tam in exerciciis actiue quam in ocio contemplatiue. Sic erit tempore extremo quando post diuturnam pacem et quietem qua nunc gaudet ecclesia iterato excitabitur et ad resistendum hereticis et aliis persecutoribus sponso iniuriam facientibus compelletur. Sed filias Ierusalem dirigit sermonem adiurans per capreas et ceruos, id est per eos qui similes sunt capreis quantum ad limpiditatem [illegible] et uisionem, et ceruis quantum ad [illegible] uel magis reformacionem uel renouacionem, qui ueterem deponentes nouum induunt in iusticia et ueritate sanctitatis. Col. Ysa. xl. Qui confidunt in domino mutabunt fortitudinem, current et non laborabunt, ambulabunt et non deficient. Ceruus namque cum pro se sit quadam alacritate ipse et uolitancia agilitate pondus carnis non sentit, et omnia ardua tamquam spineta, [illegible] transilit et transcendit. Ne suscitetis eam a quiete pacis et sopore contemplacionis. Tali sompno grauati erant discipuli cum Ihesu in monte. Mt. xvij. Donec ipsa uelit. Tunc uolet cum tempus eam docuerit. Nam unctio docebit eam quando tempus est surgendi. Dormit enim ut bibula hauriat quod uigilans aliis effundat, sicut dicitur Prou. xxiii. Euigilabo et rursus uina repetam. Cum enim dormit euigilans surget et uinum quod inhauserit cum transitorio dicit et refundet. Ipsa namque spiritu suggerente nouit quamdiu quiescendum, ipso namque eodem inspirante nouit quando tempus est surgendi, ut diuidat predam domesticis suis et det cibaria ancillis suis. Prou. ult. Ad efficiam sponsa in amplexu sponsi sibi admirabiliter adolescentularum officium subdet. Que est ista que ascendit. Sic et ad litteram uox synagoge admirantis super diuinam bonitatem quod tandem gentium congregata ecclesia de deserto infidelitatis et ydolatrie ad altam iam et ad amplexus sponsi potuit [illegible] et aromatica peruenire. Unde admirans de tante glorie affluencia dicit: Que est ista, id est quanta laude et admiratione digna, que ascendit de uicio ad uirtutem, de uanitate ad ueritatem, de gradu in gradum per desertum, id est per mundum, temporalia scilicet subpeditans et delinquens, et ut spiritualia possit attingere semper se supra se extendens. Sicut uirgula fumi, id est ad modum fumi recte in altum ascendentis. Qui fumus non est nociuus nec horribilis sed delectabilis aromaticus et suauis, quia procedit ex aromatibus myrre et thuris, et quod procedit ex uapore amoris aromatico uniuersi pulueris pigmentarii, id est artem pigmentariam continentis et confecti. Quidam dicunt sicut uirgule que erumpit ex curua et tortuosa radice in rectitudinem et demum pullulat et prorumpit in frondes et floris amenitatem et fructus plenitudinem. Sic ad litteram ecclesia que sponsa in radice et origine uidebatur deformis et tortuosa, despicabilis hominibus sed et exosa. Sap. v. Vitam illorum estimabamus insaniam et finem sine honore. De hac ascensione dicitur Ysa. liii. Ascendet quasi uirgultum coram eo et quasi

q̄ est ista q̄ as

et quasi radix de terra sicienti. virgultum quod devile est in hyeme. sed in estate cum dilatatur in frondibus. floribus. et fructibus. tunc ab omnibus diligitur et frequentatur. Sic ecclesia generalis adhuc est modica i. humilis et paupercula nulli fere reputabatur. sed nunc modo in divitiis velut in frondibus. in honoribus tamquam in floribus decorata. In deliciis multiplicibus fecundata ab omnibus diligitur ab omnibus honoratur. Ezechiel xvij. De summa medulla cedri et plantabo super montem excelsum et erumpet in germen et faciet fructum et erit in cedrum magnam et habitabunt sub ea omnes volucres universum volatile sub umbra frondium eius nidificabit. et scient omnia ligna regionis. quia exaltavi lignum humile etc. quasi medulla cedrina tenera scilicet aromatica. fuit ecclesia primitiva in initio novicia. i. quando fundata et radicata quia quasi esset adhuc tenella ut medulla. crevit in cedrum tam magnam quod sub ipsius umbra toto mundi nationes inclinantur. Secundum ad istam dignitatem ipsa aromaticas i. primitiva ecclesia. excellum ipsam non dubito provenisse. Sed non est non singulare tamen. sed singulare in summum aromaticum caloris violencia resolutive comparatur. quod utique huic est sponse congruit. quia Sancti Spiritus flamme accensa. nimis sue fragranciam per omnia mundi climata extendebat. Et quidem tamquam mirra suavissime redolebat in martiribus. tamquam thus vero in sanctis confessoribus. Sed tamquam pulvis pigmentarii ex variis speciebus confectus spirat odorem suavissimum in diversis electorum gradibus seu ordinibus. sicut ipsa per se dicit. ecclesiastici xxiiij. Sicut cynamomum et balsamum aromatizans dedi suavitatem odoris. et quasi mirra electa dedi odorem etc. Possunt et hec verba legi de ascensu penitentis anime que ascendit de deserto culpe per desertum penitentie ad desertum vite sempiterne. Sunt enim desertum a quo est recedendum. et desertum per quod est ascendendum. et est desertum ad quod est pertingendum. Primum desertum est status malicie sive culpe. ubi non nisi terror et horror consciencie invenitur. Numeri xx. Induxisti nos in desertum in locum pessimum. qui seri non potest. nec ficum gignit nec vineas nec malogranatum. Deuteronomii xxxij. Invenit eum in terra deserta in loco horroris et vaste solitudinis. Ab hoc deserto est recedendum. et quod desertum penitentie procedendum cum ihesu qui ductus est in desertum ut temptaretur a diabolo etc. Mathei iiii. In hoc deserto sunt spine et vepres. continue ad asperitatem penitentie et carnis maceracionem. Psalmus. In terra deserta invia et inaquosa. Je. ij. Recordatus sum tui miserans adolescentiam tuam et caritatem desponsationis tue quando secuta es me in deserto in terra que non seminatur. In hoc deserto non est quiescendum. sed continue ad terminum perfectionis ascendendum. quousque pertingatur ad desertum glorie sive vite eterne quod dicitur desertum non propter sterilitatem horrorem vel asperitatem sed quia a solis malis deseritur. et solis electis in hac solitudine locus singularis invenitur. Psalmus. Ecce elongavi fugiens et mansi in solitudine.

a

In hoc deserto reliquit ille celestis pastor .ix. ordines angelorum ut de deserto culpe per desertum penitentie ovem errabundam in suis humeris reduceret et angelorum consortio sociaret. Luc. xv. Quis ex vobis habens c oves et dimittit .xc.ix. oves in deserto etc. Ysa. li. Ponet desertum eius delicias et solitudinem eius quasi ortum domini; gaudium invenietur in ea etc. Ad hoc desertum ascendit christi sponsa et hoc per desertum penitentie quod hodie a multis tamquam horridus locus et sterilis declinatur. Modum autem ascendendi declarat cum dicit: sicut virgula fumi. In virgula intelligitur corporis disciplina que quodammodo carnem castigat et spiritum ad deum ratificat. Et bene diminutive virgula vocatur quia modica et quasi nulla intelligitur culpe commisse et pene dimisse et intuitu remuneracionis que a domino expectatur. ii. Cor. iiii. Hoc leve et momentaneum tribulacionis eternum pondus glorie operatur in vobis. Hec est virga moysi quam in manu tenens mare rubrum divisit et securi per medios maris fluctus una cum sequacibus pertransierunt. Hec virgula

b

fumi dicitur non quia evanescat sed quia mentem afficit et ad celestia allicit et adducit. Iste enim fumus est fumus compunctionis de quo dicitur: qui tangit montes et fumigant. Talis fumus prius est aliquantulum amarus et pungitivus sed post suavis et cordis illuminativus quia talis fumus ab igne caritatis resolvitur et ideo nichil fuliginis vel obscuritatis ei admiscetur. De ore quidem leviathan procedit fumus. Job xli. Et de puteo abyssi. Apoc. ix. Sed iste est fumus mortifer et infectivus, irritans, obscurus et visus corruptivus. Hec est de isto fumo ab aromatibus resoluto quia oculos limpidat et serenat et aciem non inficit sed afficit et delectat, quia flatus domini spiritus de corde contrito et humiliato excitat. Tale fumum quem ipsi spiritus sancti plenitudo prefiguravit Joel ii. Effundam spiritum meum etc. et sequitur: dabo prodigia in igne et vaporem fumi. Iste fumus aromatum ascendit coram domino. Apoc. viii. Sed iste fumus vere aromaticus quia a mirra et thure et variis speciebus resolutus.

c

In mirra intelligitur carnis mortificacio que tamquam in corpore in mente custodit castitatis puritatem. Sicut enim mirra a resolucione et putrefactione corpora custodit et hoc quia tamen consumit suo acumine et siccitate quicquid dissolvit castitatis bona. Quippe est mirra et electa que carnis petulanciam reprimit et carnem per lascivie motus effluere non permittit. Hac mirra usus est apostolus cum dixit i. Cor. ix. Castigo corpus meum et in servitutem redigo ne cum aliis predicaverim ipse reprobus efficiar. De hac mirra dicitur Cant. v. Manus mee distillaverunt mirram et digiti mei pleni mirra probatissima. Sequitur: mirra et thure. In thure autem significatur oracionis devocio que sub igne caritatis tamquam inflammata directe ad deum dirigitur xlvii

viii m

7 usq; ad intima oraculi .i. celi ascendere p[er]hibet[ur]. sic[ut] d[icitu]r ecc[lesiastici] xxxv. oro hu
miliantis penetrabit nubes. Q[uo]d dirigat[ur] oro mea sic[ut] incen[sum] i[n] [con]sp[ectu] tuo. De corde
u[ero] calido 7 feruido d[e]b[et] p[ro]cede[re] oro ne ascendens corruat 7 repulsa re
cadat. ecc[lesiastici] .l. q[uasi] t[h]us redolens i[n] dieb[us] estatis 7 sic ignis effulgens 7 thus
ardens i[n] igne 7c. In uniu[er]so a[utem] puluere pigmentarii singula
sunt ipsi plena 7 uniuersa[lis] [con]gruencia. q[uia] mens ei[us] sup[er] angelos ceter
os[que] suos defectus dilatatur i[n] distinctu[m] 7 sp[eci]alem [con]iungit[ur] 7 tam i[n] o[mni]b[us] su
os recognitans defectus de nullo superbit u[e]l p[re]sumit. s[ed] fragile 7 stile
uelut puluerem se [con]gnoscit. sicut d[icitu]r luc[e] xv. Cu[m] feceritis h[ec] o[mn]ia
dicite serui inutiles sum[us] q[uo]d debuimus facere fecim[us] 7c. Istu[m] puluerem
[con]stituit abraham gen[esis] xviii. q[uan]do dix[it]. loquar ad d[omi]n[u]m meu[m] cu[m] sim puluis
7 cinis. Talis pigmentarius fuit ap[osto]l[u]s q[ui] sua aromata .i. uirtuosa
op[er]a recolligens enumerauit. ij. cor. xi. In laborib[us] sepe pl[ur]i
mis 7c. 7 q[uia] nobilissima sp[eci]es g[rati]e tradidit. dicens. Venia
m ad reuelac[i]o[n]es 7 uisiones d[e]i. S[ed] o[mn]es has sp[eci]es .i. uirtutes puluer
izauit. q[uia] in[ter] istas se puluerem ee [con]gnouit. ij. q[uo]d d[icitu]r. ne
magnit[udo] reuelac[i]o[n]um me extollat dat[us] e[st] m[ihi] stimulus 7c. In tali
puluere q[ue]siste bonu[m] e[st]. si ta[m]e[n] fuit pigmentarii. p[er] ea xevi. experg[iscimi]
ni 7 laudate q[ui] h[ab]itatis i[n] puluere. Virgo p[ri]mes a[n]i[m]a p[er] ta[m] p[er]fect[ionem] i[n]ce
attenuata 7 ab o[mn]i sup[er]fluitate relaxata 7 i[n] su[m]ma [con]punctio[n]is 7
deuoc[i]o[n]is resoluta 7 ta[m] i[n] o[mni]b[us] humiliata. D[icitu]r uirgula u[er]a q[ui]d[e]m p[er] uen
cione. [con]gelatis p[ro] sui ipsi[us] attenuac[i]o[n]em. flexibilis p[ro] [con]passione. fume
a ta[men] .i. calida p[ro] dilec[ti]o[n]em. aromatica sic[ut] t[h]ym 7 mirra 7 o[mn]is [con]fecc[i]o
pigmentaria p[ro] multiplice[m] uirtutu[m] redolencia[m] 7 asp[er]sio[n]em. ex q[ui]
b[us] ille celestis unguentarius pigmenta faciet suauit[atis] 7 unc[ti]o[n]es [con]
ficiet sanitatis. ecc[lesiastici] xxxviii. sic[ut] 7 l. expo[n]i de u[ir]gine gl[or]iosa. q[ue] ei
singularis g[rati]e p[re]rogatiua i[n] admirac[i]o[n]em 7 stupore[m] angelicam n[on] n[isi]
i[m]merito e[st] deducta. v[nde] i[n] p[er]sona angelor[um] u[ir]gini glorie [con]gratulanciu[m] 7 ad
mirancium d[icitu]r. Que e[st] ista q[ue] ascendit sic[ut] uirgula fumi. Virgula d[icitu]r n[on] u[ir]
ga. q[uia] i[n] u[ir]gula attend[itu]r tenuitas u[e]l uouitas [con]grui[ta]tis u[e]l modicitatis
7 flexibilitas. P[ri]m[um] refert[ur] ad nouitate[m] u[ir]ginitatis. S[ecundu]m. ad modi
citate[m] p[re]rogatiue humilitatis. Tercium ad flexibilitate[m] mi[sericordi]e 7 pie[tatis]
h[ec] sunt tria q[ue] ei sp[eci]ali[te]r ascribunt[ur]. v[nde] q[uoad] singularitate[m] u[ir]ginitatis d[icitu]r u[ir]go uir
ginu[m]. q[uoad] ad pietatis [con]descendere d[icitu]r s[an]c[t]a d[e]i genitrix. ista e[st] i[n] p[ro]le d[e]i
lapis. ecc[lesiastici] xxiiii. q[uoad] sp[eci]alem humilitatem d[icitu]r maria .i. maris stella.

S
no de vgine
maria

que de maria est et tamen nube infima. Num. xxiiii. orietur stella ex iacob et uirga et cetera. Sic hec uirgula per desertum ascendere est, quia genus humanum spinis et tribulis malorum et penalitatum subiectum sanctificationis gratia transcendit. Et ideo non solum dicitur uirgula fumi sed ex aromatibus. Aromata enim carbonibus superposita maliciam fumi consumunt, ut fumus qui prius fuit nociuus, admixtione aromatum fiat odoriferus et confortatiuus. Sic per gratiam sanctificationis originalis malicia conducta cum uita mortali per gratiam sanctificante in uirgine est absorta, quam nobilem uirtute et gratia fragranciam est sortita. Huius autem triplicis gratiam ipsam ordinate quoad se tamen scilicet quantum ad deum secundo scilicet quantum ad proximum tertio scilicet quantum ad seipsam sunt sicut mirra per abstinentiam et carnis afflictionem. Ecclesiastici xxiiii. sicut mirra electa. acu enim et colo uictum et uestitum adquirebat ut dicit Ieronimus. Secundo quantum ad deum sunt sicut thus redolens per cordis mundiciam et affectus deuotionem. Cantica iiii. Vadam ad montem mirre et ad montem thuris. Vniuersus autem puluis pigmentarii significat multiplicem uirtutum et gratiarum fragranciam qua singulis ipsius suffragium expostulantibus se conformat. Exodi xxx. adolebit thimiama super altare aureum in odorem suauitatis coram domino. Altare aureum est cor uirgineum purum et mundum quo mediante preces nostras ad dominum refundit.

En lectulum salomonis sexaginta fortes ambiunt. pertinentia glorie est et cetera. in quo recte auctor ad uerba sponse que sub adolescentularum congratulancium sibi tota respondet. Et non ascendit sic pulchre sic aromatica hec ostendit et ipsas adolescentulas ad ascendendum post ipsam allicit et inducit. Scio dicit se ad lectulum superni regis ascendisse, ubi nulla mortalium gloria sine singulari gratia inuitatu potuit uel poterit intrare. Et lectulum hunc commendat a securitate sicut supra commendatur a quietudine et amenitate. Salomoni enim expedit quod quis lectum suum undique munitum intrare. ut pro tumultu non pro quiete aut pro timore hostium superuenientium non audebit pacifice obdormire. Hec tamen ignominia ab isto lectulo sunt ablata. Salomonis lectulus iste de quo hic agitur est floridus secundum i. quietus secundum ii. satis munitus et securus sic hic dicitur. quem fortissimorum agminibus premunit. Vnde hic dicitur. En lectulum salomonis. Hic lectulus securissimus post dictum sanctorum statum in quo miliciaque gloria requiescit. In florido namque lecto cum sponso requieuit sancta primitiua. In lecto nocturno et ab omni strepitu remoto uidetur quiescere modernorum qua ab exteriori tumultu nunc conquiescit. Sed in lectulo securissimo requiescent sancti in futuro. quando sedebit populus domini in pulcritudine pacis in tabernaculis fiducie et in requie opulenta. Quam

non accedet ad te malum et flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo. lectulus
namque est status et status primus et hic floridus propter spinas culpe et tribuli amare
conscientie conversis in flores gratie et innocentie. et cetera propterea florere flores
et floridus in gratia. Hic lectulus est status iusticie in quo mens sancta et munda
ab omni strepitu mundane conversationis in domino iam quiescit. Unde ysa. xxvi.
Vade populus meus intra in cubicula tua et claude hostia super te et abscondere
modicum donec pertranseat indignatio mea et cetera. Sed felix lectulus
est quies mentis eterne in qua quiescentes nullus ulterius poterit inquietare. nullus ul
terius a sopore et fruitionis gaudio impedire. quando exultabunt sancti in
gloria letabuntur in cubilibus suis. Unde hic lectulus erit securissimus
quia non solum a fortissimis israel id est a sanctis angelis custodietur qui fortes sunt
et virtuosi. immo ab ipso domino circumdatur et fortitudini nullus poterit ulterius
poterit comparari. Zach. ii. Ero murus igneus in circuitu eius. sensus vero huius est
ac si dicat sponsa. venite ad lectulum ascendendum ubi secure requiescam
quia sexaginta multo fortissimi custodiunt munitissime. fortissimi igitur sunt
lectuli salomonis custodientes. celestes sunt virtutes et potestates quarum
ministerio totius orbis tranquillitas promovetur. et eorum ex instructione prelati
ut fortissime certamen et immo unanimiter animum sed commissa gladio spe
cialiter pro regimine et defensione sic fecit iudas machabeus qui sur
rexit sic gigas et protexit castra israel gladio suo. i. mach. iii. sic
igitur prelatorum officium et doctorum. idem est et angelorum. vel ambire lectulum
veri salomonis id est pacifici nostri. scilicet christi qui est pax nostra. eph. ii. qui creavit fruc
tum labiorum pacem his qui sunt prope et pacem hiis qui sunt longe. ysa. lvii.
hic igitur lectulus est pax mentis. pax scilicet quam immunitatem hec in ecclesia. quod potissime
permanere et custodire debet diligentia prelatorum. ad quorum vitam et doctrinam
respicit multitudo subditorum sicut dicitur Judith. viii. Et nunc quia vos estis
presbiteri in populo dei ex vobis dependet anima illorum ad eloquium vestrum corda e
orum erigite et cetera. dicit glossa. En lectulum salomonis. id est ecclesiam vel animam in qua verus
salomon requiescit. lx. fortes. id est universi doctores. prelati et predicatores.
fortes ad portandum honorem totius ecclesie. fortes et sic in adversariorum expug
natione. vel fortes in operando in docendo. hanc duplicem fortitudinem
innuit sexagenarius. qui consurgit ex senario ducto in denarium. per sena
rium enim intelligitur opus perfectionis. quia vi. diebus perfecta sunt universa
per denarium decalogum intelligimus et sic per illum perfectam consummationem legis.
lx. fortes. glossa. universi sunt doctores perfectionem decalogi adimpleverunt
et per hoc denarium retributionem expectantes qui ambiunt mundum.

que lectulus hostium ut in eo possit dormire quiete sponsus. sexaginta qui lectulum for-
tes ambiunt sunt electi vel nati carnaliter vel spiritualiter. Sexaginta fortissimi Israel.
i. ex patriarchis et prophetis fide integri et legis mistica et completae perspi-
cua videntibus domini. hec sunt isti fortes mundi vel levite armati ut
solet. Si iuxta lectulos in thalamis vel hostes sunt securi. sed armati sicut
boni milites parati defendere dominum suum regem et hostes eius trucidare. Omnes
tenentes gladios. ad minus duos. de quibus Luc. xxii. Ecce duo gladii hic.
Primus est gladius divine sapientie sive doctrine de quo ad Eph. vi. Gladium
spiritus quod est verbum dei. ad He. iv. Vivus est sermo dei et efficax etc. hunc gla-
dium in manu tenet qui quod verbo docet opere implet. Secundus gladius est dis-
ciplinae quo caro lasciviens est cedenda. quem gladium potissime congruit docto-
ribus et prelatis. ut acceptior et efficacior sit eorum predicatio. i. Cor. ix. Cas-
tigo corpus meum etc. Ps. Accingere super femur tuum potentissime. Per istos gladios
tercium scilicet iusticie sive potestatis iudiciarie. et hunc tantum prelatorum est. qui gla-
dium tenent illi qui parati sunt ulcisci omnem inobedientiam. ii. Cor. x. Ro. xiii.
Non sine causa gladium portat. Exo. xxxii. Accingat unusquisque vir gla-
dium suum et transite per castra etc. Hoc gladio trucidavit Samuel Agag
regem pinguissimum. Jer. xlviii. Maledictus qui prohibet gladium su-
um a sanguine. Et ad bella doctissimi. docti quoad scientiam. doctores
sapientia. doctissimi experientia. ad bella. pluraliter dicit quia sunt bel-
la demoniorum. viciorum. hereticorum. tirannorum. hec sunt tres turme chaldeorum
Job. i. quibus oportet viriliter resistere. et ideo dicit quod non solum sint docti immo
expediti. Uniuscuiusque ensis super femur suum resecans que ex femore
nascuntur. i. carnales motus in cogitatis et in se. Sed propter evaga-
ri. quod hostes. propter timores nocturnos. i. propter repentinos. occulta et immi-
nentia pericula. i. quod demones et eorum satellites ad litteram id est maxime de
nocte infestant. Ferculum fecit sibi Salomon. dixerat sponsa se ascendisse
de deserto culpe ad lectulum gratie. quia adhuc transvehenda est et traducen-
da ad lectulum glorie. Et ideo inveniens sponsa ad adolescentulas ad
eundem ascensum invitare. Et ut eas magis exhibeat voluntari-
as ad ascendendum. dicit regem in adiutorium ascendentium ut securius et
suavius ascendere valeant vehiculum congruum preparasse. scilicet ferculum quod
a ferendo est dictum. vocatur lectica vel vehiculum in quo nobiles et delicate mu-
lieres de loco ad locum transferuntur. ad hoc ut filias Ierusalem perpetu-
um ascensum faceret scilicet ad reclinatorium aureum preparavit
artifex sapientia hoc vehiculum. quod quidem factum est ex lignis cedris et abi-
egnis que crescunt in Libano. Et ne caderet vel vacillaret fulcitur columpnis
argenteis. In eius medio preparavit reclinatorium aureum in quo capud a-
podiantes requiescant. Fecit et gradus purpureo colore depictos ut ad facil-

Ad reclinatorium

ad reclinatorium ascendat et per ascensum requiescat. fiunt igitur necessaria ligna
ad vehiculum componendum. columpne ad fulciendum. reclinatorium ad quiescendum.
gradus purpurei ad facile ascendendum. hoc igitur vehiculum est ecclesia que ex [illegible]
nctis prophetis et patriarchis tanquam ex lignis libani est inchoata. que quidem
sunt fortes fortia pacienter sustinendo. alti ut cedri ad altitudinem
divine cognicionis intellectum erigendo. odoriferi bone opinionis et fame
fragranciam post se relinquendo. candidi vite innocenciam ostendendo.
incorruptibiles constanter usque in finem perseverando. De huius lignis templum Salomonis est
constructum. iii. Re. v. Dabat Yram Salomoni ligna cedrina et abiegna de Li-
bano iuxta omnem voluntatem eius. Eccl. l. Stetit iuxta illum corona fratrum quasi [illegible]
plantacio cedrorum in monte libani sic iuxta illum steterunt quasi rami palme
omnes filii Aaron in gloria sua et cetera. Ubi per dictas arbores comparantur sancti patribus que
[illegible] decorati. Eccl. xliiii. ii dicitur. Laudemus patres nostros viros gloriosos in generacione
sua. qui fuerunt homines magni virtute prediti prudencia divites in virtute
pulchritudinis studium habentes. pacificantes in domibus suis. in pericia sua requirentes mo-
dos musicos et narrantes carmina scripturarum. ex talibus cedris vehiculum ecclesie fab-
ricatum est. ideo dicitur Eccl. xxiiii. quasi cedrus exaltata sum et cetera. Ps. sicut cedrus multiplicabitur.
Columpnas argenteas. hee columpne argentee ad erigendum vehiculum et susten-
dum ecclesie. figurant sanctos apostolos et alios doctores alios et rectores et fines. alios sub-
[illegible] in more divine sapiencie refulgentes. Tales fuerunt apostoli et alii doctores primi-
tivi. sic dicitur ad Gal. ii. cum intellexissent graciam que data est mihi Iacobus et Cephas et Iohannes qui vi-
debantur esse columpne. dederunt mihi et Barnabe dexteras societatis. Ps. Ego confirma-
vi columpnas eius. Tales columpne debent esse prelati spirituales et temporales. quorum primi
gladio spirituali. alii vero gladio materiali scilicet potencia ne corruat vehiculum stabi-
[illegible] debent precavere. quod prefiguratum est in duabus columpnis scilicet Iachin et Booz qui
supportabant porticum templi scilicet firmitas et robur. Ie. i. Dedi te in columpnam
ferream. ferrei quippe sunt quantum ad pacienciam. argentei sunt quantum ad sapienciam.
Ps. pacientes erunt ut annuncient. Prov. xix. doctrina viri per pacienciam probatur.
quod ductibilitas argenti ferreo malleo probatur. quanto enim argentum purius
et impermixti tanto subiectum mallei est ductilius et ad forme susceptionem est humilius.
flec. d. quod fecit has columpnas de argento. Tales sunt illi qui medulla sa-
cre ignorantes scripture. pauca in glo. vel auctorum aliquas sentencias pre
manibus habent quibus utuntur ut scire aliquid videantur. Tales colore exteri-
us pretendunt argentei cum tamen intrinsece sunt vacui. sicut fragiles et iste
columpne sunt ypocrite qui exterius sunt quasi argentei et intus sunt lutei. sic de Bel.
dicitur Dan. xiiii. non est Bel deus quia extrinsecus est eneus intrinsecus autem luteus. sic
de ypocritis dicitur in [illegible].   Ve vobis ypocrite similes estis sepulcris dealbatis et
cetera. sub his columpnis ruit totum edificium ecclesie. qui habent speciem pietatis
virtutem eius abnegantes. Reclinatorium aureum. hoc reclinatorium [illegible]
significat contemplatores. Reclinatorium enim dicitur superior pars vehiculi vel [illegible]
sive auriclare. id est cervical ubi solent nobiles capita et aures reclinare.
se significat contemplatores qui capita nostro [illegible] meliores. ad quorum preces et alciores

dignatur sponsus aurem suam inclinare. De hiis cunctis dicitur Marc. iiii. Sicut ipse dormivit in puppi navis super cervical. Illud reclinatorium dicitur aureum. aureo .i. celesti lapide decoratum. Sic enim super cervical est aureum ubi reclinat se illud caput de quo dicitur .i. caput illius aurum optimum. Jugiter plantis in mentibus dilecti filii quod ad pacem, securitatem et iocunditatem inclinantis requiescit et in talibus dicitur capud fulgor eiusdem elucescit. Ascensum fecit purpureum. Per ascensum purpureum signatur status activorum qui splendendo operibus pietatis insistendo se ipsos pro salute aliorum et morti et effusioni sanguinis exponendo de virtute in virtutem ascendunt et uno et ex aliis unam ascendendi speciem et ostendunt. Talis fuit sanctorum primitivorum qui de fide in spem, de spe in longanimitatem et caritatem et de hiis ad sanguinis effusionem gratanter ascenderunt et quantum ascenderent in ipso sanguine vestigia spiritualia posteris reliquerunt. Per tales ascensus spirituales ascendit ipse sponsus pro nobis in ipso sanguine spiritus et perfusus. Ysa. lxiii. Quare rubrum est vestimentum tuum. In hiis rei significationem in passione chlamyde purpurea est indutus. Io. xv. De hac purpura dicitur Cant. vii. Coma capitis tui sicut purpura iuncta regis canalibus .i. glo. sanctorum meditationes sunt in purpura regis .i. in passione salvatoris commorantur et in passione humilitatis iuncte ad imitandum [illegible] cui se reluxerit ad imitandum [illegible]. Sed quia talis ascensus mentes [illegible] nimis et honerosus et ideo ne filie ierusalem ascendere abhorrerent. Ideo hic ascensum purpureum .i. difficilem et laboriosum constravit .i. ad modum strati planavit et mitigavit, ut mori pro Christo et sanguinem effundere pro Christo quasi in strato requiescere reputent. Sic in se Job dicit Job vi. Hec sit consolatio mea ut affligens dolore non parcat. Illud stratum molle et delicatum facit caritas qua mediante gravia, amara, dulcia, plura brevia [illegible] arbitrantur. Sic patet in Iacob quia videbantur dies pauci pre amoris magnitudine. Ideo dicitur media caritate constravit .i. scilicet tam ad ascendendum mediante caritate habilitavit. Hanc caritatem, que est mediatrix et moderatrix omnium virtutum, potissime ostendit qui suum purpureum sanguinem pro nobis in cruce effudit. i. Johis ii. Ipse enim est propiciatio pro peccatis nostris et non pro nostris tantum sed totius mundi. Vel per reclinatorium aureum intelligitur spes et [illegible] contemplatione eternorum bonorum que quietem de terrenis separata [illegible] et mundi. Et ideo mentes in talinatorio non quiescere, immo affligi et fatigari. Io. xvi. In mundo pressuram habebitis etc. Ad hoc autem reclinatorium pervenitur per ascensum purpureum .i. per tribulationem et dominice passionis conformitatem. Ro. v. Gloriamur in tribulationibus scientes quod tribulatio pacientiam operatur, pacientia probationem, probatio vero spem etc. Per talem ascensum oportet sequi Christum precedentem. Job xxiii. Vestigia eius secutus est pes meus. Mich. ii. Ascendet ut pandet iter coram eis. Dura quippe fuit via ascendentium [illegible] in [illegible]. Dura est et tribulatio [illegible] quia [illegible] non pateret via ad celum nisi per ascensum purpureum .i. per effusionem sanguinis seu martirii.

[illegible]

hec tempore in medio omnia sunt strata caritate · quia non nisi per sola caritatis officia ad reclinatorium aureum · i(d est) ad regnum celorum peruenitur · Vnde sic hic media tene(n)s accusante · quia per sanguinem martirum pacificata est ecclesia usque ad finem seculorum · Vnde tempora tamen media strauit caritas · i(d est) ordinauit ut sola opera caritatis ad regnum pertingant · et hoc totum fecit propter filias ierusalem · i(d est) propter predestinatas animas debiles et infirmas que fortitan in agonibus spiritualibus propter infirmitatem corporis defecissent sic dicitur in hymno · que uicis in martiribus precendo [illegible] Aliter tamen potest exponi de anima fideli et sancta · que dicitur sedes sapientie · ferculum enim dicitur tamen uel sedes eo quod de loco ad locum transfertur · Tale ferculum potest dici anima sancta quam dominus ihesus fert non solum in corde per fidem uel in ore per confessionem et laudem immo in corpore per conuersationem et conformitatem · ad illud apostoli · glorificate et portate deum in corpore uestro · Portari quippe uult sponsus noster tamen · quia sunt qui iugum domini leue cum nimio et tedio circumferunt · Tamen ipse honorosus est · odiosa est paupertas · honesta est castitas · laboriosa est humilitas · [illegible] · que uult hic ferculum [illegible] uel portare sponsum · sic de paulo perhibet deus · vas electionis mihi est iste ut portet nomen meum et cetera · Vnde beato paulo conuenit quod hic ferculum · i(d est) sellula uel uehiculum de lignis libani fuit fabricatum quod refert ad uite eius mundiciam et cordis ac corporis incredibilem puritatem · nam postquam a deo electus fuit semper in gratia pura fuit ut ipse dicit · domino seruiuit impermutabiliter · fuit quem non mors non gladius nec aliqua creatura potuit a deo separare · Ro · viii · Sancti quod ad horam cedunt et persistunt · sed tempore aduersitatis deficiunt et decedunt non ligna libani sed holera orti reputantur · Sed quidam holera florentes cito decidunt · Sed tales fuit paulus quod non solum alligari sed et mori in ierusalem paratus fuit · Act · xx · Sed modo et lignum libani odoriferum fuit quod celestis doctrine et gratie [illegible] fragrancia usque ad illiricum mare undique circumfudit · propter quod et ipse dicit · ii · cor · ii · odor est sui uite in uitam et cetera · Postea quia ferculum fuit paulus ligneum et corporeum quantum ad statum [illegible] · Sed ad ipsius robur [illegible] dicitur quod fecit eius columpnas argenteas et hic refert ad singulare genus sue predicationis · Sicut corpus pauli [illegible] sic et sapientia celestis esse dubitatur adimpleuit · ipsi et [illegible] non fuisse alligatam immo omnibus loquentibus omnibus sua doctrina legentibus manifestant · Duales ergo hinc columpnas argenteas · ipsum miro modo fulcientes · scilicet duplicis testamenti firmas · ipsi intellectum sustentantes et hoc [illegible] impetum [illegible] et iudeorum insultus [illegible] magnifice defensantes · Immo ipse quod in iudaismo fuerat quod ligneus erat ad fidem totus argenteus est effectus · quia argenteus in gratia puritatis atque mundicie · argenteus in lingua · Pr · x · argentum electum lingua iusti · argenteus et in uita · Prov · xxv · aufer rubiginem de argento tuo et egredietur uas purissimum · Sicut in corde habuit ueram innocentiam · in ore eloquentiam · in opere summam pacie exigentiam · De argento innocentie dicitur Iob · xxvii · argentum innocens diuidet · De argento eloquentie dicitur ps · eloquia domini eloquia casta · argentum igne et cetera · De argento pacie dicitur in eccl(esiastic)o ·

In igne probatur argentum · et uiros iustos probat humiliacio [illegible] Iob · xxviii · Sunt argentarii uenarum suarum principia et auro locus est in quo paulus hunc columpnas argenteas ipsum ascendendo dominum supportantes vel sustentantes. ecclesias graciales et iudeos conuertentes ipsum ad fidem domini publice hunc promouentes. Sed inter istas duas hunc perpinas qui columpna immobilis in ueritatis et cognicionis ex parte intellectus de qua i. thimothei iij. oportet te in domo dei conuersari. que est columpna et firmamentum ueritatis et magnum pietatis sacramentum. hunc et columpna immobilis caritatis siue dilectionis ex parte affectus. de qua apocalypsis x. vidi angelum descendere cuius facies erat ut sol et pedes eius ut columpna ignis. que utique paulo et eius similibus conueniunt qui uelut sol lucebat in mundo in predicatione ueritatis. et uelut columpna immobilis ignea ardebat in ostensione operum caritatis. [illegible] reclinatorio aureo. quantum ad singularem graciam contemplationis in qua cor eius post illos exteriores discursus et labores mira requieuit. quia post pericula fluminum pericula latronum et cetera. peruenit ad reclinatorium aureum. i. ad uisiones celestium archanorum ubi audiuit illa secreta que non licet homini loqui. Attende quod post premisit certamina periculorum et demum subiunxit solacia uisionum. In quo datur intelligi quod non est peruenire ad reclinatorium aureum nisi ascendatur per ascensum purpureum. sic et ipse paulus qui prius sustinuit pro christo tot mala que in epistola recitat. antequam in momentaneo raptu consolari meruerit. sed tamen per ascensum martirii purpureum ad uerum et immutabile reclinatorium eterni gaudii transire finaliter optabat. Job xxij. dabit pro terra silicem et pro silice torrentes aureos. [illegible] in gaudere solo in his uiris perfectis qui uel uite merito uel officio uidentur esse ferculum. i. sedile siue uehiculum saluatoris. scilicet munda conuersatione. et hoc in lignis libani. ueram et examinatam doctrine eruditionem. et hoc in columpnis argenteis. iocundam meditationem eternorum siue contemplationem. et hoc in reclinatorio aureo. uoluntariam et felicem mortis uel martirii pro amore sponsi i. christi consummationem. et hoc significatur in ordinatione ascensus purpurei. Dicit itaque ferculum fecit ex lignis libani. i. ecclesiam construxit ex lignis libani. i. de sanctis qui sunt fortes et inflexibiles et infatigabiles et imputribiles. Nedum est et fecit columpnas. i. aliquos instruentes aliorum supportantes ut sunt episcopi et prelati qui se inmittunt aliis inferioribus prelatis. argenteas. nitore diuine sapientie splendentes et tonitruo predicationis clamantes. reclinatorium aureum. i. statum contemplatorum in quibus sponsus singulariter requiescit. Ascensum purpureum. i. statum actiuorum qui per pietatis officia gradatim ascendunt ad regna celorum. et constituit. i. [illegible] ornauit et [illegible] ne ascendentes fatigarentur. media caritate. quia caritas que media est inter uirtutes uiam facit leuem compendiosam et suauem. Vel media uocat hominum corda que in pectorum medio sunt locata. que propria sunt meditationis dei et hominum habitacula. hec media constituit. i. ad instar [illegible] ut in eis [illegible] requiesceret. Jo. xiiij. Si quis diligit me sermonem meum seruabit. et ad eum ueniemus. Sed hoc omnia fecit propter filias ierusalem. i. propter [illegible] animas que sunt filie illius eterne ciuitatis in qua sponsus et sponsa

p(ro)ubiu(m) uite genuit et eduxit. P(er) has filias ad s(an)c(t)a(m) suauit(er)
et secrete intuendas p(re)parauit sponsus uehiculu(m) siue ferculu(m) deinde. Post et n(on) i(n)g(re)
e nomine ferculi c(on)g(ru)e multi digni(tatis) uirgi(ni)s gl(ori)ose q(uo)d d(icitu)r h(oc) ferculu(m) i(d est) sedile q(uod)
uehiculu(m). ep(iscopus) i(n) ip(s)i mente p(er) g(rati)am et ip(s)i ueniet p(er) ca(r)nis plenitudinem
dei filius requiescit. Eze(chielis) i. sup(er) firmame(n)tu(m) q(uod) erat i(m)minens capiti ali(ud) u(e)l
erat similitudo throni et aspectus ei(us) sic(ut) lapidis saphiri. De hoc sig(nifica)t(ur) p(er) thro-
nu(m) q(uem) fecit salo(mon) de q(uo) d(icitu)r iii reg(um) x. fecit rex thronu(m) de ebore grande
et uestiuit eu(m) auro fuluo nimis q(ui) habebat vi gradus et su(m)mi-
tas throni rotunda erat i(n) p(ar)te posteriori et due manus hinc inde tenentes
sedile. et duo leones stabant iux(ta) manus singulas. et xii leunculi
stantes sup(er) vi gradus. h(oc) thronu(m) q(uem) sep(er)tu(m) de ta(m) miro scemate hic
ginidat gloriosam uirginem representat. Sola(m) h(ic) t(ame)n fuit ebore et au-
ro fuluo uestitu(m). In ebore castitas. i(n) auro caritas designa(n)t(ur). Un(de)
ip(s)a tu(m) t(ame)n saloi(s) e(st) nullus par i(n) cunctis arte ut(?) ysi. Ebur candens cas-
titatis. auru(m) fuluu(m) caritatis p(ro)nu(n)ciat insignia. h(ec) duo i(n) uirgine
p(re)fulserunt. In senario graduu(m) singulas uirtutes intuitu(m) et p(er)fecto
h(ab)u(it) p(er) q(uo)s g(ra)dus ad d(eu)m ascendebat. Due manus hinc inde tenentes
sedile. sunt duo op(er)a sp(eci)e s(an)c(t)a i(n) uirgine s(cilicet) continentie forma(m) et concepto sal-
uatoris. Duo leones iuxta manus duplex uirginis fortitudo q(ue) s(ib)i p(er) manu(m) sp(iritu)s
s(an)c(t)i est collata s(cilicet) fortitudo fidei. q(ui)a alijs dubitantib(us) ip(s)a nu(m)q(uam) dubitauit
p(ro)u(er)b(iorum) ult(imo). fortitudo et decor indume(n)tu(m) ei(us). Sic fortitudo op(er)is. Un(de) ibidem. manu(m) su-
am mittet ad fortia. Duodecim leunculi sup(er) vi gradus stantes. xii s(un)t a-
p(osto)li scientes ei(us) et gl(ori)osam p(er) xii p(ro)uincias mu(n)di p(re)dicantes. Throni h(uius) rotu(n)-
da su(m)mitas ei(us) est c(on)templatio eius p(ro)gressa dignitas. q(uia) ip(s)a se(m)p(er) illa
est immutabilis. Sic i(de)o d(icitu)r q(uod) n(on) fuit tale op(us) i(n) o(mn)ib(us) regnis t(er)re. S(ecund)o d(icitu)r
q(uod) uehiculu(m) siue lectica q(uam) sponsus de celo p(er) ip(s)a(m) ueluti p(er) uehiculu(m)
u(e)l lecticam mu(n)do ferebat(ur). sic d(icitu)r ysa(ie) xix. ascendet d(omin)us sup(er) nube(m) leue(m)
et ingredietur egyptu(m) et c(etera). q(uod) h(ic) uocat salo(mon) ferculu(m). uocat ysa(ias) nube(m)
leue(m) i(d est) gl(ori)osam uirgine(m) siue uiam uirginalem. Istud ferculu(m) fecit
s(ibi) salo(mon) i(d est) x(ristu)s p(ro)u(ide)n(s) natiuitate p(er) g(rati)am ip(s)am s(an)c(t)ificare. quo ad g(rati)am ip(s)a(m) c(on)-
seruare fecit columpnas argenteas reclinatoriu(m) aureu(m). q(uan)t(um) ad gl(ori)am
ip(s)a(m) sublimandam. ascensu(m) purpureu(m) fecit. q(uan)t(um) ad gl(ori)am ip(s)a(m) coronare(m).
P(ri)m(um) refert(ur) ad eius originem sine g(ra)tiosam oculis suis s(an)c(t)ificaue(run)t.
S(ecundu)m: ad ea(m) laudabile(m) et g(ra)tiosa(m) c(on)s(er)uatione(m). Tertiu(m) ad ea(m) miraculo-
sa(m) c(on)ceptione(m). q(uar)tu(m) ad ea(m) gl(ori)osa(m) assu(m)ptione(m). Q(uantu)m ad p(ri)m(um) d(icitu)r. ferculu(m) fec(it)
s(ibi) de lignis libani i(d est) s(an)c(t)am et mu(n)da(m) fecit ip(s)am ab o(mn)i sorde originalis
et actualis pecc(at)i. q(uia) n(ec) p(ro)pt(er) h(oc) imputabilitatis et corruptionis h(ab)ere i(n) se debu-
it q(uo)d uel indiciis auctoritate portatu(m) fuit. Sic i(de)o h(oc) ferculu(m) de lignis
libani fuit fabricatu(m). In libano q(ui)(dem) ligna s(un)t i(d est) i(n) cedris q(ue) h(abe)nt p(ro)prietate(m)
c(on)natura(m) i(n)putribilitatis et resplendentem et fragrantia(m) odoris. Intellige(n)-
da e(st) g(rati)a uirginalis s(an)c(t)ificationis q(ue) collata e(st) ei i(n)putribilitas h(abe)ns c(on)tra corruptione(m)

Sl(ati)o h(ic) e(st) beate uirg(inis)

fomitis et peccati originalis ut sic esset munda et pura. Vel sic: quia gratia singulariter in ipsa operante ab omnibus peccatis et peccatorum motibus est exempta penitus aliena et plenitudine gratiarum repleta. Velut cedrus Libani. Spiritualis odoris fetoribus caret, id est carnalibus motibus et carnis voluptatibus [illegible]. Ysaias xxxv. Gloria Libani data est ei. Et Ecclesiastici xxiiii. Ego quasi libanus non incisus evaporavi et sic balsamum non mixtum odor meus et cetera. Libanus id est candor incisus fuit virginitatis tactu et pollutus ab omni motu proprio noxio alienus. Sicut dicitur per mundiciam et innocenciam libanus. Per peccatum ipso non incisus. Sicut id evaporavit odorem similem balsamo commixto. Natura humana corrupcione fuerat in Adam peccante est admixta et sic adulterata est et corrupta. Sed virginis corpusculum ab hac infectione est per sanctitatem gratiam preventus liberatum. Sicut id sic balsamum non adulteratum, non corruptum, non sophisticatum, effudit odorem suavitatis, id est filium suum. Est odor est sicut odor agri pleni cui benedixit Dominus. Genesis xxvii. Osee xiiii. Ego ero ut ros et Israel germinabit sicut lilium et odor eius sicut libani. Cantica iiii. Odor unguentorum tuorum super omnia aromata et sic odor [illegible]. Illa quippe unguenta magis sunt odorifera et preciosa quam balsami sunt receptiva. Tale unguentum Maria spiritualiter ipsum quem unxit Deus oleo leticie pre consortibus. De lignis libani fecit sibi ferculum, id est de membris et partibus purissimis corporis eius quod artifex summus lapis conceptus est ad se Deum et hominem perfecte. Sequitur: Columpnas eius fecit argenteas. Hec refertur ei in mundo et salvatorem [illegible] in quibus roborata fuit et confirmata per gratiam sancti spiritus septiformis ipsam signanter conservante. Proverbiorum ix. Sapientia edificavit sibi domum et excidit columpnas vii. Sed pro illis hic duas nominat specialiter que ex eis respondentes. Quarum una est ex parte carnis, scilicet virginalis integritas, et alia ex parte mentis, scilicet humilitas. Quarum prima, scilicet virginitas, sustentat carnem ne tremente [illegible] carnalis concupiscentie per illecebras carnis obruatur. Secunda conservat mentem ne flatibus vane glorie dilabatur. Matthei vii. Venerunt flumina et flaverunt venti et irruerunt in domum illam et non cecidit. Fundata enim erat super firmam petram. Hee sunt due columpne tenentes sedile Salomonis. Non est argentea nam argentum in se habet puritatem et soliditatem. In puritate significatur castitas. In soliditate non humilitas que mentis castitatem ne in se [illegible] decidat stabilit. Stabilitur quia mens humilitate decoratur castitate. Est enim aliquis castitas corpore [illegible] tamen in mente humilitate. De talibus dicitur Ysaias. Argentum tuum versum est in scoriam, id est in rubiginem. Scoria deprivat quasi bonum [illegible] elacionis rubigine deformat. De harum columpnarum connexione dicit Bernardus. Pulcra est commixtio virginitatis et humilitatis. Non mediocriter placet Deo anima in qua humilitas commendat virginitatem et virginitas exornat humilitatem. Argentum quippe auri solet esse [illegible] et nimia commendatione secundum artificis peritiam argentum conservat aurum velut basis sive fundamentum. Tamquam aurum decorat superpositum bonum virginitatis. Sicut vos ipsi evangelium decore in radice et fine de in basi humilitatis. Ideo inter alias laudes sancte mulieris dicitur eccli. xxvi. columpna aurea super basim argenteam mulier sancta etc. Et quod dicitur exo. xxvii. appensum est velum super columpnas factas de lignis cethim que habebant capita aurea et bases argenteas. Sequitur. Fecit et reclinatorium aureum. Hoc refertur ad divina gratia ipsam in concepcionis tempore modo mirabili fecundante sed ad quietem. In hoc reclinatorio se inclinavit illa maiestas immensa quam celum et celi celorum comprehendere non potuerunt. Solent quidem nobiles caput reclinare gremio famulantium et dilectionis autem cum studiose meditacionis aut gremium quietis et pausacionis. Signum nimie dilectionis fuit hoc reclinatorium quando exinanivit semetipsum formam servi accipiens. ad phi. ii. Solet siquidem unicornis declinare in sinum virginis et locum querere refugii et quietis. Sic dei filius in maiore tempore [illegible] dicitur latitare presencie dissimulata reclinatorium elegit uterum virginalem. Pro elegit sicut unicornis latibulum suum etc. Sicut autem certe est unicorne elige latibulum. Ita dei unigenitum quod est dilectus sicut filius unicornium elige virginis uterum a sancto spiritu sanctificatum. refertum omnium graciarum plenitudine et repletum. In hoc reclinatorio reclinavit caput suum gratis studiis meditacionis. sed de laus et in xpe ihesus volens cogitare cogitaciones pacis et non afflictionis in virginis utero iacuit. et in utero se reclinans modum reconciliandi nos deo super omnem intellectum et angelicum et humanum cogitavit. psalmo xx. ex studiis suis intellexit. psalmo quare in terra et unda sunt opera eius. hic puer est ille puer parvulus qui natus est nobis. quia in utero matris tamquam in thalamo studio apto mirabilem modum et aliis peritus inexcogitabilem salutis humani generis adinvenit. Post annunciacionem matris generis studia eius. Requievit in hoc reclinatorio cum pausacionis et quietis. numquam non invenit in aliquo loco non locum tumultuosum peccatis et inquietum. quia in omnibus cetero corruptum [illegible] ei [illegible]. Sed in hac virgine nullum locum habuit talis inquietudo. Ipsa enim fuit archa in qua omnia erant pacifica et quieta. Sicut columba non inveniens ubi requiesceret pes eius archa istam intravit gen viii. eccli. xxiiii. qui creavit me requievit in tabernaculo meo. Hoc reclinatorium bene dicitur aureum. immo sicut omne aurum et topazio amplius preciosum. sap. vii. omne aurum in comparacione illius harena exigua est etc. Sed tamen ex auro purissimo omnia vasa tam templi quam tabernaculi leguntur esse facta. Sed precipue urna in qua manna reponebatur. In qua ostenditur virginis prerogativa. ipsa enim illa parvula que de celo descendit reposita est. Cuius in manna prefigurata. Ascensum purpureum. Hoc refertur ad eius gloriam ascendentem. Sicut enim in aliis regie coronacionis solent strate per que transitura est regina [illegible] et platee purpuris et cortinis adornari. sic in regine celestis intronizacione seu coronacione decebat ut solacia malignorum spirituum obstaculis et insidiis a terra usque ad celum sanctorum angelorum sibi occurrencium obsequiis quasi quibusdam mysticis purpureis ornamentis tota strata regia ornaretur. Sic in psalmo virginis tam gloriose recepcionis congratulantis dicitur. Tenuisti manum dexteram meam etc. Tunc omnes platee celestis ierusalem sternentur auro mundo et per omnes vicos eius alleluia cantabitur. apoc. xix. [illegible] hec processio sicut illi quos rex et sacerdotes deduxerunt archam domini cum iubilo et locauerunt eam in oraculo subter alas cherubin. iii. Reg. In occursu saluatoris in ingressu ciuitatis ierusalem pueri hebreorum et alii uestimenta sua strauerunt in uia. ut legitur Mt. Et Luc. xix. Et coronandi corona [illegible] pro uirtutibus debitis honoribus preueniuntur. Unde arbitror quod non est illi celestis pueri angelici pueri ciues sancti uictores et domestici ipsi regi in ciuitatem regiam uenienti occurrerunt et singuli matri dilectionis et amoris insignia exhibuerunt. quam ipsam coronandam honore et gloria preuenerunt omnibus cognouerunt. Istam autem coronationem matri sic ostendere ut in ipsa gloria filias ierusalem i. animas predestinatas matris nunc filias et sequaces ad talem coronam assequendam prouocaret. Sic in Cant. dicitur propter filias ierusalem. Sed sponsa in celestibus multis iam instructa considerans [illegible] totalem gloriam attribui matri non solum sed filio. Sed uolens filii est sui desponsata sermonem dirigit ad adolescentulas. quas secundum uocat nunc filias ierusalem monens eas ut matri quidem honorem exhibeant. ita tamen ut totam honorem cum sponso attribuant et [illegible]. Unde dicit. Egredimini et uidete filie Syon etc. Sicut diceret si uos admirari de gloria matris longe plus oportebit glorificari et admirari de gloria filii. Vel potest esse uox ecclesie gentium ad incredulos iudeos inuitantis eos ad fidem natiuitatis passionis et resurrectionis domini. Unde dicit. O uos filie Syon i. uos qui estis filii patriarcharum et prophetarum speculancium. uel qui estis iudea ubi est mons Syon. Egredimini ab ignorancia infidelitatis. a carnali intelligencia legis. et uidete uisu fidei regem Salomonem. dei s. filium omnia regentem et mundum deo pacificantem. In diademate. i. in carne ab originali [illegible] sed integra atque pura et uirtutibus adornata. Quo coronauit eum. i. circumdedit eum mater sua. i. uirgo gloriosa. Jer. xxxi. mulier circumdabit uirum etc. In die desponsationis eius. i. in die incarnationis qua naturam nostram sibi desponsauit. et in unione [illegible] sponsam sociauit. Osee. ii. Sponsabo te mihi etc. Et in die leticie cordis eius. i. in die natiuitatis qua hominibus et angelis facta est leticia sancta. Luc. i. Annuncio uobis gaudium magnum etc. Item dicitur [illegible] ubi potest esse tam in natiuitate ut dictum est qua coronatus est corona iusticie et innocencie. et hec fuit quasi corona florida siue ex floribus parata. ubi fuit lilium uirginalis puritatis. rosa singularis caritatis. uiola humilitatis. Ad hanc coronam uidendam inuitantur filie Syon ut coronati coronentur. Sed ad hanc corone participationem non perueniunt nisi per egredientiam de egypto i. de mundo et peccato. et hec per mali declinationem. Deinde oportet ingredi per electionem boni et domini imitationem. Unde. Venite filii audite me etc. Qui uult uenire post me abneget semetipsum et sequatur me. Sicut inde per contemplationem. Potest et esse tam in die passionis qua coronatus est [illegible] corona paciencie. ut certum quod desponsauit in sua [illegible] coniunget et copulauit in sanguinis sui effusione. et secundum hoc est sponsus sanguinis dicitur Exodo. iiii. Sponsus sanguinis tu es mihi. In hac desponsatione coronauit cum matre sua .s. synagoga corona spinea. Jo. xix. plectentes coronam spineam posuerunt super caput eius. Hec corona non est contempnenda sed continue amplectenda. quia qui modo induet coronam doloris et ignominie induebitur in die leticie corona corona honoris et glorie. Quam gloria et honore coronabit eum deus etc. ysa. xxviii. erit dominus eis corona glorie et sertum exultationis etc. Sap. v. accipient regnum decoris et dyadema speciei de manu domini. Sed nota quod est corona presentis et hac coronatus est in nascendo. sicut dictum est. Secunda penalitatis corona fuit coronatus in morte. quam dici potuit in ysa. xxii. coronans coronabit te tribulatione. Tercia est corona iusticie et hac coronabit in iudicando. ps. vi. corona dignitatis et unus iusticie repletur. Quarta corona glorie in regnando. eccl. xlvii. b. glorificavit eum et laudavit eum in benedictionibus. conferendo coronam glorie.

Quam pulchra es amica mea quam pulchra es et quam decora. In hoc .iiii. c. incipit secunda pars huius libri. In qua satis agetur de mutuo amore sponse et sponsi quia ad singula membra. De extrinsecis autem amoris singulis et indiciis egit in precedentibus capitulis. In hoc agit de intrinsecis et sequentibus usque hic commendat sponsus sponsam. quia ad ipsam et interiore post suam conversionem. ostendit per singula eius membra quod ipsam in vitam reducit ad amorem. Nam omnia que intrinsece et extrinsece potuerunt in sponsa iudicat amore digna. Et ideo a vertice capitis usque ad plantam pedis per singula membra ipsam describit. Sed in singulis ipsius pulchritudinem laudabilem asserit et ostendit. Sed hoc fit in duobus capitulis. s. in hoc et in vii. s. i. quid videbis in sunamite. ordine tamen opposito. Quia hic incipit a partibus superioribus et descendit ad partes inferiores. Sed in vii. c. econtra incipit a commendatione gressus sui pedis. s. quam pulchri sunt gressus tui. et ascendit usque ad caput dicens. caput tuum sicut carmelus. In duobus capitulis intermediis tractatur more amatorio colloquentes. Nam in v. c. sponsa verba sponsi ipsam commendantis interrumpit. et ad ipsius sponsi commendationem vice versa procedit quem a capite usque ad crura describit. s. caput eius aurum optimum. In vi. autem c. sponsus approbat tamquam sollicitam sponse commendationem. revertens ad verba commendacionis sponse que dimiserat propter verborum sponse interruptionem. Unde ad ipsam intuendam et commendandam monet ut ipsa ad eum revertatur. Sed ideo in fine vi. c. dicit. revertere ut intueamur te. Sunt ii. partes precedentes hoc per partes iiii. capitula que hic continentur. In primo sponsa a sponso multipliciter describitur et commendatur. In secundo sponsus a sponsa describitur et eius pulchritudo multipliciter declaratur. s. v. c. qualis est dilectus tuus. Tercio sponse laus a sponso approbatur. s. vi. dilectus meus etc. iiii. laus sponse quam sponsus omiserat repetitur. s. vii. a. i. quid videbis in sunamite. Prima pars que habetur in hoc .iiii. c. continet laudem sponse dividitur in duas. Primo enim laudat sponsam in se et ex se consideratam. Secundo commendat alius comparata. i. ortus conclusus etc. Prima pars que continet eius laudes secundum se consideratas subdividitur quia primo ponit eius commendationem in generali et in particulari. deinde sponse promittit consolationem. i. vade ad montem myrre. Prima quasi commendat sponsa in generali dicens. Quam pulchra es amica mea. continuat se littera ista ad precedentem sic. Commendavit

.iiii. capitulum

sponsa lectulus sponsi et eius ferculum .i. sedile ubi uescitur. Pulcherrimo ipsum sponsum
et desiderabile complexum et amplexum. et ideo quia tamen ecclesia ipsi laudes mittit. ab eo
laudis recompensacionem suscipit dum dicitur. Quam pulcra es. Hec pulcritudo hic repeti-
ta significat interiorem et exteriorem pulcritudinem .s. que ad conscientiam et que ad conuersatio-
nem. Vel significat declinationem mali et operationem boni. Vel significat actio-
nem et contemplationem. Vel zelum circa salutem propriam et zelum circa alienam. Istis mo-
dis ualde est pulcra sponsa. Sicut rachel que fuit pulcre faciei et uenusta as-
pectu. Gen. xxix. Sic rebecca fuit uirgo decora nimis et puella pulcherrima.
Gen. xxiiij. Oculi tui columbarum. Hic incipit commendatio sponse in particulari. et com-
mendat per ordinem .vij. scilicet oculos. capillos. dentes. labia. genas. collum
et ubera. Hec sponsa et amica est ecclesia. que est pulcra in prelatis. qui significantur nomine
oculorum. pulcra in subditis qui notantur nomine capillorum. pulcra in predicantibus. pul-
cra in orantibus qui designantur nomine labiorum. pulcra et in martiribus uolun-
tarie iniurias sustinentibus. et his significantur nomine genarum. pulcra in confes-
soribus. et hii per collum. pulcra in perfectis et contemplantibus. et hii nomine ube-
rum. Dicit ergo uere pulcra es. in statu prelationis. quia oculi tui sunt pulcri. sicut oculi
columbarum. Hii oculi sunt speculatores ecclesie .s. prelati qui [illegible] cor [illegible] tenentur
ex officio prouidere ne accidat [illegible] quod dicitur ysa. xxix. claudet oculos uestros. prophetas
principes uestros qui uident uisiones operiet. Et bene dicuntur oculi. quia oculus omnia i. plati dicuntur oculi.
uidet sub angulo ut dicit philosophus. et hoc est prelatorum officium. ut uideant et cognos-
cant in subditis singula angulosum et distortum in ipsis reparent. Ecclesiastici. xxiij. Oculi
domini multo sunt lucidiores super solem circumspicientes omnes uias hominum et pro- ii
fundum abyssi et hominum corda intuentes in absconditas partes. Preterea propter
loci collocationem. quia propter sue sedis sublimitatem et familiaritatem quam habet cum anima ui-
cinitate locum in facie optinet digniorem. Sic prelati propter singularem quam habent
cum deo conformitatem sic et gradum optinent in corpore ecclesie superiorem primum. oculi sapie-
ntis in capite eius. Sed secundum apostolum presbiteri qui bene presunt duplici honore habentur
digni. iii propter [illegible] et [illegible] rei obiectum apprehensionem. formam rei
et figuram rei obiecte in se recipit et anime iudicio recepta transmittit. Sic
conuenit prelatis quod circa actionum defectus quos deprehendunt in subditis in ordine
debent deferre ad examen et iudicium rectoris. Vel bona ordinis [illegible]
[illegible] et augeant. Mala uero si que sunt corrigant et deleant. Tales oculi
[illegible] habuit moyses de quo dicitur deute. penult. non caligauit oculus eius.
[illegible] exo. xxxij. reuersus moyses ad dominum ait obsecro domine. peccauit
populus iste peccatum maximum. aut dimitte eis peccatum aut dele me de li-
bro tuo quem scripsisti. iiii propter facilem lacrimationem. quia oculus qui dolet
in medijs in extremis gestatur. et hoc conuenit pietati et compassioni prelatorum
ut operibus uirtuosis congaudeant et condoleant excessibus subditorum. Ecclesiastici.
xxij. Pungens oculum producit lacrimas et qui pungit cor profert sensum. [illegible]
[illegible] aquarum deduxerunt oculi mei. Jere. ix. Quis dabit oculis meis fontem la-
crimarum. Job ad deum stillabit oculus. Sed in bonis et laudabilibus sub

dicorum operibus reddimur. Ecc. xl. Gratiam et speciem desiderabit oculus tuus et super hec uiri
des sationes et c. Secundo propter motus oculi continuacionem. Oculus enim nunquam quiescit v
nisi cum dormit. quia semper aliquid ad exteriora in occupatione. Sic bonorum prelatorum
officium est et providencia et circumspectio nunquam quiescere nisi forte cum in se recol
lecti ad horam dormiunt et quiescunt in ipsa contemplationis ordinatione. Unde dicitur de sanctis
animalibus quod erant plena oculis ante et retro. quod in medio eorum fuit visio di
scurrens sicut splendor ignis et ibant et revertebantur in similitudinem fulgu
ris choruscantis. Zach. iiii. Isti sunt vii oculi domini qui discurrunt in univer
sa terra. Prov. vi. discurre festina suscita et c. Tertio propter ignee virtutis parti vi
cipacionem. Nam virtus visiva cum sit ignea subtilissima est et secundum librum perspe
ctive remotissima. Sic in prelatis maxime debet vigere vis ignea caritatis. Unde
dicitur Apoc. i. oculi eius sicut flamma ignis. Et Dan. x. oculi eius sicut lampas ardens.
Unde dicitur sicut flamma ignis. Natura ignis habet in virtute disgregationem etherogene
orum et congregationem omogeneorum. Sic oculi ignei i. prudentes et igniti
prelati malorum sunt diiunctivi quia mala vincunt et fugiunt. bonorum vero sunt
electivi quia diligunt et malis operibus anteponunt. Quarto propter rotundam oculi
dispositionem. quia oculus est rotundus ut sic esset minus passibilis. quia forte rotun
da in lateribus eius angulos non habet in quibus contineantur superfluitates per consequens lesi
one. et sic convenit bonis maxime rectoribus ut sint rotundi et circumferenciales et
equaliter se habeant ad divites et ad pauperes sine personarum acceptione. Ista quia angulosi
sunt de facili continent sordes ex quibus tota oculi pulcritudo deformatur.
Unde dicitur in Luc. Si oculus tuus fuerit nequam totum corpus tuum tenebrosum erit.
Si vero fuerit simplex totum corpus tuum lucidum erit. Sic quia debent esse sine frau
de et dolo sine angulo. Unde oculis columbarum quia simplices sunt comparantur.
Quam pulcra es ostendens quod apparet in pulcritudine oculorum i. decen
ti vita et conversacione prelatorum qui sunt in se columbini et columbarum i.
simplicium maxime sunt oculi. Oculorum enim more gressus et actus aliorum
dirigunt et precedunt. Sic dicitur Prov. iiii. palpebre tue precedant gressus tuos.
Columbis quoque i. subditis premuniendo est ne ab accipitribus i. demonibus preocupen
tur. Unde dicitur ad Heb. ult. Ipsi vigilant pro vobis quasi rationem reddituri pro animabus ve
stris et est. Absque eo quod intrinsecus latet. quasi diceret pulcra es in exteriori apparencia
quantum ad conversationem et ordinatam preesse prelatorum que extrinsecus aper
titudo. Sed pulcrior es in interiori intencione que soli deo nota est. Unde hec clausu
la ad singulorum membrorum exteriorum commendationem referenda est. Quamvis enim
sit pulcra in oculis, pulcra in capillis, pulcra in dentibus et sic de aliis, tamen
tota ista extrinseca pulcritudo quantum ad laudem et meritum ab interiori dependet.
Est enim sic laudabilis est quantum ad exteriora secundum hominum opinionem, sed longe lau
dabilior quantum ad divinam reputacionem. Homo enim videt ea que foris parent, deus autem
intuetur cor. i. Reg. xvi. Et sicut enim latet hominis radix et ideo nemo
scit an amore vel odio finaliter dignus sit. ut dicitur Eccl. ix. sic et ideo et
finis premii. Vel aliter dicit pulcra es modo sed tamen tua remuneracio non

nõ appet ſ3 latet ĩ ipo deo. q̃ fidelissimus depositorum ɔſeruator ē. ij. thi. ul'
de reliq̃ reposita ē m̃ corona iusticie. ysa. lxiiij. oculꝰ nõ vidit deꝰ absq;
te q̃ p̃parasti expectantibꝫ te. ⁊ ad col'. 3. vita vr̃a abscondita ē cũ xp̄o
ĩ deo. cũ aũt xp̄c apparuerit vita vr̃a tũc ⁊ vos cũ ipo apparebitis in
gl'ia. ꝉ. 1. Joh. 3. Kmi nũc filij dei sum̃ ⁊ nõdũ apparet q̃d erimus. Scim̃
aũt qm̃ cũ apparuerit similes ei erim̃ qm̃ videbim̃ sicuti ē. Amabilis q̃q3 est
sponse pulcritudo ĩ se. ſ3 illa longe delectabilior. q̃ nõ poterit ul' minui
ul' marcescere. q̃lis erit ĩ illa. potit eē mutato ul' vicissitudinis ob
umbrato. sic dr̃ iacobi. 4. p̃. tñ de ipe el ⁊c. Seq. capilli tui. ɔmendata
pulcritudie oculorum ɔmendat ⁊ capillorum. Sic ĩ oculis intelliguntur p̃lati
sic ĩ capill' subditi. pulc̃ dicebat ĩ illis q̃ sũt ĩ statu p̃uisoris. pulc̃ ē
illos q̃ sũt ĩ humilitate subiectois. Nã capilli ĩ ꝑ oculorum. Insensibiles se gerũt
⁊ tenues ⁊ tñ caput ornant custodiunt ⁊ defensant. q̃rum p̃ casio ꝉ
depilacõ maxa ĩhonestas ē. Sic subditi simplices laici ɔgruies se hu
militate. tenues paupertate. longi patiencia ⁊ longanimitate. molles
ɔpassione ⁊ pietate. flexibiles obediencie voluntate. capiti. i. xp̄o adhe
rentes. fide spe ⁊ caritate. De hiis capillis dr̃ luc. x. omnes capilli capi
tis uri numerati sũt ⁊c. Et iterum. capillus de capite nõ p̃ibit. decor q̃p
pe capitis ē honestas capillorum. ⁊ tot honor prelatorum ɔsistit ĩ honestis
moribꝫ subditorum. ecc. iij. de honorante p̃tem ĩ filijs. Job. ap̃. Quis
gl'ia mea q̃s corona nõne vos ĩ dño ⁊c. Valet capilli. i. subditi si
miles se ɔgruis capr̃. Flos dr̃ ɔ capilli sponse se sic pulc̃ capr̃ ĩ visto
n. ca ɔmendaris sicũ pilosa ab moď capr̃ recreatis. ſ3 a carnali sp̃iale
ab ... ⁊ ad ɔtemplaciones simplices subditos ĩ quorum ordinata vita ɔsistit
Greges decor ecc̃e nos ɔsummetur. ɔgreges capr̃ sũt simplices aĩe
electorum. sic oculi columbarum sc̃ ɔtemplatores p̃latorum. ⁊ dr̃ greges p̃p
unitate fidei ⁊ caritatis. Caprarum p̃p ɔdicõem abstinencie ⁊ sobrietatis. i.
vnde n. caps vescũ ɔsueuint. ⁊ p̃p ɔdicoem simplicitatis sũ humilitatis
p̃terea p̃p ... sagacitatis q̃ capra sp̃ ad alta tendere ⁊ p̃tes supio
res herbarum ⁊ arborum sp̃ carpere ⁊ comedere. Sic greges dñi meliora
eligunt p̃cepta ⁊ q̃ru3 ... ɔsilia fortiora sũ altiora. Job. xxxix
eculit montes pascue ⁊ uirencia ⁊c. Vn̄ se. q̃ ascenderunt de monte Galaad
Galaad ad litteram ē mons ... iordanem ĩ pascuis uberrimis. ⁊ ad alen
da pecora valde apts. ubi laban inuenit iacob cũ suis uxoribꝫ ⁊
gregibꝫ ĩ terrã natiuitatis sue reuertente. q̃ vos sic ē dc̃s. q̃ ibi ...
... lapidũ acuo ĩ testimoniũ fedis. locũ ... galaad. i. acuũ
testimonij vocauerunt gñ. xxxi. h' ẽ mons pascuis fecundus. ipm̃ ẽ
q̃ dr̃. mons ĩ ... designat. In q̃ fide doctrina ⁊ ...
eccl'e saluberrima pascua inueniunt. hunc monte greges capr̃ ascen
dunt qui fide ... Ibidem pascua inueniunt. qui eccl'e sacramenta
percipiunt ⁊ assumunt. Sed de hoc monte ascendunt qui mediante fide ad monte

viiii.

cum pervenit exprimitur. Dentes tui sicut greges tonsarum. Descripta pulcritudine ex prelatorum subditorum subiungit de pulcritudine conversacionis et fortitudine doctorum et predicatorum qui dicuntur dentes quia peccatores et infideles invectivis doctrine corripiunt et eorum vicia mordent et placidum. correctos vero in alimentum corporis ecclesie traiciunt cibum dentibus masticatum in incudem conterunt. Petrus quia dictum est Act. x. Surge macta et manduca. Cuius dentes panem vite et scripture sacre [illegible] digerunt et radunt ut sic maioribus maiora a minoribus minora capiantur. Tales dentes fuerunt Ieronimus, Dionisius, Gregorius, Augustinus. Dentes autem predicatores et alii viri spirituales dentes propter multa. Si quidem fortiores et maiores pluribus et fortioribus tolle maxillam radicantur. Sic anteriores dentes qui dicuntur [illegible] unica habent radicem et ideo de facili cadunt propter radicis debilitatem. Canini vero dentes qui dicuntur collaterales duplices habent radices. Maxillares vero tres vel plures et ideo in suis fundamentis fortiores et stabiliores figuntur. Horum duarum fundamentum est C. Dentium radices dona sunt graciarum et virtutes quibus homo magis et minus fundamento suo i. Christo fortius innititur. i. cor. xii. divisiones graciarum sunt idem autem spiritus. et divisiones administracionum sunt, idem autem deus qui operatur omnia in omnibus. dividens singulis prout vult. Alii quidem uno tantum alii bino sermone alii graciarum tantum etc. habent a radice unicam quia habent scientiam et minimam et ideo possunt timere casum et ruinam. Sic dentes anteriores qui quidem in apparencia ceteris sunt priores sed tenuiores in substancia et in radice debiliores et ideo ad casum sunt proniores. Sic sancti quidam tenues sunt in debilitate in vita et tamen volunt magni esse in apparencia. Sed alii pro radice caritatis et bonitatis [illegible] radicati sancte et virtutis domino adherent velud dentes maxillares et molares ad conterendum panem vite et ad distribuendum sibi sunt aliis fortiores. Ieronimus dicit de Moyse Deut. xxxiiii. dentes de capite eius non sunt moti. Ioel. i. dentes eius ut dentes leonis et molares eius sicut catuli leonis. iii. Reg. x. dentes elefantorum. IIII dentes ex frigiditate in eis durante candescunt et dealbantur. Sic sancti predicatores et viri spirituales continentie que inter cetera membra ecclesie magis candidi sunt inter innocencia et continentie puritate. Sic dicitur Tren. iiii. candidiores sancti sunt nazarei eius nive, nitidiores lacte. Ieronimus dicit Gen. xlix. pulcriores sunt oculi eius vino. dentes eius lacte candidiores etc. De hiis dentibus dicitur Eze. xxvii. dentes eburneos et hebeninos commutaverunt pro precio tuo. Ebur quippe frigidum est et candidum et hic calefaciendum [illegible] utilissimum. Dentes qui eburnei sunt viri sancti in quibus ardor gaudiis extinguitur et candor pudicicie durat. IIII ordinate adiuncte coniunguntur et quibusdam nervis invicem colligantur. Sic sancti predicatores quidam sunt et mutuo et [illegible] [illegible] nervo cum caritatis adiuncte copulantur et mutuo ac decenti ordine maiores minoribus coaptantur. Unde de eorum coniunctione dicitur Iob xxxviii. Numquid coniungere poteris micantes pliades etc. Io dicit apostolus quod omnia secundum ordinem fiant in vobis. et ad Col. ii. Gaudeo videns ordinem vestrum et firmamentum eius que [illegible] in Christo Iesu. Dan. vii. erant et ordines in ore illius lv

et in dentibus eius principes est. Tres ordines dentium. tres singulariter ordinales doctorum
quibus quidam sunt quasi dentes incisores solo scilicet predicationis morsu aliorum vicia rep-
henderent. alii sunt qui reprehendendo quasi dentes canini et colaphizarent pec-
ca a simplicibus delicta examinando discuciunt et constringunt. sic Job qui
dixit. Causam quam ignorabam diligentissime investigabam. Sunt et den-
tes qui velut molares cuncta in pectore reprehensa et examinando discussa iam
diffinitive corrigunt. primum et docuit iethro alium ordinem et quod dentes fuisse fi-
lios israel. Exo. xviii. Omnium contentiones et deinde minora iudicent.
quicquid autem maius est ad te referant et ipsi minora tantum iudicabunt. ¶ Den-
tes inter se pares cum nisi contenta cum ne excedunt et non conveniunt tenera se pa-
ciunt. non consapore cum nisi immutantur. Sic viri spirituales in temeritate
vel carnis cum nisi sunt non sapiunt. et carnalibus passionibus alligati iam ab omnibus
carnalibus delectationibus se expediunt et tamen condit soluti nichil sordis ut in
immundicia paciuntur. Conferte ante lacte sordi in Zach. ix. auferam sanguinem
de ore illius et auferam abhominationes de medio dentium eius et hic relinquetur
deo nostro et cetera. Dentes sicut cum nec illuminate corrupti sunt
filii israel. de quibus numeri xi. adhuc carnes erant in dentibus eorum et quibus non
dum defecerant et ecce furor domini ascendit contra eos. ¶ Et claudentur labi-
is ne pateant videantur. indecens enim est cum apperiuntur nisi cum labia risus
gratia dilatentur. Sic viri spirituales interius discipline custodia se coarce-
re secularibus negociis et occupationibus se exponant non forsitan compellente
risu carnalitatis. Job. xix. pelli mee consumptis carnibus adhesit os meum
et derelicta sunt tantum labia circa dentes meos. Caritas enim risus est quia omnia sine
cum gaudio sustinet. ¶ Dentes nimium sentit capita dolorem quem in-
secuit in mo sensibili paciuntur. vel cum eradicantur. quia non est dolor sicut dolor
dentium. Non enim est ita dissonum in paci esse in corpore vel adultum. sic cum clerici
vel doctores ecclesie indiscretius permiscuerunt discordias et persecutionem
seviant adinvicem pretendant. vel cum per exteriora scandala a capite nostro
christo separantur. Tren. iii. confregit ad numerum dentes meos cibavit me cine-
¶ dentium corruptio vel cum putridis et salsis humoribus infiguntur
vel cum animalibus perforantur. sic predicatorum et prelatorum corrumpit et adnullat
auctoritatem et doctrinam cum vermes malicie vanitate et putredinis humores gau-
per in corpore eorum dominantur. prov. xxv. putridus dens et pes lapsus. ¶ In talium de-
cium corruptione totum corpus esse quod obstupescit et leditur. unde dicitur per
Amos. iiii. dedi vobis stuporem dentium in cunctis urbibus vestris. Tales
indigent tonsi dentificio ut purgentur. Patet quod ex predictis quod multis
candidi esse conflictu caritate. cum nisi viri accendentes tempore liber-
tate. ordinati directe et iusta fraternitate. oves constancia et simulate a
sapientes eorum quod licet cum nisi voluntaria paupertate. vel cum consoli vel
huiusmodi antiqua malicia vel conscientia fecunditate. Tales igitur sunt sic greges
a silentes gregibus vel grandes simplices in vita et innocentes. Capilla tamque

uellera voluntarie amitterent. ad eternitatis pascua congregati [illegible] derent quod eorum fetu noue plus multiplicis fecunditatis aliene utilitati et fructuose insisterent. Hec omnia sunt ex ui et intellectu textus obicitur. Sta- uocantur greges. propter aggregationem mentium uoluntatem. Eze. xxxiiii. uos autem greges mei homines estis et cetera. Sed greges ouium propter innocentiam et simplicitatem. Unde nos populus eius et oues pascue eius. Sed non estimantur sicut oues occisionis. Tonsarum propter sustinentiam depauperationis seu propter uoluntariam paupertatem. ii. Cor. xii. sustinetis siquis accipit et cetera. et ad He. x. rapinam bonorum uestrorum cum gaudio suscepistis. et [illegible] ij. pelles eorum [illegible] et cetera. Que ascenderunt pro sinceritate in lauacro sacramentali gratie ad pascue eterne eternitatem sublimitate. Eze. 33. In pascuis uberrimis pascam eos in montibus Israel. Illic sunt isti greges fecundi immo habundante et feroci quod omnes gaudent. Gemellis fetibus quantum ad nouorum filiorum multiplicem fecunditatem. quod per tribus diligentiam nascuntur domino gemelli. i. actiui et contemplatiui. uel seculares et religiosi. uel prelati et subditi. uel quidam gentiles et iudei. Sed hii omnes gemina carne sunt sicut oues domini insignita. uel fide et opere adiuncte sunt distincta. Io. x. Ego agnosco oues meas. duplici scilicet caractere in singularis et cetera. Sic. Et sterilis non est in eis. qui uacet et studeat ecclesia liorum profectum et utilitatem sibi non. et aliis propter proficiunt et diuina plenius auget non desistunt. Deut. vii. Non erit in te sterilis. Solet autem in quibusdam ouibus esse sterilitas lactis ex defectu pascue. plus ex defectu non uellis. ex nepotum et spiritu [illegible]. Hec sterilitas respicit defectum doctrine. secunda defectum operationis bone. tercia defectum conuersationis honeste. Unde g[illegible] dicit dentes sponse. pulchre sunt greges tonsarum. Sed quare non dicit dentes tui sunt pastores ouium tonsarum. cum ipsi doctores pascant et reficiant greges animarum. Quia non illi qui officium pascendi alios suscepisse uidentur pascant ad alio et libere alii non dedignentur. Unde in hoc reprimit seuitiam multorum qui cum preesse non ut homines uel socii. sed dii uel domini uolunt reputari. Contra quod dicit Petrus .i. Pet. v. pascite gregem qui in uobis est. non dicit qui sub uobis est. sed qui in uobis est. [illegible] parcet sunt. [illegible] se ibidem. non quasi dominantes in clero et cetera. Comparantur autem isti dentes mistici dentibus ouium et ad differentiam dentium lupinorum uel serpentinorum. quia tales sunt uenenosi et nociui de quibus Ps. filii hominum dentes eorum arma et sagitte. qui uelut dentes [illegible] mordent uno modo molares. lacerant sed tamen maxillares ruminant odio. uel mordent dum et scindunt in [illegible]. Mich. iii. predicant pacem et mordent dentibus et cetera. ad Gal. v. si inuicem mordetis et cetera. Lacerant autem maliciosi detractores. Job xiii. quare lacero dentibus meis carnes meas et xxix. conterebam molas iniqui et de dentibus eius rapiebam predam. Ruminant et in nocendi machinatione. Ps. qui non dedit nos in captionem dentibus eorum talibus dentibus usi sunt iudei contra Stephanum. act. viii. stridebant dentibus in

ei. Sicut quidam mordebant ipsum increpando. quando dixerunt. Io. viii. demonium habes. Lacerabant eum detrahendo dicentes potatorem vini et vora-
torem carnium et amicus publicanorum. luc. vii. et Io. viii. hic homo non est a deo qui sab-
batum non custodit. Ruminabant autem quasi ipsum conspirando et in morte eius ma-
chinando. dicentes. Io. xii. quid facimus ecce totus mundus vadit post eum.
ysa. viii. quicquid loquitur populus iste conspiratio est. De hiis dentibus dicitur. apoc. xvi. de ore
bestie et de ore draconis et de ore pseudo prophete exierunt tres spiritus
immundi in modum ranarum. Tales dentes primo sunt et plurimum vehementer
nocivi. Iob. xli. circa gyrum dentium eius formido. deut. xxxii. dentes
bestiarum mittam in eos. Ier. viii. mittam in vos serpentes quibus non
est incantatio et mordebunt vos. ecc. ix. quomodo si mordeat serpens in oc-
culto silencio etc. Pusillanimes sunt tales sicut dentes putridi et limosi. corrup-
ti et vermiculosi et ideo sunt fugiendi. Sed dentes sponse sunt omnino quasi nil
mordeant increpacione invectiva licet quos latent gemitacione supplicii
et hic ruminent eruditione eternorum gaudiorum de quo ruminacione dicitur Cant. vii.
vinum dignum dilecto meo labiis et dentibus ruminandum. ¶ Ordinati sunt
autem dentes anime sunt sensus interiores quibus ruminamus actus et mores
nostros distinguendo quid bonum quid melius quid optimum quid immodicum.
vel immodicum. quid licitum quid expediens de quibus i cor. xiiii. cum perito eminentes
cos ex utero. probe ad modum dentium. Hiis autem dentibus ruminant quando
peccata sua in mente revolvunt et cum penitentia et penitencia satisfac-
tionis gratia ad memoriam revocant. Sic ruminare sic oportet peccatum
satisfaciant. penitencia: ut diminuant futura ut caveant. In tali ruminatione
debemus procedere circumspecte et loqui recte et subsequi deliberate. Circumspectio de-
ponit inutile negocium. Recto autem facit rationale obsequium. Deliberatio autem
ponit utile consilium. quare primum dicitur ysa. lx. leva in circuitu oculos tuos
et vide. Secundum dicitur i cor. xi. si nosmetipsos diiudicaremus etc. Tercium
dicitur ecc. xxxii. sine consilio nichil facias. De istis dentibus dicitur quod sunt si-
miles dentibus ovium tonsis. Tondentur enim animam et a ephi vel
a spiritu expoliantur. Aufert enim veterem conversationem. temporalem pos-
sessionem. carnalem affectionem. Primum vellus docet nos apostolus deponere
ad ephe. iiii. deponite vos secundum pristinam conversationem veterem hominem
hunc et ipse deposuit sicut dicit ad gal. i. audistis conversationem meam
in iudaismo quoniam supra modum persequebar ecclesiam. Deposuit et secundum vellus tem-
poralis possessionis. sicut ipse dicit ad phil. iii. que mihi fuerunt lucra hec arbi-
tratus sum propter christum detrimenta. Deposuit et tercium carnalem affectionem. ut patet act.
xiii. vobis oportebat primum predicare verbum dei sed quia indignos vos etc.
Hec tria deponere oportet ad hoc ut anima ascendat post ipsum. sic sequitur.
Que ascenderunt de lavacro. oves lote et a vellibus tonse et exhonorate longe fa-
cilius et levius possunt ascendere ad montana. Lavacrum quod quasi la-
vant omnes vel cotidie ut eruditum est deum. Generaliter sacramentale.

in quibus anime abluuntur. ad thronum   per lavacrum regenerationis spiritus sancti vel ex effusione
in nos hunc fundere etc. Septem autem sunt lavacra spiritualia in quibus anima est abluenda.
Primum est baptismalis regeneratio. Zach. xiii. Erit fons patens domui
David in ablutionem peccatorum et menstruate. Secundum est penitentialis lacrimatio. Psalmus Lava-
bis me et super nivem dealbabor. Ysa. i. Lavamini mundi estote. Psalmus La-
vabo per singulas noctes lectum meum etc. Tertium est spiritualis et sacra-
mentalis eucharistie perceptio. Unde dicitur in collecta: Sit ablutio scelerum.
etc. Sic est rei signum quod dominus in cena abluit pedes discipulorum. Jo. xiii. Genesis
xviii. Afferam pauxillum aque et laventur etc. Psalmus Lavabo inter innocentes
manus meas. Quartum est martirii pro fide Christi voluntaria perpessio. Apoc.
vii. Hii sunt qui venerunt ex magna tribulatione et laverunt stolas suas in san-
guine agni. Gen. xlix. Lavabit Judas in vino ~~pallium suum~~ stolam
suam et in sanguine uve pallium suum. Quintum est elemosinarum largitio. Sic dicitur
Luc. xi. Date elemosinam et omnia munda sunt vobis. Sextum est peccatorum confessio. Nam
ab omni sorde mundat quem libenter ... audit et alios ad audiendum solli-
citat et inducit. Jo. xiii. Mundi estis propter sermonem quem locutus sum vobis. Eze.
effundam super vos aquam mundam et mundabimini ab omnibus iniquitatibus vestris.
Septimum est iniuriarum remissio vel dissimulatio. Matth.   Dimittite et
dimittetur vobis. Nam qui alienam maliciam propter deum dimittit a propria ablu-
itur et purgatur. Jere. iiii. Lava a malicia cor tuum ut salva fias. Qui ita ad
purum dimittit et remittit ex corde excessum alienum, ac si cor a
malicia esset lotum. Hec sunt ablutiones de quibus dicit Helyseus ad Naaman
Syrum. iiii. Reg. v. Vade et lavare septies in Jordane et mundaberis. Hec lavacra
virtutes huius efficiunt, quia culpam condonant, penam relaxant, hostem de-
bellant, gratiam prestant. Sed hec figurantur in illis que acciderunt filiis Isra-
el ascendentibus de mari rubro. Nam submersi sunt hostes: ecce peccatorum remis-
sio. A labore luti et lateris sunt liberati: ecce pene mitigatio. Amalech vic-
torie fecerunt: ecce hostis debellatio. Mannam de celo receperunt: ecce gratie et glorie per-
missio. Dentes igitur sunt sensus spirituales qui omnia iudicant, omnia discutiunt, et profunda
dei que ad intima celestis sapientie medulla penetrant. Dentibus quippe indigebat
Johannes cum datur ei liber ad devorandum. Apoc. x. Dulcis fuit cibus liber Ezech-
ieli dentibus opus erat qui illum comminueret integrum et remolliret duri-
tiem ut levius posset deglutiri. Hii dentes in lavacro predicto debent balneari
ut sic facilius possint ascendere ad gemelles fetus pariendo, id est ad opera
gemine caritatis. ¶ Sicut vitta coccinea. Sic in pulcritudine et gratia dispositione
dentium sponse laudantur doctores et predicatores cibum vite ruminantes. sic
in labiis gaudeant gratie et divinis laudibus insistentes. Nam sic sponsa in-
diget oculis ad videndum et dentibus ad cibum spiritualem et misticum commolendum,
sic et labiis ad laudis et dulcis omnis eloquii proferendum. Job. xxvii. Delicta sua
labia tua dentes meos. Sophon. ult. Reddam labium electum ut invocent omnes
in nomine ~~uno~~ domini et serviant ei humero uno. Hec labia sunt vitta coccinea sunt rubicunda.

Nota vii. lavacra quibus oportet animam ablui.

Ps. mess.

quia in uittis spiritualibus continue continentur feruor deuotionis. ex tinctura vel ex iugi
memoria dominice passionis. ad gal. ult. stigmata domini nostri ihesu christi in corpore meo por-
to. ii. cor. iiii. mortificationem domini nostri ihesu christi in corpore nostro circumferentes ut et uita
eius in corpore nostro manifestetur. Comparantur autem tales per uitte propter cogitationum et affe-
ctionum colligationem et coniunctionem desideriorum. in desideriorum in dim-
slam uitta est ligamen quo inuicem et colligantur crines mulier-
is in unum et capitis coaptantur et ne effluant constringuntur. Per capil-
los capitis significantur cogitationes. desideria. et affectiones uarie. que in de
capite oriuntur. que omnes tempore in unum sunt recolligende et capi-
ti nostro quod est christus omni studio coaptande quia non sint permittende euagari.
Hec autem capillorum et uitte restrictio fit potissime ex iugi memoria dominice pas-
sionis. Sicut hec labia uitte coccinee vel rubee comparantur. hanc uittam
habet in capite omnis anima perfecte in corde. i. cor. xi. omnis mulier orans
non uelato capite deturpat caput suum. unum enim est ac si decalua-
retur. et cetera. Per huius labia significatur eloquium dulce vel eloquium deuotionis o-
ris et hymnus confessionis et gratiarum actionis. Tale eloquium dulcem re-
sonat in auribus dei et sanctorum angelorum. eccli. vi. verbum dulce multiplicat
amicos. prov. xvi. fauus mellis verba composita. eccli. l. amplificauerunt
psallentes in uocibus suis et factus est sonus suauitate plenus. Psalmus in
conspectu angelorum psallam tibi. et eccli. xlvii. In omni opere dedit confessionem
deo excelso in uerbo glorie et de omni corde suo laudauit dominum. et se idem
stare fecit cantores contra altare et in sono eorum dulces fecit modulos.
Vel labia sponse dicuntur doctores ecclesie. doctores enim sponse dicti expo-
sitores scripture. qui cibum anime conferunt in scriptura exposita et tendunt. Labia
non dicuntur quia loquendo et sermocinando aliis aperiunt. mal. ii. labia sa-
cerdotis custodiunt scientiam. exo. xxv. facies in mensa sponsi labium
aureum per circuitum et ipsi labio coronam interrasilem altam. iiii. digitis
et super illam alteram coronam aureolam. Labium aureum mense omnia sig-
nificat doctores qui claritate celestis sapientie fulgent. prov. xxii. qui
diligit cordis munditiam propter gratiam labiorum habebit amicum regem. Psalmus
diffusa est gratia in labiis tuis. Corona est dignitas sive potestas. quia doctores percipiunt
dignitatis in iiii. generibus. ii. ad thi. iii. omnis scriptura diuinitus inspi-
rata utilis est ad docendum nescientes. ad arguendum negligentes
ad corripiendum in malo persistentes. ad erudiendum penitentes uel dila-
incipientes. Aureola est doctorum remuneratio specialis seu corona.
Hec autem labia sunt sicut uitta. quia per disciplinam se arctant et auditores suos
capiunt vel coaptant et constringunt. exo. xxviii. facies laminam de auro
purissimo in qua sculpes sanctum domino ligabisque eam uitta iacintina et erit
super tyaram imminens fronti pontificis. Lamina aurea in qua fuit nomen domini scrip-
tum. vel peregrinatio. vel principium vite passionis istius dominice passionis
memoria per quam uita perdita in adam et mortuis restituta. Hec uitta iacintina

Ab hic

fronti appensus et alligatur. quod dominica passio ante memoriam commendatur. Tercio vult
dicere. quod labia sponse sunt plene et rubea. sicut vitta coccinea que rubeo colore
est. quod ingneo est tincta et significat quod sermo predicatorum debet esse ex passione colorata
et caritatis ingnee [illegible] intincta. Hec illa vitta coccinea que suspensa
ad fenestram raab ipsam a mortis periculo liberavit. Iosue ij. et vj. Reg. j.
vestiebat vos coccino et prebebat ornamenta aurea cultui vestro. Istud coc
cinum bis tinctum dicitur propter duplicem passionis ex compassionem. quod sanguis ex sponsi
sit in mente per memoriam et amorem. Sic in corde per imitationem. Exo. xxv. a. et
xxvi. a. et f. Et leuit. xiiii. a. Rubor quippe in labiis sanguinis proprie est. et in
[illegible] sanguinis et vigoris nisus. Sicut liuiditas sanguinis est de
fectionis inicium et extinctionis caloris nisus. Ex quo patet quod illi soli inimici
sunt quia sanguinis ex vestigio sunt ipsius. Exo. xij. Assumentes de sangui
ne et ponentes super utrumque postem. Ex labiis sic tinctis sic coloratis pro
cedit eloquium dulce. quod est verbum predicacionis sicut scriptum est quam dulcia sunt faucibus meis
eloquia tua super mel ori meo. Dulcis est in pia sententia et amolescens. Ecc. vj. Ver
bum dulce multiplicat amicos. Dulcissimum vero est in mansuetudine aliorum cor
reccionem. Sic quando tenuerit mansuetudo et corripientem. Ij. Thy. ij. Oportet eum
esse mansuetum docibilem et pacientem cum modestia corripientem etc. Ps. Corri
piet me iustus in misericordia et increpabit me etc. Correctio enim seva et ama
ra multis contraria est et nociva. Sola enim dulcia quandoque credibilia sunt et nutritiva. Cor
reptio vero nimis severa aut nimis dura magis solet impedire quam promoue
re. patet in roboam. iij. Reg. xij. Moraliter loquendo sponsa est anima. et labia
oris eius gaudiosa sunt digna. Illam labium interius est timor. Sed vero amor vel
labium unum est interius. aliud exterius. Labium vero interius est amor. superius. Secundum est
caritas. Judith xiii. f. pereunt cum labiis [illegible] meus. Ista labia si
fuerint rubea per amorem et caritatem. mobilia et flexibilia per compassio
nem et pietatem. verum superbie et elationis intumescentia per spiritum humilitatis spo
lianti, in mediocri decorabitur. Tunc potest dicere illud Ps. labiis exultationis lau
dabit os meum. Ex istis labiis procedit eloquium dulce. quod omnis affectio que procedit
ex principiis amoris vel timoris deo dulcis est. Unde Cant. ij. Sonet vox tua
in auribus meis. quod vox tua vox dulcis. Ista labia vitte coccinee
sunt similia. quod michi attendunt principaliter vel passionis dominice assimilacionem
[illegible] a rosco ex sanguine alieno est in coccineum. [illegible] quod
[illegible] et semper mortem [illegible] i. Cor. i. predicamus Christum crucifixum et
ad Gal. ult. Michi absit gloriari nisi in cruce domini nostri Jhesu Christi. Sequitur. Sicut fragmen
mali punici. genarum. Hic sponsa in abstinentibus sive martiribus que
tamquam gene sponse et coloribus multis exponitur. Sic dicitur Ysa.
l. Genas meas dedi vellentibus et conspuentibus in me. Hec gene in quibus ma
relucet sedes verecundie seu pudoris. religiosos et sanctos viros significat.
quorum vita martirium est super terram. Huius pro pomis puniceis comparantur
id est malis granatis. quod quandoque sicca rugosa pallida et exterius sunt exterius

fructus uero rubea humida et multiplici granorum distinctione repleta et refer-
ta et ordinata. sic sunt de martiribus sic est et de presentibus religiosis
seu claustralibus qui quotidie carnem mortificant cum spiritu cum rigore sancti
uiuunt. sic dicit apostolus ad Gal. Vnde est ita non est nimio ante [illegible] ge-
ne sponse .i. ecclesie sunt patientes et abstinentes. in quibus duplex patientia ex-
geritur. scilicet in labore actionum. et in dolore passionum. In his duobus quasi in dua-
bus genis maxime apparet pulcritudo et mundicia sponse puritas et honestas. Iste
gene sunt sicut fragmen mali punici. continentes grana significantia grana que
actionum proferunt. [illegible] candida. feruore dilectionis rubea. propter fruc-
tum interioris patientie. Ro. v. sed gemimus uel [illegible] patie-
ntie se habent. fractura dolorum manifestat. Job ii. [illegible]
[illegible] latuit. sed quod uel quantum habet fractum adhuc [illegible] ostendere. sic
[illegible]. Ex hac fractura mali punici distillat uinum suaue toti ecclesie
salubre .i. uinum compassionis et compunctionis deuotionis et spiritualis deuo-
tionis et spiritualis exultationis. Tale uinum effluit a uiris perfectis uariis tribulationibus
actis et confractis uelut a pomis punicis siue malogranatis. Continent enim sic
exterius squalidi et attenuati propter abstinentiam et labores in corpore. humiles
tamen sunt propter deuotionem interius. candidi per castitatem. rubicundi per patientiam.
ordinati per caritatem. dulces et sapidi per pietatem. [illegible] debet potum ex
uino condito et mustum malorum granatorum meorum. Talia est quasi fragmenta
eorum reliquerunt post se sancti martires punici. sic de ipsorum laudibus can-
tat ecclesia. non tamen resonat uox querimonie. sed corde tacito mens bene con-
scia conseruat patientiam uel cortices duriciam. Talia fragmenta punica
uel cortices duriciam. non sunt contempnenda. immo omni studio recolligenda.
quia ab illis multum multis utile et salubre eligitur. Io. c. vi. col-
ligite fragmenta ne pereant. Mala igitur fracta ostendunt granum malum
sic tales aliis ostendunt formam bene uiuendi et exemplum. Malum non frac-
tum. extra habet occultam pulcritudinem karismatum et donorum. Sed quando
Dominus uult istud [illegible] fragmenta ostendit propter utilitatem et profectum aliorum
sicut preceptum est in exo. xliiii. [illegible] aliis uestibus [illegible]
[illegible] exeant foras ad populum. Sic sanctus [illegible]. absque eo quod intrinsecus
latet. Sed hic dicitur propter ypocritas qui exteriora sua miro studio excolunt.
et miro apparatu exornant. et interiora sua omnino inculta dimittunt. quasi
[illegible] non sit displicere Deo qui uidet intrinsecus sed hominibus qui uident exte-
rius. quasi facilius sit fallere Deum quam hominem. aut quasi Deus magis amet exte-
riora quam interiora. cum tamen sit. Mt. xxiii. Ve uobis scribe et pha-
risei qui mundatis quod deforis est calicis et parapsidis. intus autem pleni estis ra-
pina et omni immundicia. Munda prius quod intus est calicis et cetera. Sicut turris David col-
lum tuum. Declarauit superius pulcritudinem ecclesie quantum ad statum martirum
quos per mortificationem carnis et sanguinis effusionem comparauit fracture
malorum punicorum. Hic tendens describere laudes eius quantum ad statum suum concionem uel

officium confessorum. propter quod nullatenus membra capiti coniunguntur. Et quia ad hoc
sunt necessarii et summe utiles in ecclesia confessores ut membra que a capite per pec
catum sunt alienata mediante confessionis beneficio et influente potestate
ligatorum et confessorum proximo deo reconcilientur. Et tamen ... membra quod est capiti
esse compatientissimi. Unde sicut prelati vocantur oculi sponse propter sapientie subti
litatem. Dentes vero propter pacis strenuitatem. Ita dicuntur hic collum sponse propter
auctoritatem reconciliandi peccatores deo et absolvendi potestatem. Collum nam
que inter caput et corpus est intermedium vehiculum cibi ad corpus inmittendi. Vehiculum etiam
spiritus et motus ad totum corpus sensificandum et movendum. Et per influentiam virtutes a cere
bro recipit et recepta ad ceteras inferiores mediantibus nervis transfun
dit. In quo maxima corporis plenitudo fortitudo consistit quo fracto aliter statim
deficit atque perit. Sic hoc totum convenit confessoribus et prelatis qui inter
deum et peccatores mediatores sunt et intercessores. Deuteronomium v. Ego sequester
et medius fui inter dominum et vos in illo tempore ut annunciarem vobis verba
eius et cetera. Preterea mediante collo cibus ad membra nutrienda transmittitur. Et
per prelatos et panis doctrine et panis sacramentalis gratie ad membra ecclesie spiritu
aliter saciandum et nutrienda derivatur et mittitur. Io. vi. c. xiiii. quod
dominus panes benedixit fregit et dedit discipulis et ipsi apposuerunt turbe. Et
manducaverunt omnes et saturati sunt. Et iiii. Regum x. dixit heliseus mini
stro da populo ut comedat. Sic Genesis xliii. precepit dispensatori domus sue dicens
occide victimas et instrue convivium quia mecum in meridie comesturi sunt et cetera. Per h
ec ad ipsos prelatos in quorum sunt confessores a quibus tamen a capite derivata
est auctoritas absolvendi et ligandi ut mediante eorum ministerio
virtus spiritualis et gratie influentia inferioribus membris ecclesie conferatur. Unde
Iob xxxix. Prebebis equo fortitudinem et circumdabis collo eius hinnitum. Dominus enim
collo hinnitum dedit quia docendi et absolvendi potestatem contulit confessoribus
et accessit. In hoc collo maxime viget esse fortitudo. Et ideo turri david comparatur.
Iob xli. In collo eius commorabitur fortitudo. Debent enim esse doctores et confessores tur
ris propter fidei fortitudinem propter rectitudinem spei et caritatis altitudinem. vel
propter altitudinem vite et scientie que in talibus esse solet. Et propter rectitudinem quia non ad
dexteram prosperitatis nec ad sinistram adversitatis debent declinare. Nam turris
in alteram partem declinans ruine proxima est. Sicut enim turris in prelio totius
castri vel civitatis. Capta enim turri vel diruta tota civitas facile
expugnatur. Sic in ruentibus prelatis et confessoribus seu sacerdotibus propter peccata
tota civitas ecclesie remanet indefensa. Sic ideo vocantur sacerdotes turris. Non tur
ris babel id est confusionis. Sed turris david id est manu fortis vel aspectu desiderabi
lis. Que edificata est cum propugnaculis. id est firmissimis scripturarum sententiis. Vel propug
nacula sunt scripture documenta vel argumenta vel esse sanctorum vel sancti
orum miracula quibus hostibus ante invincibiliter est resistendum. Canticorum ultimo. Si murus
est edificemus super eum propugnacula argentea. Dominus namque turri propugnacula
superaddidit quia doctoribus ecclesie scilicet apostolis aperuit sensum ut intelligerent

sapientes · et qui faciendi miracula gratiam perceperunt · et sic sacramenta dis-
tribuendis gratiam auctoritatem. Mille clipei · unde et sacerdotibus preceptum fuit
ut armati precederent fratres suos. Josue · ij · li · u · in quibus et subditos prote-
gere et hostes .i. demones · hereticos et alios infideles expugnare. Jo
[illegible] · dependent clipei ad defensandum · Sed omnis armatura fortium
ad impugnandum · nam verbo et exemplo et [illegible] tenentur sacerdotes sub-
ditos defensare · ad he · xiij · Mementote prepositorum vestrorum qui vobis
sunt locuti verbum dei quorum intuentes exitum conversationis imitamini fidem.
Omnis que armatura fortium · Est sufficiens defensio subditorum quia prelati [illegible]
[illegible] pro salute subditorum defensando subditos tanquam clipeos se opponunt
sed demones expugnando, vitia in aliis destruunt. hanc armaturam
describit apostolus ad ephe · vi · Induite vos armaturam dei et cetera. Clipei
qui dependentes sunt arma resistentie et defensionis · Tales ergo clipei fu-
erunt [illegible] quos posuit clipeos in domo saltus · iij · Reg. Sed istos
clipeos abstulit Sesac rex egypti et posuit pro eis ereos · 3 · Reg · xiiij.
Jam non clipei esse quondam videbantur aurei · nunc erei inveni-
untur. Item in montibus gelboe clipeus Saul abiectus est ac si oleo
non esset unctus · ij · Reg · i · et iudicum · v · Clipeus et hasta non apparuit in mi-
libus israel. Mille autem clipei significant multitudinem omnium illorum
que possunt resistere in singulis peccatorum. Item contra superbiam invenitur cli-
peus humilitatis. contra luxuriam clipeus castitatis · contra avaritiam clipeus pie-
tatis · et sic de aliis · Tales clipei inveniuntur in turribus esse · psalmus · xliij.
Surgite principes arripite clipeum et ingrediantur per portas duces. Duo
ubera tua sicut duo hinnuli · Ostensa laude sponse in membris officialibus
capitis. Descendit ad membra radicata in summitate pectoris. Sic que spon-
sa est commendabilis in prelatis et doctoribus que ecclesiam decorant et perficiunt in acti-
va · ita commendabilis est in contemplantibus · i · in religiosis et claustralibus qui or-
nant statum ecclesie et delectant in contemplativa · predicta sunt dicta de collo et
labiis · capillis · dentibus et oculis · In quibus officiis per diversos actus com-
mendantur predicatores et prelati qui velut oculi secreta dei perspiciunt · dentes
ut qui malos mordent et corripiunt · labia sunt qui predicando mirabilia
scripture aliis aperiunt · Gene · qui pro defensione aliorum ictibus se ex-
ponunt · Colla autem qui [illegible] esse predicatoribus tribuunt et [illegible]
cum [illegible] et coniungunt. Jo hic subiungit de uberibus in quibus precipue
dulcedo esse refectionis uberius continue. Talia autem ubera sunt contemplativi
qui boni [illegible] ubera [illegible] compositionis · dispositionis · collocationis et operationis. Item in
uberibus consideratur iij · scilicet situs et effectus. Materia que de [illegible] corporis in materia ista
est materia carnea · mollis et alba · spongiosa · [illegible] et [illegible]
[illegible] · a lacu incipiens et [illegible] [illegible] [illegible] attrahens
et dealbans et in lactis naturam convertens · in pectore situm habent · Sic
contemplativorum [illegible] · mollis est per compassionem et pietatem · alba per mundiciam

et castitate. spongiosa gemina .i. et carnosa per humilitatem. nervosa ut nervis et arteriis coniuncta per caritatem. sexto calidis pectoris ubera ecclesie conponuntur. Item quippe cordis huius teneram et molle ad compassionem ubique. Job qui dicit xxxi. ab infancia crevit mecum miseratio et de utero matris mee mecum egressa est. et xxx. flebam quondam super eo qui afflictus erat et compaciebatur anima mea etc. Tale cor [illegible] nos habere debemus. Eze. auferam a vobis cor lapideum etc. similiter nota ubera ecclesie debere esse alba et munda per continentiam. Cor mundum crea in me deus etc. Sub hoc vero figura vidit Johannes filium hominis accinctum ad mamillas zona aurea Apoc. i. Item carnosa et spongiosa per humilitatem. Ysa. xi. delectabitur ab ubere et in caverna reguli qui ablactatus fuerit manum suam mittet. Ideo dicitur quod sponsa habitare in cavernis maceriae. Item nervosa sunt ubera nervis .i. et arteriis contexta. et hoc refertur ad unitatem ecclesie connexionem et caritatem. quia sunt coniuncta et connexa in operibus caritatis quasi nervis et iuncturis perfectionis. Eze. xxxvii. dabo super vos nervos et succrescere faciam super vos carnes etc. De hac nervosa connexione dicit apostolus ad Eph. iiii. veritatem facientes in caritate crescamus in illo qui est caput Christus ex quo totum corpus compactum et connexum per omnem iuncturam in augmentum corporis in edificationem caritatis. Item ubera sunt rotunda et sperica sive figura. et ideo dicuntur a rotunditate mamille. ogalon enim grece rotundum dicitur latine. Et talis forma est contemplationis mentibus congruenti in quibus nulla prius angulositas invenitur. Ideo dicitur. Johannes ubera tua sicut botri vinee et odor oris tui sicut odor malorum. botrus enim sicut mamilla est rotundus et inferius latus. sed in fine oblongus et acutus. quia convenit sic hi qui contemplantur Christum tenent in radice caritatis. sed in extremo contemplationis velut in cono circulariter dilatantur. Infra ubera mea sicut turris et facta sum coram eo quasi pacem reperiens. Item ubera in pectore sita in libro nobilissimo sunt membra. Nam illa ideo collocata natura in pectore circa regionem cordis. ut per calorem cordis sanguis decoctus in naturam lactis facilius convertatur. quia sanguis per venam que dicitur concava ad cor venientes et deinde ad pectus et ubera porrectis et pertingens sed in spongiosa ubera se recolligentes ubi calore in naturam lacteam convertantur. Cor Christi est vite et singulare ipsum est a quo nostra vita procedit illa et ipse dicitur est summa veritas et vita. hunc cordi unius religiosi [illegible] haereticus [illegible] Ideo dicit dominus Jo. xvii. rogo ut ipsi in nobis unum sint sicut ego et tu unum sumus. Ab isto corde hauriunt ubera sponse sanguinem per memoriam dominice passionis. Job 39. pulli aquile lambunt sanguinem etc. hic sanguis in meditatione cordis receptus et amore fuso in corde ebullientis et decoctus in naturam lactis .i. summe dilectionis in unum convertitur. Deut. 33. inundationes maris quasi lac sugent. et Pro. xxx. qui nimis emungit elicit sanguinem. et qui fortiter premit ubera elicit butirum.

Nota quod resti et [illegible] dicuntur duo ubera ecclesie

et c. v. bibi vinum cum lacte meo. ſlam quia lac igitur inebriat mentem sicut vi-
num et reficit ac dealbat sicut lac in dissimili. apoc. dealba-
verunt stolas suas in sanguine agni. prov. v. ubera eius inebrient te omni tem-
pore et in amore eius delectare iugiter. ſſſſ Ubera pure complexionis par-
vulis prebent utilia alimenta. Sic viri spirituales et contemplativi oratio-
nibus et suffragiis debilia membra ecclesie nutriunt et confortant et non
verbis nec exemplis intuitu retentium parvulis in Christo affluentissime
administrant. ysa. lx. suggens lac gentium et mamilla regum lac-
taberis. levit. xxvii. bos ovis capra cum genita fuerint vii diebus
sub ubere erunt matris sue. die autem octavo et deinceps offerri poterunt.
Talibus uberibus educata fuit ecclesia primitiva. Joel ii. congregate par-
vulos sugentes ubera. Sed iam sunt ecclesie illius temporis vallida et soluta quia
bono lacte et sapido vacua et inania. temporibus autem istis languens ecclesia
velut famelica. quia et si multa videantur ipsa habere ubera. tamen vel
sunt arida vel lacte corrupto plena. osee. ix. dabis eis vulvam
sine liberis et ubera arentia. Patet ergo ex predictis quare nomine uberum intelli-
guntur et condiciones claustralium et contemplativorum a quibus maxime dulcedinis re-
fectio procedere consuevit. Tales autem comparantur duobus hinnulis capree ge-
mellis. quia ab una matre scilicet ecclesia sunt geniti. gemelli ab uno patre deo geni-
ti communiter. Vel dicuntur hinnuli propter alacritatem et velocitatem quibus omnia terrena tran-
sciunt et ad prerupta collium celsiora scilicet i. ad sedes angelorum contempla-
tores ordines et celestium habitatorum mansiones mente devotissima efferun-
tur. Vel et tamquam capree inter agenda et non agenda acutissime discernunt et a
mortis pedibus omnium venatorum i. demonum et peccatorum insidias declinan-
do vel transiliunt et effugiunt vel transiliunt et evadunt. Vel dicuntur gemel-
li propter mutuam morum conformitatem et puritatem. Et etiam propter gemine caritatis societa-
tem. quia semper melius est duos esse simul quam unum. habent enim emo-
lumentum societatis sue. sic in ecc. iiii. Dominus etiam Jesus misit discipulos binos et binos
ante faciem suam. luc. x. propter hoc et deus geminavit aures oculos nares ma-
nus pectus et pedes. ut uno paciente membro defectus unius membri alterius sub-
sidio suppleretur. Bene ergo dicuntur ubera duo hinnuli et hii gemelli i. lau-
de societatis connexi et pretiosi sue conformitatis. ſlam hec tamen perpe-
tue vite religiosam ordinant et claustralem. sed ut honestam et pacificam
societatem simul habeant. ut ordinata caritate se diligant. Et ut in
singularitate morum vestitus et vestis coherent et conveniant. Sicut hii
vere figuram dicitur in actis ii. quod erant omnes discipuli pariter congregati in eodem
loco. psalmus. ecce quam bonum et quam iocundum habitare fratres in unum. Sic de apostolis
dicitur acti. iiii. Erat omnium credentium cor unum et anima una in domino. et psalmus. qui in-
habitare unius moris in domo. Tales hinnuli fuerunt apostoli primitivi. Sunt
dicti et lactei domini deputati ad iudicium discernendi gratia predicationis velo-
cissimi. ad cognoscenda vero secreta acutissimi. Sed ad omnia currentibus ponda

sunt pugienda

esse fugienda levissimi. Ad evadendos predones altissimi. Ad eterna refectionis pascua in paradysi deliciis adquirenda quieti. Et ideo dicit. Sed de hynnulis qui pascuntur in liliis, id est delectantur et reficiuntur in donis celestibus, et cervis quorum liliorum candescendit fragrancia et decore. Vel pascuntur in liliis, id est in floridis sep[illegible] sententiis sanctorum, in spiritualibus ecclesie sacramentis, sive in moribus inviolatissimis et honestis. Sciendum quod in diviciis temporalibus velud in spinis et tribulis delectantur, non hynnuli sed asini potius sunt dicendi. Similiter qui in deliciis carnalibus [illegible] in cadaveribus, non hynnuli sed lupi sunt arbitrandi. Similiter qui in honoribus istius vite vanis iocundantur, non hynnuli dicendi sunt sed onagri qui in solo vento delectantur. Sed ut onager in [illegible] hiemo attraxit ventum amoris sui. Job xi. Vir vanus in superbia erigitur etc. Osee xii. Effraym pascit ventum etc. Et Jere. omnes pastores tuos pascet ventus. Sed hynnuli isti pascuntur in liliis quia flores hunc delicatos, candidos, rotundos et in superiora inclinatos. Sed hec pastura non est in umbra vel hora sed sempiterna, quia tales incipiunt refici in via et non cessabit donec aspiret dies, id est usque ad diem iudicii quando omnia manifesta fient. Ro. xiii. Nox precessit etc. Et inclinentur umbre, id est cessabit omnis obscuritas et ignorancia, omnis mortalitas et miseria, omnis vanitas, omnis defectus et figura. Sed hec dicta ii. diligencius est expositum. Vadam ad montem myrre et ad collem thuris. Post membrorum sponse diffusam commendacionem eius supponit consolacionem. Sciendum ex quo ipsa sponsa est in singulis membrorum pulcritudine formosa inventa ab ipso sponso et ab eo consolacionem digna est reputata. Et ideo ad consolandum ipsam inter lilia pascentem et sponsi adventum non sine desperante promittit se venturum. Quatuor autem hic ponuntur. Primo se venturum ad sponsam asserit et affirmat, et hoc in ista clausula. Secundo sponsam ad se [illegible] sollicitat et invitat, ibi: Tota pulcra es. Veni etc. Tercio causam istius vocationis assignat, quia amat, ibi: Vulnerasti cor meum. Quarto ostendit causam amoris, scilicet quare amat, ibi: Quam pulcre sunt mamme tue. Dicit ergo: Vadam ad montem myrre, quasi diceret sponsus: quia sponsa est [illegible] et [illegible] clariter tam pulcra et in dictum me expectaverit inter lilia, non restat nisi quod vadam ut consolarer tam formosam. Hec sponsa que pascitur inter lilia est ecclesia sive fidelis anima que nunc est inter scripturas et ecclesie sacramenta, expectat sponsum et aspirat ad eterna ubi nulla est umbra sed dies et meridies, id est claritas sempiterna. In presenti vero est umbra multiplex. Prima est umbra fallacie ubi dormit ille serpens antiquus, coluber tortuosus. Job xl. Sub umbra dormit in secreto calami. Secunda est umbra scilicet cognicionis enigmatice et obscure ubi sponsa quiescit. Cant. ii. Sub umbra illius quem desideraveram sedi. Tercia est umbra figure sub qua sponsus delitescit. Sub umbra enim figure sacramentalis latet sponsus et occultatur, ut dicitur Ysa. xlv. Vere tu es deus absconditus. Sed has umbras relinquere ut penitus effugiam sponsa desiderat et quousque aspiret dies cui non succedet nox inter lilia hic respirat. Quod fiet cum sponsa introducetur ad patrem luminum apud quem non est transmutacio nec vicissitudinis

Ad

contra

Radio

Nota de umbra

Dies

qu[illegible] w[illegible]

obumbratio. Et ideo sponsa sibi reficitur odore. donec ille candor lucis eterne illucescat. Sap. vii. Sponsa interim in lilio comedit candorem et odorem. In odore significatur gratia fidei et sacramenti. In candore gratia ipsius spei. In nocte odorem sentimus. candor autem non videtur donec aspiret dies. Nam ipse candor diei est et inde hominis tenebris perit vel umbris. Ad sponsam que inter lilia commorantem festinat sponsus dicens. Vadam ad montem mirre. Set quis iuste quod sponsa expectat in liliis et sponsus vadit ad montem mirre et collem thuris. Solutio. Sed lilia non longe a monte mirre sunt plantata. numquam enim levius nascuntur quam in monte mirre. nusquam magis illesa et incorrupta sibi lilia conservantur. Mons enim iste mirre quod locus est incorruptionis et spiritualis virtutis est amaritudo doloris et penitentie. per quam tamen est quod anima christi sponsa ad superna elevatur. cum omnis carnalis affectus moritur in mente et mortificatur. Nam talis mirra reperitur. lilium castitatis nascitur. id est lilium totius virtutis incorruptione speciosa custoditur. Ad sponsam ad quam vadit inter lilia que nascuntur vel custodiuntur in monte mirre sicut ille locutum sumitur et ostenditur. Immo ipsam sponsa sibi vocat montem mirre que est sicut mirra quasi ad alios que sunt in prima. Libanus vero quasi ad statum illorum qui sunt in innocentia. Et bene dicitur status penitentie mons et innocentie collis. quia in statu penitentie et amaritudinis et doloris debemus esse constantes. In candore vero virtutis et innocentie debemus esse humiles. Est autem ista mirra triplex. quia est et bona in penitentibus. electa et melior in proficientibus. Optima vero et probatissima in martiribus et aliis innocentibus. Prima est bona quia vermes peccatorum interficit. et viciorum putredines abstergit penitentis et confitentis. Cant. v. Manus mee distillaverunt mirram primam. Alia que est in proficientibus et iam iustis magis electa quia mentem a sinistra corruptela preservat et custodit. Eccl. xxiiii. Sicut mirra electa dedi suavitatem odoris. Tercia vero que est amaritudo que est in solis perfectis ut in martiribus et sanctis innocentibus est probatissima. probata vero est illa que in prima pro delictis et condigna satisfactione. Probabilior que sustinetur pro iusticie zelo et defensione. Sed illa probatissima que sit pro vite eterne adeptione. De hac Cant. v. Digiti mei distillaverunt mirram probatissimam. Vnde qui sunt speciales montes mirre quasi sunt anime replete amaritudine. Tales montes frequentat sponsus. quia illos visitat et glorificat qui sunt in tribulatione. Ps. Cum ipso sum in tribulatione. Tob. iii. Hoc habet omnis pro certo qui te colit quia vita eius si in probatione fuerit coronabitur. si in tribulatione liberabitur. Et si in correptione ad tuam misericordiam licebit pervenire. Ecce triplex mirra secundum statum. correpti sunt penitentes ad quos pervenit deus per gratiam remissionis. Tribulati proficientes ad quos venit deus per beneficium glorie. Probati sunt perfecti ut martires ad quos venit ~~pervenit~~ gratiam conservationis et finalis coronationis. Iaco. i. Beatus vir qui suffert temptationem. quoniam cum probatus fuerit. accipiet coronam vite. quam repromisit deus diligentibus se. i. Pe. i. ut probatio fidei vestre multo preciosior

q̄o

odoris

auro fulciatur et laudem gloriam et honorem. Mons mirre propter vite virginalis quia mons propter virtutum et sanctitatis excellentiam et sublimitatem. Sed mons mirre propter extinctionem fomitis et omnimodam mentis et corporis incorruptibilitatem. Collis vero libani propter fragrantiam vite et glorie puritatem. Ad hunc montem venit qui in utero virginis nostre penalitates assumpsit. Ista beata virgo est mons de quo precisus est ille lapis sine manibus qui crevit in montem magnum et replevit totam terram Dan. ii. Mons iste fuit ille mons Synay mons pinguis mons humidus et affluens aromatibus et unguentis. Istum montem nulla bestia attigit. Cui soli sponso placuit adhuc in monte pervenire per hunc montem deambulare solus ei placuit inhabitare in eo usque in finem. sicut dicit propheta. mons in quo beneplacitum est deo habitare in eo. Iste est mons de quo [illegible] fuerat istud. sicut de eius qui fuit mons Gelboe prius maledixerat David. Iste mons fuit mons mirre quia tota vita marie plena fuit amaritudine. Amaritudines quippe fuit in egypto cum puerulo ihesu fugiendo. mirrea fuit revertendo. mirrea extitit cum aceto et felle victum et filio adquirendo. Sed amarior omni mirra aspiciendo filium suum in cruce moriendo. nam et eius ipsius animam gladius pertransivit Luc. ii. Unde dicere potuit in Ruth. i. Nolite me vocare noemi id est pulcram. sed mara id est amaram quia amaritudine replevit me. Sed quamvis sic esset filia mirre quantum ad amaritudines laborum et penalitatum exterius corporis tamen semper extitit sicut libanus. sic collis thuris quantum ad devotionem et affectionem cordis in deum et omnia [illegible] intente per amorem beatitudinem. Mons itaque mirre fuit quantum ad penalitatem active. Sed collis thuris quantum ad suavitatem contemplative. Vel potest dici mons mirre id est amaritudinis quo demones et reprobos quibus ipsa est amara et terribilis sicut castrorum acies ordinata. Sed collis thuris quantum ad humiles et electos quibus ipsa est favorabilis iocunda et suavis. Collis quoque dicitur ratione humilitatis quia peccatoribus precantibus ipsam deprecantium se inclinat. Sed collis thuris quantum ad orationum suorum instantiam quibus ad filium continue interpellat. Iam ipsa est ipsa phiala plena odoramentorum [illegible] torum de quibus ascendit oratio que in celum usque in conspectu dei. Ista [illegible] si non esset plena de odoramentis non posset dici mons mirre [illegible] vel collis thuris. Tanta enim moles tanta copia [illegible] collis thuris non possit pessimo gelidi non cibos capi nec phiala comprehendi que in celum excedit quia nescit terminum. Iohannes que ipsam collem thuris nuncupat quod sic in militudine recedit et exorat de [illegible] corde velut de fornace incenso igne amoris erumpit fumus devotionis. Ascendit virgula ex aromatibus mirre et thuris quantum ad fragrantiam orationis. Dirigatur oratio mea sicut incensum. Mons mirre vocatur sed passio dominica. ubi cumulus totius amaritudinis invenitur reperitur quia propter singularitatem et transcendentiam penarum amaritudinem mons mirre nuncupatur. Tren. i. O vos omnes qui transitis per viam venite et videte si est dolor sicut dolor meus. Mons itaque fuit hic [illegible] super omnem dignitatem humanam et angelicam elevatus. Sed homini tamen

Comparatio marie ad montem mirre.

replevit

Comparatio passionis ad montem mirre.

mirre fasciculus est quantum ad susceptionem nostre infirmitatis et ultime penalitatis. est enim uoluntarie inclinacio. Communis quidem fuit sex mirre in nascendo uagiens et plorans in duro stabulo reclinatus. Communis fuit inter homines in miseria uita et obprobrio [illegible]. Sed omni mirra fuit amarior et ad sustinendum durior. quod et bibere sustinere uoluit in cruce amarissimam mortis lanceam in cordis medio perforatus. Illam et que uino mirrato [illegible] mirre Christum dominum potare et [illegible] me temptauerunt. Io. d. Tren. iii. Recordare paupertatis mee et transgressionis absinthii et fellis. fuit non in nostri morsus Christe de dulcissimi. Illis quidem plenus sed a nobis mirre fere noluit alienus esse hoc patet quia in ipso mirram dixit [illegible] latis mundum ingrediendo. Hinc rei signum figuram reges mirram [illegible] aliis muneribus obtulerunt. Ca. ii. Cum illa etiam ipsum Joseph ab Arimathia et Nichodemum in egrediendo de mundo inuenerunt. sicut dicitur in Iohe. Venit Nichodemus ferens mixturam mirre libras quasi centum. quia in eo apparuit mirra id est amaritudo in fine et in principio. Sic in eius medio fuit mirratum illud et ideo aliqui dixerunt. Quamuis autem mons mirre dicatur Christus ad uoluntariam passionis amarissime susceptionem, nomine tamen collis Christus ad nostram spontaneam reconciliacionem. Illam collem thuris plenissimum se ostendit, quando preces cum clamore ualido et lacrimis in ara crucis pro nobis optulit. ad He. v. et pro sua reuerencia exauditus est. quando et pro transgressoribus exorauit. Ysa. liii. Illam tunc apertus erat sine turibulo et in [illegible] uulneribus in more turibuli perforato. talis uapor per singula cordis et corporis foramina. quod per ueram expiacionem ad superiora uelocissimus ascendit. Sic [illegible] in ore dicit Ioh. xvii. Sponsus igitur ad sponsam uenire cupiens et ipsam ad se [illegible] et alliciens non per lilia non per flores sed per aspera per amarissima id est per dolores accedere peregit per sui euidenciam informans et alliciens sponsam suam ut aliam uiam non eligat sed per montem mirre occurrere ei sponsa. Io. d. Luc. ult. O stulti et tardi corde ad credendum. Nonne scriptum est quia oportuit Christum pati et sic intrare in gloriam suam. Et sic io uolet ostendere quod ista uia sic non expe [illegible] dictum est sic nec secior: tamen sponsa ut sic occurrat et [illegible] uiam eligat aliam non illam. Quamuis sit grauis periculosa [illegible] et difficilis, tamen ualde est secura, compendiosa et utilis et hoc est quod sequitur. Tota pulcra es et cetera. quasi dicat. cum sic paratam pulcram te et ex in generali et particulari libenter te uideo et te aspicere [illegible] co. Sed necesse est te michi in montibus uehementer occurrere. et quia montes quamuis est difficiles transcendere et tamen ire. Illos te monet. quia dicens singulariter hic [illegible] quia montem libani a manna et sanir et hermon de cubilibus leonum et montibus pardorum et cetera. Hoc quidem notauit dicens quod uel sed tamen amanti leues. Et io. d. Tota pulcra es amica mea. quasi dicat. tua pulcritudo michi placet in particulari ut quemcumque est placet et in generali quia tota pulcra es id est pulcra es in maioribus pulcra es in minoribus pulcra in singulis pulcra in uniuersis quia pulcra et proporcionata in singulis membris. Tota pulcra

modo in ecclesia et tota pulchra sine macula exterius in fama. tota pulchra in uiris
spiritualibus et contemplatiuis sine macula in sceleribus et actiuis pulchra
quidem in antiquis patribus et prophetis sed sine macula in apostolis et aliis sanctis mo-
dernis ab omni sorde penitus et ablutis. apocalypsis xiiii. sine macula sunt ante thronum
dei. psalmus ambulans in uia immaculata et cetera. Ideo per illam pulchritudinem montis
libani est super comparata. libanus enim mons est candore niueo respersus
serpentibus contrarius et a uenenosis animalibus alienus. sic sponsa super ni-
uem gratia baptismali dealbata. nullius uenenosi serpentis macula
est infecta. Ista super sponsa illa nix celestis gratie descendit. de qua dicit
ysa. sicut nix descendit de celo et non reuertitur. sed infundit et inebriat terram
sicut album et cetera. Ideo illius hic commendat intrinsecam et extrinsecam pulchritudi-
nem dicens. tota pulchra es et macula non est in te. Ad tantum opus quod ad me ue-
nias et tu ad te uenienti occurrero non pauescas. Et ideo ueni de
libano. Et uocat in quo multiplicem intentionem insinuat. quia deus tripliciter
nos ad tria uocat. scilicet ad fidem spem et caritatem. uel ad se uiam uitam et ue-
ritatem. Jo. xiiii. uel euocat ad legem nature moysaice et euangelice. uel
non ad eum reuocatum corde ore et opere. et hic in uirtute ualitudine corporis
et sanitate. uel iter allecti beneficiis commoti miraculis. Et excitati scrip-
ture testimoniis. Ad coronam festinemus. Vel ideo tamquam amicam uocat
quia ipsam ad dilectionem triplicem attrahit et inuitat. Istum funiculum triplex
difficile rumpitur. Ecc. Istam sponsa debet diligere sponsum ex toto cor-
de ex tota anima ex tota fortitudine. id est dulciter sapienter et fortiter
ut perseueranter. dicit igitur ad sponsam. ueni. modis et causis supradictis. sponsa
mea fide scilicet sacramento et plene copulata. ueni de libano. id est de statu
mundi ad statum penitentie. ueni de statu iustitie ad statum corone. de fi-
de ad spem. de actiua ad contemplationem. de speculo et enigmate ad a-
pertam cognitionem. Ecce quod nulla sponsa non quiescere in libano sed eam hor-
tatur de ueniendo ut coronetur. sicut dicitur in apocalypsi   hii qui amicti sunt
stolis albis qui sunt et unde uenerunt. hii sunt inquid qui uenerunt
ex magna tribulatione et lauerunt stolas suas in sanguine agni. hii utique qui
de libano id est candore innocentie peruenerunt ad coronam glorie. sic de sa-
nctis cantatur. modo coronantur et accipiunt palmam. Sed istam coronam
non pertinget sponsa nisi peruenerit barbaros mores beluinos seu fera-
les. id est in primo deserit et contempnat hominum bestialium mores et consuetu-
dines. Istam pacem sponse perturbant per uicia carnalia et spiritualia. Qui-
dam reprobi christiani qui sponse uidentur per fidem esse filii ut amici et
tamen sunt feris moribus similes. Tales sunt superbi tyranni et elati in scientia nimis
sue. sicut illi qui euanuerunt in cogitationibus suis dicentes se esse sapientes
stulti facti sunt. Ro. i. Et hii significantur in capite amana quod interpreta-
tur uanus uel turbulentus uel coangustans et significat illos qui uani sunt
per superbiam. turbidi per iram et inuidiam. coangustati per [illegible] uel auari-
tiam. et cetera uitia spiritualia que non minus ledunt sponse tranquillitatem quam polluant

criminales per criminalia peccata ecclesie puritatem. Et illi significantur in vertice Sanir. quod interpretatur fetor ut avis nocturna. per aves nocturnas fedas et immundas intelliguntur carnales in fetore concupiscencie permanentes. quorum opera sunt in tenebris et immunda. quia qui male agit odit lucem. Joh. iii. Job. xxiiii. oculus adulteri observat caliginem. quia hii faciunt talia in occulto que turpe est dicere. Et ysa. xxix. quorum opera sunt in tenebris et cetera. Hermon id est anathema. et significat penitus incredulos et infideles ut sunt iudei et pagani qui pacem ecclesie inquietant. quorum ritus et supersticiosi cultus sunt penitus contempnendi. Unde dicit apostolus. Cor. ult. quicumque non amat dominum ihesum sit anathema. De cubilibus leonum. leones sunt tyranni crudeles mundi hii nobiles qui sponsam per violenciam ledere non cessant. Sed insidiantur ei sicut leo in spelunca sua. Job. xxxvii. ingredietur bestia latibulum suum et in antro suo morabitur. Eccl. xiii. venatio leonis onager in heremo. In montibus pardorum. montes pardorum sunt superbe congregationes vel secte hereticorum qui per astucias et varias opiniones et figmentorum maculas ecclesiam dei scindunt dilaniant et corrumpunt. Osee. xiii. leena et pardus in via assiriorum et disrumpam interiora iecoris ipsorum. Sed Jer. v. percussit eos leopardus vigilans super civitates eorum. Et apoc. xiii. a. bestia quam vidi erat similis pardo et os eius sicut os leonis. Et Jer. xiii. si mutare potest ethiops pellem suam aut pardus varietatem pellis sue. Et est pardus magnus et maculosus velox et impetuosus et superbus hereticus. similiter et dolosus. Abacuc. i. Velociores erunt equi eorum pardis. et lupis vespertinis. Vulnerasti cor meum soror mea. Promisit sponsus venturum se ad sponsam et montem mirre ascensurum. quare autem hoc fecit hic ostendit dicens. quia amoris immensitas ipsum ad veniendum compulit et induxit. Si enim non fuisset amoris iaculo vulneratus nequaquam fuisset ad ascensum tam difficilem tam paratus. De cervo quippe dicitur. quod lesus sagitta mortali montem ascendit et dyptamum herbam scilicet amarissimam medicine sui vulneris congruam querit. Et sic per ipsius amare herbe comestionem accipit sui vulneris sanitatem. Cervus iste est sponsus dei scilicet filius Christus ihesus qui amore nostri languens fuit et ideo ad montem mirre ascendere voluit quando in cruce mortem amarissimam passus fuit. ysa. lxiii. In dilectione sua et in indulgencia sua ipse redemit eos et portavit eos et levavit cunctis diebus seculi. Ad ephe. v. quia dilexit nos et tradidit semetipsum pro nobis oblacionem et hostiam in odorem suavitatis. Hoc dilectionis stimulo se asserit sauciatum vii d. Vulnerasti cor meum id est commovisti cor meum non dolore sed amore. Et loquitur per similitudinem se amancium qui telo amoris perculsi.

mentes senciunt in illa canticum quod sunt dilectionis. Et ne quis suspicetur hunc amorem fuisse impudicum dicit soror mea. sic vocatur ecclesia propter hereditatis cum participacionem. sponsa mea. in promissa per fidem subarracionem. Vulnerasti. vulneracionis reiteracio amoris expressio est. quasi dicat tantum te diligo sicut ille qui est amore iaculantis vulneratus. ad sensum locutionis amatorie videntur sufficere. quasi se diceret velle forsitan personaliter intueri. Sed si finaliter dicit se vulneratum amoris iaculo gracia sponse et ipsi amore et vulnera non tantum cordis immo et corporis non abhorruisse. Dupliciter itaque potest intelligi quod hic dicit. Vulnerasti cor meum. vel quia vulnerum meorum fuisti causa quia propter tuam redempcionem fuisti percussus. ysa. liij. Vulneratus est propter iniquitates nostras. et in zach. xiij. his plagatus sum in domo eorum qui diligebant me. et in ps. super dolorem vulnerum meorum addiderunt. Et iterum dicit foderunt manus meas et pedes meos. Vel quia magis cordis vehemenciam significat amoris. unde est. istum maximam divine fecit glorie nature. Et sic eam sororem vocat. et eandem assumpsit in singularitate persone et ideo sponsam frequenter nuncupat. Ideo certe magna et violencia sunt vulnera amoris ipsam divinitatem penetrantes et attingentes et velud sagitta iecit eius diligentes. qui nimium magis singulare et infirmitatem assumere voluit et pro carne caro factum in carne crucifigi non erubuit. Sponsa quoque sponsum vulneravit natura humana dicitur pro eius amore dilig se exanimiter et non solum vulneribus afficiunt immo et afficiunt morte crudelissima peragunt. sic ysa. ij. contumelia et tormento probemus eum. morte turpissima condempnemus eum. Vel sponsa est ecclesia que divinum affectum sauciare non desistit. sed quibus iaculis? ecce quibus. In uno oculorum tuorum. et in uno crine colli tui. Ecce quibus spiculis vel iaculis cor sponsi profundissime vulneratur. Oculi siquidem sponse doctores sunt ecclesie. Zach. ij. qui tangit vos tangit pupillam oculi mei. Sic dictum est. Oculi tui columbarum. Crines capitis a capite dependentes sunt subditi et credentes plebes. sicut dictum est. capilli tui sicut greges. de quibus dicitur. Nec capillus de capite tuo non peribit. Hec tamen in oculis quam in capillis specialiter laudacio unitatis commendatur. quasi dicat sponsus. omnis plenitudo tua michi placet. sed precipue unitas et concordia in subditis et prelatis. omnes enim tam maiores quam minores unum sunt in christo. omnes in una fide mediante caritatis vinculo coadunantur. Actuum. iiij. Multitudinis credencium erat cor unum et anima una. Joh. xvij. ut omnes sint unum. j. Cor. ix. Unus accipit bravium. Ephe. iiij. occurrant omnes in virum perfectum. Luc. x. Unum est necessarium. Unum quam grata sit deo concordia. hic manifestissime declaratur. Ideo dicitur in Iohe. xiij. In hoc cognoscent omnes quia discipuli mei estis si dilectionem in vobis habueritis. Propter hoc dicit dominus in Matheo. Ubicumque fuerint duo vel tres congregati in nomine meo etc. Si consenserint duorum vestrum preces impetrabiles faciunt. non est dubium quin certa unitas impetrare possit omnia que desiderat. que ipsum cor divinum penetrat et vulnerat. sed non turbat immo placet super omnia et delectat. Vel sponsa dicitur sancta anima. que tot cordi divino infigit vulnera quot ad deum dirigit pios affectus et dulcia desideria. Talibus spiculis tangit sponsum. et usque ad cordis intima vulnerat. de quo vulnere effluit humor

·i· plenitudo gr(ati)e q(ue) ... emanat· & medicina salubrima· vn(de) o(mn)es
nis de gl(ori)a accipiunt· vnde i(n) matheo xij· q(uod) mulier tetigit fimbriam
vestimenti ei(us) & sensit q(uo)d de se virtutem exiuisse· stetit namq(ue) flux(us)
sanguinis i(n) muliere ex g(ra)cili fimbrie attrectatione· O obsecro si in
tantu(m) si e(ius) p(er) tactu(m) tetigisti· vl(tra) si ad cordis ei(us) intima penetrasti· vtiq(ue)
n(on) solu(m) stetisset sanguinis fluxus· imo emanasset fluminis ip(s)i(us)
ip(s)i(us)· id (est) fluminis quod letificat ciuitatem dei· Felix g(ra)tia (est) ista vulneris
flumine quo si leditur vulnerat(ur)· s(ed) e(st) effectus & fluxus vulneratis lauat
affectus· Vn(de) n(on) sufficit semel vulnerare iaculo cordis & pie affectionis ad
sic vulnerandu(m) sponsu(m) q(ui) desiderat a sponse aspectu sepe vulnerari· Repu
tare g(ra)tia d(e)z a(n)i(m)a deuota ip(s)um dilecti esse· q(uod) singul(ar)is positu(m) ad sagittam
& gaude(n)s d(omi)n(u)m vulnere sup(er) vulnus· Vrigenti (est) g(ra)tia i(n) ip(s)um iaculu(m) lacrimo
se confessionis· q(ue) velut sagitta acutissima penetrat ad interiora vel a(n)i(m)is
& de p(ro)fundo mi(sericordi)e d(omi)n(u)m effluere facit humore(m) indulgencie sue re-
missionis· sic d(icitur)· ps(almo)· xxxij· q(uod) confessus fuit peccatu(m) sua(m) iniusti(ti)am confiteor
(per) dixi confitebor adu(ersu)m me i(niustitiam) m(eam) d(omi)no & tu re(misisti) (etc)· q(uasi) d(iceret)· vix sagittam confes
sionis emisi & statim cor tuu(m) ita p(ro)funde tetigi q(uod) tu remisisti impieta
tem peccati mei· bona (est) & efficax (est) sagitta deuote & lacrimose orat(ionis)· e(cc)l(esiast)i-
ci xxxv· orat(io) humiliantis se penetrat nubes & n(on) discedet don(ec) altissimus
aspiciat & d(eu)s n(on) elongabit· h(ec) nam(que) sagitta penetrat p(er) medios ordines
angelor(um) & nu(m)q(uam) q(ui)escit donec applicat ante thronu(m)· thob· xij· cu(m) orares
cu(m) lacrimis ego optuli orone(m) tuam cora(m) d(omi)no· ysa· penult· ang(e)lus clamat
ad me exaudia(m)· (per) perforata cordis cor(um) audiunt aures tua· acu
ta sagitta (est) amor(is) contemplacio· q(ue) s(cilicet) dirig(itur) in medio cordis directe ad
cognoscendu(m) d(omi)n(u)m & ...andu(m) & delectandu(m)· i(n) d(omi)ni iam cognita bonitate·
De hac meditacione d(icitur)· ps(almo)· meditacio cordis m(ei) i(n) co(n)sp(ectu) t(uo) s(em)p(er)· & iter(um) i(n) matu
tinis meditabor in te· & ysa· xxvi· a(n)i(m)a mea desiderabit te i(n) nocte & sp(iritu) meo
& i(n) p(re)cordiis meis de mane vigilabo ad te· Contemplacio g(ra)tia acutissimu(m)
(est) iaculu(m) q(uo) intellectus cu(m) affectu ad interiora diuinitatis penetrat & pungit· h(ec)
(est) sagitta ionathe q(ue) nu(m)q(uam) abiit retrorsu(m)· ij· Re(g)· x· Talib(us) iaculis
sponsus desiderat vulnerari· tales fauorabil(ite)r excipit· vn(de) hic d(icitur)· Vulnerasti me
in vno oculor(um) tuor(um)· velut telu(m) acutissimu(m) (est) ille aspectus acutus & penetratiu(us)
qui sic vulnerat cor dilecti· tale (est) iacere solet sag(it)ta ad vulnera(n)du(m) sponsam
... oculi· n· d(omi)ni sup(er) iustos &c· ... iiij· Gen(esis)... & i(n) ista i(n) ... ei & respexit sup(er)
... illo· tali aspectu respexit d(omi)n(u)s petru(m)· & cor ei(us) p(er)cussit ad penitentiam & ...
... vn(de) eode(m) vulneratus amare per ... ... Respexit n(am) d(omi)n(u)s petru(m)
& fleuit amare· ioh· xviij· Est (er)go aspectus mentis sp(irit)ual(is) ad sponsum dirigend(us)
vt ab ipso aspici mereatur· Aspectus n(am) p(ro)uocat aspectum· & io ipse (est) q(ui) mu
e aspectu vulnerand(us)· vt ip(s)a a(n)i(m)a sui visus acumine & ... ... ocu
li ei(us) sunt velut flamma ignis & sicut lampas ardens· & id mentis q(uo)d aspe
ctum subtilis & acute penetrat· liquefacit & accendit cor· fulget i(n) ...
& illuminat intime· vn(de) ei d(icitur)· q(uod) ista sponsu(m) vulneraco· ab uno oculor(um) g(ra)tie

h·

·c· iaculu(m)·

n

m

ex quibus anima habet plures oculos s. intellectus et affectus. Vel oculum intencionis directe nunc ad veritatem pro… nunc vero ad amorem et honorem sponsi. illo solo oculo sponsus afficitur et vulneratur. quia affectus in ipsum dirigitur per amorem et ei inmediate copulatur. Tamquam quidem sponsus oculo intellectus. sed affectus oculo vulneratur. Ille quidem oculus est unus qui simplex est et purus. strictus et directus. non dispersus per multa. non scissus. non divisus. Unum inquid propheta petii a domino et hunc requiram. Unum enim quidem dicit oculus amor qui in illum qui solus est unus vel unitas dirigitur. Sed si multos forsitan habeat anima oculos. omnes alii sunt claudendi ut istius visus ad sponsum tanctus dirigatur. Sicut uno oculo clauso strictius visus in alio intenditur et amplius confortatur. Sed in uno crine colli tui. Sicut in oculo significatur puritas sive simplicitas affectionis. ita in crine simplicitas vel puritas cogitationis. quia non decet quod oculus sit restrictus et capillus sit compositus vel diffusus. Restringendi quoque sunt capillos cogitationum ne sine disciplina fluitent ne dissolvantur per lucra. sed lege divine se coaptent. Sicut scriptum est in lege eius meditabitur die ac nocte. Sed non isti crines potius collo quam capiti adherent. quia collo mediante verba exprimuntur. et ita tamen domini lege vel scripturam significat. propter quod quia per collum verba divine voluntatis nuncia proferuntur. de quo supra eodem. Collum tuum sicut turris David. Crinis itaque colli est assiduus cogitacionis in lege domini die et nocte. qui simul per [illegible] vel tanc phiam districtus fuit illius oppositis decencia in sponsa penitus retinebitur. De colligacione quidem oculus intencionis in dominum. ut non aliud preter ipsum vel quam ipsum diligat. De colligatione quidem capillorum i. cogitacionum instruendo. ut non tecta sed revelata facie in contemplacione sponsus a sponsa videatur. ne forsitan ille unus oculus per capillorum crines hinc inde sine ordine defluentes a conspectu sponsi velut nube obumbratur. Sequitur quam pulchre sunt mamme tue soror mea. Vicia est hec particula post principalis. ubi allinguat sponsus causam quare tam ardenti diligere sponsam suam. videretur non vanum et stultum si tam sollicite ipsam vocaret tam ardenti amore ipsam diligeret si non posset ostendi quod ipsum ad talia vel tam cogitata amoris studia provocaret. Pulchritudinem itaque sponse quam dilectionis tam eximie sic allingat et ipsam tali fervore dignam asserit et affirmat. Sed commendat eius pulchritudinem intentum est soror per nature conformitatem et hoc in statu puellari. filia in conventu est sponsa in statu coniugali propter spiritualis prolis fecunditatem. Et ad hoc dicit quam pulchre sunt mamme tue. quoad secundum dicit. pulchriora sunt ubera. Hec ubera sunt illa de quibus petrus nos ex modo geniti infantes lac concupiscite hortatur. i. ca. pe. ii. De quibus habitum est supra eodem. Sed queritur quare hic oculum et crinem statim ad mammas deflectit sermonem. Prima talis quare unitas. in hiis vero quare pluralitas commendatur. Solutio. In oculo et crine ostenditur unitas virtutis per quam in deo unitur. in conventu sponsa per fidem et amorem adherens sponse unum cum ipso efficitur. Hec vero commendatur sponsa per sollicitudinem redditur. ut cum plures a sponso genitos educet hoc est in servandi amoris unitate conficiat ipsum dilatam pectus penetrare et subintrare. Hec vero doctrina separata et sermone solo quod lactis potum per nulos faciat et educat. Primum est contemplationis secundum est actionis. In contemplatione

vnu

affectu

.q°. s.

inebriat sponsa et replens ubera sua copiosius haurit unde postea parvulos lactat atque nutrit. Sola vero studium sponse est vel in ipsum ut ita dicam cor et secretum celestis sapientie in excessu contemplationis intrare vel alios proficiendo nutriendi filiorum ad hos parvulorum descendere. In sobrio in laudem sponse post unitatem descendit ad ubera placentem ex quibus lac doctrine salutaris erit emulgendo quod clarius in plurimis postea patebit. q. d. pulchri sunt oculi sponse quo illecti intuetur. pulchre sunt et mamme eius de quibus parvulorum infancia nutritur et fovetur. In psalmo dicitur mamme. quia iusta debet esse temperata doctrine pro diversa suggerencium qualitate. Sic apostolus paulus secundum capacitatem uniuscuiusque verba doctrine temperavit qui cum iudeis iudeus. cum gentibus gentilis. cum infirmis infirmus existens se omnium moribus conformavit. i. thes. ii. facti sumus ut in medio vestri tamquam parvuli in medio parvulorum. quomodo si nutrix foveat filios suos. Due ergo mamme dicuntur esse in pectore sponse. quia a sinistris exigit compassio sive consolatio in adversis. a dextris vero congratulatio in prosperis. De primo dicitur. ii. cor. ii. Consolamini igitur pusillanimes et consolamini eum qui huiusmodi est ne habundanciori tristicia absorbeatur. ad gal. vi. Vos qui spirituales estis instruite in spiritu lenitatis. Psalmus. senectus mea in misericordia uberi. De congratulatione dicitur. i. thes. iii. quam gratiarum actionem possumus deo retribuere in omni gaudio quo gaudemus propter vos et cetera. Gaudete ergo cum gaudentibus et flere cum flentibus. Sunt due mamme que ornatum perficiunt sponse. Item vel duo ubera sponse que commendantur in pectore sunt duo que rectio exigunt in doctore scilicet verbum doctrine et exemplum vite. quod si alterum desit sponsa quasi mutilata vel truncata in mammis deformis erit. Concordet ergo vita cum doctrina quia ille sermo dulcius suggerit facilius incorporatur quem vita ex bonis operibus confirmat. Solent mulieres cum indiscrete fluitantes mammas fasciis restringere ne deformiter superexcrescant et ne plus quam pulchritudini sufficit se diffundant quibusdam ligaminibus coartare. Sic oportet doctores certe uberum suorum id est verba quibus lactant parvulos sub certa lege et debita disciplina retinere. quia si excubant ubera et efficiantur nimis laxa tunc cedunt ad deformitatem sicut quando nimis sunt depressa. Sic doctrina si fuerit nimis laxa et remissa effluens in adulacionem vel palpacionem divitum et peccatorum maiora sicut et illa quam nimis ~~quam nimis~~ est aspera vergens in crudelitatem et excedens modum et mensuram correctionis viciorum. Vel tunc sunt ubera nimis laxa quando verba vel in predicatione vel mutua confabulatione que sic debent esse examinata et solida ac utilia prefluunt ad scurrilia ad cachinnum potius provocancia quam ad fletum. quod apostolus dicit. nos non sumus sicut aliqui adulterantes verbum dei. ad colos. iiii. Sit sermo vester semper candidus dulcis et modestus. ut sic corripiens et discrete reprehendens. verba sua mitiget et iusticie non excedens. et ideo sequitur. meliora sunt ubera tua vino. quia plus nutriunt et ad bonum alliciunt verba mansuetudinis quam vinum nimie asperitatis et rigoris. Proverbiorum. xv. mollis responsio frangit iram. ecc. xviii. verbum dulce m. a. et m. i.

sic io dulce idem evangelij dum ista gracia corda et q. bellua ad mansuetudinem
attraxit et ipsos qui ante audierunt illi sunt lassi et amaritate fluctus magis in lactis dul
cedine convertuntur. deut. xxxij. sugit de dulci mari q. lac. sugit et ubera
sunt severitas legis que sub gracia percipiebat et sub venia puniebat. donum
quippe est vinum sed meliora sunt ubera. mixtura tamen vini non refugiunt
nam. v. dicit. bibi vinum cum lacte meo. quia non deest ecce iusticia sub misericordia non ergo
contra est crudelitate indicium. sic io plus dicitur de dulcedine spiritualis lactis quam de vini
austeritate admixti. vel meliora est inter tua sunt in te. sub ista ubibus sunt vide
effluere lac emanare vinum divinitatis oleum et unguentum aromaticum. fragrantia. unde
sequitur: odor unguentorum tuorum. unguenta vocat evangelica precepta. que suavia
sunt quam legalium preceptorum. hec unguenta ad toci mundi universalem medelam usque per
orbem sunt respersa. longe diffusa et copiosa quam cerimonialia. que in iudea tantum fuerunt
coarctata. sed in omnem terram exivit sonus eorum. malach. i. ab ortu solis usque ad occasum
magnum est nomen meum in gentibus. vel unguenta. sunt ecclesie sacramenta. que quantum ad efficaciam
spiritualem sunt meliora et suaviora quam legalia ministeria. hec. n. est spiritum sanctum quam est
unctio in umbris ecce operatur. sicut capite. ii. iiij. l. et per sanctum spiritum in sacramentis ecclesie
ad nos celestia dona dirivantur. vel sicut unguentum in capite et cetera. in fine. i. est
in odore unguentorum. vel unguenta sunt sacre pagine rudimenta. quibus humane ig
norancie infirmitas adiuvatur. prov. xxvij. unguentis et variis odoribus dele
ctatur bonis amici consiliis anima dulcoratur. hec sunt meliora quam omnia aroma
ta. i. quam alique mundana philosophia vel physica argumenta. unde naqui lacte sapientie
omnem philosophiam precellit. i. cor. iij. vel unguenta. sunt contemplationis delectamenta
in quibus anima unctione compunctionis et prius abluta et lacte celestis sapientie enutrita re
licit in quibusdam unguentorum deliciis iocundatur. unum conferens hec tria ad invicem.
s. vinum. lac et unguentum. vino refertur ad penitentiam et compunctionem pro peccatis
lac vero ad dulcedinem devocionis promissis et beneficiis a divina gracia impertitis.
tis. odor vero unguentorum ad suavitatem contemplationis quam indicente in primis nobis
in gloria fruetur. vino quidem compunctionis noctis homo abluitur et purgatur. gen. xlix. lavabit
in vino stolam suam et in sanguine uve pallium suum. in lacte vero devocionis novus homo
reficitur et nutritur et saciatur. i. pe. ii. quasi modo geniti infantes lac concupis
cite. et ad he. v. facti estis quibus lacte opus est et non solido cibo. i. cor. iij. lac vo
bis dedi tanquam parvulis. sed unguento. i. suavitate contemplationis homo perfectus afficitur
et delectatur. de hiis unguentis hest. ij. cum venisset tempus singularum puellarum
ut ingrederentur ad regem expletis omnibus que ad cultum muliebrem pertinebant
ita dumtaxat ut sex mensibus oleo ungerentur mirtino. et aliis quibusdam pig
mentis et aromatibus uterentur. Odor quidem unguentorum est contemplatio eternorum
premiorum que felici spe celebramus. Iuxta. ii. unguentis nostre corruptionis et mor
talitatis vulnera sanabuntur. ysa. x. computrescet iugum a facie olei. efficax
erit in oleum vel unguentum per quod caro dissoluta corrupta et mortalitati per
tinget ad incorruptionem. Tunc dicere poterit. caro mea immutata per oleum
felix erit illa unctio a cuius facie caro que corrupta fuerat supplicium reverterur
ad dies adolescencie sue. que numquam aliquando deficiet senectute. unde cum ista expectare

vnctione

stacti in media

exspectant singulariter quod bonum sit quod in baptismo unctionem a qua receperunt unguentum ad sanctificationem et in fine quam recipient unguentum quo perveniant ad illam gloriosam immortalitatem. Cum hoc corruptibile induerit incorruptionem tunc alligabit deus vulnus populi sui et precipitabit mortem in eternum. ysa. xxv. Glosa autem hec vocat unguenta opera sancta ex caritate et ex pinguedine dilectionis divine procedentia quibus vulneribus peccatorum occurrimus et medemur sicut de maria ipsa unguentaria dicitur luc. vii. dimissa sunt ei peccata multa quoniam dilexit multum. Bonum sunt unguentum dilectionis quod vetustatis corruptionis delevit fetorem et per totam domum ecclesie diffundit fragrantiam et odorem. Favus distillans labia tua. Post laudes unguentorum ~~unguentorum~~ gratiam prefert gratiam labiorum ab ipsis labiis gratia ad labia est transfusa. ps. diffusa est gratia in labiis tuis. Per unguenta enim intelliguntur dona spiritus sancti que in labiis sponse id est in doctoribus ecclesie copiose diffunduntur. ysa. lxi. Spiritus domini super me ad evangelizandum pauperibus misit me. Spiritus enim scientie et oris [illegible] doctorum omnium sine quorum figuris et oleorum et [illegible] actum suum usus. Ideo in laudibus sponse postquam egit de unguentis sponse deinde de labiorum dulcedine quia si dulcia loquitur non ipsa est que loquitur sed spiritus sponsi qui loquitur in ea. luc. x. non vos estis qui loquimini et cetera. Ideo apostoli qui receperunt primicias spiritus postquam repleti sunt spiritu sancto et tunc ceperunt loqui magnalia dei. act. ii. Volens ergo commendare sponsam laudat eam a dulcedine labiorum quod provenit ab influentia et unctione unguentorum. unde dicit. Favus distillans. Dulcissimus de sponsa non profert nisi dulcia. Iustum autem est ei qui dulcis et rectus est semper dulcia preparare. quod impetrare oportet est [illegible] ab eo. et ideo cum dulcia loquitur de spiritu sancto cum non dura loquitur vel aspera non accidit hoc ex qualitate ipsa loquentis sed ex puritate vel sapientia audientis. et ideo dicit. Favus distillans. In dulcedine mellis attenditur dulcedo predicationis. unde samson in ore leonis favum mellis legitur invenisse. iudic. xiv. prov. xvi. favus mellis verba composita. sed in ps. quam dulcia faucibus meis eloquia tua. Favus mellis, sicut sunt in floribus et herbis ab apibus recollectus. dulcis. acutus. tenuissimus. mundificativus. confortativus. et amaritudinis mitigativus. Sic hec totum in labiis id est eloquiis sponse considerat. Non illa sola verba sunt mellita vel mellifica reputanda que ab apibus id est ab humilibus predicatoribus in variis scripturarum corporibus et sententiis velut in floribus distillant mediante celestis roris influentia id est spiritus sancti gratia proferuntur. Talia fuerunt verba moysi qui dixit. fluat ut ros eloquium meum. Tale mel non in spinosis contradictionibus [illegible] nec in [illegible] libris hereticorum vel philosophorum. sed in dictis et libris prophetarum et aliorum sanctorum tamquam in [illegible] florum electorum est studiosius colligendum. Sic filii israel recolligerunt manna singuli gomor unum et sapor eius sicut sapor mellis. exo. xvi. et num. xi. verba sapientie que de talibus labiis emanantia sunt dulcia. et ideo merito de facili [illegible]. Cant. ii. sonet vox tua in auribus meis quia eloquium tuum dulce. Sic tamen quandoque dulcia acuta sunt et lenitiva et mentis penetrativa. dicit [illegible] ad he. [illegible] sermo dei et efficax et penetrabilior omni gladio etc. quia talia eloquia aures inflant et usque ad cordis intima penetrant et pertingunt. ysa. xl. loquimini ad cor ierusalem etc. Quarto ad modum mellis sunt suavi dulcifluentia. Dicit enim dominus in ioh. xv. iam mundi estis propter sermonem quem locutus sum vobis. Nam mel vide purificat sine sordes et ulcera sive acuminis habet vim extersivam et colativam. sic labia sponse id est eloquia sponse in se pura alios purificant et expurgant. sic scriptum est. eloquia domini eloquia casta. aug. ix. etc. Quinto sunt conservativa. sicut mel conservativum est carnis ne in se computrescat. sic medicinalis ~~[illegible]~~ cibus admiscetur putrescere non permittit. Sic verbum divinum humanum custodit affectum omnino impermutabilem et illesum. sic dicitur Jo. sermonem facientem diliget et a mundicia non amabit. Jo. dicitur in ioh. si sermones mei in vobis manserint in vobis ipsi servabunt vos. Sexto sunt amaritudinis repellencia. sic mel cum amaris speciebus admixtum eorum amaritudinem temperat. Sic verbum divinum omnia aspera et amara ad tollerandum efficit leviora. Septimo quia verba labiorum sponse etc. Septimo ad modum mellis sunt confortativa. nam mel vide sue dulcedinis membris nostris assimilatur et ideo cito attrahitur et membris facile incorporatur. sic verba labiorum sponse id est doctorum ecclesie corda debilia roborant quam plurimum et confortant. Job. 4. vacillantes confirmaverunt sermones tui et genua trementia confirmasti. docuisti plurimos et manus lassas roborasti. Jo dicitur de ionatha. 1. Reg. xiiii. comedit summum mellis et illuminati sunt oculi eius id est confortati et quia ante gustum mellis pre fame et lassitudine fere fuit excecatus. Ecce qualia sint sponse labia quia mellea mellis suavi gustantibus distillancia. In quo commendatur doctorum discretio quod pro uniuscuiusque capacitate verbum vite distribuunt et distillant dicit. deut. 32. sicut ymber super herbam et quasi stille etc. quia non omnia omnibus predicanda. unde dicit apostolus 1. cor. ii. sapientiam loquimur inter perfectos. Congruum quod est sponsa in labiis commendabilis. quoniam mellistua est in omnibus et vere dulcis. Sed ut opinor istam dulcifluam labiorum distillationem ex osculo sponsi sponsa concepit. quam dulcedinem nequaquam hausisset nisi ille qui est super mel dulcis eius labia labiis impressisset. Predicatores quam et doctores qui officium labiorum in se representant per amoris affectum labia labiis applicent et adiungant ut ex tali osculo in se mellis et lactis dulcedinem concipiant et adquirant. Congruum quippe quia a celesti ore gignuntur eructuant quam divinitatis excellenciam doctores ecclesie predicant et annunciant. Sed lac perfectum quam conditiones assumpte humanitatis sufficienter cum divinitatis dulcedine et unitate predicant vel celebrant. In utroque dulcedo maxima reperitur. Nec solum mel habet sponsa nec solum lac sed utrumque continet et exprimit lingua sua. Solum lac habet qui Christum purum hominem estimat ut iudei. Solum mel qui ipsum deum tantum putat. ut manichei. Sed sponsa mellis partem et lactis sub lingua continet hypocrisis hostem. quia utrumque est in ipso saporem et predicat veritate. Joel. ult. In die illa stillabunt montes dulcedinem. et in Jo. montes distillabunt a facie dei israel. Unde et hic dicitur mel cum lacte esse sub lingua notantur duo. scilicet occultatio doctrine propter intemporales vel incredulos et eiusdem revelatio propter dignos. Utrumque utile est. quia non sint margarite

legende coram porcis. Mt. vii. Non fastidiosis delicie apponende sed solis fa-
melicis et esurientibus in tanta multitudine. Felix labium, felix lingua sub qua ysde-
qua nec latet nec pendet clamor, amaritudo vel blasphemia. Non est iux-
ta sub lingua eius labor et dolor, sed mel et lac sub lingua sua. Favus quip-
pe distillans labia meretricis, non tamen mel et lac sub lingua eius. Que
nec intuemur non in intrinsecus eius, quia novissima eius amara sicut absinthi-
um et acuta ut gladius biceps. Prov. v. [illegible] et sic labia sub quorum labi-
is absconditur fel et preparatur ut mel. Talia sunt labia adulatorum
et detractorum. Eccl. xii. In labiis suis indulcat inimicus et in corde suo in-
sidiatur. Prov. iiii. Remove a te os pravum et labia detrahentia procul sint
a te. Venenum aspidum sub labiis eorum. Sequitur. Odor vestimentorum. Lauda-
ta sponsa a pulcritudine et decentia membrorum commendatur ab odore et mundi-
cia vestimentorum. Nam membra pulcra formosa et munda exigunt vestimenta.
Hec vestimenta sunt virtuosa opera pura intercedere ad deum directa et elevata
in igni caritatis apposita et inuncta sicut quedam thuris odorifera in-
cremata incendio resoluta. Talibus operibus anima cooperitur ne nuda et inmun-
da incedat. Apoc. xvi. Beatus qui custodit vestimenta sua ne nudus ambulet. Ec-
cl. ix. Omni tempore sint vestimenta tua candida. Oculi quidem habent vestimenta orna-
cia sed non sunt candida et redolentia sicut thus sicut proprie quia opera
bona est soli deo et solis offerri debet. Non sic placita vel accepta sed vana sponse
munda sunt quantum ad speciem operis et ut vapor thuris in deum dirigitur propter rec-
titudinem intentionis ut sit sicut virgula fumi ex aromatibus mirre
et thuris. Sicut secundum eundem in Eccl. l. Sicut thus redolens in diebus estatis. Sic ergo
placent sponso favus in labiis, mel et lac sub lingua, in vestimentis fragran-
cia sicut odor thuris. Hec omnia sunt invicem proxima sibi et vicina. Vel os anime
atque cor. De labiis stillant illa eloquia pulcritudinis que sponse sunt iocun-
da. Propter iocundum sit ei eloquium meum. Sic item sic erit ut complaceant eloquia
oris mei. Sub lingua mellee affectiones et meditationes lactee. Per hec atque
diligenter fluunt undique et emanant. Vestimenta odorifera opera consum-
mata gratiam evaporant. In hiis vestimentis fuit mysticus Ysaac delec-
tatus, sicut dicitur Gen. xxvii. Cum sensisset vestimentorum fragranciam dixit:
Ecce odor vestimentorum filii mei sicut odor agri etc. Dulcis est sponsa in loquendo,
dulcior in meditando, suavissima et redolens sicut odor thuris et cinna-
momi in operando, sicut est eccl. odor thuris sed omnia aromata. Ortus conclusus so-
ror mea sponsa. Commendata in precedentibus sponsa in se considerata, aggre-
sponsus laudes eiusdem prout alius est relata et in contemplata sponsa inte-
commendat eam in aliis, comparans eam rebus diversis aromaticis sive preciosis, sepe
mechatoria secundum de unguentis et odoribus introducta. Nam ex quibus speciebus
preciosa unguenta sponsa conficit vel illa quibus conficiendi sunt sive ne-
cessaria repperit sub excelsa similitudine hic ostendit. Ille namque celestis
pigmentarius qui conficit pigmenta suavitatis, species aromatum virtuosarum in
cellas in areola sponse immo in ipsa sponsa inseruit et plantavit et ipsa [illegible]

ortum voluptuosum omnibus generibus deliciarum plenissimum preparat. Sponsus comparat sponsam orto fecundo et irriguo arboribus, herbis et speciebus consito et repleto, undique clauso undique et munito. Sine fecunditate enim et securitate non est aptus, commendabilis et amenus. Fecundus est ortus quando ex ipsius fundi bonitate vel fertilitate vel ex irrigationis frequentia sui continuitate vel ex eo quod ibi libertatis culture sedulitate. Iste locus fertilis et fecundus, irriguus et humidus et undique clausus et custodiis talibus speciebus, herbis et arboribus est consitus valde et aptus. Ortus quidem isto loco dicitur universalis ecclesia que orti more in sanguine Christi plantata, que ex multis fidelibus et minorum et diversorum salvandorum ordinibus velut ex variis arboribus et herbis ac speciebus aromaticis constituta. Ista in hoc orto oritur omne virgultum agri et omnis herba regionis ut dicitur Gen. ii. b. Quando ex hoc orto terminos [illegible] vel pariter morte [illegible] deiciet et arescere perit et discedit. Sunt enim sicut fenum tectorum quod priusquam evellatur exaruit. Et sic Isa. xl. exsiccatum est fenum et cecidit flos. Item ps. tamquam fenum [illegible] et sicut holera herbarum cito decident. [illegible] extra fenum vel loculus fenum producens vel desiccans. Sed in orto fertili et irriguo ad herbas et arbores firmas et stabiles perennitas [illegible] et ad fructus multiplicem ex xxx et lx et centesimum multiplicatur et florens. [illegible] quam pulchra sunt tabernacula Iacob tentoria tua Israel, quasi valles nemorose et sicut orti iuxta fluvios irrigui etc. Vere irrigui sunt orti iste qui rivulis divini sanguinis de ipsius corpore in cruce undique effluentis copiose irrigatur et perfusus est. [illegible] ortos et pomaria et consevi ea cuncti generis arboribus et extruxi mihi piscinas ut irrigarem etc. Unde ortos et in ortum. Quamvis enim una sit ecclesia, duplex tamen dicitur ortus propter duplicem statum, scilicet vie et patrie. Vel propter [illegible] synagoge iudeorum et ecclesie gentium sub fide. Vel propter duos fructus arborum ibi germinantium, scilicet preceptorum et consiliorum. Vel propter duplices fructus contemplativorum et activorum. Vel propter fructum presentis iusticie et propter fructum glorie future. Dicitur autem ortus conclusus, id est ordinatus et circumvallatus et adiutorio munitus ne ab adversario ledi possint arbores sui fructus. Vel conclusus angelorum presidio et divine legis [illegible], scilicet legis Moysi et evangelii sui [illegible]. Si enim undique munitus non esset, ipsum ortum aper ferus, id est diabolus, dissiparet et per se vel per membra eius fructus diripi permitteret. Job: [illegible] ubi non est sepes diripietur possessio. Ergo utique ortus dicitur esse conclusus, quia [illegible] undique est clausus et demonum incursibus est obstrusus. Hec est ille [illegible] sine aqua aridus et sic [illegible]. Immo in hoc orto est fons signatus. In nomine fontis intellige [illegible] baptismatis, scilicet lavacrum ipsius regenerationis et [illegible] quo membra ecclesie ab omni sorde abluuntur et purificantur et [illegible] salubriter irrigantur. De hoc fonte dicitur Zach. xiii. Erit fons patens domui David in ablucionem peccatorum etc. Sed utique fons est patens et electis, sed clausus et signatus incredulis et [illegible] non erat quieti.

uel gratia sacramentalis que procedit ex fonte uite .i. de latere saluatoris quibusdam reprobis est expositus sed delectat ut esset [illegible] mistica [illegible] petens et non solis amicis patens. Iste non est fons de quo contra alienus. Pro. v. Bibe aquam de cisterna tua et fluenta putei tui etc. Vel fons signatus est continuus fluxus sapientie salutaris et riuulus doctrine qui plantas in orto dominico irrigant. Sic dicitur .i. Cor. iii. Ego plantaui, Apollo rigauit. De quo fonte dicitur Pro. xviii. Aqua profunda ex ore uiri uerba, torrens redundans fons sapientie. Et Eccli. i. Fons sapientie est uerbum dei in excelsis et ingressus illius mandata eterna. Pro. xvi. Fons sapientie est eruditio possidentis. Iste fons signaculo crucis est signatus. Eze. ix. Signa thau super frontes uirorum gementium et dolentium etc. Cor. ii. [illegible] spiritu [illegible] signaculo ueritatis fidei et passionis que sigillata est et signata. Ad Thim. ii. Firmum fundamentum ueritatis huius stat habens signaculum hoc. Et est fons signatus .i. multis integumentis et enigmatibus occultatus ne eius spiritualis intelligentia infidelibus pateat et indignis. Sic dicitur Apoc. v. Liber signatus est vii signaculis. Et Ysa. xxix. Et erit uobis omnis uisio sicut uerba libri signati quem cum dederint alicui scienti legere dicet non possum, signatus est enim. Et Dan. xii. Vade Daniel quia clausi sunt et signati sermones usque ad prefinitum tempus. Hic etiam fons inuolutus talis figuris et signatus. Viris spiritualibus est apertus, ita ut spirituales scrutentur omnia et profunda dei. i. Cor. ii. Vel fons signatus signi est emanationis gratie singularis que peccatores non solum septies sed septuagies septies quotiens in die ad ueniam admittit. Sed uix in solo orto esse [illegible] fons iste et irrigat uniuersam terram cum copiose, quia si septies contingat hominem in die cadere, totiens poterit ad gratiam resurgere. Immo quacumque hora ingemuerit peccator omnium iniquitatum suarum non memorabor amplius. Eze. xviii. Vnde iste fons est indeficiens, quia diuina misericordia humana malitia non potest exhauriri. Ysa. xlix. Miserator eorum reget eos et ad fontes aquarum potabit eos. Sic Ioh. vii. Si quis sitit ueniat ad me et bibat, et flumina de uentre etc. Et Ysa. xii. Haurietis aquas de fontibus saluatoris. Sed dicitur fons signatus, quia diuina promissio quasi promissionis sigillo est roborata et sigillata, sed indeficiens misericordia ut quicumque ad fontem misericordie confugerit ueniam impetrabit. Jer. xviii. Si egerit gens illa penitentiam de malo suo quod egit, et ego penitentiam agam super malo quod cogitaui facere eis. [illegible] autem genuit fructus omnis sic nutriuit sic coluit et irrigauit ostendit dicens. Emissiones tue paradysus .i. fructus orti qui prodierunt per irrigationem fontis predicti in placentia sicut fructus que emittunt de orto paradisi. Istos autem fructus describit sub triplici differentia [illegible] desse .i. principie, medie et extreme. Primus [illegible] esse sui primi tui describit, uel emissiones tue. Secundus cum dicit cipri cum nardo. Tertius, uel myrra et aloe. Volens sponsus commendare sponsam quoad [illegible]

paradyso. orto .l. voluptatis quem plantaverat deus ab inicio gen. ij. Horti sunt
qui primo emissi fuerunt scilicet primitivi sic apostoli et martires et alii qui ad fidem
conversi scilicet sunt cum eis fructibus paradysi in sapientia, voluntaria sustinencia et con-
versationis excellencia. Et notatur per hoc quod dicit paradysus. Nam paradisus dicitur quasi iux-
ta diem. eo quod sub ortu solis in oriente in luce posita sic paradysus interdicitur
ordo et hec conveniunt scilicet primitivis qui soli iustitie appropinquantes tamen sapientie
dono sunt illustrati. quia eis non potuerunt resistere omnes adversarii eorum. Sic dicit hic
exposicione potuit dici emissio paradysi paulus. qui in contemplacione sua raptus est
ad paradysum ubi audivit secreta dei que non licet hominem loqui quia inexplicabi-
les angelorum ordines et mansionum celestium separationes disposiciones earum
quas paulus nunc ad secreta paradysi admissus et postmodum emissus in mundo
celi amatoribus revelavit. Unde de isto potest dici neptalim. quasi cervus emissus
dans eloquia pulcritudinis. gen. xlix. Neptalim dilatatio est paulus qui
fuit dilatatus predicando et dilectione quia velut cervus vel hynnulus fuit rap-
tus ad excelsa paradisi in contemplatione. qui posuit pedes suos tamquam cervorum et intelle-
ctu ad excelsa sic cervus et ad eternitatis montes in mentis excessu est deductus.
Sed sonitum audiens illa dulcissima sponsi armonia. absconditum illa lingua mel
et lac sub lingua sua. Et tandem emissus est quasi ad se hominem de secreto illius con-
templationis est reversus. Unde sic emissus sic vestitus in quantum pulcritudinis verba
quasi dulcedinis eloquebatur. Secundo unde dicitur. cuius emissus de secreto paradysi dans lac-
tea verba pulcritudinis et decoris. et non et mellea dulcedinis seu dulcoris.
Nam ipse fuit fuerunt lingua sponse doctor .l. et interpres ecclesie. Et secundo sicut
non caruit in corde lacte. sic nec melle. sicut ante dictum est. mel et lac sub lin-
gua eius. Emissiones quasi paradisi dici possunt scilicet primitivi per secretorum celestis sa-
pientie revelationem. Nam in ipsius plantaverat deus .q. in paradyso lingnum scientie bo-
ni et mali. quantum ad scientiam et sapientie conprehensionem. Sed tamen de hoc lingno non co-
medunt qui donum scientie non est set datori deo ascripserunt. Ut patet in pau-
lo .i. cor. ij. Nichil iudicavi me scire inter vos nisi ihesum et hunc crucifixum.
Nam et ideo crucifixus non videbatur esse lingnum scientie sed potius lingnum stulticie.
quia in moriendo stultam fecit deus sapientiam istius mundi. Et ideo predicat Christum crucifixum.
Iudeis quidem scandalum gentibus stulticiam. i. cor. i. Nichilominus tamen fuit
lingnum vite in sua morte. qui moriendo mortem nostram destruxit et
vitam mundi in suo sanguine reparavit. De ipsa quidem in prov. iij. dicitur. lingnum est
omnibus apprehendentibus eam et qui tenuerit eam erit beatus. Secundo scilicet de secreto consilii dei. que
de mirabilibus paradysi ad mundi instructionem emissi. comparantur fructibus
paradisi. non propter sapientiam solum. immo propter sustinenciam. Ob eternam et in-
tempore vite eternam christo moriente et pro christo non timuerunt aliquod mortis sup-
plicium sustinere. Candidam quidem sponse est pulcre rosa sapientie. sed superaddit
doctori cum rubor passione. Nam sancti leguntur fuisse nive candidiores et
nitidiores lacte. Et in cumulo pulcritudinis addunt rubicundiores
ebore antiquo et candide saphiro pulcriores. Nam ille quidem candor est lucis eter-
ne in stagno ipsius lumine sapientie. sed ille vere quidem candor est et rubicundus corde.

depingit non mihi pulchro colore rubeo dono .s. sufficientie. candor
quidem coloris est et lucidus et cum colore rubeo congruam habet proporcionem. Sponso
lute sponsus ut sponsa. que per sapientiam candens est et lucida. oportet et per pa-
ciam rubicunda. Et ideo dicitur pro. xix. doctrina per pacienciam probatur. Oportet quod
ceteris predicantis sermo habeat tabulis lima probat s. pacientes existen-
te annuente et e. merito quod post laudes sponse quo ad sapientiam ipsi in
martiribus commendat pacienciam subdens. malorum punicorum. mala punica
exterius dura. crocea cum candore ruborem in granis habent. Scilicet mar-
tires singnificant qui per innocenciam vite et puritatem fidei et glorie corporaliter
affligi non timebant. Item pro nomine sanguine suum martirij tempore effun-
debant vestes effusionis sanguinis innocentis ihesu per nudum coram regibus
et principibus existebant. acti .i. erant in vestes etc. Gregorius de martiribus
s. nauum. y. clipei forcium et igitur unius exercitus qui in concertacione sta-
ti tam firme fortes quod corpora sua tamquam scuta exposuerunt morti et ig-
ni. Unde dicitur zapha arma et scuta comburet igni. Et ideo eorum corpora com-
paranda malis punicis scissa per mortificationem. Sed mentes eorum corda
sunt quasi grana dulcia rubea et ordinata per dilectionem spiritus et per leticiam
et arridentes dei dilectionem. Sap. v. visi sunt oculis insipientium mori illi
autem sunt in pace. ij. cor. v. licet is qui deforis est homo corrumpitur tamen
is qui intus est de die in diem renovatur. Sed eorum unitatem singularem et consignatam
excellenciam commendat subdens. cum pomorum fructibus. i. arborum similiter
ubi per legi intelligitur .i. cum fructibus qui sunt poma. Poma enim quia sunt visu
pulchra. gustu suavia. tactu lenia. et olfactu delectabilia. forma rotun-
da. effectu utilia. quia et cibus sunt et medicina. significant singularia eorum
corpora. quia visu quidem sunt pulcra et iucunda et fama ac opinio-
ne odorifera. sed mutando et manu .i. opere deportando iocunda. quia
omnium continencium iusticiarum sunt esca. et vulneratorum medicina.
De hiis dicitur .i. vij. omnia poma nova et vetera servavi tibi. Ista
sunt poma solis et lune. poma collium eternorum. Unde sunt et incorruptibilia.
Et rotunda. sine incedis etenim sicut circulus. Sap. iij. bonorum laborum gloriosus est
fructus. Sequitur. cipri cum nardo. Hic commendat spiritualem statum plenius eorum se-
modice dicens. quia fructus punicorum et pomorum paradisi .i. de paradiso eius
sunt placent. sed et species aromatice placent ei. Unde Tho. quod cyprus arbor
aromatica multum alta aromatico semine plena quia in oleo decoctum exprimi-
tur unde ungebantur usibus regum quoniam atque conpositum et significat statum pla-
torum. alti in scientia. aromatici in opere. et fama odorifero semine pleni. verbo
dicendo et doctrina. Item in oleo caritatis decocta et adiuncta pietati. Item nardo
quod est herba modica calida et venosa significat statum subditorum. quod sunt modici
per humilitatem. calidi ac venosi per caritatem. Crocus est flos habens in
se in hyeme non marcescit quia aureum colorem habet et significat statum electorum
quod divine sapientie fulgore vitalem et colorem. Sed iam quia in tempore estivo in gloria
redimiculum commendat indeficienter prodesse. iodi in eum. quam mutabitur.

in se eius amplexari sunt arbora et ideo non nutriunt sed vincit. sed odorant nisi eo. sed
post serentur in ipsis, velut sunt fistula. arbor est aromatica dura corti-
cis sed dulcis in medulla. et significat statum religiosorum et claustralium
qui quidem duritiam et asperitatem habent in corpore tamquam in cortice. sed magis
nam virtutem et dulcedinem habent intus. Col. iii. Vita vestra abscon-
dita est cum Christo. Omnis gloria filie regis ab intus. abs eo quod interius latet. Cy-
namomum quod cinerei est coloris in cortice et tamen magne virtutis et signi-
ficat statum activorum quorum virtus in operibus consistit pietatis que exterius in operibus
magis exercentur. cum universis lignis libani. et significat status ceteros
qui sunt in statu lignorum sive viduarum sive bonorum coniugatorum. nam veri
coniuges atque boni se ab omni actu illicito coniugio abstinerent. Sunt enim
continentes reputantur. ut honorabile est coniugium et thorus immaculatus. Heb. Myrrha
myrrha et aloe. sed declarat utrum status esse sub amaritudine quam prius posuit
in orto esse. Myrrha. amaritudinis esse quam amara doloris et timoris
erit in mente. amaritudo doloris et mortis erit in corpore. quam forinsecus vasta-
bit gladius et intus pavor. Deut. xxxii. Secundum Daniel. x. vidi ipse visionem hanc et non fuit in me robur. sed ego ve-
nis erit dolor magna et cetera. Vel myrrha refertur ad amaritudinem al-
latam ab hereticis. sed aloe vero ad dolorem inductam a tyrannis persecutio. Myr-
rham et aloe respersi cubile meum. Jo. col. v. in fine fuit iunctum myr-
rham et aloe. Joh. xix. cap. in fine tempus cum est mistici myrrhe doloribus ama-
ritudinis exponentur. sed quia deus non permittet sanctos temptari supra
vires. sed dabit cum temptatione proventum. Ideo sequitur. cum omnibus primis unguen-
tis. nam finita amaritudine doloris supradabit deus unguenta glo-
rie. Immo maior erit consolatio quam fuit precedens dolor. sicut patet in Iob. Et no-
vissima benedixit deus plus quam principio. Quantum erunt ista unguenta quibus
dabit deus lugentibus Syon coronam pro cinere et oleum gaudii pro luctu. ysa. lxi.
Propterea unxit te deus deus tuus oleo leticie. Et Iob. xi. cum consummatum putaveris
orieris ut lucifer. Consideranter autem sponsa dicitur sancta anima. mens devota que soror dicitur
et sponsa. soror propter hereditatis participationem. Sponsa vero propter subarrationem fidei
et amoris et unionem. Hec anima velut ortus voluptatis a domino excolitur et io
ortus hic dicitur. sicut et in ysa. xxxi. erit anima eorum quasi ortus irriguus. Et ysa. lviii.
animam tuam liberabit. et eris sicut ortus irriguus et sicut fons aquarum cuius non defi-
cient aque. In hoc orto quidam sunt opposita et celestium desideria. que quidem spiritualium
bonorum sunt germina et tamen minora quam priorum sementina. Gen. i. Germinet t-
erra herbam virentem et lignum pomiferum faciens fructum et habens semen
in semetipso et cetera. Talia germina in fundo cordis per spiritum concepta diligenter
sunt nutrienda sunt studiose et fovenda. ut proferant ex se flores fructus
et folia. i. ut proficiant ad opera meritoria producenda et ideo dicitur. hic. qui ortus est conclusus
ne aromatum vel bonorum germina que adhuc sunt tenella. a bestiis pertransientibus prec-
tus quomodo bonum videntibus et ceteris affectantibus devastentur. Nam agricola cor-
dis expertus melleris posset inserere plantaria sapientie et concupiscentie per ipsum
tam notio boni sit nobis est inserta. Sex prem. n. motiue semper germina bone

voluntatis et affectionis et dilectionis prime bonitatis. Prima gemma nititur in mente hominis eradicare scilicet errores et phantasias obnubilantes intellectum. Secunda non satagit exterius parere per blandicias et inordinata delicia et concupiscencias inficere affectum. Et ideo ut mens in cogitacionibus suis et dilectionibus placeat necesse est ut sub diligenti custodia se muniat et concludat et concludat. Sic enim ibi est scriptum. Proverbiorum iiii. Omni custodia custodi cor tuum quia ex ipso vita procedit. Concludatur igitur intellectus sub claustro humilitatis ne supra fidem per audaces presumpciones vel sui ingenii erroneas adinvenciones se extendat. ij. Cor. x. distrahentes omnem altitudinem extollentem se contra scientiam dei et in captivitatem redigentes omnem intellectum in obsequium Christi. Bona igitur est clausura orti nostri ex parte intellectus fidei humilitas. Sed non debilior nec inutilior clausura ex parte affectus est caritas que omnes affectiones nostras in deum convertit et coadunat ne per vagas cupiditatum concupiscentias se diffundat. Sic dicitur Ecc. xviii. post concupiscentias tuas non eas sed a voluntate tua avertere. Que si prestes anime tue dabit te in gaudium inimicis tuis. Bona est ex parte carnis custodia et castitatis vel abstinencie disciplina. Ecc. xxvi. In filia non avertente se firma custodia. Bona est ex parte mentis divine voluntatis observancia, que nulla est tam fida et efficax medicina peccatorum sicut vigilans celestium custodia mandatorum. Ideo dicitur Proverbiorum vi. Conserva fili precepta patris tui et liga ea in corde tuo jugiter. Cum evigilaveris loquentur tecum, et cum dormieris custodient te. Et in tercio eiusdem. Custodi legem meam et erit vita anime tue et gratia faucibus tuis. Dominus in latere tuo erit et custodiet pedem tuum ne capiaris. Anima igitur sic sub divine legis clausura redacta sub rigide discipline observancia constituta ortus est conclusus et ideo ab omni incursu inimicorum tuta est et secura. Job v. bestie terre pacifice erunt tibi et scies quod pacem habeat tabernaculum tuum, quoniam multiplex erit semen tuum et progenies tua quasi herba terre. Expulerunt quidem de ortu Adam ~~huius~~ amoris paradysi in sua custodia positi sed quia lubricum delectationum serpentis ingressum male custodiunt. Sed non obstitit sed per ortum cordis sui hostis venenum malicie infudit. Et ideo qui sese custodire ipse debuit ille coluber ipsum tangit et momordit. Sicut enim dicitur in Ecc. x. qui dissipat sepem mordebit eum coluber. Ne ergo ille hostis malignus ad cordis nostri ortulum ne faciat aditum vel ingressum, oportet quod portas et omnes introitus sub arta custodia habeat ne mors ingrediatur per fenestras et omnia interiora nostra in securitate et alia destruant. Non igitur adhuc sine custodia est relinquendus sed cherubin cum gladio flammeo ante ianuam orti est collocandus. Sic legitur Gen. iii. collocavit deus cherubin et flammeum gladium ante paradysum ad custodiendam viam ligni vite. Cherubim plenitudo sapiencie caritatem signat que legis est plenitudo, que omnia mandata concludens. Bona igitur custodia est caritas sive dilectio. Sed cherubin non est sine gladio flammeo, id est nisi severioris discipline iusta districcio. Indiget namque ortus noster muro et antemurali. Bonus murus est dileccio que omnes cogitaciones bonas et sanctas affectiones et delicias omnes celestes intra se claudit. Sed bonum antemurale est exterioris disciplinae districcio que omnes occasiones delinquendi repellit et carnales delicias abicit et excludit. In tribus igitur videtur comprehendi dignitas huius orti. In securitate, quia conclusus. In salubritate, quia irriguus. In delectabili amenitate, quia

aromatic(us). Dix(it) naq(ue) de secretitate orti subiungit de fonte vero dicens fons signatus.
Hic fons est pura mens contemplantis et mens devoti. a qua fit illa dulcis lacrimarum
profluvius qui amplius deum letificat et letificatur. In e(ius) stillicidiis tota areola colentis
humectatur. Ps. In stillicidiis eius letabitur germinans et Ps. descendet sicut pluvia
in vellus et sicut stil(licidia) stil(lantia) s(uper) t(erram). Hic fons est sigillatus quo occultus et sigillatur hic ors
sui filii profluentis et effluit ab abysso divine bonitatis. Ecce venit a mari hu
iu(s) cogitatio. Joh. 4. Qui biberit ex hac aqua quam ego dabo fiet in eo fons aque in vite sa-
lientis in vitam eternam. Signatus quia singularis fontis est devoto et aspectu infectis
quod indiget signaculo et cooperculo solicitudinis ne forsitan aliquis pulvis vel
sordes humane laudis vel favoris admisceatur. Et se signando est ne fiat
sicut de quo [illegible] fons turbatus et vena corrupta. Omnia aque que in Egypti aque fluunt
[illegible] sicut in nobis sponsus. Sed aquas fontis Siloe que fluunt cum silencio. De quibus Y-
sa. viii. pro eo quod abiecit populus iste aquas Siloe que fluunt cum silencio etc. Est ergo
fons sponse signatus quo devocionis affectus illi soli qui scrutatur renes et
corda cognitus est et apertus. Emissiones tue etc. id est fructus ab orto ta-
libus stillicidiis irrigato emissos fontis iusticie potius intueri. Illa quia
[illegible] quod mens devotus in illa recipit foras in opere ostendit sed et emitti
quod pius affectus a deo intus recipit hoc in effectu pietatis in operibus monstrat
similiter quia emissiones paradisus mala punica cum reparacione et sobrietate
abstinencie. Quod quidem homo exterior maturescit et pallet in cortice i. cute
sed unde attenuatur in corpore inde ipse revelatur et rubet in interiore. Ut de tribus
pueris legitur quod quidem per abstinenciam affligebant corpore sed in spiritu dono sapiencie
sunt repleti. Dan. 1. Item idem. Gene tue sicut fragmine malorum puni-
corum. Sed quia mala punica aliquando vino frequenter sunt acetosa et quedam sup-
tilia per corticem sui superficie contexte. Ne quis crederet quod illa abstinencia do-
cet eam quod a dilectione pietatis esse aliena. Ideo cum malis superaddit abstinen-
cie et sobrietatis adiungit pomorum fructus. In quibus intelligitur suavitas
pium mentis et pietatis. Sed quamvis abstinencia infructuosa sit et simul
[illegible] corporis. Non est carnalis ad modicum valet pietas est ad omnia utilis. [illegible]
missione vite que nunc est et future. Ad Thim. iiii. Et Thob. xii. Bona est oratio cum
ieiunio et elemosina. Quoniam elemosina est que a morte liberat et purgat peccata et facit inve-
nire misericordiam et vitam eternam. Ideo Iudeos ieiunantes et sola mala punica sine dulcibus
pomorum fructibus offerentes reprehendit deus per Ysa. lviii. Numquid istud vocavi
ieiunium acceptabile domino. Per diem hominem affligere animam suam. Nonne hoc
est ieiunium quod elegi. Dissolve colligationes impietatis etc. Et sequitur. Frange
esurienti etc. Et ibidem. Cum effuderis anime esurienti animam tuam et animam afflic-
tam repleveris requiem dabit tibi deus et eris quasi ortus irriguus etc. Et Osee.
Misericordiam volo et non sacrificium etc. Sic ergo cum malis punicis i. nostris ieiuniis
iungimus poma dulcia i. obsequia pietatis et caritatis. Sed orti nostri amenitas
una est fecunditate simul et secretate habet convenienciam. Ideo ad virginitatis
eius laudem respicit quod de aromatum plenitudine adornatione. In
istorum namque aliorum serie continentur quod laudes principales virginis gloriose. [illegible]

n· ostendit eius purgativa sanctio quod ab malo est exclusa· et ideo notanter dicit conclusus. Omnia conclusit deus sub peccato· quia ipsos iudaicos sub prevaricatione legis scripte, gentilem vero sub transgressione legis nature. Sed ideo nichil restabat nisi inferre ex conclusione iam [illegible] conclusione consequente· scilicet vestram illa eadem pene eterne esse in eze· d· A· fili hominis fac conclusionem et cetera. Duplex ergo fuit conclusio· scilicet culpe et pene. exo· xiiii· coarctati sunt in terra conclusit eos desertum. et in deute· 32· dominus conclusit illos. et ij· Re· xviii· conclusit deus homines qui elevaverunt manus suas contra dominum meum regem. Sed a virgine omnia mala sunt exclusa· et omnia sub plenitudine gratie et glorie sunt conclusa· nam ipsa mediante deus qui omnes concluserat in nimbis est conclusus· Nam ipsa contrivit caput serpentis· gen· iii· Ipsa est illa iudith que amputavit caput antiqui hostis· scilicet holofernis· Judith· xiii· Istam conclusionem optavit propheta dicens· Effunde frameam et conclude adversus eos qui persequuntur. framea tua gladius est dei verbum· scilicet filius qui penetrabilior est omni gladio· hebr· iv· Hic gladius ad concludendum diabolum est eductus de vagina quando verbum caro factum est· et natum et genitum de maria. Ipsa vagina enim huius gladii· quando dei filius in eius utero ix· mensibus in virginis visceribus recubuit· Sed eduxit dominus in nativitate ipsum qui inimicos conclusit in gehenne ergastulo conclusit et suos dampnatos in carcere et culpe et pene eduxit in suo sanguine et eduxit· unde zach· ix· In sanguine testamenti tui eduxisti vinctos de lacu· et in ps· eduxisti vinctos in fortitudine· ysa· xlii· b· Dedi te in foedus populi in lucem gentium ut aperires oculos cecorum et educeres de conclusione vinctum de tenebris sedentes in tenebris· et i· pe· iii· his qui in carcere conclusi erant veniens predicavit et cetera. Virgo ergo beata inclusit diabolum et conclusit eum mediatore dei et hominum christo de medio veniens suo edixit et produxit. In qua maior extremitas cum minori extremitate huiusmodi insolubili complexione coniungitur et copulatur· et ideo verissime sophistice dicitur quod insolubili sillogismo est conclusus. Fuit itaque ut dicitur concludens et conclusus. Scio forsitan quia hic bis conclusus. Ut forsan dicitur propter duplicem conclusionem· scilicet mentis et corporis ipsius virginis. Conclusa enim fuit in mente per humilitatem· in corpore per virginitatem. Job· xxxviii· quis conclusit hostiis mare quando erumpebat quasi de vulva et cetera. Mare est maria inter cetera gratiarum hostiis et repagulis clausa et munita· et ceterne ista fontibus concupiscentie tetigit· Ad ea et mente solius sui extraneus sibi mors non pervenit. Virgini decens erat ut ab spirituali et actuali culpa per gratiam ipsam sanctificantem esset libera que mortis auctorem erat peritura· et ipsum fontem scilicet [illegible] vel scilicet creantis auctorem etiam de suis visceribus genitura. Secundo attenditur omnium gratiarum plenitudo singularis sive totius boni consummatio. Unde sequitur· fons signatus. Nam fons per occultas venulas ab abysso prodeuntes aquarum influentiam recipit et receptas effluit et emittit. Sic beata virgo per occultam inspirationem omnium bonorum recepit plenitudinem sicut patet in verbo angelico ubi dicitur· ave gratia plena dominus tecum. Job iiii· ad me factum est verbum absconditum et quasi furtive suscepit auris mea venas susurrii eius. De isto fonte et eius plenitudine dicitur in eodem· fons

ceroꝝ ⁊c. ora fons singnatus. per hoc singlaris uir singlarit signata a deo
secreto sicilla q spali diligunt sb singlari custodia ⁊ sigillo custodiunt. ne
sigillantes lacte n cum ꝯaminatur ⁊ ꝑficiunt. Sic qui uirgo gl'iosa ī n fuit
ꝯaminata. statim singnata signaclo gr̄e fuit ꝯsecuta. singnauit u
eam deus sigillo ueritatis ⁊ ꝑitatis deus tale singnaclo sap ⁊ uirtutis. deus ipso
sig singnaclo iusticie ⁊ scientie. De hijs dr ij. paralip. ult. singnasti ma
re uerbo precepti tui ⁊ adclusisti abyssum ⁊ singnasti noīe tuo. hec ita ī
bus litt. uerbum salutacōem angelica exprimentibus ꝯtinentur. Nam h deo
aue ꝯtinet ī se. a. u. e. in. a. q ē ꝑma litera singficatur pr. ē
auctoritas approbatur. ꝑ v. q est sc̄a. q uincto dr. sp̄s. e. filius q est media
inuel uisicupetur qm a. io. ⁊ e. v. ponitur ī medio. qr sp̄s sc̄s. pris ⁊ fi
lij copula est ⁊ ꝯnexio. Dicit ergo aue. q. d. Salutent te pr mittentis
ī p̄o me a peccato ꝯfirmaris. Salutet te filius mittens tibi sapiam ne
seducaris. Salutat te sp̄s s. mittens ī gram q repleam ne ꝯbiens
ster adulta ul' infecundis. Sic ergo ē singnata q a tota trinitate ē immu
nita ⁊ ꝯcentrata. Tercio singficatur omnium bonorum spūalium emanacōbus
se. emissiones tue sicut paradysus. qr h exigit fons sicut re ī
te a uenis celestis recipitur. tum a fonte per riuulos diriuatur. sic
ro bn h dr. q' sponsa q recipit uelut paradysus uoluptatis ora na
uit influencias ⁊ platauit inseruos effluit emissiones
sua multa recipit ⁊ io multa effluit ⁊ emittit. Duo siqde leg' pa
dysus a se emisisse. emisit n. flumina su fontes. emisit ⁊ hbas ⁊
arbores fructificantes. Sic ⁊ sorori nre atq; sponsa. sic io dr. emissi
ones tue. h totum ugini gl'iose ꝯgruit q uelut paradysus dm omnium
bonorum auctorem ⁊ uiuū fontem in se recepit. Sic io ī typum be uginis
dr. q' plantauit deus paradysum uoluptatis a pn. ī q posuit deus hoīem q formauit
Nam ī ba ugine positus ē ille celestis nō ab hoīe sꝫ a solo deo. Je. xi. mu
lier circūdabit uirum ⁊c. Sc̄ helisabeth. u. fecit rex quintam ī uestibulo orti nemo
ris ⁊c. h ort' cuncti gnis arboribus ꝯsitus ē. significat uirginis fecunditate ⁊ uir
ginitate hic more orti describit sp̄s. vij dicit. emissiones ⁊c. Sic ponit
pt fructus q usualet vij. spēs aromaticas spāles. s. cipri. nardi. cro
fistule. cynamomi ⁊c. ī quibus vij. uirtutes spāles be uirginis ꝯmēdantur
ē. In cipro singficatur ei ꝯpassio siue pietas. nam ciprus ē arbor aromatica
semine decorata ⁊ candido plena. qd coctum cū oleo ī regale ꝯuertit ung
uentum. ⁊ singficat ei misericordiam ⁊ pietate. q more unguenti ad dolorem cor
dis se transfundit. dr eccl. xxvi. ubi n ē mulier ingemiscet egens. In nar
do q ē hba modica ⁊ tam multum uirtuosa. humilitas ei' insinuatur. Sicut ei ē. nar
dus mea dedit suauitatem odoris. In croco q ē aurei coloris ⁊ ardentis inu
tis. insinuatur ei feruentissima caritas. q ī ipsa ante feruescebat ⁊ extra ī ope
re lucebat. io dr eze. v. aspectus ei' sicut ignis mittens. Nec mirum si arde
bat q ipsum q ē ignis ꝯsumens ī suis uisceribus ꝯtinebat. In fistula q ē ar
bor aromatica parua sꝫ robusti corticis ⁊ ꝑnici coloris q ad candidas uiscum

No. vij. uirtutes be ugis.

molestias passa, intellige fidei eius soliditatem seu firmitatem, quia omnibus aliis hesitantibus in fide immobilis permansit. Unde scriptum est per Salomonem: mulierem fortem quis inveniet? Sed similiter medulla est virtus in fide occultata, quia maxime sedat interius temptationes, id est eliminat de mente scrupulum et dubitationem quibus mens hesitans et fluctuans sepe perturbatur. In cynamomo quod est cinerei coloris et dulcis saporis, intellige eius mansuetudo et benignitas, quia se cinerem recognoscens super cetera alios dulcis existit et benigna. De ipsa enim dicitur: Spiritus meus super mel dulcis. In universis lignis libani significatur universalis castitas scilicet coniugalis, vidualis et virginalis, vel mentalis, corporalis et sensualis. Eccl. xxiiii. cap. et quasi libanus non incisus evaporavi habitationem meam etc. In mirra et aloe quibus corpora custodiuntur a putredine significatur virtus eius asperitas seu austeritas tam in vestitu quam in victu, quia nec mollia quantum ad cultum nec delicata quantum ad victum virgo beatissima requisivit. Hest. ii. non quesivit muliebrem cultum sed quecumque voluit custos virginum ad ornatum dedit etc. Preter hec ex quibus speciebus conficiuntur illa preciosa unguenta ex quibus est sponsa preceteris suis consortibus delibuta et non solum ungitur sed cum omnibus primis unguentis. Unguenta que sunt sanctissime species seu dona quibus sponsa copiosissime est iuncta, de quibus Cant. odor unguentorum tuorum super omnia aromata. Sunt autem dicta quia sponsa emittit unguenta prima. Sunt enim unguenta necessitatis, suavitatis et dignitatis, quia conveniunt ungi. Infirmi et infirmitatem ob remedium sanitatis. Sani ungunt delicati gratia voluptatis. Unguntur et reges et prelati in signum dignitatis. Primo modo fuit uncta virgo in materno utero per gratiam sanctificationis, quando concupiscentie vicium et fomes corruptela in ipsa est sanata. Exo. xxx. Sumes aromata prima mirre electe cinnamomum, calamum et cassiam et oleum de olivis. Facies quoque unctionis oleum sanctum unguentum, ex quo unges tabernaculum et archam testamenti etc. Secundo modo fuit iuncta iocunditate quantum ad gratiam fecunditatis seu conceptionis, quando divina unctio gratie plenitudine hanc implevit, quia ipsius unguenta non solum ad homines imo ad angelorum ordines se diffundit. Nam ipsa de vere sue pixide unguentum iocundissimum protulit quando filium quem sine culpa concepit sine pena peperit, sine dolore parturivit. Ex odore huius unguenti tota domus militantis et triumphantis ecclesie est repleta. Tertio modo fuit iuncta in celo quantum ad gloriam regalis sublimationis scilicet in assumptione quando iuncta est oleo letitie pre cunctis principibus. Solent enim regine ungi quando coronantur in signum regie dignitatis. Sic et virgo gloriosa tempore sue coronationis est unguento glorie delibuta. In cuius rei signum regina Saba non sic aromatibus legitur in Ierusalem attulisse. Fons ortorum puteus aquarum viventium. Commendavit sponsus fructum et specierum aromaticarum habundantiam quam de sponsa quam de paradyso emittit. Sed laudat eandem emissiones continentes ad aquarum viventium affluentiam per quarum irrigationem flores species in condita areola consite ad perfectionem perducuntur. Cum autem a fonte deficere humectationis gratia et munimenti beneficium suscipit neque quod tot rebus vel speciebus

aromatoris

aromaticis habundaret. Et ideo subiungit dicens: fons ortorum. Et quidem hortis fontis in his [illegible] efficaciam et utilitate. Unde dicitur fons ortorum. Eo ab indeficientem et fluxus continuitate unde dicitur puteus aquarum viventium. Tertio a [illegible] sinuositate que fluit cum impetu. Quarto ab originis iudicia et puritate unde dicitur de Libano. Secundum quam considerationem sponse vocantur eius orti conclusi et fons signatus. Sed ne videatur iste fons, id est ecclesia, signatus quia per coopertura forsitan fieret corruptus vel siccaretur, ideo ostendit quod emanatio continua sit et indefessa. Fons enim iste est indeficiens, dicente [illegible] quod plantaria ad proficiant irrigantur. Ecc. xxiiii. Rigabo ortum plantationum mearum et cetera. Nam quia ortus novellus de novo, id est gentibus, et plantatio fuit ecclesia primitiva, et plantule forsitan aruissent, si istius fontis efficaciam non sensissent. Unde dicit apostolus I Cor. iii. Ego plantavi, Apollo rigavit et cetera. Doctrine namque celestis fluenta doctorum electorum corda irrigant et fecunditatis spiritualis gratiam administrant. Dicitur autem ecclesia singulariter ortus propter ecclesie catholice in fide unitatem. Orti vero pluraliter propter [illegible] et graduum varia differentia et qualitate. Immo frequenter tot sunt ecclesie vel congregationes una orta que continet. Felix autem est ortus ubi nulla radix amaritudinis sursum germinat nullumque est lignum inutile quod ortum sponse non deceat. Unde [illegible] tas holerum non habundat. Scriptum est namque quod hola [illegible] cito decidere. Radices quidem profert amaritudinis in quedam [illegible] et abiectionis. Osee [illegible] germinabit amaritudo quasi iudicium super sulcos agri. Lignum autem [illegible] penitus et inutile profert in pigmentibus et ociosis. Luce xiii. Succide ergo arborem illam quia terram occupat. [illegible] xxii [illegible] in diebus suis non [illegible] et cetera. Hola producit in carnalibus et voluptuosis. Hoc namque intendit diabolus facere de vinea balsami, de orto aromatum ortum holerum, sicut de Acab legitur de vinea Naboth fecisse, iii Regum xxi. Sed in orto sponse tale plantule crescant et species aromatice [illegible] et plantantur. Et ad hoc ut [illegible] proficiunt ibi [illegible] et irrigantur [illegible] rivulis [illegible] temporibus sunt plantule novelle in pluribus [illegible] irrigande. Non potest [illegible] sicut Paulus quod carnalibus [illegible] sed spiritualibus loquitur sapientiam [illegible] quia ex deo est sapientiam in misterio absconditam. Orti vero sponse talis aqua sapientie salutaris adaquantur. Unde et efficacia huius fontis herbis et arboribus salutiferis fecundat, sicut dicitur Gen. ii. Fons ascendebat de terra et irrigabat universam superficiem terre. Dicitur itaque fons ortorum propter efficaciam et utilitatem. Ut iustum est. Sed puteus aquarum viventium propter indeficientiam et fluxus continuitatem. Dicitur autem fons quia bonis et electis ostendit et aperit: puteus vero quia eius misteria a reprobis occultantur. Vel fons dicitur quia hauriunt iuniores. Puteus vero quia eis profunditate laborare habent et seniores. Quia [illegible] de alto puteo hauriunt quod de sapientie abscondito thesauro nova et vetera [illegible] et producunt. Puteus itaque est quia quasi sit dicitur nemo novit.

qu. viij.

n spc di. sapiam spc sectam & pfunda dei. i cor ij. Dr itaq fons ppter eius copiam
& pfusionem. puteus vero ppter pfunditatem eius & eius occultacoem. Vl fons
qui ad inundiem p inspiracoem. puteus vero. qui foditur & ad quem
p investigacoem. ecc. xlviij. fodit ferro rupem & edificavit ad
aquam puteum & ecc. l. In diebus eius emanaverunt putei aquarum & q. ma
re adimpleti sunt sup modum. Est ergo fons qui non pot evacuari. pu
teus est qui non pot perscrutari. qr quanto magis divina sapia investiga
tur pfundior invenitur. ps. accedet homo ad cor altum & c. Legimus siquidem
ysaac duos puteos quos suis attraverunt philistei dereliquisse. s. pu
teum calumpnie & inimicicie. duos vero alios retinuisse. s. puteum
dilatois & bersabee. i. puteum saturitatis. Duplex puteus quem ergo vendi
cant philistei. duplicem signat sapiam secularem. s. philosophicam
& legalem. quarum singula quasi aqua v. sapie optinent similitudinem
quecumque tamen & fontes pbent forte & inimicicie occoem. & ideo quamvis
estimare de puteo philosophice pfunditatis. sive de humane p
fluvio cupiditatis. ideo cum sapiunt fiscum & illum theologice u
tatis. quem quidem dilatat intellectum. saciat & affectum. Sunt ergo mali pu
tei sicut fontes corrupti declinandi. quia aquam effluunt infideles. si uim qui de
mari mortuo originem sortiuntur. Nos ergo deo ut puteos philosophicos h
uerunt reliquimus. & ad fontem vite celestis sapie accedamus. sitim h
aque vivat inveniemus. Ge. o dr puteum aquarum viventium. qui mortuis a
nimabus hee aque vivam gratiam administrant. & vivificatis p graciam vitam
eternam manifestant. Io. 6 & Ioh. viij. Verba que ego locutus sum spus & vita sunt. & in ps. eloquium tu
um vivificavit me. apoc ult. ostendit in flumine aque vive splendidum sicut crist
allum & c. & eze. xlvij. vivent omnia ad quem venerit aqua iste. Sequitur itaque vivam in vi
vo fonte est recepta ppter quod legitur gen. xxvi. fodit ysaac in torrente & inve
nit aquam vivam. foderunt quippe prophete & aquam vivam invenerunt. sic dixit pe
habemus firmiorem sermonem prophetie cui benefacitis attendentes tam
quam lucerne lucenti in loco caliginoso donec illucescat dies. quia adveniente
die eternitatis. omnis figura omnis enigmaticus sermo cessabit & talis exsicca
bitur torrens. i. cor. xiij. sive prophetie evacuabuntur sive lingue cessabunt sive
sciencia destruetur. Sed tunc fient manifestiora quando omnes erunt docibiles dei. omnia
quod tamen de secretis dei agnoscere. ad modum torrentis per experientiam sentimus
quia videmus nunc in speculo & in enigmate. Sed transeunte nostre mortalitatis
torrente. cessabunt nubila omnia & obscura. Sed serena veritas erit om
nibus facie ad faciem manifesta. Vivat ergo fons cum tantum aque. & sicut tamen vivus
quorum fortissimus & violentus. quia descendit cum impetu. Sunt quoque nostre celes
tis sapie virtuositas. quia in se non deficit & omnia vite & spiritualis gratie obsta
cula diruunt & dissipant. ut patet in apostolis quibus obiecti sunt obices tam
aliorum opposite sunt moles tormentorum. & tamen omnia obstacula sicut flumina ipsa

no vii

dirripiunt. quia non fame non gladio non persecucione a dei dilectione separari uel di-
ripi potuerunt. ad Ro. viii. Fluuius autem qui descendit cum impetu de liba-
no. de loco l. monticulo candido atque puro. Mons est deus in incarnacio-
ne est quia ipse est libanus. i. candidus. quia ipse est candor lucis eterne et speculum
sine macula. et quedam emanacio claritatis dei sincerissima. sic dicitur sap. vii.
Ab ipso quasi monte libano. i. a christo fons sacre scripture oritur. et ad ipsum
uelut ad sinum ozeani reuertitur et finit. Unde oportet ut ille qui istam candidam
indeficientem et serenam aquam in se recipere desiderat libanum. i. mundum pu-
rum se efficiat siue reddat. quia uerba celestis sapiencie que a candido fo-
nte oriuntur aliter quam in mundo et candido puteo recolligi dedignantur. Ideo illi
qui in se istius fontis fluxum recolligunt et reseruant mundo et capa-
ces tanto gratie se exhibeant ut in aliis predicando et docendo mala que
inveniunt destruant et diruant. Job. xii. si continuerit aquas omnia sic-
cabuntur. si autem emiserit eas omnia subuertent. ¶ Vel fons dicitur beata virgo. propter quod quia per
fontem diuinitatis ad homines emanauit. Nam ex ipsa uelut ex fonte pu-
ro et limpido ille fluuius emanauit qui letificat ciuitatem dei. ysa. lix.
cum venerit quasi fluuius violentus etc. Dicitur autem fons. Primo propter sui in visceribus
terre limitacionem. Nam fons de mari contrahit originem. et tamen maris non reti-
net amaritudinem uel saporem. quia in uenis terre excolatur et sic contrahit dul-
cedinem et dulcorem. Sic gloriosa uirgo de stirpe amaro. i. iudaico. que erat
exorta. sed per gratiam sanctificantem in uteri sue visceribus ab omni originali
culpe amaritudine est diuinitus expedita. et dulcedinem specialem
est gratia. ecc. xxiv. spiritus meus super mel dulcis. Secundo propter sui multiplicacionem
aque et non fontana gignit et abundat non estate non hyeme deficere
nouit. Sic uirgo beata in omnibus perfecta et ecc. xl. gratia illius q. fluuius
inundabit. Sic in Hester. fons paruus creuit in fluuium maximum et in
solem ac lucem conuersus est et ecc. xxiv. sapiencia illius q. iordanis inundabit et sicut
fluuius illis tamquam fons uite permanet. Tertio propter sui communicationem. Nam paruis et
magnis hominibus et iumentis suam aquam concedit. sic et ipsa omnibus suam gratiam tri-
buit. ecc. xxiv. venite ad me omnes qui concupiscitis me et a gene-
racionibus meis implemini. Pro. viii. In plateis clamitat et in summis excelsis dat
uocem suam. Sed paruulus et etc. Quarto propter suam specularitatem. quia fons mun-
dus quasi cristallum speculare l. et transparente et ad uultus facierum rep-
resentat. Sic in speculacione sive contemplacione atque uite tamquam in fonte perspicuo
mentis defectus et excessus deprehenduntur. Jo. mare eneum fecit fecit ex speculis
ut recurrentes in tabernaculis maculosos se uiderent et eos abluerent et delerent.
exo. xxx. Quinto propter eius puritatem. quia aqua fontana limpida est et maxime
purgatiua. Sic et uirgo in se existens purissima. sic gratie influencia
purificat corda nostra. Zach. xiii. erit fons patens etc. Sexto propter luminis
celestis receptibilitatem. nam nichil luminosum a celestibus recepit

reflectit ad celestia et refundit. Sic beata virgo Maria primum individuum in se recepit et receptum ad totius mundi utilitatem pariendo edidit et refudit. Jo. d. apoc. ult. quod de throno exiit fluvius aque vive splendide sicut cristallus. Tertio est fecunditate quia loca vicina fontibus magis sunt virentia et fecundiora. Sicut dicitur iii Reg. xviii. Sicut verba Achab ad Abdiam: Vade in terram ad universos fontes aquarum et in cunctas valles si forte possimus invenire herbam et salvare non pereant. Sic qui beate virgini pedibus appropinquant per devotionem et amorem in virtutibus et bonis spiritualibus sunt fecundiores. Joel ult. Fons egredietur de domo domini et irrigabit et cetera. Ideo dicitur fons ortorum quia fecundat et humectat corda electorum. Fons quia dicitur in quantum est communicabilis. Sed puteus aquarum viventium in quantum est indeficiens et inexhaustibilis. Ideo [illegible] [illegible] quia [illegible] putei sacietatis. De hac indeficientia dicitur Eccl. xxiv. In me gratia omnis vie et veritatis, in me omnis spes vite et virtutis. Sed ideo non est nisi puteus [illegible] aque tam habundanter descendant cum impetu de Libano. Libanus est Libanus unde exivit, quasi de quo fluvius [illegible]. Sequitur. Surge aquilo. [illegible] per capitulum, id est quasi [illegible] ortus conclusus et irriguus et ostendit qualiter fugato diabolo ab orto et perdurante spiritu sancto ortus amplius fecundatur. Per aquilonem qui est ventus est frigidus sicut et nocivus intelligitur spiritus malignus qui variis temptationibus ortum domini opprimit et tribulationibus et flagellis et affligit ecclesiam et affligit. Eze. i. Ab aquilone ventus turbinis et cetera. Ier. i. Ab aquilone panditur omne malum. Eccl. xliii. Tempestas aquilonis. Sed hunc aquilonem precipit sponsus ut recedat. Unde dicit: Surge, id est recede. Joel ii. Eum qui est ab aquilone procul faciam. Sed veni auster, id est significat spiritum sanctum dulcis et benignus est, flatu et spiramine tota ecclesie superficies renovatur. Ps. Emitte spiritum tuum et creabuntur. Sed in Job xxxvii. Nonne vestimenta tua calida cum fuerit perflata ab austro. Unde per spiritum sanctum omnia germina orti vegetantur. Glosa aliter exponit totum de ecclesia. Quia ab aquilone quoniam affligitur et temptatur per adversa. Eccl. xliii. Frigidus ventus aquilo flavit. Auster vero quoniam tempestat per prospera. Sed quia dicit veni tamquam aquilo iam adfuisset et tamquam auster in prosperis et perfla ortum meum, id est tempera ecclesiam ut sua [illegible] concludat et singulariter. Sed sic non proficit diabolus quia quanto plus ledit ecclesiam tanto in adversa plus proficit et fructus eius suavitatis amplius innotescit. Sed hic est quod sequitur: Et fluent aromata illius. Ysa. xliii. Dicam aquiloni da et austro noli prohibere. Vel potest sic exponi ut nomine aquilonis significetur spiritus timoris quo aque, id est flexibiles cogitationes et affectiones ligantur et constringuntur ne se diffundant per peccatum. Timore enim domini declinatur a malo. Prov. xv. Auster autem ventus calidus mollis et humidus qui significat amoris qui adveniente tot ortus [illegible] per devotionem et resolvit in amore. Perfla ut spiritus eius et fluent aque. Ro. v. Caritas dei diffusa est in cordibus nostris. Surgat igitur aquilo qui fugat nubes. Prov. xxv. Sed veniat auster qui perficit fructus

atque flores· nociuus est aquilo· si auster non sequitur· Job 39·
Veniat dilectus meus in ortum suum· Audiens sponsa se a sponso diligi et a paradysi se-
minibus [illegible] comedere· iam congratulans dilecto quando ipsum inuitat cor-
pus· ut ad ora delicias pergustandas personaliter ueniat et accedat. Tempore
quidem poruit sponsa ne forsitan ab aquilonis impetu [illegible] suorum teneri-
tas lederetur· et ideo non austri flatum desiderat· sed nunc ipsi sponsi presencia orte novelli
quo boreale impetum defensus sed ideo non petit· ut a fine c. precedentis auster ue-
niat qui grauiter [illegible] et perflet· sed ut ipse sponsus de austro ueniens ortulo
appropinquet· sicut in abacuc tercio c. Deus ab austro ueniet et sanctus de monte [illegible]
et [illegible]· Septem que in hoc capitulo continentur. Primo agit de sponsi a sponsa
inuitatione· Secundo agit de sponsi multiplici responsione· ibi Veni soror mea
sponsa· Tertio agit de sponse excitacione ne s. fructum illorum dulcedinis sola
gustet· sed a dulcedine et quiete contemplacionis quibus ex parte sua ceteri aliorum
saluti invigilet et intendat· ibi Vox dilecti mei pulsantis aperi· quarto a-
git de huius sponse excusacione que desiderat potius quiescere in [illegible] oratione cum spon-
so in contemplatione quam a secularibus inuolui negociis sub cura pastoralis offi-
cii preuentu ante [illegible] oratione· ibi Expoliaui me etc. Quinto ostendit
obedienciam sponse que iam presumit de sponsi subsidio et subuentione· ibi Di-
lectus meus misit manum suam· Sexto agit de sollicitudine et anxietate sponsi
a sponsa [illegible] que non cessauit eum [illegible] ubi uel ubi non obstante· omni stu-
dio inuestigare· ibi Quesiui illum et non inueni· Septimo forsitan continet querelam
que [illegible] alijs posse non cognosci· Octavo septimo loco respondens sponsa filiabus ie-
rusalem· describens eis pulcritudinem proprii dilecti ab aliis· sed [illegible] ad eius com-
paracionem puenire· ibi Dilectus meus candidus et rubicundus· Volens quidem sponsa ad ortum suum de-
[illegible] sui dilectum inuitare dicit Veniat dilectus· quasi diceret· Iam tempus [illegible]
[illegible] iam flores pepererunt fructus· et ideo iam ueniat dilectus quem s. diligo· non audeo di-
cere [illegible] ne uideatur esse presumptio· et ideo non dicit· Veni quod est imperatiui· sed ueni-
at quod est optatiui· quasi diceret· Dilecte imperare non audeo sed meum desiderium ei exprimo· ue-
niat· s. in ortum suum· id est in me que sui orti sunt· ab eo s. conseruati et plantati· ab eo
clausi et signati· ab ipso [illegible] s. sanguine irrigati· ipsi beneficio fructu-
um multiplicia decorat· Veniat inquit ut comedat fructus pomorum suorum· Bona
quidem sunt poma· opera nostra· si sint primatia· si munda [illegible]· si odorifera· si [illegible]
da· Primitia sunt poma tempore [illegible] s. [illegible] tempore [illegible] in illis [illegible]
delectat deus· Michee vii· Sicut precoquas desiderauit anima mea· Osee ix· quasi uuas in de-
serto inueni israel· quasi prima poma ficulnee· Talia quidem poma sunt opera innocentie
in quibus [illegible] sponsa sponso optime complacet· Bona etiam poma sunt opera prime
[illegible] appropinquat· [illegible] Levitici xxvi· a· Terra gignet germen suum et
pomis arbores replebuntur· Ista poma [illegible] de quibus [illegible] vi· Descendi in or-
tum meum ut uiderem poma conuallium etc. Bona etiam poma sunt et [illegible]
[illegible] et [illegible] de quibus [illegible] x· offerimus domino [illegible] de

decimas sed et primitias oblationum uxorum et libamina et poma omnis ligni. vide-
mus etiam et olei offerunt domino deo suo. Bona sunt omnia poma sunt oblectamenta
contemplationis in quibus delectatur delecta velut deliciis. prov. iii. provide et primitiis sunt
fructus eius. et sap. iii. fructus illius dulcis est gutturi meo. De his pomis sup. ge-
emissiones tue paradisus malorum punicorum cum pomorum fructibus. Hec sunt
poma arborum vitis et lumine ac collis eorum nostrorum. deut. xiii. sunt alia po-
ma sponsus in ortulo sponse operatus. ysa. xxvi. omnia opera nostra operatus es in nobis
domine. et ioh. xv. sine me nichil potestis facere. Invitat ergo sponsa sponsum
ut veniat recolligere poma sua ne forsitan ab aliis [illegible] perierant ista
poma que a sponsa sunt incorporata. a bruco locusta et eruca in rubigine de-
vastabantur. Joel i. residuum eruce comedit bruchus etc. Osee vii. come-
derunt alieni robur eius et ipse nescivit. Veniat ergo dilectus in ortum non
solum holerum immo et pomorum. Multiplex est enim ortus. quia certe est ortus
holerum in infirmis. Illum quia in infirmitate est olus manducans. illam debilis po-
tentia et paulatim eque a terra evellendi et ponendi in olla prime et aque
lacrimarum in igne caritatis decoquendi et sic exeunt cibus deo delectabilis po-
tentie proficient. Item est ortus pomorum in coniugatis. ut hic quia quod singulis sit
quo ad necessaria operis compleant. odorifera tamen sunt quia ad opera pietatis
Item est ortus nucum. de quo in vi. et hic in claustralibus et religiosis. qui licet a-
maro et duro cortice premantur habent nucleum dulcem et candidum pre [illegible]
Item est ortus et aromatum. de quo in vii. et hic in viris perfectis ut in contemplativis
qui tota sunt odorifera. ut dictum est. Invitat ergo sponsa ad ortum pomorum
ex hiis aromatum reliquerunt quia veniat ad ortos mentis et aromatum in
ad corda perfectorum. Alia si delectatur in pomis vel olibus. [illegible] in speciebus
Sequitur. Veni in ortum meum. Ita est [illegible] sponse ipsum tam sol-
licite invitavit. quod cum prior sit deus ad exaudiendum quam nos ad petendum. Ante-
quam desiderio sponse respondens perficeret se ipsi desiderium prevenisse et sue petitionem
defecisse. In quo commendatur sponsi benignitas. Qui enim largior est et pro-
mptior ad exaudiendum quam sponsa ad accipiendum et ideo hic invitatur ad ortum
mentis statim revenit ad suum. Magna quippe clementia est qui se in-
vitari promittit. sed maxima quod suos revertantur [illegible] non omittit.
Ortus quidem sponse de quo dicitur contemplationis. Sponsi non ortus pro dicto [illegible] locat
ortus sui pastorale officium et sedulitas predicationis. Invitatur sed sponsa hic non
ad quiescendum in ortum sed ad laborandum. Messuimus quod hic ponitur. Omnia per ipsa-
ta ad perfectionem orta sponsi invenit. Ideo fructus et utilitas illius perfectionis
ostenditur et declaratur. i. messui mirram meam. Tertio ostendit
gaudium quod ex tali messione in sponso generatur. quia incorporatio fidelium
non est ut mirra. sed pro favo melle ab ipso reputatur. i. comedi
favum est. Quarto secundum intervallo ad congratulandum sponse laboribus invi-
tantur. Comedite amici. Perficiens ergo sponsus sponsam in vinditoribus

dilectionis dicitur. Veni soror mea in ortum meum. quasi dicat: tu me invitasti ad
locum quietis et suavitatis in tuis orationibus gemitibus et singularitatis. Sed et ego te invito vi-
ce versa ad meum ortum ad locum laboris. Non enim tempus est vacandi ocio sed plurimum
laborandi. Et est sensus: quia in presenti vita non potest esse quies omnino perfecta. quia quamvis
sit summe delectabile per se et in se quod in contemplationis gratia et pausare et
tamen opera necessaria pro aliorum salute multotiens laborare. Et ideo alloquens
animam vel ecclesiam dicit: Veni soror mea in nature conformitate et hereditatis
coparticipatione. sponsa mea in unione amoris et plus spiritualis
operacionis ortum meum. quia adhuc est in multum eradicandum. plurimum ple-
rendo et inrorantes irrigando. et licet in fine recolligendo. sic in hoc i. dicit
licet quantum te super gentes et regna. ut Messui mirram meam. licet
[illegible] pertice hic se prius in quo sponsus [illegible] sponse laborantis. in suo orto
[illegible] et ostendit nam mediantibus sponse laboribus regiones iam
albe ad messem iussu celestis agricole recolliguntur. in [illegible] in iohe-
iiij. Et in celeste horreum reducuntur. sed ad messis nobilitatem et modum
est recolligendi messem comparat mirre messioni. Mirra quippe
cum sit arboris vel arboris gutta sive lacrima non metitur. sed potius re-
colligitur in vasculo vel panno mundo et custoditur. Dicit tamen sponsus: Mes-
sui mirram meam messui. nomine mirre sanctos martires intelligens quos
velut electe mirre fasciculos in primitiva ecclesia passim falce martirii
recollegit et in eterne vite sectarium reponens distinxit. sicut in apoc.
xiiij. mitte falcem et mete quia venit hora ut metatur. Mactata
messis terre. Sed illa fuit messis non ordeacea non triticea sed mir-
rea. Et fuit magna habundancia in ecclesia primitiva et erit absque du-
bio in extrema. Licet enim deus noster in ecclesia media sui modica quasi
nil amaritudinibus est repleta. Sed tamen in hac est tota [illegible] glorior. quia sponsus
totam mirram nostram reputat esse suam. Et ideo dicit: Messui mirram
meam. Mirra quippe amaritudinem habet in [illegible] sed incorrupcio-
nem in virtute. quia corpora mirrata sufficienter in vita non putrescunt.
Mirra quippe [illegible] in orto sponse messuit quam personalitatem humane
nature suscepit. sed cum amaritudine pene habuit in se incorruptibilita-
tem innocencie. quia nullam maculam [illegible] in se habuit non aliquem
modum generis in se expertus fuit. Ubi [illegible] mirram suam messuit. quia
amaritudinem pene ab omni culpa alienam suscepit. Ubi [illegible]
Mirra [illegible] culpe mirram in se [illegible] habuit [illegible] et origi-
nalis. sed tamen numquam actualis. quia in ipsa illa fuit spiritualis corrup-
cio. [illegible] corruptela propagacio. In omnibus
autem nobis est [illegible] corrupcio et actualis tam corporalis
quam spiritualis [illegible]. [illegible] sponsus [illegible] sine utroque exstitit.
quia nec tamen non corrupcio in eo fuit. Mirra [illegible] carnales mores

a putredine tutas. surgentes in nobis reperiri. myrra non marie tales
mortem non sensit. sed mirra ihesu talis condiendi. nec enim non originem
in se nouit corruptionem itaque suam messuit cum voluntarie carnem et origina-
lem pro nobis supplicia sine culpa sustinuit et assumpsit. Sed et ipse primus in
mortalitatem gratiam meruit et suscepit. et ipse ad gloriam sponse
ecclesie in suis ortis recolligit fasciculos mirre. dicit se mirram suo
orto messuisse. et ipse caput eius est non oportet sponsam pro sponso sustinere
amaritudinem primitie ipse ad gloriam sponse dicit. Messui ego mirram
meam in orto tuo et tu non timeas illam metere in orto meo. quasi
messui mirram cum aromatibus. quia ipse recollegit martires cum confessoribus
qui quidem in lacrimis in presenti seminauerunt. et ipse cum exultatio-
ne recolligi meruerunt. Seminati quidem sunt in huma-
na paupertate et humilitate. sed messuit eos deus cum summo hono-
re et dignitate. ps. xx. letabuntur coram te sicut letantur qui me-
tunt in messem itaque nemo reputat esse suam. sine sic. id est mirram mar-
tirum tyrannica a hereticis sive corpore in minimis. ipse dicit totum esse as-
cribit. et cum aromatibus confessoris et remunerationis non relinquit
ut patet in laurentio qui multum habuit de mirra passionis. sed non de-
fuit ei aromata confessionis. Similiter et stephanus et lapides torrentis
dulces fuerunt. Sed et ipse pro opere hic iustitie mirram penalitatis messuit ad
plenum in fine possimus metere cum mirra aromata immortali-
tatis. Comedi fauum cum melle meo. Tertia particula in qua ostendit gau-
dium sponsi quod habet ex predicta mirre et aromatum messione. quia non
solum messuit immo eos sibi per amorem incorporauit. et sic incorporatos
dulciores melle et lacte reputauit. dicit comedi fauum. quasi dicat non
solum messui eos separando a malo per timorem. immo comedi eos
eos. id est incorporaui eos mihi per gratiam et amorem. Ponit. iiii. genera. in
quibus intelligit. iiii. diuersitates electorum qui licet discrepent modo
et officio conueniunt tamen in approbatione superni iudicis quantum ad meritum
in presenti et quantum ad premium in futuro. fauum qui vocatur celestis sapientie ex-
positores. qui dulcedinem spiritualis intelligentie separant et exprimunt
a cortice litteralis scripture diuine inspiratione. prouerbiorum xvi. fauus mellis verba
composita. mel non mellis quod est liquor dulcissimus a fauo separatus
et dilucius intelligunt presertim auditores qui ea per verbum vite efficiunt dulcis-
simi domino incorporantur. Istud est mel quod exiuit samson. id est de ore
leonis. iudicum. xiiii. quid melle dulcius et quid leone fortius. leonis nomine
qui semper habet oculos apertos. bonos significat doctores circumspectos
et sagaces qui sunt montium mirre et colles omnia deo attribuentes. in quorum ore
inuenitur mel. in quo samson. sol scilicet iustitie plurimum delectatur.
quia sicut dulcedo mellis dependet et exiit a fauo. sic dulcedo bonorum

auditorum depereunt; audientia et os magistrorum. Sic in favis reconditum mel et favus componitur, quia prefati auditores a precedentibus magistris instruuntur. Per vinum vero significantur predicatores corda audientium exhilarantes, germinantes et inflammantes et cum ardore et sapore inebriantes. Zach. ix. Vinum germinans virgines. Osee ult. Germinabit sicut vinea et memoriale eius sicut vinum Libani. Per lac significantur lectores et alii carnales auditores, quia lac ab uberibus extrahitur, et facilis conversionis, quia de sanguine in lac animalis convertitur. Sic simplices auditores adiacentibus per gratiam conveniunt et de facili convertuntur et in corde communicantur. Sicut Iob. hic quodcumque bibitur cum lacte. Nam bibere facilius est quam comedere, et discere facilius est simplicibus et parvulis quam sit elucidare scripturas et exponere maioribus et perfectis. Vel per favum et mel intelliguntur perfecti et claustrales et contemplativi propter dulcedinem mentis et conscientie. Per vinum et lac intelliguntur boni seculares et activi, qui sunt vinum, qui predicant; lac vero qui pietatis opera administrant. Vel favus cum melle est incarnata divinitas. Nam dulcedo divinitatis latet in cella cerea humanitatis. In hoc itaque convivio blandiens sponsus se proponit favum cum melle, quia summa erit refectio sponse videre et gustare Deum in humanitate. Ioh. xvii. Hec est vita eterna ut cognoscant te Deum et quem misisti Ihesum Christum. Hec ergo dulcedinem super mel et favum dabit ad comedendum, quando se Deum et hominem exhibebit sponse, id est anime, ad fruendum. Secundo subiungit dicens: Comedite amici mel scilicet et favum, et bibite lac scilicet et vinum. In lacte siquidem intelligitur gaudium propter dotes corporis. Nam sicut lac recens est candidum, sic clarum, stabile et liquidum, sic sanctorum corpus erit. Sic lac recentia propter incorruptibilitatem, clara et candida propter claritatem, subtilia quantum ad dotem subtilitatis, liquida et ac modo habilia propter dotem agilitatis. In vino autem significantur dotes mentis. Vinum enim est penetrativum, calefactivum et exhilarativum. Vis penetrativa refertur ad dotem cognitionis, vis calefactiva ad plenitudinem dilectionis, ita ille amor qui nunc est ignis in Syon et caminus in Ierusalem. Sed vini exhilarativa representat dotem fruitionis, quando inebriabuntur ab ubertate domus Domini et de torrente voluptatis sue potabit eos. Ysa. xxv. Faciet Dominus in monte hoc convivium vindemie defecate. Felix erit istud vinum quo hausto oblivioni tradentur angustie priores et super cor ulterius non ascendent, ubi sancti perfecti affectibus et tam lenis affectibus Domino se coniungente in sanctorum corpora effluenda ... et conditionibus candorem lactis et dulcorem in se exprimet et ostendet. Cibabit animam favo et melle in deitatis et humanitatis contemplatione. Potabit autem ipsam vino et lacte in tam anime quam corporis beatitudine. Tunc dicere poterit sponsa cum sponso quia mirram messui in hoc seculo. Post laborem collectionis mirre, ecce comedo favum cum melle, bibo vinum cum lacte. Felix hec mutatio dextere excelsi, ubi mirra metitur et mel comeditur. Ubi aamaricando tamen in re et mellis et lactis dulcedinem cognoverit. Deuteronomium xxxii. [illegible] que lac sugget. In hoc igitur convivio cibantur amici non felle sed favo et melle inebriantur, vino non absinthio sed lacte et vino. Unde ibidem sequitur: comedite amici. Amici sunt sancti Domini sicut in via Iohannis xv. Iam non dicam vos servos sed amicos. Et iterum: vos amici mei estis si feceritis que ego precipio vobis. Amici ergo sunt qui audiunt et qui faciunt. Quibus dicitur: comedite scilicet favum cum melle, et bibite scilicet vinum cum lacte. Favum cum melle est ordinata et secura conscientia repleta spiritus dulcedine et iocunditate. Hoc favo melleo vescitur que gaudio spiritus reficitur et repletur. Proverbiorum xv: secura mens quasi iuge convivium. Et Ecclesiastici xxx: non est oblectamentum super cordis gaudium. Sapientie xii: o quam bonus et suavis est spiritus tuus in nobis. Vinum bibunt cum lacte qui zeli fervorem diligunt et tamen lacte [illegible] mansuetudinis non omittunt. Bona et optima est hec mixtura, ut misericordia mitiget iustitiam ne degeneret in crudelitatem, et iustitia temperet misericordiam ne degeneret in remissam segniciem et pusillanimitatem. Nam iustitia sine misericordia crudelitas est, et pietas sine iustitia impietas est. Proverbiorum xiiii: misericordia et veritas operantur bona. Et in Proverbiis misericordia et veritas obviaverunt sibi. Proverbiorum [illegible] misericordia et veritas custodiunt regem et roboratur clementia thronus eius. Vel vinum cum lacte bibit qui dulcedinem contemplationis fundere devotionis vino acuit et accendit. Sed inebriamini karissimi. Karissimi dicuntur sancti in patria qui caritatis plenitudine vivunt et inebriantur, et [illegible], quorum medulle et ossa amore superno irrigantur. Unde Canticorum i: Introduxit me rex in cellam vinariam, ordinavit in me caritatem. Que est caritas ordinata cum mentes [illegible] fluentes amoris plenitudine debriantur. Sed dicuntur karissimi quia cari quoad opus creationis, cariores quoad opus gratie, sed karissimi quoad opus glorie. Karos suos reputavit quos in creatione ymaginis et similitudinis sue karactere decoravit. Cariores quos habuit figuram et ymaginem assumpsit, ymaginem deformatam in gratia reformavit. Sed karissimos suos in patria eternaliter [illegible] dabit eis sedere ad mensam suam, ubi ad plenum inebriabuntur et saciabuntur dum gloria apparuerit. Ubi etiam non dicitur: edent pauperes et saturabuntur, sed: comedite amici et inebriamini karissimi. Omnia ibi [illegible] redundabit ubertas, paupertatis locus non habebit. Unde dicitur: potabuntur et inebriabuntur. Proverbiorum v: ubera eius inebrient te omni tempore et in amore eius delectare iugiter. Hic autem post hanc [illegible] in mundo sunt amici sed pauci karissimi, quibus potantur sed non inebriantur, quamvis ad horam in contemplatione mente excedimus, subito sobrii effecti ad nos revertimur et redimus. Sopore ad tempus deprimimur sed subito iterum excitamur. Unde congrue hic sequitur: Ego dormio et cor meum vigilat. Invitavit sponsam ad comedendum, bibendum et inebriandum. Hic autem respondit sponsa velut iam ebria et a se amoris magnitudine abalienata dicens se iam dormire. Propter hoc inveniens quod hic erit delectabile

sponse comedere cum sponso et letari. quod convenit sponso per cibum et potum cum
sponsa dormire. et in contemplationis amplexibus iocundari. q. d. Tu invitas ad cenam
et ego te invito ad dormiendum. Ego dormio. Sponsa dormit cum a tumultu
tu vitiorum et carnalium desideriorum paulatim. cum a strepitu negociorum et secula
rium requiescit. quoniam in contemplatione eternorum amor spiritualis tanquam calor vitalis
in sopno intendit. Et amor carnalis tanquam ut aliis remittit et sopitur. So
pnus enim est quies sensuum interiorum cum intensione naturalium. Nam quanto magis sensus ex
teriores exterius vacant a suis actibus et foras in sopno colligantur. tanto
interiores intus intendentes plus et in suis actibus perfectius operantur. et e
contrario. ut per exemplum et ebrietatem dormitio subsequitur. Nam epula
te ebrietas ipse facit sponsa tanquam epulata animo ab omni sensibili appeti
tu abstracta et solo amore eternorum et celestium afficitur et omnium carnaliu
affectuum et secularium obliviscitur. Iste est dulcis sopor quo dormientes a nocivis
abstrahit. relevat dormientes infirmitas et non recreat. Nam sopor sic ligat
et opilat. exteriores infirmitas relevat et firmat et interius recreat et confor
tat. Sic sponsa quanto dulcius et diucius dormit tanto plus in virtutibus profi
cit et fortior in spiritu effecta omnia in fine carnis delicia superat et exiguunt.
eccl. v. dulcis est sopor homini laboranti et c. ps. In pace in id ipsum dormiam et re
quiescam. Sic dormivit iacob in via itineris mesopotamiam. et ibi vidit celum apertum an
gelos ascendentes et descendentes per scalam que de celo est in terram. gen. xxviij. Et ideo dicit Ego dormi
o et cor meum vigilat. dormio per contemplationem. vigilo per circumspectionem.
dormio corpore vigilo mente. clauduntur oculi corporis. aperiuntur oculi mentis.
Nam quanto sensuales motus quiescunt foris in carne. tanto ille spirituales vigent
amplius in mente. Job. xxxiij. In visione nocturna per soporem quando sopor ir
ruit super homines et dormiunt in lectulo. tunc aperit aures virorum et erudi
ens eos instruit disciplina. Nam occulta dei voluntas tunc potissime reve
latur. quando mens a tumultuosa carnis gressu intrans cubile secreto
sompno dormit. cor meum vigilat. q. d. Dum sensus exteriores ab exteriori cura so
pito. secreta dei mente vigilanti comprehendo. Unde in ysa. xxvi. In desi
derio anime. anima mea desiderabit te in nocte et in spiritu meo in precordiis meis de
mane vigilabo ad te. Sunt qui dormiunt mente et vigilant corpo
re ypocrite qui videntur vigiliis et orationibus occupari et tamen mente ha
bent cogitationem in malicia et sopitam. de quibus dicit ps. dormitaverunt qui
accedunt eos. sic dormiunt aliqui moderni prelati. qui debent
custodire vigilias noctis super gregem suum. luc. ij. Sed non vigilant
adlecti. dormiunt malicie pusillanimitate. naum. iij. dormierunt pastores
tui o rex assur. Et ideo ad petrum. Symon dormis. Sunt tamen qui dor
miunt et corde et mente. et isti sunt aperte mali de quibus dicit apostolus. ephe
v. dormiunt nocte dormiunt. et ad ro. xiij. hora est iam nos de
sompno surgere. Talis sompnus non est dulcis quia anxius qui lethargicus et mortifer

sic solet accidere freneticis. quia sopnus sine desipiam sedatur. Et mor-
talis ysa. li. filii tui proiecti sunt dormierunt in capite omnium viarum sicut ory-
x illaqueatus. Sed boni cum sponsa et si dormiunt corde vigilant tamen intus. Sed et
leti in prima vigilabunt corde intro et corde. quia in non aliquis alius affectus quod debeat
sopiri. Dormitio quidem sponse est sequestrum exteriorum diligens cohibitio et omnium
affectuum in deum congregatio. Vigilo non inutiliter et non sopnolentia devote. quod
sponsa circumspicit ne aliquis aditus demoni sit. apostolus. Sobrii manete. necesse est
tempore quietis ne forte hostiaria dormitet vel toti negligentie a duobus lan-
ceis motibus. sed pulsis inferis ut eorum interius hostis occidatur. ut Re. ii. Sed.
ii. Sed. Vox dilecti mei pulsantis. Tercia pars est capituli in qua sponsus invitat spon-
sam ut interrumpat dulcedinem sopni et quietis contemplationis propter instantem neces-
sitatem plus et fructum multiplicem predicationis. Et tangit iiii. primo instancia spon-
si sponsam a sopno excitantis. Secundo humilis excusatio sponse respondentis. i. expo-
liavi me. Tertio zelus sponsi ipsam confortantis. i. dilectus meus. Quarto pro-
mptitudo sponse obedientis et sponsi diligentiam inquirentis. ibi. Surrexi ut
aperirem. Videns igitur sponsus instantem que pereunt ex fructu doctrine
et predicationis. excitat sponsam dicens. Aperi michi. et cetera. Sed quia sponsa se
divinam vigilare dormiendo. et quasi sopniare de adventu sponsi velut
expergefacta subito dicit. Vox dilecti mei pulsantis. quasi dicat non vox philosophorum non
prophetarum non sanctorum et angelorum ita dulciter sonat sicut vox sponsi. Nulla vox
ita me excitat. nulla sic allicit et invitat. Et ideo oportet surgere quietem
in omnia bona pariter cum eo. Sap. vii. Ista vox dilecti est flaminis et penetrantis per-
tingens usque ad divisionem anime et spiritus. Silet vox legis et prophetarum vel illa vo-
cat. quia lex neminem perduxit ad perfectum. ad He. vii. Hec autem vox vocat perfectos
doctorum consummationem. quia doctorum morum temperancia iudicium tollendi. divina quia
noticia contemptum temporalium bonorum et quasi eternorum. Obmutescet
et vox secunda philosophorum et carmina poetarum. Ista autem facit vox
dilecti sapientiam huius seculi sicut dicitur i. Cor. i. Perdam sapientiam sapientium et cetera. Sed
ideo valida. pulsat et expellet. est vox dilecti confringentis cedros. nam
pulsat dilectus iuxta. pulsat doctrina. omnia est pro munera et sic
pulsantem foris quasi tympanum et resonant dulcius ad hostium sponse quam
aliqua symphonia. Sibilat ad hostium per inspirationem. unde Zach. x. Si-
bilabo eis qui eos redemi. Et in ysa. vii. Sibilabit dominus musce que est in extre-
mo et cetera. Interdum clamat per predicationem. ysa. xl. Vox clamantis et cetera. Interdum
tubat et intonat per comminationem. Psalmus. Vox tonitrui tui in rota. Eccl. xliii.
Vox tonitrui eius verberavit terram. Zach. ix. egredietur ut fulgur iaculum
eius et dominus tuba et cetera. Interdum fistulat et citharizat per eterna consolationem
quia in eius manu est liber continens lasciviam carmine et ve. Interdum percu-
tit et pulsat utraque manu. quia manu dextra per eternorum promissionem
Sinistra per brevium collationem. Proverbiorum iii. Longitudo dierum in dextera eius

in similitudinem el. d. et g. Omnia hec facit ut sponsam excitet et ad aperiendum provocet.
Apoc. iii. Sto ad hostium et pulso etc. Sic qui pulsans rogat ut sibi aperiatur,
unde dicit: Aperi. Sic blanditur ut sibi facilius consentiat. Unde dicit: Soror. Verum post
tarde procedit quia non sine dispendio tardum ad hostium expectat. Unde sequitur: quia
caput meum plenum est rore. Volens ergo intrare dicit: Aperi, id est tua predicatione corda
eorum aperiantur, ut mea fides et cognitio in eorum mentibus admittatur.
Conclusus non vult ut voluntarie sibi aperiant. Sed ideo ut facilius et liberius bla-
diatur sponse dicit: Soror mea, per gratie conformitatem quibus caro fratrum. Ami-
ca mea, per voluntatis conformitatem et gratie plenitudinem et caritatis libertatem. Co-
lumba mea, per columbinam simplicitatem, mansuetudinem et mentis pietatem.
Immaculata mea, per vite innocentiam et conscientie puritatem, nullam habens maculam
deformitatis. Sola esse sic dilecta est soror in mei noc ... ut quasi in decore
fratrem meum. Amica in pectore, quia maiorem hac dilectionem nemo habet etc. Co-
lumba non in spiritus sancti multitudine. Joel ii. Effundam de spiritu meo super omnem carnem. Immacula-
ta in gratie sacramentalis susceptione. Eze. 36. Effundam super vos aquam mundam
etc. Ps. Lavabis me etc. Ysa. i. Lavamini mundi estote. Vel ponuntur iiii. cause quare
sponsa debet voluntarie aperire: quia soror coheres in participatione eternorum. Amica
quia in consilia secretorum. Joh. xv. Iam non dicam vos servos sed amicos. Columba ipse
incendie ... donorum. Act. i. Accipietis virtutem ex alto.
Immaculata mea, sine omni sorde vitiorum. Cant. iiii. Tota pulchra es amica mea et macula non est
in te. Sed ideo debet mihi aperire quia aperuit latus meum ut esset soror mea
in participatione hereditatis. Aperuit celum ut tamquam amicus assumeretur in
regnum. Act. vii. Video celos apertos ... super eum. Aperuit et sensum ut sic esset columba
videns in scripturis veritatem. Cant. v. Oculi tui columbarum. Luc. ult. Aperuit
illis sensum. Dan. i. Dedit eis scientiam et intelligentiam in omni libro etc. Luc. xxi. Dabo vo-
bis os et sapientiam. Aperuit ... os meum in predicatione ut te facerem mundam et sic esset im-
maculata. Joh. xv. Iam vos mundi estis propter sermonem etc. Soror vocata est in apostolis,
unde dixit: Ite et dicite fratribus meis. Amica in martiribus, quia maiorem caritatem.
Columba in confessoribus, quia columba tulit ramum olive in signum pacis inter
deum et hominem. Gen. viii. Et hoc est officium confessorum peccatores deo reconciliare
et tamquam columbe gemere pro excessibus subditorum. Hebr. xii. Omnis disciplina
in presenti etc. Immaculata in virginibus. Sap. iiii. O quam pulchra est casta generatio cum
claritate. Et in Apoc. dicitur de virginibus: Sine macula sunt ante thronum dei. Quia ergo talis
es, aperi mihi. Aperire debes et cor tuum et alienum. Ysa. xlv. Aperiatur terra
et germinet salvatorem. Sed non cito possis germinare. Aperi, quia ego venio ro-
re plenus. Unde sequitur: caput meum plenum est rore. Quasi dicat: non accedo sterilis sed sic-
ut plenus rore gratie, et ideo aperi ut te instillet. Quia ros eloquium meum. Osee
xiiii. Ero quasi ros et Israel germinabit sicut lilium. Sponsus ergo plenus est rore
quia plenus gratie et veritate. Ros est quia irrigant affectum. Unde ... est ros ...
intellectum. Nec solum est dilectus ... et mellifluus in se, immo ... ideo

hic sponso quia plenus

ipse est immobilis. Unde supra. Et cincinni mei guttis noctium. Cincinni sunt capilli replicati et retorti qui a capite orti inferius descendunt et tamen versus caput se reflectunt. Et significant sanctos qui per gratiam ab ipso oriuntur et per devotionem gratia [illegible] afflicti et ordinati in ipsum per amorem reflectuntur. Isti tales contendunt quod capiti continuo adhereant. Sed ros in capite est divinus et novus affluxus. Ysa. xxvi. Ros tuus domine ros lucis. Hec descendens in cincinnos indicium efficitur. Et obscuros sicut hymon qui descendit in montem Syon. Scilicet quedam gutte nocturne scilicet gratie occulte. Ex parte quidem videmus in speculo et in enigmate. i. Cor. xiii. Illo solum quod invenitur rorum affluencia in vertice totius capitis, summo scilicet in cincinnis, quia procul dubio magna estimatur quod intrinsecus in unius scilicet in cincinnis dependentibus designatur. Isti sunt qui etiam dato cognoscunt quecumque de celestibus comprehendunt. Hi a summo vertice capitis velud cincinni se accepisse recognoscunt. Talis cincinnum se cognovit apostolus qui dixit ad Ro. i. Qui predestinatus est filius dei in virtute per quem accepimus gratiam et apostolatum etc. Et ad Gal. i. Paulus non ab hominibus neque per hominem sed per Ihesum Christum et deum patrem vocatus qui suscitavit eum a mortuis. Licet quidam cincinnus est Paulus in tantum gratie influencia [illegible] ascendit [illegible] capiti et ipse in loquitur dicens: vivo ego iam non ego, vivit autem in me Christus. Solent enim deambulantium cincinni de rore pruinoso de nocte ad modum lane candidi dealbari. Quod utique sancti quando in tenebris huius seculi deambulantes et rore celesti inde recipientes sunt omne fuscum dealbantur. Et ideo designantur per capillos istos candidos de quibus dicitur Dan. vii. Vestimentum eius candidum sicut nix et capilli eius sicut lana munda etc. Caput scilicet deus est ille agnus albus innocens et mundus qui abstulit peccata mundi. Unde cum ipse fuit candidissimus, ideo decuit ut cincinni sui capitis mundissimi et candidi albi ut candidati fuissent et candidi tamquam lana alba et tamquam nix. Ideo dicitur illi capitis capilli sunt nivei quia a rore capitis respersi fuerunt et albi. Et tamen dicit quia cincinni guttis noctium sunt repleti. Iste enim gutte nocturne sunt occulte, modice, successive, refrigerative etc. Sic scilicet gratia que a deo descendit velut ros a capite occulte procedit quia a fonte Syloe qui fluit cum silencio Ysa. viii. Ioh. iii. Vocem eius audis et nescis unde veniat etc. Job ix. Si venerit ad me non intelligam etc. Eccl. ix. Nemo scit an amore vel odio sit dignus. Job iiii. Ad me factum est verbum absconditum et est sicut rore quod occulte sunt [illegible]. Preterea modice sunt in quantitate sed tamen multum magne in virtute et sapore. Sicut gutta balsami quantumcumque modica multum est virtuosa. Sic stilla mellis multum delectabilis et saporosa. Sicut gutta olei optimum unctuosa valet. Sicut de sunt gutte descendentes a capite plenitudine usque in barbam barbam Aaron. Dulcorant enim hominem interiorem et mellificant quia auferunt amaritudinem culpe et generant dulcedinem gratie. Unde Joel. iii. In die illa stillabunt montes dulcedinem [illegible] et [illegible] quia [illegible] et deliniunt.

asperitatem (et) ingui(n)pitie. iugum d(omi)ni uocat(ur) suaue (et) hon(us) ei(us) leue. ysa. x. computrescet iugum a facie olei. deut. xxxiii. tinget in oleo pede(m) suu(m). Sed et cantica co[illegible] deut. xxxii. ut suggerent mel de petra (et)c. iii. Re. xvii. paululu(m) olei i(n) lechito. iiii. Re. iiii. nichil e(st) i(n) domo mea n(isi) par(um) olei quo unguar. Sunt ut (et) balsa[illegible] iiii. nich(il) e(st) i(n) domo mea [illegible] q(ue) (con)seruat s(ci)l(ice)t a putredine corp(or)a. ut sunt fama (et) opi(ni)o e(st) p(ro)pria [illegible] (con)seruari (et) uite memoria incorrupta e(ss)e. (et)c. sic balsamu(m) n(on) emittet odor[illegible] feri (et) uite medicina incorrupta [illegible] nobis modice mellis meus. De hu(ius)modi guttis d(icitu)r. gen. xliii. sumite nob(is)cu(m) modic(um) mellis (et) storacis stacte (et) terebinti. i. modic(um) mirre (et) balsami. guttam mellis (et) storacis [illegible] q(uod) p(er) modic(um) olei. q(uia) storax [illegible] modicu(m) storacis tr(adi)t(ur) intelligit(ur) [illegible] Sub melle q(ue) sp(irit)ual(ite)r e(st) cibus arborum lacrima pingu(is) (et) liquida ad mod(um) olei. Sub balsamo p(re)ciosius. no(n) e(st) ad io[illegible] dulcedinis (et) suauitatis. Sub p(ro)ximis(?) carit(atis). Sub balsamo p(re)ciosius. no(n) e(st) ad [illegible] qualis(?) acced(it). Sed h(oc) o(mn)ia uelut modicas guttas debe(n)t arbitrari. [illegible] accedo(?). Et h(ec) o(mn)ia uelut modicas guttas debe(n)t arbitrari. [illegible] nac(i)o(n)is. ~~MM~~ stille roris u(e)l gutte su(n)t fec(un)de. plus n(on) fecundat [illegible] (et) (con)seruat in ore (et) h(ab)et modic(um) roris. q(uam) multu(m) aq(ue) putei u(e)l flumi(ni)s siue fontis. Aq(ua) putealis u(e)l fluuialis e(st) sc(ienti)a s(e)c(u)laris u(e)l scolastica [illegible] quod e(st) i(n) terra egypti ut bibat aq(ua)s turbidas aq(ue) fluuii? (et) eccl(esiastic)i. xl. [illegible] qui i(n) fluuiis exultabunt. Sed distillatio roris e(st) inspiratio gr(ati)e celestis (et) ill(ustrati)o sp(irit)ualis q(ue) mentem irrorat (et) irrigat magis q(uam) [illegible] fluuii. Job. xxix. radix mea aperta e(st) sec(us) aquas (et) ros i(n) messione mea morabit(ur). [illegible] sup(er) q(uam) n(on) descendit h(uius)mo(d)i ros [illegible] e(st) (et) arida (et) p(ro) (con)sequens maledicta q(ue) maledicta e(st) [illegible] deut. vii(?). ii. Re. i. montes gelboe n(ec) ros n(ec) pluuia descendant sup(er) uos. h(ec) sic i(n) uob(is) ag(n)o(scere) p(ro)uincia(?) (et)c. iii. Re. xvii. n(on) erit ros u(e)l pluuia his annis n(is)i (et)c. ~~MM~~ Gutte roris gradatim [illegible] ue. q(uia) ros i(n) uesp(er)e h(ab)et (et) g(ra)tia uix humectat sed de mane igit(ur) [illegible] q(ui) i(n) uesp(er)e fuit p(ro)p(ter) [illegible] pluuias i(n) [illegible] foliorum dissipat se (con)densat. q(uia) i(n) uesp(er)e fuit p(ro)p(ter) antiq(ui) sub lege q(ui) ta(m)en p(ro)p(ter) p(ro)ua fuit i(n) mu(n)do [illegible] gr(ati)e (et) i(n) me paucos q(uam) i(n) iudea fuit nos (et)c. Sed adueniente sole iusticie. ta(n)ta habundantia roris effluxit de capite. q(ui) n(on) tantu(m) i. ap(osto)li [illegible] (et) donor(um) celestiu(m) gr(ati)as su(n)t repleti. i(m)mo p(er) fide(m) ih(es)u (christ)i [illegible] mu(n)di totu(m) h(uius)mo(d)i roris plenitudine s(un)t p(er)fusi. Judic. vi. ros q(ui) fuit i(n) solo uellere (et) siccitas i(n) om(n)i t(er)ra. h(ec) (et) cet(er)a e siccitas i(n) uellere (et) ros i(n) o(mn)i t(er)ra. o(mn)ia q(uia) [illegible] iudeis s(un)t synagoga roris g(rati)e (et) dei noticia affluebat. p(ost) gentes su(n)t gentiu(m) e(cc)l(esi)a. undiq(ue) dilatata. isti roris b(e)n(e)ficio p(ro)ficit (et) (con)ualescit. Synagoga u(er)o sic rore delicta p(er)fidie sue merito deficit (et) arescit. [illegible] ysa. c(apu)t sup(ra) i(n) cher mel. (et) chermel i(n) saltu(m) reputabit(ur). q(uia) saltus silue. i. p(ro)p(ter) gentiles i(n) chermel. i. circu(m)cisionem (con)u(er)si sunt. q(uia) circu(m)cisio n(on) e(st) i(n) carne s(ed) i(n) sp(irit)u. ad phil. iii. nos su(mus) circu(m)cisio q(ui) sp(irit)u seruim(us) (et) fiduciam i(n) carne n(on) h(ab)em(us) i(n) (christ)o ih(es)u glo[illegible] mur. R(omanos) ad ro. ii. circu(m)cisio cordis n(on) i(n) carne e(st) s(ed) i(n) sp(irit)u. Sed chermel i(n) saltu(m) reputabit(ur). q(uia) circu(m)cisio p(re)puciu(m) facta e(st). sic d(icitu)r. ro. ii. c. Sed p(re)puciu(m) illi(us) [illegible] cias legis custodiat. p(re)puciu(m) illi(us) i(n) circu(m)cisionem reputabit(ur). (et) lege (con)summat

indicabit q̄ p lyram ⁊ occasione p̄uaricator legis est. ¶ Gutte
roris sunt refrigerium ⁊ io ipse sunt p̄ruine. Sic dona celestis gr̄e ad mo
dum p̄ruine uel ardore cupiscentie mitigant ⁊ p bona opera candidant
⁊ decorant. q̄ sunt sicut ut i p̄ruina Jo d̄r Exo. xvi. cum descen
disset manna iacuit sic ros p circuitu castrorum ⁊ i similitudinem p̄ruine sup
terram. Ita p̄ruina e serpentibus ⁊ similibus uenenosis contraria. q̄ te p frig
oris rigescunt ⁊ uenenum effundere n possunt. Sic isti qui celestibus
gratie roribus p̄fusi demonem n formidant. imo ipsorum maliciam
reprimit ⁊ comprimit. M. ult. demonia eicient serpentes tollent.
luc. x. dedi uobis potestatem calcandi sup serpentes ⁊ scorpiones.
Jo d̄. xliii. obuians ros ab ardore ueniente humilem efficiet eum.
Ita uenenum q̄ dicitur p ardore cupiscentie immittere uenit. p rore celestis
tollitur ⁊ extinguitur. Dan. iii. fecit fornacis medium quasi uentum roris flantem.
¶ Gutte roris se piscant quia in ipsa ripa gignit margarite quam multi pisces pa
riunt i conchulis quoniam solo rore bibito nutriunt. idem dicitur
ex roris coagulatione gemme perle generantur. Sic et qui ros e purior
hec gemma generata e nobilior. ut p3 i margaritis. Piscet uero
spiritales .i. septa discipline. uelut .i. custodiat chonche quorum
rore ezech. xlvi. quorum affectum tanto humiliacione gratia celesti
pinguant. quanto sub arctioris discipline custodia districti contine
tur. ysa. lv. audite audientes me ⁊ comedite bonum ⁊ delectabitur in
crassitudine anima uestra. Et se. xxxi. Inebriabo animam sacerdotum pinguedine ⁊ po
pulus meus adimplebitur bonis. Felix itaque e illa gleba i qua gignitur illa
celestis margarita p gratiam gingnitur p qua q̄ granda uendidit ho
mo omnia q̄ possidet ⁊ emit illam. h margarita e xp̄c q̄ p illa necia
roris celestis de uirgine hominis conceptus e in conchula .i. in uentre uirginis
⁊ p gratiam ⁊ amore recepit i utero hominis. Judic. vi. surgens ge
deon de nocte ⁊ expresso uellere concham impleuit. Conchula que
uernali tempore de nocte de rore se aperit ⁊ eum hauriet ⁊ suggere
prees priores contra uelato ⁊ i margarita gemma candida uerti
cillatam ⁊ p̄forata gignit. Conchula se aperuit. q̄n uirgo hu
milima dei filium i se suscepit ⁊ gabeli uerbis fidem adhibuit.
consensit. dicens. Ecce ancilla domini. Tunc factus est deus ⁊ homo uelut mar
garita. ipsi uterque p gratiam ⁊ uitam p uitam requiescere. ysa. lv. rorate ce
li desuper ⁊ n p. i. a. e. ⁊ g. sal. Et gn. xxvii. de rore celi ⁊ de pinguedine
terre sit benedictio tua. Et io ipsam uiam dirige dicens. Apoc. iii. ecce ista sunt
illa porta clausa q̄ nulli n solo principi principium erat aperienda. Eze.
d. eze. xliv. ⁊ io bene dicit sponsus aperi mihi ⁊ c. ecce aperiendo rore implebis
⁊ roris nodi perringo ⁊ fecundationis causa erit. Et sic rore .f. q̄ hic
dicitur ipse cepo. pite illa ad apto uicdis sponsi ⁊ sponse. i. se ⁊ cet. uenit.

Alio tñ m̃ exponit glo· q̄ d̄r ꝭ sponsa ṽ certamē i sui pōr intrasse ad apo-
stolos· ꝛ ꝯ lacimtoꝝ hostiū anīabꝫ ꝑdestinatis tpe pacis ꝛ ecclesie liber-
tatis· infirmiant ꝑdicāti tpis ubito ad tp̄am· qn̄ fiet talis timeo q̃ ux-
los ap̄s· ul tale q̄ʒ veniꝰ inueni· Deꝰ ꝛc· nā q̄ erat mitoꝝ· ꝛ i
lectis inmundis hinndabit· Ez· xxiiij· ꝛ ꝯc erit vos n̄ distinuis ꝭ
nocturis tam i capite ꝑlatorꝫ q̄ i ceteris subditorꝫ· flam caput sponsi
fidele ꝛ amor iunius dī cui debend adherere ceteri· i· oēs cetē q̄ suo
capitis capilli· cū ini nō ꝑibit· sꝫ ꝭ iu ꝑdicte sālo· q̄ tam i capite
q̄ imbris debeat hunidare vos· nō q̄te ꝭ culpe n̄ fecundacōis ꝭ cor-
rupcōis· de qua d̄r Osee· vi· erit m̄ia uirt sic nubes matutina ꝛ
sic nubes mane ꝑtransiens· ꝛ sap· xv· ꝭ· strui ai̅ te sicut stilla
roris an̄ lucanu· ꝛc· ꝭ io· ꝭ glo· unde ꝑdictē quia cetri sit̄ ꝛ doct-
ne tā ꝑplexa q̄ i ceteris· i· i melioꝭ ꝛ subditis amoꝝ tpe desicce-
desicce debeat· ul tepescē sen ꝑre· Expoliaui me tunica
mea· alia ē ꝑt capli i q̄ sponsa in ducit se excusantē ꝛ q̄
ad tam ardua negocia leuam indigna respicantē ꝛ loq̄
more amatorio· ꝙ ꝭ ue aniant ꝭ inuita n̄ iteruia occultari
ab amico· sꝫ io sponsa attendens ꝑpriam ꝯmod ꝛ honestate q̄
ꝑcipit i ꝯteplōe· reputat se minus digna ad laborand i accōe
sui ꝑdicāe· sꝫ io sapientē allegat duo· insinuat ꝙ ꝯtue i uolu-
tati sponsi adquiesce· tū ꝙ se iudicante· tū ꝙ loca polluē rem ex-
panescē· In q̄ ostend· q̄ uiri spuales ꝛ ꝯteplatiui· uix se audēt
exponere doctrine sui cure pastoralis· n̄ sollicitam uix coacti· ꝭ sponsa miser-
pietatis iā experta· timet iam i uita actiua poci desice q̄ ꝑfice· d̄r· Expo-
liaui· q· d· o sponse pulsas ut aperiam· nō ꝯdico ē qm̄ faciam q̄ pe-
tis ꝭ mea ꝯuarua q̄ metuo ꝭ familiarite iā ostendam· sꝫ ecce iā a sup-
fluis sui exhonerata· iam sui ab inmundicijs expurgata· sui satiata· i
meo ꝛm sup uires honerari· nāc reqͥsitari vn̄ uocē tuā pulsa-
te audio· ꝭ ē satietate expauesco· Expoliaui· n· tunicā meā· ti
mea ꝯpe uocato ꝭ· ul occupacōem tpalem· ul ꝯsuetudinem sīgula-
cōem carnalē a qua sponsa i uiris spualibꝫ exuit ꝑuitē ꝛ nuda-
flam tunica iubet honerosa ē occupacō cure secularis· q̄ implicant ꝛ
uestiunt illi q̄ secularibꝫ se implicāt negocijs de q̄bꝫ d̄r ap̄s· Nēo militās
deo· i se neg· sec· vn̄ optꝫ ut q̄ se astrigunt ad ꝑdicōis officiū ul ꝑlōis
cure q̄m ꝯra tpalia subditis ministranda sepe occupet· ut q̄ etnā aliꝭ
ꝑdicant ꝛ eidē q̄m opa pietatis exhibeant· ul ministrent· De hec
tunica d̄r lūc· xxiij· q̄ i ag ē nō reuertatur tollē tunicā suā· Istam
tunicā nimis leuis ꝛ uelute negocia ꝛ ambicō honoꝭ tpalis a q̄
hūiles spū simplices exhortamꝰ· poci eligerent ut mūdi ꝑdicti xpm̄
sequitur q̄ hic ē stolis ꝑmis sui tunicis supbie gliare· ꝑcipis n· d̄o

ut si quis auferre pallium tunicam non negare. Mistice tunica humilis
et pedetenus est conuersatio operis carnalis. Iude .i. odientes illam maculosam
carnis tunicam. ysa. ix. omne uestimentum admixtum sanguine erit et cetera. istas
tunicas debemus exspoliare cum actibus suis. Col. iii. quod dicitur. exspoliaui me tunica
mea .i. deposui spiritualem curam et abieci omnem carnalem sarcinam.
sic ioseph dimisit pallium suum ne ab egyptia contaminaretur. gen. xxxix.
sic helyas dimisso pallio ascendit in celum. iiii. Reg. ii. sic adoles
cens abiecta syndone nudus effugit. Mc. xiiii. quomodo ergo iterum induar
illa. q. d. grave michi est iterum inmundicias conuersari ac a mundanis et ignare et
scorpionibus habitare et non pungi cum draconibus commorari et non morderi in
igne esse et non comburi in medio luporum esse ouiculam et non deuorari.
eze. ii. cum scorpionibus habitat. Iob fr. fui draconum et so. strucionum. Laui pe
des meos .i. affectus meos [illegible] emundatos a sordibus pec
catorum [illegible] et agens [illegible] iterum specialiter eundem. Ioh.
iii. qui lotus est non indiget [illegible] nisi ut pedes lauet. Quomodo in
quinabo illos q. d. difficile [illegible] est dulcedinem contemplationis et puri
tatem conscientie deserere et iterum mundi illecebris me inuoluere. Diffici
le .n. est de culmine contemplationis egredi ad laboris actionem et aliquibus
mundi sordibus non inuolui. et suscepto pastorali officio et spiritualium
studio. difficile est propter aliqua que quomodo amore uel uane glorie mo
ri pollui spiritus peccatorum. Non pungi autem lapidibus scandalorum non
offendi. Io. d. iudicum ix. numquid possum deserere pinguedinem olei dul
cedinem ficus et leticiam uini ut promouear. Et est hinc contemplatione magna
pinguedo oliue admirabile quod oleum omne
liquorem supernatat. uinum uero inebriat et obliuione ducet. quod
ad uehementem mentis contemplationem et ab [illegible] sensibilibus
abstractionem. Dulcedo non ficus quod ad summa afficit dulcedine et
iocundissima refectione. qui iam uidet et gustat quam suauis est
deus. talium bonorum desertionem reputat sponsa pedum suorum
inquinationem. Sic itaque pedes sponse abluendi. In cuius figura
legimus de locione pedum camelorum gen. xxiiii. discipulorum et angelorum
gen. xviii. per camelos intelligitur status laicorum secularium et actiuorum.
per discipulos status doctorum et prelatorum. per angelos status claustralium
et contemplatorum. Cameli quidem bonum sunt seculares et actiui. quoniam ca
meli gibbo spiritualis sollicitudinis se [illegible] Luc. xviii. facilius est came
lum intrare per foramen acus et cetera. et ysa. lx. inundatio camelorum operiet te.
tales cameli multum laborantes in portando honus et cetera. In spiritualium pru
denti dispensatione et sollicitudine [illegible] iii. Reg. x. ingressa regi
na saba ierusalem cum camelis portantibus aromata et aurum et gem
mas preciosas. ysa. xxx. portantes super humeros iumentorum diuitias.

q super gibbum camelorum thesauros suos· horum camelorum pedes sunt abluen-
di· sicut dicitur Gen· xxiiij· dedit aquam ad abluendos pedes camelorum· Came-
lorum quidem pedes tenues sunt et molles· et ideo nisi frequenter lavantur· nimie duricie
et limi ariditate sepius findentur· Carnales siquidem et singulares sunt se-
cularium adhuc terrenorum affectus· Sic ideo oportet ut in duplici lavacro frequen-
ter abluantur· quia salubre lavacrum pedibus valde camelorum est frequens confes-
sio peccatorum· Sic naaman syro qui erat vir potens et dives sed leprosus dixit
helyseus· vade lavare septies in iordane et mundabitur· iiij· Reg· v· ysa· i· lavamini
mundi estote ⁊c· Luc· xi· [illegible] misericordie [illegible] sicut
[illegible]· date elemosinam et ecce omnia munda· vel n· ista pietas fons est in quo non solum
mundant peccata· immo peccata extinguit· ecc· iij· sic aqua extinguit ignem ⁊
Thob· xij· elemosina a morte liberat et ipsa est que purgat peccata et facit inve-
re vitam eternam· Sic prov· xv· per misericordiam et fidem purgantur peccata· Dicti
a typum gerunt doctorum et prelatorum qui docti a domino et instructi sunt a-
liorum doctores constituti· ysa· viij· liga testimonium signa legem in disci-
pulis meis· Sic ideo significantur per lxxij· discipulos quos misit binos
et binos ante faciem suam in omnem civitatem et locum quo erat venturus· luc· x·
Istorum pedes debet ablui ut sint mundi in preparatione evangelii pacis
ad eph· ult· ysa· lij· quam pulchri super montes pedes annunciantis et predicantis
pacem annunciantis bonum predicantis salutem· horum pedes sic [illegible]
omnium primum est abluendus in aqua sapientie salutaris ut ab omni contagio [illegible]
doctrine et humane scientie abstineat· Sacra enim pagina fons est et ut flumen
in quo intellectus est continue lavandus· ecc· i· sapientie verbum dei in excelsis· i· ad thi-
mo· attende lectioni exhortationi et doctrine· attende tibi et doctrine et insta
illis· Aliter non pes est lavandus in fluvio iusticie qui debet emanare a fonte
[illegible]· Sic de thobia dicitur· qui exivit ut lavaret in flumine tygris pedes suos·
et ecce piscis immanis exivit ad devorandum eum· Ista frequenter accidit
quod quando prelatus vult facere ea que iusticia exigit a subditorum molestia
impugnatur· Sed ipse hiis non debet desistere· sed potius eum apprehendere manu
[illegible] manu dextera [illegible]· sicut ei dixit angelus· apprehende
branchiam eius et trahe eum ad te ⁊c· Duo quoque sunt necessaria pedibus di-
scipulorum· scilicet sapientia ex parte intellectiue· iusticia vero ex parte motiue· ita
[illegible] contingeret [illegible] deviare· Angeli et typum et figuram gerunt
religiosorum propter eorum vitam spiritualem angelicam· scilicet silentium et conformem· de quibus
dicit psalmus· qui facit angelos suos spiritus ⁊c· horum pedes ⁊ sunt abluendi· Gen·
xviij· Abraham ad tres angelos ad suum tabernaculum venientes· afferam
pauxillum aque et laventur pedes vestri· Tres angeli sunt viri spirituales et perfecti
qui tamquam angeli sunt rationales quia in dubiis et ambiguis omnia faciunt
sapienter· Incorporei sunt carne· quia in [illegible] vivunt [illegible] immortales
quia in adversis omnia sufferunt patienter· Sic sunt angeli qui nec vindicant

nec maledictione moysi. ii. Re. xiiii. hoc procedens cogitationes scilicet et affectus
ablui debent in fontibus salvatoris. quod scilicet facit qui religiosorum corda ex dul-
ce passionis memoria lacrimis devotissimis perfundit. per lacrimis meis stra-
tum meum rigabo. et item hec recordatus sum et effudi in me animam meam. de
fonte dominice passionis. quia tales in sanguine agni dealbant stolas suas
apoc. v. per ut tingitur pellicius in sanguine. Lavamini et in fonte vite
quo ad gratiam pure contemplationis. per sicut anima mea ad deum .i. fonte
pura et limpida est hec aqua. et ideo reficit et delectat affectum et illuminat in-
tellectum. per apud te est fons vite. et in lumine tuo videbimus lumen. Videns ergo sponsa pedes
suos in tam multiplici lavacro sic mundari. timet quod sordes contingeret si
a lectulo quietis surgens ad labores et molestias exteriores conversari
per occupationes et distractiones varias et multas. Sed ideo desiderant ab omni
amore mundi denudari et sic interdum velari et sordes revela-
ta facie mundo affectu pariter dilectum contemplari. abhorret et
timet. per quietem et optimam partem marie. per discursum marthe sine cer-
tum periculo evagari. quia ut dicit b. nunquam marthe molestias sentire
qui semel absolutus iam regredi non formidat. Sed in tanto sponsa in tali otio
posse conservari timet quia absque dubio hec contingeret si manus sponsi ipsam ex-
citatam non iuvaret. et ideo bene sequitur. Dilectus meus misit manum suam. non audi-
ta excusatione sponse exponens ne otio se subtraheret. sequitur auxilium glo-
riosum. scilicet et auxilium continet generale in duobus scilicet in intimans et quod collo-
bitur dicit. Dilectus misit manum. et intimatur et singulariter repositione bo-
ne et vite mee. quia non sufficit manus operis. in et in-
timans sonus retineretur. quia caro concupiscit concupiscentiam adversus
spiritum. et spiritus adversus carnem. hoc bellum continuum est et ideo timido et ad spolium auxi-
lium contra fugiendo. Job. xl. memento belli et non adicias ultra loqui. spon-
sa ergo timens agendi et perfice nulla sponsi dicit se timere. Bene facere face-
re vult que precepit. quia iam senciens manum domini adiutricem sibi ulterius
non diffidit. Et hoc est quod dicit. Dilectus meus misit manum suam. q.d. quamvis
sit difficile vestes depositas reinduere et pedes in operationem commis-
sionis calcare. faciam tamen. quia dilectus meus misit manum inspirationis. et manum
sue inspirationis per foramen cordis ad me transmisit. ut scilicet quidem manu
ad me missam .i. dilectam operationem et sic non timeam pro ipso quod precepit
facere suscipere officium [illegible] commissionem. Manum quoque suam corporalem
mittit quam magnalia que pro nobis operatus est ad memoriam revocat
et reducit. quia nobis egens de sinu patris egrediens in terra nobis con-
versari voluit. et ut regnum nobis aperiret incredibiliter laboravit. Et
ideo hec considerans sponsa nullo modo aperire ultra non recusat. Manus
dilecti hic vocantur operationes salvatoris que quidem sunt magnalia in ope-
rationibus. tribus digitis appendit molem terre et liberavit in pondere montes

ꝛ colles ī fenestra · ysa · xl · Manꝰ eius nō apparet ī ope gubernatōis · qꝛ scriptū
est · ī manu eius omnes fines tre · ciiii · ꝟ · In manu dī p̄fect' tre · sc̄ i uit̄ ·
ſtore ī ipe sulcatabit iter ea · Manꝰ sunt h' manꝰ · ī recatōe · qꝛ
missa ē ad mūdi recatōem illa manꝰ de q̄ d' ꝓpha · Emitte manū tuā
de alto ꝛ eripe me ꝛc̄ · Itē eze · ii · manꝰ missa ē ad me ī q̄ erat
liber inuolut' ꝛ erant scripta ī eo ꝛ scit' ꝛc̄ · h' manꝰ ad nos mittit
q̄n ꝑ sermones ut passiōis dn̄ice ad memoriā reducit · In hac ma
nu ē ille lib · i · x̄p̄c · ī mea ī q̄ibꝫ ē liber uit̄ · ut mores nr̄os s̄ eius uitā
p̄ ꝛ doctinā regulemus · potissime cū omnis actō x̄ · nr̄a sit instructō · h'
liber sunt inuolutus tempore angustie · s; m̄ ī capitulis · qꝛ m̄ relucent
ī eo lamentōes q̄ ad memoriā · Ioh · xv · plorabitis ꝛ flebitis ꝛc̄ · Car
mine nō apparebit q̄ ad remuneratōem · qꝛ aperiet manū suā ꝛ implebit
oē aīal bn̄dictōe · Sz ue q̄ ad reproborū dampnatōem · qꝛ tūc aggraua
bit dn̄s manū suā sic egyptios · i · reprobos · ut pꝫ · ī exo · v · sc̄ · i · R̄g · v ·
aggrauata ē manꝰ dn̄i sr̄ azotios ꝛc̄ · Duplicē ḡ manū mittit
x̄p̄c ad nos · s · manū bn̄ficii ꝛ inte q̄ excitat sp̄onsam ꝛ allicit ad
amorē · Manū leuitatis ꝛ iustitie q̄ma genitꝰ ꝛ q̄ mouet adu
morē · iste sunt due manus teneres sedule salōis · iii · R̄g · x · Sunt
nāq; h' manꝰ uelut · v · digitorꝫ p̄tectōes · v · bonitas dn̄ice offensio
· s · creatō · ꝑpagatō · gubernatō · redemptō · glificatō · In hac manu iustorꝫ
aīe sunt · ī n̄ tanget eos tormentū mortis · sap̄ · iii · s̄ leret eis q̄ de hac manu
eos possit eruere · Iob · vii · ꝛ deut · xxxii · ve auē excellentibꝫ sub
manu leuē ilicie de q̄ · deut · 32 · euaginabo gladiū · m · tē · eos m
ma · q̄n esse sic sagitte ī manu potentis oēs filii excussorū · Oīa q̄
cuiq; declinauit reprobi sp̄ eis manū in eos iudicium · h' manꝰ
v · digitis possunt dici · grē subtractō · finalis reproborū ī malicia deser
obstino cō̄dōnē eorū iste sunt ꝛ palatō · cū uisitat ī iudicio ista disceptō · sed
ā iudicate irreuocabilis ꝯfirmō · q̄n leuabit dn̄s manū suā ī sebi
at · e · ī fine · ⸿ Q' tñ sp̄onsa · misit dilect' manū suā · i · m ostēdat
opa grē ꝛ p̄dē · ꝛ h' p foramine · i · p rimulam carn' · q̄ ipe armaterꝰ
um sap' · ī me ipauit · h' · n · nimis foramine p q̄ ipe uenit ab illa mane
eiē ille sol iust̄ q̄ n̄ uult spirit · ꝛ p adeū aspirans oc̄ulte · ad interiora
sp̄onse insp̄iratō ꝛ ubi cū · De h' foramine s̄ · ii · q̄ latitas ī foramine per
ī cauernis macie · exe · xxxiii · In die oīe tu foramina ꝑpata sunt · Ꝑ ī exo ·
33 · ponā te ī foramine petre ꝛ ꝓtegam te dextera mea donec p̄transea · h' h'
manꝰ sp̄onsam ꝯfortat a dextris · s · tenuisti dextram manū meam
ꝛc̄ · Si alia manū exeritur · ad tangend uentrē ut sp̄onse reuelat timore
ꝛ amore · fortes nimis ego sp̄onsa audax ꝛ lecta deliniet · si sola manꝰ
ꝯsolans ꝛ exp̄riuitas tangere · sō manu aduersitatis qnꝫ pulsat · sc̄ ea q̄
ficie sunt ꝛ rigoris ꝑfect s̄ amicitie manifestat · ut sic sp̄a inimicitiam

ma recognoscat. sic io(hannis) [illegible] h(ic). Ad tactum eius. tactum vocat h(ic) correctionis tota
plene impulsum quod deus suos examinare consuevit. Gen. xxvii. accede ad
me ut probem an tu sis filius meus Esau an non. Sed ideo venter ad tangendum h(ic) exponi
tur quia venter per eius fragilis est et tenera et mollis. vel sede generationis denotat. Venter ergo
sponsus in huius quia sensualitatis sicut et infirmitatis plene constantiam
humane mentis. sicut in Iob. i. dicitur. Verum tange cuncta eius et vide si non in
facie benedixerit tibi. Felix anima est ergo quia sentiens se tangi et affligi sed ma
gis currit ad dei flagellum corrigentis et commiscetur ut cum serviunt. ut demones
qui credunt et contremiscunt. sed potius filialiter sic faciunt electi quia dei magnitu
dinem attendentes se suam propriam putantes humiliter recognoscunt. Sic ergo
sponsa manu domini timoris in sui intus interioribus tincta. et amo
ris manum ad aperiendum sponso promptissima est effecta. Unde tam amore quam ti
more stimulata statim dicit [illegible] dicit. Surrexi ut aperi
rem quasi obediens sponse gaudeat. quia a sopno torporis surgens et compulsans
bene delinquens ad aperiendum sponso se parat. Aperiunt autem dilecto ei
beneficia predicando. et corda hominum ad presentiam dei susceptionem at
trahendo. Obstacula vel parva confessionis remedio de corde suo et alie
no auferendo. Post omnem apium et est secretum apiam in [illegible] os m. h(ic)
quia ista aperto non solum fit verbo. immo potius et exemplo ideo subditur Ma
nus mee. quia necesse est ut qui ad docendum incitante se parat ad a
genda ea que docere assurgere non sponte. sic dicit. i. Cor. ix. Ca
stigo corpus meum et in servitutem redigo. ne cum aliis predicavero ipse reprobus ef
et ideo ut efficacius possit aperire corda electorum per verbum apponunt et
manum. si immunda parata sit corrupta sed immunda. sic ideo dicit Ma
nus mee. i. operationes mee. distillaverunt. i. aliis ostenderunt per ex
myrram. pure abstinentie et continentie. parate. ymmo tolerantie passioni
bus. Ad huiusmodi in talibus ossibus amaritudo salutifera invenitur.
Iob. ix. Non concedit quiescere spiritum meum replet me amaritudinibus
Ecc. vii. Flere videas hominem in amaritudine anime sue. Ier. xv. Solus
sedebam quia replesti me amaritudine. Unde manus sic inveniuntur
habiles facte ad aperiendum. et ad fluxum luxurie compescendum et stringendum.
Sed unde dicit quod manus stillaverunt. i. paululum ad modum stille myrram
effuderunt. quia sepe contingit quod multe loquitur de myrra in ore vel predicatione
sed vix stilla ostendit in operatione. sic contingit illis qui alligant aliis ho
nera importabilia. et tamen digito suo nolunt movere ea. Matth. xxiii.
Sed quia non sufficit stillam myrrhe diffundere ad alios predicando. nisi homo
contineat in se vivendo et operando. ideo sequitur. Et digiti mei pleni myrra
probatissima. In digitis distinctis articulatim et discretis opera discre
te intelliguntur. quia in omni operatione discretio summe necessaria est. Ad Ro. xii.
Rationabile sit obsequium vestrum. In ista talis myrra deo est accepta que sibi et

aperire dilecto.

dilecte dispicit. Digitum sicut de suis thomas in modum crucis i. e. dilecto latere inmerit perfodiunt et tetigit. Vbi tamen in ictu [illegible] quam et quod mirram non stillare sed effluere sentiens non cessauit. Vnde dicere poterit: digiti mei pleni sunt mirra probatissima. Vnde digitum in vulneri lateris posuit et eius digitos mirra adimpleuit. ex cuius influencia omnia [illegible] nutrita de infidelis pectoribus salubriter apparuerunt. sic dicit be[illegible] ibidem in omelia. probatissima est quippe que mirram i. amaritudo quam procedit ex christi dilecti compassione. probabilior quam ex propria compassione. Sed probatissima est illa que effluit de latere saluatoris. ex dominice passionis recordatione. Vnde recordare paupertatis mee et cetera et sequitur memoria memor ero et tabescet in me anima mea. Quando igitur cum sponsa dilecto hostium cordis sui et alienum aperire desiderat si mirratis manibus et digitis non accedat. Sed quanto magis mirra contricione et afflictionis in se al[illegible] mortificationem inualescit. tanto ad aperiendum sponso erit apcior et ipsi suscipiendo amplius preualet. Moraliter loquendo per murrum possumus intelligere dignitates tam seculares quam ecclesiasticas magna repletas amaritudine et afflictas. Hec mirra v. digitis sponse est distribuenda de quibus ysa. xl. quis appendit tribus digitis molem terre. Sed alio digito librauit montes in pondere et v. colles in statera. Moles terre [illegible] quam tribus digitis sunt appendenda. Per spiritum consilii debet suscipi. spiritu timoris regi. spiritu pietatis distribui et dispensari. Montes uero i. ecclesie dignitates spiritu fortitudinis fortiter ne euanescat in superbiam deprimatur. Sic et honores seculares quasi significantur per colles spiritu sciencie caute et discrete disponatur. Hii v. digiti stillant mirram probatam dum exercent ad utilitatem suam. probabiliorem ad edificacionem proximi. probatissimam uero ad honorem dei. Pessulum hostii mei. ostendit quod obedientia ipsi sponse ad aperiendum ei quod ad principium bonum. Hoc ostendit [illegible] in peccata declinacionem mali. hostium quod per quod [illegible] uocat liberum arbitrium meum. sed est aperiendo et [illegible] sponsis magis non [illegible]. pessulum autem sui repaginum claudens et tenens hostium [illegible] malicia ut peccatum. quod pessulum remouemus cum uoluntarie ab actu peccandi desistimus et occasiones et causas peccati a nostris affectibus procedentes penitus remouemus. Istud autem pessulum siue repagulum cum sit durum et rubiginosum non de facili [illegible] unde possit amoueri nisi per aliquid unctuosum. Sed ideo sponsa uolens [illegible] [illegible] ungere et unctum manus suas in mirra [illegible] [illegible] quod ipsa erat aperitura [illegible] [illegible] [illegible] uoluit ut per [illegible] sponsus intro liberius intraret. Ideo hostiolum per quod patebat [illegible] [illegible] delinquens [illegible] [illegible] [illegible] hostiolum est artum. sed tamen facilius per sponso [illegible] si fuit unctuosum. et ideo sponsa manus suas tingere. quod remouit

pessulū ⁊ apuit hostium p q dilcūs introeat. Sūt n̄ repagulū re
mouenda ab hostio cordis p contricōem. ab hostio lingue p confessionē. ab
hostio opis siue manu p condignā pnīe satisfactionē. Sic apto hostio ⁊ remo
to pessulo ſcdm qd p̄mittit intimus sponso suo. Talr apiendū hostiū
suū dō. quū dix. panunti cor meū dō. pat cor meū. Sz cū xp̄s sit hos
tiū. Joh. x. ē sumi hostiū. qd indiget hostio. Solo. Sed qd ipe est
hostiū sine quo nemo intrat ad prēm. Et i aīa hostiū ē. Ecc. ii. an. in
quo n̄ uenit p grām ad aīam. Triplex tn̄ ē hostium p q aīa h̄t
accessū ad sponsum. Est n. hostiū in argumentis nature. nā sic
li ductu uoit p opa c̄atoris ad ipm cognoscend quasi innuitēm
ep. inuisibilia dī p ea q̄ fc̄a sunt intellect cognoscunt. Ro. i. ⁊ Sap. xiii.
a magnitudine spēi ⁊c. Sc̄m ē hostiū i sacramentis ecc̄e q p sacramenta ecc̄e
fidei pz nob introit ad scōr glorie ⁊ eterne unitatis. Vn ⁊ baptism
dr ee ianua sacramentor. Primū hostiū ē atrii. Scdm ē palacii. Sz nō di
peruenit simp ad p̄senciam sponsi. q multi iam uident intelle p
naturalem rōem ⁊ ⁊ p sacramentalitate percepcōem ⁊ tn̄ adhuc fo
ras sunt extra ad uisionem sponsi ⁊ sue familiaritatis adepcōem
⁊ io n̄ possunt intrare ad interiora uelaminis n̄ p terciū hostiū. qd con
sistit i experiencia grē. qn̄. s. p caritatis affectū ad dulcem p̄sencia q intro
lamū tercium. Jo i eze leg. qd erat hostiū uestibuli templi ⁊ sanct.
In uestibulum oēs passim ingredi poterant. In templū nō soli inde
sz i sanctuariū soli sacerdotes ⁊ ministri. Sic uestibulum ingredi possum
p hostiū illius rōis. u dm̄ cognoscim a remotis uelut i uestigio
Sz ad templū pz accessus p hostiū sacramentalis percepcōis. u h̄t dī no
ticia sed i enigmate ⁊ i speculo. Sic scōr uō scōr n̄ pz adit n̄ p ho
stiū amoris ⁊ grē. u cognoscit dō ⁊ sentit sui medio. Istud est
hostiū apertū i celo q uidit Johs. ē dcm̄ ē. ascende huc. Apoc. iiii.
Et illud hostiū sponsus ē p q accessum h̄emus ad prēm ⁊ ad ce
lestia dona. Cum ergo uenit sponsus ad sponsam solū unū hostiū i. cor
exigit apertum. Et io si sponsa aperuerit ⁊ pessulū relaxauerit intrabit
utiq sponsus ⁊ cenabit cū ea. Festinare g dz sponsa ut apiat ⁊ spo
sū intimetat. ne forsitan mora faciens. sponsus penitat precedat bn̄
se. Sed ille declinauerat. h dr sponsa uolens ostendere q dī i incrsca ipso
ne corda predestinator apiunt. poci q predicare. frustra n. laborat lig
ua predicatoris. u int opat grā saluatoris. Et p h tangit h dī bñgni
tas ē grā preuenit nolentē ut uelit. ⁊ subseq ne frustra uelit. Scio
dr sponsa. q dū laborarent i apiendo preuenit sponsus ad corda ipsa
ta declinando. ⁊ ipa q gratuita sbinitudo ⁊ io post i his duobus
uelis declinauerat ⁊ transierat preteritū pstq psentem. ad signū ei uelocem
ingressum. q q cito hostiū apertū fuit. subito i apposit articulo

subintrauerit et tamen non plene se manifestauit. Job ix. Si venerit non intelligam. i. Cor. xiii. Ex parte cognoscimus etc. Ideo sequitur. declinauerat atque transierat. quia in presenti non plene manet in nobis. Ier. xiiii. Quare futurus es sicut colonus in terra et sicut viator viator declinans ad manendum. et futurus velut vir vagus. Sed quare cum se aperiri rogauerit et inuitauerit consolacionis aspectu permisit quare tamen subito se subtraxerit? Solucio. Hec subtractio amplioris desiderii et amoris fuit incentiuum. Quia talis solet esse amoris quedam familiaris decepcio. quod tunc magis inuitat et accendit. cum res amata ostenditur et subito eiusdem presencia denegatur. Ideo deus ut suos dilectos ad se diligendum animos prouocaret. nam post resurrectionem subito apparuit et subito illapsus fuit. Sic ideo animalis more subito se ostendit subito et inopinate ab eorum aspectibus se subtraxit. In quo et ostendit quod gaudium contemplacionis ad instar est pueri... subito adueniens et subito recedens. Magis tamen intimis amoris vestigium post se delinquit. Sic ideo sequitur. Anima mea liquefacta est. Deinde est sensus quod ipso sic per sponsam transiit et declinauit. ne talis transitus uideretur fuisse inutilis uel nociuus. ostenditur sponsa quam et quanta bona fuit ex tali transitu consecuta. nam ipse sponsus transiit ut ignis consumens. et ideo ipsam sponsam per quam transiit suo uerbo ignito liquefecit. Sicut hoc patet in discipulis Luce cum in uia conuiuantibus quod ex sola uerbi societate ardebant. Sed post in ipsius uisione et cognicione absque dubio liquescebant. nam dulcedinis sue presenciam cognouerunt et tamen ac si subito euanuisset in ipsa dulcedine ut latenter persistere potuerunt. Est autem notandum quod illa que post fuerint dura in liquefactione mollificantur et depurantur. De facili calescunt de facili infrigidantur. Sic uniuersaliter anima diuino calore succensa mollis efficitur per compassionem. liquida per deuocionem et lacrimarum effusionem. fertilis per omnis vicii contagiosi remocionem. figurabilis per diuine ymaginis in se replecionem. Vel mobilis per obediencie execucionem. ductabilis per obstinacionis et pertinacie deposicionem. Sed non est ductabilis que est suadibilis et bonis consenciens. quod non est furore magis dicere duricie. non frigus malicie reseruat. Ut sic uel perstringet. Glossa. Anima mea liquefacta est. id est remollita et ad intelligendum capax effecta. quasi dicat. cum prius esset congelata in malicia a celestis gracie radio iam glaciata ad compunctionem est resoluta. Tali frigore torpebat Petrus cum ad prunas calefaciens Christum abnegabat. Sed adueniente igne spiritus sancti ex recordacione igniti uerbi Ihesu glacies illa est penitus resoluta. et lacrimarum habundancia tamquam aquarum riuuli est producta. quod recordatus est uerbi Ihesu et exiuit foras et fleuit amare. Exitus aquarum deduxerunt oculi mei. Job xxxviii. In similitudinem lapidis congelantur et tamen lacrimis effunduntur. quasi emitteret uerbum suum et liquefaciet ea etc. Et supra iiii. perfla ortum meum et fluant aromata illius. Vt dicitur .i. statim cum dilectus meus locutus est. statim uerbum sue inspiracionis cum sit igne in feruitate consumens et accedens ad eminenciam. Animam per quam transiit inflammat

et liquefacit per devotionem et caritatem. Ier. xx. factus est sermo domini in corde meo
quasi ignis exestuans clausus in ossibus meis. defeci ferre non sustinens. Sponse
mor[illegible] fui dominum et delectatus sum et exer. s. et dote. s. m. Cant. iiii. q. d. [illegible] mo-
dicum et liquefactus sum et secundo quamvis eum apprehendam et non inveni. G. C. vii. quamvis
invenero. Sed aliquando non inveni. Sed non comprehendi ut illa querere. Eccl. i. sapi-
entiam dei precedentem omnia quis investigabit. Eccl. dixi sapiens efficiar
et ipsa longius recessit a me. Quesivi quem sponsus de nocte et non
inveni ut supra. iii. In lectulo per noctes quesivi et c. Quamvis si queris in
die id est in luce bone operationis et invenietur. Mt. v. omnis qui querit opere invenit
et qui petit s. ore accipit et pulsanti voluntatis perseverancia aperitur. Vo-
cavi corde ore opere ut se plene exhiberet michi et non respondit id est se ip-
sum non ad plenum cognoscibilem se exhibuit. quia corruptio mea prohibebat.
Sap. ix. corpus quod corrumpitur aggravat et c. Exo. xxxiii. non videbit me homo et vivet.
Invenerunt me. Hic loquitur sponsa in persona ecclesie ut novelle in fide indiscrete que cre-
dit et putat illum qui incomprehensibilis est ad plenum in plenitudine invenire. Sed ideo
se a doctoribus et custodibus inventam esse quam ipsam docuerunt ubi possit
et quem dilectum invenire. Et hoc est Invenerunt custodes id est doctores ecclesie
me invenerunt cum fratribus Ioseph in Dothaym id est defectu dilectionis sic
percusserunt me iaculo correptionis. Ysa. xxi. dicit custos venit mane et nox
si queritis querite convertimini et c. q. d. Continue est querendum in adversitate et
prosperitate et non tantum subito expectandum quia perfecte non invenitur nec perfecte
dicitur in quem consummacio finit et complet. Ps. querite faciem eius semper. Qui circueunt
civitatem. Est civitas babilon civitas misere. Ioh. s. et hec condempnatorum.
Hec civitas custodes non habet quia lata est via que ducit ad mortem et multi et c. Mt.
vii. Est civitas glorie scilicet regio beatorum. supra Ierusalem que edificatur ut civitas. Non
hec custodes quia non indiget quam confortavit deus seras portarum. Sed ipse deus
est custos eius et murus. Est et civitas gratie scilicet militantis ecclesie media inter ha-
bitaculum electorum. Ysa. xxvi. urbs fortitudinis nostre Syon. Hec indiget
custodibus. Ysa. lxii. super muros tuos Ierusalem posui custodes. Tales custodes
circueunt civitatem ex officio sicut duces in exercitu qui circueunt et cavent
ne qui recedant de vexillo. Hii custodes percusserunt me id est ad me
querendum amplius me stimulaverunt et vulneraverunt id est vulnus amoris in me
renovaverunt et ad amorem ardenciorem me provocaverunt et cor ex-
peditum ad querendum reddiderunt. quia tulerunt pallium id est abstulerunt
illud quod pallium est triplex. voluptatis. hoc pallium reliquit Ioseph.
Gen. xxxix. Secundum vanitatis. et hoc reliquit helyas ascensurus in celum
iiii. Re. ii. quia quod sub celo est vanitas est. sed non celum. Tertium mortalita-
tis. et hoc reliquit Iohannes non gerens mortis salvatoris. Mr. xiiii. sub
isto pallio non invenitur sponsus. Sed oportet istud pallium auferri. Sic
et tunica spoliari. Adiuro vos filie Ierusalem. Ecce sponsa iam dilecta ad

pallium triplex.

querendo et stimulata ad amandum. non valens ulterius sustinere amoris sti-
mulum tam acutum. nullum tam profundum. tamen gloriatur ipse infirmitatis querit
adiutores ad querendum et inveniendum. et dicit duo. per alloquium adiutores. Sed
ipsi adiutores requisiti videntes anxietatem querentis. querunt qualis sit
ille dilectus quem tanta diligentia requirit ab ipsa sponsa. i. Qualis est dilectus
tuus. sponsa ergo que iam parum gustaverat dulcedinis sponsi. mittit ad ple-
niorem scientiam. Sed ideo dirigit sermonem ad filias ierusalem. i. ad angelos et sanctas
animas et alios sanctos comprehensores quos supponit et perfecte eum dilectum iam
per speciem comprehendisse. et ideo petit eorum suffragium et precibus adiuvari et
hoc. O vos filie ierusalem. i. sancte anime a corporibus iam exute. vel habitatrices super-
ne in pace visionis eterne glorificate. Si inveneritis dilectum. littera est talis. et
sponso. per quia. q. d. Ideo vos adiuro ut meam voluntatem nuncietis dilecto
quem iam in patria invenistis. quia amore langueo. i. pro amore sponsi admo-
dum langueo. omnia que circa ipsum sunt fastidio. nec potero vires resumere
nisi per eius inventionem. vel potest esse vox sponse ad infirmiores adolescentulas
in fide generatas et in dei cognitione iam priores quas adiurat ut una secum
sponsum querant. et si eum pervenerint ei nuncient languorem suum. quia que
a probabilibus querere. circa se ipsum inveniatur. Ideo dicit. Si inveneritis eum. i. cum inveneritis an-
nunciate quia amore langueo. Nam sponsa que tota aspirat ad celestia
languet pudore. quia sponsum offendit. languet et dolore. quia non sufficit
facere quod appetit. languet et amore. quia differtur quod concupiscit.
Sic languebat maria magdalena cum stans retro secus secus pedes domini vel
cum erubuit cum ad pedes domini sedens verbum domini sedula prandiuit. Sic
amore languit quando in monumento in orto requisivit dicens. Tulerunt dominum me-
um. Ioh. xx. De his languoribus supra sufficienter dictum est. Qualis est dilectus
tuus. Hic videt sponse adolescentularum multitudo. quia quidem videtis vehe-
mentiam amoris sponse erga sponsum. querit qualis sit sponsus sic dile-
ctus. Licet sit ista interrogatio ex ingenio. sed non ipsa sponsa ex narratione pulc-
ritudinis illius. ad eius amorem amplius et amplius inflammetur. Et dicit duo.
primo quis. quia deinde qualis. Sequitur. Dilectus meus candidus et cetera. primo dicit duplex quo. quare
de duplici natura in sponso pulcritudine divine scilicet et humane. Duplicem et quo-
modo ostendat quia eius pulcritudo duplex cognoscitur. scilicet in presenti per fidem. in futuro
per speciem. dicit ergo. Qualis est dilectus tuus. Licet ego de sua dilectione. quis sit vel qualis sit.
Sed qualis sit quia sua dilectio cum sit infinite essentia infinita ab humano
intellectu ad plenum non comprehenditur. Sed ideo necesse est ut per qualescumque compe-
tentes aliunde assumptas eum quodammodo exprimat. Ideo dicit. Qualis est dilectus
i. dei filius quem diligit. ex dilecto. i. ex patre genitus. Sed per hoc innuit quod est di-
lectus non ab alio. sed ab ipso alius. et ille est pater qui non habet alium se prediligen-
tem. nam ipse est principium. et primum ante quem nihil. et ex quo alius. quia apte
quis est tu prius est filius et spiritus. O pulcherrima mulierum. quia tua pulcritudo tanta

est · quod bonum sponsi illuminat pulcritudinem · et tam pulcrum non decet nisi pulcherrimum · pulcra quidem est in hiis qui fuerunt sub lege nature · pulcrior in hiis qui fuerunt sub littera legis moysaice · pulcherrima vero tempore gratie evangelice · Vel pulcra in predestinatis ad fidem iam vocatis · pulcrior in iustificatis · pulcherrima autem in beatis · Vel pulcra in ordinacione sua · pulcrior in edificacione proximi · pulcherrima in contemplacione dei · Vel pulcra in intellectu · pulcrior in affectu · sed pulcherrima in effectu · Qualis est dilectus tuus · Ista repeticio refertur ad condicionem assumpte humanitatis · Sed quia speciosus est forma pre filiis hominum et cetera · Dilectus meus candidus · hic solvit interrogacionem predictam · ubi dicitur et pulcherrimus in se considerentur · pulcherrimus et in suis membris seu aliis comparatus · Pulcritudo vero generaliter consideratur in duobus · scilicet in decenti coloracione · et in debita et convenienti membrorum commensuracione · propter quod dicitur ei pulcritudinem convenientem ad coloracionis venustatem · quo quantum ad membrorum elegantiam et eorum congruam proporcionalitatem · et ideo quod convenit adolescentule · qualis esset in virtute naturali describit in verbo quod candidus · id est purus et nitidus in puritate veritatis · rubicundus propter passibilitatem assumpte humanitatis · De hoc candore sapientia vii · candor lucis eterne et speculum sine macula maiestatis dei · De rubore quod dicitur apocalypsis xix · vestitus erat veste aspersa sanguine et vocabitur nomen eius verbum dei et cetera · in quantum erat verbum natum habuit lucis et candoris · sed in quantum vestitur verbum carne incarnatum operatum habet sanguinis et ruboris · Ysa · lxiii · quare rubicundum est vestimentum tuum et vestimenta tua · quasi calcancium in torculari et cetera · sanguis eorum super vestimenta mea et cetera · felix aqua est iste sanguis que non inficit sed reficit · non polluit sed diluit · sic dicit apocalypsis i · qui dilexit nos et abluit nos in sanguine suo · Sicut genesis xlix · lavabit in sanguine uve pallium suum · et apocalypsis vii · hii sunt qui venerunt ex magna tribulacione et cetera · Sanguis enim non inficit immo effuso ipso mundus idem reviviscat · i · petri iii · mortuus est iustus pro iniustis ut nos offerret deo · mortificatus quidem carne vivificatus autem spiritu · ////// non deformat ut inficit sed ornat et depingit · sic dixit illa agnes · sanguis eius ornavit genas meas · Sponsus enim hic dedit sponsus in sponse pulcritudinem et ornatum ut ipsa candore percipiat per divine similitudinis conformacionem · Rubore et percipiet per sanguinis redempcionis et mixtionis sanguinee mortis configuracionem · quia numquam poterit sponsa sibi per peccatum discoloratam melioris picture iniuriam decorari · quam per ruborem passionis ad divine ymaginis candorem sive pulcritudinem renovari · Attendat ergo sponsa ecclesia scilicet seu anima quam tam candidi sponsi decore ipsam tenuiter dealbante · Videat et ipsi rubicundi cruore dilecti sui effigiem ipsam custodientem et expiantem · et erubescat tanto beneficio ingrata fieri seu aliquorum

sordibus obfuscari. Item candidus est sponsus. Sponsa nigra et deformis tamen
ac tincta sanguineis. Item rubicundus est sponsus. Et rubescat spon-
sa exanguis et quasi mortua reputatur. Ideo in tabernaculo cum cortinis de-
pendentibus pelles rubricate ponebantur. ut patet in Exo. Item sponsa a
sponso candido debet dealbari per vite mundiciam et confessionis [illegible]
[illegible] et ab eo rubicundo [illegible] et rubeari per rigorem spei et ferven-
tissima caritate. Sic dicitur prov. xxxi. Bissus et purpura vestimentum eius
etc. In bysso notatur candida castitatis et rubor caritatis in-
nuitur. Tren. iiii. Candidiores lacte rubicundiores ebore antiquo. Electus
ex milibus. id est inter omnes perfectos perfectissimus. Sicut enim millenarius est inter
omnes numeros perfectissimus quia trinam habet dimensionem et quasi ordinacionem
scilicet x. decies. x. faciunt mille. Item x. decies faciunt centum et decies centum
mille efficiuntur. Sic iste in singulis perfeccionem quia ordinat unumquemque perfectum
ad deum. ad proximum et ad semetipsum. Sed super omnes electos tam in angelis
quam in hominibus est perfectus. sicut apis super omnes est perfectus. Est autem electus
in sacrificium reconciliacionis sicut melior aries et ad sacrificandum aptior
qui in toto grege inveniri potuit. Num. xviii. Que
offeretis in donaria domini optima et electa cuncta erunt. Item in precium
redempcionis. quia nullo enim alio precio redimi potuimus. Sic dicit apostolus.
Empti enim estis precio magno. Precium istud in omnibus domini thesauris preciosius.
Prov. viii. Melior fructus meus auro et lapide precioso et genimina
mea argento electo. Item in medicamentum curacionis. nulla enim alia medi-
cina tam efficax est inventa ad nostra vulnera curanda. Sic ipse est
qui pro nobis factus est medicus et medicina. Jo. Ecc. xxiiii. Sicut
mirra electa etc. Item in ducem nostre defensionis. Unde elegit deus servum
suum et [illegible] Ecc. xlvi. a. Maximus fuit in salute e-
lectorum expugnare insurgentes hostes. Item in magistrum eru-
dicionis. Multi quidem fuerunt magistri sicut moyses et alii. Sed iste pre omni-
bus ad docendam viam veritatis a domino est electus. Jo. iii. Magister scimus
quia venisti a deo doctor. Joh. xiii. Vos vocatis me magister et domine et be-
ne dicitis. sum etenim. Ysa. xlii. Ecce servus meus suscipiam eum. electus meus com-
placuit in illo anima mea. Item in cibum refeccionis. quia ipse qui fuit [illegible]
verus cibus angelorum. effectus est [illegible] cibus hominum in terra moriens. Sed
tamen [illegible] cibus est electus. Sic peregrinum [illegible] vivat sicut vel olivat fructus [illegible]
[illegible] cibus cum cibus electus. [illegible] omnia pinguia [illegible] etc.
Item in exemplar imitacionis. Seipsum enim nobis posuit in exemplum. Joh. xiii.
Exemplum dedi vobis etc. Exo. Inspice et fac secundum exemplar quod tibi in monte
monstratum est. Ysa. xlviii. Electus quod sponsa ei sicut librum vel
exemplar ad scribendum. Talis debet esse sponsus universalis ecclesie per
constitucionem cure pastoralis est commissa desponsata. Quibus debet esse electus per canonem.

institucionem ... rubicundus per diutine passionis configuracionem. Candidus
per mundiciam et honestam conversacionem, directus per rectam intencionem quia
dirigit ad deum intencionem. Talis fuit ille discipulus scilicet Iohannes qui in
principio a domino vocatus et electus propter virginalem pudiciciam precipue est dilectus.
De hoc habetur: Caput eius aurum. Descripto sponso in se considerato ostenditur
quomodo pulcritudo in eius membris pertinet ad alios comparatur. Commendatur autem
hic sponsus racione sui corporis mistici quoad inchoacionem, et sic incipit a ca-
pite, et quoad mediacionem scilicet venter eius, et etiam ad finalem consumma-
cionem, unde dicitur crura illius etc. Alia enim est consideracio sponsi ecclesie quoad
originem, alia quoad medium, tercia quoad finem. Volens igitur sponsa describere
corpus sponsi incipit a capite dicens: Caput eius aurum optimum. Et consi-
derandum hic ... quod ab aureo incipit et in aureo desinit. Nam princi-
pium est aureum, quia caput aureum; aureum est et in fine et etiam, unde dicitur
crura eius super bases aureas. Non sic fuit de regno hominum terre-
norum, quia et si principium quandoque habeat aureum vel deauratum, finem tamen sortitur
luteum, sicut legitur de statua Nabuchodonosor, cuius caput fuit aureum, pedes
autem partim fictiles etc. Dan. ii. Set regnum Christi principium utique aurum est, quia caput eius
aurum; caput namque sponsi est ipsa divinitas. I Cor. xi: Caput Christi est deus. Et
quia ... omnem aurum perexcellit permanenciam et incorrupcibilitatem, ca-
put igitur sponsi est aurum, quia deum incorruptibilem et inviolabilem signi-
ficat. Job xxviii: Locus saphiri lapides eius et glebe eius aurum. Et aurum
autem est optimum. Aurum ... generaliter commendatur in tribus, scilicet in preciosita-
te, in soliditate, in ductibilitate. Sic ipsa bonitas divina in preciositate ... omni
auro est excellencior, forma et soliditate solidior, ... benignitate omni au-
ro ductilior. Sap. vii: Omne aurum in comparacione illius harena exi-
gua est. Et ideo Gen. ii: ibi invenitur aurum, et aurum illius terre optimum est. Bo-
num quidem est aurum quoad primum statum, bonum quoad nos in ... filii ...,
set optimum quoad se experiencia sive ... bonitate. Sic quia caput fuit
aureum, ideo a capite non effluxit nisi aureum. Sciendum igitur primi fuerunt aurum,
aurum quidem fuerunt ... bonorum et electorum qui de suo capite acceperunt ...
... conservando iusticiam naturalem sicut Noe, Abraham etc. Set aurum me-
lius fuerunt sancti tempore Moysi qui a deo meruerunt recipere doctrinam legalem quam
ad ... significativam et ceremonialem. Set aurum optimum est ... sancti apostoli et alii
... primitivi qui ab eodem capite aureo ... immediate receperunt ...
... eternam ... formam et doctrinam celestem et spiritu-
alem. Bonum quidem dicitur aurum quod ... in venis suarum origine ...
... Et melius quod in igne examinatum. Set optimum quod ex ... et depu-
tatum ad opus habile invenitur. Sic boni ... dicti sunt sancti primi ad
huc ... origine ... ut patet in patriarchis ... alle-
gandum per legis disciplinam sunt ... ut patet in prophetis. Set optimi

Et sunt sunt ipse [illegible] quod celestibus doctrinis preciosissimi sunt ibi ut patet in apostolo et aliis discipulis [illegible]. Job xxviii. habet argentum venarum principia et auro locus est in quo conflatur. Vel caput sponsi dicitur aurum bonum quantum ad statum synagoge que vel quantum ad statum iam missi ecclesie. Sed aurum optimum quantum ad statum patrie perfecte. Que erit ierusalem aurum mundum. Apoc. xxi. Item aureum est caput in fidei iustificatione quia in fide corda electorum purificantur et in caritate. Et in aurum mundum est bonum sed melius est in electorum contemplatione. Optimum vero erit in aperta dei visione. Quoniam omnes platee ierusalem sternentur auro et per omnes vicos eius alleluia cantabitur. Thobie xiii. Et Apoc. xxi. Iherusalem apparebit velut aurum. Item humana ab omni defectu per gratiam iam purgata. Sed melius aurum erit natura angelica confirmata in gloria et per gratiam reparata. Sed optimum aurum erit salvatoris humanitas divinitati in unione copulata. Felix mater sponsa vel anima que potest dicere se habere caput aureum quia tale est quod in igne liquescit non diminuitur, non deficit, quod in luto iacens vel existens non putrescit, quod sub ictibus malleo non leditur et ab innocentie constantia non recedit. Sap. iii. Tamquam aurum in fornace probavit illos dominus. Job xxiii. Probabit me quasi aurum quod per ignem transit. Et xxiii. Item a capite vero aureo non possunt exire nisi capilli aurei vel saltem ex capitis unanimitate descendentes. Tales igitur sunt sancti prelati quorum capita [illegible] sunt immediatius sunt coniuncti. Unde sequitur Come eius. Come sunt capilli compositi et ordinati purgati cum pectine et ornati et significant sanctos precipue martires ab omni immunditia emundatos qui inseparabili amore ~~amore~~ capiti suo aureo scilicet deo per amorem inseparabilem coheserunt. Hii sunt illi capilli de quibus dicitur Luc. omnes capilli capitis vestri numerati sunt et cetera. Et in psalmo multiplicati sunt super capillos capitis mei. Hee come sunt sicut elate palmarum vel folia palmarum que sunt lata, erecta, plana, acuta, fortis adherentie. Cum palma semper virentia a fructu vestigentia [illegible] sancti qui sunt in operibus caritatis dilatati sicut dicitur in psalmo dilatasti gressus meos subtus me. Et erecti per gratiam contemplationis ad celestia elevati. Quia nostra conversatio [illegible] que sursum sunt et non que super terram sunt. Et acuti per sancte sollicitudinem sicut dicitur Sap. viii. Iuvenis et acutus inveniar in iudicio. Et in vii. Spiritus intelligentie est subtilis et cetera. Item plani et lenes per mansuetudinem et benignitatem. Sicut mansueti hereditabunt terram. Audiant mansueti et letentur. Gen. xxv. [illegible] est pilosus et non levis. Item fortis adherentie per constantiam caritatis et firmitatis sicut patet in apostolo. Quis nos separabit. Certus sum quia neque mors neque vita poterit nos separare a caritate que est in christo ihesu et folium eius non defluet. Et Ezech. xlvii. Folium non defluet ex eo et non deficiet fructus eius. Item semper virentes per viride iudicium et virtuose conversationis sanctitate vigore pacie numquam amittentes. Prov. xi. Iusti quasi virens folium germinabunt. Tale folium virens sicut clara palmarum fuit Job, qui dixit: donec superest halitus in me et spiritus dei in naribus meis, [illegible] non recedam ab innocentia mea. Item fructum portant in se et aliis refrigerantes per abstinentie et soliditate sunt folia palmarum que siccum longius remanent sicut lapides et inviscerate quoniam illa vulnera consolidant et coniungunt. Apo. xxii. a. lignum [illegible] folia ligni in sanitatem gentium et cetera. Et Eze. xlvii. erunt folia eius in medicinam et cetera. Ordo quoque [illegible] communis est similis [illegible] palmarum [illegible] ex [illegible]. Dicit autem Ysidorus quod duplex est palma scilicet masculina et feminina et hec non fructificat nisi a vento contingatur per masculinam [illegible] vel a masculina obumbretur. Palme scilicet masculine sunt sancti prelati quorum opera sunt virilia et masculina. Et eorum umbra obumbrare debent et protegere commissos [illegible] ut eorum [illegible] et exemplis in bonis operibus fecundent. Et per ipsorum imitationem ad palmam glorie sublevemur. Eccli. xxiiii. quasi palma exaltata sum in Cades. Apoc. vii. amicti stolis albis et palme in manibus eorum. Item statura tua assimilata est palme et cetera. Sed quia [illegible] palme [illegible] dicuntur [illegible] in propria non erubescant vel horreant eorum penitentiam et humilitatem. Sequitur ibidem. Ut in viii. Sequitur: nigre ut corvus. Ista sunt ut palme in conspectu Dei scilicet pulchre et honorabiles, sed in reputatione mundi despectibiles ac viles. Sap. v. hii sunt quos aliquando habuimus in derisum. Ecce quomodo computati sunt inter filios Dei. Ista autem que erant despecti ut corvi in oculis mundanorum tamquam palme ~~[illegible]~~ reputati sunt in consortio angelorum. Sunt et comme pulchre ut palme quantum ad mentem, quamvis denigrati per abstinenciam et passionem carnis. Sic sponsa predicta est fuisse nigra exterius et formosa. Nigra in propria estimatione, formosa sed in Dei reputatione. Sicut iam dictum quod comme sunt nigre sed quia in sola estimatione propria et non divina. De hiis corvis est [illegible] pullis corvorum invocantibus eum. Et Iob xxxviii. quis preparat corvo escam suam quando pulli eius clamant ad Dominum vagientes eo quod non habeant cibos. Comparantur [illegible] corvis, quia corvi videntes pullos suos nigredine carentes non nutriunt eos nec pascunt donec nigrescant. Immo tamen rore celi nutriuntur. Sic sancti non recipiunt aliquos in suum consortium nisi eis conveniant [illegible] esca sua cibus [illegible] fide et amore passionis eius conformes. Ut quamvis sint candidissimi per gratiam [illegible] ut recognoscant illa que hunc deformitatis nigredinem per [illegible]. Sequitur: oculi tui sicut columbarum. Hic describitur pulcritudo corporis mistica in confessoribus qui subtili aspectu ad [illegible] perspiciunt conscientias et [illegible] quod in fluentis scripturarum residerent et in lacrimarum rivis [illegible] et sepius in lacte reddunt pulcriores et ipsos quos [illegible] gerunt [illegible] vel albedine efficiunt puriores et hoc est quod hic dicitur. Oculi tui [illegible] et tamen columbarum. Columbe dico [illegible] super rivulos aquarum. Rivi aquarum fluvii sunt lacrimarum que exire debent de fonte cordis pro peccatis propriis et alienis. Per exitus aquarum deduxerunt oculi mei. Jer. ix. quis dabit capiti meo aquam et oculis meis fontem lacrimarum. Unus rivulus derivatus est ex fonte dominice passionis. Alius ex recordatione vel recognitione proprie conditionis. Tercius ex compassione miserie proximi. Quartus ex recognitione offense et iniurie divine [illegible] effluunt ex oculis primo propter super flumina babylonis etc. Sextus ex consideratione incolatus presentis miserie. Septimus ex timore gehenne de his vii. vi. [illegible] vii. xi. procedit de flumine in vii rivulis etc. Tunc quasi columbe super rivos aquarum resident qui iuxta predicta vii. considerantes gemitu plorant atque plangunt. Isti rivuli valde sunt diligendi quia mundant animum et dulcorant ac reficiunt affectum. Et ideo sequitur que scilicet columbe lote sunt lacte. lac enim dulcissimum est et nutrimentalissimum. Sic in lacrimis est et multa consolatio et refectio. Et hec conveniunt rivulis sic dictis quia refrigerant intellectum, reficiunt affectum. Et resident iuxta fluenta plenissima. Prosequitur metaphoram columbarum que resident iuxta fluenta aquarum ut volantem avem umbram videant et sic ungues vitent et effugiant rapientium. Sic sancti non solum in rivulis lacrimarum immo et in copiosissimis fluentis scripturarum fraude demonum deprehendunt et simulatas [illegible] declinant sagaciter et evadunt. Hec autem fluenta dicuntur divine scripture ex quibus flumina aque vive fluentes in vitam eternam. Joh. iiii. Et in Ioh. vii. fluent ex ventre eius flumina aque vive etc. Hec fluenta sive flumina sunt plena in tropologia, pleniora in allegoria, sed plenissima in anagogia. Sola enim littera arida est et sicca. Plena sunt in preceptis, pleniora in consiliis, plenissima vero in singularibus meritis spiritualibus prerogativis. Quia in preceptis est virtutis sufficientia, in consiliis superabundantia, sed in meritis superabundancia invenitur. Vel plena sunt incipientibus, pleniora proficientibus, plenissima autem perfectissimis invenitur. Super talia fluenta resident columbe domini. Unde qui super flumina babilonis vel egypti sedent non columbe immo secte [illegible] vel ardeat iam ostendunt. cap. I [illegible] hoc scilicet qui [illegible] hominem [illegible] non [illegible] hostium insidie, immo potius velut in aque [illegible] sub rivulis. Gene illius. Hic ostendit pulcritudo corporis [illegible] que ad [illegible] expositorum sepe quia maxilla prebet sponse pulcritudinem et virtutem [illegible] et decorem. Gena sive gene [illegible] in quibus [illegible] sponse. Illos significat qui sapienter scripture cibum commolliunt et masticant. In hiis autem genis ista potissime requiruntur scilicet candor castitatis, rubor caritatis, barba virilis operacionis et strenuitatis. Debita continencia ut compleatur [illegible] pietatis. Sicut dicitur Luc. xii. Sint lumbi vestri precincti per castitatem et lucerne oleo plene per compassionem et pietatem ardentes per caritatem. In manibus vestris per operandi strenuitatem. Tales gene sunt sicut areole. Areole dicuntur diminutive propter humilitatem. Et tamen arantur et excoluntur a domino tamquam a pigmentario propter multiplicem gratiarum utilitatem. Sed singulariter dicuntur areole aromatum non holerum ut [illegible] quia in talibus non nisi aromatica inveniuntur ubi ille celestis pigmentarius per se et suos conficit pigmenta suavitatis quoad proximos et pigmenta suavitatis quoad [illegible] res. Labia eius lilia. Hic commendatur pulcritudo sponsi in predicatoribus que sunt os et labia ipsi domino per que sua mandata insinuat et exprimit. Nolite Malach. ij. labia sacerdotis custodiunt scientiam. Jer. xv. si separaveris preciosum a vili quasi os meum eris. Hec labia sunt quasi lilia, que candida per castitatem, rubea per gemitus et aurea respersa per caritatem. Reflexa sunt per penitentiam per humilitatem, mollia sunt tenera per pietatem, flexibilia per obedientiam, odoriferam famam redolentia, restringunt per abstinentiam que vitiorum incendium et ustura. Si talia essent labia possent stillare myrrham primam. Myrrha prima dicitur illa que non est sophisticata, id est per admixtionem rei alterius adulterata. Talis est doctrina bonorum doctorum sive predicatorum que nulla fictione admixtione est corrupta, nulla cupiditate depravata, sicut dicit apostolus ij. Cor. Non sumus sicut multi adulterantes verbum Dei. Sed ecclesia bonorum dicitur stillare myrrham labiis correctionis et mordacis reprehensionis. i. Thes. ij. loquimur non quasi hominibus placentes sed Deo qui probat corda nostra. Neque aliquando fuimus in sermone adulationis neque in occasione avaritie. Deus testis est. Myrrha igitur prima est amaritudo penitentie. Et que respersa sunt in penitentia, myrrha corporis et in fide, vel amaritudine pene temporalis. Ep. a morte secunda non ledentur. Apoc. Myrrha itaque prima que sponte stillat primam voluntatem et hec maxime placet Domino. Myrrha secunda que per incisionem et violentiam effluit de arbore est illa que fit in ignorantia ut post mortem sive voluntarie quod colligitur non ex amore sed potius ex timore iudicii. Vel que propria voluntate expotis nos dicemus sive etc. Myrrha prima est que modo effluit, est que stillicidium quod non sunt condigne passiones huius temporis etc. Ro. viij. Sed in fine erit mitte diluvium. Quando pluet super peccatores laqueos ignis sulphur etc. Job pluet super illos bellum suum. i. In diluvio pretereunte faciet consummationem et inimicos eius tenebre persequentur etc. Ideo qui abhorret stillicidium quod desiderat evadere diluvium pluviarum, nam qui timet pruinam irruet super eum nix. Et qui fugit arma ferrea incidet in arcum ereum. Job xx. Sequitur manus eius tornatiles. Hic describit pulchritudo sponsi quantum ad famulatorum et simplicium subditorum, qui per observationem preceptorum et operum caritatis sive pietatis supererogationem toti corpori velut manus sponsi obsequuntur. Per manus intelliguntur activi subditi et illi qui velut manus capiti sunt subiecti, qui nesciunt proficere in predicatione, fortes tamen sunt et virtuosi in operatione, qui sunt tornatiles, id est planati absque nodo et suaves. Sicut enim tornus in nullo deviat in sua circumflexione, sic ipse eandem viam retinet. Sic tales sine plica et sine dolo et simul in angulo irreprehensibiles. Quales sunt? Ep. ij. Quia vita est per virtutibus imitantur. Prov. xi. Simplicitas iustorum diriget eos. Eccli. ij. Ve duplici corde etc. Sunt et tornatiles quia opera iustitie velociter exsecutionem. Prov. xxij. Vidisti hominem velocem in opere suo etc. Eccl. ix. Quodcumque manus tua potest instanter operare. Auree per iudicia castitatis et decorem

auf fol. 89 folgt 91

p diuinu timore penit e sedata · Cor · ij · eue q · ante se tumuit · qm diuini
pietatis concupiscentis dea n desiderauit · Sz hec timore fugauit maria qm
timore dei elegit · n se deam · n dnam n reginam sz humile se ancillam re
putauit · dicens · Ecce ancilla dni · ¶ In ipa relucet saphirus sup
pme caritatis · quam fouit et nutriuit in ipa donu pietatis · vn et ipa antono
masice · mulier misericors nuncupata · Eccl · xxxvi · ubi non est mulier ingemiscit egens
Qui bene conuenit saphiro qui tritus et cu lacte mixtus · hz iuuante dolorem
ulceris medicamentis mitigante suauit et sanare · sic caritas virginis
que spe admixta e lac dulcedinis et pietatis omia sanat et mitigat huma
ne ulcera paupertatis · vn dr · pu · ulte manus suas aperuit inopi et palmas su
as extendit ad pauperem · et sic codices manus eius tornatiles aureae plene
iacinctis · In cant · v · sz figure opa pietatis ¶ Saphirus fuit in ipa
donum sapie et discretionis · na saphirus hz similitudine stelle spem re
splendent rutilante · et significat eius prudencia et discretionem q p donu sapie
illustrata · tamqua stella in medio nebule undiq circumposit radios in me
dio h prue nacionis · p fuse · Eccl · xxv · Bte q habitat cu muliere sensata
sam donu sapie habuit · in corde in ore et in ope · sic dr de iudith · nec erat
mulier sup terram in splendidie in aspectu et in sensu verborum · de h saphiro dr
Eze · x · Intuitus et ecce sup firmamentu q erat sup caput cherubin · q · lapis saphirus
et q · spes similitudinis solii apparuit sup ea · ¶ In ipa mulier fuit saphirus excel
lentissime castitatis qua diuina manus in ipa e p ipsum sudorum fortitudinis operari · pu · ulte
accinxit fortitudine lumbos suos et rob · et · Sz h bn singre p saphirum q hz p
eratem sanguinis fluxum restringente · na in ipa oins concupiscentie fluxus · p gnitricem
gtm penitus e restrictus · sicut de ipa et aliis continentibus dr · Cn · ulte Sicut candi
ores ebore antiquo · saphiro pulcriores · lapis est ppe bonus et preciosus e continentia
coniugalis sum vidualis · sz incomparabiliter pexcellit castitas virginalis · sic dr
iob · xxviij · no confertur tinctis india coloribus nec lapidi sardonico uel
saphiro · ea status coniugalis non p comparari statui virginali quam maxime co
lorat potissime et decorat ¶ Est saphirus uoluntarie paupertatis
quia in virgine marie relucebat · na p donu timoris cunctis consilii contempsit
oia temporalia q in celestibus fuerat reconciliati · vt dr Io · et h signatur in saphi
ro · qui hz colore ceruleum · celi similitudinem exprimentem · et io signat pau
pertate spc que in celestibz conuersatur · ysa · liiij · sternam p ordine lapides tuos
fundabo te in saphiris · fundamentu · i · solidum atque firmu e paupertas
que non in limo sz in celo radicatur · Bti · i · pauperes spu qm ipo e regnu
celoru · Mt · v · ¶ Est saphirus spiritualis iocunditatis · que in ipa p donum
sapie et intellectus · diuinus spc opatur · Jocunditas · i · contemplacionis · ipi in
tem adimpleuit · quod gle adquirit p sapiam et intellectu in cognoscendo
delectatio na dono intellectus eterna cognoscit in · Dono uo sap in cognitis
delectatur · Eccl · xv · Adimpleuit illa spu sapie et intellectus · in cognitate

et [illegible] thesaurizabit super eum. et cetera. Sicut hic bis in saphiro singu-
latim: hoc est interne visu confortante et in ymaginem representan-
te: quod bene convenit contemplativis in quibus humanus affectus pre ceteris intellectu-
aliter delectatur. et cetera. unde dei filius qui est ymago et splendor glorie ma-
iestatis dei. sicut dicitur ad hebreos i. Ezechielis i. super firmamentum erat similitudo throni
et aspectus eius quasi aspectus lapidis saphiri. Ecce quibus saphiris fu-
git [illegible] distinctus. quibus virtutibus est ornatus. Sextum illius colump-
ne materia. hic describitur et cetera. [illegible] quae est erea [illegible] finalis fortitudo. Sic-
ut in corpore aureo singulis [illegible] [illegible] sic in [illegible] sig-
nificatur. Sed quia erit in fine: quorum fortitudo hic describitur. Sicut co-
lumpna erit [illegible] [illegible] non [illegible] ab [illegible] [illegible] necessaria fortitudo
per quod columpnis marmoreis comparantur. Unde [illegible] illi qui erunt fun-
dati in fide, erecti in spe, consummati in caritate. et quasi mors non [illegible] potue-
runt. et cetera. ad ro. ix. de hiis dicitur Apocalypsis i. pedes eius erant similes auricalco sicut in
camino ardente. Caminus ardens est tribulatio [illegible]. Ecclesiastici ii. homines re-
ceptibiles probantur in camino humiliationis. In hoc camino erunt sancti sicut
~~[illegible]~~ auricalcum quod quanto plus accenditur tanto plus colora-
tur. Sic sanctorum fortitudo quanto maiore ad [illegible] parte tanto
sublimius coronatur. Iacobi i. cum probatus fuerit accipiet coronam vite. Et i. pe-
tri i. ut probatio fidei vestre et cetera. Comparantur autem columpnis non solum marmo-
reis immo et ligneis. Sunt enim columpne lignee propter mansue-
tudinem compassionis et pietatis. Nam tales velut columpne ne-
cessitates pauperum sublevant et sustentant. iii. Regum vi. fecit
Salomon columpnas de lignis olivarum et sculpsit in eis picturam cherubin
et palmarum species et anaglifa valde prominencia. Nam opera pietatis
[illegible] [illegible] prominent assimilationem angelorum. Et hoc per picturam
cherubin designatur. Sed non et victoriam vitiorum. Et hoc per species
palmarum. immo et augmentum meritorum. Et hoc per anaglifa desig-
natur. Valet enim pietas ad omnia habens promissionem vite que nunc
est et future. i. Tim. iiii. Quarto sunt columpne ferree propter inflexibilem
iusticie equitatem. Ieremie i. Ego dedi te hodie in columpnam ferream
et in murum eneum. Nam sanctorum et precipue prelatorum est officium se opponere
murum pro domo dei [illegible] [illegible] ut non per suffoca-
tionem cupiditatis aut per iactus [illegible] et adulatorum declinent a
rectitudine equitatis. Ecclesiastici iiii. pro iusticia agoniza usque ad
mortem. Quinto sunt columpne enee propter constanciam predicationis et doctri-
ne sonoritatem. iii. Regum vii. fecit Salomon duas columpnas eneas
et cetera. Est quippe es solidum et sonorum et significat pacientiam quam
habent in docendo et laborando pro salute proximorum. [illegible] predicator
enim ut annunciet. [illegible] xix. doctrina viri per pacientiam probatur.

IIII sunt columpne argentee · puritate mundiciam ⁊ glorie p̄ta
tem · vii ē · iiii · columpnas fecit argenteas · ⁊ quare · IIII sunt
columpne auree p celestis sapie claritate · ecc · xxvi · columpne
auree sup bases argenteas ⁊ firmi pedes sr plantas · IIII
Ignee p feruorem feruore spc su ardente caritate · apo
x · pedes ei ut columpna ignis · so dd pcessit filios isrl i co
lumpna ignis ⁊ nubis · exo · xiii · ex a illis ambular dd q fuer
ignei p caritate · ⁊ nubes p contemplacioe sublimitatem
p i columpna nubis loqtur · ecc · xxiiii · Erunt me i columpna
nubis · IIII marmoree · ē · columpne p constanciā ⁊ inuictam
p̄seuerancie firmitate sicut d · ⁊ i apo · iii · q uicerit dabo e
faciā eū columpnā i t̄plo meo · io d · i hest · i · tentoria aerei
coloris funibz bissinis columpnis marmoreis fulciebantur · ecc
vii · sr emulate columpne quibz sca q gantem · hee sunt · vii ·
columpne quas excidit manus sapie · sicut dr prov · ix · sapia edifi
cauit s domū ⁊ excidit columpnas vii · Exp ergo sr · Crura illius · id est
ultimi ⁊ extremi in quibz erit robur ecce finalis erunt fortes s
mi ⁊ stabiles sicut columpne marmoree · q sunt pulcre solide ⁊ pla
ne ⁊ translucide q sunt fundate sup ba · au · i · sup fide aplorum ⁊ pphetarum
q uelut bases auree · auro s · celestis sapie fulgentes ⁊ ex paciencia
dei cōdenciam roborantes sustentant ⁊ erigunt columpnas supradictas
ul bases aureas · nostre fide ⁊ cari · q profunda ē sustentacula · ad e
phe · iii · ⁊ ut dz nobis diuinitate corroborari ⁊ xpm habitare p fidem in
cordibz nris i caritate radicati ⁊ fundati ⁊c · Species eius ut libani · p
preclare membrorum ecce commendacoem · laudat sponsa totū corp sponsi in
gnali · h i ep · cū a h amea · so a doctrina · i · genst illis · ecc ab uniusq
excellencia · i · totus desiderabilis commendant itaque ipsi pulcritudinem
ead uitam ⁊ conuersacoem ⁊ conuersacoem · d · species ei · q · d · qd enim me
re mihi singla sponsi · tot ē formosus ⁊ sps sus qz speciosus for
ma pre filiis hominum · vii ei formositate compat monti libani · q ē mons
p̄henicis ⁊ iudee eminens ⁊ e aliorum omibz montibz i terra pmissio
nis · ⁊ hēt i se arbores imputribiles · odoriferas · se ad altū erigentes
ut sunt cedri · palme · cipssi ⁊ hi · p monte g libani x uelh · q ē mons
i uertice moncium · q inse ⁊ i suis membris totus candidus ⁊ decor · vii
ipse sit libanus pminet toti terre pmissionis · i · toti ecce ⁊ oībz
scis sublimior ē ... ⁊ structe · aquo riuuli gratiarum emanant · qb
uniuslat ecca regnt · Je · xviii · nuq de pet ag deficiet nix libani
aut euelli possunt aq erumpentes frigide ⁊ defluentes · Io · ioh · i · nos
de plenitudine ei oes accepimus gram p gram · Sicut g sr · species ei · i · uitam
conuersacio ei q ostendit hois pulcritudinem ut deformitatem pexcellit

omnes aliorum species. sicut mons libani precellit omnes montes. Et sicut inter alia ligna libani nobiliores sunt cedri. sic christus. Unde sequitur. electus ut cedri scilicet ego. electus ex milibus. fuit enim comparabilis ut cedrus per innocentiam in malo cedendo. fortis per patientiam in patiendo. odorifer per famam bone opinionis in vivendo. altus per potentiam in ascensione. benedictus iste in missione. Secundum eundem est sicut malus inter ligna silvarum sic dilectus meus inter filios hominum. Vel de medio esse potest intelligi quod superius dixit ut mons libani quantum ad resurrectionem corporis. Electus ut cedri quantum ad altitudinem vite et presentis glorie. sicut cedrus que in libano est multiplicabitur. Guttur illius. hic commendatur sponsus a doctrina. mediante enim gutture verba formantur et cibi intrinsecus transmittuntur. Sic doctrina christi est cibus celestis nutritiva. quia non ex solo pane vivit homo sed ex omni verbo et cetera. Hec doctrina est suavis doctoribus credentibus. suavior sperantibus. suavissima amantibus. Vel suavis incipientibus. suavior proficientibus. suavissima autem perfectis. Vel suavis quia docet cognoscere creaturas inferiores. suavior quia superiores. suavissima quia docet pertingere ad res eternas et primas naturales. Vel suaves sunt in sapientia. suavior in ore prophetarum. suavissima in ore christi. Luce iiii. mirabantur omnes de verbis gratie que procedebant ex ore dei. Vel guttur suavissimum est sapor verbi. quod suave est in maribus. suavior in contemplatoribus. In ipso autem christo suavissimus. Et totus desiderabilis. hic commendatur ab utraque excellentia tam in vita quam in scientia. tam in activis quam in contemplativis. Totus est enim desiderabilis in utraque natura divina et humana desiderabilis hominibus et angelis. Aggeus ii. veniet desideratus cunctis gentibus. i Petri i. in quem angeli desiderant prospicere. Et ideo dicitur totus desiderabilis. quia est aliquis in illo desiderabilis ut presciti et dampnatus. Sed est in aliquo desiderabilis scilicet predestinatus. sed est totus desiderabilis sicut homo deificatus. Ysaie xxvi. desiderium anime nostre in nomine tuo. Ipse est deus magnus fortis et aspectu desiderabilis. Talis est dilectus meus. concludit ex precedentibus et ostendit se diligere et diligi. Sic suo exemplo provocat ad amorem. Unde dicitur. Talis scilicet tam gratiosus tam fortis. tam decorus est dilectus meus. quem tam ardenter diligo. et iste est amicus meus. qui me diligit. qui non est amator [illegible] amor libidinosus et venalis. Sed est amicus et amor est perennalis et liberalis et ideo est diligendus a nobis o filie ierusalem. Filie ierusalem sunt fideles anime per fidem et susceptionem sacramentorum generate et nutrite. quas sponsa invitat ex suo ad sponsi dilectionem. Unde ipse persuasione tam generate et ad diligendum provocate. querunt ubi possint invenire. Unde in textu ipsorum subiungitur. Quo abiit dilectus tuus. et ponitur ibi scilicet ubi possit inveniri et plena sui cognitione. secundo ubi et suam ad nos condescensionem

·i· quo declinauit· ideo ponit sue quasi iterum· i· et queremus eum· de qua
quo abiit· cum neque presens sit corporaliter et potestative eum sua eccle-
sia cum sit incomprehensibilis non omnibus innotescat· Et ideo querit eum sit incomprehen-
sibilis et imperceptibilis· ubi eum inveniant· quem comprehendemus· Sunt ii· abire
non est de loco distantiam· Set tunc abire dicitur· quando excedit intellectum nostrum
transcendens ab humana cognitione non comprehenditur· quo declinavit· declinat
ad nos per aliquam influentiam sue cognitionis· et tunc dicitur declinare· E contra
·q· a rectitudine· i· rigore iustitie declinat quando nobis condescendet ad nos
misericordie se inclinat· Et queremus eum tecum· hic secundo [illegible] precedentis quasi
secundum ii· querit quo declinaverit· et ipsum querere et invenire concupiscunt· ysa·
·lv· querite dominum dum inveniri potest· et xxix· si quesieritis querite convertimini
et invenietis· tecum· sic dicit· quia ne soli· ecc· iiii· si dicitur· quia ex sponsa· i· ecclesiam
deum non invenientur· Potest etiam ista clausula exponi de ecclesia ex gentibus congrega-
ta· que considerans dilectum a iudea declinasse desiderat ipsam synagoga-
m fide ad sponsum redire et cum ipsa illum per gratiam invenire quod quidem fiet in
fine quando reliquie israel salve fient· ysa· x· et quod si pulcherrima mulieri-
um vocatur ecclesia ex iudeis inchoata· que fuit pulcra in patriarchis· pro-
pheta in regibus et prophetis pulcherrima vero in apostolis [illegible] quia salus ex iudeis
est· Ioh· iiii· ysa· ii· de syon exibit lex et verbum domini de ierusalem· Nam apostoli exierunt de ierusalem
in samaria et de samaria usque ad extrema terre· quia in omnem terram exivit sonus
eorum· dicitur [illegible] illorum qui de gentibus erant succensi desiderio veniendi ad ipsum
sunt· quo abiit a te recedendo· et quo declinavit ad alios per gratiam diligendo·
Recesserunt· n· ipsi a synagoga sunt quare ad ecclesiam de gentibus se converterunt
sicut deum est in ecc· i· sumit per meridiem et flectit ad aquilonem· Et queremus
eum tecum· scilicet in eadem fide modernorum et antiquorum· quia non per fidem medium abiit
querite et invenietis· Potest etiam istud legi de recessu domini corporali ad corporale presentiam
sententia talentorum· quando abiit in regionem longinquam accipere regnum et reverti· luce
xix· Abiit via longissima die plene lune reversurus· Abiit
ut in celum ut suos amatores a carnali amore abstraheret et ad spiritualem
ac celestem ipsorum affectus accenderet et provocaret· Ioh· xvi· si abiero parac-
litus non veniet ad vos et cetera· [illegible] ut celestibus terrena locaret· nam ipsum or-
dinavit deus pater ut celum in terra plantaret in incarnatione· quando naturam
celestis et divina cum hominis sociavit· verba autem nunc terram in celo plantavit
quando in ascensione quam humanitate assumptam in celo collocavit· ysa· li· ecce po-
sui te ut plantes celos et fundes terram· Amos· ix· qui edificavit ascen-
sionem suam in celo et fasciculum suum collegit super terram [illegible] ut in celestibus
mirifica que fecit in mundo et in limbo nuntiaret· Nam ipse fuit legatus
in mundo missus ad reconciliandum humanum genus· Unde pace reformata ad
celestem curiam honorifice est reversus· psalmus· a summo celo egressio eius· i· a summo
primo· et occursus eius usque ad summum eius· i· usque ad dexteram patris ut in finis bonis

potestatibus et violentiam eleuatus ad ephe. i. suscitans illum a mortuis constituens illum ad dexteram suam in celestibus super omnem virtutem et principatum et omne nomen quod nominatur ut se triumphasse de tenebrarum principe videretur demum ex sua malicia emolumentum habuisse [illegible] noluisset. sed unum super totum genus humanum in malo [illegible] habuisset. secundo ipsum qui mortis tenebat imperium vite perire superasset. et ideo post tanto triumpho ad ipsum regnum cum illis quos liberauit e vinculis. post ascendens in altum captiuitatem. et ad ephe. iiii. qui descendit ipse est et qui ascendit super omnes celos ut adimpleret omnia. Unde sicut regi redeunti de victoria venientes plurima in occursum eius et ascendenti angeli ciues sui et domestici dei collegerunt occurrentes dicentes illud ysa. lxiii. Quis est iste qui venit de edom et cetera. et post quis est iste rex et cetera. ut se thronum parate in celestibus compleuerit. illis enim ipsum habuisse ponere in celestibus condidisti. sicut ad celum non abiens continue in mundo personaliter. unde dicit. Joh. xvi. Exiui a patre et veni in mundum et cetera. ut sua presencia celorum ciues letificaret. et luc. xv. Conuocat amicos et vicinos suos dicens congratulamini et cetera. unde sicut in conuiuio letificantur [illegible] sic sancti angeli celebrantes sunt letati. Sed et sancti apostoli ex solidis veluti sic [illegible] sicut letificati. nulli dubium quin sancti in patria ubi bibunt anima de pleno dolio et [illegible] iocundentur. propterea quod abiit dilectus et quare a nobis ad tempus declinauerit. i. ad querendum ipsum nos amplius incitaret. Cant. iii. sic querendus [illegible] est. i. c. iii. in plateis querere quem diligit anima mea.

9 .vi.c

Dilectus meus descendit in ortum suum. In hoc vi. c. introducit sponso sponse ad quedam quas fecerunt filie ierusalem superius memorare. Duo autem sunt que querunt filie ierusalem. Alterum se querere [illegible] alterum non dum [illegible] sponsam querentem quo abiit dilectus et quo declinauit. et ideo sponsa dicit se ignorare quo abierit. sed ubi sit quod in ortum declinauit. Abiit enim anima contemplatione et recessit a majestatis sue [illegible] qui magnitudinis eius non est finis. Sed quamuis per suam magnitudinem a nobis abeat. ad nos tamen per gratiam appropiat misericordiam et declinat. Sed licet ei plenam noticiam habere non possimus operum tamen magnificentiam in quibus presens est diligenter attendere debemus. Primo autem sponsum in suum ortum declinasse. Secundo assignat causam huius declinationis. ibi. ut pascatur in ortis. Tertio ne filie ierusalem deuient et euagent in querendo. dicit se scire ortum ubi sponsus declinauit. Et ideo innuit quod qui vult sponsum inuenire laborare debet ut ad interiora sponse valeat peruenire. ibi. dilectus meus mihi et ego illi. Quarto sponsus sponsam ipsum laudantem dignam laude remunerat. et se laudantes laudibus recompensat. ibi. pulchra es amica mea. Vel. sponsa enim respondisse filiabus ierusalem asserit et affirmat. ibi. descendi in ortum meum. Ubi sponsa ex humilitate se excusat. et sponsum in orto ad plenum non cognouisse allegat. ibi. nesciui anima mea conturbauit me et cetera. vel. sponsa ad se amplius cognoscendum et secum commorandum reuocat [illegible] et dicit. ibi. reuertere

reuertere vii. quod placuerunt illic. capitulum quod ostendit quod sponsus declinat. secundo decli
nacionis huius causam assignat. tertio locum de quo declinauit innuit et insinuat
quarto quibus laudibus sponsa respondeat. v. sponsa vim responsionis manifes
tat. vi. sponsa se excusat. vii. sponsa reuocat ad suos amplexus multis
modis et reuiuentem. locum quidem quo declinauit dilectus insinuans dicit. dilectus meus 9
descendit in ortum suum. Et dicit duo. primo quod commendat locum a fructu operacionis et
ideo vocatur ortus. secundo ab auctoritate prelacionis et ideo vocatur areola aromatum.
Ponit duo. scilicet fructus operacionis et auctoritatis predicacionis. maxime allicitur sponsus
sum ut descendat in ortum suum. Et quia ecclesia ortus voluptatis sibi fidelium
anima ad quam descendit deus dando irriguum inferius et superius. ecclesiastici xxiiii. rigabo
ortum plantacionum mearum. hunc ortum rigauit irriguo inferiori
doctrina et predicacione. secundo potauit in sui sanguinis effusione. Irriguo vero superio
ri. in spiritus sancti missione. Joh. flumina de ventre eius fluent aque uiue. hoc autem dixit
de spiritu sancto quem erant recepturi credentes. Est ergo ortus quoad statum subditorum
et ideo diligenter excolendus ut fructus uite multiplicet. Sed areola a
romatum quoad statum prelacionis vnde effluere debet aromatica sanctitatis
odor quibus animi habent langores et mundia peccatorum. In orto vero signatur utili
tas fructuose operacionis. In areola aromatum auctoritas predicacionis. Sed pla
cens quod dicitur areola propter humilitatem. ecclesiastici vii. quanto maior es plus humilia
te in omnibus et Job xxii. qui humiliatus fuerit erit in gloria et qui inclinauerit oculos
suos ipse saluabitur. et ecclesiastici xxxii. rectorem te posuerunt noli extolli. luc. xiiii.
qui se humiliat et cetera. Sed aromatum propter auctoritatem. iii. regum x. regina saba ingressa
hierusalem in suo comitatu camelos portantes aromata. id est prelatos ad multi
tudines alias verba salutifera et confectica sacramenta. Sed autem areola modica area
equalibus lateribus mensurata munita fossorio sepibus vallata consita herbis et
speciebus diuersis ex quibus fiunt aromatica unguenta irrigua a superfluis
germinibus expurgata. ut hic tangit glo. et hoc conuenit in sensu littera
ecclesie quod in ortus actiuis. Sed areola in contemplatiuis. Areola quoque dicitur anima fide
lis. quod vocatur areola propter predicta. dicitur autem areola secundum propter mensure equalitatem. vnde sic
habet glo. mens fidelis bene dicitur areola. quia disciplina recte fidei est educta
quasi equis lateribus hinc inde est distincta. Nam cum anima equaliter est in utraque quia
secundum mensuram culpe mensuram extendit discipline. quia scilicet secundum quantitatem sue
et mensuram predicacionis se extendit mensura bone uite et maioris accionis. ysa.
xxviii. in mensura quod mensura est absoluta fuit iudicabit eam. apo. xxi. habebat
mensuram auream ut metiretur ciuitatem. qui ingressus est cum potenti et lauit ei ciuitatem
ecclesia. bene quadrata est ciuitas anime secundum glo. quia in robusta in fide longitudine
in spe ampla in caritate sublimis operandi strenuitate. [illegible] sanctitate
[illegible] nam prudencia bene regulat et rectificat intellectum. temperancia bene
modificat concupiscibilem. fortitudo irascibilem. iustitia uero quia generalis
virtus est. perficit et regit utrumque hominem. quia rectificat sensualitatem

⁊ cogit carnem seruire spiritui ⁊ spiritum deo. Unde caton. sap. viii. sobrietatem
⁊ prudenciam ⁊ iusticiam ac uirtutem docet, quibus utilius nichil est in uita hominibus. Sed et
iii. Rg. vi. quod omnia ligna sint opere quadro ad regulam. Ut iiii. latera sunt
areole. Sunt illa. iiii. de quibus dicit apostolus ad eph. iii. ut possitis comprehendere cum
omnibus sanctis. que sit longitudo. latitudo. sublimitas ⁊ profundum. Eze. xl. cum
lamis mensure ⁊c. IIIIII cultiuare assiduum. nam fossorio primo sepes est fodien-
da ⁊ diligenter excolenda. prov. xxiiii. diligenter exerce agrum tuum ⁊ postea
edifica domum tuam. nisi enim coleretur area frequenter ⁊ fossorio confessionis ⁊
compunctionis predicationis percussetur que nociuis germinibus de facili opprimetur.
prov. xxiiii. per agrum hominis pigri pertransiui ⁊c. Sed osee. x. arabitur iudas
⁊ confringet sulcos iacob. Sunt quedam germina uiciorum radicabiliter non sine uiolen-
cia et tribulacione euellantur. Ier. i. constitui te super gentes ⁊ regna ut euel-
las ⁊ dissipes. edifices ⁊ plantes. ysa. vii. omnes montes qui sarculo sar-
rientur non ueniet illuc terror spinarum ⁊ uepium. Ier. iiii. nouate uobis
nouale. ⁊ nolite serere super spinas. Sed circumcidite prepucia cordis uestri.
IIIIII propter clausure firmitatem. nam area que non clauditur uel munitur
multis periculis exponitur. Sic dicit eccli. ubi non est sepes diripietur possessio.
areola ergo cordis est sepienda studiose ⁊ claudenda. ne mors intret
per fenestras. Ier. ix. unde ysa. xxvi. vade populus meus intra in cubicula tua ⁊ claude
hostia tua super te ⁊ absconde modicum ⁊c. Et mat. vi. cum oraueris intra in cubiculum
tuum ⁊ clauso hostio ora patrem tuum ⁊c. [illegible] non est ulla clausura dilapsi
ne omnia bona anime diripiuntur. i. Rg. xxiii. phylistiim oppugnant cey-
lam ⁊ diripiunt areas. [illegible] iiii. ortus conclusus. IIIIII propter medicine
necessitatem. Solent enim in talibus areolis species aromatice propagari que sunt
ualentes medicine. hee species sunt anime uirtutes que omnia uicia [illegible]
sanant ac languores. Ier. viii. numquid resina non est in galaad ⁊c. Ad hanc
areolam descendit ille summus medicus ut [illegible] ⁊ colligat aromata
que uirtutes que karismata siue dona. Sic in cant. descendit in ortum
meum ⁊c. ⁊ ca. iiii. surge aquilo ⁊ ueni auster perfla ortum meum ⁊ fluant aromata illius.
Ideo dicitur areola aromatum ⁊c. IIIIII propter delectationis iocunditatem. nam de-
lectationis causa solent deliciosi ad uiridaria florida ⁊ odorifera de-
clinare. Sic ille deliciosus dei filius qui ait cum deliciis sunt ecce cum filiis
hominum. Sanctam floridam ⁊ redolentem frequentare consueuit. Sic dicit in ioh. ad
eum ueniemus ⁊ apud eum mansionem faciemus. Can. vii. uideamus si floruit uinea si
flores fructus parturiunt. Nam in tali tempore scilicet aprile ⁊ mayo solent iuuenes
in pratis floridis ⁊ nemoribus spaciari. Sic ⁊ apes de suis aluearibus
de sca maria. exeuntes solent solet etc aromatica mellificiis gratia euagari
quorum omnibus aromatibus plenissime illa uirgo benedicta in est. [illegible]
cuius loca floridum dei filius subintrauit. Sic ⁊ iuuenes [illegible]
per [illegible] non [illegible] cap. vii. per [illegible] annos

di ornamentis exprobat. qui alimenti sui pasture voluptas. nam in areolis non
que delicata et voluptuosa solent inserere plantari. Sic ideo dicitur. hic quod descendit
colligere lilia in ortis et pasceretur inter lilia. In ortis quidem pascit quia in ipsis sanctorum
laboribus delectatur. Pascit quia in illis membris non solum cibi immo quibus pa
pulo saciat. ysa. lviii. sicut ortus irriguus refectione lassati. Et lilia colligere.
hoc notat duplex finis quod descendit sponsi ut scilicet pasceretur in ortis. Scilicet quia in sanctorum
operibus delectatur. et hoc est quod dicitur ut pascatur in liliis. quod sicut ortis in labo
ribus operibus ipsis atque in mundis. Secundus est ut candidatus electorum numerus secum
hic recolligeretur per gratiam et in celestibus per gloriam reponatur. Et ideo dicitur ut
lilia colligat. nam candidos per castitatem reflexos in se ac reparatos per
humilitatem rescriptos sunt aureos per caritatem tenues per voluntaria
paupertate. molles per pietatem. redolentes per ... sanctitatem manu colligit
creatoris. sap. iii. iustorum anime in manu dei sunt et. Averte oculos tuos. Ecce ne
... tenuit hanc implicationem. ostendit quod sue condicioni hoc non derogaret. Sicut
capilli tui et cetera. commendat quod sponsam laudet eam duplex. scilicet absolute quod comp
arative. ibi sicut ierusalem. Absolute vero commendat eam in tribus. Primo quia est pulchra intra spo
sam desiderando. Propter omnia gloria ... abitus et cetera. Secundo quia suavis dulcia de sponso lo
quendo et suavia per fidem. Sicut loquitur sic eius eloquium meum. ibi dicit alia
littera. suavis sit ei depicta mea. Cantica iiii. sonet vox tua in auribus meis.
et vox tua dulcis. Tertio quia decora. scilicet in exteriori conversatione. Cantica ii. facies tua
decora. Ut pulchra in intentione. suavis in gratia. sap. xii. o quam bonus et quam suavis et cetera.
decora in gloria prima. ult. fortitudo et decor. vel est pulchra in principiantibus
suavis in ... decora in triumphantibus. sicut ierusalem. hic commendat
eam duplex in comparatione scilicet ad domesticos dicit. sicut ierusalem. quasi dicit non minus pulchra
es et suavis quam fuit ecclesia primitiva collecta de iudeis quod ortum habuit in ierusalem
ysa. ii. de syon exibit lex et verbum domini de ierusalem. quia inde exierunt apostoli qui ubique
predicaverunt domino cooperante et sermonem confirmante sequentibus signis. Marcus ultimo. Vel pulchra es
sicut ierusalem. civitas celestis quod sursum est mater nostra. ad quod exemplar
est ecclesia ordinata et per quietem fuit est pacifica et tranquilla. ysa. xxxii. se
debit populus meus in pulchritudine pacis in requie opulenta. Sexaginta
sunt regine. commendata sponsa a pulchritudine membrorum et fortitudine
adhuc insistit laudare eandem ab ordinata eorum multitudine quia ecclesia
quod fuit pulchra et terribilis a principio in doctrina et miraculorum operatione. sic nunc
dilatata et multiplicata tam perfectorum quam minorum ad fidem ecclesie ad
vocatione. Omnes tamen ad sponse cedunt laudem. et non mediocrem commenda
tionem. ecclesie quia dilatatio hic commendat per duplicem distinctionem. quedam instru
unt ut prelati et doctores. quedam instruuntur ut subditi et minores. Illorum
autem qui instruunt duplex est distinctio. nam quidam laborant in verbo et doctri
na per centum et tales hic comparantur reginis. Alii vero per temporalia et terrenis
his assimilantur concubinis. Omnes quidem se et alios vita et doctrina bene regunt.

dicuntur regine. quia non spe salarii laborant sed solo zelo iusticie et amore sponsi filios regni eterni gignere non desistunt. Ysa. xlix. Erunt reges nutricii tui et regine nutrices tue. et afferent filios tuos in ulnis suis et filias tuas super humeros portabunt. Sexaginta ergo boni doctores et prelati reges quia ad iusticie equitatem. Et regine quia ad iusticie et pulchritudinis sponsalis fecunditatem. Et dicuntur lx. quia numerus sexagenarius est ex ductu senarii in denarium. nam sexies x. sunt lx. In numero senario qui est numerus perfectus significatur perfectio laboris et meritorie actionis. sex enim diebus opus fecit deus et condidit mundum. In denario non qui datur operariis Matth. xx. significatur expleta eterna remuneracionis. que solis observantibus decalogum cum mandatis perfectionis evangelice promittitur. Sexaginta ergo regine perfectos significant doctores et prelatos qui ob solam spem eternorum ad unitatem fidei et vite student perducere subiectos. Et tales significantur per illos lx. de quibus dicitur iii. Deinde est: En lectulum Salomonis lx. ambiunt ex fortissimis Israel. qui dicuntur fortes quia viriliter malo resistunt. fortiores quia bona agunt. fortissimi quia suos filios quos domino generant gladio spei protegunt et defendunt et hoc est in numero sexagenario consideratur qui per senarium ex quinario et duodenario. quinquies enim xii. lx. faciunt. Unde iste numerus illis convenit qui v. suos sensus reprimunt a malo declinando. Et xii. apostolorum sectantur doctrinam per decalogum et duo precepta caritatis perfectissime custodiendo. sicut hic tangitur glo. lxxx. vero concubine. quia numerus excedit numerum reginarum [illegible] et [illegible] significant ypocritas. qui non sola spe eternorum sed affectu et expectacione temporalium intendunt laborare pro salute aliorum. quod et unde significatur per numerum octogenarium qui generatur ex iiii. et xx. quia ex ductu quaternarii in vigenarium resultet numerus predictus. Et significat illos qui laborant in verbo et [illegible] premia [illegible] illorum qui sub numero elementorum et rebus mutabilibus [illegible] [illegible] abstractionibus subiectis necessitatibus deserviunt. Alienum [illegible] hic [illegible] in glo. nec est sine causa hoc appositum. quia plures sunt concubine quam regine. quia stultorum infinitus est numerus. Et plures inveniuntur ypocrite quam perfecti. [illegible] concubinatum munus quia singulis dederunt munera. nec tamen filii ut patres [illegible] hereditatem [illegible] sunt adepti. Unde quia plures sunt qui predicant pro temporalibus quam pro eternis non est admirandum. David enim fugiens absalonem reliquit concubinas suas quas polluit absalon. ii. Re. xv. Unde non mirum singnum est. Fuge a me [illegible] nobis. quia iam non fuerit domina set ancilla. iam opprimit et contemptui concubina. sicut de agar legitur Gen. xvi. videns se concepisse contempsit dominam suam. Est hodie ecclesia contempnitur ab ancillis. clerus autem sacerdocium ab ipso est. Et adolescentularum non est numerus. hic commendat sponsa non solum ab illis que sunt

imo et ab illis gaudium. et illos uocat huius sponsus more mulieris sponse ap-
plaudens adolescentulas. nimirum ne sine merito indigentes et non dimisse ut
doctrine ubera preuenderentur. sicut Cant. viii. dicitur. soror nostra paruula est et ubera
non habet et cetera. Tales enim. i. sunt adhuc iuuencule non possunt alienum spiritum ca-
lefacere et lucte doctrine ut ex inde lacte contineri. sicut legitur de Abisac
iij. Reg. i. In hystoria regum que concubuit cum rege et adolescentule. virginitas
eius obseruatur ad significationem. In quibus omnibus sponsa. i. ecclesia. secundum dicta
quidem datur. sicut dicitur ad phil. i. siue per intentionem siue per occasionem annunciatur
xpistus et in hoc gaudeo et gaudebo. per utraque opere regimine. scilicet per occasionem an-
nunciantis et concubine. Felices non sunt adolescentule et regine quantum ad
et concubinarum iudicia ... . Sed ex omnibus personis sup-
posita. una electa. unica que sponsa in caritate in celo est completa. Unde sequitur
Una est columba mea. Quamuis enim multe et diuise sint persone omnes tamen sunt
sub uno deo. sub fide una. sub uno sacramento. eph. iiii. unus deus. una fides
unum baptisma. Secundo est unitas simplicis ... . Ideo dicitur. Una est co-
lumba mea. Ista est octaua illa columba de qua dicitur ... sicut est illud ... co-
ri. v. In ... erit. Tercio est unitas perfectionis. Unde sequitur Una perfecta mea. nam
una perfecto consistit in unione dilectionis. Act. iiii. erat omnium cor unum
et cetera. Quarto est unitas fraterne associationis. sicut dicitur. Ecce quam bonum et quam iocun-
dum habitare fratres in unum. Unde sequitur. Una matris mee. id est ad uitam communem
christiana associatio. quam deus facit cohabitare unius moris in domo. quod
maxime deo placet. Secundo contrarium ... est. filii matris mee
pugnauerunt et cetera. Quinto est unitas fidei remuneracionis. de qua luc. x.
porro unum est necessarium. et i. cor. ix. unus accipit brauium. Et de hac
dicitur Una est electa genitrici. nam mater nostra est superna ierusalem. ad quam soli
electi pertingent. de qua dicitur apoc. xxi. vidi sanctam ierusalem descendentem de
celo. Viderunt eam filie syon. quas supra uocauit adolescentulas. hic uocat
filias que in fide sunt genite et nutrite a genitrice supradicta. hee filie que
a sua matre sunt instructe. viderunt. i. eius ueritatem et gratiam cognouerunt
et eius castitatem imitate sunt et mox ut uiderunt beatificare non ces-
sauerunt. Unde dicitur et beatissimam predicauerunt. Sed se per talem ex eius associatione
reputauerunt beatam siquidem quoad illos qui sunt sub lege. baruc
iiij. beati sumus israel. quia que deo placita sunt manifesta sunt nobis. Beatior-
em in hiis qui sunt tempore gratie. i. cor. vij. beatior erit si sic permanserit secundum
consilium meum. Beatissimam quoad illos qui sunt in ecclesie. ps. ubi sunt ...
erunt felices et beatissimam predicauerunt et deo ... beati in confessoribus
beatior in innocentibus. beatissima non in triumphantibus. regine sunt
excubii. perfecte et imperfecte. laudauerunt. i. digna laude iudicauerunt.
Potest et istud exponi de uirgine beatissima. que omnium beatorum tam
in gratia ~~electo~~ quam in gloria precessit. sicut dicitur ~~...~~ luc. i. beatam

+

De uno.

De sancta uirgine

me dicent omnes generationes. quia sunt beati per gratiam sanctificationis. beatior per gratiam fecundationis. beatissima non quo ad gloriam assumptionis. Gen. xxx. beatam me dicent omnes mulieres etc. Vel potuit dici beata quo ad dei familiarem cognitionem. beatior quo ad singularem dei dilectionem. beatissima non quantum ad specialem contemplationis delectationem. De beatitudine divine sapientie et divine cognitionis. dicitur proverbiorum iii. beatus homo qui invenit sapientiam. Item iii Reg. x. beati viri tui et beati servi tui qui assistunt coram te et audiunt sapientiam tuam etc. Si sui regis dicuntur beati ex solo auditu. nulli dubium est quin mater eiusdem regis beata sit reputanda. sin cum mente et ventre ille requievit. in quo omnes thesauri sapientie et scientie sunt absconditi. De beatitudine dilectionis dicitur Thob. xiii. beati omnes qui diligunt te et qui gaudent super pace tua. hanc habuit illa que est mater pulchre dilectionis et amoris. Eccli. xxiiii et xlviii. beati omnes qui te audierunt et in amicitia tua decorati sunt. De beatitudine contemplationis dicitur Eccli. l. beatus qui in istis versatur bonis. qui ponit illa in corde suo sapiens erit semper. lux dei vestigium eius est etc. Item Matth. v. beati mundo corde quoniam ipsi deum videbunt. Hanc beatissimam videant tamquam speculum et exemplar puritatis humilitatis pietatis filie syon. Eccli. xliii. vide arcum et benedic illum qui fecit illum. Arcus federis et reconciliationis humilitas est virginis. quia respexit oculus salvatoris sui. id est quia respexit humilitatem ancille sue. Eccli. xi. oculus dei respexit illam in bono et erexit ab humilitate caput eius. Arcus celestis sive yris est in nube concava et aquosa solis radiis repercussa. In nube aquosa est virgo maria plenitudine celestis gratie repleta. radii a supremo sole generantur et diffusi ex eius sublimitate in nube id est in virgine per eius assumptionem effecta est yris sive arcus celestis quia ordinatur est a deo ut in mundo sit signum federis dei et hominis sive humane reconciliationis. Gen. viii. ponam archum meum in nubibus celi. Iste archus videndus est et aspiciendus non a filiabus babilonis sed a filiabus syon. Sed in rubore caritatis. in aquositate pietatis. in virore castitatis. in concavitate humilitatis. imitandus. Ezech. i. aspectus eius sicut aspectus arcus in die pluvie etc. Sic virgo gloriosa videri a filiabus syon est digna. Per filias syon intelligatur universitas religiosorum. per reginas prelatorum. per concubinas universitas laicorum. quibus permittitur usus terrenorum. Videant quod hanc beatissimam humiles laici et penitentes et laudent ipsius pietatem. Considerent prelati alios regentes et in mundi honoribus existentes marie humilitatem. aspiciant suum exemplar religiosi et contemplantes. intus marie admirentur caritatem et cordis ac corporis puritatem. Sic omnes invenient quod ei similis non invenietur super terram. Sicut de Iudith dicitur. non erat talis mulier super terram in aspectu in pulchritudine in sensu verborum. et ideo sciendum super terram sed in celo est querenda. Et ideo ipse Christus ad ipsius investigationem ad sancta celestia nos submittit. Unde sequitur. Que est ista que progreditur quasi aurora consurgens. sponse pulchritudo vel congrua similitudine ostenditur per celestium corpo-

comparacionem
pecia. viii.

comparacionem sponsa que celestis est commendatur. Et hoc generaliter exponatur de maria.
Ista ecclesia que scilicet pulcherrima mulierum est vocata. hic scilicet eius successivum processum de
scribit esse pulchrum. pulchra enim fuit in patriarchis ante legem. pulchrior in prophetis in lege
pulcherrima fuit in apostolis et aliis sequentibus modernis. Quantum ad primum statum fuit sic
aurora per predicacionem et exile divine cognicionis irradiacionem. Solo enim
ductu naturali nostri deum cognoscebant. Genesis xxxij. dimitte me quia
aurora est etc. Quantum ad statum sub lege fuit quasi luna que multum habet lucis
et multum obscuritatis. quia lex fuit lucida in preceptis. multum habuit obscu
ritatis in figuris. Ecc. xliij. luna est ostensio temporis et signum evi igitur
est melior ostensiva est lucida. In quantum non singnificativa et prefigurativa
est obscura. Preterea luna est mutabilis sic et lex sicut ibidem sequitur luminare quod
minuitur in consummacione. Quantum ad statum sequentem sicut sol est effectum tempore gratie in apostolis et aliis
sequentibus precipue quia magis lucet apta veritate et fervet ardentissima ca
ritate. Ecc. xliij. sol in aspectu annunciat in exitu in meridiano exurit terram.
Vel sic aurora rutilat in bonis laicis et activis. quasi luna in clericis et litteratis.
Sicut sol in claustralibus et contemplativis. Sed terribilis ut castrorum acies. in
contemplatis. vel in processu aurore successivo. Intelligitur ecce dilatacio in ple
nitudine insinuatur ecce lucida dei per fidem cognicio. que tamen aliquid habet
obscuritatis et enigmatis. quia videmus nunc in speculo etc. i cor. xiij. In solis ex
cellencia intelligitur ipsius ad christum per fidem et amorem perfecta conformacio. sive assimi
lacio. Soli enim iusticie in vite et glorie puritate certa assimilatur. Apo. xij. mulier
amicta sole. In hoc autem quod dicit terribilis ut castrorum acies. Intelligitur infatigabilis
demonum et errorum expugnacio. Sicut enim est terribilis demonibus et ad expug
nandas aereas potestates dicitur quia anima ut certa ordinata in virtutibus et per cari
tatem adinvicem conglobata. Judicum v. stelle manentes in ordine suo pugna
verunt contra sysaram. Per hoc et per ista exponi de anima contemplativa que est quasi aurora. quia in
ipsa irradiat divina cognicio per quam creatorem cognoscit in omni creatura tamquam
quasi in vestigio. tunc vero quasi aurora consurgit. ¶ Convenienter autem in
verba singulari excellencie virginis gloriose que non potest sufficienter commendari cum
ipsa sit maior omni laude. quia hoc omne visibilia nichil est pulcrius aurora. sole. lu
na. Ideo nos cum admiracione talis ad hoc commendanda utimur comparacionibus complectens pul
critudo ipsius virginis in mundo. Nam sole nichil pulcrius. de die. luna
nichil speciosius. de nocte nichil formosius aurora in confinio utriusque. Prima
est quia in mundum quasi aurora nascendo. Secunda per mundum pergendo quasi luna singulari
gratie prerogativa proficiendo. Tercia quia est sicut sol singularem glorie dignita
tem optinendo. Unde ingrediens mundum fuit quasi aurora quoad graciam
sanctificacionis. Progrediens per mundum fuit quasi luna quoad graciam concepcionis. Egredi
ens vero fuit quasi sol quoad graciam assumpcionis. Dicitur autem aurora quoad eius
in mundo apparicionem in nascendo. quia aurora finis est noctis et principium diei sic et
quare scilicet ipsa in sua nativitate terminus fuit et consummacio culpe originalis.

De beata virgine.

et q. conspectu et euacuacio omnis tenebrarum spiritualium. Job iii. expectant lucem
et non uidet ortum surgentis aurore. Quia non humana culpe tenebris in-
uoluta lucem uidere non potuit nisi gratia uirgo maria que aurora subito
orta fuit. Unde dixit balaam: orietur stella ex iacob et cetera. numeri xxiiii. Pre-
terea aurora certum est indicium diei subsequentis et solis in ipso uenientis.
Sic ortus uirginis aduentum nunciat saluatoris. Unde ante auroram iacob non
optinuit benedictionem sicut dicitur genesis xxxii. ca. Sancti patres aduentum salua-
toris desiderantes et lacrimas cum orationibus dantes quasi uiolentiam facientes et sic
cum luctantes ante ortum aurore id est uirginis gloriose non potuerunt redemp-
tionis gratiam optinere. Quia igitur fuimus ante legem et sub lege in tenebris cul-
pe non potuimus uidere lucem surgentis aurore. Lux aurore fuit filius regis
exurgite. que est lux arguens in flagiciis malos. dirigens bonos in ui-
tiis. delectans sanctos in premiis. manifestans dampnatos et urgens eos in
penis in suppliciis. De argucione dicitur Joh. iii. qui male agit odit
lucem et non uenit ad lucem ut arguantur opera eius. De directione bo-
norum dicitur Joh. xii. ambulate dum lucem habetis ne tenebre uos com-
prehendant. De delectatione sanctorum dicitur ecclesiastes xi. dulce lumen et cetera. De manifes-
tacione et punicione dampnatorum dicitur ad eph. iiii. omnia que argu-
untur in lumine manifestantur. Hanc lucem non uiderunt antiqui. Sed
maria uenit aurora in mundo apparente. Quia igitur dicitur aurora quasi ro-
rans aurea. Quia in aurora solet ros potissime super terre faciem appa-
rere. Sic ros celestis gratie uirginis oriente mundi superficiem incepit
adimplere. Unde ipsa est significata per uellus gedeonis. Quod expres-
so repleuit ros concam. Judic. vi. De hoc dicitur ii. ff. xxiii. dixit unus cum
constitutum est de Christo dicit iacob et quasi diceret quando esset constitutum ut quando
debeat adimpleri illud statutum. Secundo subdit: sicut lux aurore oriente
sole mane rutilat. Et sic uerba gramat de tra. ra. simple. constitutum est
de Christo incarnando. Fuit igitur aurora consurgens id est simul a corrupcione
culpe spiritualis et corporalis se erigens per gratiam sanctificans in nascendo. Quia non
fuit iacens ex toto inclinata ad terram per culpam originalem sicut
non baptizati. Quia tanquam paruuli ad celestia se non erigunt. Nec est
fuit sedens partim erecta partim inclinata sicut alii regenerati in quibus adhuc
uiget lex legem eorum in concupiscentia. Sicut dicit apostolus ro. vii.

Sed dicitur consurgens id est ex toto ad celestia se erigens
sine omni corruptela uel originalis precedentis aut actualis mortalis
uel uenialis subsequentis. Sicut dicit Bernardus copiosior gratia sanctificans
descendit ad mariam que non solum sanctificauit eius ortum sed ab omni
peccato eam custodiuit immunem. Aurora igitur quando rubet celum descen-
descendit ros fugiunt aues nocturne et latrones. Gaudent diur-
ne aues. Ortus sanctificate uirginis designatur p. tu fallear es

auroram et solem. Job xxxviii. ostendisti aurore locum suum. Pulchra ut luna.
que operatur filium concipiendo. Nam luna recipiens radios solares illu-
minatur et eos in die in se obumbratum ad terras transfundit. Sic maria pri-
mum radium id est filium dei per illuminationem gratie recepit et concepit et eundem
in carne sua obumbratum christum nobis effudit. Et hoc sine corruptione sui
sicut vitrum coloratum radium solis sine detrimento recepit et eundem
coloratum sine sui fractione effundit. Sic ipsa absque detrimento virgi-
nitatis filium dei concepit et eundem humanitate nostra coloratum mundo edidit
sine sui fractione et ponitur apoc. xxi. ipsa civitas erat aurum mundum simile
vitro mundo. Eccl. xliii. a luna signum diei festi etc. primi dies mensis quando
luna cum sole coniuncta sunt sollempnes apud iudeos. Sic festum incarnationis in-
cepit quando beata virgo ad solem dei filium ex ea carnem assumentem coniuncta fuit.
Sed bene nocte luna per mariam que habet cum sole assimilationem quia illustrationem
vel alia luna in filio in gremio assistente. ysa. xxx. Erit lux lune sicut lux solis
etc. Item per roris generationem. Nam luna cum sit fons humoris virtute sue hu-
miditatis aerem imprimit et se invisibiliter rorem producit. Sic ipsa rore spiritus sancti
perfusa et divinitate repleta christum peperit sine sensu doloris. Sicut luna
non leditur in evaporatione roris. Osee ult. ero sicut ros et israel germinabit
etc. Item per singularem quam habet in mari dominationem. Nam per eius accessum vel re-
cessum fluxus maris et refluxus innovantur omnes tempestates in ma-
ri vel sedantur. Quicumque ergo in mundo velut in mari magno tempestates formi-
dat mariam respiciat et ad illam que est maris domina refugiat. Eccl. xxiiii.
in fluctibus maris ambulavi et in omni gente primatum tenui etc. Sic ergo
maria est luna per gratiam divine conceptionis et per virtutem humane generationis.
Commentator in albumazar. quod si luna de nocte non luceret et vapores de terra
et mari ascendentes non reprimeret in tantum condensarentur quod animalia respira-
cia suffocarent. Sic mens humana nisi spiritu ex motibus a carne
corrupta evaporantibus et corrumpentibus preservaret, immo maria gra-
cia et beneficio servaret. Sequitur. Electa ut sol. Hoc primum ad gloriam sue
assumptionis. Nam sicut sol precellit alia luminaria in luce in calore et virtute
Sic beata virgo omnes sanctos precellit in luminositate divinitatis, in fervo-
re caritatis, in magnitudine potestatis. Omnium quidem lucent tamquam lu-
minaria angeli archangeli throni etc. Sed alii sancti sicut stella differt
a stella in claritate. Sed in presencia solis non apparent quia lux minor
latet sub maiori. Sic comparatione marie gloria aliorum sanctorum minor est
quam ... tu supergressa es universas. Similiter precellit in amore sicut
sol in calore. Ps. nec est qui se abscondat a calore eius. Eccl. xliii. custodiens
fornacem ardoris in medio operum tamen quia omnibus sue gratie mag-
nificentiam imprimit et exponit. Item precellit in potestate sicut sol
alia luminaria in virtute. quia per solem ascendentem nova generantur

contraria naturam consumantur. superflua et nociva extinguantur. ecclesiastici
xxvi. In ieiuniis fortitudo mea. sed ipsi sunt amaroribus nichil nocere. unde ecclesiastici
xxvi. sicut sol oriens in altissimis dei. sic bone mulieris species in orna
mentum domus. In domo nostra cotidie ut consciencie ipsi(us) [illegible] omnia bona ge
nerant et omnia nociva excludunt. unde dicitur hic. quasi terribilis ut ca
strorum acies. nam que est amabilis et [illegible] angelis et hominibus terribilis est
et odiosa demonibus. sicut sol qui oculis sanis est [illegible] lippis vero et ce
cutientibus odiosus. talis enim est illa mulier hebrea que domo confusi
onem in domo nabugodonosor etc. Descendi in ortum meum ut [illegible]
[illegible] fideles in eos faciendo eos ortum ubi iuvenium nuces. id est
maturi et alii adulta sustinentes que hunc corticem vel amaritudinem
cum dulcedinem consciencie non amittunt immo abiecto cortice in [illegible] resolucione nuci
est dulcedo nuclei in gracia divine visionis [illegible]. Joh. xvi. plorabitis et flebi
tis vos etc. [illegible] mg [illegible] act. v. ibant apostoli gaudentes etc.
Ad tales confortandos. excolendos et [illegible] descendit. sed quod dicit
[illegible] subiungit. Ut viderem poma convallium. id est ut fructus approbare et appro
batos ampliare. et illis qui per humilitatem fructus sunt graciam augere. per
poma convallium signantur [illegible] ut seculares [illegible] et [illegible] qui sunt in [illegible]
[illegible] et [illegible] ex quibus fluunt sordes ad ipsos
[illegible] vide [illegible] in convalle etc. Si floruisset vinea. In vinea signantur
[illegible] sicut sunt [illegible] et [illegible] naboth [illegible] a
chab id est demon vult facere ortum holerum. iii. Reg. xxi. tales faciunt [illegible] germi
nans [illegible] florere [illegible] fructibus debent laborare [illegible]
dore bone fame et [illegible] alios ad bonum commovere. Si germinassent mala
punica. per que significantur viri perfecti ut claustrales et contemplativi in quibus sub
cortice aspero punice est rubor perfecte caritatis cum candore consciencie et dulcedine
spiritualis iocunditatis. et dicuntur esse in germine [illegible] cum consummaverit
homo tunc incipiet. ecclesiastici xviii. [illegible] apprehendet [illegible] meliora [illegible]
in ordine istorum arborum [illegible] deficit [illegible] notat fructum per florem [illegible]
[illegible] in germine. Osee xiv. [illegible] germine faciet [illegible]
Nescivi anima mea conturbavit me. hec dicit sponsa [illegible] iudee propter cecitatem
[illegible] suam. [illegible] prima [illegible] te nescivisse et non divina [illegible]
[illegible] descendit dei filius in ortum id est in uterum virginis [illegible] in mundo [illegible]
[illegible] patribus. Sed hec nescivi et [illegible] dilectum repuli. ysa. vi. excecati cor populi [illegible]
excecavit. Jo. xi. cecitas contigit ex parte in israel. ysa. lvi. speculatores eius ceci omnes
[illegible] cecitatis ostendit subdens [illegible] malicia eorum qui debuissent [illegible]
sicut scribe et pharisei principes et sacerdotes qui suis perversis [illegible] et [illegible] per
suasionibus [illegible] simplices seduxerunt. sed tales [illegible] quadrigas aminadab.
[illegible] dicunt [illegible] quadrige [illegible] supportare et regere [illegible]
sicut de helya dicitur iiii. Reg. ii. pater mi [illegible] currus et auriga eius. [illegible]

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch
Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

aurige fuerunt demones et peccata sua in quadriga scribarum et doctorum falsorum. Se-
cundum vero iudaicam operationem aurige erant scribe et cetera. In quadriga vero phariseorum ypocrisis
simulata equitat. Unde dominus vocat eos frequenter ypocritas. Unde in Matheo: pharisee ypocrita
eice primum trabem et cetera. Secundum Ysaiam conterriti sunt in Syon, timor possedit ypocritas. Se-
in quadriga principum auriga fuit impietas sive iniquitas. Ysaias: principes tui in-
fideles socii furum et cetera. Secundum Ezechielem iii a. In quadriga vero sacerdotum auri-
ga fuit cupiditas sive cupiditas. Secundum Ieremiam a propheta usque ad sacerdotem omnes avaritie
student. Et Michee iii: sacerdotes eius in mercede docebant et prophete in pecunia
divinabant. Sed ideo quia tales fuerunt aurige in quadrigis Aminadab, id est spontanei,
a quo dicitur spontaneus quia sponte domino aliqui serviunt. Exo. xxiiii: omnia quecumque pre-
cepit nobis dominus faciemus. Propter hec tales quadrige conturbaverunt synagogam et animam
quam non extinguere conturbavit diu antequam fui conversa. Os. xxvii et iii. xv. Et sic
conturbavit me male facere, dilectum negando et repellendo. Quia anima mea, id est ratio mea
effecta carnalis conturbavit me ne agnoscerem Christum in mihi ad salutem. Sed hoc
propter quadrigas Aminadab, id est propter iiii contradictores. Vel propter Aminadab qui fuit de tri-
bu regia et dicitur spontaneus Christum significat, qui voluntarie in aram crucis se oblatum. Ysa-
ias: oblatus est quia voluit. Quattuor quadrige Aminadab sunt iiii evangelia in
doctrina Christi, id est fidei, vel per iiii mundi partes undique deducuntur. Ad has quadrigas
spirituales, id est ad evangelii predicationem fuit synagoga non mediocriter perturbata. Sic
ut Act. viii: videntes quod predicante Stephano dissecabantur cordibus suis et sic conturba-
ti sunt omnes qui videbant eos. Vel iiii quadrige sunt iiii status ecclesie, scilicet apostolorum, mar-
tyrum, confessorum et illorum scilicet qui erunt tempore antichristi. Hec sunt iiii quadrige quas vidit Zacharias vi.
In quadriga prima fuerunt equi rufi, id est apostoli propter sermonem caritatis. In secunda equi nigri, id est mar-
tyres, qui diu nigri propter afflictionem carnis. In tertia equi albi, id est confessores propter mun-
diciam castitatis. In quarta fuerunt varii qui erunt fortiores, id est sancti ultimi
qui graviores sustinebunt persecutiones. Propter istorum prosperitatem et temptationum successiones
synagoga dolore et invidia conturbabatur. Sed in fine sui intelligens errorem super hoc
singulariter contristabitur. Quam [illegible] Zach. xii: In die illa erit planctus
magnus sicut planctus Adadremmon in campo Mageddo et cetera. Sed ad hunc planctum sa-
lutarem qui recognoscet suum errorem invitat dominus synagogam vocans eam Suna-
mitem, id est captivam, ut scilicet suam captivitatem recognoscat et sic ad suum creatorem rede-
at humilis et revertatur. Sed hec est quod sequitur: Revertere Sunamitis, revertere, revertere ut intueamur te. Su-
namitis dicitur a Sunam civitate, et interpretatur alienata vel dissonans vel captiva, et sig-
nificat synagogam. Vel peccatricem animam ab amore dei alienam et a dei voluntate
discrepantem et dissonam. Et ideo precipit se agnoscere ut illo medico captivata. Quam tamen divina
bonitas vocat ad gratiam et reverentiam penitentie. Dicitur autem quater revertere quia a
iiii principalibus criminibus revocatur. Ysa. xliii: dicam aquiloni da et austro noli
prohibere. Sed Ezech. xxxvii: a iiii ventis celi novissimi spiritus et cetera. Vel quater dicitur reverte-
re, quia quattuor a domino recesserunt, scilicet temporibus iudicum, regum, sacerdotum et tempore moder-
norum. Vel quia anima aberravit a deo corde per iniquam cogitationem, ore per prava locutione

vij. c.

ope. per mali assuetudinem. Et in omnibus pro obstinatione. Et in hora ut reddat per cordis contritionem. Joel ii. convertimini in toto corde vestro. Et Ysa. praevaricatores redite ad cor. Sulamitis per oris confessionem. Io. d. an. ad Ioseph. beate in via [illegible] te per operis satisfactionem. Ysa. revertimini sicut in profundum recesseratis. nam per profunditatem transgressionis sic per profunditatem satisfactionis. Sic per operum instantiam et perpetuitatis super conversationem. Ysa. xxi. sitientes currite convertimini et venite. Sequitur. Ut intueamur te. hic post spes veniente consequendi. Dicitur ii. intuitu gratia c. sap. iii.

Quid videbis in Sulamite. In hoc vij. c. describit sponsus pulcritudinem et conditionem finalis ecclesie. sicut supra c. iiij. declaravit eam in capite quam in membris statum ecclesie primitive. per hoc insinuans quod ecclesia cum Christo suo sponso sit conformem conformitate et similitudine quoad eius initium et etiam quoad finem. Quid videbis. Hic verba sponsi alloquentis sponsam. et primum sub nomine i. synagoge excecate consolantis q. d. quid unde apperis hoc videbis. i. quod illi qui nunc sunt infimi in peccatis et capti in fide Christi erunt perfectissimi et ad defendendum ecclesiam quam nunc impugnant erunt fortissimi. sicut fuit in Paulo qui prius fuit tam magnus impugnator persecutoris per gratiam ipsi. et effectus perpetuus defensor et io. d. hic. quid aliud nisi videbis in Sulamite nisi choros castrorum. In choris singitur leticia in castris vero audacia insinuatur. Judeus qui erit sponso sa et leticia. sponsi adversarios expugnando. sicut castrorum acies ordinata. hic adducta tamquam chorus. leticia erit et iocunditas. quia in tantis pugnaturis in choris letaris et canis gloriam. Job xxxix. exultat audacter in occursum pergit armatis. Job xxi. In cithara et tympano et bell[illegible] capiuntur expugnabis cum choros suaves concentu modulatos habent in contemplatione quia castra validissima et ordinatissima in persecutionibus et actionibus. De chorali ecclesie melodia dicitur Job xxxviii. concentum celi quis dormire faciet. et Jer. xxxi. ornaberis tympanis tuis et egredieris in choro ludentium. et Luc. xv. cum audisset symphoniam et chorum et c. De audacia vero castrorum ecclesie dicitur i. machab. iii. d. proeliabatur proelium Israel cum leticia et protegebat castra Israel gladio suo. Vel per choros castrorum melius possunt chori et ordines angelorum qui dum chori in quantum assistunt deo in contemplatione eius magnitudinem laudando et gratias referendo. Castra vero dum in officium mittuntur in ministerium electos defendendo a malo et ad bonum eorum promovendo. Gen. xxxii. fuerunt ei obviam angeli dei quos cum vidisset ait. castra dei sunt hec. Et hi sunt dum castra per ordinatam distinctionem. nam castra ordinate procedunt. ordinate quiescunt. ordinate hostes invadunt. procedunt ordine debito in ministrando. Ysa. liiij. sternam per ordinem lapides tuos. Et ordinate quiescunt in contemplando. Job xxxviii. Singula nosti ordinem celi. Ecc. viij. ab hoc ordinatas sunt et c. Sic cum ordine hostibus insistunt. Judic. v. stelle manentes in ordine suo pugnaverunt contra Sisaram. Et Jer. xxxi. qui dat ordinem stellarum in lumine noctis. quia sic angeli diversa officia ordinate distinguntur. castrorum nomine nuncupantur

viii. q. vi. pulchra es sicut ierusalem terribilis etc. Sexto propter variam singulorum distinctionem. Nam quemadmodum in castris per sua vexilla et insignia se mutuo cognoscunt et ab hostibus se discernunt, sic per excellentiam donorum et operum cognoscitur excellentia ordinum angelorum et flammam in vexillo seraphin precedit ignitum propter excellentiam fervencissime caritatis. Naum ii. clypeum fortium eius ignitum, viri exercitus eius in coccineis. Subsequitur cherubin cum vexillo [illegible] sapientie in quo rutilat et micat fulgur divine notitie. Apocalypsis xix. exercitus qui sunt in celo sequebantur eum in equis albis, amicti vestitu byssino albo et mundo. Color albus divina significat sapientiam que preclaris coloribus plus percipit lucis, commutant et ordo thronorum cum insignio suprema equitatis et sic de aliis. Significantur ordinibus quorum agmina pro suis donis et officiis ad invicem sunt distincta. Quod figuratur in Numeri ii. c. singuli per turmas, signa et vexilla et domos cognationum suarum castrametabantur filii Israel per gyrum tabernaculi federis. Filii Israel sunt sancti angeli in civitate ecclesie triumphantis et militantis secundum dona et ministeria ordinati. Zacharias ix. Circumdabo domum meam ex hiis qui militant mihi. Job xxv. Numquid est numerus militum eius etc. ‖ Septimo propter concordem constitutionem. Nam homines in castris concordes et unanimes credentur, parum ab hostibus timentur, et inter sanctos angelos concordia a summa invenitur. Job xxv. Qui facit concordiam in sublimibus. Sed non concordi voto uniformiter deo serviunt, pari affectu se invicem concordie oblectantur. Joel ii. quia multa nimis sunt castra eius et fortia et facientia verbum eius. ‖ Octavo propter frequentem regalis edicti proclamationem. Sicut in castris voluntas regis vel ducis voce preconia sepius proclamatur, sic sancti angeli revelata divina voluntate et ipsis mediantibus eadem ad nos velut ad extrema castra spiritualiter intimatur. Ysaias vi. clamabant alter ad alterum. Daniel viii. Gabriel fac intelligere visionem istam. Zacharias i. dixit angelus qui loquebatur in me. Vox enim divine revelationis que auditur et percipitur in castris vel agmina angelorum et ab ipsis pervenit ad corda hominum electorum. Ideo dicitur Ezechiel i. erat sonus multitudinis sicut sonus castrorum etc. ‖ Nono propter aciei castrorum protectionem ab hostium invasione. Quia si certe angelorum ordinibus velut quibusdam castris inexpugnabilibus separentur a demonum exercitu invaderentur. Ideo ad castra demonum subvertenda et diripienda mittitur castra spiritualium sanctorum. Ysaias xxxvii. descendit angelus domini in castra assyriorum et occidit c. lxxxv. milia etc. Regum iiii. vii. Sonitum fecerat audiri dominus in castris Syrie curruum et equorum et exercitus plurimi etc. Et eodem vi. plures nobiscum sunt quam cum eis. ‖ Decimo propter vexilli regis sequelam sive subsecutionem. Nam illa castra cuncte procedunt que vestigia singuli et sequentia a sanctis non recedunt. Ideo periit castra luciferi quia dominos se a supremo rege positos presumpserunt. Boni vero angeli in suo gradu persisteres confirmari meruerunt. Ideo dicitur in Numeri ix. Ad imperium domini proficiscebantur et ad imperium illius figebant tabernacula et in loco ubi stetisset nubes ibi castrametabantur etc. Ideo dicitur de demonibus vexillum regium non sequentibus in canonica Jude b. angelos qui non servaverunt principatum suum sed dereliquerunt suum domicilium in iudicium magni dei vinculis eternis sub caligine

4

reseruauit. ¶ Item per letum regis de prelio ad castra reuertentis susceptionem
sta multum solent alii qui sunt in castris gaudere qui rex uel dux ex ceteris ho
stibus de clamore reuertitur cum salute. Sic angeli per susceptionem
domini regie felicitatem se uelut in medium sunt letificantes. Immo et re
gi cum triumpho et humanitate ascendenti congratulabantur. Psalmus: Iubilate deo
in uoce exultationis. Per quod dicitur i Reg. iiii. cum uenisset archa domini in castra
uniuersus Israel uociferatus est grandi clamore et terra personuit. Archa signat
in qua celestis sapientie archana sunt abscondita. Hec archa ad castra celi
sa in ascensione. Sicut dicitur Ecc. i. oritur et occidit et ad locum suum reuertitur. Huius
arche aduentu omnia angelorum agmina letificantur et uelut choros du
centes in diuinas laudes concorditer resoluuntur. Quare dicitur quod sponsa in militari
castra uerum angelicum in suis membris secundum celeste dispositionem ordinatis exemplum
representat. Unde choros castrorum inueniri in Sunamite nos iuuat. Ita omnia
predicta que de angelorum choris sub similitudine castrorum figuraliter sunt relata
Christi actu possunt coaptari sicut patet intuenti. Unde dicitur Ecc. xliii. Vas castro
rum in excelsis in firmamento illuminans resplendens gloriose. Hic itaque sunamitis
decorem describit per singulorum membrorum consideracionem incipiens a
membris inferioribus usque ad superiora dicens. Quam pulchri sunt tui gressus
admiratiue loquitur. In quo ostenditur quod totum potest admirari quod
quod in sponse membris potest inueniri. Nam si pulchri sunt pedes qui ut sepius
occultantur. nulli dubium est quin alia membra maiori honore digna esse
uideantur. Unde dicitur Quam pulchri id est inestimabiliter pulchri sunt gressus tui id est finales
seu tui. Quia per opera et uirtutes laudabiles ad deum progredieris. Sicut dicitur Ecc. Quod
bona agimus cor gressibus ad deum properamus. gressus que uocantur secundum sima
les profectus. de quibus Psalmus Dilatasti gressus meos subtus me. Hi gressus cal
ciamentis id est sanctorum exemplis et munimentis. Psalmus ne forte offen
das ad lapidem pedem tuum. Et ad Ephe. ult. calciati pedes in preparatione
euangelii pacis. Calciamenta pedes ornant et a lesione ac frigo
re muniunt. Sic sanctorum opera bona que posteris reliquerunt et exem
pla pedibus id est effectus ad celestia properantibus sunt in munimentum et
ut non modicum exhibent et ornamentum. Sed in Ysa. Prohibe pedem tuum
a nuditate. Sed in Deut. penult. ferrum et es calciamentum eius. Quia ut pedes
calciarentur de facili ad lapides uel obices scandalorum lederentur. Quia ui
a impiorum plantata est lapidibus Ecc. xxi. Spinis et gaudet tenorem
de facili perforarentur. Psalmus conuersus sum in erumpna mea dum configitur spina. Unde oportet
animam uel affectum calciari calceo uoluntarie paupertatis que potenter re
sistit aculeis et spinis cupiditatis. Ecc. xxiii. Corona concupiscentie sit
tibi et calciamentum in pedibus tuis seruiat. ¶ Item de facili in lutum carnalium de
sideriorum mergerentur nisi calceo continentie munirentur. Unde signum uel bene
ficio continentie uelut bene calciati in polluto calle omnes [illegible] spirituales

Sermo de calciamentis.

possunt transire. ysa. xi. percutiet dominus flumen egypti. verum calceati per calceati flumen egypti transibunt. Sed et vilis et inmundicia mundi. quam contempnentes illi soli quasi calceato sunt muniti. luc. iii. et act. xiii. non sum dignus solvere corrigiam calciamentorum eius pedum. ||||| Sexto adversus malicie reproborum constringentes pedes ecclesie quasi [illegible] ut per peccatum velut per calciamentis [illegible] custodirentur. deut. xxix. adduxit vos dominus per desertum. xl. annis et non sunt attrita vestimenta vestra. et calciamenta pedum vestrorum non sunt vetustate consumpta. [illegible] pes eius non est liberatus. ||||| [illegible] demonum et pedicas nimis duris expedirentur. si in calciamentis sapientie et dilectionis non inveniuntur. Ideo dicitur eccle. v. custodi pedem tuum ingrediens domum domini. ger. xii. [illegible] vinclis in manibus et [illegible] in pedibus. ||||| Si octavo pedes discalciati ab emulis deridentur. sicut dicitur deut. xxv. tollet mulier calciamentum de pedibus eius et spuet in faciem eius et vocabitur nomen eius domus discalciati in israel. Tunc calciamenta tollentur a pedibus. cum lucentes [illegible] ab affectibus. Sed tamen invisibiliter deridentur a demonibus. ysa. xx. minabit rex assyriorum transmigrationem egypti ethiopie nudam et discalciatam discoopertis natibus ad ignominiam egypti. Sed sponsa [illegible] pulchris calceis et ornatus. unde velut nobilis et filia principis commendatur. sic est quia nobis calceat calciamentis. [illegible] iudicatur. eze. xvi. lavi te aqua et unxi te oleo et calciavi iacincto. ||||| [illegible] pedes calciamentis [illegible] serpentes vel demones. quod pedes gressibus calcarent. et ideo sponsa quia debuit calcare caput antiqui serpentis. ut in gen. iii. [illegible] esse debuit calciata. Sicut de iudith. que erat amputatura caput olofernis. dicitur iudith. x. induit se sandalia pedibus suis. et in ult. c°. sandalia eius rapuerunt oculos eius. Ideo dicitur apostolis ut portarent sandalia in pedibus. mar. vi. et his quibus dominus erat eis daturus calcandi potestatem super scorpiones et serpentes sicut dicitur luc. x. [illegible] non sine periculo super hii calcarent si bene muniti non [illegible]. Sed diabolus calcaneo insidiatur et quos invenit nudos calceis mordet [illegible] et [illegible] sic dicitur gen. penultimo. fiat dan coluber in via et cetera. Sequitur. Iunctura femorum tuorum. laudata sponsa ab operandi firmitate. laudat eandem in duorum [illegible] concordia et unitate quam [illegible] consilio [illegible]. Dicuntur autem femora [illegible] generacionis spiritualis. Sicut in femore dicitur esse sedes generacionis [illegible] [illegible] filiorum spiritualium multitudo sponso ab ecclesia generatur. [illegible] concordia fide et [illegible] sponsa non mediocriter decorat [illegible] ornat ecclesiam et decorat. sicut pax sine concordia quam sunt fideles undique [illegible] sicut [illegible] dissipat mirabiliter ecclesiam et deformat. Ideo precipitur in filiis israel ne comedant nervum. qui emarcuit [illegible] in femore iacob usque in presentem diem. gen. xxxii. [illegible] nervus femoris ubi sedes [illegible] est iunctura caritatis. ad ephe. iiii. solliciti servare unitatem spiritus in vinculo pacis.

pedes

unde collum [illegible] sic vocatur eius in una spe vocacionis iuncte. unde dicitur [illegible]
des [illegible] bap(tista). hic [illegible] non [illegible] manducare i. imitari [illegible] predicacionem
sui [illegible] dissipare. sic de malis [illegible] comederunt iacob et locum
eius desolaverunt. et ysa. ix. comedet ad sinistram et non saturabitur unusquisque car-
nem brachii sui devorabit etc. hec [illegible] totum corpus ecclesie conectit et
omnium salutem [illegible] perfecte [illegible] imitare fideliter coniugit et [illegible]
solet. sicut monilia. monile dicitur pectoris ornamentum [illegible]
que simul sponse [illegible] et claudit et manus adulterina ad [illegible]
[illegible] sponse ingredi [illegible]. Sic caritas [illegible] et [illegible] omnem et [illegible]
et a manu demonis [illegible] reddit ad eph. iiii. [illegible]
et illo [illegible] totum corpus conpactum et conexum per omnem iuncturam subministra-
cionis facit edificacionem in caritate. hec monilia i. caritas [illegible]
[illegible] que fabricata sunt manu artificis. i. celestis consilio et ope [illegible]
artifex omnium [illegible] manu [illegible] fabricata simili-
a [illegible] fabricate [illegible] et cole [illegible] monilia [illegible]
ad claudendum [illegible] caritas et [illegible] que forcia sunt et munita [illegible]
prelati et doctores [illegible] que femora sponse [illegible] claudunt et munita
[illegible] in omnibus [illegible] et [illegible] abiunte non dissentiunt. [illegible]
[illegible] i. murenulas aureas faciemus tibi vermiculatas argento. [illegible]
[illegible] manu [illegible] medicus [illegible] digito [illegible]
[illegible] in digito dei [illegible] demonia etc. hec manus artificis i. filius ce-
lestis patris monilia ex auro et argento fabricavit. quando ad [illegible]
[illegible] ecclesie doctores et prelatos celesti sapiencia [illegible] et eloquii facundia
argenteos et sonoros et [illegible] tamquam veluti [illegible]
sit lapidibus [illegible] per spiritum sanctum [illegible] dignitati ordinavit. ad e-
phe. iiii. ipse quidem dedit quosdam apostolos quosdam autem prophetas alios autem evan-
gelistas. alios doctores et pastores ad consummacionem sanctorum donec occurramus
omnes in unitate fidei et agnicionis filii dei [illegible]
in fide [illegible] in hac iunctura femorum [illegible]. Sequitur. Umbili-
cus tuus crater tornatilis. [illegible] a doctrine [illegible] et [illegible]
[illegible] per umbilicum sponse signantur doctores ecclesie. [illegible] umbilicus in me-
dio in medio corporis quo mediante pueri dependens [illegible] ac [illegible]
sicut arbores per radices [illegible] umbilico [illegible] ad [illegible]
[illegible] et spiritum recipit [illegible]. [illegible] umbilicum
[illegible] doctores [illegible] doctrina fulget et [illegible]
[illegible] ad susceptionem [illegible] gratiam dispo-
nit. In umbilico [illegible] ubi [illegible] iob. viget [illegible] et est [illegible]
per [illegible] prelati et doctores ecclesie per quos filii spirituales domino
[illegible] et [illegible]. iudic. [illegible] ecclesie de umbilico [illegible]
et [illegible] per illos [illegible] per umbilicum ad [illegible]
[illegible] spiritualis in regeneracione per [illegible] gratiam [illegible]

erit sanctus in umbilico tuo et virgo omnium tuorum. Scilicet ideo comparatur hic crateri tornatili qui numquam indiget poculis. Quod dicitur crater quoad continentiam sapientie et verbi vite administrationem. Tornatilis per vitam innocentem. Numquam indiget poculis quoad affluentiam doctrine et indeficientem predicationis continuationem. In talibus crateris reservatur vinum quod gloriam letificat. Judicum ix. quod et germinat v. Genesis ix. quia doctrina talium adquirit incorruptionem actuum atque morum hoc est vinum quo inebriabantur et tenebat [illegible] i. Hester i. In talibus crateris generatur vinum album quo letificantur et celebrantur innocentes. Vinum vero rubeum quo potantur penitentes. Genesis xlix. lavabit in sanguine pallium suum. Vinum conditum aromatibus, virtutum quoad contemplativos et spirituales. Dicit in cantica viii. dabo tibi poculum ex vino condito. Vinum est clarum merum et defecatum predicando et explanando gaudia illorum qui sunt in patria. De quo Ysa. xxv. faciet deus convivium vindemie defecate. Sic calix quem tenebant et [illegible] est. Talia pocula in crateris esse conveniunt et ad refectionem et inebriationem auditorum perfectorum in maiori loco et tempore effundendum. Eccli. xxxix. Spiritu intelligentie replebitur ipse et tamquam ymbres emittet eloquia sapientie sue. De talibus crateris Ysa. xxii. suspendam super eum omnem gloriam [illegible] vasa craterarum usque ad vasa musicorum. Hebraice [illegible] significant vel doctores esse [illegible] qui dicuntur vasa parvula quia illi sunt minores [illegible] declarantes. Vasa sunt musicorum qui ad contemplationem informant perfectos et [illegible]. In huius crateris sanguis Christi i. in memoria dominice passionis est reservatur. Exo. xxiiii. tulit dimidiam partem sanguinis et misit in crateras partem autem residuam effudit super altare. Sanguis in crateris positus et reservatur quia doctorum mentibus passioni Christi conglutinatur. Ad Gal. vi. Ego stigmata domini mei Ihesu Christi in corpore meo porto. ii. Cor. iiii. semper mortificationem domini nostri Ihesu Christi in corpore nostro circumferentes ut et vita Christi in nobis etc. Super altare sanguis fundebatur quia Christus sanguinem proprium pro nobis immolavit. Sed propter sanguinis de crateris [illegible] quia vita passionis ipse predicatur. Tales sunt sicut crater tornatilis quod est tornatile planum et volubile. Sic doctores et prelati sunt plani sine angulo duplicitatis et hii per [illegible]. Sunt et agiles et volubiles per expeditam officii suscepti executionem. Sap. vii. Omnibus mobilibus mobilior est sapientia. Eze. i. animalia ibant et revertebantur. Prov. vi. discurre, festina, suscita amicum tuum. Et Bar. iii. emittit lumen et vadit et vocavit illud et obedivit cum timore. Numquam indiget poculis. Talis autem crater spiritualis tornatilis non tamen est evacuabilis quia quanto plus fundit tanto plus recipit. Luce vi. date et dabitur vobis. Joh. iiii. qui biberit ex aqua quam ego dabo fiet in eo fons aque salientis in vitam eternam. Eccl. i. ad locum unde exeunt flumina revertuntur ut iterum fluant. Sic vasa que replevit Helyseus non defecerunt. iiii Reg. iiii. Venter tuus sicut acervus tritici. Hic commendantur membra corporea utile indicia et [illegible] que annexa cum doctrine [illegible]. Hoc quod significatur per ventrem et umbilicum cetus doctorum et prelatorum qui dicuntur venter [illegible] filios spirituales deo gignunt et per curam sollicitudinis eos gestant. Umbilicus vero in [illegible]

Vinum.

os nutriunt et augmentum virtutum et gratiarum promovent et conficiunt. Sic ex spiritualis
non solum generet in se poculum lactis? doctrine quantum ad minores. immo so
lidum cibum quantum ad perfectiores. Ideo sequitur. Venter tuus quasi acervus tritici. Item et spi
ritualiter ecclesie venter compassionis et supportationis quibus compatitur infirmis et eorum suppor
tat imbecillitates. De primo dicitur. Ier. iiii. Ventrem meum doleo. ventrem meum doleo. bis
doleo. propter duplicem compassionem quia duplicem defectum scilicet spiritualem et corporalem est bonis
compatiuntur. Iob. xxxi. ab infantia mea crevit mecum miseratio et de utero meo
egressa est mecum. De secundo scilicet de supportatione minorum dicitur Ysa. xlvi. Audite
me domus iacob qui portamini a meo utero et cetera. Sed in Numeri. xi. numquid ego
genui hanc multitudinem ut ego ipsi ut dicat in porta eos in sinu
tuo et cetera. Venter quia et nutritiva vel cibi est receptaculum et maiorum simul et
minorum et maiorum sedes et fundamentum illos interius sustinet quia verum est ecclesie
cibo mistico reficiunt et sustentant. et tam maiorum quam minorum impor
tunitates patienter supportant. Ysa. xvi. Venter meus ad moab quasi
cithara sonabit. In cithara est minorum et maiorum cordarum armonia
cum proportione. sic venter ecclesie minorum et perfectorum consona misterio. quia col
lectio quam diabolus nititur dissolvere. et tales commendantur a duobus scilicet a
fertilitate virtutum et actionum. Unde sequitur. vallatus liliis. scilicet a redolentia sancte con
versationis. Hic actum est vallatus liliis. id est candore pure intentionis. et odore con
versationis sancte et optime opinionis. vel venter est fecunditas doctri
ne vel fulcitur indicia vite. Ideo dictum est. fulcite me floribus stipate
me malis. De hiis liliis dictum est supra. Sequitur. Duo ubera tua. de quibus
dictum est iiii. capitulo. Collum tuum. Hic commendatur sponsa quantum ad sedulita
tem prelatorum quorum officium est per predicationem et doctrinam corpus capiti copula
re. sicut collo caput corpori coniungitur. et spiritus sensibilis ad
membra singula derivatur a capite. sicut est iiii. dictum est et comparantur
turri eburnee. Tum quia fortiores in ecclesia et maiores debent esse quam cete
ri firmi et stabiles et inexpugnabiles et sue vite exemplo et officii debi
to alios pregnantes et subditorum periculis preveniunt. Sed dominus. eburnea propter
candore et pulcritudine castitatis et soliditate inflexibilis equitatis. Unde interpre
tatur dominus. collum propter misticam corporis cum capite coniunctionem. Turris propter subdi
torum defensionem et periculorum provisionem. Eburnea propter continentiam sibi et iu
stitie latitudinem. Oculi tui sicut piscine. Hic describit statum ecclesie finalem quantum
ad cautelam et discretionem in precavendo mala et tam propria quam aliena cau
tam providendo. sic est tactum est. Unde et comparantur piscinis in esebon. Esebon
in est civitas ultra iordanem. in cuius porta sive introitu erant piscine in quibus
aque pluviales ut a fontibus defluentes recolligebantur. quibus ingredientes
et egredientes refocillabantur. In piscinis frequenter esebon. significatur
celestis sapientie plenitudo. quia in ea aqua sapientie salutaris aggregatur. Ysa.
xxii. congregastis aquas piscine superioris in locum suum et cetera. Piscina superior nomi

e testamenti superioris ueteris testamenti· quorum sinus uelut influentes aquas· illi
que nocturne oculi in se recolligunt· et ad aquam [illegible] auditorum affluere et
fundere· prouerbiorum v· deriuentur fontes tui foras et in plateis et cetera· Ioh· vi· flumina de
uentre eius et cetera· et ecclesiastes ii· extruxi mihi piscinas et cetera. Dicuntur ergo piscine quia talibus est do
loris et compassionis magnitudine quod in continuo lacrimarum fluxu euidentius hic
declaratur. Sed isti domini piscine in esebon· quia [illegible] cingulum meroris· uias
sancti qui erunt tempore antichristi undique merore circumcingentur· tum propter tribulationis mag
nitudinem· quia ueniet tempus quale non fuit ex quo gentes esse ceperunt· danielis xii·
et matthei xxiiii· etiam propter paucitatem bonorum et multitudinem reproborum· quia habun
dabit iniquitas et refrigescet caritas multorum· Ieremie ix· quis dabit capiti
meo et cetera. Sed isti necesse erit [illegible] consolantes eos et reficientes afflictos· propter
hoc dicuntur hee piscine fuisse in porta filie multitudinis. ad literam· esebon
fuit ciuitas in [illegible] posita· et dicitur filia multitudinis est dicta· et significat ecclesiam
que edificata est ut ciuitas in cuius porta sunt piscine· quia post ecclesiam ingre
di[illegible] fuit aqua doctrine et baptismi siue martirii· Unde in introitu tem
pli salomonis erat mare eneum in quo sacerdotes intraturi se lauabant· iii· Re· vii·
Erunt ergo piscine in porta filie multitudinis· In illa scilicet plena multitudine ut ubique gen
tes· quia multitudo gentium intrabit et reliquie israel conuertentur· ex quibus multis ipsa ec
clesia filia· una etiam efficietur· que tunc angustias et merores eius que tempore antichristi
patietur· a predictis oculis qui sicut sunt piscine consolabuntur et reficientur· ysaie xviii·
Ite angeli ueloces ad gentem conuulsam et dilaceratam· ad gentem terribilem post
quam non est alia· Angeli ueloces sunt doctores qui mittentur ad martires et alios men
tes· quod dicitur gens conuulsa· quo ad corporalia· dilacerata quo ad eos propter tribulationes demo
num [illegible] hominibus qui erunt· uita [illegible] secundum sap· v· turbabuntur
timore horribili· [illegible] et alibi· quia in ipsis et per ipsos etiam consummabit
Hec [illegible] sic erit· hec describit eos qui bene habent discretionem spirituum que
maxime erit necessaria tempore antichristi· quando potissime preualebit ypocrisis· quia tam
sathane se conuertet in angelum lucis· ii· cor· xi· quia surgent pseudo christi
et pseudo prophete et facient signa et prodigia ita ut inducant in errorem etiam elec
tos· Mt· xxiiii· Sed isti [illegible] discretionem spirituum habentes et maxime necessarii qui hoc no
mine nasi intelliguntur· Sicut per nasum fit attractio et respiratio· odorum discre
tio et indignationis designatio· et sic boni discretioni [illegible] hic habentes et [illegible] malici
am indignantes per nasi sanguinem· quos nulla ypocrisis fallit· ysaie [illegible] accedi
te a [illegible] est tempore in naribus suis est· Valles [illegible] arbusta [illegible] a fictione
contemplationis· unde dicitur erit a decore quasi turris [illegible] libani· Et a libani de
scriptione· unde dicitur que damascum· nam tales penetrare insidias demonum et
modos machinationis ipsius· Iob xli· quis reuelabit faciem in
dumenti eius et medium oris eius quis intrabit [illegible]
falsa· quia mendax est et pater eius· faciet [illegible]
pacem dilectionis· quia tegit eius fallaciam et deceptionem· quia reuela

quam que sic uiles et inutiles declarat. primum oculis dicitur est eius superna suggestio. me-
dium est culpe illaqueatio. ultimum est pene obligatio. medium uero omnis intentio que
discretionem super culpam et deceptionem peccati considerat. Ier. i. leua oculos tuos
et uide ubi prostrata sis. Damascus interpretatur que metropolis est Syrie et multa mala
intulit Israel. demonem signat qui est rex super omnes filios superbie. qui electos filios
non cessat offendere. sed hic per unam predicacionem et sollertiam suorum [illegible] tam-
quam turris firma preparate. ut temptationes malignorum spirituum possint a longe pro-
uidere. Eze. iii. speculatorem dedi te domui Israel. Sequitur. caput tuum sicut car-
melus. hic ostenditur defectus qui necessarius est ex parte prelatorum qui ex officio tenentur
et subditis preuenire. et hoc ostendit hic in illis qui presunt in spiritualibus sicut episcopi
archiepiscopi et alii in quibus summe scientia requiritur. Et hoc est caput tuum sicut car-
melus. per caput optimates et capita scilicet intelligimus. qui sunt sicut car-
melus. qui interpretatur scientia circumcisionis. talis scientia necessaria est prelatis. ut sciant
circumcidere subditos a uiciis et peccatis. Ier. iiii. circumcidimini uiri Iuda et auferte
preputia. c. v. h. ie. Strab. phi. iii. nos sumus circumcisio qui spiritu uiuimus et in
Christo gloriantes fiduciam in carne non habentes. ysa. xxxv. gloria libani da-
ta est ei. Come capitis tui. come a capite dependentes et caput ornantes sunt
principes seculares qui presunt in temporalibus. qui et prestant potestati spirituali et subdi-
ta. de talibus capillis sermo est. Capilli tui sicut [illegible] caput et ideo tales
come composite debent esse et decore. sicut purpura regis. id est uestis re-
galis. que tingitur purpureo colore. nam tinctura purpurei coloris generatur
ex guttis siue lacrimis sanguineis effluentibus ex quibusdam collectis ma-
rinis ferro percussis sine [illegible]. quibus collectis in canalibus et uasis fer-
uentibus tingitur. unde fit purpura ex qua uestis regia preparatur. hec come uincte de-
bent esse a canalibus. id est a uiris spiritualibus quorum consiliis et exhortationibus
semper debent ad ecclesie defensionem et iustitie executionem inclinari. Dicuntur autem uiri
spirituales et religiosi canales. in quibus ille sanguis agni dei currit. unde uestis
ecclesie uniuersalis debet colorari. In istis canalibus debent poni uirge deuoti-
onis. ut in eorum aspectu concipiant greges. Gen. xxx. uirge sunt prelati et
defensores ecclesie siue iustitie executores qui semper debent esse iuncti cana-
libus. id est familiares uiris spiritualibus. ut eorum consiliis semper diuini timoris et
amoris in eorum cordibus augeatur. ut sic come in purpura conuertantur.
ideo postes et superliminaria in sanguine agni liniebantur. Exo. xii. que per
lata enim seculares qui [illegible] spirituales principes sanguinis [illegible] et humili-
um exemplis [illegible] efficiuntur. Moraliter in capite sponse sig-
nificatur [illegible] fideles [illegible] a qua omnes erronee opiniones et
[illegible] cogitationes per- [illegible] scientiam suam debent euacuari et oc-
[illegible] alterius [illegible] [illegible] ut sic erit caput eius carmelus ha-
bet in se scientiam [illegible] circumcisionis non carnalis sed spiritual-
is que uideri non [illegible] ut patet Act. [illegible] V. de Stephano [illegible]

cordibus et incircumcisis auribus resistitis spiritui sancto etc. ad ro. ii. non que in manifesto in carne est circumcisio. sed que in abscondito est circumcisio cordis in spiritu non littera. cuius laus non ab hominibus sed ex deo est. Hic capillus come sunt cogitationes et affectiones mentis que procedunt a mente sicut capilli a capite. que ornant mentem sicut come capitis superficiem. Et hee come sunt in mente dominice passionis sicut purpure sunt vincte et confecte canalibus. Canales sunt vasa in quibus purpure tinguntur. canales ergo qui purpuram regis suscipiunt precordia fidelium. Deinde [illegible] ad accipiendum colorem purpureum in canalibus vincitur ut sic tinctum in ornamentum regis assumatur. et similiter regis mentes que per passionem et opera iusticie perficiuntur et per sanguinis Christi memoriam ad eternam constanciam animantur. quia ut vinum proficit ad corroborationem virtutis. sic memoria effusionis sanguinis salvatoris. i. mach. vi. ostenderunt elephantis sanguinem uve et mori ut acueret eos in prelium etc. Sequitur. Quam pulchra es et quam decora. s. in fide. quam decora. in opere. sed karissima in contemplationis deliciositate seu iocunditate. pulchra in incipientibus. decora in proficientibus. karissima in triumphantibus. Quantum ad primum dicit. Statura tua assimilata est palme. Hoc ostendit quam digna est diligi propter quandam [illegible] sufficientie. quia stando per celum similis est palme que est arbor triumphalis et viroris indeficientis. in principio [illegible] et fructus dulces. in imo gracilis et rigida ac asperioris corticis. In summo vero dilatata foliis atque ramis. sic sancti illi corpore similes erunt palmis pro victoria et triumpho passionis. Apocalipsis. Induti sunt albis et palme in manibus eorum. Item pro virore pacis et virtutis quam habent in deserto. s. in prosperitate. nec in hyeme. i. adversitate. Psalmus. Iustus ut palma florebit. Item incorruptibiles permanebunt et incorrupti in presenti a culpa et in futuro a pena. Eccli. l. Sic steterunt quasi rami palme omnes filii aaron in gloria sua. Item quantum ad mundi honores et voluptates carnis erunt tenues duri et graciles. sed in celestibus divitiis locupletes. Cap. iii. In [illegible] nexati [illegible] disponuntur. Levit. xxiii. Sumetis spatulas palmarum et ramos ligni densarum frondium. Cant. v. Come eius sicut elate palmarum. Item palma quanto est annosior seu in annis antiquior tanto est fructuosior. sic ecclesia. Sicut dicitur Iudicum. iiii. quod sedit Delbora sub palma que nomine illius vocabatur inter Rama et Bethel. et est Delbora apis interpretatur. et significat ecclesiam vel quamlibet animam. quia apis aculeum habet et mel. quia sunt affligentes [illegible] et a deo invenit consolationem. Sic palma quidem asperitatem habet in cortice. sed in fructu dulcorem. Et ideo dicitur sedere sub palma que nomine delbore nuncupatur. que sita est inter rama et bethel media. s. inter actionem vite et contemplationem patrie. Rama enim quod interpretatur excelsa significat tempestatem et laborem active. Bethel vero. i. domus dei. quietem contemplative. Inter has duas vitas sancti in presenti faciunt hanc mansionem. quia ex parte corporis sustinent asperitatem laboris. sed in mente gustabunt fructum et dulcedinem eterne glorie. Cap. iiii. Sub umb.

illius sedi et fructus illius gutturi meo quia anima sancta sub [illegible] divini prestitit [illegible] in fructu mirto et plus placet. Job xxix. In nidulo meo moriar et sicut palma multiplicabo dies. Unde quia statura tua assimilata est palme. Quia licet habeat amaritudinem et tortuositatem in radice et asperitatem inferius in cortice, dulcedinem tamen habet et amenitatem nimiam in ramorum ut frondium summitate. Eccli. xxiv. Quasi palma exaltata sum in Cades. Quia in tempore [illegible] vel minores vel mare tolleret. Quia quanto fidelis quanto in maiori amaritudine constituitur, tanto sanctior efficitur et eius amaritudo ei in dulcedinem convertitur. Joh. xvi. Tristitia vestra convertetur in gaudium. Sequitur: Ubera tua botri, id est doctores tui qui primus in lacte simplicis doctrine [illegible] divinitatis archana et secretiora scientie [illegible] perfectioribus, quia vinum de botris exprimunt et revelant. Uberum [illegible] non [illegible] eius sua dona [illegible] comparantur et simplicibus condescendunt. Botris vero comparantur qui mente excedentes ad sublimia elevantur et absorbentur domus dei quia sicut in manu [illegible] [illegible] in cena [illegible]. Sequitur: Dixi ascendam in palmam et apprehendam fructus eius. Hic intendit ostendere quod filius a se potius a sponsi passione quam spolius ab eterno pro sponsa sustinere disposuit ut illam pulcram faceret et ex hac sustinentia ad palmam victorie perveniret. Et hoc est quod dicit: Dixi, id est ab eterno ordinavi cum patre et spiritu sancto et disposui quod ascenderem in palmam crucis, scilicet salvando illos quos princeps tenebrarum tenuit captivos de ipsius potestate extorquere. Et hoc est ascendam in palmam, id est in crucem quam arbor est ut de palma fuit. Nam in cruce quatuor ligna diversa [illegible] convenerunt. Planum de cedro fuit [illegible] super quem tota absconderat. De cypresso fuit stipes quod in altum erigebatur. De palma transversale lignum quod in latum extendebatur. De oliva tabula in summitate crucis affixa in qua titulus scriptus [illegible] fuit pes sub pedibus crucis de cedro quod est arbor imputribilis et inimica omnibus venenosis in signum quod crux debuit esse [illegible] nostre incorruptionis et serpentem fugaret [illegible] omnium corruptionis exordium huius. Stipes vero crucis erat de cypresso que est arbor [illegible] summitas a rotunditate in acumine erigitur et in cono finitur ut dicit Ysidorus. In quo significatur quod non homines per caritatem ad sublimitatem caritatis debuit elevari. Joh. iii. et xii. Cum exaltatus fuero a terra omnia traham ad me ipsum. Latitudo vero de palma fuit que est arbor victorialis. In quo significatur latitudo illius caritatis singularis qua dei filius in cruce mortem sustinens de tenebrarum principe triumphavit quia qui per lignum vicerat per lignum victus fuit. Suprema vero pars crucis fuit oliva in quo significatur eius inestimabilis misericordia quam ostendit quia misericordia superexaltat iudicium. Quia non ex operibus iustitie que fecimus nos sed secundum misericordiam suam per crucem salvos nos fecit. Tit. iii. Scriptus in tabula de oliva titulus est inceptus. Ihesus nazarenus rex iudeorum. In quo triplex misericordia nobis per crucem collata est et aptissime designatur.

Nam ihc fuit florens vel flores floridus ostendendo flores virtutum. Sed et in solu-
cione promissorum suorum in retribucione premiorum. Et ideo dicitur natorum qui in vera con-
fessione perseverantibus culpam remittit graciam tribuit et gloriam re-
promittit. Sic ergo quatuor dicuntur crux dominica in sua composicione ligna
quatuor recepit. De quibus dicitur sapiencia vel iusticia sponsi figuravit et ponit
per ordinem secundum. In eccl. xxiiii. ut dicitur quasi cedrus exaltata sum in li(bano) et quasi cy-
pressus in monte syon. Sic palma exaltata sum in cades et quasi oliva speciosa in cam-
pis et quasi plantacio rose in ierico. Hec ligna scilicet in mysterio quatuor crucis particula vo-
leo salvatoris signum insinuare. Palma ergo est dicitur cum qua in cruce fuit
cum qua salvator in cruce de diabolo triumphavit. Joh. xii. princeps huius mun-
di eicietur foras et cetera. hanc palmam sponsus voluntarie ascendit
per crucem nostram in suam ascensionem ad celestia pervenit. Ista a Glo. est triplex
ciens ascendere in quibus multipliciter nos instruxerit. Nota quod in baptismate leg-
itur de aqua ascendisse. Mat. iii. et confestim ascendit de aqua. et celi aperti sunt et co-
lumba visa est et vox patris audita est. hic est filius meus dilectus et cetera. In hac asce-
nsione figurata est nostra ascensio de culpa originali ad statum innocencie que
nobis mediante sanguine in baptismo restituitur. Ubi amovetur culpa
restituitur innocencia. scilicet tradidit et gratia. Unde in signum ablacionis culpe
celum est apertum quod propter peccatum primi hominis fuerat clausum et gladio flammeo
custoditum. Gen. iii. In signum innocencie columba visa est in signum
specialis gracie vox patris audita. hic est filius meus dilectus. Nota per gratiam baptis-
malem illi qui fuerant filii ire efficiuntur filii gracie et hereditatis eterne.
Secundo ascendit in navem. ut in Mat. xviii. ascendit ihc in naviculam. In
qua nos ascendimus de statu actualis culpe ad gradum penitencie. Unde ascensio
in naviculam est elevacio hominis ad penitenciam. In hac ascensu fit maris ve-
hemens commocio. In qua figuratur vehemens cordis contricio. Unde sequitur in textu

Et ecce motus magnus factus est in mari ita ut navicula operiretur fluctibus, et cetera.

Et sicut ibi discipuli tunc excitaverunt dominum et dicebant domine salva nos perimus et ipse imperavit mari
ingens vel angustia velut mare contricio tua et cetera. Sed nos postquam anima tumultu
ancies fluctibus doloris penitencie percussa est clamare ad ihesum in confessione
et devota oracione et dicere. domine salva nos perimus. Sed non ihc dormiens
excitari se convenit satisfacione et dicere exurge quare obdormis domine. et cetera.

Tercio ascendit tercio in monte. Mat. xiiii. dimissa turba ascendit solus in
monte orare. et significat perfectum ascensum a statu penitencie ad perfeccionem
iusticie. quia in monte iusticiam docuit. In monte oravit. in monte et coram
discipulis se transfiguravit. Est ergo cum ihesu ascendendum propter iusticie erudicionem
et execucionem. Exo. xxiiii. ascende huc ad me et dabo tibi legem
scilicet iusticie non scribarum et phariseorum. Ysa. ii. venite ascendamus ad
montem domini. et ad domum iacob. et docebit nos vias suas. Preterea ascen-
dendum est cum ihesu in monte ad oracionem. ne mens iusticiencia terreat in
temptacionem. Sic moyses in montis vertice orando devicit amalech
Exo. xviii. Sic helyas in monte oravit. et clausit celum. iii. Re. xx.

Nota de triplici
ascensu domini.

Et iacobi. ubi ascendit ⁊ i monte̅ ꝓpter trāsfiguracōem. sic ⁊ nos trāsfigurari
qm̄ ꝑ opa iusticie ueterem hoīem deponim᷑. ⁊ i noua ꝯ trāsformam᷑. ||||
legit ascendisse i ciuitate. ⁊ i uirtutibꝫ mediis .s. cū parentibꝫ ad ostendendum
luc. ij. ascendentibꝫ illis ꝑ ꝯsuetudinē diei festi ascendit cū eis ⁊ he
cū discipulis. ad ꝯdolendū. luc. xix. cum uidisset ciuitatē fleuit sup̄ illā.
Et ibi ad paciendū. mt̄. xx. ascendentibꝫ illis ierosolimā ⁊c. In quo docem᷑
ꝑficere nō solū i agendo. immo ⁊ i paciendo siue i sustinendo ⁊ ꝯpaci
endo. q̄a caritas benigna ē. i ꝯpaciendo. paciens ē i sustinendo. oīa
credit ⁊ sperat bñ agendo. i. cor. xiii. |||| ascendit i templū
ad docendū. Ioh. xvi. die festo ascendit i templū ⁊ singit pꝰ
tū ⁊ ascensu intellectus. ul' hoīs intelligencias a cognicōe sīli ad cog
nicōem spūale. a ꝓphia ad ꝓphiam. a lr̄a litᷓli ad spūale intelli
gencia. mt̄. xi. abscondisti a sapientibꝫ ⁊ prudentibꝫ ⁊ reue
lasti ea paruulis. |||| ascendit i celum i signū obediencie
⁊ io dr̄. hic ascendam i palmā. nā crux uere facta ascendit
qr̄ quanto q̄s cū xp̄o i cruce se plus humiliat. tanto plus me
tur exaltari. ut pꝫ ad phi. ij. exinaniuit semetipsū factus
obediens usqꝫ ad m. ꝓpter quod exaltauit il. ⁊c. Et io ꝓpter bonū obedie
cie. crux ꝯparatur palme. q̄ ē arbor uictorie. qr̄ obediencia su
torem uicit hostem .s. ꝓpriam uoluntatē. pu. xxi. vir obe
diens loquet᷑ uictorias. De cruce uo obediencie ascendit ultro
i celū. ⁊ h̄ fuit ascensus glie. de q dr̄ i ps. ascendit sup celū
celi ad oriente. Et i amos. ix. q edificat ascensionē suā i ce
lo ⁊c. h. n. recollegit fasciculū uirtutē ⁊ mulie: ut pꝰ ascendet
ad locū glie. oportuit xp̄m pati ⁊ sic intrare i gliam suam. Iohe
lyas uo in curru igneo i celū legit ascendisse. iiij. Re. ij. Qui
ḡ cū sponso ad uite dulcedinem ascendere desidat. crucis amaritu
dinem nō refugiat. qr̄ ad dulcē fructū palme nō ꝑ quis ꝑtinge
re ꝑ optat ꝑ asꝑitatē trūsire. ⁊ io sequit᷑ hic ⁊ apphendā
fructus ei. Fructus crucis fuit redēpcio humani gn̄is. cui naturam
sponsus assūpsit. qm̄ n̄ angelos ꝫ semē abrahe apphendit. Et io
ut hoīem fugientem apphenderet tenēdo ꝑ spinas ⁊ clauos
usqꝫ ad inferos ꝑtransiuit. Apphendit ḡ hoīem tanq̄ palme
fructū. eripiendo. attrahendo. deducendo. q̄ i fine apprehendit
ad patriam ꝑducendo. sicut noe apphendit columbā ⁊ intro
misit i archa. gn̄. vij. mt̄. xxv. intᷓ in gaudiū dn̄i tui. Est aūt
multiplex fructus ipsi palme .s. crucis. qui a nobis ē app
hendendus. ⁊ firmit᷑ retinendus. Primꝰ est omnino i bndiccō
nem. qr̄ sic ꝑ lignū sciē boni ⁊ mali omnis creatura male
diccōi est subiecta. ita ꝑ fructū ligni uite .i. crucis ē

multiplex fructus crucis

maledictionis sententia reuocata. Vnde dicitur sap. xiiii. benedictum est lingnum
per quod fit iusticia. Vnde sicut ille fructus fuit causa maledictionis. ita
iste est principium benedictionis. In huius rei figuram iacob cancellatis mani
bus in modum crucis filiis ioseph benedixit. gen. xlviii. c. Secundus fructus
hominis reuocatio ad propriam hereditatem. scilicet ad celestem mansi
onem. Sicut per fructum ligni uetiti adam cum tota progenie
sua a sua patria est proscriptus. sic per fructum crucis est ad propria reuoca
tus. ysa. xi. leuabit dominus signum in nationes et congregabit dispersos is
rael. Et hoc in figura dicit iacob. gen. xxxii. In baculo meo transiui iorda
nem istum et nunc cum duabus turmis regredior. et ad col. i. reconci
liare omnia pacificans per sanguinem crucis et que in celis sunt et que in
terris. Vnde profecti ad propria redierunt. qui morte summi pontificis peregrini.
Tercius fructus ligni utilitas est potestas fugandi demones et superandi
eos temptantem. apoc. vii. nolite nocere terre et mari quousque signemus ser
uos dei nostri in frontibus eorum. Ita demones fugiunt et abhorrent demones
signum crucis per eo quod sciunt se deuictos. [illegible] quod [illegible] a signis
tuis. Vnde angelus exterminator et non potuit ingredi domos hebreorum quorum superlimina
ria et postes sanguine agni liniebant. exo. xii. Vnde et serpentes in
spiciencia serpentis erecti in palo ledere non ualebant. num. xxi. Quartus fructus
est omnis culpe euacuatio. quia sicut lex peccati per fructum uetitum huius
originem. ita per fructum crucis habet finem. ad col. ii. condonauit nobis omnia
delicta delens quod aduersum nos erat cyrographum decreti et tulit ipsum
de medio affigens cruci. et dicitur i. pe. ii. qui peccata nostra pertulit super lig
num in corpore suo ut peccatis mortui iusticie uiuamus. cuius liuore sanati su.
Quintus fructus est pene eterne et purgatorie ablacio. Ita crucis non solum delet
culpam uerum et penam. Vnde dicitur in exo. xiiii. eleua uirgam tuam et extende manum
tuam super mare. et diuide illud ut gradiantur filii israel per siccum. eze
ix. super quos non inuenerint thau occidentur. sic in hester. iiii. decretum fuit re
gis assueri. quod quicumque intrasset palacium non uocatus absque ulla cun
ctacione interficeret. nisi ad eum rex uirgam auream extenderet pro signo
clemencie. Assuerus rex hic est qui solus potens et rex. per palacium intelligitur
paradysus. per atrium exterius. presens seculum. per interius atrium purgatorium iudicium. se
dunt atrium interius homines nascentes. sunt morientes qui non sunt uocati. i.
amicis per propriam [illegible] dampnantur. nisi ad ipsos per apostolos gratiam
domini passionis [illegible] extendunt. Sextus fructus fructus est pene
presentis mitigacio. non enim est tam graue quod non uideatur leue. si crucis est
memoria in corde habeat. exo. xv. uenerunt filii israel helym. ubi erant
aque amare. et ostendens moyses lignum quod cum misisset in aquas in dul
cedinem uerse sunt. per aquas amaras penalitatum amaritudines in
telliguntur. que ostenso lingno crucis in dulcedinem conuertuntur. Dulce

·n· lignu͞ dulcedinis h't' fructuu͞ · ꝯ · ii · fruct' illi' dulcis ē gutturi meo ꝛc.
Ex ligno uetito ꝓcessit fruct' amaritudinis ꝛ b͞ndictōis. Ex lig-
no crucis germinat fruct' leticie ꝛ dulcoris. leuit. xxiii. sumetis fruct'
arboris pulcherrime ꝛ spatulas palmarum ꝛ letamini cora͞ dn͞o deo ur͞o ꝛc. Ip-
sius fructus dulcedinis pregustaco · i · re · xiiii · extendit ionathas sum-
mitatē virge q͞ tenebat manu ꝛ intinxit ī fauum mellis ꝛ ꝯuertit ad os ꝗ
confestim ꝛ illuminati st͞ oculi ei'. Sic crucis misterio gustata diuina dulcedo ex
qua se mentis illuminacō. ps. gustate ꝛ uidete q͞m ꝛc. ꝛ item memoriā
habundancie suauitatis tue eructabunt. Octauus fruct' ē facil' om͞i
peticionu͞ impetracō. exo. xvii. moyses orans dn͞m d'. stabo ī uer-
ticis hui' virgam dei ī manu mea. hec virga fuit necc͞a ad susten-
tandu͞ · q͞ manus ei' erant graues. Nonus fructus deuocionis excitacō. ista crux
ad desideria excitat ꝛ accendit. Iudic. vi. extendit angelus virgam
quam tenebat ī manu ꝛ tetigit carnes ꝛ azimos panes ꝛ ascē-
dit ignis de petra. Sic ī sacrificio cordis ꝯtriti ꝛ humiliati ꝛ offerentis panes
azimi · i · munde cogitacōes ꝛ carnes · i · pie affectiones ꝛ sic uirtute uir-
tute crucis accenduntur. Decimus ē spūal' ꝯsolō. ps. uirga tua ꝛ bacu-
lus tuus ipa me ꝯsolata sunt. ista uelut virga nos ī uia dn͞i rectifi-
cat. ps. Virga direccōis virga regni ꝛc. Et tamq̄ baculus debet susten-
tare indigentibus ꝯsolacōm administrare. hec ē virga aaron q̄ flo-
ruit · floruit ꝛ ī amigdala q̄ sunt fructus interiorꝝ germinat ꝛ p-
rupit · leuit · xvii · Undecimus fruct' ē uirtutis accrementum · tūc · n · ꝯ-
ficit hoīem securum ꝯ omnem temptacōis diab' impetum ꝛ ictum · sic de ipa
ipsa · Ista suos fortiores se facit ꝛ uictores · morbos sanat ꝛ lan-
guores reprimit demonia · Ipa crux ē baculus q̄ golias despexit · i · re
xvii · ē ꝛ clipeus q̄ om͞i ei' insultus ꝛ telorum ingeniorum ipi' impetus se-
debit ꝛ ꝑmetitur · Tren · iii · dabis eis scutum cordis laborem tuum
hec ē scutum ī quo om͞ia tela inimici extinguntur · ephe · ult · Ita ꝛ virga
q̄ dn͞s sep͞ percussit duces moab · num · xxiiii · ꝛ ysa · xxx · a uoce dn͞i
pauebit assur virga percussus · ꝛ erit transit' virge fundate · Ita pa-
uebit q͞ semel virga uirtutis crucis humiliatus ē penitentie ꝛ ꝯtritus
Sicut canis semel lesus lapide uel baculo timet ꝛ fugit baculum
cum eleuatur · Unde iust' claua ꝛ clipeo ꝑmunitus crucis · cu-
neos demonum euadet tutissime ꝛ securius · iosue · viii · leua clipe-
um q̄ ī manu tua ē ꝯ urbem hay ꝛ ego tradam eam tibi ꝛc. Duodecimus
fructus · hereditatis celestis distribucō · sic iure ꝯsumacō · apo · xi · dat'
est michi calamus virge ꝛ dictū ē m͞i surge ꝛ metire templum ꝛ alta-
re ꝛ oēs adorantes ī eo · ꝛ bn͞ ꝯ eternitatis muneꝛ distribuuntur
ꝑ mensuram crucis · q͞ si fuerim' socii passionum erimus ꝛ ꝯsolacionu͞
hec ē dupl' similitudo · unus ad mortificandum ꝛ unus ad uiuificandum.

que pertinentibus est occasio scandali. huius arbor quia salui sunt in ea iusticie et salutis. Jo. ii. raab per funiculum coccineum et pretium decimarum et hec dicta in illa a domino iudicis uendicauit Josue. ii. Leuit. vii. fructus palme id est singularis esculus et utilis. eius dulce nauium. quibus cum sponsa palmam ascenderit fructus eius uinctam apprehendet. De huius xii. fructibus dicitur apo. xxii. lignum uite afferens fructus xii. per menses singulos reddens fructum suum. et folia ligni ad sanitatem gentium. et eze. xlvii. ex omni parte ligni pomiferi etc. hanc uero palmam sponsus ascendens in cruce fructus eius apprehendit et apprehendere alios docuit. id est uirtute ascensionis et spe in iusticie quam apostoli et alii discipuli imitatores eius x. per fructus hi ligni sunt in gratia confirmati. unde sequitur. erunt ubera tua. hic ostendit sponsam a doctrine eminentia. que doctores ueritatis tamquam boni boues uino salutifere predicationis de suis cordibus expresserunt quibus uniuersitatem ecclesie irrigauerunt et inebriauerunt totum quod hi de dono dei acceperunt. sed quos paruulis simplicia proponendo et prouectis summa proponendo capacitati singulorum condescendunt. hi non sunt sicut uinum celestis boni. bos. qui huius quam amari sunt sunt legalia synagoge. ad he. vii. lex neminem perduxit ad perfectum. hi dulcia sunt ubera id est precepta et consilia gratie euangelice. in sic bos uince. Et odor oris tui. o sponse doctores sunt cete. x. uenante osiusti. odor oris est fama doctrine et flagrancia bone conuersationis. id est abiit opinio eius et rumor in omnem regionem galilee. luce. iiii. inuitabat omnes de his que procedebant de ore eius. Sicut odor malorum. mala. ii. sicut poma quae non usa suo odore se produnt. Sic boni opinione et fama alios ad suam imitationem et dilectionem alliciunt et adducunt. Job. ix. dies mei transierunt quasi naues poma portantes. et odor pomorum delectat respirantes et confortat. sic boni confortant suis moribus contra tribulationes. infirmos et incitamentum conferunt sui esu uirorum suis exemplis. Mali et reficiunt et delectant mentes perfectorum. De alio ore de quo procedit fetor pessimus et corruptionis. pro eis male uiuentibus hic in ps. v. dicitur sepulcrum patens est guttur eorum. Et job. xli. de ore eius procedunt lampades et tede ignis etc. lampas lucet teda fetet. Sic tales fetent in conscientia quamuis per ypocrisim coram hominibus lucere uideantur. Tale os non delectat ut pomum. sed contristat et amaricat sponsam ut absinthium. ps. quorum os maledictione et amaritudine plenum est etc. |||||| non confortat ut pomum sed malum sed inflammat ad maliciam et peccatum. Job. xli. alitus eius prunas ardere facit et de ore eius procedit ignis. |||||||| non confortat ut reficit ut pomum. sed dissoluit. dissipat et inficit ut uenenum. ps. uenenum aspidum sub labiis eorum. Jo. dicitur apo. xvi. de ore bestie exibant tres spiritus in modum ranarum etc. Guttur tuum. Idem significat in gutture sponse et in ore. Sicut in gutture uox formatur et per os emittitur. ad aures aliorum deriuatur. Sic doctores et prelati ecclesie que spiritu in corde uel ore conceperunt et hauserunt. hi in actu predicationis aliis communicant et effundunt. osee. viii. In gutture tuo sit tuba etc. Tuba signum sunt belli et conuiuii. Sic doctrina ueritatis excitat ad pugnam uicii et inuitat

ad guttur tuum pertinet in glosa quod excitat ad plurimum iactura. et quod indicat guttur tuum loqu-
platina. se. iiii. cantate tuba fortiter et clamate etc. Istud guttur assimilatur vi-
no optimo quod discernitur in colore. odore. libamine et sapore. Sic predicatoris os suum debet
habere colorem optimum ex predicatione optima qualitatis. Odorem optimum ex operum
eorum fama et opinione. Speciem pulcherrimam et claram. sine omni adulterine doctrine per-
mixtione. Optimum saporem ex optimo zelo et caritate. Et bona gula est gulatio
contra malos non deficere. melior est malorum confessio non mereri. Sic vinum est op-
timum. gustatio quod contra malos proficit et ex ipsorum malicia convalescit sicut
filii Israel qui quanto magis affligebantur tanto magis multiplicabantur. Exo. i. Si-
militer bonus est odor fame. quod surgit ex studio salutis proprie. melior quod sur-
git ex zelo salutis aliene. Sic optimum est vinum in odore. quod surgit ex re-
verentia divinitatis. quod scilicet non accedit laudi proprie sed divine. Similiter bonum est vinum
in specie libere. quod non habet admixtionem falsitatis. Purius et preciosius quod nichil habet vani-
tatis. Pulcherrimum autem et optimum est quod totum fit propter dilectionem divine et fraterne
caritatis. Bonum vinum est visum in sapore affectionis. quod domesticos et amicos
sapidum et melius est quod excitat ad extraneos. Sed fortissimum et optimum quod ad
inimicos secundum inimicos. Unde sponsa. illius vini veri sola et sapore olfaciunt in-
extra. et quod inebriata verbum de ore sponsi rapit et doctrinam quam de ore sponsi
suscepit. comparat illi vino optimo intendit. et sic illa de ore illius suscipi-
ens quod sponsus dixerat interrupit. Unde ipsa dicit. dignum dilecto meo. Ubi
vinum quod de ore sponsi processit tante est sublimitatis et tante profunditatis
ac difficultatis. quod calicem quod propheta dilectum quod non debuit potari. nam ipse
prius calicem salutaris accepit et potavit. et ad potandum ecce porrexit.
Sed non eodem modo potuerunt membra sicut ipse. quia ipse facili et immoderate bibit
et hausit. quod ab infantia sue conceptionis plenus vino id est sapientia et virtute et gratia
id est plenus fuit. quia in ipso sunt omnes thesauri sapientie et scientie absconditi. Colo. ii.
Ideo dicit quod illud vinum fuit dignum dilecto ad potandum. et de vino est dignum
labiis et dentibus. non ad potandum sed ad ruminandum. In ruminatione atten-
ditur paucitas et difficultas. In quo ostenditur quod aliorum gustus illud vi-
num in quo sponsus cuius labia sunt veritatis et doctrine sponsi non tendunt te-
tes non quia cibum gustavit. sunt expositores sicut Aug. sed taleas in la-
bore et difficultate. et non cum omni plenitudine acceperunt et sapientiam do-
minum sapientie ex parte enim cognoscimus et ex parte prophetamus. i. Cor. xiii. Puteus
enim altus est et unde est difficile haurire. Joh. iiii. et quia ortus conclusus est et fons
signatus. et propterea difficile est aperire. Sacra scriptura est fluvius quem transvadari
non potest. Eze. xlvii. Vinum ergo ruminare est intelligere et eius sapientiam investiga-
re et ad eius interiora penetrare et in magnitudinis delectari et illa per vitam et opi-
nionem secundum tempora. Intellectus est bonus omnibus facientibus eum. ps. id est his
qui legunt et servant eam etc. quia non auditores legis sed factores iusti sunt apud
Deum. Ro. ii. et Iac. i. estote factores verbi etc. Sequitur. Ego dilecto meo. quod dicit. ego

sum conuersa essem ad dilectum meum. q.d. per hoc quod ego sum conuersa, certa sum certe de dilecti dei ca mea. Et hoc quod ad me dilectus conuersus. Unde sicut ad eum conuersa ipse ad te conuertetur. sic dicitur Za. conuertimini ad me et ego conuertar ad uos ait dominus. So. se. xxv. Conuertimini unusquisque a uia sua mala et bona facite studia uestra et cetera. Wlt ergo dilectus ut ad eum conuertamur per hoc ad illum conuersionem per actus peccati uoluntariam desertionem. conuertet et ipse ad nos per gratiam misericordie suspensionem. Ione iii. Vidit deus opera eorum quia conuersi sunt a uia sua mala et misertus est deus super maliciam quam locutus est et cetera. ¶ Si per contricionem conuersi, conuertet ad nos per gratie infusionem. Ioel ii. Conuertimini ad me in toto corde uestro in ieiunio et fletu et cetera. Ps. Deus tu conuersus uiuificabis nos et cetera. quia sicut per infusionem anime et eius applicacionem ad carnem uiuificatur corpus, sic per infusionem gratie et per conuersionem ad ipsum reuiuiscit anima. Osee vi. Venite reuertamur ad dominum et uiuificabit nos post duos dies et cetera. ¶ Si conuertimur per humilem culpe cognicionem, conuertet ad nos per culpe dimissionem. Prou. xxviii. qui absconderit peccata sua non dirigetur. qui autem confessus fuerit et reliquerit ea misericordiam consequetur. Ps. Dixi confitebor et tu remisisti et cetera. ii Reg. xii. peccaui et cetera. Et dominus transtulit peccatum tuum a te. So. se. xx. conuersi quia ... sione uidea et conuersione ... ¶ Si conuersi fuimus fuimus per condignam penitencie satisfactionem, conuertet ad nos per pene et culpe purgacionem remissionem. Ysa. xxxviii. conuertit Ezechias faciem suam ad parietem et fleuit fletu magno et cetera. Audiui orationem tuam et uidi lacrimas tuas. de manu regis assyriorum eruam te et ... se conuertens conuertit se deus. Unde Iob ultimo. conuersus est deus ad penitenciam Iob et addidit eidem et cetera. ¶ Si conuertimur nos per operum misericordie largicionem, conuertet ad nos per augmenti meritorum et uenialium peccatorum emundacionem. sic dicitur Luc. Date elemosinam et ecce omnia munda sunt uobis. Ysa. i. conuertam manum meam ad te et excoquam ad purum scoriam tuam quo ad mortalia. et auferam omne stagnum tuum quo ad uenialia. quia forte sine per opera misericordie auferetur. So. dicitur Ysa. xxxi. Conuertimini filii Israel sicut in profundo recesseratis et cetera. ¶ Si conuertimur nos per deuotionem intime supplicacionem, conuertet se ad nos per omnium uotorum seu desideriorum adimplecionem. Iob xxii. si reuersus fueris ad omnipotentem. tunc deliciis affluet et eleuabis ad deum faciem tuam. rogabis eum et exaudiet te. uota tua reddes et in uiis tuis splendebit lumen. Supple ad deum. Par. ii. c. vi. Si conuersus fuerit ad te in toto corde suo et orauerit contra uiam ciuitatis quam elegisti exaudies in celo de firmamento solii tui preces eorum et propiciaberis populo tuo. ¶ Si conuertimur nos ad eum per contemplacionem, conuertet ad nos per sue faciei manifestationem. Ps. Domine deus uirtutum conuerte nos et ostende faciem tuam et salui erimus. Ioh. xx. conuersa Maria uidit Ihesum stantem et cetera. Post talem conuersionem anime ad deum non dubitat dicere se conuertere ad Gal. iiii. Cum cognoueritis deum immo cogniti estis a deo. quomodo conuertimini iterum ad infirma et egena elementa. quibus denuo seruire uultis. Sed hoc dicit sponsa. Ego dilecto meo. et conuersa sum. et ipse ad me. quia ad me conuersio eius. q.d. quam conuertor penitendo et ipse conuertitur iniuriam remittens peccatis et indulgens. Conuertendo conuertor per orationem. conuertetur ad me per exaudicionem. Cum conuertor ad ipsum meditando et contemplando. conuertetur ad me se manifestando. Cum conuertor ad eum orationis ascendendo. et ipse in laboribus subveniendo et consolando. per ingrediendo do. cantica syon sicut sic glosa ... nostre. converte nos domine et convertemur ad te etc. Veni dilecte mi. q.d. veniendo operando in telonio conversione. In qua notandum quod non est bonum ... videtur ... et predicans sed dum operantes et insultat. Egrediamur vel ad terrenulos qui egre sunt egrediamur ... tendo et virtute ac exemplum verbo predicationis impendendo. et exemplum vite proponendo. In agrum id est ad corda electorum et predestinatorum qui sunt habilia ad colendum. vitiis eradicatis vitiis et peccatis. semine vite in corpore vite seminetur et fructus ... in eis multiplicetur. Joh. iiii. regiones albe sunt ad messem. Sed montes peccatorum replete ... et ... malicie et infidelitatis. sunt velut quidam agri pascua demonum deliciis. Osee x. germinabit quasi amaritudo iudicium super sulcos agri. Job xl. Hii montes herbas ferunt. omnes bestie agri illudunt ibi. hii agri sunt colendi et eradicatis radicibus vitiis. erit tunc in eis flos campi et lilium convallium. Cant. ii. et i. sic agri irrigui et fecundi virtutibus. Gen. xxvii. Ecce odor filii mei etc. Illos fructifico de quibus Joh. xii. nisi granum frumenti cadens in terram etc. Et pulcritudo agri mecum est. Ps. ... non est ingrediendum cum Chaym ad occidendum ut patet Gen. iiii. Sed potius cum Ysaac ad meditandum cogitationes pacis et non afflictionis ut patet Gen. xxiiii. Vel ad agrum colendum et exercendum. Prov. xxiiii. diligenter excole agrum tuum. Vel ad frumentum de manibus messorum recolligendum. cum Ruth. que sequens messorum vestigia de mane usque ad vesperam stabat in agro. Ruth ii. Nec est ingrediendum in agrum ad vendendum sicut fecit Esau. Gen. xxv. cum vellet Esau lassus vendidit primogenita sua. Immo potius cum Iacob ad pascendum oves et reficiendum. et procedendum. ut Gen. xxxi. Vocavit Rachel et Lyam in agrum ubi pascebat oves. Non ad agrum dissipandum vel alienandum sicut fecerunt Philistei qui vastaverunt omnia que erant in agris. i. Reg. Sed potius ad agrum redimendum. Jer. xxxii. Consideravit agrum et emit eum. et xxxvii. sicut et hedi ad agri pretium. Prov. xxvii. Hii agri sic excultis seminibus et fructibus sunt repleti. diligenti custodia sunt servandi. ut sint agri primiciarum in aquis et in ... domino et primitie et decime. vel opera penitentie et iusticie persolvantur. ne accidat illa maledictio ii. Reg. i. montes Gelboe nec ros nec pluvia veniant super vos. nec sint in vobis agri primiciarum. Jer. iiii. quasi custodes agrorum facti sunt super eam in gyro etc. Commoremur in villis. id est studium et frequentiam impendamus in illis convertendis et sub lege sibi redigendis. ut ville et civitates Dei efficiantur per fidem et iusticiam que per solitudine diu esse videbantur. Iste sunt ville Iahyr filii Manasse de quibus dicitur iii. Reg. Iayr illuminatus vel illuminans interpretatur. et signat Christum Dei filium qui illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. cum ville omnium incredulorum ad fidem convertuntur. super has villas constituere disposuit villicos suos i. prelatos a quibus deus exigit rationem. Luc. xvi. In his villis moram facit sponsa plantando. rigando. vel baptizando. predicando. compositus vel ... dando ... Jo. iiii. in ... Sed in villis diutius commorandum. ne efficiantur sicut abortivum absconditum quod non dum vidit lucem. Job iii. Jo. iv. commorantes in villis.

v. conversis ad fidem ut ad pristinum recipiant reparante spiritum salutis. ysa. xx-vi. Sed et hi qui plures quam in [illegible] residencia. ait suis. Sed transierunt in tribus et equis et c. Sequitur. Mane surgamus ad vineas. hic invitat sponsus ad operatione fructuum in gentibus. nam vinea domini sabaoth quam modo quam modo facit labruscas et sine tempore faciet fructus suos. mat. osee. ix. quasi uvas in deserto inveni israel. In quo nota sponse et sponsi studium et sollicitudo circa convertendos. mt. xx. primo mane conduxit operarios in vi. et mane eum surgendum ad vineam excolendam ut fructus in sero recolligant. In hac vinea duo requirit. s. flores quantum ad boni operis inchoationem. Sed fructus quantum ad [illegible] ut operis [illegible] consummationem. quia non solum sunt principia fidei vel opera sancte [illegible]. sed perseverancia est expectanda. Sed ideo sequitur. Videamus. [illegible] et tu [illegible] mando. si floruit vinea. id est si incepit proficere ecclesia novella in fide plantata et aquis baptismatis irrigata. ier. ii. Ego plantavi te vineam meam electam. Si flores parturiunt. f. id est si illi in quibus apparent bone operationis principia. possint pervenire ad fructum eterne remuneracionis. De hiis floribus et fructibus sufficienter dictum est. c. ii. iv. et vi. Si floruerunt mala punica. id est si ad tantam perfectionem pervenerunt iam conversi et tam constantes sunt effecti ut pati gaudeant pro fide christi. sicut ipse pro eis passus est. ut dicere possint cum apostolo. michi absit gloriari nisi in cruce d. n. ie. xpi. Job. xxxix. pulli aquile lambunt sanguinem. Pulli aquile sunt iusti qui sanguinem christi quasi lambentes. id est per amorem suum incorporantes. Ibi dabo tibi ubera mea. id est cum pervenerint ad predicta videnda veniam in eum obsequium in predicatoribus et doctoribus quos michi dedisti. quia dicuntur ubera propter lactis fecunditatem quia eis habundabit lac simplicis doctrine et quod elicitur in lacte est tenuis simplicis hystorie. et butirosa pinguedo spiritualis intelligencie. pu. xxx. qui fortiter premit ubera elicit butirum et c. Mandragore dederunt. Mandragoras appellat synagoge filios quantum ad statum presentem et quantum ad finale. mandragora. id est herba humanam ~~[illegible]~~ representans figuram in singulis excepto capite. Sed tales sunt illi qui se dicunt iudeos esse et non sunt. Sed sunt synagoga sathane apo. ii. Sed iam capite sunt quando [illegible] qui fuit eis pro [illegible] angeli si agnoscunt. [illegible] qui de homini hunc cum librum mandatore recepit. Sed in sunt sine capite [illegible] quia gladio lingue sue amputaverunt. qui dixerunt. tolle tolle hunc crucifige eum et c. luc. xxiii. Io. [illegible] Sed sunt sine capite. quia sine rege ut sine lege. Sunt [illegible] legem in manibus tenentes. immo sine lege. quia suam iusticiam statuentes. iusticie dei non sunt subiecti. ad ro. x. Mt. xv. sine causa colunt me docentes mandata hominum et traditiones. Et ideo tamquam [illegible] hic dicunt. quia a vero capite videlicet [illegible] gladio preciderunt. osee. iii. non fornicabis. id est per apertam ydolatriam et tu non eris cum viro tuo. id est cum christo sponso per gratiam. Sed dicit synagoge. Sed ego expectabo te. quia dies multos sedebunt filii israel sine rege et sine principe et sine sacrificio et sine altari et sine ephoth. Sed et dicit et ego expectabo

9

qu. 2d.

te. quia deus expectabit eorum finalem conversionem in fine temporum quando reliquie Israel
salve fient. et tunc patebit mandragore dabunt odorem in portis nostris et cetera per fidem
et amorem. sicut enim non invenit ex se nisi invidiam et fetorem. et hoc est
quod unde sequitur in Osee post hec revertentur filii Israel et querent dominum deum
suum et David regem suum in novissimo dierum et cetera. Et tunc sponsa que expectavit
[illegible] consilia pro ipsorum conversione reddabit plurimum et augebit in
merito et [illegible] fructu. sicut dicitur de mandragora quod fecundat sterilem. Unde Rachel
dixit Lye sorori sue. da mihi de mandragoris filii tui. alioquin moriar
Gen. Et est notandum quod dicit Ysidorus quod duplex est mandragora mas
culina et feminina. femina habet folia nigra similia lactuce sed minora
odore gravissimum habentia se circa sparsa. super que crescunt folia quedam poma
[illegible] in modum galle. que solet crescere sicut folia quercus. et est soporifera ita
ut et mortifera. quia comesta languidos facit homines et dementes. Est
et alia que dicitur masculina. que folia habet lata. alba. et lenia sicut folia bete
poma eius sunt crocea. in colore similitudinem habentia cum gravitate quadam
in odore. que pastores comedunt et statim capiunt soporem. radice habet exte
riorem sed intus albam hominis effigiem presentantem. Hec mandragora multum
est utilis et medicinalis. nam qui de hac debito modo usus fuerit sopitum
capit et secatur ut ustionem non sentiat. Et ideo cirurgici hac man
dragora utuntur. quando incidunt aliquid ut urunt. Mandragora ergo femina
que mala est. quia folia nigra et sic circa expansa. cum fructu odoris gravis
animam peccatricem sic et gentem iudaicam representat. istam femine
autem effigiem pretendunt peccatores quantum ad operandi debilitatem.
Ysa. iii. effeminati dominabuntur eis. lata folia nigra et super terram expan
sa illa talium mala et mortifera representant que totam terram sapiunt
et obumbrant. Ysa. xxix. eloquium tuum de terra mussitabit. Et ideo signi
ficant non habentem nisi folia. et ideo meruit maledici. Luc. xix. Ista
et si aliquid boni videatur pretendere in foliis id est in albis in fructu id est tamen
nichil habet nisi maliciam et fetorem. et ideo talia poma non sunt comedenda
que non sunt [illegible] talium opera nisi anime periculosa. quia in agentibus non generant
nisi dementiam et stuporem. mortifera enim sunt. quia non solum qui faciunt digni sunt morte sed et
qui consentiunt facientibus. ad Ro. i. Et ideo singuli per colloquintidas cum gustassent filii
prophetarum exclamaverunt. mors in olla vir dei. iiii. Reg. iiii. Job. vi. angusta
re poterit aliquis quod gustatum affert mortem. [illegible] talis pomi man
dragore feminine. cuius causa femina corrupta et ideo gustans pomum mor
tiferum. mortis sentit in primitia. Talia poma mortifera sunt tamquam
pestifera fugienda. Boni autem et electi mandragore odoris operantur et per
cipiunt illi quorum officium est in portis ecclesie residere. tales sunt boni prelati Prov.
xxxi. nobilis in portis vir eius quando sederit cum senatoribus terre. Tales singuntur per mandrago
ram masculinam. propter virilitatem operationis et [illegible] strenuitatem. et hoc
rore radicat [illegible] fructus et virtutes. Ista autem ille habent nigredinem

de mandragora

vox [illegible].

i cortice · et albedinem in medulla · sic anime electe deformitatem pretendunt exterius
et albedine innocentie retinent in mente · Cant · j · [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] abscondit [illegible] et albedinem [illegible] · [illegible] manifestam in [illegible]
folia mandragore circa radicem [illegible] sunt lata · alba et plana · sic vita omnium electorum pre
cipue prelatorum debent esse alba · i · casta et pura sic sunt eloquia domini · que sunt eloquia
casta sicut argentum examinatum ‖‖‖ lata et dilatata per caritatem · pla
na et plena per mansuetudinem et benignitatem · [illegible] [illegible] dulce multipli
cat · Eccl · xliij · [illegible] eloquium tuum dulce [illegible] vox tua dulcis · ‖‖‖ vox
fructus · nam poma mandragore magnitudine [illegible] et odorifera · et visu valde pulchra [illegible]
i · electi sicut poma mandragore · et [illegible] bonorum opera que aliorum corda alli
ciunt et attrahunt ad sui imitationem · ut dicere possint · curremus in odore unguen
torum tuorum · [illegible] · odor [illegible] [illegible] · ij · Cor · ij · Christi bo
nus odor · Gen · xxvij · Ecce odor filii mei sicut odor agri pleni · i · mandragoris
[illegible] ‖‖‖ vox [illegible] · nam mandragora [illegible] est medicinalis · habet · v ·
[illegible] [illegible] respondit · [illegible] Dyascorides · [illegible] et tumore
[illegible] [illegible] remedium est · sic electorum humilitas tumore superbie
[illegible] · Job · xl · [illegible] excellentium colla propria virtute calcavit · Job · xl
[illegible] [illegible] et respiciens omnem arrogantem humilia ‖‖‖ virtute habet ar
doris refrigerativa · nam radix eius cum aceto [illegible] erisipilam · [illegible] actum [illegible]
tingitur et ex [illegible] ardore [illegible] exstinguitur et [illegible] in temperamentum [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] ad perditionem devorans · Job · xxx · [illegible] xxx [illegible]
[illegible] [illegible] · hunc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] boni · [illegible]
[illegible] ad [illegible] · Eccl · xliij · [illegible] [illegible] ab ardore humilem efficiet
eum ‖‖‖ virtute habet doloris capitis mitigativam · nam oleum mandragore contra
dolorem capitis est [illegible] medicina · Dolor capitis est [illegible] mentis · Eccl ·
xxv · omnis plaga est tristitia cordis · Eccl · xxxviij · tristitia cordis flectit [illegible]
[illegible] est de gallo · [illegible] [illegible] est in gallo [illegible] [illegible] caput · Job [illegible]
nimia tristitia absorbeatur · dicit [illegible] illud · Ier · iiij · caput meum doleo [illegible] · sed oleum
mandragore · i · pietatis et compassio sanctorum mitigat et delinit in tristibus dolorem
istum · ij · Cor · ij · consolemini huiusmodi ne habundantiori tristitia absorbeatur · [illegible]
[illegible] consolamini pusillanimes [illegible] et Eccl · [illegible] ne desis plorantibus in consolatione ‖‖‖
virtute habet soporiferam et soporis provocativa · tam forte · n · soporem adducit · quod ille
qui inciditur vel uritur · lesionem non sentit · sic tranquille pacis [illegible] [illegible]
[illegible] cordis quiete [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] soporem
[illegible] · [illegible] minores [illegible] molestias quam ab aliis [illegible] [illegible] · hanc
[illegible] [illegible] glosa [illegible] [illegible] [illegible] Eccl · v · dulcis est sopnus homini laboranti
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] · [illegible] dormivit Iacob qui vidit dominum innixum scale · Gen ·
xxviij · [illegible] [illegible] pacie [illegible] [illegible] [illegible] · [illegible] est pacie [illegible]
[illegible] dedit dilectis suis [illegible] ‖‖‖ [illegible] habet [illegible] [illegible] [illegible] · nam
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] · [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
dentes [illegible] vel [illegible] · Eccl · x · [illegible] si mordeat serpens in occulto

sic quod dicitur Ioel i. et Apoc. ix. dentes eius dentes leonis. talibus morsibus resistit mi-
nistris. Psalmus detrahentem secreto proximo suo et cetera. Proverbiorum iiii. remove a te os pravum et de-
[illegible] serpentes igniti quibus morsi sunt filii Israel. Non evasit morsus eorum
venenosos nisi qui serpentem in palo erectum intuebantur. Numeri xxi. quia cum male-
dicerent [illegible] non ingrediebatur eorum [illegible] quod dicitur in Psalmo persequitur indigentem de-
trahebant [illegible] et orabam. VIIII. Statura hic fecunditatem disponit in
maturitatem ad fetus concipiendum. et ideo a filiabus [illegible] appetitur. ut patet in
Ezechiele [illegible] xx. steriles et steriles sunt pigri desides et accidiosi. qui ab omni bono
vel desistunt vel tepescunt. Ecclesiastici vi. ne acedieris in vinculis eius sed in toto corde
tuo accede ad illam et cetera. Stultus piger complicat manus suas et laborabit [illegible] exedit
carnes ad ostium. [illegible] est sue sterilitatis. hanc sterilitatem viri iusti auferunt et
ut concipiant spiritum salutis [illegible] et inducitur ut non sit in eis sterilis demum
[illegible] sicut oves tonse [illegible] in gregibus suis et cetera. velut oves que as-
cenderunt de lavacro omnes gemellis fetibus et sterilis non est in eis. Cant. vi. VIIII [illegible]
[illegible] articulos calide sanativa. dolorem in articulorum sanat et nocivi
humores ad articulos descendentes mitigat et desiccat. [illegible]
[illegible] patiuntur cupidi et avari qui articuli [illegible] sunt contracti. quod eorum ma-
nus nunquam ad pauperes extenduntur. [illegible] opum [illegible] quidem
et mandragoras [illegible] dictis ad amorem pietatis inducunt. et sic a peste
avaricie liberantur. Proverbiorum ultimo. manum suam aperuit inopi et palmas suas exten-
dit ad pauperes. Ecclesiastici v. ne sit manus extenta et cetera. Ecce [illegible]
mandragore [illegible] [illegible] per quas viri sancti [illegible] designantur. Omnia
omnia poma. q.d. [illegible] ad [illegible] in [illegible] ad [illegible]
te [illegible] qui fructus omnis est [illegible] qui poma nova. quod ad [illegible] novum testi-
[illegible] gratia domino [illegible] per poma vetera [illegible] sub lege designantur. [illegible]
poma nova et vetera [illegible] testamenti vocat [illegible] vel precepta. [illegible]
[illegible] et [illegible] vel [illegible] et [illegible]. [illegible] vocat poma
[illegible] que [illegible] in locis pluribus de pomis sunt [illegible]. [illegible] sunt poma arbo-
ris et [illegible] de quibus dicitur [illegible].

viii. c. Quis det te michi fratrem meum. [illegible] viii. c. incipit tertia pars totalis libri in qua
[illegible] de efficacia amoris [illegible] a principio libri [illegible] usque ad lo-
cum istum. Dicit ergo. Quis michi det. [illegible] ostendit sponsa sua [illegible] dilecti [illegible] suam
[illegible] putantes quoad [illegible] in quo [illegible] ponit [illegible] ostendit quare
eum debemus tam ardenti desiderio appetere. [illegible] sponse necessitatem
[illegible] ipsi sponsi [illegible] in [illegible]. Quis det [illegible]
det [illegible] te fratrem meum. [illegible] tertium [illegible] sugentem ubera mea
[illegible] se [illegible] ex se ad [illegible] cognoscendum sponsum [illegible]
noscent [illegible] dubitando dicit. Quis michi. q.d. ex me non possum te
cognoscere. [illegible] nisi tu [illegible] cognoscere [illegible] te cognoscere [illegible]
vita eterna [illegible] Io. xvii. et [illegible] viii. qui invenit me inveniet vitam et
hauriet salutem a domino. Quis michi det [illegible] dedisti michi [illegible] que te [illegible]

meam assumendo. Item non potero ad tuam noticiam peruenire. Et ideo opto non pro-
phetam non angelum non presbiterum non theologum sed teipsum dulcem et inef-
[illegible] oculorum meorum [illegible] quia tu lux mundi es. illuminas omnem hominem venien-
tem in hunc mundum. Io. i. viii. Sine te esse hoc est tenebris permanere. Ysa. lx. Surge
illuminare Ierusalem. Et cetera. IIIIII Des teipsum in ducem mee peregrinacionis ut me du-
cas per semitas eternitatis. Ysa. lv. Ecce testem dedi eum ducem et pre-
ceptorem gentibus. IIIIII Des te ipsum in doctorem ut me instruas quia tu es ma-
gister ueritatis. Ioel. ii. Dedit uobis doctorem iusticie et descendere faciet ad uos
ymbrem serotinum et matutinum. sicut a principio. Et Io. xiii. Vos uocatis me ma-
gistrum et dominum. Et cetera. IIIIII Des te ipsum in pastorem ut me reficias quia tu
es panis uite. Et cetera. Io. vi. Eze. xxxiiii. Suscitabo super eas pastorem unum
et ipse pascet eas et erit eis in pastorem. Quis autem sit iste pastor idem dicit. Ego pascam
eas in [illegible]. Ibidem dicit dominus. Ipse enim deus pastor est qui seipsum dedit in pastorem. Io. x.
bonus pastor animam suam dat pro ouibus suis. Osee. xi. Declinaui ad eum ut ues-
ceretur. IIIIII Des teipsum in precium mee redempcionis ut tu qui [illegible] solus
sis redemptor. Ysa. xlix. Ego dominus saluans te redemptor tuus fortis Iacob.
Et redempcionem misit dominus populo suo. IIIIII Des te ipsum in premium mee remu-
neracionis. Gen. xv. Domine deus quid dabis michi. Et respondit deus idest. Meipsum dabo tibi
quia ego sum protector tuus et merces tua magna nimis. Ioh. xiiii. Et diligam eum et
manifestabo ei meipsum. fratrem meum. Hec dona [illegible] quod in signum
familiaritatis dilectionis. Frater noster est effectus ut sic [illegible] que dicitur coheredes autem
Christi. quia et hic filium nobis dedit in fratrem. nos in heredes et filios adoptauit. Io.
[illegible] Et ideo annunciabo nomen tuum fratribus meis. Et in hoc uult dicere fratribus meis
[illegible] filius solum sicut ex parte patris secundum creacionem. immo et fiet nec
[illegible] per regeneracionem. Sicut enim dei filius sine corrupcione natus est ex uirgi-
ne intacta et carne. sic nos filii dei efficimur et renascimur ex ecclesia matre incorrup-
ta per fidem et matre. Et ideo dicitur. Suggentem ubera matris mee. Nam in signum ueritatis nature
quam de uirgine assumpsit ubera eius suxit. Luc. xi. Beatus uenter qui te portauit et cetera. Quia enim
omnium electorum primogenitus. sic sunt omnes filii patris non per simplicem creacionem. sed per naturam
in uirgine assumpcionem. Ecci. xxiiii. Ego mater pulchre dilectionis. Et cetera. Vere pulchre dilectionis
fuit mater. quia filium suum diligere est summa pulcritudo. Sicut diligere mundum
et ea que sunt in mundo est summa turpitudo. Secundum enim est [illegible] quia mundum plus dili-
git quam uirginis filium cuius pulcritudinem sol et luna mirantur. Io. de ecce. xiii. Qui
tangit picem coinquinabitur ab ea. Ecclesie et fuit agnicionis quia ab ipsa uelut
a fonte diriuati sunt riuuli fidei spei et amoris. Per illa [illegible] quod nobeu [illegible]
[illegible] Sponsa suum fratrem suxisse ubera sue matris. Et ideo non intellectum
[illegible] abstrahat ab amore carnali. quia quem uocauit sponsum et dilectum hic uocat
fratrem. per hoc insinuans se mutare de amore spirituali et pudico. omnia que scribun-
tur in hoc libro. scilicet pudicus amor ad fratrem conuenit esse et sororem. Vel ma-
trem uocat hic sponsa synagogam que est mater ecclesie quantum ad originem. quia salus ex
iudeis est. Ioh. iiii. Ad Gal. i. Cum autem placuit ei qui me segregauit ex utero matris

mee et vocavit per gratiam suam. Hec prius ubera possunt dici precepta que [illegible]
et littere occidentis continebat lac parvulorum dicens spiritualis intellectus [illegible]
vel hec ubera que sugere cepit illa que lex [illegible] se clausa continebat spiritualiter
complevit et spiritualiter [illegible] complenda docuit. Qui non sugit ubera lac
quod intus est extrahit et [illegible] producit. Vel ubera possunt dici doctores et ma-
gistri legis quorum doctrinam sugere voluit velut lac de ubere. ipse sedens
in medio doctorum de hiis que ad intellectum legis pertinebant interrogavit illos
et respondit. Luc. ii. c. Ut inveniam te. Habetis suam expressit affectio-
nem. hic ponit affectionis effectum. scilicet non tantum optavit ut scilicet inveniret
ipsum et hoc per gratiam ut scilicet per hoc agnosceret gratiam [illegible] et ut fidem eius
ea inveniret gratiam familiaritatis et associationis unde dicit deosculer te et ut per
hanc cognitionem et associationem liberaret ab obprobrio ceterarum et oblocu-
tionum loquentium. Et iam nemo me despiciat. dicit glosa quis mihi det ut inveniam te so-
lum id est ut per fidem te cognoscam et ad [illegible] notitiam perveniam. Solo
dicit te solum quia solus carnem assumpsit filius non pater non spiritus sanctus. Foras quia
numquam aliquis potuit te videre in natura sua [illegible] ubi ipsum ab-
[illegible] in natura non [illegible] quia deum numquam videre potuerunt aliquo oculo nisi
et in [illegible] creatura. sed deum oculo spirituali. Exo. xxxiii. Non videbit me homo
et vivet. Joh. i. Deum nemo vidit umquam. sed solus filius factus est foras in
[illegible] in susceptione hominis ut ab homine agnosceretur. Unde videbunt omnes fi-
nes terre salutare dei nostri. ysa. lii. Videbunt gentes iustum tuum et cuncti
reges inclitum te. Et luc. ii. Viderunt oculi mei salutare tuum. Desiderat videre
eum foras non in intimum patris absconditum. non in littera legis clausum. non solum in
hac angustia [illegible] sed eterne [illegible] in spirituali intelligentia
revelatum usque ad fines orbis. in fide gratie dilatatum. [illegible]
hoc super omnia desiderat sponsa. omnia sancta videre in speculo oculo contemplationis
in presenti et oculo aperte visionis in futuro. quia quamdiu [illegible] [illegible]
de [illegible] possunt [illegible] revelata. quia posuit tenebras latibulum suum. i
cor. xiii. Videmus nunc in speculo et enigmate. Solum sine turba phantasmatum quia non in
nube et turba malarum cogitationum et affectuum. Job. xxxviii. [illegible]
me. Et deosculer te hic apponit gratiam familiaris associationis
ut scilicet remota caligine ceterarum non solum videat per fidem verum quia copule-
tur per amorem. et hoc in osculo notum est in labiorum contactu et spiritu. sic
quidem [illegible] osculetur me osculo oris sui. Sed quod dicit deosculer insinuat vehe-
mentem amoris desiderium ut que complectitur intellectum et affectum et exteriorum
sensuum ut non sit in homine [illegible] copule affectare. Et iam nemo me despi-
ciat. [illegible] quod sponsa desiderat agnoscere ipsum ut liberet ab obprobrio ceterarum
et absconditum. [illegible] synagoga abiecta et despecta tamquam ceca. quia obprobrium
[illegible] et despecto [illegible]. sed ablato velamine de cordibus eorum per
fidem redibit ad pristinam gratiam et honorem. tunc [illegible]
[illegible] dabit et gratia. Ideo v. Baruch iiii. sic fiunt [illegible] ut circumcis

ad quos decies tamen tamen contenderes requirerenis eum et ideo sequitur apprehendam
te. id est cum apprehendero meis fidelitatis exercitiis et apprehendam tue
fidei veritatem. nec solum desiderat sponsa apprehendere sponsum propter proprium
commodum immo propter alienum. id est non solitaria pervenit allocuare alios. unde et
ducam in domum meam. id est publice predicabo eius fidem in illam que a me et a
matris mee incredulitatis abiecta sunt ad illos qui sunt in domo matris me
e. id est ad incredulos nunc reducerem. abyssus abyssum invocat. curtina
curtinam trahit. apostolus ut per meam non doctrinam introducam eos in cognitionem
legis ut scrutantes scripturas ex lege cognoscant te esse dominum legis. dominus
namque est et sabbati. luce vi. ibi ii. ostendit autem fructum istius doctrine. quia quanto
plus laborat quis pro illuminatione aliorum tanto plus meretur illuminari a domino
et erudiri. unde sequitur. ibi docebis me. id est tuam cognitionem in me augebis
talentum non domino creditum meretur multiplicari. doctrina namque gratia est sicut
lux sui diffusiva et ideo non est sub modio ponenda sed super candelabrum
ut luceat qui in domo sunt videant lucem. Sequitur et dabo tibi poculum. istud
vocat fidem illorum qui finaliter convertendi sunt. quod poculum dicitur sed ex vino
compunctionis. quod potasti nos vino compunctionis. condito cum melle devotionis
et cum aromatibus bone opinionis. ideo sequitur. v. bibite amici inebriamini dilec
tissime devotionis et inebriamini vinum vino mixto cum aromatibus bone opinionis
et subditur. mustum malorum granatorum meorum. per mala granata intelliguntur mar
tyres sicut sunt in pluribus locis dictum est. In musto autem est maior fervor et ebrietas
quam in vino. per acetum enim peni tristitiam et igneum. unde in musto significatur angustia mar
tirum que sic ex intimitate deprimere et eorum pacientia que nota in calore elevare.
non quod in angustia et afflictione sanctorum delectatur deus sed in eorum devotione et pacientia iocunditate
talis musto repleti sunt apostoli actuum ii. Sequitur leva eius sub capite meo et dextera
illius amplexabitur me. Adiuro vos filie ierusalem ne suscitetis eam donec ipsa velit
de quo dictum satis est. Sequitur. que est ista que ascendit. Hec est principalis littera in intro
ducit gaudium et admirationem innuisse ecce de conversione tam subita et admi
rabili synagoge. admiranda est non dicit severitas qui iusto iudicio gratia gratie illa
perdidit sic flagellata. Sed admiranda est dicit bonitas qui eandem gratiam per gratiam sic ho
norat se ponit sed tamen que tamen sponsa in tanta conveniunt ad invicem. primum est summa
tis relaxatio. unde ascendit de deserto. secundum est cum donorum et karismatum spiritualium
in influxus. unde deliciis affluens. Tertium est dignitatis et honoris quam sequitur similiter
sponsus ostenderet. unde innixa super dilectum. quia sicut quondam filii israel liberati de ser
vitute egyptiorum ascenderent per desertum ad terram promissionis. post tribulationes et
vel labores ad quietem pervenerunt ubi in terris dicitur honoribus et deliciis afflu
xerunt. et terram lacte et melle manantem in fine receperunt. Sic ad litteram intel
ligitur quod synagoga que in temporalibus et spiritualibus sub iugo servitutis captiva est
tenebitur et oppressa. tandem conversa ad penitentiam et visitata per gratiam de servitu
te legis cum littera occidit mortificans ad spiritualem intellectum qui vivificat
et ascendit et ubi deliciis gratie evangelice habundans et effluens a fide innixa.

q̄ est ista q̄ as

cum speciali adhesione ulnis suis non recedet. Et hec quidem: Que est ista, que per legis pondus sub iugo servitutis fuit tam despecta, nunc autem tam honorabilis per gratiam libertatis ascendit de deserto, id est de infidelitate ad fidei virtutem, de abiectione ad familiaritatem, de servitute ad libertatem. Deliciis affluens, que scilicet afflicta fuit sub iugo legis et pre dolore servitutis gemebat, nunc spiritualibus deliciis affluere non cessat, tanquam pre amore et gaudio de sponsi presentia. Et quasi nunc tanquam familiaris et amica super dilectum familiariter est innixa toto in corde affectionis super eum recumbit, qui super ascensum in celo edificavit. Amos ix. Qui omne gaudium suum humilis [illegible] misericordie reponebatur. [illegible] xv. Et hec fuit eius principatus super humerum eius. Ysaie ix. Potest etiam aliud exponi de beata virgine, cuius gloria hic describitur ad eius laudem [illegible] spiritum eius in mirabilem ascensum in assumptione ipsius ad mirandum [illegible] dicitur: Que est ista tam spectabilis et admirabilis etc. [illegible] hec est tria que ab angelis in hoc libro proposita. Prima namque pertinet ad originem et singularem [illegible] que egrediebatur virga de radice Iesse. Ysaie xi. Et ad hoc refertur quod dicitur supra: Que est ista que ascendit sicut virgula fumi. Secundum [illegible] Balaam: Orietur stella ex Iacob etc. [illegible] virga humilis etc. Secunda quo refertur ad eius gratiam singularem quam ad filium dei concipiendum [illegible] lumine radiis [illegible] filium in se recipiens sole et luna pulchrior et electa. Et ad hoc refertur supra capitulo vi: Que est ista que progreditur etc. Tercia [illegible] refertur ad eius gloriosam assumptionem, cum deposito honere mortalitatis ad filium suum delicias in anima et in corpore [illegible] assumpta fuit, ubi tot deliciis affluit [illegible] ex fonte uno [illegible] gratie et glorie effluere [illegible] fontem illum parvulum qui crevit in fluvium magnum [illegible] abundantem [illegible] et solem [illegible] Hester xiiii. Considerandum quod in hiis [illegible]. Primo ab omni bonorum affluentia, nam in ipsa omne bonum [illegible] deliciis in presenti affluebat. Sunt enim delicie carnales, et ille penitus [illegible] venenum sunt fugiende, de quibus i ad Thimotheum v: Vidua in deliciis vivens mortua est. [illegible] quanto aliquis deliciis plus affluit in presenti seculo, tanto maioribus miseriis affluet in futuro. Apocalypsis xviii: Quantum glorificavit se et in deliciis fuit, tantum date ei tormentum et luctum. Et Michee i: Decalvare et tondere super filios deliciarum. In hiis deliciis non fuit. Secunde sunt delicie temporales, et hee communiter sunt pretermittende, de quibus Ecclesiastes ii: Feci mihi delicias filiorum hominum, crateras scilicet et ciphos et urceolos ad vina fundenda etc. Primas delicias tanquam venenum virgo beata fugit, secundas non omnino sed temperate; plus in temporalibus miseriis et penis affluebat quam deliciis [illegible] vidit [illegible] et filio suo et filio adherebat. Tercie sunt delicie sacramentales, quibus assidue se fuit [illegible] inestimabiles, id est delicie spirituales in singulis sacramentis continentur, precipue in sacramento altaris, ubi est ille panis vivus qui de celo descendit. Iohannes vi. Ille angelicus [illegible] pascitur [illegible] ille saginatus omni bonorum plenitudine [illegible] Luce xv: Vitulus saginatus [illegible] Genesis xviii [illegible] immolatur. Et ideo ille panis non est aridus et penuriosus, non fastidiosus, sed est pinguis et deliciosus. Genesis xlix: Aser pinguis panis eius et prebebit delicias regibus. [illegible] panem [illegible] omnem suavitatem et saporis iocunditatem [illegible]

delicie in

ecque
qu

rogentibus. alius non capit eum alieni decor. si licet eadem huius qui tabernaculo corporis delectantur. ad hec prov. xix. non decent stultum delicie nec servum dominari principibus.

¶ Sunt delicie virtutes et sancte orationes et bonis operibus [illegible] decus [illegible]. ysa. li. ponam desertum delicias, gaudium [illegible] actio invenietur in eo et vox laudis. Talibus deliciis affluunt soli boni. sicut dicitur iob. xxii. super omnipotentem deliciis affluens et elevabis ad eum faciem tuam, rogabis eum et exaudiet te.

¶ Sunt delicie intellectuales scilicet delicie sapientie in quibus delectatur intellectus sicut in virtutibus [illegible] affectus. de qua dicit sapientia prov. viii. delicie mee esse cum filiis hominum. et prov. xxix. erudi filium tuum et prebebit delicias anime tue. Qui istis deliciis affluit hic est prov. iii. beatus homo qui invenit sapientiam et affluit prudentia.

¶ Sunt delicie singulares que consistunt in contemplatione. unde anima contemplativa que continue deliciis [illegible] fugit [illegible] corporis passiones superat, talis contemplationis deliciis sentit per delicias et teneritudinem corporis sui ferre non sufficiens [illegible] cellulis [illegible] alia vestes per humum defluentes a brachiis colligebat. Sanctam animam delicatam que per contemplationem ad celestem regem est ingressura duabus indiget puellis sive ancillis. Prima est contemptus omnium mundanorum qui omnia tollit ab affectu obstacula et superflua que impediunt mentem a spectatione celestium. Secunda est ardor et appetitus celestium gaudiorum cum per hanc sublevatur et [illegible] in contemplatione. Hee due maxime expediunt ad celestem regem ipse enim per contemplationem ingressura. Hee adducentur virgines post eam. ps. Et [illegible] in gloria delicata omnibus affluens [illegible] gloria [illegible] ad delicias ultimas. que sunt eternales de quibus dicitur speciosa facta es et in deliciis tuis sancta dei genitrix. Et de hiis dicitur [illegible]. Hee delicie consistunt in [illegible] visione et completa dilectione et sempiterna fruitione. de quibus ysa. ult. letamini cum ierusalem omnes qui diligitis eam ut repleamini [illegible] deliciis affluatis [illegible] eius quod est triplex [illegible] dilectum sub [illegible] nota ei familiaritas dignitas et potestas. Solent enim [illegible] alii [illegible] alii propter familiaritatem ut amici, alii propter dignitatem sicut domini, alii propter necessitatem sicut debiles [illegible] familiaritatis [illegible] quia nulla ipsa [illegible] specialior [illegible] familiariorum [illegible] quiescens [illegible] filio sicut et ipse filius collo[illegible] scala est [illegible] deo [illegible] illa domino familiaris est [illegible].

¶ Secundo nota eius dignitatem quia [illegible] eam maximam et dignissimam altissimus reputaret neque [illegible] super se [illegible] collocaret. [illegible] solent [illegible] domino meo [illegible] ostendit [illegible] filii [illegible] auctoritatis [illegible] filio et ei [illegible] domina [illegible].

¶ Tertio hoc ostendit eius [illegible] decet [illegible] domus [illegible] talis basi vel fundamento [illegible] pro nobis [illegible] assumendo [illegible] est effectus [illegible] gendo in gloria est firmata decens erat ut ille qui par est patri [illegible] naturam [illegible] hominem est sublimatus ut illa matrem a qua [illegible].

procedat ad ordia peccate et non secundum improbitatem. hest. xv. exiuit rex
metuens et metuens festinus exiuit de solio suo et sustentabat eam ulnis
suis donec rediret ad se. hiis verbis blandiebatur ei dicens. ego sum frater et
sponsus noli timere hic et nobile fundamentum cum beata virgine quia non super
terrene non super mundum non super demonem fundamentum suum collocare. Sed non miseri
cordie non super dilectum sed super baculum arundineum i. mundana cupiditate. de
quibus ysa. xxxvi. confidens super baculum arundineum [illegible] non super petram
lineam i. super carnis voluptate que fragilis est et non sustinet tenentes
vel innitentes. quam si ignorabat dominus et cetera et innititur super petre et cetera. Job. viii. quia
vento huic fundamento [illegible] non super ventum i. super mundana vanitate. sic i
nititur sibi qui pascit ventum et sequitur mundana sed osee. [illegible] effraym pascit ventum. la
nascet et mendacium homines multiplicat et cetera. sed sic virgo maria est innixa sed super
dilectum ubi ita est firmitas et stabilitas et permanet ut ait Aug. sub
arbore malo suscitavi te. i. in crucis ligno suscitavi te dormientem
in peccato. sed quam ad hoc manus in cruce extendit ad sponsam ut ipsam a sopore
culpe et pene suscitaret tamen valde et cum lacrimis clamauit. ut dor
mientes apud inferos suscitaret. quia ad istum clamorem petre scisse
sunt et monumenta aperta sunt et multorum corpora surrexerunt. et vere
dicitur crux domini malus sive palma propter fructum et efficaciam dominice
passionis que fuit suscitationis nostre causa effectiva. nam sicut fructus ar
boris hominem interfecit sic fructus crucis i. merita dominice mortis re
demptionis nos redemit et sic humana natura per lignum in adam vulnerata est et
perdita ita est per lignum crucis in christo consolata reparata. et ideo sequitur
ibi corrupta est mater tua i. eua que mater est omnium quo ad originem et
genitrix quoad corruptionis transfusionem ad filios qui ex ipsa generantur.
et ideo dicit ecclesiam tam ex gentibus quam ex iudeis in fide christi finaliter aggregan
dam et ad finalem sui dilectionem qua in tantum nos dilexit quod mori in lig
no crucis non timuit. ut nos amore concepta per lignum suscitaret. et
mortem nostram moriendo destrueret. et cetera. viii. c. ubi sequitur. pone me ut
signaculum super cor tuum. sicut dicit [illegible] libro in quo introducit sponsum
sponsam i. christe ecclesiam suam animam ad amoris sui delicias inuitari. has
delicias non sequitur illi qui ad tempus conditur et tempus recedit. sic
sodales et amici mense et fortune qui tempore necessitatis non permanent
ecce. Mi. est amicus mense et non permanebit [illegible] ad dilectionis continuitatem et plenitu
dinem in amore [illegible] carnis continua in nobismetipsis et
[illegible] precipit hic ut secretum amoris in precordiis mentis et celebri memoria
et ut passionis sue beneficium a memoria non labatur. Sed est hic sensus. sicut te
posui in corde meo et ipsum in latere meo. ita tu me debes pro amore
et memoria quasi sigillum in corde tuo. et sicut te descripsi et sigilla
ui in pedum et manuum vulneribus. ita amore quo homines ita me debes ex
primere in bonis operibus. ii. cor. iiii. mortificationem domini ihesu in corpore nostro circumferentes

ad Gal. ult. stigmata domini ihesu xpisti in corpore meo porto. quia sicut cera ignea
mollis est et tenax et frigida sigillo imprimitur figura sigilli in ipsa relinquitur et
sigillo conveniunt. et quanto fortius imprimitur, tanto fortius sigillo consignatur.
tanquam cera ignea est mens humana frigida per castitatem, mollis per dulcedinem, per be-
nignitatem tenax per constantiam et firmitatem, odorifera per bone fame et opi-
nionis redolentiam et tunc tenetur hoc signaculo divini amoris stabili-
ter firmatur et ipsa difformem similitudinem in se invicem representant et volu-
ntate sua voluntate divine conveniunt in omnibus et [illegible]. unde quedam [illegible]
fixa in corde per fidem et amoris memoriam retinet. et [illegible] exempla
que reliquit [illegible] per virtutes imitatur. Qui signat xpm in brachio et in corde tenet.
Exo. xiii. erit quasi signum in manu tua etc. [illegible] sic signate ut [illegible]
cum quasi [illegible] possit displicere. Item iiii. fons signatus ortus conclusus. Job
ix. qui claudit stellas sub signaculo. [illegible] signaculi [illegible]
[illegible] per sapientiam et [illegible] Eze. xxviii. tu signaculum dei similitudinis ple-
nus sapientia et [illegible] in claudendo sermones signavit [illegible]
[illegible] signaculo ipsa erat. Ioh. vi. hunc deus pater signavit [illegible]
per caritatem et hoc in effectu sicut ad Ephe. i. in quo credentes signati estis
[illegible] promissionis [illegible] figura [illegible] ymago [illegible] expressa [illegible]
nobis [illegible] signatum est super nos lumen vultus tui domine [illegible] per iudicia
[illegible] [illegible] septem signaculis [illegible] expressa. Apo. vi. cum aperu-
isset unum ex sigillis exiuit albus equus et qui sedebat super eum habebat ar-
cum et data est ei corona etc. sedens super equum album [illegible] sigillan-
[illegible] coronatus qui [illegible] vincens [illegible]
[illegible] signaculo [illegible] et exiuit. Item iiii. fons signatus etc. Eccli. xx-
viii. [illegible] signacula [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] signacula [illegible] cordis corporis [illegible] ex
[illegible] [illegible] per humilitatem. [illegible] humilitas
nos humiliando deo configurat sicut dicitur ad phil. [illegible] corpus humilitatis
nostre configuratum corpori [illegible]. Job xxxviii. [illegible] signaculum et [illegible]
[illegible] quia ex [illegible] se humiliat [illegible] signa-
culum [illegible] figurata [illegible] filio [illegible]
[illegible] quanto humiliorem et despectiorem [illegible] exhibet. [illegible]
[illegible] recognoscens originem. [illegible] collatum [illegible]
[illegible] [illegible] in iudeam [illegible] mei. ii. [illegible]
[illegible] per sermonis modestiam. [illegible] per modestiam [illegible] [illegible]. [illegible] legitur
in domino [illegible] expressum velut in sigillo. [illegible] ps. posui ori meo custo-
diam etc. [illegible] accusatus coram preside tacuit. interrogatus ab herode non respo-
ndit. ysa. l. [illegible] non aperuit os suum etc. Eccli. xxii. quis dabit ori meo
custodiam et super labia mea signaculum certum. [illegible] per iustitiam et equitatem
Ro. iiii. accepit abraham signaculum [illegible] fidei [illegible] ad
iustitiam reputatum. istud signaculum [illegible] manifeste est [illegible] ii. pa. ult.

singnasti mare verbo precepti tui et conclusisti abyssum. [illegible] ii. [illegible] ii. [illegible]
di [illegible] [illegible] singnaculum h(oc). Item [illegible] et [illegible]
eze. xx. singnaculum [illegible] [illegible] amor [illegible] h(oc) signaculum si-
[illegible] expletissimum. aggei. ii. In die illa assumam te zorobabel serve
meus et ponam te sicut singnaculum quia elegi te. Istud tamen singnum sub-
clausum usque ad tempus [illegible] ultime passionis quod sigillum dominice
[illegible] fuit reservatum. Job. xiiii. singnasti quasi in sacculo delicta mea
sed curasti iniquitatem meam. Sacculus singnatus est [illegible] dei [illegible] que
in passione fuit aperta undique et dissuta. ps. conscidisti saccum meum
et c. Ex hoc sacculo perforato effluxerunt aromata que sunt omnium
morborum peccatorum [illegible] medicina. Ecce quot modis dominica [illegible] et gl(ori)a
[illegible] nobis [illegible] pro amore nostra [illegible] singnaculi passione [illegible]
[illegible] [illegible] in iudicio dicetur. [illegible] est [illegible] [illegible]. ca. xxi. [illegible]
[illegible] sua moneta in qua super regis ymago est [illegible]. [illegible]
ad dei ymaginem [illegible]. gen. i. et ecc. xvii. hanc monete [illegible]
deus in iudicio. quia si invenerit eam falsificatam et aliquid [illegible] [illegible]
de falsariis faciet. [illegible] est [illegible] [illegible] per adulterium metalli [illegible]
tione. [illegible] per passionem. [illegible] per ymaginem [illegible] [illegible] [illegible] sicut
faciunt ypocrite et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] que videntur fidei [illegible]
[illegible] secundum [illegible] de [illegible] [illegible] argentum tuum versum est
in scoriam. [illegible] et [illegible] debitum pondus per negligentiam et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] est minus [illegible]
[illegible] ymaginem [illegible] et deformat per superadditionem [illegible]
[illegible]. sicut faciunt peccatores. A peccato [illegible] similitudinem [illegible]
in bestiale. sicut dicitur in ps. [illegible] facies peccatores [illegible] [illegible]
velut pecora irrationabilia in hiis que noverunt corrumpuntur. et ii. pet. ii. ve-
lut irrationabilia pecora in captionem et perniciem et c. Nec [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] auferunt ut deforment. [illegible] pone me ut sig(naculum) su(per) cor
tuum. in corde tuo ut retineas meam ymaginem in te et usu cognoscendi
et similitudinem in te diligendi. et hoc [illegible] per essentiam operandi. et [illegible]
dilectionis exhibito est operis. [illegible] pone me super brachium tuum. quia [illegible]
[illegible] esse ex dilectione dei in bonis operibus [illegible]. et omnia que facimus
ei [illegible]. et ut nobis [illegible]. ut [illegible] aliquid [illegible]
[illegible] cum omnia [illegible] dicamus servi inutiles sumus. [illegible] ysa. xxvi.
omnia opera nostra operatus es in nobis domine. [illegible] et [illegible] [illegible] singnaculum
cordis cum signaculo operis exteriorum unum non sufficit sine alio. quia
ambo [illegible] et [illegible] debent [illegible] [illegible] [illegible]
exo. xii. [illegible] nobis [illegible] in singnum [illegible] super [illegible] poste
[illegible] [illegible] [illegible] singnanda [illegible] per dilectionem [illegible] per operationem [illegible]
[illegible] [illegible] amore in [illegible] operis [illegible]. [illegible] dicens quia fortis
ut mors dilectio. Item amoris eterni [illegible] irrevocabile. sicut [illegible]

pro honore vel timore dei. sic non absorbebit vel dissimulat quin perficiat in sua operacione. quia non timet mortem duriciam vel gladii vel famis violenciam. Ro. viii. Certus sum quia neque mors neque vita neque gladius etc. Secundo sequitur dura est sicut infernus emulacio. ¶ quia amoris preceptum est illuminabile unde dicitur lampades eius lampades ignis. per precepta dei lucidum illuminans oculos ¶ est inflammabile quia non solum illuminat immo et inflammat affectum et ideo sequitur atque flammarum. Ps. qui facis ministros tuos flammam ignis. Item In flamma tum est cor meum etc. et Ysa. viii. erunt sicut flamma. et Ps. eloquium domini inflammavit eos. ¶ mandatum amoris est inextinguibile quia nulla potestas vel potuit adnichilari tribulacione vel adversitate. unde sequitur. aque multe non potuerunt extinguere caritatem. immo tanto plus proficit quanto maior persecucio invalescit. sicut dicitur ii. machab. i. quod invenerunt sacerdotes in aqua crassam quam hauriences effuderunt super sacrificia et accensus est ignis ita quod omnes mirarentur vehementer. quia igitur testatur ecclesia potissime in cordibus iustorum divina dileccio roborat. ¶ est donum amoris inseparabile quia omnem sic inseparabilem precellit. aurum et argentum et omnem lapidem preciosum. Iob. xxviii. non dabitur pro ea aurum etc. unde sequitur. si dederit homo omnem substanciam suam. volens quod ostendere ~~veri~~ amoris virtutem. unde et sit in parabolis dicitur. fortis est ut mors dileccio. quia sicut mors omnia vincit et a nullo vincitur. sic amor vincit omnia et a nullo superatur. unde dicit aug. quod nichil est forti vincere hunc amancie. hec non sola est que vincit invincibilem et ideo hec dei incarnacione inclinavit quia ad mortem. mortem autem crucis ad phi. ii. unde sicut mors separat animam a corpore sic anima christi morientis in cruce ex dileccionis violencia a corpore extitit. preterea mors facit divorcium et dividit inter patrem et filium inter fratrem et amicum. sic amor similiter fortitudine mulieris que facit relinquere patrem et matrem. gen. ii. et ii. eidem iii. hic patrem suum delinquit a quo emittitur cum etc. Item mors inter fratres dividit ¶ mors omnia preterita perducit in oblivionem. sicut dicitur Isa. ii. nec habebit memoriam priorum. sic amor caritatis omnium preteritorum facit oblivisci ad phi. iii. Item obliviscere populum tuum et domum patris tui. eidem iiii. omnem mentem cum tua iocunditate etc. ¶ mors compages corporis et omnem nexus dissolvit et omnem fortitudinem corporis consumit. sicut dicitur in iob. xviii. consumit brachia eius primogenita mors. Sic vere dei amor omne fedus et quacionem cum demone cum mundo cum carne dissipat penitus et dissolvit ad heb. x. et iiii. penetrabilior omni gladio ancipiti etc. ¶ sentencia mortis est irrevocabilis. ulterius non potest. nemo mortis sentenciam revocare vel impedire. sicut ideo dicitur hic. quod dura est sicut infernus emulacio. quia sicut infernus nullis cruciatibus mitigatur sic virtus amoris per aliquas corporis molestias nullatenus enervatur. unde nam dei dileccio omnia facit sustinere dura. propter verba labiorum tuorum ego custodivi. ii. mach. vii. cum amore possem liberari diros corporis sustineo dolores. secundum animam vero propter amorem tuum liber

ardent͛ ꝑ ꝓximo 7 ē ꝓ a ꝑ emulo ꝑ dilectōis exercuere. sic. i. cor. x. emulor
uos dī emulacōe ꝛc̄. 7 hoc ad distinctum illi͛ emulacōis q̄ ē inuidia. de q̄ i. co.
xiij. caritas n̄ emulat͛ ꝛc̄. 7 qr caritas n̄ sufficit ꝓpriū subiectū imo se extend
ad alienū. io d̄r lampades ei͛. ita caritas ardens i ꝓprio subiecto. nitit͛ sub
iectum i ꝓximo ꝑ ꝓtio. sic io hic ꝓparat͛ igni. Dr̄ a igneis caritas ꝑ plimas
ꝑ locū 7 situ hit sublimiorē. 7 io d̄r a dionisio q̄ excels͛. qr pondē carē
sublime petit. Sic 7 caritas a pondē suo ꝑ sursum sinu leuigat
7 locū deo uiciniorē q̄ uendicat. ecc. xxiiij. ē altissimus karo. ūn 7 sera
phy interpretat͛ incēdens. qr ē ordo sr̄ior int̄ anglos. 7 ꝑ inflamacōem
amoris deo uicinior ordinat͛. ¶ Sicut elementa natura hit puriorem
7 subtiliorē 7 io d̄r clar͛. q̄ caritati quenit. q̄ nullam pcti pcti admi
xtionē admittit imo puritate sua pcti rubiginem exurit. sap. vii. va
por ē uirtutis dei 7 emanacio quedā sincera 7 [illegible] inc ls

labe de celo ꝓdigia 7 uapore fumi ¶ i sua cēntia 7 ꝯcauit͛ si. i illa
ꝑ lucidus. Caritas. n. cū sit ignis si relucet i exterior opacōe. sta ig
q̄ agit. caritas ē bona opacio int̄ d̄r ꝓ ꝑ dilectōis exhibicio ē ops. Se
q̄ quāto m̄ ē purior tanto ignis ē lucidior. Sic q̄nto opa sua sūt puora tanto
reis plus relucet pcto ordinata. io de pcepto caritatis sup̄ inne ē. Prep
tū do lucidū illuminās o. gn̄. xxij. ecce ignis 7 ligna ꝛc̄. ¶ qr ins
sabilis. ē. n. i insaciabili sim sīc infinita. sicut d̄r ecc. xxxiij. i ligna
silue sic ignis exardescet. Sic 7 caritas q̄ nuq̄ excidit. ē. ei sunt metu
excedit. n. se i aliquo ꝓxi dilcōem. i extendit ꝑ sua ordinacōem ad laicum dex
trorsum 7 sinistrorsum amicos 7 inimicos. extendit se i longū inmise
rendo. iste ē ignis de q̄ leuit. i. igneis i altari meo sp ardebit ꝛc̄.
q̄ mitte no po. ex. a. Q̄ g̃ ingnē caritatis i finere hr̄. sū mensura dili
gēdi. sic d̄r b̄s mod͛ diligi ē diligere eū sine modo. Se poterit. Sed i amore mod
n̄ hr̄ ille modū ¶ qr motius. oīa. n. mouet 7 ab alio nō mouet. ꝯh
quenit carit͛. qr alias uirtutes mouet 7 excitat ut unaq; motū suū
eliciat 7 ad actū ꝓducat. io d̄r sap. iiij. de spū caritatis q̄ ē mobilis. uno
blas n. sūt ad oē opus bon. i illis uō feruet ignis caritatis. sc. xx. fuit
ē i cor meo q. igneis estuas 7 i ꝑo. gcaluit cor meū i͛ me. ¶ qr
ē diffusiuus ꝑꝓ n. motu diffundit se i oīa q̄ apprehendit. Sic caritas
oibz quenit 7 se diffundit. ro. v. caritas di diffusa ē. q̃ i labuit 7. i. ioh. y.
qui uiderit fratrem suū necessitatem hītē 7 clauserit uiscera sua ꝛc̄. ¶ qr oīa
ē renouatiuus. q̄. n. hyemali frigore tēruerant inali calore renas
cunt 7 uigorē 7 uirorē sp̄em i se recipiunt. ꝓ. emitte spm 7 ea. crea
bunt 7 renouabis faciem terre ꝛc̄. ꝓ. spm rectū innoua i uisceribus meis ¶ q
diuisor ē discretiū. siue distinctiuus. Caritas. n. ē q̄ carit͛. q̄ filij lucis a
filijs tenebrā distinguūt͛. ꝓ. singulare ē sic nos kmi. iul ē d. ioh. xiij. in
hoc cognoscent oēs qr discipli mei estis ꝛc̄. ¶ qr ē apphendens ñ uisibus
in ferro. n. ardorē apphendit 7 sua uirtute sursum releuat 7 ca.

app̄hendit sursū reducere. ip̄ fumꝯ car̄ illumīat̄. flāma siquidē humana ab hiis
inferiorib; rapi. ab hiis aūt ad sup̄na diligenda ⁊ appetenda sursū ducit. io d̄. Ju
dic̄. xiii. cū ascendisset flāma ignis de altari. ascendit pit̄ angelus ī fla
ma ī celū. Angelus ī uir spūale ⁊ angelicū sign̄. cū flāma car̄. ab hiis
uisibilib; ad inuisibilia. a carnalib; rapit ⁊ eleuat. acute uocat. nam
ip̄a intime cuncta penetrat ⁊ h' caritati cōgruit. q̄ uniq; celū igniti ad int'iora
cōmitatis ptingit. So d̄. č. iiii. Vulnasti cor meū soror mea. Jo sp̄e sapiētiū
caritatis dr̄ ee subtilis ⁊ acutus. Sap. vii. cōponitur mariam ī q̄ incedo
agit ī summi gūit. sic uerisq; caritatis. ignis ī se unit ac ī celeste ī ini
gūit. ī cibus incor uibiguis gūmit. eccl. xlv. surrexit helyas q̄ ig
nis ⁊ sermo eī ⁊c̄. q̄ sic̄ ad gūmendo generem sua cōplenit ī se
ipsū redit. sic caritas ī hoīe efficit. ut sic̄ egressus sunt p bonam op
acōem. ītm ī se redit p deuocōem sp̄e ⁊ supnor cōteplocēm. eccl.
flectit ad aq̄lonē ⁊c̄. ⁊ eze. i. rote ī q̄b; erant sp̄e uite ibant ⁊ re
uertebant. iste ignis nō ē extinguendꝰ. s; ī lampadib; cordiū electoꝝ
studiosius nutriendus. Dn̄i ā electoꝝ mētes. lampades. q̄ clare. p gr̄e
puritate gerunt p humilitate. ardentes p zelū iusticie. sine eq̄tate. oleū
cōtinētes p cōpassionē ⁊ pietate. lucentes p sanctitate uite. In loco eminē
ti pendentes. q̄ sp suspense ad eterna. De hiis lampadib;. ecc. xxv. acce
perunt oleū ī uasis cū lampadib; ⁊c̄. Et Job. xii. lampas cōtēpta ⁊c̄.
⁊ ysa. lxii. iustus eius ut lampas accendatur. eze. i. aspectus eoꝝ q. ar
dentis lampadarū. lampades ẽ sunt corda electoꝝ. ī q̄b; feruor dilectōis cōtinē
⁊ flāma sine lux p bona opacōem cōdit exultent. Sc̄ ut. luc. xii. luc̄ne
ardentes ī manib; uris. Vere aūt sunt ardentes tales caritatis lampades
nā tanto feruore sp̄e sci accendunt. q̄ semel accense nulli cōblōū in tepto
nis testu ut fluuii extinguunt. Vn̄ sc̄. aq̄ multe n̄ potuerūt extigere carita
tē. p aq̄s multitudinem ⁊ fluuioꝝ ī petu. signat multitudo teptōnū
⁊ fortis impulsio tribloniū supplercōeni. mē q̄s nō deficit radicat
amor. imo p̄ficit ⁊ inualescit. nā caritas omnia sustinet. oīa suffert
i. cor. xiii. Ro. ix. q̄s nos separabit a car̄ x̄. ⁊ ysa. xliii. cū trāsieris
p aquas tecū ero ⁊c̄. ecc. vii. flant uenti ⁊c̄. Sc̄q; tanta ē uirtus car̄
q̄ potenter resistit oīb; obstaclis gr̄e ⁊ salutis. io ē spabilis. Vn̄ sc̄. si de
dit ho. om̄ ~~substanciam~~ ⁊c̄. tā p excellens ē bonū caritatis. q̄ siq; p ea
amitterit nichil putatur. cōparatōe illi boni tantabilis q̄ exinde cōpatur. ista
caritas ille thesaurus absconditus ī agro q̄ cū inuenit ho uadit ⁊ uendit
oīa sua ⁊ cōparat eū. ecc. xiii. p̄ii. ult. cōsiderauit agrū ⁊c̄. Sapie. vii. di
uicias n̄ ee dixi ⁊c̄. p̄u. iii. p̄ciosior ē cunctis opib; ⁊c̄. p. desiderabilia
sup aurū ⁊c̄. q. n̄ despicient eam. q̄ ut glo. n̄ inundat amor t'renoꝝ mox
uilescit uī labencium possessio oīum t'renoꝝ. Vn̄ sci apli oīb; dimissis
n̄ nichil sunt p̄didisse. imo oīa arbitrati sunt ut stercora. ut xp̄m s̄ possent
adq̄rere p amorē. Sc̄. soror mea puula ē. cōmitata car̄. ostendit q̄ p ipam

peruenit ad hedificandam mentem preparacionem ad quam alii soli pertinet qui sponsi et
consortes et sorores. Et sicut illa que supra vocatur sponsa hic sorore notatur. Sicut illa
caro Christi est ut ille qui erat deus per unitatem fieret frater ut per graciam et suis
coheredibus conferret vitam sempiternam. Sic sponsus ad suos sodales digressus
sermonem, suam sponsam id est ecclesiam ut aliam nuncupat hic sororem quam dicit
esse paruulam quia non adultam. quia in fine temporum sub ultima persecucione anti
christi recedent ab ecclesia que tunc videbitur esse parua. Et sicut deus humana hic digni
tate et sua ostendit humilitate qui illam aliquando vocat sororem propter here
ditatis futuram participacionem. Hec tamen soror est paruula sub antichristo et al
loquenda quia veniet talis tempestas qua mouebuntur et electi. Verumptamen
ecclesia non deficiet quia tot flagella que diuina virtute velut muro
solidissimo roborabit et multis graciarum donis velut propugnaculis arge
nteis decorabit. Et hoc est quod dicit. Soror nostra id est ecclesia que per caritatem et fidem
soror est electorum. paruula vel sua reputacione vel et personarum libertate et
tunc non habebit ubera quia pauci erunt vel nulli qui audebunt perfecte
fidem vel predicare publice verbum dei. Ubera id est doctores singulis sicut
sepe multociens dictum est. Unde ne maiores desides sint et pigri ab
ammonicione ad suos commilitones loquitur dicens: Quid faciemus sorori
nostre tempore antichristi. que alloquenda est in tempore examinanda et probanda non
dum id est introducenda hic probanda et in presenti alloquenda id est instruen
da et corrigenda per verba vel flagella. Sicut vi. per multa flagella erudi
eris Ierusalem et cetera. Ecclesia ad interrogacionem in persona sodalium respondet: quo
tiens per flagella probabitur et alloquetur hec iuuencula in fide solida atque fir
ma in virtutibus perficietur. Unde dicit: Si murus est id est quasi solida est et fortis sicut
murus secundum interpretacionem sic exponentes et solidis. Et sic edificemus id est edificabimus
super eum propugnacula id est superaddemus singularia gracie dona quibus pulcrior
efficietur. Apocalipsis xxi. structura ex lapide eius muri eius ex lapide iaspide
et Tobie xiii. omnis circuitus murorum eius ex lapide mundo. Sed dicitur murus
propter altitudinem fidei longitudinem spei et latitudinem caritatis. Sicut in Apocalipsi xxi
dicitur tanta est altitudo eius quanta longitudo. Hic murus tot habet propug
nacula quot virtutes quot dona. Ysaia liiii. ponam iaspidem propugnacula
tua et cetera. De hiis propugnaculis dicitur Canticorum iiii. collum tuum sicut turris Dauid
et cetera. Sed hec propugnacula non sunt lutea per carnis immundiciam. non ferrea per
obstinacionem malicie. non erea per inanem iactanciam. non plumbea vel
stagnea per apparenciam falsam iusticie. Sed argentea per sciencie puritatem
et eloquencie sonoritatem. Sed non et obediencie ductilitatem et pacis firmitatem
Sicut dicitur est iii. columpnas fecit argenteas et cetera. Si hostium est. Apertum hostium
vocatur hic ecclesia. Hostium unde per ecclesiam venitur per hostium id est portam ad introitum
patrie celestis. Genesis xxviii. non est hic aliud nisi domus dei et porta
celi et cetera. Per hoc hostium intratur in celestia Regum iii. vi. et Ezechielis xli. celaturam

in hostio templi cherubin et species palmarum, id est celature valde eminentes. Hec et significantur per illas celaturas que sunt per tabulas cedrinas de quibus dicitur compingamus, id est coniungamus tabulis cedrinis. Per quas significantur virtuosi et perfecti qui velut tabule dolate sunt: plani per benignitatem, lati per caritatem, tenues per paupertatem, recti per iusticiam et equitatem, incisi, id est in excellentie, geminati per humilitatem, compaginati vel compaginati per concordiam et unitatem. De his tabulis dicitur Exo. xxvi. Facies tabulas stantes de lignis sethim etc. Ligna sethim nec igne comburuntur nec aqua putredine consumuntur. Sic isti sancti viri sunt qui non comburuntur in igne adversitatis sicut rubus qui ardebat et non comburebatur. Qui sic cum in infirmitatis pondere persecutionis opprimuntur et non deficiunt. ii. Cor. xii. Libenter gloriabor in infirmitatibus meis. Nec computrescunt in aquis prosperitatis sicut computruit lumbare Ieremie xiii. [illegible] xiii. longitudo x cubitorum singularum propter decalogum in observatione x preceptorum et longitudo duorum cubitorum ad perfectionem caritatis refertur, cubitus vero dimidius ad semiplenam dei cognitionem. Ex parte enim cognoscimus etc. i. Cor. xiii. Sponsa audiens sponsum sub conditione propugnacula se promisisse, ita dumtaxat si sit murus, asserit sponsum promissionem celeriter impleri. Dicit se esse murum, unde dicit: Ego murus, id est fortis firma et inexpugnabilis sicut murus. Sic i. dedi te in civitatem etc. Et ubera mea, id est doctores lacte doctrine infirmos nutrientes vel reficientes, sunt sicut turris doctrine vel et excellentie alios excedentes. Unde autem habeat sponsa tantam fortitudinem et dignitatem ostendit dicens: Ex quo facta sum coram eo quasi pacem reperiens, q.d. quasi sum murus inexpugnabilis et inexpugnabilis sicut turris non ex me sed ex sponso meo etc. Prius enim mea natura sum reconciliata que primo per offensam culpe fueram ab eo elongata. Pacificata enim est ecclesia in sanguine Christi. Ysa. lvii. Creavi fructum labiorum pacem his qui sunt longe et his qui sunt prope. Quid autem ex ista pace sit consecuta subiungit cum dicit. Ysa. v. in dubio revelante vinea domini sabaoth est ecclesia. Que vinea non tamen continet vineam vel genere uvarum sed intelligit multitudinem fidelium. Et hoc est quod dicit: Vinea pace quod dixi, id est per pacem in Christo reperta. Vinea que habet populos facta fuit pacifico, id est Christo, id est qui est pax nostra. Hanc vineam dei filius verus pacificus in suo sanguine acquisivit et acquisitam tradidit angelis et prelatis ad custodiendum, et ideo subdit: Tradidit eam custodibus. S. ii. Posui custodem etc. Et Eccl. xii. Commovebuntur custodes domus. Et ysa. lxii. Super muros tuos etc. Vir affert mille argenteos pro fructu illius, q.d. istius vinee fructum plus diligit quilibet virtuosus quam aurum vel argentum sive quevis alia preciosa. Hic enim fructus est in vinea eterna in qua latet illa margarita pro qua vir evangelicus vadit et vendit omnia que habet et emit eam. Mt. xiii. Sed ne videatur ita totam suam vineam tradidisse custodibus quod ipsi curam personaliter non haberet, subdit: Vinea mea coram me est, q.d. vineam custodibus tradidi

et tamen eam non deseruit. sed eam servatori et meliori custodie per gratiam sic
vinitorem custodit vineam. Prov. xv. In omni loco oculi domini contemplantur bo-
nos et malos. Sap. iiii. gratia dei et cetera. Sequitur quod deus per se regat illam vine-
am tamen ad ipsius custodiam meliorem dedit custodiam. Unde sponsus vine-
am alloquens dicit. Mille tui pacifici tui. Isti pacifici sunt sancti ange-
li ecclesie custodie deputati. quorum multitudo a millenario comprehenditur
secundum rationem ordinem perfectionis qui tangitur septem. et ducenti his qui custo-
diunt fructus eius. Nomine ducentorum intelliguntur numerus prelatorum. et
duplex fructus seu gemina merces debetur. duplex enim premium pre-
tium qui lucrantur sibi et proximum tenet. Illam sicut dicit apostolus. Qui bene presunt
duplici honore digni sunt. maxime qui laborant in verbo et doctrina.
sed doctoribus cum aurea aureola repromittitur. Sequitur. Que habitas in ortis. In ortis
habitare est in virtutum et honorum operum viretis et more eorum resplendere. Omnia enim
temporalia que hic amantur arescunt iterum et deficiunt. Sed manet sicut illa
cum et cetera. In ortis quidem habitant boni activi qui in fructuosis operibus exercen-
tantur. Sunt et contemplativi qui mente in ecclesia paradysi gaudia spiritualia
bona celestis patrie contemplantur. Illi ergo qui sic in ortis habitant amici
auscultant. Amici sunt omnes electi et predestinati ad vitam qui in ecclesia spon-
se contendentes sponsa desiderant audire vocem sponse. Joh. v. amicus
sponsi stat et audit et gaudet propter audit vocem eius et cetera. et non horret spon-
sam ut gratia recepta aliis communicet que in otio contemplationis didicit
aliis predicet. Unde sequitur. Fac me audire vocem tuam. quasi diceret. ita devote do-
ceas. ita perfecte predices ut vox tue predicationis digna sit meis auri-
bus intimari. Et est sensus istius versiculi. quasi si diceret. Ita vivas
ut doceas. ut quod voce et opere ceteris ut dicas dignum sit a me exau-
diri. et in his que petis pro te et que amica et petit pro te. Illa amica id est sancta ani-
ma et multorum anime que cum deo sunt. et pro fratribus orant et auscultant te id est opera
tua in annuntiatione. et pro te iugiter interpellant. quorum auscultare
est hominibus quos amant bona optare. sicut dicitur Tob. xii. quando orabas
cum lacrimis et cetera. et ii. Mach. ult. Hic est fratrum amator et cetera. Sed illud quere
supra c. ii. sonet vox tua et cetera. Sequitur. Fuge dilecte mi. Hec est vox spon-
se desiderantis divine maiestatis incomprehensibilitatem huius sermo se. dicit fuge.
id est fugies quia cum tu sis incomprehensibilis omnem meum intellectum precedis et
affectum fugies et transcendes. quia quanto altiora de divinitate apprehendi-
mus tanto pauciora nos posse apprehendere experimur. Prov. Altiora te
ne quesieris. Sicut acies oculi quanto plus in solis radio sui rotam figitur
tanto plus hebetatur et ab actu videndi impeditur. Sed ne intelligitur ex
toto velle sponsum discedere et sic ad illam ulterius non redire. dicit assimi-
lare capree et cetera. quia huiusmodi alia et similia ad montes interdum rapim sal-
tant et ascendant. descendere tamen quod valles solent. Sic optat
sponsa ut si quem fugiat sponsum transcendere affectum et intellectum hominis

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch
Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

et excessu contemplationis descendat vel per gratiam compunctionis. cum dico. exultans super montes aromatum. i. cum in montibus figas pedes singulari more capre. declina ad valles. Montes aromatum dicuntur positi sublimes ordines angelorum, de quibus d. xliiii. montes et colles cantabunt coram deo laudes etc. Item montes in circuitu eius etc. Dicuntur autem angeli montes propter sue sublimitate. nam montium cacumina celo sunt propinquiora quam cetera plana. sic angelice creature per condicionem nature ceteris existunt sublimiores et pro donorum influentia et gratiarum susceptione deo sunt propinquiores. Unde ait. d. sponsus saliens in montibus etc. per altitudines montium ipse q. ¶ pro copiosiore gratie illuminatione. sicut enim illuminantur montes quam valles. sic angeli a prime summum. ad precedit omne datum optimum et omne donum perfectum [illegible] illuminant. Ps. Illuminans tu mirabiliter etc. Io ex sole fulgente in clypeos aureos legitur montes splenduisse. i. Mach. vi. ¶ pro ipsorum in gratia et gloria confirmatione. Solidiores enim et compactiores sunt montes quam colles et hii boni angeli confirmati in quibus immutabilis permanentia gratie et glorie persistit. Za. vi. ecce montes erei. ysa. xl. stillabunt ipso de etc. ¶ pro gratie suscepte transfusione. a montibus enim effluunt rivuli et fontes quibus inferiora irrigantur. Sic supermundani spiritus gratiarum influentiam quam a deo recipiunt ad inferiores angelos et homines transfundunt. Ps. rigans montes de superioribus etc. ysa. xli. aperiam in supinis montibus flumina etc. Ps. inter medium montium pertransibunt aque. deut. viii. de montibus erumpunt flumina. hii quoque sunt montes in quibus tot aromata sunt quot gratie singulares. nam in monte seraphyn superhabundat aromata ferventissime caritatis. In monte cherubin aromata apertissime cognitionis et veritatis. In monte thronorum aromata iusticie et equitatis et ita de aliis. Inter hec aromata patet hynnulus i. christus dei filius. In talibus montibus saliit. cum ordinibus angelorum sue sapientie delicias montes fecit. d. apostolus ad ephe. iii. ut innotescat principatibus et potestatibus etc. ¶ Ut per montes aromatum intelligantur mentes contemplativorum quibus comparantur montibus pro eminentia speculationis. Abraham extendit tabernaculum in montibus. Gn. xii. et Num. xiiii. ascendit in montes etc. ¶ pro frequentia spiritualis consolationis. nam in montibus citius oriuntur dulciores quam in vallibus. sic contemplativi pro amore solis iusticie magis et dulcedinis spiritualis quam amplius [illegible] plent et [illegible] ut in die illa stillabunt montes dul. etc. ¶ pro vehementiam devotionis. nam cum montes mane calore solis tanguntur exalationes generant et vapores. ex quibus fiunt pluvie et nubes. Sic contemplativi calore solis superni perfusi vaporant fumum devotissime orationis et velocius in pluviam fletus et lacrimarum. Ps. qui tangit montes et fu. etc. Io d. exo. quod descendisset in igne super montem synai totus mons fumigabat. ¶ pro redolentiam sancte conversationis. nam super montes est aer liberior et species aromatice et medicinales. hec aromata sunt spiritualia gaudia contemplacionis [illegible] hymnidicus [illegible] me filia [illegible] montes [illegible] [illegible] ad montem mirre et ad collem thuris [illegible] aromatum [illegible] expositum diligencius

Expliciunt Canticum Canticorum. Capitulum primum.

·i· Osculetur me osculo oris sui quia meliora sunt ubera tua vino fragrancia unguentis optimis. Oleum effusum nomen tuum ideo adolescentule dilexerunt te. Trahe me post te curremus in odorem unguentorum tuorum. Introduxit me rex in cellaria sua. Exultabimus et letabimur in te memores uberum tuorum super vinum. Recti diligunt te. Nigra sum sed formosa filie ierusalem sicut tabernacula cedar sicut pelles salomonis. Nolite me considerare quod fusca sim quia decoloravit me sol. Filii matris mee pugnaverunt contra me posuerunt me custodem in vineis. Vineam meam non custodivi. Indica michi quem diligit anima mea ubi pascas ubi cubes in meridie ne vagari incipiam post greges sodalium tuorum. Si ignoras te o pulcherrima inter mulieres egredere et abi post vestigia gregum tuorum et pasce edos tuos iuxta tabernacula pastorum. Equitatui meo in curribus pharaonis assimilavi te amica mea. Pulchre sunt gene tue sicut turturis collum tuum sicut monilia. Murenulas aureas faciemus tibi vermiculatas argento. Cum esset rex in accubitu suo nardus mea dedit odorem suum. Fasciculus mirre dilectus meus michi in vineis engaddi. Ecce tu pulchra es amica mea ecce tu pulchra oculi tui columbarum. Ecce tu pulcher es dilecte mi et decorus. Lectulus noster floridus. Tigna domorum nostrarum cedrina laquearia nostra cypressina.

Capitulum ·ii·

·ii Ego flos campi et lilium convallium. Sicut lilium inter spinas sic amica mea inter filias. Sicut malum inter ligna silvarum sic dilectus meus inter filios. Sub umbra illius quem desideraveram sedi et fructus eius dulcis gutturi meo. Introduxit me rex in cellam vinariam. Ordinavit in me caritatem. Fulcite me floribus stipate me malis quia amore langueo. Leva eius sub capite meo et dextera eius amplexabitur me. Adiuro vos filie ierusalem per capreas cervosque camporum ne suscitetis neque evigilare faciatis dilectam donec ipsa velit. Vox dilecti mei ecce iste venit saliens in montibus transiliens colles. Similis est dilectus meus capree hinnuloque cervorum. En ipse stat post parietem nostrum respiciens per fenestras prospiciens per cancellos. En dilectus meus loquitur michi. Surge propera amica mea columba mea formosa mea et veni. Iam enim hyemps transiit imber abiit et recessit. Flores apparuerunt in terra nostra tempus putacionis advenit. Vox turturis audita est in terra nostra. Ficus protulit grossos suos vinee florentes dederunt odorem suum. Surge propera amica mea speciosa mea et veni columba mea in foraminibus petre in caverna macerie. Ostende michi faciem tuam. Sonet vox tua in auribus meis. Vox enim tua dulcis et facies tua decora. Capite nobis vulpes parvulas que demoliuntur vineas nam vinea nostra floruit. Dilectus meus michi et ego illi qui pascitur inter lilia donec aspiret dies et inclinentur umbre. Revertere similis esto dilecte mi capree hinnuloque cervorum super montes bethel. Capitulum iii

·iii· In lectulo meo per noctes quesivi quem diligit anima mea quesivi illum et non inveni surgam et circuibo ciuitatem per uicos et plateas queram quem diligit anima mea. quesiui illum et non inueni. Inuenerunt me uigiles qui custodiunt ciuitatem. Num quem diligit anima mea uidistis? Paululum cum pertransissem eos inueni quem diligit anima mea. tenui eum nec dimittam donec introducam illum in domum matris mee et in cubiculum genitricis mee. Adiuro uos filie ierusalem per capreas ceruosque camporum ne suscitetis neque euigilare faciatis dilectam meam donec ipsa uelit.

d' assumpcione

Que est ista que ascendit per desertum sicut uirgula fumi ex aromatibus mirre et thuris et uniuersi pulueris pigmentarii. En lectulum salomonis lx fortes ambiunt ex fortissimis israel qui sunt omnes tenentes gladios et ad bella doctissimi. Uniuscuiusque ensis super femur suum propter timores nocturnos. Ferculum fecit sibi rex salomon de lignis libani. columpnas eius fecit argenteas. reclinatorium aureum ascensum purpureum. media caritate constrauit propter filias ierusalem. Egredimini et uidete filie syon regem salomonem in dyademate quo coronauit illum mater sua in die desponsationis illius et in die letitie cordis eius.

Cap. iiij.

iiij.

Quam pulchra es amica mea quam pulchra es. oculi tui columbarum absque eo quod intrinsecus latet. capilli tui sicut greges caprarum que ascenderunt de monte galaath. dentes tui sicut greges tonsarum que ascenderunt de lauacro omnes gemellis fetibus et sterilis non est inter eas. Sicut uitta coccinea labia tua. et eloquium tuum dulce. Sicut fragmentum mali punici ita gene tue absque eo quod intrinsecus latet. Sicut turris dauid collum tuum que edificata est cum propugnaculis. mille clipei pendent ex ea. omnis armatura fortium. Duo ubera tua sicut duo hynnuli capree gemelli qui pascuntur in liliis donec aspiret dies et inclinentur umbre. Uadam ad montem mirre et ad collem thuris. Tota pulchra es amica mea et macula non est in te. Ueni de libano sponsa mea ueni de libano ueni coronaberis. de capite amana. de uertice sanir et hermon. de cubilibus leonum de montibus pardorum. Uulnerasti cor meum soror mea sponsa. uulnerasti cor meum in uno oculorum tuorum et in uno crine colli tui. Quam pulchre sunt mamme tue soror mea sponsa. pulchriora sunt ubera tua uino. et odor unguentorum tuorum super omnia aromata. Fauus distillans labia tua sponsa. mel et lac sub lingua tua. et odor uestimentorum tuorum sicut odor thuris. Ortus conclusus soror mea sponsa. ortus conclusus fons signatus. Emissiones tue paradise malorum punicorum cum pomorum fructibus. cypri cum nardo. nardus et crocus fistula et cynamomum cum uniuersis lignis libani. mirra et aloe cum omnibus primis unguentis. fons ortorum puteus aquarum uiuentium que fluunt impetu de libano. Surge aquilo et ueni auster. perfla ortum meum et fluent aromata illius.

Cap. v.

v.

Ueniat dilectus meus in ortum suum ut comedat fructus pomorum suorum. Ueni in ortum meum soror mea sponsa. messui mirram meam cum aromatibus meis. comedi fauum cum melle meo. bibi uinum meum cum lacte meo. comedite ~~[illegible]~~ amici mei et inebriamini karissimi. Ego dormio et cor meum uigilat. Uox dilecti mei pulsantis. Aperi mihi soror mea amica mea columba mea immaculata mea. quia caput meum plenum est rore et cincinni capitis mei guttis noctium. Expoliaui me tunica mea. quomodo

119 v

induar illa? Lavi pedes meos quomodo inquinabo illos? Dilectus meus misit manum
suam per foramen, et venter meus intremuit ad tactum eius. Surrexi ut aperirem dilecto
meo; manus mee stillaverunt myrram, et digiti mei pleni myrra probatissima.
Pessulum ostii mei aperui dilecto meo; at ille declinaverat atque transierat. Anima mea
liquefacta est ut dilectus locutus est. Quesivi illum et non inveni; vocavi et non respondit mihi.
Invenerunt me custodes qui circueunt civitatem; percusserunt me et vulnera-
verunt me; tulerunt pallium meum custodes murorum. Adiuro vos filie Ierusalem,
si inveneritis dilectum meum, ut annuncietis ei quia amore langueo. Qualis
est dilectus tuus ex dilecto, quia sic adiurasti nos? Dilectus meus candidus et rubicundus, electus
ex milibus. Caput eius aurum optimum; come eius sicut elate palmarum, nigre
quasi corvus. Oculi eius sicut columbe super rivulos aquarum, que lacte sunt lote, et resi-
dent iuxta fluenta plenissima. Gene illius sicut areole aromatum consite
a pigmentariis. Labia eius labia distillancia myrram primam. Manus illius tor-
natiles auree plene iacinctis. Venter eius eburneus distinctus saphiris. Cru-
ra illius columpne marmoree que fundate sunt super bases aureas. Species
eius ut Libani, electus ut cedri. Guttur illius suavissimum, et totus desiderabilis. Talis est di-
lectus meus, et iste est amicus meus, filie Ierusalem. Quo abiit dilectus tuus, o pulcherrima
mulierum? quo declinavit dilectus tuus? et queremus eum. C. vi

vi. Dilectus meus descendit in ortum suum ad areolam aromatum, ut ibi pascatur in
ortis et lilia colligat. Ego dilecto meo, et dilectus meus mihi, qui pascitur inter lilia.
Pulchra es amica mea, suavis et decora sicut Ierusalem, terribilis ut castrorum acies
ordinata. Averte oculos tuos a me, quia ipsi me avolare fecerunt. Capilli tui
sicut grex caprarum que apparuerunt de Galaath. Dentes tui sicut grex ovium que
ascenderunt de lavacro, omnes gemellis fetibus, et sterilis non est in eis. Sicut cortex
mali punici sic gene tue absque occultis tuis. lx sunt regine, et octoginta concubi-
ne, et adolescentularum non est numerus. Una est columba mea, perfecta mea; una est matri
sue, electa genitrici sue. Viderunt eam filie et beatissimam predicaverunt; regine
et concubine laudaverunt eam. Que est ista que progreditur quasi aurora consurgens, pul-
chra ut luna, electa ut sol, terribilis ut castrorum acies ordinata? Descendi in ortum meum
ut viderem poma convallium, et inspicerem si floruisset vinea et germinassent ma-
la punica. Nescivi; anima mea conturbavit me propter quadrigas Aminadab. Re-
vertere, revertere, Sunamitis; revertere, revertere ut intueamur te. C. vii

vii. Quid videbis in Sunamite nisi choros castrorum? Quam pulchri sunt gressus tui in cal-
ciamentis, filia principis. Iunctura feminum tuorum sicut monilia que fabri-
cata sunt manu artificis. Umbilicus tuus crater tornatilis, numquam indigens pocu-
lis. Venter tuus sicut acervus tritici vallatus liliis. Duo ubera tua sicut duo hin-
nuli gemelli capree. Collum tuum sicut turris eburnea. Oculi tui sicut pisci-
ne in Esebon, que sunt in porta filie multitudinis. Nasus tuus sicut turris Li-
bani, que respicit contra Damascum. Caput tuum ut Carmelus, et come capitis
tui sicut purpura regis vincta canalibus. Quam pulchra es et quam decora, caris-
sima, in deliciis. Statura tua assimilata est palme, et ubera tua botris.

dixi. ascendam in palmam et apprehendam fructus eius et erunt ubera tua sicut botri vinee
et odor oris tui sicut odor malorum. Guttur tuum sicut vinum optimum dignum dilecto meo ad
potandum labiisque et dentibus illius ad ruminandum. Ego dilecto meo et ad me con-
versio eius. Veni dilecte mi egrediamur in agrum commoremur in villis mane surgamus
ad vineas videamus si floruit vinea si flores fructus parturiunt si floruerunt
mala punica ibi dabo tibi ubera mea. Mandragore dederunt odorem suum in portis
nostris omnia poma nova et vetera dilecte mi servavi tibi.

· Capitulum · viij ·

.viij.

Quis mihi det te fratrem meum sugentem ubera matris mee. ut inveniam te
solum foris et deosculer te. et iam me nemo despiciat. apprehendam te et
ducam in domum matris mee et in cubiculum genitricis mee. ibi me docebis
et dabo tibi poculum ex vino condito et mustum malorum granatorum meorum. Le-
va eius sub capite meo et dextera illius amplexabitur me. Adiuro vos filie ierusalem
ne suscitetis neque evigilare faciatis dilectam meam donec ipsa velit. Que est ista
que ascendit de deserto deliciis affluens innixa super dilectum meum. Sub arbo-
re malo suscitavi te. ibi corrupta est mater tua. ibi violata est genitrix tua.
Pone me ut signaculum super cor tuum. ut signaculum super brachium tuum quia fortis
est ut mors dilectio. dura sicut infernus emulatio. lampades eius lampades
ignis atque flammarum. aque multe non potuerunt extinguere caritatem. nec flumina
obruent illam. Si dederit homo omnem substantiam domus sue pro dilectione quasi nichil despiciet
eam. Soror nostra parvula et ubera non habet. Quid faciemus sorori nostre in die qua allo-
quenda est. Si murus est edificemus super eum propugnacula argentea. Si osti-
um est. compingamus illud tabulis cedrinis. Ego murus et ubera mea sicut tur-
ris ex quo facta sum coram eo quasi pacem reperiens. Vinea fuit pacifico
in ea que habet populos. tradidit eam custodibus. vir affert pro fructu mille ar-
genteos. Vinea mea coram me est. mille tui pacifici et ducenti his
qui custodiunt fructus eius. Que habitas in ortis amici auscultant te. fac
me audire vocem tuam. fuge ~~dilecte mi~~ dilecte mi. assimulare
capree hinnuloque cervorum super montes aromatum

Omne preciosum vidit oculus eius. Profunda quoque fluviorum scrutatus est et abscondita produxit
in lucem. Job. xxviii. [illegible] est profunditas divine cognicionis. Profunditas in-
vestigabilis fluviorum est investigabilis subtilitas divinorum eloquiorum. Prov. xviii. Aque profunde
verba ex ore viri et torrens redundans fons sapiencie. Gregorius in prologo mora-
lium in Job. Sermo divinus quidam fluvius est planus et altus in quo et agnus
ambulet et elephas natet. [illegible] huius cognicionis. Jer. xvii. Profundum est cor
hominis et inscrutabile, quis cognoscet illud. [illegible] divine passionis que cum profun-
da fuit quod nullus potest ipsum tantam profunditatem penetrare. Tren. i. O vos omnes qui
transitis per viam attendite et videte si est dolor sicut dolor meus. Ps. Infixus sum in limo profundi et cetera.
Ezech. xlvii. Intumuerant aque profunde torrentis quem non potest transvadari.
¶ Unde de profundo cordis salvatoris egressus est fluvius sanguinis in precium nostre
redempcionis et fluvius aque in misterium nostre ablucionis. Ezech. xlvii. Omnis anima vivens
que serpit quocumque venerit torrens vivet. ¶ [illegible] profunditate [illegible] est Iohannes
per sancti spiritus inspiracionem. Ps. Da michi intellectum et scrutabor [illegible]. i. Cor. ii. Spiritus
omnia scrutatur et profunda dei. [illegible] ad eam per spiritum discrecionem. i. Io. iiii. pro-
bate spiritus si ex deo sunt. Et Eccli. xxiiii. Penetrabo omnes inferiores partes terre et inspi-
ciam omnes dormientes et illuminabo omnes sperantes in domino. [illegible] Ecia per-
[illegible] est diligencius cordis per experienciam et sensibilem corporis visionem. Un-
de Io. xix. Unus militum lancea latus eius aperuit et continuo exivit sanguis et aqua et qui
vidit testimonium perhibuit et testimonium eius verum est. ¶ Anselmus [illegible] de fonte quem vi-
dit in rivum et [illegible] latere et [illegible] aque eiusdem essencie vel non. Cum tamen volunt
dici fons et rivus vel lacus, vel rivus fons est sive lacus, vel lacus fons vel rivus
dici fons [illegible] essencia [illegible] pater et filius et spiritus sanctus et tamen pater est filius non se
hec omnia [illegible] [illegible] [illegible] est de [illegible] [illegible]
se non equalem. ¶ [illegible] apposiciones [illegible] [illegible] est de [illegible] [illegible]
communi personali filii a patre. Tercia est de consubstancialitate eiusdem cum patre. Quarta est de
eiusdem ad patrem equalitate et hec quippe fuit necessaria. Contra fuerunt heretici qui [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] asserebant sicut Nestorius [illegible]
dogma [illegible] [illegible] penitus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
filio denegabant dicentes patrem esse filium et filium patrem et [illegible] eundem
[illegible] [illegible] ponentes personas [illegible] confundebant sicut Sabelli-
ani [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sicut Arrius [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in vita [illegible]
¶ [illegible] vita [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] corporis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] omnia. [illegible] prudencia
[illegible] sapiencia [illegible] ad esse omnia [illegible] esse omnia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ex ipso primo fonte deficiente et omnibus [illegible]
tendentes vita [illegible] esse. i. fons sapiencie et cetera. ¶ [illegible] fulgoris radios [illegible]

Erit fons patens domui David et habitantibus Ierusalem in ablucionem peccatoris

121 v

a conscientia infirmi animi oculis sustinere non poterit. nocte fuit ut sol [illegible]
nube mortalitatis [illegible] se moueret et qui quasi obtenebris [illegible]
bris mundi inuisibilis apperet. et hoc est. lux in tenebris lucet. Glo. [illegible]
[illegible] per quamuis errores et desperacionis. De hoc. fiat mane illo ex tenebris et [illegible]
De ea. ysa. lx. omnes qui oues errauerunt unusquisque in uiam suam decli-
nauit et cetera. De cetero. Dan. in ecclesia li. uita mea appropinquauit inferno et circum-
dederunt me tenebre undique et cetera. Venit quod hoc est filius eius lux afflic- xpc uenit
tis conferens liberacionem. errantibus reduccionem. desperantibus consolacionem.
De hoc v. Thess. et nona lux uidetur uita in omni [illegible] in exo. xii. respexit
dominus luce matutina super castra egypciorum. De hoc. cap. xiiii. dum medie
silencium [illegible] o. i. dum in medio erroris [illegible] conculcat et omnes caligo
[illegible] et infidelitatis excecaret oportet [illegible] et cetera. ysa. lx. ecce te-
nebre operient terram et caligo populos. super te autem et cetera. De hoc ysa. ix. habitan-
tibus in regione umbre mortis lux orta est eis. Lux quod in tenebris lucet
[illegible] lux xpc ihc ad[illegible] perfeccionem pacientes et ignorantes
instruit ac reficit deuiantes. insuper consolans desperantes. [illegible]
b cuius hii luminis comprehensibus est seq. et tenebre eam non comprehenderunt tria impediunt lucis comprehensionem.
[illegible] hii luminis omni causa tenebre est. gen. i. tenebre erant super faciem
abyssi. Jer. x. aspexi terram et ecce uacua erat et nichil. Jer. celos et
c non erat lux. Vel tenebre. i. tenebrosi peccatores et mundi. [illegible] nam lu-
cem non receperunt et hoc [illegible] uoluntaria aliud [illegible] auersionem. [illegible] obdura-
cionem. [illegible] obsti. i. peccati multiplicem inte[illegible] [illegible] hoc tria ma[illegible]
impediunt lucis comprehensionem. De hoc [illegible] [illegible] et non [illegible]
De [illegible] [illegible] et cetera. De [illegible] [illegible] oppo [illegible]
ne tinseat ora. Gl. B. [illegible] et redemptor legem q[illegible]
c dignus. forte audiuissem non quia [illegible] [illegible] uisibiliter. De [illegible] aug. aa
[illegible] omnia non exclusus et hoc quia omnia continet. Est omnia inclusus et hoc quia omnia replet
super omnia non elatus et hoc quia omnibus preest. Infra omnia non depressus et hoc quia omnia
sustinet. [illegible] dominus [illegible] et in rebus per [illegible]. [illegible] conciliato et [illegible] potencia
[illegible] gubernando. presencia cognoscendo. per graciam [illegible]. Inhabitacione ut [illegible]
efficacia et operacione ut in sacramentis. missio et significacione ut lingua ig-
neas. per gloriam [illegible] ut [illegible] et [illegible] [illegible]. per cognicionem incapabili
[illegible] habeat. per dileccionem [illegible]. [illegible] per [illegible] maiestatis. [illegible] per [illegible]
ciam [illegible]. In utero uirginis per concepcionem. in mundo per instruccionem
in celo per sessionem ad dexteram dei patris collocacionem. Aug. credere est quod [illegible]
d um. posse credere [illegible] [illegible]. [illegible] filius hominis ut filios hominis
per fidem faceret filios dei. Gl. B. omnium [illegible] amoris [illegible] ut [illegible]
firmiora [illegible] [illegible] gloria [illegible] maret [illegible] maiestas
[illegible] uo [illegible] limo [illegible] quasi [illegible] ut [illegible] [illegible]
maiestas et [illegible] tamen [illegible] et [illegible] sublimitas [illegible] contemplantes
[illegible] quod [illegible] est et nobis [illegible]. [illegible] quod deo [illegible] est et non [illegible]

.iii. Ista unio facta in virginali utero nimirum sine peccati contagio assumpsit ex virgine corpus ipse non carne sed fide non libido preuenit non mens feda non caro accepit. credendo et concipiendo est virginitatis fecunditas. Gratia dei dei filius excellendo ... nobilitate, nobilitate in communi gloriam omnium filiorum adam transcendit. ipse enim splendor glorie et figura maiestatis eius. deus de deo lumen de lumine. genitus a patre ipse coeterna non dimittit. Sicut enim splendor non [illegible] a quo procedit. Si enim coeterna lux esset et eius esset splendoris sui radii qui ut comprehendi possit nubibus esse [illegible] est ut sic comprehenderetur mediante nube claritatis humanitatis. quia nequaquam [illegible] potat permanens in luce divine maiestatis. ysa. Propter syon non tacebo et propter ierusalem non quiescam donec egrediatur ut splendor eius et iustus eius etc. ut splendor scilicet a patre a diebus eternitatis egredientem et [illegible] et velut lampas accensa oriet in tempore [illegible] assumpta humanitate. B. Omnia et ineffabilis gloriositas qua precellit filius dei laus. quia solus filios hominum verum et ordines omnium angelorum |||||| forme elegancia seu pulcritudinis venustate non solum est gloriosus et speciosus pre filiis hominum verum et pre milibus milibus angelorum ecce [illegible] alterum [illegible] pulcritudo eius [illegible] et in visione glorie. Gloriosus quidem fuit in nascendo cum iacuit in presepio et a celestibus sideribus fulgebat in celo. pulcrior quidem et gloriosior apparebat [illegible] sue glorie in transfiguracione apostolis ostendendo cum resplenduit facies eius sicut sol etc. pulcherrimus fuit in resurgendo cum ipsi gloriosam pulcritudinem ad [illegible] tibi laudem [illegible] ysa. Quis est iste qui venit de edom tinctis vestibus de bosra. [illegible] plurimus gloriosus apparuit in ascendendo [illegible] sue virtute ostendendo. ysa. regem in decore suo videbunt [illegible] est pulcherrima veritas et iusticia pulchritudo plenissima bonitas et omnia plenitudo. In nascendo deus maiestatis nostram honorauit infirmitatem. In transfigurando se ostendit future beatitudinis qualitatem. In resurgendo ostendit [illegible] incorrupcionis [illegible]. In postea ostendit se reduxisse ad nostram plenam dignitatem. |||||| In ipsa assumpcione post [illegible] omni [illegible] sua eterna maiestate [illegible] terre et orbe |||||| in ipsa ubi [illegible] misericordias [illegible]. Fons enim gratie et glorie [illegible] sicut [illegible] omnia [illegible] in domo eius. aggei. ii. veniet desideratus etc. |||||| vite [illegible] ysa. xxxv. Gloria libani data est ei. |||||| sapientie [illegible] xiiii Gloria patris est filius sapiens. Io. i. hoc plenum gratie et veritatis. Et de plenitudine eius omnes accepimus. [illegible] qui precedentes [illegible] et subsequentes [illegible] dulcedinem gustauerunt. Precedentes [illegible] fuerunt [illegible] per fidem mediatoris graciam [illegible] gratiam [illegible] sagittis eius officiosis

a

exprimentes graciam aperiens ianue & decime finalis iustificacionis. ad ro. viii.
quis me separabit de caritate [illegible] hec gratia dei per ihesum christum. Zach. ix. tu in
sanguine testamenti tui eduxisti vinctos tuos de lacu [illegible] quod pro nobis exe
lutarie instituit pro omnibus sufficiente efficient[illegible] regulacionis gratiam
[illegible] substulit & [illegible] ianuas electis omnibus reseravit. [illegible] ianua celi a-
perit. Quarto plenitudo ab hac plenitudine per fidem gratiam hauriunt iusti-
ficacionis per quam largiuntur graciam fide iustificacionis. Ro. v. In sanguine iusti-
ficati [illegible] salvi erimus ab ira per ipsum. Quinto [illegible] ab ipso recipien-
tes gratiam [illegible] per ipsum [illegible] expectemus gratiam spei nostre hic
[illegible] videmus in speculo & in enigmate tunc facie ad faciem. [illegible] per
fidem tunc per speciem. i. cor. xiii. Sexto per eum [illegible] precedentes
accepimus [illegible] graciam in [illegible] iii. [illegible] gratiam gratis
ro. iii. iustificati gratis per gratiam ipsius quem proposuit propiciatorem per fidem
in sanguine ipsius ad ostensionem iustitie eius. Nec solum priores & [illegible]
precedentes. sed nos sequentes solum hauriemus cum gaudio de fontibus
salvatoris. unde & subsequentes. nam qui precedebant & qui subsequebantur cla-
mabant osanna &c. luc. xxi. Non solum homines de plenitudine christi ac-
ceperunt. immo & angeli accipere non desistunt. quia si ab ipso non receperunt
gratiam remissionis seu iustificacionis. receperunt tamen a [illegible] graciam confirma-
cionis & reparacionis. Unde apostolus col. iii. sacramentum a seculis absconditum in
[illegible] innotescat principatibus & potestatibus in celestibus. ac multiformis sapien-
tia dei. [illegible] Jeronimus dicit quod in celis angelorum ministerium &c. De [illegible]
visibilis [illegible] angelice per christum [illegible] ad eph. i. [illegible] proposuit deus in eo
& in dispensacione plenitudinis temporum instaurare omnia que in celis
& que in terra sunt &c. & [illegible] sub ipso [illegible]
est [illegible] receperunt angeli sufficientia illuminacionis & gratiam [illegible]
[illegible] assistentes coram
[illegible] omnes de plenitudine eius accepimus [illegible]
ab ipso qui est fons [illegible] plenitudinis [illegible] exit plenitudo. nature. glorie &
gracie. plenitudo que exit ab ipso [illegible] triplici [illegible] completionis. Primo per
complecionem [illegible] naturalium productionem. gen. ii. complevit deus
die vii. &c. Secundo per continuam [illegible] multiplicacionem. quando dixit,
Crescite & multiplicamini super terram. [illegible] domini est terra & plenitudo eius
& [illegible] plenitudo. Tercio per completissimam & perfectissimam
ordinacionem [illegible] fecit deus in [illegible]
[illegible] agentes [illegible] sap. xi. omnia [illegible] in numero & men-
sura & pondere fecisti. Item ab ipso procedit plenitudo gratie. & hoc [illegible]
quo ad [illegible] redempcionem. iustificacionem & finalem glorificacionem. de pleni-
tudine redempcionis dicit ad Gal. iiii. At ubi venit plenitudo tem-
poris misit deus filium suum [illegible] .B.
tam caritate plenum. [illegible] filius pro nobis [illegible]

b

c

B

magis gratuita esse dilectio. non plus impendendo dulcedo quam regem glorie
dominum sabaoth et despectum [illegible] unicum redimendo uelle crucifigi. Quis
umquam audiuit tale aut uidit huic simile. De plenitudine effluentis
gratie quo ad nostram iustificacionem. ad ro. v. ubi abundauit delictum superabundauit gratia. In
ead. ca. v. ut regnet in nobis gratia per iusticiam in uitam eternam. Deus
B. o digna caritas et inestimabilis humilitas uenit dei filius specialiter illu-
tus. ex plenitudine laturus morte turpissima redempturus. ex [illegible] gra-
dilectionis uenit in quo iustificare gratis peccatores et [illegible] exules regem
captiuos [illegible]. De hac plenitudine dicit eccl. xxiiii. transite ad me omnes qui
concupiscitis me et a generacionibus meis implemini. sed de gratia [illegible] qua
plene et finaliter a lapsu custodit penitentes seu innocentes. dicitur in ps. dies
pleni inuenientur in eis. [illegible] de abraham [illegible] est et mortuus est senex et plenus
dierum. et iob [illegible] compleuit dies suos in bono et annos suos in gloria. Tercia
nat et ab ipso christo plenitudo glorie. de qua ysa. lxvi. letamini cum ierusalem et
gaudete cum ea uniuersi ut repleamini ab uberibus consolacionis eius. ut mul-
geatis et deliciis affluatis ab omnimoda gloria eius. et hec plenitudo g[lorie]
[illegible] in celestibus in electorum complecione. apo. vi. sustinete modicum quousque implea-
tur numerus fratrum uestrorum. ysa. ult. ecce ego uenio ut congregem ex omnibus gen-
tibus et linguis omnes fratres uestros ut uideant gloriam meam et cetera. IIII in
omni desideratorum participacione. ysa. vi. plena est omnis terra gloria eius. Intelligitur
[illegible] repleuit plenitudine [illegible] que reple[illegible] terra dominus. [illegible] mari[illegible]
[illegible] plenitudine dilectionis. ysa. lx. tunc uidebis et af-
flues et mirabitur et dilatabitur cor tuum. [illegible] expletur
sione [illegible] delectationis in plenum [illegible] exterior [illegible] aliorum
et aliorum desiderat gustus. saporet alios [illegible] uisus figuras et colores. hic
non saciatur oculus uisu nec auris auditu. sed in patria quilibet [illegible] et in ipso
tamquam in speculo omnia [illegible] sibi saciabitur. [illegible] que uidebimus gloriam dei et de
[illegible] in uita [illegible]. ysa. [illegible] ad oculum uidebunt cum conuerterit dominus syon quam in
[illegible] debit omnis caro salutare dei nostri. ibi gustus noster replebitur ex suaui-
tate [illegible] dulcedo et [illegible] super mel est dulcis [illegible] melliflua
[illegible] sibi
[illegible] saciabitur omnium appetitus. [illegible] qui replet in bonis desiderium tuum. ibi
[illegible] in odore unguentorum ipsius qui erit bonus odor [illegible]
[illegible] ibi et in illa celesti armonia. In illa [illegible] angelorum melodia [illegible]
[illegible] gloriosa [illegible] qua uidebimus in [illegible] electorum [illegible] ad lau-
[illegible] in [illegible] illic [illegible] iob. [illegible]
in leticia et exultacione [illegible] ut laudent. Illic [illegible]
dicens [illegible] me. [illegible] In omnium [illegible]. ysa. ult. sicut
celi noui et terra noua quam ego facio stare coram me [illegible] stabit nomen
uestrum coram me et erit mensis ex mense et cetera. [illegible] omnibus [illegible] festinemus
ingredi ad illam requiem ad locum [illegible] ad pastum [illegible]
[illegible] ubi [illegible] epulemur et [illegible]
[illegible] in [illegible] ierusalem angelicum melos in iubilo [illegible]. [illegible]

d

l

e

f

g

t.

a

De iohe bap et helya

b

in dies ⁊ sollempnis dies· nubila uniuersa discuciens ac depellens· ut cuncta
eius ⁊ seruorum plenitudo solis splendor uerbi ⁊ excitatio tenebrarum depulsio
tota milicie celestis seruum ordinatissima pulcritudo· ubi non sacietas ingerit
fastidium· nichil deficit uel petitum minoratur· De hac plenitudine dicitur eccli·
xxiiii· In plenitudine sanctorum detentio mea· ¶ Deum nemo uidit umquam· et nequaquam
nec archangeli uident eum pleno ⁊ perfecte sicut est· sed non intelligunt aut
et eos de sua non respondentes· sed gloriam solis in excessibus decantantes
sed a cherubin ⁊ sed a seraphin. Augustinus addiscere comprehendit de oraculis di
uinitatis mistica melodiam sermone audire potest· quia plenitudine
sed ⁊ tota gloria eius· quia superiores intelligunt uirtutes· nec aliud quam
unum est opus omnibus laudare deum ¶ Hoc est testimonium iohannis ⁊ c. Prodit ⁊ crebre
iohannis testimonium tociens replicat· quia iohannem maioris opinionis quam
de ipso excellentia apud iudeos fore cognoscebat· Tante enim sancti
tatis fuit iohannes ut quia ⁊ plures ipsum esse messyam in lege promissum opi
narentur· Alii uero propter singularem abstinenciam ⁊ uite solitariam ⁊ liberam re
prehensionem delicti credebant eum esse helyam qui in his commendabilis reperitur· Alii
propter graciam prophetie credebant eum esse unum ex prophetis a mortuis suscitatum·
unde confluebant ad ipsius predicacionem ⁊ ab ipso baptizabantur ¶ Sic assimilatur
helye propter multa· primo propter uictus parcitatem· nam helyas pane subcinericio
⁊ potu aque fuit contentus· In· iii· Regum· xix· ⁊ iohannes non ⁊ pane comedebat
sed tantum mel siluestre ⁊ locustas ut in textu. Secundo propter uestitus asperitatem iiii·
Regum· i· de helya dicitur· Vir pilosus ⁊ zona pellicea accinctus renibus ⁊ de
iohanne dicitur· Mathei iii· erat iohannes uestitus pilis camelorum ⁊ zona pellicea
circa lumbos ⁊ cetera. Tercio propter predicandi [illegible] [illegible] nam sicut mo
dum in toto predicacionis habebat· unde de helya dicitur eccli· xlviii· qui inungis re
ges ad penitenciam ⁊ in uerbo domini continuisti celum· Sic de iohanne dicitur marci· i· fuit
iohannes predicans baptismum penitencie in remissionem peccatorum· Quarto propter
zelum ⁊ reprehensionis seueritatem de helya dicitur· iii· Regum· qui restitit achab
⁊ iezabel· ⁊ splendor propheticis ⁊ in eccli· xlviii· In diebus suis non pertimuit
principem ⁊ potencia non uicit illum homo nec superauit illum uerbum aliquod· Sic de iohanne
quod in facie restitit herodi propter lectum herodiadis ut patet· Quinto propter uite in
nocenciam ⁊ mentis puritatem· unde ut dicit glossa· helyas carne incorrupt
fuit ⁊ iohannes usque in finem permansit· Sic de helya dicitur eccli· qui raptus
est ab hominibus carne sicut adeptus· Sic ⁊ iohannes propter hominum consorcium· usque in
heremo mansit· utrique uitam solitariam deum diligentibus exempli
⁊ cibo positi comederunt· iii· Regum· xix· de helya· Sic Mathei· i· erat iohannes
in deserto predicans ⁊ cetera. Sexto propter officii supprema dignitatem· nam utrique
supremi regis precones sunt preuenientes a deo ordinatus· Sic iohannes primi aduen
tus precursor· luce· i· Tu puer propheta altissimi uocaberis preibis ⁊ cetera.
Secundi aduentus in eternabilis ⁊ irreuocabilis quando antecedet· [illegible]
Mal· Ecce mittam uobis helyam prophetam antequam ueniat dies domini magnus

& horribilis & p̄cinctā pellium amicti ē &c. ps. q° nō in eā helyas poet
q̄ alt' pphā ēuocat. et ad pfectā humilitatis ymitacoēm. p[ro]p[ter] q̄ iohes
se v'. helyam & pphām ēē abnegat. ub sui oīne q̄ uniquiq; de sete
tive habeat manifestat. ¶ Tria sicut sūt ī qbz humana sublimitas
gliat. s. gn̄is nobilitas. vite sc̄titas. scie sublimitas. quoad primū d' iohēs n̄
sit q̄. si fuit q̄ forsan fuiss& nobilis & gn̄osus fuisset potens & diuiciōs
fuisset tūc & daniel & p̄colus. & sic maria scd'm occidentem superbi fuisset
ser d' se nō fuisse xp̄m quoad gn̄is nobilitatē de q̄ multociēs ē gliari b'n
dū. i. macha. ij. glīa ej' stercus & u'mis. hodie extollit' & cras n̄ inuenietur & c̄
De ij. B. o uas imūdicie q̄ intumescis. o pellis morticina q̄ tendis. sanies feti
da q̄ iactaris. meliore duce tuū huius ihm. q̄ genis gliam oblitus nō regi
bus ds. sz huile formā servi suscipiens. seipm humiliauit usqz ad cruc' patibulū
obediuit. Sz iohes n° de pre n° & de parentela gliabatur dicēs ē zacharie
sū magni filius &c. Vn n̄ & sū potes. sū inuolus multū & famulorū cōmi
tu cōcludatus sic d' ī iob. Cū sederē sicut rex circūstante me exercitu
non sic humiles iohes. imo potius nō sū xp̄c. attendens .s. ambiz ad summa
te glie nullatenus ptinet sz solā humilitate pueniri. Insup nō iactabat se
ēē xp̄m. pp opulenciā q̄ reges comitā ac si eēt diues & pecuniosus. attē
dens. q̄ ad thi. ij. Precipe diuitibz huius sclī nō sublime sapē ī icto diciaz spa
re. sz ī dō uiuo q̄ pstet nobis habunde. Aug' despicere h' sclī n̄ ī
n̄ ī hoc mūdo aliq possessiōe delectari. q: absqz dubio q̄ gliat ī felicitate
sclī peruit ī iudicio dī. ¶ Tercia. nec ipm ad uanā gliam īduxit
uite excellencius sublimitas q̄ntū helye cōpabat' & c. dix. n̄ sū hely
as. q̄ cōde difficile ē nimis. q̄ qs magnis laps extncos estimatiē n̄ in
apud se intrinsecus glietur. Noster itaqz multiens helyas. s. iohes
n̄ de hitus aspitate n̄ de abstinencia sui uictus parcitate. n° & de uite he
mi & solitarie singlaritate. talīs superbiuit imo se cū derore
repitans oīa xp̄o ascribens dixit. me op3 minui illū aūt cresce. oð
xc. ī q̄ nos informat iohes ut de talibz nō gliemur. q: ut d' aug' golz
ho de ipo iudiscu sui ipi cōtemptu qīz nouissime gliari. sed regia n̄
bū talia cōtempnite. flatat tū de hi cōtemptu qd suphe gliat. ¶ Se
ad quoddam uanā glie remocoēm q̄ sepe ex ingenij psp̄icuitate ul'
scie acqsite pfunditate sū sapie infuse diuinis sublimitate solet f
cōmeius sborꝛ. Nō sum ppha. Nō ut qs iohis imitator dz se sciolum
repitare. sicut dicit apl's nolite ē prudentes apud uosmetipōs.
Je. ix. nō gliet sapiens ī sapīa sua n̄ fortis ī fortitudīe sua. sz ī hoc
gliet q̄ gliat scire & nosce me. Ibi d' aug'. altissimo — ep salubri
ing sacmento unita ut ita dicam sepe diuine facies amouereus
de. ut q̄ gliat n̄ in se sz ī dno glietur. conseruetur ut ds magna bonitate
obdurat nlla iniquitate ut nec libatus de suis intus gliet nec dāpna
tuis de suis supplicijs cōmiunt. ¶ Dix ei ut responsū. q̄ dicis de teipo. u cōe

debemus tuo credere testimonio. Ego sum vox verbi incarnati clamantis in
manifeste in deserto. Attende quod iohannes nec christum non se nec primo se nomina-
tum dicit. Ego vox. quasi dicat non sum christus nec helyas sed sum servus eius qui presens est. Consimile
est nobis. Sicut vox verbum vox non est verbum tamen transit ad auditum et pere-
rit vox et remanet verbum. Ita iohannes. Sicut enim vox excitat auditum ut
verbum recipiatur. ita iohannes excitavit iudeos ut christum reciperent. Item
sicut est medium inter vocem et verbum. sic non vox nisi prophetia inter iohannem et
christum. Item vox sine verbo inutilis. sic testimonium fuisset cassum sine verbo nisi lo-
quitur verbum caro factum. i. nisi verbum venisset. Item vox in aere tenuissima. sic
sic iohannes per contemplationis sublimitatem tenuissimus per abstinentiam et vestis
asperitatem. sicut ab herode in decollatione patienter sustinendo mortalita-
tem. Clamantis. per comminationem. per exhortationem. per consolationem. clamat
siquidem dicens peccatoribus ut redeant. clamat pro innocentibus ut perseverant
clamat pro perfectis et proficientibus ut coronam recipiant. Proverbiorum. In plateis
sapientia clamitat foris dat vocem suam. Supra laboravi clamans. Et iohannis vii.
Stetit iesus et clamabat voce magna dicens. Qui sitit veniat ad me et bibat etc.
¶ Et quid clamat. est. ecce. Dirigite viam domini. i. parate vos ut deus veniat
ad vos. Nota est quod est via cognitionis que est dirigenda ad primam veritatem. que
dicit. ego sum via veritas et vita. Item est via dilectionis que est dirigenda ad
ordinatam caritatem. i. cor. xiii. Adhuc excellenciorem viam vobis demon-
stro. Item est via bone operationis. Psalmus. viam mandatorum tuorum cucurri. Hec
dirigenda intentione recta ad divinam voluntatem. Ieremie vi. State super vias
et interrogate de semitis antiquis que sit via bona. ¶ Ecce agnus dei
i. dei filius qui dicitur agnus. Exodi xii. In agno paschali prefiguratus. Sicut san-
guine illius domus linite liberate sunt ab exterminatore. sic omnes anime fide
passionis et sanguinis liberantur a demone. Item christus in se et in membris suis
agnino more et innocenter immolatur. Ysa. liii. Sicut ovis ad occi-
sionem ductus est et quasi agnus coram tondente etc. Psalmus. Ego autem in innocencia
mea ingressus sum. Item christus iugi sacrificio matutino et vespertino est de-
putatus. Numeri xxviii. Hec sunt sacrificia que offerre debetis. agnos
anniculos duos immaculatos cotidie in holocaustum sempiternum
unum offeretis mane et alterum ad vesperam. mane fuit immolatus i.
immolari prefiguratus in abel. Apocalypsis xiii. Cuius nomina non sunt scripta in libro ag-
ni qui occisus est ab origine mundi. Vespere autem fuit corporaliter victimatus in
tempore. Sed ad vesperam demoratus fuerit. Sed iugiter immolatur spiritualiter et
ineffabiliter et cotidie in sacramento altaris. Apocalypsis. Vidi agnum quasi occisum
in medio iiii animalium. Unde Bernardus. O sacrum o celeste ministerium o singu-
lare miraculum. sollempne spectaculum. Quod quia mirabilius est in omnibus tempo-
ribus mirabilior. Christum ad vos sacerdotes ostendit deus admiranda
miracula per vos operari. Quod nullis nec angelorum ordinibus nec
regibus aut terrenis potestatibus attributum magnificamus. Quod glo-

clamat. est.

De agno.

facte nobiscum ut confecturus in sacramento corporis consummaret legalem quem ipse secum cum suis
manibus in cena paschali· ubi ipse scilicet sine macula et immolatus et cibatus et cibo
sanguine et agnum offerent et oblatum ¶ Item de agnus quia ut ait ysido
rus· agnus ab agnoscendo dicitur· quia in magno grege solo balatu
matrem quamvis occultam agnoscit· ut ne quidem omnibus reagnoscere· sic et matrem agnus
iste mysticus scilicet christus in ore eius angelicis et mandibulis iudeorum blasphemi
as matrem illam piissimam mariam· sicut debuit recognouit et quem
pulsum agnus cum nunc gereret· ipsam familiari suo agnine
ne scilicet iohanni scilicet castissimo omni studio commendauit· Io· xix· mulier
ecce filius tuus et cetera· non dixit ecce mater tua sed ecce filius· ut omnis suspicio ad
matre et carnalis cognitionis suspicio de medio tolleretur ‖ Agnus nec
dente nec cornu nec ungue ad se defendendum armatur cum omnia animalia quodque
calliditate uel pede ad se defendendum sint premunita· Sic christus dente obiurgationis
nec cornu violente repressionis nec ungue· scilicet velut agnus
lenissimus omnia sibi illata sustinuit patienter et omnia sustinent numquam
numquam alicui restitit violenter· i· pe· ii· cum malediceretur non maledicebat
cum pateretur non comminabatur· Ier· xi· et quasi agnus mansuetus
et cetera· Unde suos imitatores et discipulos mittens et proponens tanquam oues et agnos
nos esse precepit et inter lupos· luc· x· ecce mitto uos et cetera· ‖ Agnus
uero de aries colore uenit quidam scilicet lingua et in pelle et colorem· quod
utrumque conuenit christo· quia secundum colorem sue predicationis colorauit mores et ex
sue conuersationis· quod in lingua docebat uita et moribus obseruabat· Et
sol itaque lingue quantum ad doctrinam colori conuersationis respondebat
quantum ad uitam· act· i· cepit ihesus facere et docere· Ier· vii· erat ihesus docens
sic per terram et in sicut scribe· luc· ult· fuit ihesus propheta uir potens in
opere et sermone· Ex· adhuc ut iniunctis predicandi custodiatur necesse est ut
attendo unum teneat ‖ agnus tres utilitates suis possessori
emancipat· Nam lac ad potum· lanam ad indumentum· et hec ad cibum
deus suis administrat· Sic christus hic de glo· lac simplicis doctrine
suos prebuit· i· cor· iii· lac dedi uobis non escam ‖ Induimini ihesu
cum et gratie quibus ornat animam ministrat· luc· ult· manete hic in ciuitate quousque
induamini uirtute ex alto ‖ et non dedit se cibum et sanguinem in potum
unde ioh· vi· caro mea uere est cibus· Unde B· panis angelorum factus est cibus
iumentorum· hic nobis sub cortice sacramenti reficit· quos in patria sinuit
ta adipe· Sed quia hec communia erant agno mystico et vero· ad differentiam
dum de quo agno dicitur subiungit· ecce qui tollit peccata mundi· quod non
potuit agnus typicus· Sed iste qui dominus multipliciter tollit peccatum scilicet ex
passione culpam et efficacia abstulit originale peccatum· Sic hic scilicet
xi· pe· ii· peccata nostra ipse tulit in ligno et cetera· mich· ult· proiciet omnia
peccata nostra in profundum maris ¶ Iso· per satisfactionem accusatoriam ysa·
xliii· dic tu iniquitates tuas ut iustificeris· ps· dixi confitebor et cetera ‖

.Ap.

~~125~~ 125v

[illegible] remissionem eorum. Ec. xviii. Felix [illegible] proprio vino notum et [illegible] deportanti et peccata solventur. Ec. iii. Sicut administrat hominis peccata eorum etc. Item pro elemosinarum largicione. Ignem ardentem extinguit aqua et elemosina resistit peccatis. Dan. iiii. Redime peccata tua elemosinis et iniquitates tuas misericordiis pauperum. Item pro continua oracione. Ec. ij. Quod devotorum [illegible] oracione sanant pestes multas etc. Item pro contricione [illegible] et discretam [illegible]. Joel. ii. Convertimini etc. Dan. iii. In animo contrito et spiritu humiliato suscipiamur coram te sicut in holocaustis arietum ita fiat sacrificium nostrum coram te etc. Bar. ii. Anima que tristis est super magnitudinem mali et incedit curva et infirma et oculi deficientes et anima esuriens dabit tibi gloriam et iusticiam domino etc. Ecce agnus dei, quia innocens et simplex et quia agnus. Ysa. xvi. Emitte agnum domine. Agnos enim grece, pius latine. Sola in pictura [illegible] sicut [illegible]. O amantissime innocens quem [illegible] ceperunt cum dolore, cum sim tu innocens velut agnus pro expiacione meorum scelerum ad victimam es ductus. Unde de ipsa agnina pictura dicitur. B. O bone Ihesu, quam mansuete velut agnus cum hominibus conversatus, [illegible] motus non es [illegible] pro me [illegible] ab ipsis es expulsus, pro me obiurgatus, pro me horrendo [illegible] morte [illegible] non respondisti. Sed velut agnus coram tondente se silentium [illegible]. Item agnus latine ab agnoscendo est dictus, quia in cruce agnovit patrem per obedienciam, matrem per curam, peccatorem per [illegible] [illegible] [illegible] agnus dei.

Altera die stabat Iohannes et ex discipulis eius duo. Stare debet prelatus per vigilanciam et sollicitudinem gregis sui provisionem, per virilem suorum defensionem, per continuam subditorum instructionem. Abac. ii. Super custodiam meam stabo et super munitionem figam gradum. Ier. vi. State super vias et videte etc. Stant namque [illegible] per superbiam et elacionem quia [illegible] non abiit in consilio impiorum et in via peccatorum non stetit, id est superborum. Stant et inflexibiles per [illegible] pertinaciam et [illegible] obstinacionem. Num. xvi. Steterunt filii Chore in papilionibus suis parati resistere potius quam obtemperare. Stant [illegible] per torporem immobiles, scilicet ad totius boni aggressionem. Math. xx. Quid hic statis tota die ociosi? Non sic utique, non sic stabat Iohannes cum discipulis suis, immo stabat ut Ihesum venientem cum videret reciperet ac cum suis congregacionibus sublevaret. De quo dicitur: Mane astabo tibi et videbo. De Io. Josue iii. Steterunt sacerdotes portantes archam domini. De iii. Gen. xliii. Tulerunt viri munera et steterunt coram Ioseph. Et iii Par. [illegible] et [illegible] servi tui qui astant tibi et ministrant [illegible]. Sic namque stans Iohannes respicit venientem Ihesum. Respectus Iohannis ad Ihesum intencionem [illegible] prelati ad dominum, quia omnia facta et dicta dirigere debet ad dei honorem [illegible].

b. de agno.

Acel.

c

stare tp̄.

stare tp̄.

mar · f oculi mei semper ad dominum · si sic mox ille senes ad hi gesta et aliquas
dam · xiii · de ab d eius sensus et color declinavit · et cetera ut non intenderem
[illegible] recordarentur iudiciorum iustorum · Glosa · augustini sentencia
lupo hunc qui [illegible] simplices [illegible] docent non probat · Et est ut
[illegible] ad [illegible] alias [illegible] se occultant · Invenimus
[illegible] nova [illegible] investigacionem · et sic [illegible]
messyam invenit [illegible] per singula vestigia domini [illegible]
venatores [illegible] astutissimi per singula vestigia dominum creatorem
quocumque modo [illegible] consuetudines domini et creatoris et
[illegible] hominum [illegible] sit facie in
[illegible] · act · xvii · fecit de omne genus hominum [illegible] quere
[illegible] per [illegible] opera tue [illegible] corporis querere
[illegible] invenient eum [illegible] non longe
[illegible] an credet eum · [illegible] creatorem
ab [illegible] · augustini de civitate dei · [illegible] creaturam
creacionem et dicet quia [illegible] sua · quandam voce una [illegible] respondet
dominus nos fecit et ipse [illegible] summa est origo · omnium [illegible] est delec
[illegible] nos fecit et ipse in omnibus [illegible] summa plenitudo [illegible] fidei [illegible]
[illegible] summa [illegible] plenitudo [illegible] · et non attendit [illegible]
sufficienter [illegible] ad [illegible] que sunt [illegible]
a [illegible] fidei in [illegible] invenies quia non [illegible]
[illegible] · ysa · lxv · quesierunt me qui non [illegible]
[illegible] me qui non quesierunt · et cetera · ad recte sencien [illegible]
[illegible] me qui non [illegible] ubi [illegible] non [illegible]
ipsum [illegible] [illegible] fidei [illegible] cum [illegible]
[illegible] [illegible] dilectionem · cantica iii · paululum cum pertransissem
[illegible] quem diligit anima mea · [illegible] fervencia [illegible]
nem quem diligit anima mea · [illegible] amplectitur · [illegible]
bus dominum diligit · cum [illegible] amplectitur · [illegible]
diligat [illegible] · et ipsum [illegible] amplectitur
[illegible] [illegible] · ro · viii · quis me separabit et cetera [illegible]
[illegible] · pro · viii · [illegible]
[illegible] et vigilias [illegible] ad [illegible]
ad postes hostii mei cotidie et vigilat ad fores meas · [illegible]
[illegible] et · sap · vi · qui de luce vigilaverit ad
[illegible] invenient [illegible] · et [illegible] vigilante [illegible]
me illam [illegible] [illegible] · et [illegible] vigilante [illegible]
[illegible] · ostendere · in [illegible] hyllarite et in omni providencia [illegible]
illis et cetera · De hoc augustini · oracionis magna est virtus et [illegible] fidelis [illegible]
[illegible] ibi [illegible] pagine ubi [illegible] non [illegible]
[illegible] se penetrat nubes et donec
[illegible] oracio humiliantis se penetrat nubes et donec
appropinquet non consolabitur et non recedet donec respiciat altissimus
[illegible] · et [illegible] prope [illegible]
omnis sub [illegible] · mathei · ii · [illegible] domum invenerunt puerum
cum maria et cetera · Glosa · qui invenit salvatorem cum regibus [illegible]
[illegible] · maria [illegible] · quia non [illegible] non
[illegible] desiderat · [illegible] ipsum [illegible] maria [illegible] · quia non [illegible]
[illegible] dei filii [illegible] in doloribus [illegible]
in temporis [illegible] laboribus [illegible] · Job · xxviii · [illegible] in

quia invenit deus

[illegible]

pra· secundo quod non inde pendet· in hiis notos sunt dolore quam amore pon-
te dicitur ut illud· Luce· ii· Ecce pater tuus et ego dolentes querebamus te· In-
veniuntur que contemplantur per mentem a carnalibus abstractionem· Tercio
dicatur a [illegible] cum applicationem carnem· unde In lectulo per noctem
quesivi quem diligit anima mea quesivi eum et non inveni· Canticum 3· quia non in lectu-
lo sensualitatis illecebris· non in lectulo carnalis delectationis· Sed nec
in nocte fantastice ymaginationis· invenitur quod in meridie· in meri-
die· in resultet splendor divine cognitionis et fervor [illegible] dile-
ctionis· ibi nec mens nostra [illegible] invenimus· quia sicut dicit Augustinus· Soli mundo
corde deum poteritis videre· Sicut quasi non in terra manifeste· Sicut oculi
caligantis non [illegible] deum quod in una speciali essencia incomprehensibilis
est· Sicut nec sapor [illegible] nec [illegible] [illegible] [illegible]· Sapientia i·
Sentite de domino in bonitate et in simplicitate cordis quere illum
quia facile invenietur ab hiis qui non temptant illum· ¶ Invenimus ihesum fi-
lium ioseph a nazareth· Ve hoc est nazarenus et floridus et flori-
dus fuit vere· quia flos in se· florens in nobis· Sic enim ad modum floris cande-
dus in nascendo rose in paciendo· viola et in resurgendo [illegible]
[illegible] [illegible] ei· Canticum· ii· Ego flos campi· De flore [illegible]
plenus· aspectu decorus· gustu dulcis· tactu lenis· odore del-
ectabilis· Ideo dicitur flos campi· quia ipse decor est et gloria [illegible] pulc-
critudo angelorum· Mecum est· Sed ubi dicit flos campi non orti non lecti· quia
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ad ipsum florem [illegible]
Sicut dicitur· Ego sum flos campi· Et sic [illegible] in [illegible] [illegible] Et in campo
[illegible] [illegible] [illegible] florum cum corona [illegible] illud· [illegible]· Inde-
illa ante deo corona glorie et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sub re-
[illegible] [illegible]· Ecce quomodo est flos campi· [illegible] [illegible] ex floribus
[illegible]· [illegible] flore [illegible] campi [illegible] non palescent
non coronabitur nisi qui legitime certa[illegible] [illegible] illius [illegible] est [illegible]
florum ut dicitur [illegible] fragrant [illegible] [illegible] [illegible] iocundi [illegible]
[illegible] [illegible] qui [illegible] fragrantes desiderio fructuosius
operantur· Ecce nazarenus floridus· rubet in martiribus candet
in virginibus· viret in confessoribus· pallescit in penitentibus· [illegible]
[illegible] in predicantibus· in omni [illegible] [illegible] [illegible]· Sic florens [illegible]
[illegible]· [illegible] flores in fructibus honoris et honestatis· Sicut
flos differt a flore in odore et colore· sic et dissimode in [illegible]
[illegible] [illegible] operatur· ita aliquos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] passionis
[illegible]· aliquos candidat [illegible] [illegible] et aliquos [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]· aliquos [illegible] splendore sapientie et sic de aliis·
[illegible] [illegible] nazareno [illegible] [illegible] [illegible]· [illegible] est pulcri-
tudinis [illegible] [illegible] in uno solo [illegible] [illegible]· [illegible] sicut
dicitur Ego sum lux mundi: ita dicit· Ego sum flos campi ¶ Vidit ihesus

nathanael uenientē ad se. Jsta xᵖⁱ uisio ñ aliud ē q̃ᵐ intior dⁱ illustracō d
gr̄e infusio. siue mentis illuminacō ad cognoscendū dm̄. q̄ n̄ ꝓcedit ab
eterno ꝯdescendendo. vidit ⁊ ī t̄pe ꝑ gr̄e influenciā illustrando. Jn ꝑs.
Jllustra faciē tuā sup̲ seruū tuū. Sap. iiii. dⁱ mīa ī scōs eī ⁊ respc̄
sup̲ elcōs eī. apō. i. oculi eī uelut flāma ei. Vbi uē ingnis ē dⁱ aspectus cꝑ
quem ꝑ amorem respicit totū malicie gelicidiū subito ī eo dissipat
⁊ dissoluit ac uicioꝝ rubiginem adnichat penitꝰ ⁊ ꝯsumit. dan. x.
oculi eī uelut lampas ardens. Jn lampade aūt ē calor ꝯsumens. pig
uedo nitens lumē. splendor lucens. Sꝑūs inquā: uicioꝝ ē ꝯsumptiu
ꝯse n̄ ē ingnis ꝯsumens. sꝫ ⁊ mentis illuminatiū. ꝓ. illumīet uultum
suū sup̲ nos. Est eciā caritatis nutritiuus. ysa. lv. replebit c̄litudīe
aīā meā. ꝓ. sicut adipe ⁊ pinguedine. B. felix ualde ē gl̃ia q̃ sacie
siue fastidiū. Nam diue caritatis pinguedine delectabili mirum refici
ꝓmetur. q̃ ille uitulus saginatus optimū ⁊ uenerītū xp̄c ihc̄ ī cce
īmolatus se copiose omibꝫ ꝓbitm̄ liberalissime pollicet. dicet n. Veni
te ad me omes q̃ la. ⁊ ho. e. ⁊ e. reficiā uos. Singnāt itaq̄ d̄. eccl̄e
vidit ihc̄ natha. ¶ Seq̄. ⁊ d̄ de eo. ecce uere israelita. i. q̄ ad boī electem. Jn q̄ e
dolus nō est. quoad mali fugā ⁊ uicioꝝ detestacōem. Non n. sufficit ma
lum declinare. ū studeamus ꝑficꝭ ī uirtutibꝫ ac bonis opibꝫ insuda
re. ꝯ scelestorꝫ ꝯgnitos dō. qꝑ imitecēꝫ gl̃ie testis ē. ⁊ e duobꝫ opibus
ꝑibꝫ nathā dicens. sāē uē israelita. vñ solū cꝰ ne ē exsistēt ss fide ⁊ imitōe
io. ix. nō oēs q̃ ex israel sunt hii sunt israelite ⁊c. falsi n. isrl̃ite erant phi
sei ⁊ scribe. q̃ ꝓcepta legis scientes sꝫ nō tenentes omi dolo ⁊ fraude
pleni fuīt. sicut sepulcra dealbata q̃ exteriꝰ apparent pulcra. Intrinsecꝰ
aūt plena sūt ossibꝫ mortuoꝝ ⁊ oī spurcicia ypocrisi ⁊ iniquitate. ad ti.
iii. hītes qdē speciē pietatis uirtute aūt eī abnegantes. ii. thi. iii. Ad
hoꝝ differenciā dicit dō. Ecce uē israelita. quod interpretatur uidens dm̄. V. ¶
ꝑceptus rectus cū dō. ul' fortis athleta cū dō. Quo ad ꝓmū typū ꝯgruit
doctoꝝ ⁊ ꝓdicatorꝫ in qbꝫ debet ēē ueritas doctrine. Quo ad scđm figurā
gerit platorꝫ ī qbꝫ exigitur rectitudo equitatis sine ueritas iusticie
Quo ad tciū formā gerit ꝑfcōꝝ siue ꝯtemplatorꝫ ī qbꝫ ꝓcessus relucet
ueritas uite. Vē q̃ israelita ē bonus ꝓdicator vel doctor. q̃ ueritatē di ī ueritā ·q̃lr̃ dꝫ ēē ꝓdicator· f
te docet. q̃ in scripturis dō limpidius uidet. ⁊ dī uoluntatē ī lege doꝑ
fundiꝰ ꝑscrutatur. Job xxviii. oē ꝓciosū uidit ocls eī. ꝓfunda q̃q; flu
uioꝝ ꝑscrutatus est. Talis uere israelita dꝫ uē doce sn̄ falsitatis admi
xtione. Je. sicut loq̄ loq̄ē sermones meos uere. ſſſſ sine adulacōe
ne palpem. ſ. uicia diuitū sicut illi de qbꝫ d. Je. xxiii. In ꝓphis ierlm̄
uidi ne mendacii quo decipiebant ꝓꝑm meū ⁊ gloria uite mali pessi
moꝝ ut nō ꝯuerteretur unusquisq; a malicia sua et q̃ ꝑmittere cotoꝝ
siui ⁊c. Se tamen ꝓpha ꝑpe ut ꝯuerterent tibi stulta ⁊ uana nec aperiebant iniq
tatem tuā ut te ad ꝑniam ꝓuocarent. ſſſſ Sm̄ corrupta intencōe q̃ nō

et pastu n(on) p(ro)p(ter) lucr(um) s(ed) solu(m) p(ro) zelo a(n)i(ma)r(um) d(icitu)r uos sinc(er)it(er) i(n) q(uo)d n(on) est dolus sepul-
crum ap(er)tum guttur aperire. ij. cor. ij. no(n) sum(us) sicut (et) q(ui)da(m) adulterantes u(er)bum
d(e)i. s(ed) (et)c. In p(ro)ph(et)is qui p(ro)ph(et)abant i(n) balaam unde factus est (et) i(n)
multitudinem adulteris. bonus ergo i(n)tellect(us) e(st) q(ui) integritate(m) scripture (et) i(n)
u(er)bo (et) op(er)e custodire parat (et) exemplo. ysa. xliij. q(ui) uides multa nonne
custodies q(ui) ap(er)tas h(abe)s aures (et) nonne audies. In tali i(gitur) i(n)tellectu no(n) e(st)
dolus q(u)a(d) heretice p(ra)uitatis seu falsitatis admixtione(m). Job. xiij.
no(n) indiget d(eu)s u(est)ro mendacio ut p(ro) eo loq(ua)mini dolos. Gl. lingua dolo-
sa loquitur q(ui) ex p(ro)prio sensu loquitur (et) no(n) d(ivin)e i(n)spirac(i)o(n)is ~~sc(ri)pture~~
instinctu scripturas temerarie i(n)t(er)p(re)tatur. ||||| nec q(u)a(d) adula-
tione duplicitatis i(n)t(er)p(re)tac(i)o(n)em. p(salmus). xxvi. labiis suis i(n)dulcat inimi-
cus (et) t(ame)n in corde suo (con)t(ra)ctat dolos. Aug(ustinus). O uulpina dolositas o
fraudulentia impiorum p(er)uersitas. q(ue) adulando columbina facie resp-
lendens (et) t(ame)n mortiferum malicie dente usq(ue) ad cordis intima
(con)fige(re) no(n) formidat. un(de) Je(remias). ix. sagitta uulnerans (et) lingua eor(um)
dolu(m) n(am) locuta e(st). ||||| n(on) q(u)a(d) intentionis corrupte (con)siderac(i)o(n)em sic(ut)
faciunt curiosi. cupidi. uanagloriosi. q(ui) ea q(uae) sua sunt q(ua)erunt no(n) q(uae)
Ih(es)u X(risti). In ma(nu) d(e)o duplices i(n)ueniu(n)t a d(omi)no (et) dolosi. ecc(li). xlv. d(e) s(apient)i(bus).
longe e(st) ab eis sup(er)bia (et) dolo (et)c. Vn(de) sicut ille q(ui) q(uae) sua sunt n(on) q(uae)runt s(ed) q(uae)
d(e)i sui diligenter p(ro)sequunt(ur) s(er)uus fidelis (et) prudens reputat(ur). ita ille
q(ui) p(ro)p(ter) lucra sp(irit)ualia p(re)stat ut mereat(ur) t(em)p(or)alia. dolosus ac i(m)prudens
mercenari(us) iudicat(ur). ¶ It(em) u(er)i(tas) e(st) i(n)sup(er) bonus p(re)cept(us) ut plat(us)
s(ecundu)m p(re)cept(um) c(u)i d(e)o directius i(n)cep(it). (secundu)m (et) plat(us) (con)uenit. p(ro)p(ter) recti-
tudinem equitatis. seu iustitie u(er)itatem. s(upra) ii. nec plat(us) dici pot(est) q(ui) r(ec)-
titudinem iustitie u(er)itate no(n) custodit. Io d(icitu)r. exo. xviij. p(ro)uide de o(mn)i
plebe uiros potentes timentes d(eu)m i(n) q(ui)b(us) e(st) u(er)itas odientes auari-
ciam (et) (con)stitue ex eis tribunos (et)c. Tales itaq(ue) q(ui) in o(mn)ib(us) seruant
rectitudinem iustitie ut sint iusti. ysa. xliij. Ecce seru(us) m(eu)s
rectissime q(ue)m elegi. Vn(de) exigit(ur) ut sit p(ro)uid(us). causas paup(er)um discuci-
endo (et) examinando. Job. causam q(ua)m ignorabam diligentissime (et)c. Rec-
tor diffiniendo (et) equalem p(ro) paup(er)e sicut p(ro) diuite sententiam
p(ro)mulgando. Ps. Iustus es d(omi)ne (et) rectum iudicium tuum. ecc(li). xliij.
ou(e)m tuo s(er)mones po. s(ecundu)m sermones rectissimus s(ecundu)m iuste (con)latum exe-
q(ua)ndo. ecc(lesiaste)s. ult(imo). quesiuit multa u(er)ba (et) sc(ri)psit sermones u(er)itate
plenos atq(ue) rectissimos. In talib(us) itaq(ue) i(n)sistere n(on) d(ebe)t e(ss)e dolus q(ui)
sepe p(ro)uenit ex p(re)iudicio. q(ui) p(er)uertit iudicium rectu(m). t(ri)b(us) de
causis p(ri)ncipal(ite)r. p(ri)ma: p(ro)p(ter) f(a)u(orem) dilectione(m). sicut ps. xxix. in(iu)s
ei colit p(er)sona potentis (et) accipiunt dona t(ri)buentis (et)c. |||||
p(ro)p(ter) munerum acceptione(m). ecc(li). xx. Dona (et) exenia excecant oculos

a Dol(us)

b Q(ua)l(is) debet e(ss)e plat(us)

c Dol(us)

iudiciū ꝛ qui mitius iudicare ꝛc. Et temporales magis sub specie iusticie dolum faciunt
videntur. Ier. vi. A sacerdote usque ad prophetam, a minimo usque ad maximum omnes
avaricie student, cuncti faciunt dolum. Prov. xxv. Qui cognoscit in iudicio fa-
ciem non bene facit, pro buccella panis deserit veritatem. Item propter calumpni-
am et iusticie suppressionem. Osee xii. Chanaan calumpniam dilexit, in
manu eius statera dolosa. Eccl. de iniquis iudicibus qui Susannam per calumpniam
condempnaverunt. Dan. xiii. Contra hec dicitur ii. Par. xix. Videte quid faciatis, non enim
hominis exercetis iudicium sed domini, et quodcumque iudicaveritis in vos redundabit.
Sequitur: Non est apud dominum deum nostrum iniquitas neque cupido munerum nec
acceptio personarum. Vel vere israhelita bonus est iudex sive iustus prelatus in quo non
est dolus cupiditatis, acceptionis personarum et iniquitatis. ||||| Vel vere israhelita est
vir contemplativus, mistice vir cum domino assumptus, et significantur religiosi
contemplativi, qui de fluxu huius seculi ad cultum perfectionis vite convertuntur.
Ps. Assumpsit me de aquis multis. Et Ier. iii. Assumam vos unum de
civitate et duos de cognatione et introducam vos in montem Syon ꝛc.
Et Ps. Beatus quem elegisti. Et Luc. xvii. Duo erunt in mola, abiectis actionibus
vanis unus assumitur per humilitatem. Item duo erunt in agro cupiditatis, unus as-
sumitur per voluntariam paupertatem. Item duo erunt in lecto voluptatis, unus
assumitur per continentiam super castitatem. Vel quasi israhelita vel est claustralis
a domino assumptus per obedientiam, humilitatem, per voluntariam paupertatem, per cas-
titatem. In quo non est dolus ypocrisis sive symulationis. Eccl. xix. Est qui nequiter
se humiliat ꝛc. ||||| Non dolus detractionis sive oblocutionis. Ps. Libera animam me-
am a labiis iniquis et a lingua dolosa. Ier. ix. Sagitta vulnerans lingua
eorum dolum locuta est. ||||| Nec dolus temerarie suspicionis. Eccl. xi. Ne
introducas omnem hominem in domum tuam, multe enim sunt insidie dolosi. Dicit
quasi vere israhelita in quo non est dolus fraudis, deceptionis sive simulationis. ¶
Cum esses sub ficu vidi te, id est sub arbore fici ad litteram, ubi secrete eum
antequam Philippus te vocaret. Novi te qualis esses, vel quid ageres, vel quid esset actum
vel sub ficu, id est in lumbis Ade qui comedit ficum. Vel fici vocat legem, que
studio antiqui in dulci fructu delectabantur. Vel ficus cuius radix est amara, fru-
ctus vero dulcissimus. Prima est que amara est in aggressione sed dulcedo in termino.
Ad Heb. xii. Omnis disciplina in presenti non videtur esse gaudii sed meroris. Ecce radix
amara. Sed postea affert fructum pacatissimum exercitatis per eam. Ecce fructus
dulcis. Prov. xxvii. Qui custodit ficum comedet fructum eius ꝛc. ||||| Ficus ascendenda
ficus vocatur eo quod aliis arboribus sit fecundior, nam ter in anno fructi-
ficat, eo quod uno fructu maturescente alter aboriatur, ut dicit Ysidorus. Et hic con-
venit prelatis qui multiplicem fructum suis possessoribus administrant [illegible]
ciam predicationem restituunt. [illegible] Anglice associat [illegible] eterna
tribuit qui finis. ii. Cor. vii. Scire quoniam christiana [illegible] dominum est in nobis opera

ql' religiosi

Dolus

sollicitudinem . scilicet defensionem . indignacionem . timorem . desiderium . emulacionem et vindictam . Et ecce sicut ficus fructus secundum dicit ysidorus . quod si tauri ferocissimi ad arborem fici ligentur statim mansuescunt et fit domi-tus ferus . est peccator superbus . ysa . xxxiiii . descendent unicornes cum eis et tauri cum potentibus . et ecclesiastici vi . noli extolli in cogitatione tua velut taurus . ne forte elidatur virtus tua per stultitiam . etc . Sed talis taurus sicut penitentie alligatus efficitur levissime mansuetus sicut paulus . qui prius fuit indomitus et ferox ut taurus . conversus ad penitentiam est factus domesticus velut agnus . ∫∫∫∫∫ dicit beda quod ante usum carnium athlete et pugiles ficubus cibabantur . nam magnum nutrimentum precipue fructibus membris prebet . Sic penitentia pugilum est cibus et refectio illorum . scilicet qui pugnant contra mundum . michee . vij . a . sicut precoquas desiderat anima mea . ∫∫∫∫∫ frequens usus ficuum ut dicit ysidorus . cutem rugat distendit . Sic et usus penitentie omnes rugositates angulos conscientie excutit et ante delectationem pro culpas et iniquitates contractos ad modum presenti tempore convenit . De quibus dicit job . ruge mee testimonium dicunt contra me . Sic hec rugat admictat et distendit usus penitentie . ut ecclesia sit decora et gloriosa non habens maculam neque rugam . ut ephe . v . f . ∫∫∫∫∫ Succus fici cum oleo mixtus . ut dicit dyascorides potenter veneno repugnat et morsus serpentium curat . Succus etiam fici valde mortificativus est . et tamen sanat infirmitates venenosas . Sic penitentia vitiorum est medicina et quamvis mortificans morbi fermentis precipue . Sic olei pinguedo ei fuit sociata . Judicum viij . quod inter ligna silvarum coniuncte sunt sicut et oliva . quia sicut non vult deserere dulcedinem . nec sicut oliva suam deserit pinguedinem . et deut . viii . d . dedit tibi dominus terram in qua ficus et oliveta nascuntur etc . ∫∫∫∫∫ maculas serpigenosas et impetiginosas et prurigenosas cathaplasma emendat . Sic usus penitentie animam mundat et prurigenem concupiscentie et pro morsus serpentem evacuat . ysa . xxxviii . precepit ysaias cathaplasma de ficubus poni super vulnus ezechie et sanatus est etc . Sic quod bonum proficit dulcedo penitentie significatur ubi vir bonus cum natura requiescit et tamen quasi sibi non videatur dei cognicione indignus non habetur . Jo . i . cum eras sub ficu novi te . ¶ Homini volenti redire ad dominum necessaria sit fides . que viam volenti redire ostendat et declaret . Necessarie vero sunt spes . scilicet securitas et confidencia perveniendi ne rediens in via deficiat . Sit et necessaria caritas que viam perficeret et ipsum venientem reciperet et cum christo copularet . Unde augustinus . fides ostendit . spes erigit . caritas copulat et coniungit . ¶ Tercio die nuptie facte sunt in chana galilee . Dicit tercio quia postquam exivit de iudea ubi fuerat cum iohanne . et sic dies tercius repetitio . ita ut tercio notet ordine et minimum secundum quod in uno et eodem die . scilicet tria amorum revolucionem

De nupciis
nota bene

Ubi g. xiii. die nativitatis x. adoraverunt tres magi dominum. eodem ii. sab
die transactis annis xxx baptizatus est x. Eodem die mutavit aquam in vinum
uno anno revoluto. Sed g. id est die xiii repetito. i. in repeticione eiusdem diei
& xiii. sed a nativitate nuptie. i. sollempnitas nuptialis. nuptie facte sunt se
cundum iohannis ut quidam volunt. quamvis iste nuptie facte sunt sed vocationem a
postolorum quos fuit iohannes ut dicitur. iiii. & luc. v. Unde non est credibile quod
sponsam voluit nubere. qui usque vite virginitatem servavit. Et erat
mater ihesu ibi vocatus ad convivium et cum ea vocatus ihesus marie
filius. B. felices utique sunt nuptie ubi maria cum ihesu convocatur b.
felix convivium ubi tantorum hospitium presencia convivium decora
potuerunt. Quippe convive dicerent sed neque meliores inveniri. Quod primo c
esse voluit deus nuptiis per misteria. sed ut bonum nuptiale comprobaret
Sed nuptias dampnales indicant. neque esset sua sanctissima
presencia consecrasset. ut sic nuptie honorabiles iudicarentur & ab he
reticis dampnabiles reputarentur. Sap. xiiii. neque vitam neque nup
cias mundas iam custodierunt. ephe. v. hoc est sacramentum magnum in
christo et ecclesia. Secundo ne amicos ex humanitate ipsum invitantes contrista
ret. eccl. iiii. Congregationi pauperum affabilem te facito &c. sap. viii.
non habet amaritudinem conversatio illius neque. Tercio ut pauperum societatem
non esse declinandam monstraret. pauperes enim erant qui ad suas nuptias eum
pauperem invitaverunt. Reges per paupertate ipsos videbantur despicere. ad hu
militatis commendationem nuptiis pauperum voluit interesse. Unde iohannes
dicit. Qui non est dedignatus pro servis formam servi assumere. non dedig
natus est presentia servulum ac humilium nuptiis interesse. Quarto ut ex
plenitudine bonitatis sue amicorum pauperum defectum suppleret & in tem
pore hominis in sua presentia sublevaret. Sed dicitur quod deficiente vino ydri
as aqua impleri iussit & ad verecundiam pauperum indigenciam sublevan
dam. aquam in vinum commutavit. Illa namque largissimo bonitatis
divine manus. que escam omni carni in tempore optimo sufficienter admi
nistrat. que vestit lilia agri & celi volatilia cibat. numquam se claudit
quin fiduciam habentibus in se sufficiat & quamvis necesse se distribuat. uni
versis habundantissime ac diffundat. Scriptum est n. in ps. aperis
tu manum tuam &c. Quinto ut amicis & consanguineis ac discipulis nupci
alis iocunditatis gratia pariter congregatis principium potestatis sue in
dicaret. & eos ad spirituales delicias spretis carnalibus provocaret
Sed deficiente vino veteri in convivio nuptiali subito divinitatis sue
potestate novo vino de aqua facto convivas exhylaravit. ut per hoc eciam
daret intelligere quod ipso veniente cessare debuit vetus ho
minis iocunditas ac leticia carnalis & succedere leticia spiritualis

sunt quasi nupcie spirituales in quibus unum sola lex propinatur precedere forent
nupciis carnalibus et coniugio temporali. sicut et in prologo dixi. Jo. Valde autem
laudabile et nullo modo vituperabile est bonum coniugale. sed longe
laudabilius bonum virginale. Illud enim filios ire parturit. hoc filios gra-
cie generat et educat. coniugium replet mundum terrestrem, virginitas
virginitas replet celum superno premansurum. Jo. dicitur Zach. ix. quid est
bonum nisi frumentum electorum et vinum germinans virgines. Unde vi-
detur voluit deus nupciis carnalibus ut ad spirituales nupcias per similitudinem
invitaret et se intencionem spiritualibus nupciis declararet. Sunt autem spi-
rituales nupcie inter deum et humanam naturam. inter christum et ecclesiam.
inter deum et animam. inter christum et matrem. et personam religiosam siue reli-
giosum et suam regulam. Prime nupcie celebrate sunt in incarnacione
quando dei filius quasi amore nostro captus et quasi incarnatus naturam hu-
manam generis inferiorem sibi desponsare in nulla condicione sibi similem
sibi copulavit. Sicut si aliquis dives filius vel alicuius vilis ancille
amore captus seu victus eam sibi sumeret in uxorem. In hiis nupciis
duo sunt in carne una et due nature in una persona. ubi tanta et tam
districta unio quod nulla divisio vel separacio potuit umquam vel po-
terit intervenire. De hiis nupciis dicitur hest. i. quod anno tercio regni sui
Assuerus fecit convivium qui interpretatur beatus .i. dei filius grande convivium princi-
pibus hest. quod interpretatur exaltatam. hic est tercio anno. Primus annus est
tempus ante legem. secundus sub lege. tercius est tempus gracie. In quo ille nup-
cie sunt complete. et Jo. hic dicitur quod die tercio facte sunt nupcie. hec etiam sunt
prefigurata in gen. xxviii. ubi dicit ysaac ad iacob .i. pater ad
filium. Noli accipere coniugem de filiabus chanaan. sed vade in ter-
ram mesopotamie. Chanaan interpretatur possidens domum
et significat angelos domum glorie possidentes. quia tamen dei filius
non assumpsit ad hec .i. non apprehendit angelos sed semen abrahe.
Mesopotamia elevacio vocacionis interpretatur et significat naturam humanam eleva-
tam et evolutam in unitate persone filii dei. ubi tam alte est maritata quod
non potuit gloriosius. Istud tamen fuit initiatum in patriarchis per promis-
sionem. In prophetis per prefiguracionem. Ratificatum per angeli saluta-
cionem. consummatum per eius assumpcionem. Hec nupcie facte sunt in
chana galilee .i. in zelo transmigracionis .i. in fervore dilectionis quando hu-
milem ancillam de sede maiestatis ad infirma nostre humanitatis quasi
in exilium voluit transmigrare. i. cor. viii. Scitis graciam domini nostri ihesu
christi quoniam cum esset dives propter nos factus est egenus et cetera. hanc graciam ad
invicem Jer. xiiii. Quare quasi colonus futurus es et quasi viator declinans ad manendum. Et post-
ea Jer. xxxi. Caritate perpetua dilexi te. ideo attraxi te miserans. De

in hiis nupciis angeli coreas duxerunt quia
non pertinebat antiqua vox que gloria in ex. quod in hiis
nupciis tres reges oblacionem ferunt

d.

b

q

hec preterierunt.

hec amore dei. Bern. vere o humana anima tam inestimabilis gloria non eidi(gnaris) cantis sponsa esse in quam angeli desiderant prospicere. unde quidam pedo duo sentias. questionem de eo presumas quibus interne caritatis brachiis ipsum amplectendo astringas qui te elegit. scilicet ut socia thalami socia mense. socia regni esse mereris. propter te exivit a patre ut eum compulerit. et ei adhereas unum cum eo spiritum efficiaris. Secundo nuptie sacramentales sunt inter christum et ecclesiam. de quibus dicit apostolus ad ephe. v. viri diligite uxores vestras sicut christus dilexit ecclesiam. Sed in eodem. sacramentum magnum est. hoc dico in christo et ecclesia. Johannis iii. qui habet sponsam sponsus est. Sed in cho(ro) non possunt lugere filii sponsi etc. Iste nuptie fiunt in veritate in legis sponsione sanctificate. per verbi predicationem. consummate in passione. quando dixit. consummatum est. Johannis xix. Post omnis consummationis vidi finem. De hoc augustinus dicit in libro de symbolo de sponsa. sponsa nascitur et ut nascatur statim illi coniungitur. tunc sponsa nubit quando sponsus moritur. dormit adam ut fiat eva. moritur christus ut fiat ecclesia. Dormienti quidem adam de latere fit eva. et mortuo christo percutitur latus. unde fluunt sacramenta per que formatur ecclesia. hec sponsa domus et dotibus que sponsi sunt est dotata. quando in domum sponsi. id est in palatium celi in ascensione est introducta. cant. ii. Introduxit me rex in cellam vinariam. Psalmus. ascendisti in altum cepisti captivitatem. dedit dona hominibus. Initium est nuptiis est fides. Sed non nisi per fidem deo adheret. accedentem enim ad deum credere oportet. ad hebreos. xi. osee. ii. sponsabo te mihi in fide. Post omnia opera eius in fide. ¶ plures spirituales ex hac sponsa generantur et spiritualiter educantur. Johannis iii. quod natum est ex spiritu spiritus est. ca. iacobi. i. Genuit nos verbo veritatis sue ut essemus aliquod inicium creature eius. ¶ Sacramentum quod inter christum et ecclesiam non nullum divorcium potest intervenire. christus non se dicit. vobiscum sum usque ad consummationem seculi. et apostolus ad ro. ix. In persona ecclesie dicit. certus sum quia nec mors nec gladius nec fames potest separare nos a caritate que est in christo ihesu. ¶ Sunt nuptie inter deum et animam que celebrantur in conversione peccatorum. osee. ii. sponsabo te mihi in iusticia et in diebus et cetera. hoc coniugium initiatur in contritione. ratificatur in confessione. Sed consummatur in condigna satisfactione. Vel initiatur in matrimonium in prima iustificatione. ratificatur in profectu iusticie. consummatur autem in morte quando iam anima a sponso suo separatur. Sap. iii. consummatus in brevi explevit tempora multa. In hoc matrimonio sunt tria bona. scilicet fidelitas ne christo dimisso adulterum diabolum vel alium admittat. ysa. lvii. Iuxta me te discooperuisti et suscepisti adulterum. ¶ Secundum bonum est proles fecunditas in bonorum operum multiplicitate. thi. ii. salvabitur in con(versatione) uber per filiorum generationem. ¶ Tertium bonum est sacramentum inseparabilitas

in fine mundi uocatur ad
cur et ss

De religios

s. ut nūq̄ a xp̄o sepet. In osee. ii. Sponsabo te m̄ i sempitnū. p̄s. m̄
ꝯ adh'ere d̄o bonū est. Sūt nupcie int' xp̄m ꝫ t'tiam p̄sonā sꝫ
sūe religiosum ꝫ suam regulam. ii. cor. xi. Despondi uos uni uiro
uirginē castam exhibe' xp̄o. osee. xii. Fugit iacob in regionē syrie ꝫ
seruiuit isrl' in uxorē. in uxorem seruiuit. Bis d'r in uxorē. q' int'
uita actiua s. ꝫ ꝯtemplatiua religioso deꝫ copulari. Sic iacob
duas h'uit uxores. s. lyam ꝫ rachelē. hee nupcie fc̄e sunt die
t'cio. Tres dies. s. iii. uotū singl'e. s. paupertatis. obed' ꝫ castitatis
exo. viii. Ibim uiam triū dierū in solitudīe. Et in Josue. ii. Ad mō
tana ascendite ne forte occurrant uobis reu'tentes ꝫ ibi trib; dieb;
manete. Hec nupcie īchoantur in uoti emissione. Ratificant'
in habitus suscepcōe: ꝫ ꝯsumant' a' in p'fessione. q' m̄ inta aliena uel
regulam aliq̄ istius elige' non licebit. ii. ad th'. iiii. Fidem s'uaui. c'
ꝯsumaui ꝫ c. ecc. xxx. Justus cor suū dabit in ꝯsumacōem op'is. h' ꝫ inci
tur fidelitas in fideli regl'e obseruacōe. fecunditas in bonor opm gen'o
racōe. Inseparabilitas in p̄seuerancia ꝫ finali inceptor ꝯtinuacōe. Q'
n p̄seuau'it usq; in fine h' sal' e. m'. x. |||||| Sunt nupcie intellectuales
int' mentem humanā ꝫ sapie sac' intelligenciam. sap. viii. hanc amaui ꝫ
exq̄siui ea a iuuentute mea ꝫ q̄siui eam sponsam m' ꝫ amator factus
sū forme illi'. In his nupciis est bonū fidei. q' diligente eā crede oport3
p̄ testim'. d'o fidele sapiam p'stans paruulis. |||||| bonū plis. fecundi n. ē
diuina sc'ptura multos filios generans ꝫ erudiens sp'uales. sap. iiii. O
q' pulc'a ē casta generacō cū claritate. |||||| bonū sacr'metale. sap. viii.
Immortalis ē in sapia ꝫ in op'ibus manuū ei' sine defcōis honestas. Iod'
sapie. vi. q' sit sapia referam uobis ꝫ nō abscondam sacramenta dei
Istud m'rimoniū inicia' in ꝯgnicōe ueritatis hystorie. Ratificat' in
subtilitate allegorie ꝫ tropologie. S; in subtilitate anagogie ꝯsumat':
sap. vi. cogitare de illa s'r ē ꝯsumat' ꝫ c. |||||| Sūt nupcie eternales int'
xp̄m ꝫ triumphantē eccam. apo. Gaudeam' ꝫ exultē q'r uenerunt
nupcie agni. ꝫ c. ꝫ in ꝯ. Omīa parata sunt uenite ad nupcias. Ibi
sponsus agnus x'. sponsa' angelica natura ꝫ humana. ysa. lxii. Gau
debit sponsus sup' sponsam ꝫ gaudebit sup te de' tuus. Iste nupcie
die t'cio celebrantur in chana galilee. p'mus dies ē nature. scds g'
cie. t'cius erit dies glie. Inicitur ē matrimoniū in p'tia dei ꝯgnicōe. Ra
tificabitur in p'f'ti dei dilectōe. ꝯsumabit aūt in fruicōe. Vl' inicab'
in uelusq; stole p'cepcōe. ysa. lxi. Induit me d's uestimentis salutis ꝫ q'
sponsam decorauit me corona. Ratificabit' in omi desidator p'ticipa
cōe. Con sūmabitur uero in eternitatis ꝯtinuacōe. gn. vi. In quibus
ꝯsumabis eam. ecc. xviii. Cum ꝯsumauerit h'o tunc incipiet. Bn g' in chana

b

c

galilee .i. in zelo transmigrationis quia tunc transmigravimus a corruptione ad incorruptio-
nem et habere vestes nuptiales. Sed quod mulier ad convivium admonet: Vinum non habent
etc. Hec verba dicit gloriosa virgo filio suo, non quod ipsa crederet ipsum hoc nescire, sed
ut suam ostenderet pietatem et pauperum convivantium sublevaret necessitatem.
Cum ibi scilicet defecisset vinum et cum dicat Salomon Prov. ult. Da
et vinum his qui amaro sunt animo ut obliviscantur egestatis sue et do-
loris sui non recordentur. Ideo ad filium recurrit pietatem sciens quod ipse omnem potius
supplere defectum, omnem depellere egestatem. Unde Bernardus: Certe mihi omnis gratie ac fons to-
tius bonitatis agitur, non rogata a sponso vel sponsa parentibus non pulsata
necessitatem pauperum insinuat et per eius efficaciter impellat. O magna propicia pietas
erat ipsum sedule deprecantibus, que ignorantibus et non rogantibus tanta
pietatis gratiam prestitit. Neque repulsam patientur huiusmodi supplicantes
ex quo tam copiosam miserationis gratiam tenuerunt ignorantes. Ideo in persona
sua dicit Eccl. xxiiii. Transite ad me omnes qui concupiscitis me etc. Et Luc.
ii. Ex hoc beatam me dicent omnes generationes. Sed non quia non sit in terrestribus ea vita scilicet
facta vini imitatio. Nam ista nova vini perfectio nunc ignotis in novis
hominem inde est expressiva et purgativa similitudo in omnibus. Vinum enim ut iam
ab doctoribus multipliciter in scripturis accipitur. Secundum enim varias proprietates plenius dicitur
splendentissime comparatur. Est enim vinum intellectus spiritualis gratie sacramentalis
presentie solutionis. Est et vinum devotionis contemplationis et vinum iocundissime divine
fruitionis. Istud vinum multipliciter ditatur et dulcius hominum generibus secundum varias
nuptias supplens mutatas dulcissimo modo apponatur. Nam in nuptiis psalmi i. in fide et
hoc celebris vinum spiritualis intellectus ex doctrina legis moysaice in mysticum
intellectum commutatur omnibus scilicet salubriter credentibus apponatur. Lex siquidem moysi
a iudeis carnaliter intellecta aque sunt insipida fluida et turbulenta. Ieremie .x. c.
Et vis in via egypti ut bibas aquam turbidam etc. Insipida quidem fuit quia observan-
tes affectum non reficiebat. Fluida fuit quia quedam cerimonialia stabilis non erant. Tur-
bulenta quia figuris et enigmatibus obumbrata verum lucem non nisi quedam in
verbo prendebat. Sed venerunt quibus dualibus in natis typi persona nuptiali co-
niunctis istas aquas insipidas in novi vini iocunditate est mutata. Sed vinum
legalis quasi est in luce et evangelicam veritatem. Sacrificiorum mutabilitas et mis-
ticationis instabilitate et imitate iudicorum asperitas in mansuetudinem et
lenitatem. Unde singulariter per vinum collirii more oculo et boto impositum ipsum
clarificat, gustum delectat et fibris fluidis et debilitatis vigorem admi-
nistrat. Istud est illud vinum novum in utres novos mittendum ne veteres dis-
rumpat ut Luc. v. c. Isto vino repleti fuerunt apostoli qui ceperunt lo-
qui magnalia dei, Act. ii. Similiter musto pleni sunt etc. Secundum ecclesiam
quando ut ebrius eius etc. Secundum vinum est vinum gratie sacramentalis quo vulnera
nostra spiritualia sanantur vestimentum detergunt sordes mentis nostre et affectus

D

g

R

Vinum non.

c

No. vinum permutatum. f

Flō alias tres.

reficiunt. Est enim vinum mitigativum sanativum. Luc. x. Infudit vinum et oleum. scilicet et sordium modificativum. Gen. penult. lavabit in vino stolam suam et sanguine uve pallium suum. Est insuper moderate sumptum valde nutrimentum et non humane observatum. Ecc. xxxi. f. Equa vita hominibus vinum in sobrietate. si bibas illud moderate salvus eris et cetera. Istud vinum in nuptiis imperialis sedis x. s. rete tanquam Christi discipulis propinatum. Prov. ix. Sapientia miscuit vinum suum et sequitur. Venite ad me et bibite vinum meum quod miscui vobis et cetera. Istud vinum nobis potissime datur in sacrificio altaris ubi corpus in specie panis. sanguis agni immaculati in specie vini ad potandum nobis elargitur. Hec enim mirabilis mutatio non aque in vinum. immo vini in sanguinem. Legimus aquam in sanguinem mutatam. ut Exod. et aquam in vinum. Jo. ii. Sed non restabat nisi ut fieret tertia mutatio. scilicet vini in sanguinem quod in sacrificio altaris cernimus perpetratum. ¶ Est vinum potionis salutaris quo potantur a domino qui ad celestes nuptias debitus animam domino regaliter salubriter invitantur. Potasti nos vino compunctionis. Istud vinum est venenatum valde penetrativum. vinum vadit sagittis expulsivum et pectoris in corpore valde restaurativum. Quod utique penitentie convenit que ad interiora cordis penetrat per acumen contritionis. Fletus viciosos tamquam humores superfluos expellit. et intime confessionis omnia deperdita recuperat remedio condigne satisfactionis. Num. xxviii. Offeretis holocaustum domino et libabitis vinum per agnos singulos in sanctuario dei et cetera. Ecc. l. Porrexit manum suam in libatione et libavit in sanguine vini et effudit in fundamento altaris divinum in odorem excelso principi et cetera. Ecce tamen superdictam. Nam libatio vini que diffundit se et sua subtilitate ad interiora penetrat. significat motum contritionis quo per omnes partes cordis se diffundit. Joel. Convertimini ad me in toto corde vestro. Effusio quoque vini circa fundamentum altaris. effusionem significat cordis per confessionem in presentia sacerdotis. Quod Effundite coram illo corda vestra et cetera. Sed porrectio manus in libationem. erectionem significat operum in satisfactione. Istud quoque vinum a se nullus habere potest nisi forte Maria intercedente. aque carnalis gaudii quibus ydrie cordis sunt repleta in vinum penitentie et compunctionis sunt commutata. ¶ Est vinum sanctitatis devotionis quo inebriantur vehementer viri perfecti qui pertingunt ad divinas nuptias in ingressu religionis. Ysa. lv. absque ulla commutatione emite nobis vinum et lac. Vinum siquidem suo calore naturali ipse multiplicando in cordis ventriculo hominem facit animosum. suo insuper vapore mediam cellulam oppilante efficit obliviosum. fumos et grossos terrestres et melancolicos dissolvendo hylarem efficit et iocosum. Sic claustrales spiritu devotionis agitati quasi et in furore rapti nulla adversa formidant. Ardua quoque et videntur supra vires audacissime aggrediuntur. parentes et amicos. fratrum amicitiam. gentem et patriam cum Abraham derelinquentes. quasi eorum etiam obliviscentes. adversa quoque reputantes prospera. et tristia leta super hylares et iocundi in sanctitate et iustitia domino obsequuntur. De his ebrius

Flō alias de potatores vini

di. v. hebd. ix. Et spiritualis vinum omnibus qui bibunt illud confert in gaudium et iocunditatem
te. et non meminit omnem tristiciam. sive debitum. sive infirmitatem. Sed post non multum
sequitur. faciunt sumere gladios et non metuit magistratum nec regem. In huius sobria e
brietate ipse sic repleri ac extollere ebrios gustu vini dulcoris et i
cionis glorie. Psalmus. Secundum multitudinem dolorum meorum consolationes tue etc. Job. vi. Hec
sit gloria mea etc. De hoc vino dicitur Eccl. ix. Comede cum leticia panem tuum
et bibe cum gaudio vinum tuum quia deo placent opera tua. |||||| est vinum
iocundissime contemplationis. quod cum sponsa in lectulo iam pregustans in illo alio
et solis sponsi amplexibus delectatur et totum aliud insipidum reputat ubi
sponsi dulcedinem non gustat. Cant. vii. Guttur tuum vinum optimum
gutturi meo ad bibendum etc. Istud vinum nervos et lacertos morditando
appetitus est excitativum augendo calorem extrinsecus ubi viget amor
est inflammativum. Ipse multiplicando et ad cutem impellendo faciei est
colorativum. Sic dulcedo contemplationis per animum hominis diffusa eo plus dei su
avitatem facit appetere quo plus incipit mens dei sapere et sentire
sicut vinum quod de vespere habundancius bibitur de mane amplius sititur. Pro
verbiorum xxiii. Quando evigilabo et iterum vina reperiam. |||||| vinum ex parte est infla
mativum seu calefactivum. Sic contemplativorum desiderium qui domino amo
re succenditur. de eterno quod appropinquat tota intentione inflammare satagit
et conatur. Hest. i. Cum esset rex hylarior et incaluisset mero. precepit rex
vii. eunuchis ut introducerent reginam etc. |||||| caloris est immutativum
quia calefactis in ... cordibus caloris superhabundancia in cute revelescit. Sic ignis
est contemplationis numquam latitat. sed per suam presenciam per insignia manifestatur
cum ubi. Nazarei tamen pulcriores nive. candidiores lacte. rubicundiores
ebore antiquo. saphiro pulcriores. Ecce quod candor castitatis. rubor caritatis. decor
humilitatis. viri contemplative in uberes fortitudinem. in nazareis declaratur.
|||||| est vinum glorie. vinum sine fine de quo psalmus. Calix domini inebrians
quam preclarus est. Isto vino inebriantur beati. et bibent illud vinum amici.
Cant. i. Istud vinum erit clarissimum sine omni feculencie admixtione sa
nissimum sine aliqua corrupcionis infectione suavissimum ac dulcissimum om
ni delectacione plenum. Primum refertur ad plenam et limpidam cogni
cionem. Secundum ad perfectam dilectionem. Tertium ad sapidam dei fruicionem. Cant. iiii. Da
bo tibi poculum ex vino condito. Eccl. xl. Vinum et musica letificant cor.
et super utraque dilectio sapientie. C. iii. Nota. quod maria defectum illius multiplicat
tamquam credens tamquam sedula exploratrix. Dicit ei
vinum non habent domino ihesu ... tamquam credens tamquam sedula exploratrix. dicit ei
Vinum non habent. quia nimia mors de inopia gratie humane. Vinum tamen quod est vinum novum
quo aqua ... et ... mentis sue tam salubriter replet. nisi mater maria
matre ihesu optinuit. Comparatur domino maria et pura gracia per timorem domini et amaritudine
pene consciencia quod gustat et vivit ... salubre ysa. xxvi. A timore tuo domine concepi

Nota quod vinum novum
non est in incarnatione

a Qualiter signatur vocatio marie. ihesu et discipulorum ad nuptias.

et pepigit secum salutis. Tunc ihesum ad nuptias imperas vocari. cum super omnia salutem propriam et alienam desideramus ad quam optinendam ihesum cum maria et discipulis invitamus. Vocatio marie penitentiam significat puram et inde gratie. Vocatio ihesu significat desiderium salutis proprie et aliene. Vocatio discipulorum penitentiam significat virtutis et gratie que ihesum et mariam semper comitantur. Isti tres a communis semper sunt vocandi. Omnes sunt penitentes et religiosi contemplativi et studiosi qui pro dei vini habundantia desiderant. proverbiorum xxxi. Date siceram merentibus et vinum hiis qui amaro sunt animo. Et eccli. xxxi. exultatio anime et corporis vinum. et cetera. Vinum maria id est mens pia pro salutis desiderium per hoc vino optinendo interpellat. et quamvis ad tempus videatur pati repulsam forte instat. Nam dominus cum attenderit marie id est gratie perseverantiam et intentionem petitionem eius ad horam differre convenit. ut quod petitum diu petita concupitum diligentius custodiat. et custoditum diligentius intelligat diligat. Apocalypsis iii. Tene quod habes ne alius accipiat coronam tuam. et cetera. Sic hec maria id est munda conscientia. sive anima sancta firmiter perseverans in petitione sua non desistit sed postquam vinum illud virtutis habere desiderat. et id recipiatur ministris omnium postendit. Isti ministri quibus imperat maria ut ihesu in omnibus faciant voluntatem sunt ratio et voluntas. Nam ratio est sicut minister totum quod nunc dirigens. Sed voluntas est executrix divine iussionis. Isti ii. precepit ihesus ut ydrias lapideas purificationis iudeorum deputatas aqua repleant usque ad summum. Unde ad litteram ibi posita fuerunt vasa lapidea in communio ut inde possent se purificare seu emundare. Si quando iudei per contingendo mortuum se lavare convenerunt iudei. vel semper cum aliquam immunditiam contraxerunt ex contactu alicuius rei immunde. Sic mistice ista vasa lapidea ad aque congregationem de puritate vel separati corda sunt humana que in hoc mundo quandiu vivimus aque purificationis indigent. Unde aqua puritate lavantur ac tristicie que secundum deum est sunt implenda. Hec enim quamvis videatur insipida tamen a domino in vinum leticie convertitur. ii. cor. vii. tristicia que secundum deum est in salutem stabilem operatur. Hec aqua illa de qua dicitur Ier. ix. Quis dabit capiti meo aquam et oculis meis fontem lacrimarum. Hec aqua ascendenda est de fluminis humane infirmitatis. quod ex fonte scripture cum fluminis sanctis derivatur. ¶ Sunt autem in nobis continue vi. infirmitates expectando curationem et in nobis sunt per gratiam recuperationem delicte. ex quarum consideratione ydrie predicte aqua lacrimarum usque ad summum poterunt adimpleri. Prima gustus insipiditas per quam in spiritualibus gustibus non bona non sapiunt bonum nec mala male. proverbiorum xxvii. anima saciata calcabit favum. Et in ysa. v. Ve hiis qui dicunt bonum malum et malum bonum. |||||| Secunda est visus spiritualis debilitas quia homo non potest clare videre laqueos diaboli. pro lumine oculorum meorum non est mecum. Et oportet lavare oculum et inungere collirio tristicie quousque expetiatur ut possit limpide se providere necessaria. |||||| Tertia est proclivitas ad cadendum in ro. quoniam

c

h

videat. in pe

cxxxiij

videat ne cadat. Gen. viii. proni sensus et cogitatio hominis ad mala. IIII. Quarta est difficul-
tas ad resurgendum. Ps. non est spiritus vadens et non rediens. Amos v. Domus Israel
cecidit non adiciet ut resurgat. proiecta est in terram virgo Israel. IIIII. Quinta est de-
bilitas ad faciendum bona et adversa sustinendum. Ps. dereliquit me virtus mea.
Dan. x. dissolute sunt compages mee et non remansit in me virium. IIIIII. Sexta est affec-
tuum multiplicitas immo contrarietas ad sibi nocivum appetendum. Prov. i. usque quo parvu-
li diligitis infantiam. Sicut et filii Israel in heremo nunc cepas nunc allia nunc pepo-
nes desiderabant et sic variis et contrariis appetitibus fluctuabant. Num. xi. Prov. xv.
cor stultorum dissimile erit. Ecc. xxvii. stultus ut luna mutatur. Ecce vii in-
firmitates posuimus. et contra illas gladiatorem materiam doloris reperimus. Unde Jer. xxxi. Statu-
e tibi speculam pone tibi amaritudines et dirige cor tuum in viam rectam. Precipue
autem singulare usque ad summum ipsi. quia non est in nobis quod non sit plorabile. A plan-
ta pedis usque ad verticem non est in nobis sanitas. Job xvi. Facies mea intumuit
a fletu. Ps. lavabo per singulas noctes etc. Cum autem dixit ydrias capientes mensuras bi-
nas vel ternas. significat quod electorum corda ampla debent esse ad dolendum. sicut et sunt am-
pla ad gaudendum. Dolemus ergo de duobus. scilicet de peccato transgressionis et de peccato omis-
sionis. et erant in illis ydriis metrete bine. Ps. exitus aquarum etc. Dolemus et propter-
scilicet propter dampnum quod habuimus. propter penam quam meruimus. propter deum quem offendimus. Ysa.
xxii. Recedite a me amare flebo nolite incumbere ut me consolemini etc. Joel
iii. per omnes rivos iuda ibunt aque et fons de domo domini egredietur. Hec itaque aque
sic missa ad corda fidelium allata in vinum convertitur cum doloris angustia in
leticiam commutatur. Jo. xvi. Tristicia vestra in gaudium convertetur. Bar. v. emi-
si cum ploratu et luctu. reducet vos cum gaudio et iocunditate sempiterna.
Unde quanto hic erunt replete ydrie aqua tristicie. tanto maior erit copia
ibi vini de vino leticie. Ps. secundum multitudinem dolorum meorum etc. Consolationes tue.
quod autem unum architriclino est offerendum quia quecumque agimus. quicquid recipimus et
quicquid sapimus deo qui tenetur est attribuendum. ut habetur ex deo datum esse regnorum
earum. C. xl. annis edificatum est templum etc. Ille autem dicebat de templo corporis sui.
Glossa. quod loquitur de edificatione facta sub zorobabel et non de illo quod sub Salomone facto. ut iii Reg. vi.
illa enim vii annis completa fuit. ista xlvi annis. Glossa quod continue tot annis edifica-
tum est. vel quia tot anni sunt elapsi a die inceptionis usque ad diem consummationis. hec de
xlvi. Convenit hic numerus perfectioni dominici corporis quia dicunt physici quod tot diebus lineamenta
humani partus formantur et significantur. Sic et corpus domini in utero virginis organiza-
tum de certis organis quod habuit in instanti sue conceptionis. Sed in tot dies ad
notabilem quantitatem in omnibus lineamentis est deductum. Dicit enim Constantinus
in pantegni lib. iii. c. xxiii. quod masculus x mense nascitur in xlv di-
ebus in utero complete figuratur. Nam vi diebus est in massa lactea. ix diebus
in massa sanguinea. xii diebus in massa carnea coagulata. Postea sunt xviii dies
quibus interius operatur informativa dividens et distinguens omnia corporis lineamenta.
Unde versus. Sex in lacte dies. tres sunt in sanguine terni. Bis seni carne. ter sen

De templo

Quod puer x mensibus formatur
in utero sue matris.

membris figuratur. Hii itaque dies illius summpti sunt xlv. quibus natura puerilis in formacionem operatur, etiam secundum ... in die xlvi perficitur. Hic autem et corpus completum organizato sensu vivificatur et tunc nonagesimo die movetur. Unde ergo est dictum quod templum xlvi annis est edificatum. Tali enim die corpus Christi ad notabilem quantitatem lineamentalem ... est deductum. Fuit autem Christus ... die natus qui sit ab viii kalendas aprilis quando fuit conceptus usque viii kalendas ianuarii quando fuit natus computantur cc et lxxvi dies qui efficiunt menses ix et dies sex. Sap. vii. In ventre matris figuratus sum x mensium.

per cogitationem

¶ Secundo notandum quod misterium templi reperitur in sacra scriptura. Est enim templum materiale, celeste, spirituale, intellectuale.

De templo multiplici et primo de materiali

De primo dicitur: xlvi annis edificatum est templum hoc. Et nota quod hoc materiale templum propter tria scilicet quia est locus orationis, instructionis et sacramentalis refectionis. De primo scilicet loco orationis dicitur iii Reg. viii. Cum venerit alienigena et oraverit in templo hoc, tu exaudies autem in firmamento habitaculi tui etc. ||||| Est locus instructionis. Unde dicitur in ewangelio: Sicut vos cotidie docens in templo etc. Sic et Moyses qui in diversis ministris voluit dominum in tabernaculo consulere. ||||| Est locus sacramentalis percepcionis. Exo. xii. In una domo comedetur nec efferetis quicquam foras. Et propter hoc tria fuerunt in tabernaculo istius correspondencia scilicet candelabrum cum lucernis, mensa proposicionis et altare thymiamatis. Primum refertur ad lumen erudicionis quia mandatum lucerna est et lex lux. Prov. vi. Psalmus: Declaracio sermonum tuorum etc. Secundum est mensa proposicionis refertur ad refectionem sacramentalis percepcionis. Prov. ix. Sapientia posuit mensam etc. Eccl. xxix. Transi hospes et orna mensam. Tercium scilicet altare thymiamatis reducitur ad genus orationis. Psalmus: Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. Secundum Deut. xxxiii. Ponent thymiama in furore tuo et holocaustum super altare tuum. |||||

De templo corporali

Est templum corporale ut hic. Hic dicebat de templo corporis sui. Dicitur ergo templum triplici de causa scilicet racione inhabitacionis, composicionis et consecracionis. Propter inhabitacionem dicitur corpus Christi templum quia in ipso inhabitavit plenitudo divinitatis corporaliter. Colos. ii. Secundum Zach. vi. Ecce vir oriens oriens nomen eius et edificabit templum et sedebit in eo et dominabitur super solio suo. Secundum illud Levit. xxvi. Ponam tabernaculum meum in medio vestri et habitabo vobiscum etc. ||||| Racione composicionis sive fabricacionis legitur enim iii Reg. vi. quod ex triplici materia fuit domus domini scilicet exterius fuit lapidea ex albo marmore consertum, interius fuit lignea lignis incorruptibilibus vestitum undique et deauratum. Super ligna autem aurum undique est appositum et affixum. Hec est templi materia triplex in Christo natura scilicet aurum excellenciam divine nature significat, marmor candidum puritatem assumpte carnis significat, lignum non putrescibile incorruptibilem animam representat, qua mediante divinitas corpori inseparabiliter est coniuncta. ||||| Racione dedicacionis. Psalmus: Dedicaverunt tabernaculum altaris. Templum enim consecrandum aqua benedicta aspergitur, alphabetum per pavimentum angulariter scribitur, lumen in eo accenditur, et christus cum thymiamate consecratur, crismate inungitur, et diversis reliquiis ornamentis variis decoratur. Hec omnia in templo corporis Christi reperiuntur.

Nam caro ipsius licet ſpē ſcā ab omni corrupcione fomitis fuit purgata et quasi aqua aspersa ab omni immundicia fuit penitus mundata. Ps. Asperges me domine ysopo et mundabor. la. etc. ſſſſ Separatus fuit Christus interius et foris scilicet doctrina et predicacione. Intus per verbum eternum unionem, foris per doctrine et vite perfectionem. Luc. ii. Ihesus proficiebat etate et sapiencia apud deum et homines. ſſſſ luminaria sunt in mundorum operacione. Apo. xxi. lucerna ipsius est agnus. Et Ioh. i. erat lux vera etc. ſſſſ cum cruentatum in devotissima passionis susceptione. Num. xvi. Arripiens aaron turibulum posuit incensum et stabat medius inter vivos et mortuos. Sic Christus in cruce pro transgressoribus exorante et ostenso turibulo carnis sue servite perforate divinam iracundiam a nobis avertit. Ad Hebr. v. In diebus carnis sue preces supplicaciones cum clamore valido et lacrimis offerens etc. ſſſſ sunt hic templum consecratum unctum in resurrectione oleo leticie pre omnibus participibus suis. ii. Reg. xii. Surrexit David de terra unctus lotus etc. Hic enim est verus lapis quem erexit iacob in titulum et fundens. quem deus pater tristiciam mortis et passionis convertit in leticiam exultacionis eterne. Ps. Conscidisti saccum meum circumdedisti leticia. ſſſſ ornatum fuit hic templum in ascensione. Zach. iii. Induite eum mutatoriis et ponite cydarim mundam super caput eius etc. Unde sicut omnibus in templi consecracione concurrentibus solet hic leticia esse et applausus, sic illa in ascensione est gloria non solum inter homines immo inter angelos leticia in celestibus sborta est. Et in tercio dicitur in Ps. Ascendit deus in iubilo etc. ſſſſ est templum spirituale et hic construitur in humana mente. Sic i. Cor. vi. Templum dei sanctum est quod estis vos etc. Et ad Ephe. In quo omnis edificacio constructa crescit in templum sanctum in domino etc.

Et ideo quod ſpē boni ordinatur dei templum tribus decentibus scilicet racione adoracionis, racione veneracionis, racione oblacionis. De primo dicitur Ioh. iiii. Veri adoratores adorabunt in spiritu et veritate etc. In hoc templo est holocaustorum altare, quod sacrificium continet. Ps. Sacrificium deo spiritus contribulatus etc. Et ibi est ii. altare thymiamatis, quod suavitate devocionis. Ps. Holocausta medullata offeram tibi cum incenso arietum etc. ſſſſ Ibi est candelabrum racionis et discrecionis. iii. Reg. faciamus viro dei candelabrum etc. ſſſſ hoc invenitur iugis mensa proposicionis quia in homine affectus ordinatus ſp̄ invenit in deo graciam vere refeccionis. Ps. Filii tui sicut novelle olivarum in circuitu mense tue. ſſſſ dicitur templum mentis racione emunitatis et vendicionis sicut hic habemus. Deo placuit spiritui summum templum esse mundum et ideo hoc dicitur quod omnia templum continuacia erit. Templum itaque dei polluunt et prophanant qui per peccatum mortale in se consciant maculam. ii. Machab. vi. Templum dei luxuriis et comessacionibus erat plenum et scortancium cum meretricibus sabatis edibus mulieres ultro se ingerebant. Sed tale templum tamen tempore in quacumque solvere oportet per ... dissipacionem. ysa. xlviii. Dissolve colligaciones impietatis fasciculos deprimentes etc. Et tribus diebus reparatur contricione, confessione et satisfaccione. Gen. iii. Tres adhuc dies sunt post quos restituet te Pharao in ministerium tuum etc. ſſſſ dicitur alia templum racione frequencie operacionis du n e

templū p'us dirutū · p̄ea tēp̄e est reparatum · Sic aīa q̄uis īmo sepe corruit
conculcabitur p culpam · tn̄ sp q̄n dolet ⁊ penitet p gr̄am repat̄ · Docent
n· peccare nō possunt · q̄n frequent̄ p gr̄am resurgunt · ¶ Est templū
intellectuale q̄ ē templū celeste · sīl ecclie triumphantis · q̄ succedet tab
naclo ecclie militantis · Ps · xxx · edificabis ciuitatē ī excelso ⁊ templū
sine ordine suū fundabitur · sic ī apo · Surge metire templū · Et
dr̄ templū triplici de cā · s · roe distinctionis · collocacōis · ⁊ mansure sine
immobilis fixionis · Templū siquidem fuit distinctū ī sca ⁊ ī sca scor̄ · In
sca quidē erunt hoīes tm̄ ad uitam eternā predestinati · sed ad sca scor̄ pu
gnante angli iam ī gla confirmati · Vel ad sca ptinēt boī actiui · sed ad ī
teriora oraculi pertingent pfci contemplati · ps · Introibo ī pos do · dn̄e
mem ī · t · so · ⁊c · ¶ Dr templū collocōis · quia ī monte moria templū
edificatū ē · sic lr̄ · ī · ij · pal · prolic · Sic ecclā triumphans ī monte
moria · i · pfecte visionis ⁊ cōtemplacōis dī collocabitur · quia nō docebit ult
unusquisq3 proximū suū · sciunt oēs docibiles dī · Ps · xxx · apo · xxi · claritas
dī illuminabit eam ⁊ ambulabūt gentes ī lumine eius · ⁊ ī ysa · lx · tunc uide
bis ⁊ affluēs ⁊c · Prioris utiq3 montis uē visionis · q ubi regem ī decore
suo uidebimus oculo ad oculū cū conuertet dns syon · ¶ Dr ⁊ templū roe
immobilis fixionis · qr tabnaculū sm̄ motū nubis transferebatur · sꝫ teplū
fundamento stabili collocabatur · Sic ecclā militans nūc pfcōr ⁊ nūc
nūc mutatur more tabnaculi · sed scor̄ eternas more templi pmanet
stabilis · Ps · transibo de loco tabnaculi admirabilis usq3 ad domū dī · ī nū
stō templi summus consecrator est pontifex futuror bonor xp̄c · q more
consecrantis templū aque aspsione oīa mūdi isterna mūdabit cōtrū ad cōmoda
corrupcōis ⁊ mortalitatis abolicōem · quia hoc mortale induet imor
talitatem ⁊ corruptibile hoc incorrupcōem · i · cor · xv · apo · xxii · ostendit
m flumē aque uiue splendidū tanq̄ cristallū pcedens ¶ Ibi q̄m ī teplo
duplicis alphabeti fiet inscripcō p oīum uisibiliū ⁊ inuisibiliū pfec
tissima cognitōe · omnia n · erūt nobis nuda ⁊ apta q̄ m̄ occulta sūt
nobis ⁊ obscura · ps · In lumine tuo uidebimus lumen · ¶ Ibi erit
luminariū accensio ī claritas apta uisitacōe · ysa · lx · erit tibi dns ī lucē
sempiternā ⁊c · Job · Liberet aīas eius a corrupcōe ⁊ illuminabit eas
ī lumine uiuenciū · ¶ Ibi est thuris concremacō · s · ī cōpleta dilcōe
qr ut ē ignis ī syon · sꝫ caminus erit ī ierlm · ysa · xxxi · eccl · l · q̄si
thus redolens in diebꝫ estatis ⁊ q̄si ignis effulgens ⁊ thus ī igne
ardens · ¶ Sꝫ sacerdos tuū templū inunget unccione sempiterne exul
tacōis · ysa · lxi · dabit ē gaudiū p luctu ⁊ oleū exultacōis · ¶ In hoc
templo erit reliquiar scor̄ ī clusio quoad homīes ⁊ anglor ppetua
cohabitacōem · q · s · angli ⁊ hoīes simul ī suauitate fruicōis dīne
maiestatis abscondentur · ps · absconderes eos ī abscondito faciei tue

An

bu dico

^

hū no d

In ista templi erectione quod in angelis apostatis et in hominibus uetustate ceciderat magnum erit gaudium et tripudium tam hominum quam angelorum. quando in templo eius omnes dicent gloriam. Ysa. xxxiii. Respice Syon sollempnitatis ciuitatis tue. oculi tui uidebunt tabernaculum quod nunquam transferri poterit. tunc erit uox exultationis et salutis in tabernaculis iustorum. De hiis omnibus dicit Augustinus. In illa ciuitate superne Ierusalem est rex est ueritas. et est lex caritas. mouetur omnis necessitas. ouetur summa uoluptas. Vbi pax erit felicitas et uita eterna. Vbi erit leticia. eterna sequitur iocunditas infinita. ubi homines angelis sociati sicut pari gloria sic et pari concordia totum possidebunt quod delectat. Vbi quod semel adipiscitur semper retinetur. Ibi uacabimus uidebimus. amabimus et laudabimus sine fine. Ecce quis finis est et sine fine peruenire ad illud perhennale cuius regnum eternum permanet sine fine.

De regeneratione

Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu non potest intrare in regnum dei. Iohannis iii. aqua scilicet exterius significatione abluente. et spiritu scilicet interius purificante. non potest intrare. Hic dicit quod ad tempus ex quo sacramenta ex passione Christi uirtutem sunt consequta necessitatem et effectum. et per hoc multe cessant obiectiones. Nam iste fuit dixit ad ultimam salutem iam in instanti actu procedendo. Sed hic dixit futuram uirtutem discipulo predicando. et ideo ad hoc non potuerunt sine tali ablutione aque saluari. quia istam dei ordinationem non nouerunt. Nam deus istam instituit regenerationem. quando ad ipsius perfectionem aquam elegit et ex contactu mundissime carnis sue aquis uim possibilem tribuit ad huius generationem spiritualem. Formaliter uero instituit quando dixit. Ite baptizantes in nomine patris et filii et spiritus sancti. Finaliter autem et complete et effectiue in sua passione quando ex latere fluxerunt sanguis et aqua. unde dixit consummatum est. Vnde hic baptismum Christus loquendo instituit. sed quid ex sua passione effectum fieret manifestissime ostendere. Dicit ideo quod ideo fit hec regeneratio in aqua tamen scilicet in aqua et spiritu. et hoc conuenienter. quia ipse regenerans est duplicis nature. diuine scilicet et humane. et similiter qui regeneratur homo duplicis est substantie scilicet corporalis et spiritualis. Et ideo conueniebat baptismum fieri in uno corporali scilicet aqua corpus ~~corpus~~ mundificante. et ex uno spirituali scilicet spiritu mundante et sanctificante. Attendendum est quod deus informat hic Nichodemum et instruit eum de spirituali regeneratione que fit per baptismum. Dicitur autem generatio spiritualis per similitudinem carnalis in qua plura considerantur. Primo scilicet seminis decisio. collocatio in utero eius. In generatione coagulatio. consummatio. organizatio et lineamentorum distinctio. fetus uiuificatio. et nutrimenti attractio augmentatio motus. dormitio. Ista viii in spirituali regeneratione figuratiue reperiuntur. Nam fit quasi seminis decisio per calorem dissoluentem et spiritum expellentem. quando per spiritum sanctum gratiam immittere operante homo a corruptione seu a carne dyaboli deciditur quodammodo et separatur. Secundo hoc fit per in exorcismo quando ad puerum baptizandum dicitur. exi ab eo spiritus immunde et da locum. Sic est quasi semine uiri dei a domino ad collocandum in utero matris ecclesie disponitur in ipsa per fidem et conceptum. Ier. xxxi. Seminabo domum Israel in domum Iuda semine hominum ex quo homines spirituales generentur

De regeneratione carnali.

De spirituali generatione.

ysa. xliiii. Effundam spiritum meum super semen tuum et benedictionem meam super
stirpem tuam. et germinabunt quasi salices iuxta preterfluentes aquas etc. Et
Aggei ii. Numquid iam in germine est semen? et ex ista die benedicam ei. Item iii sa
fit coagulacio in embrione calore naturali partes liquidiores coadunando
et condensando. hic fit quando mens prius fluida virtute spiritus sancti corroboratur
et in fide solidatur. hic fit potissime in chatecismo quando adultus in fide instruitur
et per exercitacionem fidei confortatur. Job. x. Nonne sicut lac mulsisti me? quoad
exorcismum. et sicut caseum me coagulasti. quoad chatecismum. vel adultum con-
fortasti. Sap. v. a. x. mensium tempore coagulatus sum in sanguine ex semine ho-
minis etc. quod legitur ibi. Item iiii est ipsius coagulate masse continuatio
ad figuram in formam certam et solidam quantum ad naturam vi nature continuata. et hic
fit in baptismo quando deposita forma vetustatis culpe in forma novi ho-
minis per graciam transformatur. Sap. vii. Sapientia permanens in se omnia innovat
se per naciones in animas sanctas se transfert etc. Ezech. xxxvi. Effundam super vos
aquam mundam etc. Et sequitur. dabo vobis cor novum et spiritum novum ponam
in visceribus vestris. Item quarto virtute informativa fit organizacio et linea-
mentalis membrorum distinctio. quia in baptismo distinguitur homo a
membris diaboli et dimembre ostenditur quod sit membrum Christi. et hic fit per
caracteris impressionem. vnde dicit Damascenus. Caracter est principium vite spi-
ritualis. sigillum custodia et illuminacio mentis. Ps. signatum est super nos lumen
vultus tui domine. Ad ephe. i. In quo credentes signati estis spiritu pro-
missionis etc. Item quinto fit fetus vivificacio. quod fit per gracie infusio-
nem que potissime confertur in baptismo. sicut enim forma vite corpori infunditur
quando ad vite suscepcionem per fidem coaptatur. sic quando anima per liberum ar-
bitrium se disponit. et per fidem quod in se est facit. statim vita spiritualis
anime a deo inspiratur. Ro. v. Caritas dei diffusa est in cordibus nostris per
spiritum sanctum qui datus est nobis. Osee. vi. vivificabit nos et vivemus et sciemus
sequemurque ut cognoscamus dominum. Ps. non discedimus a te vivificabis nos etc.

De gracia conceptione carnali et spirituali

Item. vi. fit fetus vivificati nutrimenti attractio. quod puer iam formatus
et vivificatus mediante ut dicitur umbilico suum attrahit nutrimentum
Sic illi qui per graciam sunt in regenerati nutrimentum a vite verbo susceperunt et per doc-
trinam a predicatoribus quasi per umbilicum suscepta in gracia iam suscepta se
custodiunt. Cant. vii. Umbilicus tuus quasi crater tornatilis numquam indigens
poculis. Sed ut dicit glo. predicatores debent esse tornatiles. ut s. omnia que pre-
dicant ad deum bona intencione girantur. Glo. n. est crater torno factus. quod in mo-
vere mittere ad deum intencionem suam dirigere. sed crateram inconcede plusque di-
nam diligenter per munde iste exquirit. Sed quasi per umbilicum salubriter fetus
erigitur. quando sermonum mentes divini verbi beneficio in statu gracie custodit.
Pro. iii. Erit sanitas in umbilico tuo et irrigacio ossium tuorum. s. si custodi-
eris mandata domini. Item vii est fetus diutina augmentacio. quod fit

nutritiua

potentia succedit augmentatiua ⁊ sic ī regeneratis exigitur nutritiui
nutritionis perfectione ⁊ minor augmentatione sinuetur. prou. iiii. dabit capiti
tuo augmenta gratiarum ⁊ corona inclita proteget te. Dicitur quod secundum quatuor cre-
scere in latitudine quantum ad proximi dilectionem. ps. latum mandatum tuum ni-
mis. ⁊ in perfecta altitudine quantum ad spem dei ⁊ agnitionem sublimitatis
nec non ⁊ in profunditate quantum ad humilitatem seu ⁊ in longitudine quan-
tum ad perseuerantiam continuitatis. ad ephe. iii. ut possitis comprehendere cum
omnibus sanctis que sit latitudo ⁊c. Item ad ephe. iiii. veritatem facientes in caritate
crescamus in illo per omnia qui est caput xpc ex quo totum corpus compactum ⁊ conne-
xum per omnem iuncturam augmentum corporis facit in edificationem sui ⁊c.
Quinto consideratur fetus uiuificati motio. Nam puer uiuus quando non dormit
uehementer se mouet. prou. ii. sicut ostium uertitur in cardine suo. Sic ⁊ renati
per gratie renouationem se mouent ex dilectione dei ad meliorem operationem
⁊ ad meliorem statum continue. Bernardus de uirtute in uirtutem. Ꝺ. n̄. ij. n̄
mouere signum est quod moriatur uel forsan sompno diutino occupetur. Et
a bono motus ostenditur quando ad bonam operationem non mouetur.
exo. xv. fiant immobiles quasi lapis. osee. vii. effraym quasi panis sub
cinere qui non versatur. Vnde ⁊ puer quando se non mouet dormit. Sic
⁊ anima dum non mouet se per operationem dormire dicitur per contemplationem
sicut iacob post laborem itineris dormiuit ⁊ deum uidit in somp-
nis. gen. xxviii. Vnde eccl. v. dulcis est sompnus laboranti ⁊c. ⁊ ipse in-
quit si dormieris non timebis quiesces ⁊ suauis erit sompnus tuus. Item
in sompno homo uidet uisiones ⁊ futura. Sic ⁊ in contemplatione. eccli. xxxvii.
anima uiri sancti annunciat uera plusquam vii circumspectores sedentes in excel-
sum ad speculandum. Sextum quia sic dispositus salubriter nascitur. Sic ⁊
anima per fidem regeneratur. Decimo autem nasci oportet. iii. scilicet prima generatio sit per
baptismalem gratiam. Secunda per penitentiam quia necessaria est lapsis post baptismum
in aqua generatione scilicet per penitentiam debet esse aqua quasi per dolorem ⁊ lacrimarum effu-
sionem. Ps. exitus aquarum deduxerunt oculi mei ⁊ spiritus sanctus quando gratie infusione interius in-
ducit uiuificantem spiritum ⁊ mortuum uiuificantem. Sed interior generatio est ex-
terior prima. aqua enim sine spiritu non regenerat. Sic aspersus prius sine cari-
tate non iustificat. Sed soli illi sunt beati qui propter iustitiam id est propter amo-
rem iustitie patiuntur. i. pe. iii. Sed et si patimini propter iustitiam
beati. Item gregorius. v. illi qui persequutionem patiuntur ⁊c. Quod natum est ex car-
ne caro est. id est carnale est ⁊ mortale. i. cor. xv. caro ⁊ sanguis re-
gnum dei non possidebunt. Sed quod natum est ex spiritu id est ex uirtute spiritus sancti
spiritus est id est spirituale. Et quod dicitur. i. cor. vi. qui adheret deo unus spiritus est
cum eo. scilicet per conuenientiam in uno uoluntatis ⁊c. Sicut ex carne gig-
nitur homo carnalis ita ex spiritu homo spiritualis. i. cor. ii. spiritualis homo om-
nia diiudicat. Sed non quod contingit matrem ecclesiam filios spirituales

quia mater ecclesia
parit abortiuum
in filiis suis spiritualibus.

· Cur multis fit cā
abortum ·

per gratiam concepit · sed cum aliquando amplius quam deo valeamus: moriuntur. Unde iure patitur ab
ortiuum: ysa · xxxvii · concepti venerunt ad partum et non est virtus pariendi et hic gra
git miser conceptus per defectum virtutis sive per vicium gratie debilitate. Et iam
conceptus in utero eius mortem ex defectu et culpa gratie voluntatis. sed quando
non cogitur. sed propria voluntate ad malum inclinatur. ecc. xviii. quia mo
nemini dominus dicit: nulli vos cogit. baruc. iii. coinquinatus es et cum
mortuis deputatus cum hiis qui descendunt in infernum. Item per viole
ciam et lesionem anime. non infert ei violencia. quando pervertitur per ex
malum unde scandalum. ut gratia tenera et ad malum provocatur. ut a bono
revocatur proposito. Exo. xxi. Si percusserit quis mulierem pregnantem et fe
cit abortivum subiacebit dampno. Ubi dicit origenes. mulier pregnans
est anima bonum propositum concipiens et verbum vite in se gerens. quam
percutit qui malo exemplo ipsam scandalizando ledit. Unde dicit au. qui per se
tote fumi candele extincte ei facit abortivum. Sic prelati qui alios
debent illuminare ex bone vite. dum lumine ipsorum extinguitur. i. dum
opera agunt tenebrosa. subditos faciunt facere abortivum. Sic prelati
qui alios debent illuminare. dum eos a bono revocant proposito et ex
male vite eos ad mala opera provocant. Item per nimis infirmitatem
seu malam matris dispositionem. Ysa. ecce hodie graviter infirmat. Jer.
ventrem meum doleo ventrem meum do. et non solum infirmatur in ventre immo
capite. immo a planta pedis usque ad verticem non est in eo sanitas. et
ideo multi sunt abortivi. i. re. iiii. nurus heli pregnans erat et incurva
vit se et peperit ychaboth. quod interpretatur sine gloria. irruerant in ea dolores
subiti. et cetera. et sic dicit. infirmata est que peperit et cetera. Item per nutrimenti
subtractionem. Nutrimentum anime. doctrina verbi est. quia non in solo pa
ne vivit homo. set in omni verbo quod procedit de ore dei. hunc cibum appe
tunt parvuli. Unde qui sibi subtrahit. tenellus fetus moritur. treni. iiii.
adhesit lingua lactantis palato eius in siti parvuli pecierunt panem
et non erat qui frangeret eis. Ideo dicit ypocras. mulier in utero
habens flebotomata facit abortivum. maxime si fuerit flebotomata
in sephena. set magis quando cum maior est fetus. Item dicit mulieri
in utero habenti si subito mamille graciles fiunt. abortit.
Et dicit quia mulier depauperata a sanguine non sufficit fetum
enutrire. Item per superfluam corruptorum humorum retentionem
quam tunc fetus extinguitur sicut lucerna oleo. Unde fetus ag
natus corrumpitur et relaxata matrice sine vita egreditur
Similiter superfluitas humorum que gravat multitudine vi
cium tamen uteri eius ita replentur quod in multis parit
abortivum. apo. xii. Misit serpens de ore suo aquam sicut flu
vium ut faceret eam trahi a flumine et cetera. habundancia peccati

ita dissolute et relaxate vigore discipline in ecclesia quod vix inveniatur
anima nata non sit abortiua. Num. xij. obsecro domine ne fiat hec
mortua et velut abortiuum quod proicitur ab utero a vulva matris
sue etc. [illegible] propter fetus nimiam ad egrediendum accelerationem. quando
puer nimis impetuose mouetur. rumpuntur quasi retinacula
et sic puer exponitur ante tempus egreditur. Sic multi cenobite et
religiosi per scismata et lites interim ecclesie concuciunt et rumpentes
interim ecclesie unitatem per scandalum quod generant abortiui fiunt. Si-
mul in mane ascendunt aliqui ortum in ecclesie dignitate. unde p[illegible]
plus et nephas introeunt cetera accrescentes. l. prou. xx. hereditas
ad quam festinatur in principio in fine benedictione carebit. ysa. xviii. ante messem
totum floruit immatura perfectio germinabit. Ideo dicitur Gen. xxxviii. quare propter
te rupta est maceria. i. propter arrogantiam tuam ortum est scisma et dis-
cordia in ecclesia. Gen. xxv. collidebantur paruuli in utero etc. i. cor. xv. no-
uissimo autem tamquam abortiuo visus est. qui non sum dignus vocari
apostolus quia persecutus sum etc. Patet quod expedit quod illi qui ex sponsa nasci-
tur spiritualem natiuitatem sortiuntur. quasi iniuncti tamquam abortiui ad
perfectam vitam finalem peruenire non noscantur. Per hoc quod nati spiritu
more puerorum nouiter natorum omni studio ab ecclesie medicis sunt foue-
di et ut ad vite spiritualis perfectionem perueniunt diligencius promoue-
di. Puer itaque de utero matris egrediens egrediens nouiter ne-

Qualiter puer nouiter natus sit custodiendus

constrictiuis quibusdam mediocriter desiccatus est confortandus
Deinde cum melle in palato et gingiuis et leniter fricandus
et frequenter balneandus. [illegible] quieto in loco non nimis luci-
do et collocandus. non in propriis oculis paulatim aggreget
et coadunet. Quanto ad lingue [illegible] membrorum rectificationem est me-
diocriter collocandus et fasciis restringendus. Vino purissimo nutri-
mento est nutriendus. Vel ad recte loquendum et ad perfecte se erigendum est
instruendus. Postea itaque absciso corrupto umbilico. quod s. fit superflue
humiditatis consumptiuum. et debitum affectum confortatiuum. est discreta
prime seu discipline appositio. quam vtique et in ea superflua delicate
vi admictitur et purgat. Insuper et vires et potenciam seruiendi
deo ante administrat. Talis nutricius fuit paulus. quia ij. cor. vij. dicitur
et si per epistolam contristaui vos ad tempus non me penitet. Nunc gaudeo
non quia contristati estis ad penitentiam. quam operatur in vobis sollicitudinem et de-
fensionem. timorem. desiderium. et emulationem etc. Sed hoc cum discretione
pro possibilitate nature et persone conditionem est prima imponenda. Ideo bene
et conuenienter salis quedam in illo loco. primo vtilitatis sit apponen-
da. ut salis mordacitas superflua destruat et condimenti sapidi-
tas cum discretione contra abire retractum utero permittat .ix.

Omnis uictima sale condiatur· ideo quidam exponit hoc· in ezech dicens·
nisi sale saleatus. Item decentem in spiritu regit cum sermo mellis in palato et fauo
que ne grauia honera penitentie· uideantur esse· debili spiritu nimis aspera· et te-
nellis animis qui quidam consuetudine mellis· offensione sine remune-
rationis suauiter demulcendus. glossa· penitentie· aceti pinguis panis
ei deliciat prebebit regibus· secundum sedulium. Vinge in oleo pedem eius· ferrum
et es calciamentum eius· et cetera. Vnde quia calciamenta ad modum ferri
uel eris habet pedem in oleo iungere necesse habet· ut facilius calcia-
b. menta intret· Sic et duriciam et asperitatem penitentie ad confortacionem
mentis sine remuneracionis solacium adhibe· Sed multi uident nisi
cruces et non uident nisi unctiones. Item puer natus lepis in balneo
resoluendus· nichil nisi ex tenera caloris beneficio et humoris ad in-
crementi susceptionem magis habilia efficiantur. Istud balneum sa-
lutare confessionis est remedium quod debet calorem feruentis dilectionis
et humorem doloris et lacrimacionis· In tali aqua spiritualis fetus salubriter
conseruatur· De hiis dicitur· ezech· xvi· laui te aqua mundans et emundaui
sanguinem tuum a te· unxi te oleo· Johannis ix· vade ad natatoria syloe
et lauare· iiii· Regum v· vade et lauare septies in iordane et cetera. Item in
loco non nimis lucido est reponendus· ne pro nimie luciditatis disgre-
gacione debile organum uisus dissoluderetur· Vnde ex negligencia quidam
nutricum· uel lutea se effecit· ut aliqui in uidendi postea minus sint potentes· In
loco quidem nimis lucido· lucis fetus collocatur quando nimis subtilia
et ardua adhuc infirmis mentibus docendo uel predicando manifes-
tantur· ex illa enim claritate uni oculi aquilini illustrentur
lippi et debiles oculi aggrauantur· Vnde in per tabulis dicitur· ysa· lviii· Expec-
tauimus lucem et ecce tene bre splendorem et ecce in te-
nebris ambulauimus. Item ad lineamentorum rectificationem fasciis
colligandus· ne forte membra tenera a naturali rectitudine se di-
uertant· sic anima sancta ligamenta preceptorum et fasciis consiliorum est colli-
ganda· ut qui rectitudine uiuendi mens contineatur· ne dicatur
ezech· xvi· neque es lota in salutem neque salsata sale neque pannis
inuoluta· ysa· i· non est circumligata et cetera. Osee vi· Sanabit nos et ligabit.
Ideo pastores inuenerunt paruulum pannis inuolutum et cetera. Item puer ex
cibo corrupto de facili contrahit passiones. Sic et nutriri debet puer
spiritualis uerbo· purissimo· bonorum operum exemplo· purissime nu-
trictorum solacio. Job xxxviii· circuit montes pascue et uirencia
c. queque loca perquirit. Prouerbiorum xxvii· Sufficiat tibi lac caprarum in cibos tuos
et in necessaria domus tue et ad uictum ancillis tuis· Ibi· glossa· scilicet pasto-
res minores et iuniores instruitur ubi reficiuntur mediocribus
bonis exemplis ad sublimiora promouentes paulatim nutriunt

Hec prefectos iam alii sapientes seculi et ad capiendum cibum solidum perhibent et disponunt. de hiis dicitur Judicum v. petenti aquam lac dedit et in phiala principum obtulit butyrum. Quid ergo dicemus de cecis mitratis qui omnia delectabilia sibi usurpant et incorporant et de subditorum interitu non curant. Audi. eze. xxxiiii. Cum purissimam aquam biberetis reliquam pedibus turbabatis et oves mee que pedibus vestris conculcata fuerant bibebant et cetera. Quare ibi in textu omnibus predictis concurrentibus non restat nisi ut puer iam maturus ad se erigendum et ad recte loquendum informetur et ad iam ablactatus ad mensam patris collocetur. Erigit se corpus quando per terrenorum contemptum et eternorum dilectionem et ut predictum est ad eternorum providentiam. Filius non solum ut recte loquitur quando terrena et carnalia despiciuntur et celestia et spiritualia diligere cognoscitur. Iob viii. Os ex deo est verba dei audit et loquitur. Ysa. xxix. de terra mussitabit eloquium tuum. Ex istis precedentibus et etiam consequentibus manifeste declaratur quod in natus spiritualis a domino requiritur. dicitur n. spiritus est. iii. Io. x. et ideo nos genuit ab eo spirituales corpora esse. Io. xx. Videte quia spiritus carnem et sanguinem et cetera. Ex quo quia in predictis moraliter ostenditur quod nullus ad dignitates ecclesiasticas sed de novo nascens est promovendus nisi a spiritu sancto quantum ad vitam spiritualem iam initiatum. et qui se aliter cumulum dignus estimet. Sed n. ex ipsis dicitur quod caro ex carne et spiritus ex spiritu generatur. Quid ergo mirum si nepotes episcoporum et consanguinei prelatorum quos nec vite sanctitas nec scientie dignitas sed forte sola carnis voluptas promovit. sunt tamen carnales. Caro de carne gignitur sed spiritus spiritum producit. de talibus dicitur. i. Iohis. qui non ex sanguinibus neque ex voluntate viri sed ex deo nati sunt. Sed non congregabo conventicula eorum de sanguinibus. ps. xv. caro et sanguis non revelavit tibi. Et ideo sequitur super hanc petram edificabo et cetera. Sed heu hodie in luto et sanguine ecclesia edificatur. abac. ii. Ve qui edificat civitatem in sanguinibus et preparat urbem in iniquitate. Unde ubi quondam in ecclesia christi solebant esse homines angelici et celestes nunc reperiuntur. i. bestie feroces in moribus vel crudeles. sap. xix. pro natione animalium eduxit terra muscas et pro piscibus eructuavit flumen multitudinem ranarum et cetera. Sed sic quod in loco virorum qui natione debent esse celestes mali et improbi alios tamquam musce sunt infestantes superbi et tumidi de nobilitate. rane more strepentes et libidinis paludem inhabitantes. Iam undique proh dolor invaluerunt. apoc. xvi. Ex ore bestie exierunt spiritus immundi ad modum ranarum. Rana ut dicit aristoteles habet ex parte anteriori et veneris linguam habet solutam sed ex parte interiori inclusa habet ad fauces eam ligatam. et ligatur ille qui nichil nichil clamat non dicitur. et de hiis quod ad commodum veneris et carnis pertinet. sicut Io. eod. qui de terra est de terra loquitur. Ratione obiecti ranee nature erant qui solum ea que veneris sunt consideranti dicebat. dan. xiii. Ratione vel unde et dicitur a ¶ Tres operatores spiritus

b ¶ Spiritus spirat

c De descensu

uiuentes qui tanta comedunt et bibunt cotidie. tales quia propter carnales exter-
ne geniti caro sunt. et ideo regnum dei non possidebunt. Sed ex spiritu
sancto initiati promoti. et educati spiritu suo. apostolus [illegible] et in zach. vii. ocu-
li septem. vii. spiritus missi in omnem terram. ¶ Sub nomine et quod replet est continens spiritus
quia in re spirituali non includitur. non coartatur cum omnia [illegible] habent dependentiam
ab ipso in iudicia non inficit. ¶ [illegible] contrarias recipiens [illegible] ab eis non de-
uincitur. felix homo qui [illegible] spiritum imitatur. Sed quia amor spiritualium efficit
quod amor temporalis non inficiat. quia sicut demonum spiritus non inficit nec
decipit neque fallit. de hoc dicitur eccl. Beatus uir qui inuentus est sine macula et qui
post aurum non abiit etc. De hoc luc. ult. spiritus carnem et ossa non habet. [illegible] x.
ueni hominem separare aduersus patrem suum. Deut. xxxiii. qui dixit patri et matri
nescio uos. De hoc eccl. ix. [illegible] accenditur super te [illegible]
miseris lectum tuum etc.

Ad calefaciendum. Job. xxxvii. Nonne uestimenta tua calida sunt etc.
Ad liquefaciendum. ps. mittet uerbum suum et liquefaciet ea etc.
Ad irrigandum. ps. flabit spiritus eius et fluent aque. Job. xxxvii. flante deo etc.
Ad animandum. gen. ii. inspirauit in faciem eius spiraculum uite
Ad intelligendum. Job. xxxii. spiritus est in omnibus et inspiratio omnipotentis dat intelligentiam et uocem.

¶ Spiritus ubi uult spirat. id est libere operatur cum sit omnipotens. et uocem eius audis. id est aliquo signo percipis. Sed nescis. id est ex te scire non potes unde ueniat. id est quomodo hinc scilicet. aut quo uadat. id est quanta de gratia uel gloriam alicui conferat. Ut hoc expon. secundum glo. textus. ¶ Nemo ascendit in celum nisi qui descendit de celo filius hominis qui est in celo etc. Sed nullus purus homo conueniens secundum. Ascendit in celum. id est exaltatus fuit in tantum ut esset idem filius sedens in dextera patris in celo. nisi qui descendit de celo. id est de sinu patris absconditus descendit in carne assumpta uisibilis apparendo. et sic filius per assumptionem carnis filius hominis. qui tamen est in celo. id est equalis patri in quantum deus. Descendit itaque filius dei et hominis de sinu patris in uterum uirgineum. deinde in mundum. deinde in presepium. deinde in baptismum. deinde in crucis patibulum. de patibulo ad limbum. secundum illud: egredietur deus de loco sancto suo descendet etc. Ecce quomodo dei filii tandem descensus de solio ueniendi ad nos multiplicat et graues facit descensus. quos admirans anima sancta dicit in canticis. En dilectus uenit saliens in montibus transiliens colles. descendit quidem festinanter. descendit exultanter quando exultauit ut gigas ad currendam uiam. Nam ueniendo ad nos de sinu patris per altos et eminentes angelicos intellectus quasi per altos montes saliit et omnes transiliuit quia angelicos non apprehendit sed semen abrahe. transiliit de monte seraphyn in montem cherubyn. et de monte cherubyn in montem thronorum. Deinde saliit per uirtutes. dominationes. principatus et potestates in montem archangelorum. ubi assumpto gabriele premisit ante se ad mariam ut qui apud ipsum hospicium desideratum reperiret. Sed specialiter colles transiliit id est minores et infimos angelos quibus sue incarnacionis misterium tunc non revelavit. Unde et in ascensu eius ut predicit dionisius: quis est iste qui venit de edom tinctis vestibus de bosra. de morte in mortem transiliit quia de patriarcha in patriarcha transiliit quousque venerit in mariam. Hos mirabiles saltus et decensus describit matheus dicens. Habraham genuit ysaac et cetera. Per montes qui sunt homines et qui sunt angeli sublimiores in quibus saliit et quia per eos adiuterius suus in eis innotuit. Per illuminans tu mirabiliter a montibus eternis. Colles non dubium demones ab altitudine celorum cadentes. nec tamen ad vallem humilitatis pervenientes quos sed in suo adventu transiliit quia eis adventus eius non profuit. et nulla lingua sui adventus ut eum agnoscerent eis impertiit. quia si dominum glorie cognovissent numquam ipsum crucifixissent vel per suis crucifixione permisissent. Post hec mirabiles istos descensus et alios saltus quibus descendit de celo in uterum virginis et de utero in presepium de presepio in crucis patibulum de patibulo in sepulchrum et deinde usque ad inferni ut sibi captivum hominem liberaret. Completa quoque sic legacione sua iterato rediit in celum. Ascendit enim in celum captivam duxit captivitatem et cetera. Sed eodem modo per montes predictos quoad angelos quibus sua noticia in gloriam vel triumphum fecit. Primo tamen per infimum ordinem angelorum eis in redeundo non transiliit. immo eis se manifestavit. et ideo legimus eis occurisse admirantes dixisse. quis est iste qui venit et cetera. ysa. lxiii. Prima quoque dicta in redeundo ad patrem fuit in cognicione angelorum. Secunda fuit in cognicione archangelorum. Tercia virtutum. et sic usque ad seraphin. ad quorum noticiam cum in nona ydea requiescens. Et apud patrem requievit. et tunc apostolis credentibus credentibus promissum spiritum sanctum transmisit. et ideo tamen sunt x. dies inter ascensionem et diem pentecostes. In huius rei signum noviens in missa kyrieleyson. et x. loco. Gloria in excelsis decantatur. per quod ostenditur quod quasi finitis laboribus pro nobis assumptus in ascensione apud dexteram patris gloriose collocatur. In huius rei signum legitur in ysa. xxxviii. quod sol revertebatur x. gradibus per quos descenderat et cetera. Solam ut hominem lapsum restitueret. et locum hominum in societate angelorum ruinas repararet et angelis coequaret. Deinde sic descenderet et completo descensu suo iterato ad patris dexteram reascendit. ¶ Sed non quod diximus pluribus de causis descendit. Sed ut regnum peccati destrueret. et mundi gloriam conculcandam monstraret. Michee i. Egredietur dominus de loco sancto suo et descendet et calcabit super excelsa terre. Gen. xi. Descendit civitatem et turrim quam edificaverunt filii ut predestinatos ad vitam de parte precipitate nebrarum liberaret. Exo. iii. descendi ut liberarem populum meum de manibus egyptiorum. Luc. xi. cum fortis armatus custodit atrium suum et cetera. Reg. ii. Sa. xxiii. banaias descendit in cisternam in diebus nivis et percussit leonem

De xpi descensu triplici.

moab IIIII ut in valle milie amicicias nobarum contheret et insig-
num contulit naturam nostram sibi copularet. Judic. xiiii. Descendit sam-
son in campnatam ut duceret uxorem mulierem que sibi placuerat et fecit co-
nuiuium sodalibus suis proposuit questionem propositionem sociis suis et dixit de co-
medente exiuit cibus et de forti egressa est dulcedo. Samson enim
in campnatam descendit. quia filius dei pro copula nostre nature ad nostram
humilia suscipienda descendere non erubuit. Sic enim campnata interpretatur
humile uel humiliacio respiciens. In huius nupciis soluta est questio
siue propositio que ante aduentum saluatoris fuit insolubilis. Quis enim ante
umquam crediderit quod leo fortissimus bestiarum angelorum cibus fieret
ut fieri posset. quod utique in incarnacione factum est. quia ille leo de tribu
iuda qui fuit rex omnium anglorum per carnis unionem factus est cibus homi-
num electorum omnium et angelorum in omnium electorum. Tunc enim de forti egressa
est dulcedo. quia patris bonitatis caritas in unigeniti filii missione
omnibus ostensa. sicut hic dicitur. Sic deus dilexit mundum ut unigeni-
tum suum etc. IIIII descendit sicut radius exit a luce ut nostram igno-
rancia illuminaret. ut uiam ad uitam quam ignorauimus filiis te-
nebrarum omnibus declararet. Psalmus Emitte lucem tuam et ueritatem tuam
ipsa me deduxerunt et adduxerunt in tab. etc. De hoc descensu dicitur iohel
ii. descendere faciet deus ad te doctorem iusticie IIIII Descendit sicut ros
ab aere. uel pluuia ab nube ut estuantes in doloribus recrearet. Psalmus
descendet sicut pluuia in uellus. Item in dan. iii. angelus domini descendit in me-
dium ignis. et fecit medium fornacis quasi uentum roris flantem. Hic fit quando
diuina bonitas in flammas extreme doloris rore suauitatis reuocat sicut glo-
lois. sap. x. descendet cum illo in fornace etc. IIIII descendit sicut ignis
nouus malo contritorum innitens. et hoc ut resolueret peccati gelicidio et uiciorum tu-
bigine conspecto nos assensus ad ipsum diligere penitus inflammaret. exo. xix.
Cum conuenisset moyses per suum in occursum dei totus mons fumigabat eo quod
deus descenderet in igne etc. Quare enim non fumigaret. uel quomodo cor tam du-
rum quod se in lacrimas non resolueret qui benignitatem filii dei uenientis
pro nobis diligenter consideraret. ysa. lxiiii. Utinam disrumperes celos et descen-
deres a facie tua montes defluerent. Psalmus Emittet uerbum suum et li-
quefaciet ea flauit etc. In isto ignis descensu et uicia a .v. scilicet
corruptela omnia consumentur et affectus meliores hominis omnino inflammant
De hoc dicitur iiii. Reg. Si homo dei sum descendat ignis de celo et deuoret
te etc. De eo. Judicum. xiii. cum ascenderet flamma in celum ascendit pariter
et angelus IIIII descendit ut uiam ascendendi in celum per humilitatis de-
scensum omnibus indicaret Johannis. iii. quis ascendit in celum nisi qui descendit
de celo. Primo enim oportet descendere per semet ipsum conceptum et humiliationem ut ascen-
dat quis ad locum digniorem. luc. xiiii. Recumbe in nouissimo loco ut cum

De x descensu

uenit qui te inuitauit dicat tibi ascende superius. tunc erit tibi gloria coram
simul discumbentibus etc. Significanter hic dicitur. quod nemo ascendit in celum
nisi qui descendit filius hominis etc. Sunt hic notat quod unusquisque qui cum christo uult
ascendere. oportet eum filium hominis esse conformem ad sui ipsius recognitionem. confor-
mem ad mansuetam conuersationem. et conformem ad prudentem circumspectionem
sit. in hoc rationale animal mansuetum natura. talis ita ad tempus descen-
dat. ut ascendat meatim. ysa. xlvii. descende sede in puluere filia
uirgo babilonis. Verumptamen sic descendens a celo non debet recedere
penitus a quo terrena uitantur. et tamen celestia non delinquere. Sic et ingenium
sicut filius hominis qui est in celo. Semper enim debemus esse in celo quoad intencionem
et celestem conuersationem. ut omnia dicta nostra et cogitata incensuremur
et condimentum sic ea que sunt in celo. De celo ergo ueniamus et in celo ma-
neamus. apoc. xxi. ostendit michi ciuitatem sanctam ierusalem. id est animam sanctam
habentem claritatem dei. nam quia que de celo uenit debet habere signum celi
sicut qui uenit de aliqua peregrinatione. signa peregrinationis secum fert.
exo. xxv. fac secundum exemplar quod tibi in monte monstratum est. Secundo
ascendit etc. Secundo dico quod duo in hijs verbis ostendit dominus. scilicet cum sue missionis
incarnacione et eiusdem complementum in conuersacione et ascensione. Secundo quo-
dam est de causa descensionis domini et de causa ascensionis. glossa. ii. et des-
cendit. ut nos ad se attraheret secum ad celestem mansionem ascen-
dere nos faceret. et uiam ac modum ascensus nobis indicaret. Vn-
de mich. ii. ascendit enim pandens iter ante eos etc. Quod ergo ascendit christus non secundum
uel de possibilitate ascendendi se iactaret. sicut hic dicitur. glo. ysa. ii. Ve-
nite ascendamus ad montem domini etc. Nu. xiii. ascendamus et possideamus
terram quia poterimus obtinere eam etc. |||||| ut ianuam sequentibus resera-
ret. ps. Ianuas celi aperuit etc. Porte enim celestium usque ad solis ascensum
clause fuerunt. ut in hebre. ix. legitur. Sed ueniente rege et ascen-
dente sole iusticie. porte aperte sunt. ps. eleuamini porte eternales etc.
etc. |||||| ut ad se secundum duos prouocaret. sicut facit aquila que prouocat
in uolatu pullos suos. deut. xxxii. sicut aquila prouocans pullos suos ad
eos uolitans. expandit alas suas et assumpsit eos. |||||| Vt in ascen-
su nos adiuuaret. Io. ii. pertransiliuit uadum. ut manu sequencium arriperet
et in ascensu subleuaret. apostolus. aduocatum habemus apud patrem etc. A-
mos. ix. qui edificat in celo ascensionem suam et super terram fasciculum
colligit |||||| ut sequentibus se largiora dona erogaret. ut dicitur io. xvi. Va-
do parare uobis locum. et alibi. nisi abiero paraclitus non ueniet. Num.
ix. Cum eleuata esset nubes que protegebat tabernaculum in loco ubi filii
israel castra metabantur etc. Et io. precessit. ut locum ubi debuerunt ma-
nere eis ostenderet. ps. ascendisti in altum. Et iii. reg. xviii. quod nubecu-
la parua ascendit de mari sicut uestigium hominis pluuiam grandem significat et

De ascensu.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK gefördert durch Baden-Württemberg MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

Misit deus pater angelos scilicet ad adventum nunciare et celestis regni gaudiis letificaret. quorum defectum scilicet presencia ad implebit. ephe. iiii. qui descendit ipse est qui ascendit ut compleret omnia. genesis xlvi dicitur ioseph. ascendam. loquar pharaoni et omnis familia eius gavisa est de adventu fratrum eius. filius dei ipse descendit et ascendit. ¶ Sic enim deus dilexit mundum ut filium suum unigenitum daret. ut omnis qui credit in ipso non pereat. sed habeat vitam eternam. Jo. iii. quod ostendens ipse in verbis suis paternam dilectionem ad humanum generis condicionem dicens. Sic. id est ita vere et sincere deus pater ut deus trinitas dilexit mundum. scilicet quem creavit. id est universitatem creature. sicut supra dicitur mundus per ipsum factus est. quia quantum in se resolvit per Christi passionem et resurrectionem causaliter absolutam ab obligatione corrupcionis quam dominus ex peccato hominum contraxit licet actualiter sit illius servituti subiecta usque ad diem resurrectionis universalis cum omnis creatura reparabitur et finaliter liberabitur. sicut dicitur Ro. viii. Scimus quod omnis creatura ingemiscit etc. vel mundum. id est hominem ad ymaginem dei factum totius mundi in se similitudinem continentem. unde homo mycrocosmus dicitur. id est minor mundus. Sic ergo id est tam fideliter dilexit. quod ipse filium suum unigenitum et unice predilectum pro servis peccatoribus indevotis morti exponeret. Cum vix aliquis solet facere pro amicis. Ro. v. pro iusto quis moritur. Sic ergo dilexit ut filium etiam servum non angelum. non de multis filiis unum. sed potius unigenitum ad quem tota spectat porcio hereditatis qui totum patris affectum possidet indivisum. Cum enim plures sunt filii affectus patris in plures divisus minor est est in singulis. sed cum est unigenitus. tunc totus patris amor remanet indivisus. daret. scilicet gratuitus in morte. ut qui mortui sunt reviviscant in vitam eternam. unde sequitur. ut omnis qui credit in ipsum. scilicet fide viva operante per dilectionem indistincte. sive sit iudeus sive gentilis. nobilis vel ignobilis. non pereat. scilicet morsu peccatorum sed potius habeat vitam eternam scilicet per Christi mortem vitalem. Attendendum est ergo quod istius proposicionis unaque deo

¶ recitabilis dilectionis dei ad nos est ostensiva. notantur hic. iiii. que ostendunt dilectionis immensitatem sive magnitudinem divine dilectionis. Considerantur enim primo dantis liberalitas. unde dicitur. Sic deus. Secundo recipientis vilitas. unde dilexit mundum. Tercio consideratur dati quantitas. unde dicitur. daret filium suum unigenitum. iiii. consideratur finis dati. sive utilitatis singularitas. ubi dicitur. Ut omnis qui credit etc. non pereat sed habeat vitam eternam. Dantis ergo liberalitas commendatur. et dicitur. Sic deus dilexit mundum. Cum enim inter deum et [illegible] mundum sit distancia infinita. nichil erat in mundi machina que potuisset inclinasse ad tangendum amorem creature. sed sola et pura dei bonitas et absoluta ipsius liberalitas gratuita. et caritas inaudita. Osee xiiii. Diligam eos spontanee quia aversus est furor meus ab eis etc. secundum ad ephe. ii. Deus [illegible] autem qui dives est super omnia propter nimiam caritatem suam qua dilexit nos etc. Et i canonica ii. Johannis iiii. In hoc est caritas dei non quod diligimus eum primo, sed quoniam ipse prior dilexit nos et misit filium suum propiciacionem pro peccatis nostris. Preterea in hoc notatur quod diligebat, quia ipse deus per se ista mundo contulit. Sicut si homo puerulus hoc faceret in mundo attenderetur. Posset enim hoc dici quod homo ista faciens alicui beneficio indigeret, vel quod ipsius benivolenciam caperet, vel forsan in hoc sicut a superiori ledi formidaret. Sed deus nostri subsidii non habet necessitatem. Bonorum enim nostrorum non indiget, quia si esurierit non dicet nobis. Eius enim est orbis terre et plenitudo eius. Deus non humana captat benivolenciam nec timet humana potenciam, ut possit ab homine dampnificari. Job xxxv. Si peccaveris quid ei nocebis, et si fuerint multiplicate iniquitates tue, quid facies contra eum? Homini qui est similis tui nocebit impietas tua, et filium hominis iuvabit iusticia tua. Patet ergo quod ex pura liberalitate deus dilexit sic mundum ut daret etc. Secundo commendatur dilectio ex eo cui dedit, scilicet ex recipientis vilitate, quia mundo dedit, id est peccatoribus, inimicis et hostibus, ingratis per omnia ac inmundis, quod miratur propheta dicens: quid est homo quod memor es eius. Et alibi: quid est homo quod innotuisti ei. Jer. xii. Dedi dilectam meam in manibus inimicorum meorum. Item ad Ro. v. Commendat autem deus caritatem suam in nobis, quoniam cum adhuc peccatores essemus mortuus est pro nobis etc. Et in eodem: cum adhuc inimici essemus reconsiliati sumus deo per mortem filii eius. Jo. bn d. Item lex humana: dilige me et ego diligam te. Sed lex divina est: dilige me quia dilexi te. i Joh. iiii. In hoc est caritas dei, non quod dilexerimus eum, sed quoniam ipse prior dilexit nos. Tercio commendatur dei caritas in doni sui dati immensitate. In eo scilicet quod dedit non aurum, non possessionem aliquam, non servum, sed filium. Ad Ro. viii. Proprio filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum. Item i Joh. iiii. In hoc apparuit caritas dei in nobis, quoniam filium suum unigenitum misit in mundum ut vivamus per ipsum. In hoc enim apparuit abyssus dilectionis, quia non filium tantum dedit, sed unigenito non pepercit. Si enim commendatur Abraham quod obtulit filium suum Ysaac, prout Genesis xxii, quanto magis est deus diligendus qui dedit unigenitum suum pro nobis natum, pati illum ubique moriturum, ut dicit Aug. in libro de rectitudine catholice religionis. O anima preciosa non auro redempta vel opibus, sed agni sanguine inmaculati, attende quantum valeas. Quod pro te datum sit cogita. Satis te caram reputare, qui proprio sanguine te redemit. Posset autem contingere quod aliquis haberet unigenitum, sed odio haberet illum, et tunc non esset magnum si daret illum. Sed deus pater nimis tenere ipsum diligebat. Unde dicitur filius dilectionis. Ad Col. i. Qui transtulit nos in regnum glorie sue. Et Mt. xvii.

Commendatur dilectio dei
ex recipientis
vili
ta
te.

hic est filius meus dilectus etc. Item sicut quia est pater unigenitum. Sed sanctum
deformem. vita dolium ut tirunum. non esset mirum si eum daret. Sed
eo generare. Sed hic est dei sapientia et virtus patris. splendor et figura substancie
dei sicut dicitur hebr. i. Iob. ix. sapiens corde est et fortis robore. et tamen pro
nobis ei non pepercit. Unde aug. Benignissimus readamare. non pige
at. qui sic prior dilexit nos mortales homines ut sanguine filii sui uni
ce dilecti oblacione immortalitatis sue participes faceret et heredes. Item
quanto commendat deus dilectionem a dati precio et redemptione. et hoc est ut omnis qui
credit. et pro ingratie duplex effectus. scilicet a morte sua a dampnacione liberacio
et vite eterne adepcio. De primo ps. Eripuit animam meam de morte. oculos
meos a lacrimis. pedes meos a lapsu. Ecce pro tibi triplex erepcio. scilicet a
morte gehenne. a lacrimis presentis miserie. a lapsu culpe. za
char. ix. Tu autem in sanguine eduxisti vinctos etc. De secundo scilicet vite
adquisicione. dicitur Io. x. Ego veni ut vitam habeant et habundancius
habeant. Hec autem vita consistit in motu intime dilectionis et in sensu sim
plicis cognicionis. de primo dicitur sap. vii. Omnibus mobilibus mobilior est
sapientia. De secundo Io. xvii. pater volo ut quos dedisti michi non per
de. sicut [illegible] videant claritatem quam dedisti michi. Iob. xxxiii.
videbit faciem eius in iubilo. Hec est visio pascens. ut dicit augustinus
in libro de quantitate anime. que omnes anime medullas serenat. et suavis
cordis affectum faciat et vitam in ea intrare stabilem atque conservat
Sed non quasi singularem dicit. Daret. non dicit. ut venderet ut ut pre
cio concederet ut ut redderet. Sed dicit. daret. quia nichil meruit
ut filius dei incarnaretur. i. cor. viii. Scitis gratiam domini nostri ihesu
christi. quoniam propter nos cum esset dives egenus factus est. et ad titu. iii. non ex
operibus iusticie que fecimus nos sed secundum suam misericordiam salvos nos fecit
Dedit quod non reddidit. non vendidit. quia ut dicit iob. xxviii. Non dabitur
aurum obrizum pro ea. nec appendetur argentum
in commutacione ipsius. Item non ipsum ad eius initio commendat secundo dicitur
ubi ysa. ix. parvulus natus est nobis. filius datus est nobis etc. Ecce ut
bernardus dicit. B. totus michi datus est. totus in meos usus expensus
est. totum dedit quia nec cor nec corpus sibi retinuit. quem transfixo corpore
et lanceato corde in suo sanguine me redemit. Ubi adhuc est in
celo agens negocium nostrum. sicut bonus in curia regis. replens
enim se ipsum in ea natura in qua datus est nobis. ita enim carnem assumpsit quam
numquam deposuit. Mt. ult. Vobiscum sum usque ad consummacionem
seculi. quasi dicat. datus sum nobis ad possidendum in tempore meum. Sed non.
quod datus est nobis fuit in magistrum. in medicum. in ministrum. in
ductorem. in defensorem. in redemptorem. Ut in magistrum sit nobis
datus. dicitur osee. x. tempus erit querendi dominum cum venerit qui docebit iusticiam.

d.

ex nimia caritate

sicut

procurator

datus fuit nobis
in multis modis.

Ioel. ii. dedit nobis doctorem iusticie. descendere faciet ad nos ymbrem serotinum et temporaneum et matutinum. et Sap. viii. doctrix est discipline dei et electrix operum illius. Iste magister de se cum de propria pelle fecit librum in quo studeremus. est liber referens ueritatis. glo. aug. cum tas que mentem istius libri nobis enodauit. unde quecumque scripta sunt ad nostram doctrinam scripta sunt et cetera. Iste liber in cruce quasi in pulpito extensus et latus manibus et pedibus apertus est. omnis qui se a lectura potest excusare. ps. extendit celum sicut pellem. Ysidorus. ii. ualde est quis tam grossas litteras proprio cruore protractas nesciat cognoscere ysa. xxix. Dabitur liber nescienti litteras et dicetur ei. lege et cetera. ¶ Datus est nobis in medicum. aug. magnus missus est medicus quia magnus in mundo ubique iacebat egrotus. eccli. xxxviii. altissimus de terra creauit medicinam. ysa. lxi. ad annunciandum pauperibus misit me. quasi magistrum. uel et medicum misit me ut mederer contritos corde et cetera. ps. qui sanat contritos corde. laudabilis est medicus qui ad sanandum egrorum operam sue artis et proprium sue artis impendit. sed laudabilior qui de suo proprio expensas facit. sed laudabilissimus qui de proprio corpore medicinam conficit. et pro sanando alio proprio sanguini non pepercit. Sic et cetera. unde significatur per pellicanum. qui sanguine pulli mortui reuiuiscunt. ps. factus sum sicut pellicanus. apo. i. qui dilexit nos et lauit nos in sanguine suo. ro. ad ro. v. iustificati in ipsius sanguine salui erimus ab ira per ipsum. ie. xxxiii. ecce obducam cicatricem et dabo eis sanitatem et curabo eos et cetera. Gg. qui bibit medicinam ut non abhorreret egrotus. ¶ Datus est nobis in ministrum. luc. xxii. Ego in medio uestrum sum sicut qui ministrat. io. pedes discipulorum lauit. io. xiii. lectum strauit. ps. uniuersum stratum eius uersasti in infirmitate eius. ysa. xliii. Seruire me fecisti in peccatis tuis. ps. In seruum uenundatus est ioseph. ¶ Datus est nobis in ductorem qui ceci eramus et ductore eguimus. ysa. xlix. dedi te in lucem gentium. Ego sum lux mundi et cetera. ps. tenuisti manum dexteram meam et in uoluntate tua deduxisti me et cetera. ¶ Datus est nobis in defensorem. scilicet per eum capita nostra defendenda que percutiuntur. ysa. lxiii. ego qui loquor iusticiam et propugnator sum ad saluandum. i. ca. ioh. ii. aduocatum habemus apud patrem christum ihesum. ysa. xix. mittet eis dominus propugnatorem et saluatorem qui liberet eos. unde seipsum fecit clypeum nostrum et ipse suscepit ictum primum. ps. scapulis suis obumbrabit tibi et cetera. ¶ Datus est nobis in redemptorem. ps. redemptionem misit populo suo. ysa. lviii. Veniet syon redemptor cum uenerit quasi fluuius uiolentus quem spiritus domini cogit. ¶ Hoc quod dicitur in ysa. ix. de nomine christi. uocabitur nomen eius admirabilis. scilicet in natiuitate consiliarius. in predicatione deus. in miraculorum

de pellicano

5

b.

operacione. fortis in passione. pater futuri seculi in [illegible]. princeps pacis in ascensione. cuius scilicet principatus cum omnibus notificetur et deum angelos et homines sub pacis vinculo reformante. Vel secundum B. In opere mire salutis admirabilis est deus, et quia in nostra generatione gloriarius in sue voluntatis revelatione. deus in peccatorum remissione. fortis in tribulacionum auxilio et protectione. pater futuri seculi in futura corporum regeneratione. et princeps pacis in perpetua beatorum exultatione. quando sedebit populus dei in pulcritudine pacis in tabernaculis fiducie in opulenta requie. ut dicitur in ysa. xxxii.

b

De istius nominis effectu et virtute dicit B. super illum locum: oleum effusum nomen tuum. Sive scribas sive legas sive disputes vel conferas, non sapit nisi ibi sonuerit ihc. Item devocio ihu est mel in ore, melos in aure, iubilus in corde. Et in omni dolore est nomen ihu propria et ultima medicina. Invocatio enim nominis ihu ire impetum refrenat, tumorem superbie sedat, livoris vulnus sanat, contrahit ut extinguit sitim avaricie, cohibet appetitum gule, flammas extinguit luxurie. Quod omnes pestes tam anime quam corporis nomen ihu efficax invenitur. In glo. super cant. i. et reperitur. ¶ Lux venit in mundum et dilexerunt homines magis tenebras quam lucem. Jo. iii.

de luce.

Lux venit. qui illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. Venit scilicet voluntarie, non meritis tractus, vel alienis viribus compulsus, in mundum, id est in mundo carne assumpta apparuit visibilis. Et dilexerunt homines, id est carnales, non ea que dei sunt, sed que mundi sapientes, magis tenebras, scilicet frigidas manens et obscuras, id est carnis illecebras et mundi divicias, eorum obtenebrantes, quam lucem scientie dei et veritatis. ¶ Et nota quod christus dicitur lux multiplici de causa. Lux enim tenebrosa illuminat. sic christus infidelitatis et erroris tenebras fugat. unde ioh. ii. tenebre transierunt et lumen verum iam lucet. et ioh. i. lux lucet in tenebris. ii lux per sui influentiam loca per que se diffundit fecundat et est causa generationis. Sic christus animam sterilem efficit fecundam, et ut proficiat in virtutibus irrigat per gratiam et doctrinam. ysa. lviii. implebit splendoribus animam tuam. et eris quasi ortus irriguus et sicut fons cuius aque non deficient. iii lux confusa et inordinata ordinat ac ornat. ut dicit dyonisius. Sic christus omnem inordinatum cordium motum et spiritum et ordinat in anima, rectificat et ipsam perficit et decorat. Jo. xi. qui ambulat in die non offendit. quia lux non est in eo. iiii lux omni rei sine diminutione se communicat, et secundum uniuscuiusque transparentiam plus vel minus se perfundit. Sicut dicit dyo. Radius lucis materiam illuminationi aptam illam implet ultra non obstaculum inveniens, et per illam irradians aspectus declarat fulgores. Sic christus omnibus communis est de sua bonitate se communicat et [illegible] mentis obtutum peccati non opposuit ad omnia et occultissima attendendum penetravit. et lucet ipsa se Eccli. xxiiii. Ego feci ut in altissimis oriretur lumen indeficiens. et sicut nebula texi omnem terram. gyrum celi circuivi et profundum abyssi penetravi. Ista que in altissimis angelorum intellectibus illuminationis fulgores distendit sepe ad profundas hominum conscientias tamquam lux illuminans per gratiam penetrat et pertingit. Sap. viii. attingit enim a fine usque ad finem fortiter et cetera. Item lux ut dicit philosophus ad superficiem politi corporis et specularis per reflexionem radiorum in angulis equalibus formas obiectas representat. et quod extra est per substantiam in superficie corporis politi et specularis collocat per ymaginem et figuram. speculum est cor humanum baptismo divino politum et ab omni superficie viciorum per omnia depuratum. quod primus radius verbi dei filius xpistus ihesus per amorem subintrans per singulos consciencie motus se imprimens ipsi similitudinem in mente imprimit per ymaginem et gratiam que super omnibus angelis et hominibus est incomprehensibilis per naturam. Sap. de ea sancta dum luminis illustrata dicit sapientie vii. Candor lucis eterne et speculum sine macula maiestatis dei et ymago bonitatis illius et cetera. Sicut ergo lux est ymaginum et colorum in corpore speculari representatrix. sic xpistus est divine ymaginis in corde puro impressiva. Ps. Signatum super nos lumen vultus tui domine. ad Eph. iiii. Fuistis aliquando tenebre nunc autem lux in domino et cetera. Sequitur. ut filii lucis ambulate. fructus enim lucis in bonitate et iusticia et in veritate et cetera. Item lux in suo ortu contristantes allevat et aves diurnas letificat. Unde Basilius. lux omnes merores dissolvit. expellit tenebras et omnem leticiam iocunditatemque introducit. Sic oriente xpisto et in terra nemo apparente merorem convertit. tristiciam et inter unitatem humanam per suavissimam presenciam non solum allevavit immo abstulit penitus et sanavit. Prov. xiii. lux iustorum letificat. lucerna impiorum extinguetur. et in Mich. vii. Cum sedeo in tenebris dominus lux mea est. Et tamen cum tot modis in mundo lux appareat. tamen homines magis dilexerunt tenebras quam lucem. sicut bestie et aves nocturnales oriente luce ad latibula confugiunt tenebrosa. Job ingredietur bestia latibulum eius. Ps. ortus est sol et congregati sunt et in cubilibus suis collocabuntur et in Iob xxiiii. oculus adulteri observat caliginem et ignorat lucem et si subito apparuerit aurora arbitrabitur umbram mortis. Et hoc quia non possunt homines tenebrosi id est peccatores hanc lucem cognoscere propter peccata que dicuntur tenebre. Unde decantatur. qui in tenebris sunt. Ysa. xxix. Ve qui profundi estis corde ut a domino abscondatis consilium. quorum in tenebris sunt opera et dicunt quis videt nos. Hoc est tenebras interiores efficiunt. Ps. Comprehenderunt me iniquitates

a mee et non potui ut viderem. Psalmus. quia a vinculis exterioribus infra peccatorum impellitur.
Mt. xxii. ligatis manibus et pedibus proicite eum in tenebras exteriores. per illubrice ingre-
niens primum suorum iudiciis et cetera. ¶ Qui habet sponsam sponsus est. Hec sunt verba iohannis re-
spondentis iudeis seu discipulis suis. qui invidebant de operibus Christi scilicet baptismo
et predicatione. Unde dicit. qui dicitis vos quia rabbi est ille cui testimonium perhibebas
quibus dixi. Video vos. quia ipse est sponsus. ego non sum paranimphus. Nam ipse est sponsus
qui ecclesiam per fidem et dilectionem sponsavit. Osee. ii. Sponsabo te mihi in fide.
Sed quia possent ei discipuli vel iudei obicere. Ad quid ergo predicas vel etiam
non tamquam sponsus congregas. Videtur iohannes sponsam quidem cum non sum spon-
sus non mihi non usurpo. Sed ut copulet cum summo sponso vel ... corpore et laboro
et hoc quia amicus sum sponsi. sed non ipse sponsus. Unde ecclesia credentium in ipsum
est sponsa et ipse Christus est sponsus. non ego qui sum homo purus. Eph. v.
Diligite uxores vestras sicut Christus ecclesiam. Ysa. lxii. Gaudebit sponsus
super sponsam et gaudebit super te deus tuus. Propter istam sponsam desponsandam
sponsus a summo celo egrediens. uterum virginale quasi quendam thala-
mum subintravit et in florido mentis lectulo requievit. Eccli. xxiiii.
Qui creavit me requievit in tabernaculo meo. De uno beniamin aman-
tissimus domini in thalamo requiescet. Nam dei filius amore sponse sue rap-
b tus in virginis gremio obdormivit. sicut unicornis qui pudiciciam
diligens virginis. ad ipsam fugit et eius odore delectatus in sinu virginis
c quiescit. unde dicitur. Ps. Dilectus quemadmodum filius unicornium. Sed tamen elegit
sicut unicornis secretum sinum virginis matricem virginis spiritu sancto repletum et sancti-
ficatum. In hoc thalamo veste imperiali sponsus se induit. quam dextera spiritus
sancti mirabili artificio dei filio compaginavit. quia in unione persone humanam naturam
assumpsit: et eam indissolubili sibi copulavit. Ab hoc thalamo sponsus proce-
dens nascendo et in mundo veniendo scilicet ecclesiam tamquam sponsam amoris
vinculo sibi astringens. et in coniugem adoptavit. Hec est illa hester quam rex
assuerus. id est rex beatus. Hester ii. Assuerus ... adamavit super omnes mu-
lieres. cui imposuit dyadema. et fecit regnare pro vasti regina que
de sua pulcritudine regis contempsit imperium. Angelica scilicet natura
quantum ad numerum et dilectionem convenientem quia de accepto beneficio ipsum
in superbiam elevari et repudiari non immerito meruit. Jer. iii. cum me-
chata esset adversatrix israel dimisi eam et libellum repudii dedi ei. Sed
huius hester locum vasti optinuit. quia dei filius non angelos. sed semen
d abrahe apprehendit. Hoc magnum et mirabile sacramentum et omni tem-
pore plenum creaturam humanam fragilem et infirmam super omnem crea-
turam collocari et a seraphym et a cherubim ab angelis et archan-
e ¶ gelis adorari. Sed non. quod hoc dicitur sponsa ecclesia quia eam sponsus eius
Christus muneribus et donis multiplicibus ad se diligendum attraxit. Jer.
xxxi. Dilexi te et iam attraxi te miserans tui. Dedit enim bona nature ad quedam

baptizat

bona fortune ad sustentandum et consolandum. bona gratie ad iustificandum
et reparandum permanentis sponse in fide permanentis. bona glorie et bona eterna
que oculus non vidit nec auris audivit nec in cor hominis ascendit ad glori-
ficandum. Item. Diligamus deum qui dedit nobis ymbrem matu-
tinum et serotinum et plenitudinem aree messis. Secundo literis et nun-
ciis ipsam sollicitavit ad suam copulam invitavit. Nam primo misit Moy-
sen suum fidelem et familiarem nuncium qui secum literas legis dicta-
to dei vivi scriptas et multis singulis et enigmatibus clausas et
singnatas mundo detulit in quo potuit legere sponsa quanto af-
fectu ipsam diligeret. Sponsus ab ea diligi affectavit. Deut. v. Dili-
ges dominum deum tuum ex toto corde tuo et cetera. Tertio tot nuncios misit
quot prophetas mundo destinavit. Ier. xxvi. Misit deus omnes servos
suos prophetas mane surgens diluculo inter quos nuncios solle-
mnis fuit David qui animam fidelem et sponsam alloquitur ait. Audi fi-
lia et vide et inclina aurem tuam et obliviscere populum tuum et domum patris tui. Quarto sicut
dicitur alibi procedit deus ipse tanquam sponsus de thalamo suo. Exultavit
ut gigas ad currendam viam. Sic venit ut copularet in uxorem et ip-
sam fidelem. Quinto est complementum. Accedens duplici copula eam sibi associavit.
prima conformitate et conformitate nature quia nusquam angelos apprehendit sed semen
Abrahe. ad Hebr. ii. Secunda in unitate voluntatis. Deut. x. patribus tuis conglutinatus
est dominus et amavit eos et elegit semen eorum post eos. Et quamvis hec sponsa
ante sponsi copulam languida fuerit et inmunda tamen ipsius amplexus non abhor-
ruit rex glorie. Nec refugit ipsam glorie tue maiestatis. Immo in ipso lang-
uore ablutam et per ipsius cruoris effusione omnes ipsius languores auferens et
[illegible] restituit sanitati. Ysa. liii. Vere languores nostros ipse tu-
lit et eius livore sanati sumus. Bernardus: Considera o anima incessabilem dei circa
te caritatem que tuam infirmitatem non contempsit. Sic nec tuam erubuit
pravitatem. Dedit ut te ablueret et sponsam gloriosam sine macula aut
ruga sibi exhiberet non solum aque lavacro immo proprii sanguinis pro-
fluvio te purgavit et ut tua sanaret vulnera vulnerari per cordis in-
tima non expavit. Debuit duobus dei. Eze. xvi. Lavi te et emundavi san-
guine tuo ex te et unxi te oleo et cetera. Lavi scilicet quantum ad immundiciam pec-
cati preteritam sed unxi te quantum ad impotentiam et infirmitatem. Sic Hester que debuit in-
trare cubiculum Assueri oleo mirtino vi mensibus ungebatur et quibusdam
aliis pigmentis ut in Hest. ii. continetur. Sexto quia ad sponse ho-
norem ad imperiale convivium quamplurimos convocavit. Nam illud desponsationis festum
patriarche reges et prophete desiderabant. Luc. x. Multi reges et prophete volue-
runt videre que vos videtis et cetera. Septimo angeli cives celorum et domestici dei
in hoc festo sponso et sponse congaudebant. Unde in eius nativitate angeli
dicebant. Gloria in excelsis deo. Ier. xxxiii. Audietur in isto loco vox gaudii.

et vox leticie. vox sponsi et vox sponse. vox dicencium. Confitemini d(omi)no q(uonia)m i(n) s(e)c(u)l(u)m (etc). De 3(o) d(icitu)r hester. Precepit rex convivium p(re)parari p(er)magnificu(m). cunctis p(ri)ncipib(us) et s(er)vis suis. p(ro) c(on)iunct(i)o(n)e et nupciis hest(er). et dedit requie(m) univ(er)sis p(ro)vinciis et dona largitus iux(ta) mag(ni)ficencia(m) regalem. Istud convivium inchoat(ur) i(n) gr(ati)a. s(ed) i(n) gl(ori)a (con)su(m)mat(ur). ubi est festivitas celestis. gaudium sine fine. eternitas sine labe. serenitas sine nube. adquiri q(ui)dem potest. estimari n(on) pot(est).

ad a[illegible]

vi. q(uia) more boni sponsi honorabilit(er) i(n) victu p(ro)vidit sponsam celesti alimento ipsam sacramentali reficit. et nobilissimo vestium .i. [illegible] apparatu ipsam ornare decentissime (con)suevit. Unde Eze(chiel) xvi. vestivi te discoloribus. calciavi te iacincto. cinxi te bysso. et indui te subtilibus. ornavi te ornamento aureo. similam mel et oleum comedisti. P(s). astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato. Ecc(lesiastes) ix. omni t(em)p(or)e sint vestimenta tua candida. Et 10 d(icitu)r hest(er).

q(uod) puelle ingredientes ad rege(m) q(ue)q(ue) postulabant ad ornatum accipiebant. Iste e(st) ornatus rebecce q(ue)m obtulit ei eleezer. Gen(esis) xxiiii. dans ei de bonis d(omi)ni sui i(n)aures duas. totidem q(ue) armillas. [illegible] i(n)presenti sponse sue dat i(n)aures suas. s(cilicet) donu(m) sapie(ncie) et sci(enci)e quod i(n)forma(t) [illegible]. et duas armillas brachia decorantes .i. mundicia(m) cu(m) pietate. ut sic sint manus sponse tornatiles plene iacinctis. Tunc n(on) d(icitu)r

d.

S(ed) q(uia) sponsa ornatu debito p(re)ciosissime decorat(ur). q(uia) et mens virtutibus fulget. et vita lucidis operac(i)o(n)ib(us) clarescere demonstratur. Ista e(st) illa sponsa de q(ua) ap(ocalipsis). xii. mulier amicta sole et luna (etc).

vi. p(ro) amore ipsi zelo captus. q(ua)m cotidie mancipavit. Sol(us) n(on) sponsus diligi vult. et omnes adulterinos amplex(us) detestatur. Ipse tanq(uam) zelotip(us) q(ui) eam claudit. et eam sub muris et sepib(us) diversarum observac(i)o(n)um artat stricti(us) et custodit. Osee ii. sepiam viam tuam spinis ne sequaris amatores tuos. et i(n) Zach(arie) i. et viii. zelatus sum ierusalem syon zelo magno et i(n) indignac(i)o(n)e mea zelatus sum eam. Unde sicut sponsus zelotipus singulum non p(er)mittit i(n) sponsa adul[illegible]. Sic nec Chr(istu)s. [illegible] q(uonia)m e(st) sollicite p(re)cavendum ne aliq(ua) a(nim)a sponsi voluptatem attemptetur. D(icitu)r .n. i(n) libro sap(iencie) auris zeli audit o(mn)ia (etc).

vii. sponsus finito convivio sponsam i(n) cubiculum introducit. et Chr(istu)s i(n) fine seculi finito convivio gr(ati)e eccl(es)iam militantem introducet ad triumphantem. ut ex duplici eccl(es)ia una fiat sponsa sicut unus e(st) sponsus. i(n) natura duplici divina s(cilicet) et humana. Jo(hannes) d(icitu)r i(n) cant(icis). Introduxit me rex i(n) cubiculum suum. et i(n) Gen(esis) xxiiii. Introduxit i(n) tabernaculum matris sue et duxit eam uxorem. et i(n) tantum dilexit eam q(uod) dolorem qui acciderat ex morte matris temperaret. In hoc cubiculo e(st) familiaris

Oma

refco

refectio quoad completam dilectionem. secretorum ostensio: quoad perfectam cognitionem. omnium thesaurorum communicatio: quoad condam fructuuem et gratuitam amplexum dilectionem. Patet ergo quod hic est sponsus. ypo regiminis melioritate. et ecclesia sponsa propter plus fecunditate. Christus quod ipse granum frumenti fuit est minimum et uoluntaria mortis sue tempore. Joh. xii. Nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit. Sic creuit in manipulum plene maturitatis in passione in ascensione et tempore sancti missione. Gen. xli. Septem spice pullulabant et creuerunt in culmo uno eius que plene atque pulcherrime septem dona a Christo tanquam a culmo punlo procedencia decorauerunt intellectum. perfecerunt sensum et repleuerunt ac saciauit affectum que misit apostolis suis post ascensionem. ¶ Creuit ipse ut granum synapis et acumine sue uirtutis nos sanaret. Nam granum synapis ualde est modicum in substantia sed maximum in uirtute. Nam sua cum caliditate. natura et subtilitate. subit neruos lingue subtilis humorem superfluum ut educit penitus aut consumit. et sic usum lingue restituit. caput purgat et cerebri oppilationes dissoluit. cuius succus recens caliginem oculorum detergit. Granum synapis est Christus. qui sua uirtute in cordis hominis affectum subintrauit nocuum humorem ut consumit per gratie infusionem. ut educit per uoluntarie confessionem. ut lingua que per remorsum conscientie in statu peccati a dei laude et proximorum edificatione quasi muta et ligata tenebatur in predicationis et gratiarum actionis libere resolueretur. Quasi mutus in lingua et paralyticus fuit Ezech. cui dixit deus. adherere faciam linguam tuam palato tuo et eris mutus et tacens. Sic Ysa. vi. qui dixit. Ve mihi quia tacui quia uir pollutus labiis ego sum. Et dauid qui dixit. Obmutui et silui a bonis. Sed ad gustum synapis id est per gratiam saluatoris uniuscuiusque lingua in dei laudem est mirabiliter resoluta. Unde dauid dixit linguam suam per conuersionem ut calamum scribentem. Unde dicitur. Lingua mea calamus scribe. ¶ Unde dicitur. Domine labia mea aperies et os meum annuntiabit laudem tuam. Et alibi. Et labiis exultationis laudabit os meum. Sic et deus dicit Luc. Ego dabo uobis os et sapientiam cui non poterunt resistere omnes aduersarii uestri. Preterea succus recens a synapi expressus et oculo caliginoso more collirii cum modico mellis appositus oculum purgat et uisum acuit. Synapis est enim ualde acute uehementie gustus est sanguinis succus in oculari cruciatus expressus cecitatem abstulit penitus et deleuit. Unde in Thob. xi. quod felle piscis id est amaritudine passionis oculi Thobie mirifice sunt sanati. Sicut enim dicit Ambrosius. ita animum hominis illuminat et acuit aciem mentis sicut fides dominice passionis. Ideo fides granum synapis a domino comparatur ubi dicitur Luc. Si habueritis fidem sicut granum synapis. De hoc synapi

·Sic granum frumenti·

·Sic granum synapis·

que

linguam

145v

sit illud salubre collirium de quo dicitur apocalypsis iii. Inunge oculos tu-
os collirio ut videas. [illegible] crevit xpc in montem magnum
in Dan. ut esset mons magnus in vertice montium pro suorum
defensione. de quo ysaias ii. Venite ascendamus ad montem domini et ad
domum dei iacob. In isto monte collocati ab omni [illegible]
hostium sunt securi. Gen. xix. Nec stes in omni regione circa sed
in monte salvum te fac. Ideo non tutior locus quam xpc. prov. xviii. turris
fortissima nomen domini. et deus ad moysen. aspice et fac secundum
monte est monstratum. [illegible] crevit sicut fons in flumen mag-
num pro suorum vel predestinatorum ablucione [illegible]
habundancia quod non potest nec fontes nec rivuli plenarie recipe-
re. venit quia sicut fons parvulus paulatim in flumen dilatatur ut to-
cius generis humani sordes ablueret et omnes incolas et plateas spiritual-
es [illegible] gratie sue plenitudine emundaret [illegible]
[illegible] habundant et quanto fluvius magis ad mare appropinquat tanto flu-
vius quanto plus mari appropinquat tanto diffusius se dilatat. Sic misericordia
domini tanto maior est quanto nostre miserie amaritudo maior fuisse
comprobatur. [illegible] habundavit delictum superhabundavit gratia [illegible]
a mari habundante cogitatio eius. [illegible] physon et exiens de fon-
te paradysi [illegible] ubi intrat mare per vii. hostia dilatatur [illegible]
[illegible] Hic fluvius est xpc [illegible] a patre [illegible]
[illegible] ad nos accedens [illegible] vii. [illegible]
per vii. donorum [illegible] ad nos [illegible] derivat. ysa. [illegible]
fluvium in vii. rivos ita ut transeant calceati. et [illegible] per-
[illegible] et per vii. fugient a facie tua [illegible]
[illegible] extrinsecus [illegible] tenebrarum [illegible]
[illegible] in nobis [illegible] gratie dei septiformis qui [illegible]
a nobis inveniat ubi [illegible] posset [illegible] hominis [illegible]
voluntarie non obedit. [illegible] acceperim [illegible] spon-
[illegible] in nobis crescat. et absque dubio nos [illegible]
ad augmentum gratie [illegible] et glorie [illegible] gen. xlix. Joseph
accrescens. Joseph. filius accrescens. Sic [illegible] crevit multipli-
citer. Jhesus autem fatigatus ex itinere sedebat sic supra fontem et cetera. [illegible] sedet
ubi pro lassitudinis relevatione et refrigeratione caloris [illegible]
hora erat vi. hoc dicit ut ostendat causam quietis et expectationis [illegible]
[illegible] civitate [illegible] et ut tolleret [illegible]
a iudeis [illegible] gentilium [illegible]
[illegible] autem in hoc [illegible] nos instruit [illegible]
pro aliena salute laborare deberemus. [illegible]
unius mulieris usque ad horam vi. in [illegible] et calore et lassitudine vehementissime

In monte magnum.

Sic fons et flumen magnum

Sexta hora fontis.

laborauit. Aug. de pigris predicatoribus dicit. qui per horam in vineam dei in vinea dei laborare dedignantur. Ecce ihesus pro nostra salute fatigatus honere clamore et itinere fatigationis. quippe hominem peccatorum in mora ad penitentiam expectando. ysa. i. laboraui sustinens. et xlvi. usque ad canos ego portabo. ego feci et ego feram et portabo et saluabo. II fatigatur clamore nos uocando. ps. laboraui clamans. et c. xpc. uocaui et renuistis. et c. III fatigatur ex itinere inter duras et longas ambulando ut nos inueniat et ad se conuertat. vnde b. o quam magna est multitudo dulcedinis tue o bone ihesu. qui tam feruenter prosequeris fugientes. tam dulciter amplecteris reuertentes. tam affluenter remuneras persistentes. Ecce quam dulciter cum hominibus conuersatus est. quam magna nobis largitus. quam dura et aspera pro nobis passus est. dura illa duricia uberrima dulcissima et horrenda crucis supplicia et tormenta. Sed cum hii in di predictam dulcis gaudeat dulcitudine ad solum fontem iacob dicitur filius quem gratia declinasse. et talis solus dei sapientia sine x. quem inuenit. in quibus pietatis gratiam habundare recognoscit. ysa. xxxviii. hec requies mea reficite lassum. et hec est refrigerium meum. et noluit audire. ad. xl. esuriui et dedistis michi manducare. sitiui et dedistis michi bibere. ecc. xxiiii. in omnibus requiem quesiui. fons autem est cor hominis ad quod ueniens xpc quasi super fontem residet quando affectum hominis mouet. Sedet autem ad fontem sicut pauper dicitur sede ad clementiam quia petit et pulsat ut de uoluntate aperiam et liberum arbitrium cooperemur. apoc. iii. ego sto ad hostium et pulso. Dicitur autem cor hominis fons. multipliciter decem. quia fons continue aquas diffundit. nec deficit. Sic cor hominis gratia dei repletum omnia sua continue in dignitatibus conuertit. ecc. xxxi. scientia sapientis tamquam inundatio habundabit et consilium illius tamquam fons uite permanet. De malis. i. cor ab omni humore gratie et uirtutibus destitutum. dicitur. Joel. i. exsiccati sunt fontes aquarum. et in canonica iude. hii sunt fontes sine aqua. et c. propter derivantes fontes et c. IIII fons de profundis petre riuulis originem ducit. Job. xxviii. et uene occulte sunt gratie inuenientie quod ad clerorum ~~molimat~~ corda magis diuicias. ps. xx. aperiet dominus thesaurum suum fontem uenarum aque uiue. vnde de malis dicitur. je. xvii. dereliquerunt uenam aquarum uiuentium dominum. IIII fons ab altissimis exsurgit et usque ad loca humillima defluit. Sic cor uiri iusti tanto profundius se per humilitatem deprimit. quanto in altiori gradu positum recognoscit. cant. iiii. Fons ortorum puteus aquarum uiuentium que descendunt et c. ps. qui emittit fontes in conuallibus. ysa. xli. aperiam in supinis collibus flumina et in medio camporum fontes. IIII quia continue ebulliens. quia fons continue se purgat et in se sordes suffocat in principio. Sic cor hominis iusti ab omni immunditia se purgat. et nullum penitus peccatum

fatigatur ihesus xpc.

d

.b.

.Cor hominis dicitur fons metaphorice decem.

e

gaudium in se recipere consueuit. Unde Zach. xiii. Erit fons patens domui David.
Judith. xiii. Laudabit te Judith. ¶ Fons sine fundo infra lap. sicut ad
cor quod est fundatum et nititur in celestibus per fidem et amorem non sapit in
cupiditate. Sed cum cor limosum est et fundus affectionis est limosus non sapit
nisi maliciam et cupiditatem. Prov. xxv. g. Fons turbatus et vena cor-
rupta. ¶ Fons in hyeme incalescit et in estate frigescit. Ita
et cor hominis iusti tempore aduersitatis ad diligendum magis deum mouetur
et in calidam lacrimarum aquam resoluitur, qua diabolus comburitur
et uelut porcus depilatur. Gen. xxxvi. Ana inuenit aquas calidas
in solitudine. Sed accedere presumere per humilitatem in se continet et
omnis estuaciones concupiscentie ab affectu penitus remouet. Qui patiens
est in aduersis continens in prosperis semper. Talis est qui hyeme calet et in
estate alget. Talis fuit apostolus qui dixit ii. Cor. Scio humiliari,
scio penuriam pati. Huius etiam rei figuram dicit Josue xv. Fons inde cum
set per aquas que uocantur fons solis. Et pertingit exitus eius usque ad fon-
tem rogel. Ios. xv. Consequens est cum fons solis fuerit calidus per amo-
rem et constanciam in aduersitate, fons rogel quod interpretatur de-
ossium ferens uel tristiciam docens. Quia per ineptam leticiam super se
non fertur nec dissoluitur in prosperitate. Eccl. xviii. Memento paup-
ertatis in tempore habundancie et necessitatis in die diuiciarum. Et econtra: In die
bonorum ne sis immemor malorum. ¶ Fons uidentis intuentium osten-
dit et sic uir iustus dei similitudinem et ymaginem in se representat
per uite et conscientie puritatem et difformem conuersationem et male similitudi-
nem et dissimilitudinem non solum in se, immo in aliis indicat per pruden-
ciam suam et discretionem. Prov. xxvii. Quomodo in aquis resplendent uultus
prospicientium, sic corda hominum manifesta sunt prudentibus et
i. Cor. ii. Spiritualis homo diiudicat omnia et profunda dei. ¶ Ad hunc
itaque fontem Christus ueniens aquam ad bibendum postulat, id est bonis
operibus que procedunt de corde puro et non ficta saciari desiderat. Unde
ad mulierem samaritanam dixit: Da michi bibere. Et tamen quamuis
Christus sitiuit non tamen solum ad bibendum aquam petiit. Sed hac occasione
uolebat intrare uerba instructionis, in manum duceret mulierem
simplicitate in cognitione aque spiritualis per speciem et figuram aque corporalis.
Non enim desiderabat aquam quantum sitiuit Adam et salutem nostram.
Sitiuit itaque Christus phisice uel fatigatus ex itinere ut hic. Sitiuit et in
cruce. Io. xix. Sitio. Et est sic in utroque tempore hora vi. scilicet in meridie.
Peccauit quondam Adam in meridie et dampnatus cum tota sua posteri-
tate. Gen. iii. Cum audisset Adam uocem domini deambulantis ad auram post meridi-
em etc. Ut hora predicationis et hora redemptionis correspondeat. Christus
enim sitiuit eadem hora qua et Adam lignum uetitum concupiuit.

Nota de vi horis in quibus per gratiam liberamur

Hora sunt vi. esurivit. Et nota quod in sex horis penitencie a peccato liberamur et penitus innocencie restituimur. Prima hora est peccati deser, scilicet per graciam illuminata mens a peccato se restringit. Ro. xiii. hora est nos iam de sompno surgere. ¶ Secunda est pure agnicio de qua dicitur Act. ii. penitenciam agite in remissionem peccatorum et accipietis donum spiritus sancti. Scilicet labor in pure destructionem omnis malicie qua destructa disponitur anima ad dilectionis satisfactionem. Eccl. xi. Malicia unius hore facit oblivionem luxurie magne etc. ¶ Tercia hora est iusticie exercitando sicut dicitur ii ad Thi. iiii. Tu vero in omnibus labora. opus fac ewangeliste. ministerium tuum imple etc. Eccl. xxxii. Hora surgendi [illegible] domum tuam et ibi adduca te et ibi lude. ¶ iiii. est operum supererogationis de quo luc. x. quodcumque supererogaveris reddam tibi et iii Re. xx. Cras ista hora venient servi mei ad te et scrutabuntur domum tuam et quodcumque placuerit tollent. Verbum est regis Syrie id est superne patrie ad hominem penitentem mittam servos meos pauperes scilicet in spiritu servientes quibus omnia que in domo tua sunt misericorditer exponet. Hec hora etsi brevis tamen multum est utilis. quia qui dederit iusto calicem aque frigide mercedem iusti recipiet. ut luc. xii. centuplum accipiet etc. ¶ v. vigiliarum et orationum continuatio de quibus Eccl. xxxi. vigilia honestatis tabefaciet carnes. Mt. xxvi. sic non potuistis una hora vigilare mecum. vigilate et orate etc. et luc. xii. Si sciret paterfamilias qua hora fur veniret vigilaret utique etc. ¶ vi. est voluntaria pro Christo adversitatis perpessio. Eccl. ii. quodcumque tibi applicitum fuerit paciens sustine. et in humilitate paciam habe. Mt. xx. hii una hora portaverunt pondus diei et estus. De hac hora dicitur Exo. ix. Ecce ego pluam hac hora cras grandinem multam nimis. Grandinem multam deus pluit cum tribulacionem immittit. Hac grandine egyptus periit scilicet tum gentes inde recedunt. ex tribulacionis impetu unde iusti proficiunt et emendantur. unde deficiunt reprobi et peiorantur. Dicitur autem hora quia quod hic patimur vix fuit remuneracionis. ii. Cor. iiii. Id leve et momentaneum tribulacionis nostre etc. Et i. pe. i. In quo exultabitis et si modicum nunc oportet contristari etc.

¶ Omnis qui bibit ex hac aqua sitiet iterum etc. scilicet mundi huius voluptas ad bibendum quanto plus sumitur tanto plus sitiunt aque. nichil tamen aqua quam samaritana cum labore haurit temporalem diviciarum ac deliciarum habundanciam signat. quia cum labore adquiruntur et cum timore possidentur. cum dolore amittuntur. hee aque obcecant intellectum et perturbant affectum. et si ad ipsos inde [illegible] reficere sensum exteriorem. Ier. ii. Quid tibi et vie egypti ut bibas aquam turbidam. Aqua egypti turbida est que diviciarum affluencia mentem inficit. conturbat. Prov. conturbat domum suam qui sectatur avariciam. Sed aqua fluminis est appetitus honorum et dignitatum et luxus atque fluxus deliciarum. quam si ad

horam delectio. uo tn. lactant. osee. iiii. comedent n saturabuntur zc. ibi d
so. uoluptas insaciabilis e. z yra. fame n saciatur parte. dn q scriptum sed
re cupit sua aldi crescat. Se. li. in ardore eorum potum post eorum. Sicut e in
febricitantibus z ydropicis insaciabilis. q quanto plus bibunt tanto plus si
ciunt. Talis n. aqua mundum mentem conturbat z intellectum obnubilat. Sed si
ic contra e aqua celi. Flauius aqua est aqua turbida z mentis obscuratiua

aq. mortif.

Celestis n clara z limpida e z illuminatiua. z aie uiuificatiua. apo. xx
ii. a. Ostendit in flumine aque uiue splendidum tamquam cristallum procedentem de se
de dei uiui z agni. i medio platee zc. ||||| Prima aqua infectiua est.
cogente n. infectat. vn legitur q aqua egyptiorum q in sanguine conuersa e. aq
dibus sanguine replete sunt. H uo e mundificatiua. eze. xxxvi. Effundam
sup uos aquam mundam. Sic exo. xvi. lam te aqua zc. zp. lauabis me z sup ni
uem dealbabor ||| Se quod fuit sterilis z corrupcionis inductiua. Aqua n. salsa
z salsa z bituminosa terram ubi currit facit sterilem. Sed pluuialis effi
cit fertilem. fecunda. iiii. re. ii. aqua pessime sunt z terra sterilis e. Sed
aqua celestis vite fertilitatis z fecunditatis e genita. ysa. xlix. Rorate
celi zc. osee. xiiii. ego ero sicut ros ysrael germinabit zc. Se. xlvii.
re sicut lignum transplantatum sup aquas quod ad humorem zc. |||||
p. ueneris e. turbatiua z inflatiua. Nam illam reorganices confite
cunt p luxe z intumescunt p superbiam. vn legitur p adulteram bi
bentem aquas amarissimas ex quibus haustu femur conputr
et q uenter tumuit. vn num. v. Ingrediantur aque maledicte uentrem tuum
z utero tuo intumescente conputrescat femur tuum. Sn e vel legitur lum
bare femine computruit z flumine cutrintes. ut p. iii. Se. ii. Sed aqua ce
lestis que fluit cum silencio. ut ysa. tumorem elacionis sedat p hu
militatem z fluxum libidinis comprimit z restringit p castitatem
Sicut z constantinus quod aqua pluuialis tumores humorum ku
a frigiditate repercutit. z humores uenis fluxibiles consolidat
z restringit. ps. pluuiam uoluntariam segregabis hereditati tue z in-
firmata e tu uo perfecisti eam. zc. ||||| p aqua est sitis incen
tiua. h uo e mitigatiua z refrigerij ministratiua. ecc. xliii. obui
anis ros ueniens ab ardore humilem efficiet eum. Sane n. aqua sitim in
feruentem tulit xpc. pu. aqua frigida aie sicienti. sicut nuncius bonus
de terra longinqua. ||||| Est e alia aqua mortificatiua. q legitur p ma
re mortuum. ubi oia i se mortua intrantia uiuificantur. Sed aqua
ista celestis e uiuificatiua. q oes ad quos puenit aqua ista salui
facti sunt zc. vn eze. ult. oia ad que uenerit aqua torrentis
uiuet. ||||| prima dacorsis e mortua. omnes n. morimur z quasi a
qua i terra dilabimur. vn. ii. Re. xiv. Sed aqua q e non descendit
imo ascendit. Spiritualis n. aqua e q tantum ascendit p aquam descendit

Ita ut in altum fons de natura prosilulat sicut dicitur. Sic enim [illegible] sunt ad eandem altitudinem in alio more prosilulas ascendit. Sic enim gratia deorsum est descendens. Ja. i. Et ad eandem sursum ducit. Unde [illegible] dicit pisces cum aqua ascendere sunt meliores. Ita etiam illi cum gratia ascendere cum gratia ascendente sunt sanctiores etc. ¶ Ista est quod templum vel locus sacrus est aptior ad orandum quam alius locus pluribus de causis et tum hec orandi est. Primo quia ex sacramentali pontificalis benedictionis orationis efficacia augmentatur. Num. vi. c. loquere ad aaron et ad filios eius sic benedicetis filiis israel et dicetis. Benedicat tibi dominus et custodiat te et sequitur ibi. Et invocabunt nomen meum et benedicam eis etc. ¶ Secundo quia et de loci spiritualis omnis ibi particeps efficitur omnium bonorum que fiunt in ecclesia et orationibus quibus [illegible] ecclesie associantur. iii. Reg. viii. Respice domine ad orationem servi tui et ad preces et audi ymnum et orationem quam servus tuus orat coram te hodie ut sint oculi tui aperti super domum istam die ac nocte etc. ¶ Tertio quia locus sacrus est cum ibi orantibus spiritualiter a domino custoditur et spirituali gratia visitatur. Eze. xliii. locus solii mei et locus vestigiorum pedum meorum ubi habito in medio filiorum israel in eternum etc. ¶ Quarto quia demon locum sacrum et in orantes magis abhorret fugat et execratur. Unde angelus exterminator domos hebreorum signatas sanguine agni non intrabat nec aliquem in eis habitantem occidebat. Exo. xii. ¶ Quinto quia ab angelis cum ibidem orantibus fovetur et [illegible]. Ps. Prevenerunt principes coniuncti psallentibus. Ideo dicitur angelus Thobie [illegible] et omnia tertia ei ambulavi et mansi apud gabelum fratrem tuum etc. ¶ Sexto quia sanctorum reliquie reservantur quorum precibus orans ad impetrandum singulariter adiuvatur. ii. Mach. ult. Hic est fratrum amator et populi israel qui multum orat pro populo et universa civitate ierusalem. Jeremias propheta dei. Nam si Jeremias dicitur fuisse intercessor pro gentibus suis qui adhuc erant in lymbo nullum dubium est quam efficacius intercedant sancti pro nobis qui sunt in celo.

¶ Erat quidam regulus cuius filius infirmabatur capharnaum. In isto loco ubi Christus [illegible] [illegible] potentiam ostendit. Cum enim sit lux mundi sui luminis influentia esse non potuit ubi voluntas sue radios in omnibus se appropinquantibus impressit et undique circumfudit. Ecce enim in samaria multos fide et amore spirituali illuminat. Fines galilee attingens filium reguli mortifera febre estuantem sanat. Sicut enim ipse qui est lux illuminat cecucientem intellectum. Ita ipse fons vite refrigerans mentes estum et vivificat affectum. Super enim dicitur erat lux vita hominum etc. ¶ Et in Ps. dicitur apud te fons vite et in lumine tuo videbimus lumen. Fuit autem iste regulus ut dicit [illegible] vel ex regia stirpe oriundus aut aliquis qui modicam habuit dignitatem principatus. Sed notandum quod tria in hoc evangelio commendanda occurrunt. Scilicet primo quis infirmatur. Secundo quomodo in infirmitate teneatur. Tertio quomodo et quam sanitati restituitur perfectissime curatur. Primo quis filius reguli. Per istum regulum unumquemque virum

Quare potius est orandum in ecclesia quam alibi

De regulo.

possunt intelligi principes [illegible] qui regunt mundo & officij debito regere
tur. i. pe. ii. Vos estis regale sacerdotium &c. apoc. i. Qui fecit nos regnum &
sacerdotes &c. exo. xix. eritis mihi in sacerdotale regnum. sapie. vi. Ad vos o
reges sunt hi sermones mei. ¶ Hoc nomen habent reges domini ꝑ plures [illegible]
ꝑ regalis sanguinis nobilitatem. Omnes enim sumus filij regis summi ꝑ
creationem & spiritualiter boni ꝑ specialem adoptionem. ps. ego dixi dij es
tis & filij excelsi omnes. act. xvii. Genus quoque dei cum simus &c. & hanc
[illegible] ad te peccatores in honore. sicut filios regum [illegible]
[illegible] rex nobilis est &c. ||||| ꝑ liberam voluntatem [illegible]
n. subest homo non velit quia cor [illegible] libera [illegible] cogi non potest & in
omnibus [illegible] xvii. dedit homini [illegible] quod [illegible] & posuit
timorem illius super omnem carnem & super omnem [illegible] & [illegible] carnale
[illegible] bestiarum & volatilium & [illegible] & [illegible]
& spiritualium [illegible] in dominamini piscibus maris & volatilibus celi & bes
tiis terre. [illegible] esdre iii. Rex omnes precellit. [illegible] eorum [illegible]
[illegible] plebs & [illegible] obediunt ei &c. ||||| ꝑ liberalitatem
Rex non more [illegible] suam omnibus dedit. Sic homo omnia bona regni
sui aliis [illegible]. [illegible] de thesauro cordis sui aliis distribuit dilectione
& compassione. De thesauro oris doctrina & exhortatione. De thesauro
operis sui distribuit [illegible] manus ad elemosinam & [illegible]
extendit. i. [illegible] viii. [illegible] & [illegible] dabit rex servis suis & [illegible]
& [illegible] addecimabit & distribuit eunuchis & famulis suis.
n. pe. i. Vos autem curam omnem subinferentes administrate in fide virtutem
in virtute scientiam in scientia abstinentiam in abstinentia patientiam in patientia pi
etatem in pietate [illegible] amorem & caritatem &c. ||||| ꝑ in
dicij equitatem. [illegible] i. motus pravos in cordis & corporis reg
no insurgentes reprimit & elidit & discordia [illegible] & [illegible]
[illegible] non permittit. pro. xx. divinatio in labiis regis in iudicio non er
rabit os eius. [illegible] xx. Rex qui sedet in solio iudicij sui intuitu
suo dissipat omne malum. [illegible] dissipat impios rex sapiens & [illegible]
super eos fornicem. ||||| ꝑ in [illegible] auctoritatem. Quia non sap
[illegible] regeret [illegible] tamquam rex omnibus creaturis precipue demonibus
imperare posset. [illegible] excelso excelsior [illegible] & [illegible]
re rex imperat [illegible] esdre iii. [illegible] regis obedientes esse
& [illegible] montes & muros & [illegible] regis non [illegible]
[illegible] discipulis suis dedit eis potestatem super omnia demonia [illegible]
x. dedit eis potestatem spirituum immundorum ut eicerent eos. ||||| ꝑ invic
tam [illegible] ab exercitu [illegible] regi [illegible]
[illegible] ac [illegible] quantum [illegible] & [illegible] tamquam fortissima
[illegible] demonum [illegible] & [illegible] opus [illegible]

a

¶

ēre hō p̄dici rex

necessaria sed demonibus terribilis ut castrorum acies ordinata. ii. Paralipomenon xxxii. Inito consilio cum principibus rex viris quoque fortissimis constituit principes bellatorum in exercitu dicens: Viriliter agite et confortamini et cetera. Sed in fine belli victoria regi attribuitur quamvis tota vincens ante se regem pro-solvetur. Unde dixit Ioab ad David. ii. Regum xii. Veni et obside civitatem et cape eam ne cum vastata fuerit urbs michi victoria ascribatur. Dignior quoque est rex qui copiosiorem habet numerum et opum exercitum. propter quod talis triumphus optinetur. Proverbiorum xiiii. In multitudine populi dignitas regis et in paucitate plebis est ignominia principis. Sed hec dignitas in corona regis singulariter est. Proverbiorum xvi. Corona dignitatis in viis iusticie reperietur et cetera. ¶ propter clemenciam et pietatem. In cuius rei signum rex inungitur in capite in brachio et in pectore. Rex enim bonus licet sit sicut leo fortissimus quoad hostes tamen velut agnus mansuetus debet esse quoad domesticos amicos et familiares. Proverbiorum xvi. In hylaritate vultus regis vita et clemencia eius quasi ymber serotinus. Et xx. Misericordia et veritas custodiunt regem et roboratur clemencia thronus eius. Sic igitur more regis habere unctionem pietatis in capite quoad deum. Ecclesiastes ix. Oleum de capite tuo non deficiat. ¶ In brachio quoad proximum ut necessitatis tempore manum inde porrigat. Proverbiorum ultimo. Manum suam aperuit inopi et palmas suas extendit ad pauperem. ¶ In pectore quoad se ipsum ut in se ipso misericors existat. Ecclesiastici. Miserere anime tue placens deo et cetera. Coangustum quoque regnum hominis a rege regum fuit concessum et est usque ad regnum omnium celorum fuisset ampliatum si non fuisset per peccatum diminutum. Et ideo non hic rex sed regulus diminutive est dictus. Sed hoc propter tria scilicet propter rengni brevitatem, propter capitis pravitatem, propter potencie modicitatem. Puteus siquidem rengnum est hominis peccantis cella cuius longitudo vii. pedum unicuique cella est in ultima sepultura. Unde Ecclesiastes ix. Civitas parva et pauci in ea viri. Sed hoc singulum est in rengno dei ubi tales sunt peccantibus vix xii partes sunt posterius reservate ut patet Genesis xii. prophetam dixisse incipiam gero et omnia mea mecum porto. ¶ Hec modicitas facit de rege regulum. Ysaias i. Erit fortitudo vestra ut favilla stuppe. Sed in multis in-cipit dies munieris tunc cum sicut cum grossis suis que singulis fuerint cadent in os comedentis. Singulum importunitatis ex parte regis est cum alienum rengnum eius occupant. quod fit cum demones vel motus carnales mentem hominis quasi attingunt et usurpant. Ysaias i. Regiones vestras alieni coram vobis devorant. ¶ Tertio regulus propter capitis pravitatem. Flos enim parvuli sunt sensibus sed non malicia cum deberemus esse parvuli malicia ut apostolus ait et non sensibus. Et ideo non reges sed reguli dicimur. Ecclesiastes x. Ve tibi terra cuius rex puer est. Et Ecclesiastes x. Ve anime ideo

Que sunt illa que de rege faciunt regulum.

A

ſ

punit. Vl' sequent uana sicut puer. Sicut d'. pu. i. Vsqꝫ ꝑuuli
diligitis infantiã. ⁊ stulti ea q̄ sibi noxia cupient. ⁊ ecc. x. Rex
insipiens dissipat ꝑp̄lm suu. Sꝫ no. quod ꝯsideratur regis sapia
tribus. i. qm̄ de malefactoribꝫ n̄ iudicat. Scdo. qm̄ loca muniend
apta nõ ꝑpat. ut iam edificata nõ ꝯseruat. Tercio. qm̄ dicta
ad ꝑpugnand hostes nõ ꝯgregat. De p̄. s. iusticia. d'. ecc. x. Rex
sapiens iudicabit ꝑp̄lm suu ⁊ pu. xx. dissipat impios rex sapiens
Sꝫ insipiens rex malos n̄ dissipat s̄ ymo multiplicat. ysa. xxvi.
sufficientꝫ nõ seqmur ȝ cum ⁊c. Scdo ē insipiens. qm̄ munitiões n̄
edificat. ⁊ max' i introitu t're. ubi p3 introitus hostibꝫ. Introitꝰ
n. ad aiam p3 ꝑ q'nq' exteriores. cor n. sepe ingreditur ꝑ fenestras
eras. i. v. s'. Unde sunt claudendi ⁊ diligent' muniendi. Visꝰ
s. ne uideat uana. Vn ꝯgr. nõ licet intueri q' n̄ licet ꝯcupisc
i. Job pepigi fedus cum oculis meis ⁊c. p. auerte oculos m
eos ne u. ua. Item auditus ē muniend'. ne audiat detractoria
ut scurrilia. ecc. sepi aures tuas spinis. Spina pungitiua
ē ⁊ lingua acutam ⁊ pungitiuã reprehensione. q' detractor est
reprehendendus ne audiens uideat ꝯsentire. Si n. nõ eēt audi
tor nõ eēt detractor. Io d'. pu. Ventus aquilo dissipat pluuias
⁊ facies tristis linguam detrahentem. Item tactus ē muniendus ne
manus se extendat ad aliena. ut iusto dño ꝯtinetur aliena
ysa. xxxiii. Hic q' excutit manus suas ab omni munere. Job. sal
uabitur innocens in mundicia manuum suarum. Item pes ē mu
niendus ne incedat ꝑ deuium ad peccatum. sicut illi de quibꝫ dr
ipso. veloces pedes eorum ad effundendum sanguinem. Io de bonis d'. eze. i. pedes eorum
pedes recti. s. pes mentis sicut in uia recta. Item lingua ē mu
nienda. s. posui ori meo custodiam. ⁊c. Item olfactus ē muniendus
ne luxuriet ꝑ odorifera ⁊ aliena requirat oblectamenta n̄
illa q' nõ ꝑp necessitate sꝫ ꝑp uoluptate ꝯsueuerint olfactoria. de
quibꝫ ysa. iii. Erit ꝑ suaui odore fetor. Item muniendus ē in
tellectus ne se diffundat ꝑ uarias opiniones ⁊ errores adinuen
tores. ⁊ ne altiora se ꝑscrutetur. q' ꝑscrutator maiestatis op
primetur a gloria. ii. cor. x. captiuantes omnem intellectum in obse
quium xp̄i. pu. xxvii. sic erigas oculos tuos ad diuicias ⁊c. Item
affectus est muniendus ne aliquid q' dm̄ appetatur. qm̄ vii. sibi
erit appetitus tuus. pu. xix. Melior ē uir sapiens uiro forti q'
q' dñatur aīo suo expugnatore urbium. Ecce. vii. narratur loca
in regno munita. q' rex sapiens munire nõ negligit. q' si faceret
statim hostes ꝑ illos introitus totum regnum occuparet. Io legitur salo
mon. edificasse muros. iii. R. ix. d. magedo. mello. gazer.

Nota bene!

⁊

ꝛ ò. quā incipientes querere. ꝛ apta hic. ep. ait. ista prudēcia n̄ hominis
pater eos insipientes hominis. Item ē. insipientes rex q̄ dicias
q̄ hostes n̄ congregat. de q̄b; ysa. xxxiii. diuicie salutis sapiā ꝛ
sciā timor dn̄i ipe thesaurus eī. pū. i. redēpcō aīe uiri diuicie
sue. no. q̄ ille regis filius ē humanus animus. de quo dr. p̄r ce sollicitū
ut ei adquirat hereditatem. ii. cor. xii. nō debent filii thesau
rizare parentibz sȝ parentes filiis. Item p̄r d; instruere ꝛ corri
gere filium. sic vo animū. ad heb. xii. quis filius q̄ nō corripit
pat. eccl. Erudi filium tuū a iuventute tua ꝛ curua ceruicem il
lius. h. n. ē filius. s. humanus aīus. Et infirmatur capharnaū
q; inde nulla consolacō ut pinguedinis. Et ī hoc notāt tā morbi i
peccati. s. habundancia temporalis. s. pulcritudo ꝛ fortitudo corporalis. Et
cū hī que dō dāt ad consolacōem ꝛ generant accidiam. Sȝ h̄ nob
aliquā generatīnis ꝛ corrupcōem. p̄. p̄diit eī ex adipe iniquitas
eorum. ꝛ c. inc. v. ve nobis diuitibz qui hētis consolacōem. Morbus
aūt qui generat dr febris quia ex humore putrescente frequēter
generatur. Est n. febris calor innaturalis cōuersus in ignem q̄ diei
procedens a corde ī arterias suo q; ledit actiones. ꝛ tres sūt species. vna
. n. fit ex distemperancia spūs. ꝛ dr ephimera. Alia fit de humoribꝰ
putrescētibꝰ. ꝛ dr putrida. Tercia dr ethica. q; ledit solida mēbra
Sic n̄ calor innaturalis in mēbris est tribꝰ singl̄r genꝰ. Qn animus
hoīs iam egrotat. Et hi ē triplex. Nam amor ꝓpe excellencie siue
appetitus honoris ꝛ dignitatis ē sicut ephimera. q̄ dr a quodā p̄scedē
eodē moritur quo oritur. Et singt superbiam q̄ primo die statim s. ī vna na
tiuitate sua p̄mit subitum. p̄s. deiecisti eos dum alle. ꝛc. q; fit q̄n
aliquis nascitur inde ꝓ dignitate. aliquā statim moritur. q; eleuatus
ī superbia ꝛ uanitate. Job iii. pereat dies ī q̄ natus sum. H. n. dr febris
ī spū. q; puenit ex cōsuetudine ad lrām spūm. vn̄ p̄s. terribili ei q̄
aufert spūm p̄ncipum. ysa. cauete ab hoīe cuius spc̄ ī nare
ē. ¶ Sed nō. q; illi febris ad l'rām cura ē balneū aq̄tiū. ī q̄ solet
apponi ebulus q̄ fetet. Sic ꝛ superbo dz fi̅ balneū humilitatis ut ex
haleat spūm superbie ꝛ honoris appetitus. Ebulus n. q̄ fetet ē cōsidera
cō ꝓpe infirmitatis que potissime inducit humilitatem. vn̄ naū
dr humiliacō tua ī medio tui. Item sc̄da febris ē putrida. q̄ puē
nit ex corrupcōe superfluorum humorum. ꝑ q̄ singt carnis concup. q̄
ex putredine carnis ꝛ inflāmacōe fomitis generatur. Joel. ii. cōputru
erūt iumenta ī stercore suo. p̄s. corrupti sunt ꝛ abhominabiles facti
sūt. Sz nō. q; cura hui febris est tenuis dyeta. Crapula. n. ciba
borum superfluitas mater ē libidinis incentiuū. q̄muniter ꝑ ōpu
lam p̄uenit. eccl. xxxi. colera ꝛ tortura hoī infrunito. Sapiens

Qd' sit regis filius

Infirmat' chapharnaū.

Distinctio febris

c

Q' sit cura febris

f

De febr' putrida

g

Quid sit febris ethica.

B

aut sanitatis in homine parco. Datur et ad horum patientibus tales febres
syrupus acetosus. i. acida corporis afflicto sicut bibitur ad acetum
servitie. In hoc syrupo dicitur terminus eciam quamquam comedit stringere. ut scilicet omnia
sustinet contrariatur in dicte passione. Ruth. ii. Intinge buccellam tuam
in aceto. IIII^a est febris que est ethica. que scilicet in consuetudine vertitur et est dissolutionis
noxius cure. que provenit ex consumptione totius corporis. maxime quando est hu
miditas vel caloris consumitur. et significat amorem pecunie scilicet ava
riciam que periculosissima est. Periculose enim egrotat qui se egrotare igno
rat. hec affligit per timorem in possidendo. sed non senciunt propter spem lucri
unde est quod ethicam paciuntur. Ad literam continue febres habent et tamen se
ignorant. Precipue consumuntur avari sicut ethici per ardorem cu
piditatis quia humor totius generis in eo consumitur et adeo inchoat. Eccli. x
xiii. Anima calida quasi ardens non extinguetur donec aliquid deglutiat.
Apoc. xvi. estuabant homines estu magno. Osee. xii. estuaverunt pa
ces venenum a se estu. et cum aliis hominibus paciuntur interpolati. Avarus
et precipue usurarius patitur continue. Nam gulosus patitur cotidia
nam. luxuriosus quasi terciana ut quartana. Sed usurarius continuam et
continue peccat. dormiendo vigilando. quia materia peccati semper se
cum portat. ¶ Sed nota quod dicit philosophus quod precipua cum est in pelle est cla
rum pris. q. s. restauratiuum est umidi deperditi in corpore. Talia sic au
rarum et Elymosinas non potuit curari pro omnia restituant. IIIII dicit phi
losophus quod lac caprinum valet ethicis. scilicet consideratio illius Christi quod in cruce suspen
sus est. qui sanguinem pro lacte propinavit. quasi in sanguinis paupertas in duis
pependit. et quia fecit usurarius valde contrarie sunt per amorem in mente
avari. Ideo — est necessaria medicina fortis et remollitiva que faciat expel
lat. hanc medicinam docuit summus medicus Christus. qui dixit. quod non relinquit omnia
que possidet. agros vineas et domos. non est me dignus. Ab hac febre libera
tur qui hora vii. hora vii. hore possent dici illa vii. que invenit ad. i. cor.
viii. Vbi fuerint que sunt domini et operum. sollicitudinem. defensionem etc.

Quomodo sit cura febris ethice

C

¶ Ascendit Jhesus Jerosolimam etc. Sunt autem ibi probatica piscina que cognominatur
hebraice bethsaida. etc. Nota quod dicitur probatica a probaton quod est ovis quod ibi la
vabantur oves que debuerunt deo immolari. Fuit autem hec piscina ad li
teram lacus ut cisterna quedam ampla non multe profunditatis. Et dicta
piscina per antifrasim. quia nullos pisces continebat. que cognominatur
ebraice bethsaida. quod interpretatur domus venacionis ut pecudum
eo quod pecudes ibi abluebant. v. porticus habens. i. v. umb infirmi
que continuerunt ubi descendit angelus. celebrabant sacrificia. ad illa tempore estivi diver
tebant homines qui sacrificare deo proponebant. Triplex ad literam pis
cina fuit in Jerusalem. Una extra civitatem et directa superior in qua fluebant
aque pluviales que de campis veniebant. Alia vero fuit in inferiori parte intra

c

septa civitatis in qua defluebat exterior et qua aqua descendebat [illegible]
que fuit iuxta templum in qua fluebat aqua pluvialis foris per fistulas de tecto
templi. Vel locus alius de hac dicitur. In his iacebat multitudo et cetera. i. expecta-
bat. Non enim oportet iacuisse immo probabile est quod aliqui sederint et steterint
parati semper ad descensum. cecorum scilicet quorum illa fuit sanitas naturalis quia
a privatione ad habitum non est regressus secundum naturam. claudorum scilicet qui distor-
ta et inclinata habebant membra. aridorum scilicet et quibus non solum
fuit obstructus meatus spirituum sed et meatus nutrimenti. expecta-
ntium aque motum. Hic non [illegible] languentium quia collata eis fuit sanitas
divinitus. Et erat motus strepitus et actio sensibilis adeo ab omnibus saltem
ut audiretur. Unde patet quod claudi poterant videre illum motum. Sed ceci
quomodo sciebant? Responsio. forsitan a circumstantibus. Sed ne quis crederet
hanc virtutem esse vel fuisse naturalem subdit angelus domini conferens scilicet ta-
lem virtutem aque descendebat de celo scilicet assumpto corpore quo modo
nec illam [illegible] secundum tempus. quia particularis fuit illa curatio quo-
ad tempus et quoad personas. quia non omnes qui descendebant curaban-
tur. Sed solum unus et quia et angelus descendebat et commovebatur aqua com-
motione scilicet sonora et perceptibili ab omnibus. Et qui prior descendebat in piscinam
post commotionem aque scilicet per angelum sanus fiebat a quacumque detine-
batur infirmitate. Scilicet non solum claudi ceci et aridi immo et lepro-
si et alii. Sed queritur ad quid tunc aqua illa cepit habere istam virtutem
sed dicunt quod parum ante adventum Christi tempore scilicet machabeorum et hoc in exemplum
et figuram spiritualis curationis quia filius dei ex gratia sue misericordie mundi
tempore [illegible] collaturus erat aquis. quia scilicet iste qui erat angelus mag-
ni consilii de celo descendit et baptizatus a Iohanne vim regenerativam
et omnium morborum spiritualium curativam baptismo contulit. Quare autem vir-
tutem curativam in aqua singulari fuit unitatis fidei et baptismatis. Hanc
figuram precessit hec piscina. Unde sicut in aqua erat potentia sanativa passiva
et passiva. In angelo autem potentia activa et completiva illius sanitatis corpo-
ralis potentia regenerativa [illegible] est in aqua formalis et completive est in illo
verbi forma. Quia non est aqua nisi aqua nisi aqua. accedat verbum ad elementum
et fit sacramentum ut dicit Augustinus. Secundo notandum quod dicitur in hystoria quod regina sa-
ba vidit in spiritu in domo pigmentaria sive in domo saltus quoddam
lignum in quo esset pendendus quidam de semine hebreorum per
mortem cuius perirent iudei et perderent locum et gentem et eius indicavit in-
timavitque hoc salomoni. Quod timens salomon in profundissimis ter-
re visceribus occultabat. ubi postea facta est piscina. Appropinquante autem
tempore superenatavit lignum. quasi prenuncians passionem Christi et exinde
cepit illa commotio. Sed nota quod moraliter hec piscina quadruplex potest dici.
Secundum interpretationem nominis piscine [illegible] hiis nature assumpte

· piscina secundum historiam
& allegoriam

in xpo · in quo tocius gratie ac muneris celestis sunt aggregacio · tocius mundi profu
ndissima purgacio omnium uiciorum & graciarum affluentissima emanacio · de
qua dicitur · ecc · ij · Feci michi piscinas aquarum ut irrigarem siluam
lignorum germinancium · Hec fuit piscina probatica in qua omnes oues
& pecora que pro holocaustum offerebantur abluebantur · per quas representa
bantur fidelia · n · creatura digne deo offeretur que hec per fluuio

a.

infirmitas

gratie abluitur & purgatur · Hec piscina · v · porticus habuit in
quibus omnium egrotancium requiescit multitudo · n · ad ueram materialem
sanitatem perducitur quia in quibus uulneribus corporis est per fidem &
amore nostro · Hec · n · est alia petra perforata in quibus foraminibus
electorum anime commorantur · cant · ij · Veni columba mea in foramini
bus petre in cauernis macerie & c · In istis piscine porticu

Ro · racio triplici piscina ·

expectant ceci illuminacionem · s · intra · quia istius piscine a
qua non est turbida · sicut aqua egypti que usum spiritualem pertur
bat & excecat · immo intellectum hominis clarificat · Ioh ·
ix · Vade ad natatoria syloe & lauare & c · Sic sequitur · Ibi &
laui & uideo · Illi claudi · i · uacillantes & dubii in uia morum
ut fidei in mortis xpi porticu erigunt · xxxv · ysa · aperientur oculi
cecorum & aures surdorum patebunt · tunc saliet sicut ceruus cla
udus · Illi aridi · i · deuoti & indurati per cordis malicia in xpi
uulneribus remolliuntur · ysa · xxxv · scisse sunt in deserto aque
& torrentes in solitudine & que erat arida in stagnum & sicientes
in fontes aquarum · Et ubi prius illa languencium multitudo ibi erat
[illegible] · Claudi · n · sunt per infirmitatem & impotenciam · Ceci per ig
norantiam · aridi per obstinacionem cordis & maliciam · Unde necesse
fuit ut ueniret xpc dei uirtus & dei sapiencia · Dei uirtus ut clau
dos erigeret · dei sapiencia ut cecos illuminaret · dei bonitas ut
aridos per graciam remolliret · Unde tunc mediante xpo conformi
per graciam · a cuius similitudine per culpam efficimur alieni · Sed istius
piscine beneficium nullus sanatus percipit · qui aque motum per angelum fac
tum expectare negligit uel contempnit · angelus piscinam
mouens & sublimitatis est ipsa pietas filius dei xpc qui seipsum

c

quietem commouet ad sanandum languidum hominis affectum · Ioh · n · ex
operibus iusticie que fecimus nos & c · Ro · iij · An ignoras quia be

r

nignitas dei ad penitenciam te expectat & c · Illi est alia pisci
na mistica · s · uirgo gloriosa · que piscine more tocius illa
celestis gracie influencia fuit susceptiua · ecc · xxiiij · In me

de uirgine
maria

omnis gracia uite & ueritatis · in me omnis spes uite & uirtutis · & c ·
Hec est aque ductus piscine superioris in uia agri fullonis · ysa · vij ·

ſani de ipſa qui de piſcina ſuavitatis lima eſt maria que unica deducta
quod qui biberit non ſitiet in eternum. ſed fiet in eo fons ſalientis in vitam eternam
Io. iiii. hec piſcina eſt in via agri fullonis. ſicut ergo glorioſa ful-
lonibus .i. penitentibus ſuper eſt pura et obvia quia ipſi intuentem ut con-
tam alta et munda ſepe uncioris hominis operitur veſtimenta qua-
ne fullo poteſt facere ſuper terram. Mr. ix. hec eſt platea callis beni-
cio et gratia hoſtiarum et cadavera abluuntur. Zach. xiii. ecce fons
patens domui david in ablucionem etc. v. porticus habet piſcine. v.
ſunt virtutes virginis glorioſe .i. fidei firmitas que omnibus in fide
heſitantibus illa ſola immobilis et fixa permanſit. luc. ii. Beata que
credidiſti quia perficientur etc. ecc. xxvi. fundamenta ſuper petram ſolidam
mandata dei in corde mulieris ſancte. Secunda porticus eſt prerogativa
caſtitatis. luc. i. quomodo fiet iſtud quoniam virum non cognoſco. ecc. xxvi. Gratia ſuper gratiam
mulier ſancta et pudorata. et ſequitur omnis ponderacio non eſt digna continen-
tis anime. Judith. xv. tu gloria ieruſalem tu honorificentia etc. Tercius eſt eius
inaudita humilitas. que vocata a domino et electa in matrem dominam et
reginam. vix pediſſeque ſe reputavit vel ancillam. unde dixit. ecce
ancilla domini. luc. quia reſpexit deus humilitatem ancille ſue
i. Re. xxv. ecce famula tua ſit in ancillam ut lavet pedes ſervorum do-
mini mei. B. quid dicis virgo ſuperba. maria ex humilitate concepit et tu ne- 5.
gligendo humilitatem de virginitate blandiris. melius eſt eſſe vir-
ginem non eſſe quam de virginitate inſoleſcere. ſolo omnium eſt virginitas vel
vero tamen paucorum eſt cum virginitate humilitas. Qui non poteſt cum maria
in eius virginitate imitari ſtudeat tamen eius humilitatem imitari. Quar-
tus eſt vehementes compaſſio et indeficiens pietas. unde et mater miſe-
ricordie nuncupatur. pro. ult. manum ſuam aperuit inopi et palmas ſuas
extendit ad pauperem. Quintus eſt ipſius ſingularis caritas. propter quod
ſoli ſingularitate comparatur. ecc. xxvi. ſicut ſol oriens in altiſſimis
dei. ſic mulieris bone ſpecies in ornamentum domus. unde ſermone canta-
tur ei. B. admirans ait. Os adeo immenſa amoris que tamen marie
mentem replevit ut fugientibus diſcipulis oblita ſexus ſingu-
lus ipſa cum lacrimis aſtitit cruci. condoluit morienti. animam ſuam
et ſuper filio non poſuit. tamen expoſuit. ipſius enim animam pertranſivit gla-
dius. Ecce v. porticus piſcine. v. ſunt virtutes prerogative mari-
e. ſignificatas per v. pediſſequas abigail cum quibus pervenit
ad david. i. Re. xxv. ad iſtam piſcinam angelus deſcendit. quia
gabriel ad mariam directus fuit. Sed angelus magni conſilii ſcilicet
non ad piſcinam immo in piſcinam pervenit. cum de ſancte virginis uterum
ſubintravit. et ipſa mediante mundo decumbenti languido et claudo
contulit ſanitatem et toti generi humano abſtulit languorem et infirmitatem

¶ ysa. Vere languores nostros ipse tulit ⁊c. ſ|||| piscina dr̄ diuine scrip-
ture sapiencia. ubi hauriunt aquam sapiencie salutaris. ysa. xx. ꝯgregastis
aquas piscine superioris. ⁊ aquam piscine ueteris. piscina superior lex
ēuangelica. piscina ueteris lex moysi. hec v. porticus. v. libros moy-
si quorum doctrina. v. sensus ꝑfectissime ordinat. In hac piscina nō pis-
ces curiosi mundi sapientes mergunt. sʒ xp̄i oues in ipa abluunt.
Joh. Jam uos mundi estis ꝓpter sermonem q̄ locutus sum uobis. In
hac piscina illuminatur cecucientis hoīs intellectus. ps. lex dn̄i immaculata ꝯuer-
tens aīas ⁊ item declaratio sermonum tuorum illuminat ⁊ intellectum dat
ſ|||| aridus ⁊ siccus reficit exterius. ysa. lv. Audite audientes me
⁊ comedite bonum ⁊c. ſ|||| claudicantes eriguntur ꝑ gressus operum
⁊ processus. ps. Gressus meos dirige secundum eloquium tuum. Sʒ hoc ꝑfectis-
sime fit cum angelus dn̄i descendit ⁊ mouet aquam quia nō ꝑ studi-
um uel ꝑ ingenium. sʒ ꝑ gracie diuine subsidium. ad ueram ⁊ ad effica-
ciam scripture diuine cognicionem ꝑuenitur. Dan. x. Gabriel fac istum
intelligere uisionem. Multi ceci circa piscinam istam hodie iacent
qui credunt se scire ⁊ nō intelligunt. ysa. Quis est cecus nisi seruus meus
Multi aridi sunt qui dulcedinem diuine scripture nō sapiunt. ps. Ani-
ma tanquam terra sine aqua mea se tibi. aīa mea sicut terra sine aqua tibi. ſ|| multi
sunt claudi. quia secundum diuinam sapienciam operum suorum gressus nō dirigunt.
ps. claudicauerunt a semitis tuis. iii. Re. xviii. usquequo claudicatis in duas
¶ partes ⁊c. ſ|||| piscina dr̄ penitencia. Cant. vii. Oculi tui sicut piscine
in esebon. que sunt in porta filie multitudinis. sʒ hec piscina ꝓbatica
quia sicut nō erat dignum offerri dn̄o nisi prius in ea lauaretur. sic nulla ꝑfe-
cta dn̄o digna est nisi prius ꝑ penitenciam purificetur. Vnde legitur ꝑ mare ene-
um positum in introitu tabernaculi in quo mitterentur aqua filii aaron
intraturi. Exo. xxxviii. Nullus nisi est dignus intrare in celestia nisi prius
contritione confessione ⁊ penitencie ablutione. Act. xlviii. Ezechias muniuit
ciuitatem suam. ⁊ induxit in medium eius aquam ⁊ fodit ferro rupem
⁊ edificauit ad aquas puteum. Aqua que est in fossa rupe plus durat ⁊
melior est. Sic donum lacrimarum gratius est deo ⁊ placidius ⁊ diutius durat
in corde duro ⁊ solido defosso clauis ⁊ lancea passionis xp̄i.
Hec piscina fuit Ierusalem. quia cum in terra est piscina fructuosa.
Job. xxviii. Auro locus est ⁊c. sʒ hec piscina nō habet aquam nisi pluui-
alem. quia nō habet puteus graciam lacrimarum nisi detur ei desuper. Vnde
⁊ orationibus oportet eam impetrare. Jacobi. ult. Orauit helyas ⁊ dedit
celum pluuiam ⁊ terra fructum suum. Deut. xi. terra ad quam in-
grediens nō est sicut terra egypti ubi iacto semine in ortorum
morem aque ducuntur irrigue. sʒ montuosa ⁊ campestris
de celo expectans pluuiam. Hec piscina. v. habet porticus. hec sunt
v. ꝑ quorum cognicionem peccatorum agredi piscinam. Primus porticus

ẽ quia p̄nia om̄ia ablata restituit · gn̄ · xl · tres dies adhuc niniue ẽ
sb̄ · ⁊ restituet i gradum p̄stinum · p̄nicia i carcere est peccatoꝝ · q̄ hg
i gradum p̄stinum g̃re · Post tres dies · i · tres p̄tes q̄ iungit p̄nie
s · cordis ꝯtricōis ꝯfessionis ⁊ satisfactionis ꝯstituit · luc · xv · p̄ferte cito sto-
lam p̄mam ⁊c · ꝑ dn̄e qui respicies restitue aīam meam ⁊c
Sed̄ ẽ q̄ p̄nia hic tm̄ locum h̄t · s · i p̄senti uita ⁊ nō i futu-
ro est locus ꝯpungendi · ecc · ix · q̄cuq; ꝑ manus tua instanter operare
⁊c · Ioh · ix · operari oportet dum dies ẽ · q̄ ueniet nox i q̄ nō licet op-
ari · tunc n̄ mali p̄nitebūt · s; p̄nia eoꝝ erit infructuosa · sicut
sanguisuge sunt gementes ⁊ p̄niam agentes · Tercia ẽ cogitacō
q̄ n̄ penitentes in presenti penas soluet in futuro · he · x · horribile ẽ
incidere in manus dī uiuentis · sap · vi · horrende ⁊ cito appare-
bit nobis ⁊c · Io bonum ẽ facere pacem cū do q̄ i iudicio nō poteri-
mus contendere nec respondere unū p̄ mille · luc · xiiii · Illo longe
adhuc agente legacōem mittens rogat ea q̄ pacis sunt ⁊c ·
¶ Quartus ẽ ꝯsideracō q̄ leuius est hic agere p̄niam q̄ i fine uite
ut ꝑgacō · eze · iiii · diem p̄ anno dedi p̄ anno dedi t · ecc · v · ne
tardas ꝯuerti ad dn̄m ⁊ ne differas de die i diem · nec subito ue-
niat ⁊c · ¶ Quintum ẽ q̄ p̄nia p̄longat uitam t'palem · q̄ pecca-
ti ꝯtinuacō abreuiat · ps · viri sanguinum nō dimidiabunt dies
suos ⁊c · Iob · xv · anteq̄ impleantur dies ei' peribit ⁊ arescent
manus eius · s; ecō p̄ p̄niam p̄longat · ysa · xxxviii · de eze-
chia d' do · uidi oracōem tuā ⁊ uidi lacrimas · ecce adiciam ad
dies tuos · xv · annos ⁊c · ps · dies sup dies regis adicies ⁊c · Quis ista
ꝯsideraret p̄niam libenter p̄ageret · s; i huius iacent q̄dam lan-
gidi · s · pigritantes et timentes ꝯuerti ad dn̄m · qui cogitant pec-
care ⁊ differunt · ysa · xxxvii · filii uenerunt ad partum ⁊c · Io di-
ꝯiacebit multitudo languencium p̄ tempore ⁊ ignauiam
ecc · x · languor p̄lixior grauat medicum · Et tercio s · p̄ pigri-
ciam · ysa · lvi · speculatores ei ceci omnes · st claudentes · i · p̄
turbacōem ⁊ i(n)stantiam · sicut qui dicit · faciam non faciam · Vult
non uult piger · pu · xiii · Iacobi · i · vir duplex aīo instabilis est
⁊c · Et ardor · s · p̄ cordis duriciam · q̄ indeuoti sunt · sed ecci
i · cor durū male h̄ebit in nouissimo · Hii omnes expectant
aque motum · q̄ nolunt suo eoꝝ conamine ⁊ labore iustifi-
cari · ⁊ adhuc q̄ cogi · Sicut helyas qui stratus sub iunipero
⁊ obdormiuit · quem gr̄a dī excitat ad comedendum panem
subcinericium · s · p̄nie · i cui fortitudine opꝫ uenire ad montem
dī oreb · i · ad mensam eternam · S; statim iterum obdormiuit ·
Sic multi i · xl penitent · s; statim p̄ pascha recidiuant · Anglo-
rum do x tpe · h ẽ gr̄a q̄ informat p̄niam · q̄ uidet cor hoīs ⁊

· quicq; sint p̄ ꝑꝑ recorda
cōem peccatori mo
uet ad p̄niam ·

commovet aquam, id est excitat conscienciam ad penitenciam et ad devocionem. Judic. ii. Cum loqueretur angelus domini ad filios Israel elevaverunt vocem suam et fleverunt: ecce aque commocio. Quicumque post commocionem iterum descendit salvus fiebat, scilicet potissime primus et quamvis, in quibus duo ostenduntur, scilicet strenuitas et unitas. Strenuitas ut sit velox et strenuus ad penitendum. Eccli. xxxi. In omni opere tuo esto velox et omnis infirmitas non occurret tibi. Unitas ut sit unus, id est non divisus seu contrarius cum aliis. i. Cor. ix. Unus accipit bravium. ¶ Surge tolle grabatum tuum et ambula etc. Hic ubi dixit dominus languido aque motum expectabat. Sed nec hunc quemquam habuit qui eum in piscinam mitteret. Pietate ergo motus voluit eum sanare et ipsi inopie subvenire. Et notantur tria ad sanitatem integram: restitucio, unde dicit Surge. Sed quomodo hic surgere posset nisi plante et bases eius solidate fuissent, sicut dicitur in Act. iii. Protinus consolidate sunt bases eius et plante, et exiliens stetit et ambulabat. Secundo notatur virium plena resumpcio, unde dicit Tolle grabatum. Ad quod enim impotens fuisset si vires ad plenum non resumpsisset. Secundo enim precepit dominus, scilicet preceptione virium ostenderetur miraculum fantasticum non fuisse, quia in tantum membra longata et confracta tantum pondus non potuisset deportasse. Tercio notatur virtutis in membris harmonia, proporcio seu ordinacio, unde dicit Ambula. Hec enim tria exiguntur ad perfectam sanitatem, ut organa corporis sint in debita consistencia ordinem, ut perfecte virtutes debite operentur, et organa corporis impulsu ex virtute spiritus moveantur. Istis tribus respondent sequencia tria post execucionem operis. Et statim sanus factus est homo: ecce primum, scilicet membrorum reparacio. Et sustulit, id est sursum tulit, grabatum suum: ecce secundum, scilicet virtutum operacio. Et ambulabat: ecce tercium, scilicet membrorum mocio ex impulsu et influencia spiritus in profunditate membrorum,

Ut virtus motiva in proprie consistencia membra moveat ad suas operaciones. ¶ Moraliter autem per hunc languidum humanum possumus intelligere animum diversis merorum languoribus subditum et abiectum. Sap. xvii. Promittebant expellere timores et perturbaciones ab anima langente, et ipsi cum derisu timore pleni languebant. Languet autem anima multis modis. Quandoque propter peccatorum languorem, sed invisibilis. Ysa. i. Omne caput languidum et cor. Per pinguiorem escam ... et iste fuerunt que ex dolore decor. Oculus enim mee intellectus est, qui languet quoniam per nimiam curiositatem, et ideo a vera cognitione elongatur et per varias opiniones et fantasias fatigatur. i. Tim. vi. Si quis non acquiescit sanis sermonibus, superbus est, nichil sciens, sed languens circa questiones et pugnas verborum, ex quibus oriuntur invidie, contenciones; a veritate privati sunt. Oculus enim languidus aliquando obtenebratur et leditur. Unde illuminatur sanus et purgatur. Deut. xxviii. Percuciet te dominus amencia et cecitate ut palpes in meridie sicut palpare solet cecus in tenebris. ||||| Per voluptatem

egrotus ex parte assit. ii. Re. xiii. adamavit amon thamar ita
ut deperiret ī eam valde ⁊ ut egrotaret ꝑ amorem illius. statim
tum sequitur. Et decubuit in lecto ⁊ simulavit languorem
iste ē languor de quo d̄. deut. xxviii. percutiet te deus lan-
guore pessimo scabie ⁊ prurigine ita ut curari nequeas.
Scabies quidem ꝑ pruritum generat ⁊ delectacionem sꝫ nō sine
dolore continuo. ¶ Surge .i. sursum te erige a peccatis rece-
dendo ꝑ actus peccati delectamentum. ephe. v. Surge qui dormis. Tolle
grabatum tuum. ꝑ voluptatem honeris prius susceperas.
ecc. xxxiii. Cibaria ⁊ virga ⁊ honus. Et ambula. ꝑ operum
studie superergacionem. ad phi. iii. posteriora obliviscens ⁊c. Io. xvi. qui
vult venire post me abneget semetipsum ⁊ c. Ul in medicina
te subsequente. actū ii. sexp̄ secundum morbus operatur ⁊c. subsequente
dolor damnacionis eterne. pro. xiii. Risus dolore miscebitur
⁊ extrema gaudii luctus occupat ⁊c. Secundo languet ꝑ ma-
liciam. hic languor consciencia tam magis affligit. Iste enim
languidus dicitur. qui occulta invidia paulatim tabescit ⁊ con-
sumitur. Secundum quam animus ē invidorum qui inde tabescunt unde boni proficiunt
⁊ pinguescunt. ps. tabescere fecisti sicut araneam animam eius. ecci.
xxx. Melior est mors quam vita amara. ⁊ requies eterna quam languor perse-
verans. Et sic. Ps. Tristiciam anime tue ⁊ non affligas temetipsum
in consilio tuo. ii. par. xxi. Cumque dies succederet diei ⁊ temporum spacia
volverentur. longa consumptus ē tabe. ita ut egereret viscera sua. scilicet cum
languore ⁊ vita careret. Tercio ꝑ desidiam ⁊ negligenciam
languet anima misera ⁊ torpescit. ⁊ ubi deus vult eum evertere vermem
torpescit ⁊ tremescit. Et iste languor est quem podagrici sunt arte-
ticus ⁊ utriusque ad sanandum difficillimi. Similiter enim ē difficile consuetudi-
nem relinquere. ecc. x. Languor prolixior gravat medicum. brevem languorem
anima doluit pedes ⁊ languit in eis usque ad finem vite sue. ut
iii. Re. xv. unguentum asa pedes doluit usque ad finem ⁊c. Quarto lan-
guet ꝑ impacienciam nam morbus impaciencie ita ad nullum vigorem
anime redigit quod in omni deficit ⁊ marcescit. Est enim impaciencia
ulcus anime quo se tangi nō permittit. deut. xxviii. percuciet
te dominus ulcere egypti ⁊c. De quo exo. ix. cum sparsit moyses
pulverem ⁊ cinerem facta sunt ulcera ⁊ vesice turgentes ⁊c. Moy-
ses vero pulverem spargit qui prelatus equo moderamine subdi-
torum facta reprehendit. Sed accidit aliquando ut hii qui debent recipere
medicinam correctionis impiorum mentes excrescunt ad tumorem
indignacionis ⁊ vulnerantur intrinsecus i. occulta mentis dum di-
cuntur que foris non vehit voce impia mentis fastu prende

in puplica obiurgacione. Nimirum quia dolore et indignacione cordis sig-
na vehementis indignacionis [illegible] sermonum representant. ec. languor egip-
ciorum amarissimo cordis ictu intrinsecus sauciant et superbis-
simo etiam verborum affectus [illegible] prestant. IIIII propter contemptum
et inobedienciam anima nimis languescit immo ad mortem penitus
se disponit. Et hic languor in [illegible] Johannis xi. Erat quidam languens
de Bethania etc. Bethania siquidem domus obediencie interpretatur. Languor
igitur in Bethania est qui tepidus et sine torpens in obediencia. Apocalipsis iii capitulo. Neque
frigidus es neque calidus, incipiam te evomere ab ore meo.
Vera namque obediencia animam agilem reddit et ad omnia ministerio opera
et ad mandata dei efficacem, quod [illegible] patenter efficit. Exodi xv
v. 6. Si audieritis vocem domini dei vestri et obedieritis mandatis eius, custo-
dieritisque omnia precepta eius, cunctum languorem quem posui in Egipto
non inducam super te. IIIII propter inordinatum appetitum temporalium.
hinc sunt avaricia [illegible] delectantur solum [illegible] pro nichilo repu-
tant omnia consimile [illegible] dei et omnia contempnunt temporalia et cadu-
ca. Malachie i. Qui offert cecum vel languidum domino deo suo nume-
malum est. Et in eodem: maledictus qui habet in grege suo masculum et of-
fert debile et languidum domino. Iste est languor paralyticus quem mani-
festum [illegible] quod languidus est in animus [illegible] multiplici
languorum expositus. Ecclesiastici v. Videtur [illegible] languorem suum
quem tamen [illegible] artificio sanare sepe [illegible]. Ecclesiastici x. languorem
brevem precidit medicus. Et [illegible] iiii. docebat in synagogis et predi-
cabat evangelium regni sanans languorem et infirmitatem in po-
pulo. iiii. b. vi. c. vii. c. Quere ibi. ¶ Pater operatur et ego operor. IIII
operatur deus pater una cum filio et spiritu sancto multipliciter. Primo omnia in ma-
teria in esse producendo. Ecclesiastici xviii. Qui vivit in eternum creavit omnia simul.
Genesis i. Requievit deus die vii ab omni opere quod patrarat. Sic et ad
huc particulariter operatur animas singulorum creando. Ysa. lvii. Spiritus
a facie mea egredietur et flatus ego faciam. [illegible] qui finxit singillatim cor-
da eorum. IIIII operatur deus ea que fecit gubernando. Sap. xi. quomo-
do posset aliquid permanere nisi tu voluisses, aut quod a te non
vocatum est conservaretur. [illegible] Ego [illegible] ingredior super gregem meum
[illegible] IIIII omnia sustentando. Hebr. i. portansque verbo vir-
tutis sue. Et Plato dicit: Facta quidem dissolubilia, mea autem
voluntate indissolubilia. IIIII innovata renovando. Sap. vii.
et cum sit una omnia potest et permanens in se innovat universa.
Ps. renovabis faciem terre. IIIII omnia ex sibi parando. Ysa.
[illegible] qui aliis generacionem tribuo numquam sterilis ero dicit dominus. IIIII jus-
tificando. Ro. viii. deus est qui iustificat et quis est qui condempnet. Sap. vi.

procedes et animas sentit se [illegible]. IIII redimendo. Quarto dicit per eundem misit deus filium suum. Hoc opus est salutis etc. Ysa. xlvi. Ego feci et ego feram, ego portabo et ego salvabo. Jam quia fecit nos per creationem, redemit [illegible] per redemptionem. Et opus ab eo. V glorificando. Ysa. Opus manuum mearum ad glorificandum. VI separando impios, condempnando et in penis ordinando. Sed illud non est proprium opus eius, unde Ysa. xxviii. peregrinum. Omnibus istis modis operatur pater et filius et spiritus sanctus, et alius et alius, quia indivisibilia sunt opera trinitatis, sicut et essentia individua. Et quamvis operatio sit communicata, eadem tamen opera nunc patri, nunc filio, nunc spiritui sancto attribuuntur per eandem appropriationem. ¶ Pater non iudicat quemquam, sed omne iudicium dedit filio etc. Quia filius dei formam servi accepit ut esset capud totius ecclesie, immo totius humane nature, congruum erat ut secundum hanc formam consequeretur potestatem. Quoniam secundum hanc formam, scilicet humanitatis, fuit nobis mediator, dum formam unius dei competebat ut ipse [illegible] observantes legem et via ostensa [illegible] diversos diiudicaret, et secundum talem a patre suscepit potestatem. Cum itaque iudex eiusdem debeat esse nature cum eo quod ab eo debet iudicari, ut sic ex [illegible] ipso possit eius agnoscere et statuta iudicandorum decerni, decens erat ut filio qui nobiscum communicat in natura potestas iudiciaria committeretur, qui tamen non iudicabit in quantum homo purus, sed in quantum deo unitus. Unde ab hoc iudicio non excluduntur pater et spiritus sanctus. Sola quia per appropriationem filio convenit, patri et spiritui sancto non convenire dicitur. Ergo pater non iudicat quemquam [illegible] per se sine filio, ut communi iudicio filii pater enim in [illegible] nec communem sententiam promulgat. Vel sic: omnia in deo sunt, [illegible] promulgationem sententie filius in natura hominis proferet. Hec tamen auctoritate patris et opera omnino non excludit. Unde omne iudicium dedit filio, id est omnis hominis iudicium. Et omne iudicium dedit filio, id est ab eterno genuit eum iudicem. Sicut deus ab eterno dixit fiat lux, id est verbum genuit ab eterno in quo erat ut fieret lux. In verbo enim omnia fecit, [illegible] verbum est operatione. Ita intelligendum est hic, quia pater genuit filium qui secundum generationem eternam quam a patre habet [illegible] ordinatam ad missionem in carnem, et per consequens ad omnia que filium incarnatum consequuntur, sicut quod sit redemptor, quod sit iudex. Unde dico quantum ad hunc modum eterna generatione dedit iudicium ei. Licet filius incarnatus sit iudex, eius tamen iudicium tanto plus timendum et tam eius [illegible] quanto ipsum maioris sapientie et potestatis fore [illegible] [illegible]. Ier. xxix. Ego sum testis et iudex, dicit dominus. Eccl. ult. Cuncta adducet deus ad iudicium pro omni errato sive bonum sive malum sit. Omnes enim oportebit representari ante tribunal Christi, ut referat unusquisque prout gessit sive bonum sive malum. ii Cor. v. d. Timendum est itaque propter multa. Primo propter inflexibilem iudicis equitatem. Pro. ii.

Timendum est iudicium. 5

potest flecti a rectitudine iustitie prece vel precio. quia non redimet se homo nec dabit deo placationem suam vel precium redemptionis anime sue. psalmo xlviii. Non adquiescet cuiusquam precibus nec ~~dabit~~ suscipiet pro redemptione dona plurima. Statim ut dicit Gregorius. qui in presenti vita velut agnus per unica et simplici placari potuit omni leone ferocior in futuro iudicio inexorabilis omnibus apparebit.

2

Secundo propter ineffabilem ipsius cognitionem et sapientie profunditatem. cui nichil poterit occultari. coram quo nec minima cogitatio aliqua vel poterit abscondi. proverbiorum xvi. omnes vie hominis patebunt oculis eius. spirituum ponderator est deus. hebreos iiii. omnia nuda et aperta sunt oculis eius. Bernardus. O quam metuendus est ille dominus quem non tantum sponse cogitationes subterfugiunt cuius intuitu murorum seu pectorum obstacula non excludunt cuius aspectu scientia ineffabili omnia que facimus presentantur etiam que a nobis opere disponenda complentur. Ecclesiastici xxiii. circumspiciens cameram suam dicit quis me videt tenebre circumdant me et parietes cooperiunt me et non intelligit quoniam omnia videt oculus eius et agnovit quod oculi domini multo plus sunt lucidiores super solem circumspicientes omnes vias hominum et profundum abyssi et hominum corda etc. Regum i. xvi. deus intuetur cor. Ecclesiastici xv. Quoniam multa est sapientia dei et fortis in potentia videns omnes sine intermissione et ipse agnoscit omnia opera hominis etc.

3.

De iudicio dei valde timendo

Tertio propter irrefragabilem et perfectam iudicis auctoritatem. Solum enim tanta est collata christo iudici auctoritas ut simul possit testificari et ~~iudi-~~ iudicare allegare contra dampnandos et tamen sententiam promulgare. Jeremie xxix. Ego sum testis et iudex dicit dominus. Formidandus est talis iudex qui in propria causa simul erit auctor seu accusator et iudex seu ultor nec poterit appellare ad superiorem nec locus erit exceptioni vel excusationi. Malachie iii. Quis stabit ad videndum eum. ipse enim quasi ignis conflans et quasi herba fullonum. Ibi non proderunt sapientium mundi altercationes nec philosophorum astutie poterunt se tueri. Ibi ut dicit Johannes sine personarum acceptione filius consimili incomparabili potestate iudicabit omnes reges terre. Unde ille auctor iudiciarie ante suum tribunal divites et pauperes reges et principes cogentur peremptorie comparere. Ubi ut dicit Gregorius. latere et subterfugere erit impossibile apparere intollerabile. Job iii. parvus et magnus ibi sunt servus et liber a domino suo. Sapientie vi. Non subtrahet personam cuiusquam deus qui omnium est dominator nec verebitur alicuius magnitudinem quoniam pusillum et magnum ipse fecit et equaliter est ei cura de omnibus etc.

2

Quarto propter innumerabilem accusatorum multitudinem et accusationum multiplicitatem. Ibi enim filii patrem accusabunt et pater filium. Sapientie iiii. b. Ex iniquis filii qui nascuntur testes fient nequitie adversus parentes suos in interrogatione sua. Quilibet vero alium pro certo in illo tremendo examine quem offenso creatore offendent omnes creature. Quia pugnabit orbis terrarum contra insensatos. Sapientie v. Quia clamabit lapis de pariete et lignum que ante iudicium ... Abacuc. iii. In fremitu conculcabis terram ... ipsum celi revelabunt iniquitatem eius. Job. xx. Item iiii terrores qui agent peccatores ... hos enim quomodo te sequetur gratia, te decertabunt elementa. orbis terrarum pugnabit. Et per iustitiam ... creature et clamabit contra te ... De his ... per argumentum de ... De accusatione elementorum. Sap. v. Armabit creaturam in ultionem inimicorum. Hec ergo sunt ... agitabit eos celum tonitruis, aer choruscationibus et fulgure, ... grandinis, aqua tempestatibus et procellis. Terra eos pondere nolens sustinere ipsos a se excutiet et de loco suo iaciet. Ignis in profundum abissi inferni ipsos susceptentes in medio ignis ipsos ... demoniis ... Mal. ult. Ecce dies veniet succensa quasi caminus et erunt omnes superbi et facientes impietatem stipula. |||| Per horribilem demonum ibi presentiam exhibitatem. Illos enim ibi videbunt suos ... suos presentes tortores in pena quos in culpa habuerunt incentores. Job xx. Vadent et venient super eos horribiles. Joel. ii. A facie eius tribulabuntur omnes vultus in ollam redigentur. Unde demones assistent presentes ... suo caractere insignitos a iusto iudice finaliter repetentes. Unde Aug. ... erit ille antiquus adversarius in conspectu iudicis et se superiore nobis nimia instancia proclamabit et quod peccatores iudice equissimo per ordinem de malo opus modum locum et tempus cum flagitia commiserint propalabit. Et quod ... dos ... in ... hic clamabit. Equissime iudex iudica istum esse meum ob culpam qui tuus noluit esse per gratiam. Tuus est per naturam, meus per miseriam. Tuus per passionem, meus per observationem. Tibi inobediens, mihi obediens semper fuit. |||| Per inopinabilem auxiliatorum paucitatem ... contra ... oportet timere de crimine lese maiestatis cum quis in curia regis multos habet adversarios et paucos vel nullos credat habere amicos ubi auxiliarios invenire. Ysa. xxxi. Corruet auxiliator et cadet cui prestabatur auxilium simul omnes cum iniquitate sua consumentur. Nam mundus in quo ... ponunt spem suam non poterit eos auxiliari. Ysa. xxx. Ve filii desertores sperantes auxilium in fortitudine pharaonis habentes fiduciam in umbra egypti. Frustra et vane auxiliabitur vos. Ideo dicitur Ysa. xx. Quid facietis in die visitationis et calamitatis de longe venientis ad cuius confugietis auxilium. Ideo oportet hic facere amicos et intercessores in curia. Unde agunt sapientes qui sanctis serviunt ... hic ... |||| Per irrevocabilem sententie ... firmitatem quia non poterit ulterius ... nec ... aliqua variari sive revocari. Ps. Que procedunt de labiis meis non faciam irrita. Dan. vii. Fluvius igneus et rapidus egrediebatur a facie sedentis super tronum. Prov. x. Labium veritatis firmum erit in perpetuum. Et in Job. Semel loquitur deus secundo non repetet. Ps. Semel locutus est deus, duo hec audivi etc. |||| Per ~~inopinabilem~~ incomparabilem abundantiam vel dampno.

quia abiudicata est celestis patria omnis uia ab eis demerendi precepta auferetur
uel quia non erit tempus miserendi nec locus merendi. etc. Vel quia
per manum eius instanti operare. Tunc enim porta que modo est aperta sine
fine claudetur. Ob hoc et clausa est ianua. Mt. xxv. Eze. xlvi. porta hec
scilicet que modo est aperta non claudetur usque ad uesperam. i. usque ad diem iudicii
cum dies gratie terminabitur et nox eterne dampnacionis durata induce-
bitur. Infra. Dum diem habetis ambulate ut nox ueniet cum operari
non licebit. De hac dampnositate dicit ambrosius super lucam. Prius uidendi uoca-
buntur in regnum. quam maledicti eiciuntur in caminum. ut hii quidem acrius
doleant uidentes quid amiserunt. Illi uero amplius letentur considerantes
uel que euaserint etc. ~~IIIIII~~ per interminabilem uero adiudicate dampnabi-
litatem. adiudicabuntur enim diuinitate ut dicit Gregorius. frigori insuperabili. incen-
dio inextinguibili. uermi inmortali. fetori intollerabili. tenebris
palpabilibus. flagella cedentium. horrida uisio demonum. confusio pec-
catorum. desperacio omnium bonorum. Ysa. ult. Ignis eorum non extinguetur
et uermis eorum non morietur. Job. xx. Luet que fecit omnia nec tamen consume-
tur. Item Gregorius. Erit miseris mors sine morte. finis sine fine. defectus
sine defectu. quia mors semper uiuit. et finis semper incipit. et defectus defi-
cere nescit. Mors perimit et non extinguit. flamma comburit set tene-
bras non discutit. dolor semper cruciat et pauor non recedit. etc. Foris
uastabit eos gladius et intus pauor. Deut. xxxii. Job. xx. Deuorabit eum
ignis qui non succenditur et relictus affligetur. Hec est pars impii et heredi-
tas uerborum eius a domino. Patet ergo quod predictum iudicium ualde est formidandum.
Amen amen dico uobis quia uenit hora et nunc est cum mortui audient uo-
cem filii dei etc. Glosa. quod amen geminat ut certitudinem faciat sermo-
nem. Venit hora. Communiter sumitur hora hic pro ultima parte tempo-
ris que tota diuiditur in. viii. etates. Iam enim erit viii. hora que erit
cum octaua et magna resurget cum dicit. nunc est. Primum habet re-
ferri ad resurrectionem generalem. secundum ad lazari resuscitacionem particularem
que facta est in figura generalis. cum mortui audient uocem filii dei. Sicut
enim lazarus uirtute ibi quando dixit. lazare ueni foras. integre uite
est restitutus. Sic et totum genus humanum audiens uocem filii dei a
morte corporis subito suscitabitur. Illa cum uox ubi diuini non reci-
piat inmoracionem eiusdem uocis. tante potestatis ducere ad esse quod aliquid
erat qua potuit creando in esse producere quod numquam fuerat. Tunc enim dabit
deus uoci sue uirtutem. Ps. ii. ad thessal. iiii. In uoce et tuba et iussu
angeli mortui in christo suscitabuntur. De ista autem uoce sufficiat ad
presens dicere. quod uox filii dei nichil aliud est quam uirtus diuina. sicut enim
prime cause. cuius mouet causis secundis. et intelligenciis que sunt mo-
tores causarum secundarum. Sic enim angelis precipiet ut moueant et ordinent

·ambr· z. b.

g

g

causas

cuilibet precellat. et sedis in celis cui sunt illesum et obediant et eam in innovacionem eius quod generando produxerant. Unde sicut omnia angelis conferret sciam et potentie congregandi pulveres. in quibus relicta est obediencia illis et materialis potencia divino imperio creata recipere innuit creationem per asse separare nitentem coniunctionem. Specialem quod obedienciam quod habere et mortuorum corpora. ut obediant imperio sui creatoris mortuorum nuncupat hic auditum cum dicit quod mortui audient vocem filii dei. Per hanc quod maxime ostenderunt quod resurrectio de necessitate erit quia angelus hoc dederit et non per participationem. ipsum est principium illi in omnibus hominibus illud per participationem et constat quod est sufficiens principium in genere in esse ex quo aptissime concluditur. resurrectio quasi mortem habent possibilitatem ad vite susceptionem. et filii dei eam vult resuscitatiore potentie plena sit conferendi vitam. de necessitate sequitur mortuorum remunificatio et sic resurrectio. et ideo dicit dedit ei potestatem iudicium facere quia filius hominis est. Quia vero resurget solum qui in monumentis sunt. Sed quid de comestis a bestiis vel piscibus fieri. Dicit resurgent omnes per monumento. in unicuique reputabitur ubicumque quibus particula corporis quod fuit de veritate humane nature reperietur. Unde Augustinus in libro de civitate dei xxii. c. xx. absit autem ut ad resuscitanda corpora vite que reddenda non possit omnipotentia celestis omnia revocare. quod vel bestie vel ignis absumpsit et quod in pulverem cineremque collapsum. vel in humorem solutum vel tamen est exalatum. Absit enim ut ullus sinus vel secretum nature ita recipiat aliquid subtractum sensibus nostris. ut omnium conditoris aut cognitionem lateat aut effugiat potentiam. Deus enim ut ait Tullius philosophus est mens quedam libera soluta et secreta ab omni concretione mortali omnia senciens et movens ipsaque predita motu sempiterno. Quomodo ergo latere potest omnia sencientem vel irrevocabiliter potest fugere omnia moventem. Secundum autem moralem sensum qui eciam veri filii dei per ipsam spiritualem assimilacionem et per imitacionem et filialem cor vocem audient mortui qui in monumentis sepulti. id est peccatores obstinati et in consuetudine peccandi quasi tumulati. Potens enim est deus de lapidibus id est obstinatis peccatoribus suscitare filios Abrahe. Dicuntur autem peccatores propter multa. Sicut enim [illegible] vita [illegible] per [illegible] mors. Privatur enim anima ab ista vita de qua supra. id est vite vita [illegible] hominum. Ecclesiastici xxviii. ego sum vita tua etc. Dicuntur enim peccatores mortui. Primo propter sensus et motus ablacionem. Extinguit enim peccatum sensum timoris et doloris et divine cognicionis et reddit immobilem quantum ad motum boni et fructuose operationis. de his iiii. Regum iiii. posuit baculum super faciem pueri mortui et non erat vox neque sensus nec surrexit puer. Superque revertens se helyseus et incubuit super eum et revixit. Super quod dicit glossa. hic puer significat peccatorem qui non malicia sed sensu puer

d.

·cithio de deo·

peccatores dicuntur mortui.

P

[illegible] qui mortue sunt mortali peccato detinentur. Inquo non est
vox confessionis nec sensus doloris et contricionis in singulis per
mortem peccati et imitacione accionis. Hinc cum mortuum [illegible] He-
lyseus i. xpistus ad vitam revocavit cum per graciam illuminacionem
et sufficientem talem iustificat. Ephe. v. Exurge qui dormis
et exurge a mortuis et cetera. Pro. xii. In semita iusticie vi-
ta. Iter autem devium ducit ad mortem. Pro. xiii. Lex sapientis
fons vite ut declinet a ruina mortis et cetera. Tercio propter defor-
mitatem et decoris ad inhabitatem(?). Iob. Devoret pulcritu-
dinem cutis eius, consumat brachia eius primogenita mors. Sic
peccatum pulcritudinem divine ymaginis polluit et deformat. La-
ment. iii. Coinquinatus es et cum mortuis deputatus cum descende-
ntibus in infernum. Treno. i. Egressus est a filia Syon omnis decor
eius et cetera. Apo. vi. Qui sedebat super equum pallidum nomen illi mors.
Alia ii. Peccator non candet per castitatem nec rubet per
caritatem sed pallet per simulacionem vite quam non habet. Sed per hic
[illegible] siccitatem. Lamen. ii. Facies suas in [illegible]
est. Iob iii. Obscurent eum tenebre et umbra mortis, occupet
eum caligo et cetera. Quarto propter feditatem et corrupcionem. Cadavera enim
mortuorum subito contrahunt fetorem et corrupcionem propter putrefaccionem
humorum et membrorum resolucionem. Iohannis xi. Quatriduanus est, iam fe-
tet et cetera. Sic peccator fetet per infamiam et alios corrumpit per malum
exemplum et in iram [illegible]. Ier. Ad te mons pestifer qui corrumpis
universam terram. Amos iiii. Ascendere faciam fetorem vestrum ad
nares vestras. Et in Exo. v. Fetere fecistis odorem nostrum coram Pharone.
Ysa. xxxiiii. De cadaveribus eorum ascendet fetor. Eze. xxxii. Im-
plebo colles [illegible] tua et irrigabo terram fetore sanguinis
tui. Ioel ii. Ascendet fetor eius et ascendet putredo quia superbe egit
et cetera. Quinto propter ponderositatem et aggravacionem. Quia plus ponderat
unus mortuus quam duo vivi. Nam quamdiu corpus animatur le-
vitate spiritus sursum elevatur, sed recedente vita suo pondere
ad terram inclinatur. Sic anima quamdiu vivit per graciam sursum
per amorem ad Deum rapitur et movetur. Si mortua per culpam
viciorum pondere aggravata semper per aversionem a Deo ad amo-
rem temporalium convertitur et deprimitur in terrenis. Ps. Sicut ho-
mines [illegible] et cetera. ii. Re. Omnes morimur et quasi aqua in terram
dilabimur que non revertuntur. Exe. xxvi. Super mortem
omnia [illegible] colluvie [illegible] collecto per et delata [illegible]
tat et [illegible] et cetera. Sexto propter membrorum rigiditatem et arefaccionem
humorum [illegible] in corpore mortuo contingunt. Augetur [illegible]

et rigor in neruis et ossibus generatur. Sic mens mortua a spiritus
sancti regimine destituta ab omni humore deuocionis priua-
ta deficit penitus et arescit. Eze. xxxvii. duxit me in cam-
pum ubi erant ossa mortuorum arida nimis etc. Cam-
pus iste est campus plenus ossibus mortuorum diuersa. scilicet peccato-
rum qui sunt aridi sine humore deuocionis, sine cordibus pie-
tatis, sine compassionis, sine neruis caritatis et dilectionis, sine carne spe
status conuersacionis, sine medulla virginitatis et sancte affeccionis, sine iunc-
tura concordie et unionis. Pro istis ossibus est orandum, plorandum, pre-
dicandum ut reuiuiscant, quia ad uocem filii dei sic mortuorum
resuscitacio, i. ad predicacionem uel oracionem uiri spiritualis quasi sit et
talium mortuorum, i. peccatorum uiuificacio. Isto modo est uaticinan-
dum ad spiritum sicut ibi dicitur: vaticinare fili hominis, uaticinare
ad ossa ista et dic. A iiii uentis ueni spiritus et insuffla super in-
terfectos istos ut reuiuiscant etc. Item propter carorum et notorum amico-
rum amissionem, quia mortuos etiam amici abhorrent. Cari nostri scilicet an-
geli a deo nostre custodie deputati cantant illud: amice ausculta te etc. Luc. xv. con-
uocat amicos et uicinos etc. ibi dicit glo. angelicas potestates quasi nobis
ad deum redemptis congratulantes. Sed cum quis peccando moritur istorum
fauore et gracia spoliatur. Ysa. xiiii. tu non protectus es quasi stirps in-
utilis et quasi cadauer putridum non habebis cum eis consorcium in sepultura.
Job. xix. noti mei recesserunt, dereliquerunt me propinqui mei, et qui
me nouerunt obliti sunt mei, abhominati sunt me quondam consili-
arii mei. Item diuisionem inter hominem et angelum causat et facit
mors spiritualis. Ose. xiii. abscondita est consolacio ab oculis meis quia inter
fratres diuidet. Job. xxviii. lapidem caliginis et umbram
mortis diuidit torrens a populo peregrinante. Item propter hereditariam
uermium refeccionem. Eccl. x. cum morietur homo hereditabit serpentes, be-
stias et uermes. Ec. xix. putredo et uermes hereditabunt eum et tollet
de numero animam eius etc. Serpens quem hereditat dampnatum cum decedit dicitur
est diabolus in auaris, cupidis et negociosis. Bestia ferox in superbis,
elatis et ambiciosis. Deut. xxxii. dentes bestiarum inmittam in eos.
Vermis mollis qui repit in herbis et foliis est diabolus in carnalibus
et uoluptuosis. Eccl. vii. vindicta carnis impii ignis et uermis.
Istorum serpentum, bestiarum et uermium cibus est anima peccatorum. Ysa.
lxv. serpenti puluis panis eius. Unde qui uiuens intra graciam unde uiue-
bat deum reficiebat, mortuus per culpam demones qui uermes male
operando reficere non cessat. Jone. iiii. letatus est ionas sub hedera leti-
cia magna et parauit deus uermem et percussit hederam et
aruit etc. Sed quia modo comeditur ab hiis uermibus in culpa

clviii

ab eisdem operantur carnis a iuuenis et cetera. vt iuuenis eorum non mouetur sed i. machab. ii. gloria impii stercus et vermis. Tercio pro duorum celebratione. sola enim mors solet inter virum et mulierem sacramentaliter separationem. Ro vii. Si mortuus fuerit vir liberata est a lege viri. Spirituale matrimonium solet esse inter deum et humanam animam. Osee ii. Sponsabo te michi in iudicio in fide et iusticia et cetera. Si quis tamen non peccatum veniat morte intercedente soluitur matrimonium hoc. Ysa. peccata vestra diuiserunt inter vos et deum vestrum. Sed in cum mechata est aduersatrix viri dimisit eam et dedi illi libellum repudii et cetera. per dimisit eos secundum desideria cordis eorum. Quarto quod per iohel predicans peccatorum mortuo comparatur quia a deo et sanctorum consortio diuiditur et in peccatorum obduratione velut in monumento lapideo obseruatur. Et primo qui discernitur in fine voluntatis et inordinate concepte decubuit et infirmus pestifere iam mortifere vel consentiendo adhibitione moritur in opere perfecte ligatur in vitiis in frequentia in corpore veritate. In feretro ponitur in peccati pupplicatione qui non erubescit de peccato. sed sepelitur in mentis obduratione sui finali desperatione corroditur animalibus. i. demonibus in finali ipsorum punitione. De hiis omnibus habemus exemplum de lazaro Io. xi. fuit languidus. infirmus mortuus. institis ligatus. pupplice ad sepulcrum deportatur. in lapide clausus et ibi per putredinem et fetorem esse esca vermium comparatur. Sed de singula singulis cur hodie et infiniti cum lazaro sunt sepulti. Sed si uenirent filii dei voce predicationis audirent et lacrimose compassionis emitterent fortiter et sic mortui audirent et viuificarentur per gratiam procederent. ysa. xxvi. Expergiscimini et laudate qui habitatis in puluere. viuent mortui. interfecti resurgent. Jere. xiiii. deducant oculi mei lacrimam per diem et noctem non taceant. quia contritione contrita est filia populi mei plaga pessima vehementer. Si egressus fuero ad agros. ecce occisi sunt gladio. et si introiero ecce mortui sunt fame. Pro talibus enim cum maria et martha est orandum et plorandum. Quinto erat iohannes lucerna ardens et ardens lucet et cetera. lucerne comparatur iohannes quia lucerna non est ingenita sed lumine ab igne. [illegible] ignis deus [illegible] deus ignis consumens est. Talis ignis sed sine iohannes [illegible] non sum ego christus. non enim erat lux sed ut testimonium perhiberet de lumine tamquam solis radius. Unde non fuit lux sed lucerna illuminans aduentum veri solis iusticie preambulus. [illegible] lucernam [illegible] luce. i. [illegible] ante dominum parare vias eius. sicut malach. iii. ecce ego mitto angelum meum et cetera. Sexto quia repletus oleo. i. repletur [illegible]. Sic iohannes gratia spiritus sancti repletus prelucebat et gloriam

c

De lucerna

de sancto iohanne baptista

fehlt 1 Lage: fol. 159–166
(auf fol. 158 folgt 167)

devorat et deglutit. Sic mors nisi pro ex illa antiqua vetustate de
morte primi parentis ordeacei in dei recipit. ex mortis spiritualis
ex morte consideratione timore pungitur concipit et tamen de dei gratia confisus
spem future beatitudinis non amittit. et ideo dicitur quod cum ordeo frumen
tum operta attulit. In ordeo enim significatur punctura mortis et cer
titudo future mutationis. Eccl. xl. O mors quam amara est memo
ria tua homini iniusto. Sed in frumento significatur spes subsequentis resur
rectionis et future remunerationis. Jo. xii. Nisi granum frumenti cadens
et cetera. ¶ Ecce quibus panibus deus in presenti reficit penitentes ipsi
signa subsequentes. Sed ne panis nimis aridus videatur? ideo ad
panes duos pisces adiungunt. Deus enim semper consolatur afflictos vel in
terius vel exterius vel utroque modo. Unde duplex consolatio in duobus piscibus
significatur. scilicet spiritualis et corporalis. ii. Cor. i. Sicut habundant passiones
Christi in nobis. ita per Christum habundat consolatio nostra. Plus autem dicit deus
de pane quam de pisce quia salubrius est et utilius. Plures enim inveniuntur
dies tribulationis quam consolationis. quia modo est tempus tribulationis et afflictionis. Di
es enim angustie tribulationis et angustie dies. Ysa. xxxvii. Sed non
cotidie immo raro et tamen in festivis diebus dat paterfamilias pisces fami
lie sue. Ita Christus raro dat consolationes precipue corporales et etiam spiritu
ales ut audivimus quod ... ut dicit Bernardus. Rara hora et parva mora con
solationes tue o bone Iesu a pluribus sentiuntur et hoc ut avidius ap
petantur cautius teneantur ac dulcius cum veniunt amplectentur.
Sed nos sumus similes pueris quibus datur pane et pisce. panem
abiciunt et piscem comedunt. Ita quod dulce est quod consolatorium
desideramus. quod autem durum et asperum reicimus et non curamus. Pro
verbiorum i. Mane consurgent mane et non invenient me eo quod exosam
habuerint disciplinam. Quasi diceret non habuerunt piscem consolationis quia no
luerunt habere panem ~~consolationis~~ discipline et correctionis. Ps. Apprehendi
te disciplinam et cetera. Duplex quidem piscis panem aridum condiens. est spes
et amor. Spes enim future remunerationis est quasi piscis marinus qui capi
tur in amaritudine tribulationis. Tribulatio enim operatur patientiam. patientia probationem.
probatio vero spem et cetera. Caritas vero piscis est ~~est~~ dulcis aque. que
benigna est in subveniendo miseris. Ponam in mari manum
eius. sinistram scilicet et in fluminibus dexteram eius. scilicet in bonis eternis.
ut sit leva sub capite et dextera illius amplexabitur. Moraliter autem
puer unus hic est effectus puritatis. Dicitur puer propter renovationem
spei et vite novitatem. iiii. Reg. v. Restituta est caro eius sicut ca
ro pueri. Unus autem est quantum ad proximum per concordiam et caritatis uni
tatem et cetera. Ps. Ecce quam bonum et quam iocundum habitare fratres in unum. Et ad Col.
servantes unitatem quod est vinculum perfectionis. Hic puer in pera Christi

et venit fuerunt in illa nocte [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

affectus debet habere .v. panes. Primus est dolor contritionis. Ps. qui man-
ducatis panem doloris. Secundus rubor est confessionis. Ps. In
voce confessionis sonus epulantis. Gen. iii. In sudore vultus
tui vesceris pane. Tertius labor satisfactionis, et hic est triplex
scilicet ieiunium, elemosinam et orationem. Unde iste tres panes habent et
respectu eorum est maceratio [illegible] quia quidem pungunt carnem [illegible]
reficit tamen recreat spiritum ut mentem. Ysa. xxx. Dabit vobis
panem arctum et aquam brevem etc. Et in Dan. x. dicitur: panem desi-
derabilem non comedi etc. Quartus panis est misericordie et supero-
gationis sive subventionis. Unde Ysa. Frange esurienti panem
tuum etc. Eccl. xi. Mitte panem tuum super [illegible] aquas.
Quintus panis est fervor orationis. Ps. Oblitus sum comedere pa-
nem meum. Iste panis a multis masticatur ore et non mente
et ideo non nutrit animam quia non procedit ex devotione. Ysa.
Populus hic labiis me honorat, cor etc. ¶ Duo autem pisces istius cibi
[illegible] condientes sunt timor et amor. Timor scilicet gehenne
piscis in aquis amarissimis scilicet penalitatis nutritur. Et spes
vite eterne que est piscis dulcis et fluvialis nutritur in flumine gratie divine
cuius impetus civitatem dei letificat etc. ¶ Vel sic dic quod primus panis
est doctrine et spiritualis eruditionis. Deut. viii. Non in solo pane vi-
vit homo sed in omni verbo quod procedit de ore dei. Mat. vii. Non est bonum
sumere panem filiorum et dare canibus ad manducandum. Ysa. lv.
Quare non appenditis argentum et non in panibus. Secundus est
caritatis et dilectionis. Luc. xi. Amice accommoda mihi tres panes
id est triplicem caritatis effectum, quia caritas diligit deum, amicum et in-
imicum, vel deum et proximum et seipsum. Iste est panis novus et calidus super
mensam cordis. Sic apposuit Iosue ix. Cum egressi sumus ut veniremus
ad vos panes calidos assumpsimus. Tertius panis est misericordie
et pacis etc. Splendidum in panibus benedicent labia multorum, quia in
operibus [illegible] satiabit panibus. [illegible] operum [illegible] glo-
riosis [illegible] animi. Quartus panis sacramentalis de quo dicitur Jo. vi. Pa-
nis quem ego dabo caro mea est pro mundi vita. Sap. xvi. Panem de celo de-
disti eis etc. Et Exo. xvi. Hic est panis quem dedit vobis deus etc. Quin-
tus panis est in mente contemplationis quem deus dat in frequentia contemplationis. Unde
Greg. Quos amor veritatis afficit rebus contemplationis pascit. De
utroque [illegible] Aser pinguis panis eius. Ysa. xxx. Erit panis terre tue
uberrimus et pinguis etc. ¶ Duplex piscis est duplex affectus cari-
tatis, scilicet compassio et congratulatio. Est compassio quasi piscis marinus quia
alienas amaritudines in spiritu suas [illegible]. Sed congratulatio est quasi dul-
cis piscis et fluvialis quia aliorum bonis congaudet et congratulatur. [illegible]

in. Exentera hunc piscem & cor eius atque fel reserua. Sunt n. hec necessaria ad medicamenta utiliter. piscem exenterare. est enim aliud quam iusticie pietatis proximis compaciendo & adiutus aperire. & congaudendo in prosperis dilatare. Fel n. significat compassionem. Sic cor suum ieiunium contritum [illegible] ysa. lviii. cum effuderis esurienti animam tuam & afflictam repleueris orietur in tenebris lux tua &c. Patet ergo ex predictis quod in v. panibus & duobus piscibus prouidatis ista societatis est & refectio spiritualis. ¶ Colligite fragmenta ne pereant omnia. Quantum est de perfecta & humanitate pro refectione. nunc attendenda est in istis suis discipulorum diligencia atque sedulitas. Diligentes n. in istis circa turbam in terbarum collectione. Unde fecit eos discumbere super fenum. Secundo erant diligentes in ciborum distribucione. Unde dederunt eis quantum uolebant. Tercio diligentissimi in fragmentorum collectione. Hii discipuli sunt ministri typum gerentes prelatorum & predicatorum quibus committitur cura & predicatorum dispensacio ferculorum. i. cor. iiii. Sic nos existimet homo sicut ministros & dispensatores misteriorum dei &c. Sed co. xxiiii. Quis putas est fidelis seruus & prudens quem constituit dominus ut det illis escam in tempore &c. Istorum igitur ministrorum magna diligencia in hoc consideratur quod ipsi alios fecerunt discumbere & hoc per contubernia sua. sicut in alio euuangelista dicitur. Ministri igitur isti se prelaticam circa suos [illegible] hoc debent facere. Ita boni prelati suos subditos faciunt discumbere super fenum. quod fit quando eorum exemplo & doctrina omnem carnalem concupiscenciam quasi in feno per fenum signatam subpeditant & conculcant. Fenum n. non nisi quibus herba est. sed postea [illegible] & desiccata. quod [illegible] sine [illegible] cito arescit. Unde designatur [illegible] uel. i. ceteram corporalem. ysa. xl. omnis caro fenum. Tales in aduentum [illegible] falce mortis prelati arescunt. ps. fiat sicut fenum tectorum &c. & iacobi. i. ortus est sol cum ardore & arefecit fenum & flos eius decidit & decor uultus eius periit. ecc. xiiii. insaciabilis est oculus cupidi in [illegible] domini consumere arefaciens animam suam [illegible] fenum est sedes. fenum [illegible] sedere [illegible]. Sic ergo concupiscencia carnalium prima est reprimenda & refrenanda. Unde bene dicitur quod discubuerunt super fenum. v. milia hominum. quinquagenarius [illegible] numerus perfectus est. sed quantum per fenum. Omnes quasi refectionis mense christi uult perceptos [illegible] carnem suam & ipsi lasciuiam in sensibus v. perficere ac [illegible] & arctare. quia non potest homo particeps esse christi & demoniorum. i. cor. x. hebr. xiii. altare de quo edendi non habent potestatem qui tabernaculo deseruiunt. Secundo uero [illegible] diligencia quam ad ferculorum distribucionem. co. vi. accepit ihesus panes & cum gracias egisset dedit discipulis ut apponerent turbe. Debent prelati & predicantibus [illegible] panem [illegible] aperire & frangere. [illegible] ipsi [illegible] alii distribuant non ut abscondant. Quia qui abscondit frumenta maledicetur in populo. prouerbiorum xi. Sunt autem ipsi distribuendi. i. diuisis tribuendi. quia unicuique secundum modum suum & statum non unicuique. co. xxiiii. Quis putas est fidelis [illegible] & tr. [illegible] de illa habet [illegible]

mistice

Nec solos panes debet ministrare. immo et pisces. quia non sufficit divina scriptura nisi
consolatoria sint apponenda. Nam exempla sanctorum et premia bonorum loco duorum pisci-
um sunt frequenter proponenda. hiis duobus condiuntur predicti panes qui dulcorem non
habent. Gregorius. Si [illegible] precedentium recolamus. gravia nobis non erunt que tolleramus.
Ista consideratio primum minuit vim flagelli. [illegible] Et consideratur diligencia
discipulorum in collectione fragmentorum. Unde dicit discipulis. colligite fragmenta
etc. Discipuli ihesu sunt viri apostolici. s. prelati quorum est fragmenta colligere. i. sub-
tiliora sacramenta ecclesie. cum grossos panes. i. simplicem grossam doctri-
nam debeant turbis. i. simplicibus ministrare. Zach. ii. vado col-
ligam spiritus qui fugerunt manum meam. Vel fragmenta sunt hominum corda
que frequenter in commestione peccatorum panum confringuntur. et ad penitentiam com-
mouentur. Joel. ii. Scindite corda vestra etc. Ista fragmenta diligenti studio
collegenda sunt. et ne iterum pereant et faciant residuum in duodecim
cophinis reponenda. per manus eorum in cophino servierunt. Vel fragmenta
in xii cophinis reponenda sunt. bonorum prelatorum et doctorum premia que ex
peccatorum penitentium vel fidelium diligentia animi studio ipsis ad dominum pervenient. Duo-
decim utilitates reportabunt in futuro. quia tres dotes anime. s. cogni-
tionem in cophino post naturam [illegible]. Dileccionem in cophino corporis. fruitionem
corporis [illegible] [illegible]. Et iiii dotes ex parte corporis. s. agilitas. subtilitas.
claritas et impassibilitas. v. non quantum ad refectionem v. sensuum quod hic non possunt ad
ipsos. sed non satiantur. hoc est oculus visu. nec auris auditu. Sed in patria replebun-
tur. ad philippenses iiii. pax dei que exsuperat omnem sensum. Psalmus. Saciabor cum ap-paru-
erit. i. cor. ii. quod nec oculus vidit. nec auris audivit que preparavit deus diligentibus se. Vel
xii. que implentur ex fragmentis panum sunt xii. fructus que reportantur
ex predicatione quos enumerat ad galatas v. fructus spiritus est caritas. pax.
gaudium. pacientia. benignitas. bonitas. longanimitas. mansuetudo. fides. modestia.
continentia. castitas. Istis reliquiis animam suam replevit. sicut apostoli xii. [illegible]
[illegible] temporis de hiis pascebant [illegible] cum illorum [illegible] gloria de [illegible]
[illegible] recumbere quia non aliquis possunt et reliquie ieiunare non debent [illegible]
[illegible] [illegible] reliquie hominum [illegible]. Fugit ihesus solus in montem etc. Fugit domi-
nus in montem et discipulos dereliquit. quia videt ipsum regem facere volunt. [illegible]
[illegible] fugit ne declararet. fugit non abilla [illegible] regem cum honorare [illegible]
[illegible] sunt [illegible] ubi occurrebat. domini non [illegible] gloria vel claritate ab hominibus non
accipio. Iohannes. erudiens nos [illegible] prospera fugere. amare celestia et tam
[illegible] [illegible] gloriam [illegible] repentinam. Fugit non in rege vel prelatum
magna pericula est qui [illegible] sicut dicit domino pilato
regnum meum non est de hoc mundo. ysaia. xxxi. parebit principes eius fugientes [illegible]
Solus ascendit in montem in locum solitarium orationis et contemplationis. aperte ostendens. [illegible]
iii. Sedebit solitarius et tacebit et levabit se super se. per [illegible] [illegible] et [illegible]
solitudine [illegible] Solus a turbis [illegible] fugit ne ab eis pro [illegible] regni [illegible]

b

c

custinet

instruet. quia q magis sunt familiares magis persuadent honores et ideo inconsultis discipulis fugit gloriam mundi. Origenes vi. Inimici hominis domestici eius ut sue absencie dampnositate utilitate presencie sue indigerent. Sed mihi adherere deo bonum est. quia deliquerunt te malum indicaverunt. Jere. ii. scito et vide quod malum est et amarum reliquisse dominum deum tuum. Solus ascendit in monte. ut sua altitudine se inapprehensibilem insinuaret. Quam altitudo celum excendit [illegible] intellectum sicut dicit glossa super psalmum. accedet homo ad cor altum. Sed in canticis vi. averte oculos meos a te etc. Fugit ihesus iterum solus in montem. cum ascendissent navem venerunt trans mare in capharnaum etc. Moraliter a [illegible] h. ut quando exigimus. Ihesum a nostra presencia se subtraxisse et nobis per gratiam et gloriam dilectionis si addere statim ad navem penitencie confugiamus et ipsa mediante procellas et fluctus tumultuantes huius seculi evadamus. ut si descenimus a [illegible] bonorum operum quousque ad Ihesum in capharnaum in villam s. eterne consolacionis perveniamus. Mare mundus ut [illegible] met per superbiam. Daniel vii. quatuor [illegible] pugnabant in mari et intumescunt fluctus eius. Jo. vi. h. q flante vento mare exsurgebat. fervet per iram. Ysa. l. cor impii quasi mare fervens. Job xli. fervescere facit quasi ollam profundum maris. [illegible] et tempestate per invidiam. Sed veni in altitudinem maris et tempestas demersit me. Submergit per accidiam. Exo. xv. electi principes eius submersi sunt in mari rubro. Extendit per avariciam. Sap. v. extendetur cor aqua [illegible]. Absorbet per gulam et castrimargiam. Job xl. absorbebit fluvium et non mirabitur. et sperabit quod iordanis influet in os eius. Spumat per luxuriam. Sap. v. tanquam spuma gracilis que a procella dispergitur. Osee x. transire fecit [illegible] regem suum sicut spumam super faciem aque. Ideo de vexato a demonio surdo et muto dicitur Mar. ix. volutabatur spumans. In hoc mari periculoso et tempestuoso periclitatur cetus i. dyabolus. De ceto ii. dicitur q. esuriens aperit os suum et odorem evomit. quem odorem pisces delectati et decepti sequentes odorem intrant in os ceti. Sic dyabolus cum odore spiritus delectabilem s. divicias et honores ac delicias pretendit. per quas multos decipit et deglutit et non revomit nisi forsan ionam. i. vere penitentem. quem dyabolus per penitenciam revomere cogitur. Job xx. divicias quas devoravit evomet et de ventre eius extrahet eas altissimus. Ad transeundum igitur istius ceti dominium et navigandum in mari valida navi indigemus. Est autem duplex navis. s. alia symonis et alia iohannis de quibus dicitur Luc. v. navis iohannis est innocencia. navis symonis est penitencia. In alia istorum transire oportet. Qui in prima sunt ad litus salutis perveniunt. Sed non probabit bonis eos qui ambulant in innocencia. Sed non eos qui sunt in penitencia. Sed in ista s. navi penitencie oportet nos esse. [illegible] i. in tenebris qui vite pericula nolunt pertransire. et ad ulla terre consolationis delicias pervenire. Sap. xiiii. frigido ligno committunt animas suas etc. i. penitencie quam modica quam flagicia nostra que commisimus et tormenta que meruimus et labores quos

proprietates maris

c

p

x latitudinem. et premia que expectamus. Secundo quod navis
penitentia navis dicitur propter multa. Primo propter compositionem. quia ex multis tabulis si-
mul affixis fit navis. Sic penitentia componitur ex actibus et volitionibus peccandi de-
lectatione. confessione. contritione. satisfactione. ieiunio. elemosina. oratione. omnia ista compaginanda
sunt et clavis timoris et bitumine amoris coniungenda ut sic na-
vis penitentie compaginetur. Unde legitur de archa Noe Genesis vi. Fac tibi archam de lignis
levigatis. Sapientie xiiii. Spes orbis terrarum ad ratem confugiens remisit se-
culo semen nativitatis. Quia per penitentiam redeunt ad innocentiam post per quam homines
spe pergendi ad spiritualem nativitatem. Secundo propter dispositionem. quia est
navis arcta. est magis longa quam lata. Sic penitentia ad imitationem crucis. Sicut quod
sunt arcta in principio et in fine. id est circa capud et pedes. In capite stri-
cta fuit. quia non habuit ubi capud suum reclinaret. Matthei viii. In fine stri-
cta fuit. Unde pedem unum super alium posuit. In medio vero lata fuit.
Unde expansis manibus in cruce pependit. Ysaie lxv. extendit manus
suas sub eo sicut natans ad natandum. Sic navis nostre penitentie debet
arcta et nobis esse. Rigidus enim et strictus debet esse penitens quoad se. Sed
misericors et benignus quoad alios. Ideo dicitur de archa Noe quod longitudo
eius erat ccc cubitorum. et l cubitorum latitudo eius. et in cubitum consumma-
batur etc. Contra enim navis latior est et longior tanto securior.
Sic penitentia. Ideo stulti qui possunt habere bonam et fortem navem intrant mo-
dicam pictolam sicut Loth Genesis xix. Est civitas parva hic iuxta ad quam
possum fugere et salvabor in ea etc. Tertio propter maris calcationem. Quia enim
mare transit ipsum conculcat. Sic vera penitentia mundum id est vitia mundana concul-
cat et despicit. Et non solum peccata transit. Immo omnes peccati occasio-
nes conculcat abiicit et contempnit. Michee v. Cum transierit et conculcaverit et
capiet et non erit qui eruat. Deuteronomii xi. Omnis locus quem calcaverit pes ve-
ster erit. Unde mundum tanquam mare calcavit qui dixit ad Philippenses iii. Propter quem
omnia detrimentum feci et arbitror ut stercora. Quarto propter superioris partis
apertionem. Mare enim in parte inferiori clauditur. Sed in parte superiori
contra celum aperitur. Et hoc contingit penitenti qui cor habet clausum ad mundana
sed apertum ad celestia. quod significatur Danielis vi. ubi dicitur quod fenestris apertis in cenaculo
tribus temporibus flectebat genua contra Ierusalem. Sic penitentes cum contemplatione ce-
lestis Ierusalem delectationem desiderant. cor enim suum et oculum ad celestia aperit et dila-
tat. Balaam quidem vaticinium non habuit. quia ad temporalia apertum habuit oculum ad
celestia clausum fuit. Numeri xxiiii. Dixit homo cuius obturatus est oculus. dixit auditor
sermonum Dei qui visionem omnipotentis intuitus est. qui cadit et sic aperiuntur oculi eius etc. Superbo-
rum enim mens incorrigibili caligine obsessa. civitatis bona non cognoscit et ideo solum
caduca diligens quia carnalis et corruptibilis solum sunt obvia comprehende-
re ut apprehendit. Quinto propter mercium nobilium deportationem. Sic vera penitentia animam
civitatem ditatam multis mercibus spiritualibus locupletat. sicut navis magna

ciuitatem diuiciis replet atque ditat. scilicet singulis triennis in classe salomonis
que attulit ei de ophir aurum multum nimis et dentes elephantorum
et argentum. symias et pauones. iii. reg. x. In auro significatur caritas
in argento doctrina siue scientie ueritas. In dentibus elephantinis castitas
in symiis mentis iocunditas. In pauonibus sancte conuersationis honestas
significatur. Ideo dicitur de anima sancta. prov. xxxi. facta est quasi nauis institoris
portans delonge panem suum. In nauibus enim sepe panem arduum durum et
biscoctum et aquam cum [illegible] comedere oportet. Sic et in penitentia uesci et arcta oportet
ad [illegible] ad mensuram [illegible]. Ysa. xxx. Dabit tibi dominus panem
arctum et aquam breuem. Eze. xxvii. omnes naues maris et naute eorum fuerunt
in populo negociacionis tue et [illegible] per ipsi nauis directionem. Si enim gubernaculo
non dirigeretur de facili submergeretur. Sic remige dicte et gubernatore de-
facili nauis periculose [illegible] consueuit. Per remiges [illegible] operationes. Sicut et
gubernaculum est discretio. Manus ad remos mittere quam manum ad bona o-
pera extendere. Eze. xxvii. In aquis multis deduxerunt te remiges tu-
i. quercus basan dolauerunt in remos tuos. Gubernaculum autem discretio est que in
penitencia maior est necessaria. Ecc. ix. dixi sapientiam esse meliorem fortitudine. Jaco. iii. Ecce
naues magne modico gubernaculo circumferuntur ubi impetus dirigentis
voluerit. et [illegible] per ipsi nauis impulsione. Sicut enim in nemo uelis impellente
nec [illegible] in remigamentum [illegible] inducente ad anteriora promoue-
Sic et in penitentia nec diuine gratie afflatu nec [illegible] affectu indigerent alii hoc
mare magnum et spatiosum pertransire non possent. Nauis enim ista ma-
lo indiget et uelo ad sui expeditionem. Malus erecta est crux domini. velum
malo appensum est crux [illegible] memoria. [illegible]. Accepto co-
volutus [illegible] mundo. Mouetur autem nauis quando uentus [illegible]
lo dependente in malo diffunditur. Sic animus ad bona operandum dirigitur cum
ex memoria passionis ad opera caritatis [illegible] impulsione agi-
tur. [illegible] nauis sub pelago [illegible] ad portum peruenire [illegible]
labore ma[illegible] nimum q. ascendit. Sic penitencia [illegible] sine fastidio agi et sine
pelago demo[illegible] ad immortalitatis [illegible] sic facile sic facili pre-
ut [illegible] per debitam et equalem ipsi ponderationem. Nauis enim in-
diget ut [illegible] equaliter ponderetur siue oneretur. Si enim nauis ni-
mis parum [illegible] uentis uel fluctibus deducitur. Si nimis onerata ut ad yma
premitur submergitur et periclitatur. Sic est in penitencia. Si nimis dura ducitur in
desperationem. nimis remissa in negligentiam et presumptionem. Talis ergo hon-
est imponenda quod naturam non destruat. et tamen ob uenie facilitatem de-
linquendi occasionem non inducat. De nimis honerantibus dicitur. Ve nobis scribe
et pharisei qui imponitis hominibus onera importabilia. et digito ue-
stro non uultis ea mouere. Act. xxvii. video quod cum iniuria et mul-
to dampno non solum oneris et nauis sed et animarum nostrarum incipit esse nauigatio.

Deuenimus remissi et attenuati rigore [illegible] iste parte de [illegible]
omnia ad pondus seuerum ponderabimur. hoc est ergo nimis perpendiculari
excessu filiorum suorum et ideo mortuus cum eis [illegible] i Reg. iiii. Quando
re fractione [illegible] navis [illegible] tempestatis tunc anchora haeret
contra fluctus et ventos sustinere non valeret. Haec anchora est spes veniae
necessario penitenti. ad Hebr. vi. firmissimam habemus anchoram animae tu-
tam et firmam ad tenendum spem. Navis in subito fluctuat et vacillat
quod spes veniae firmiter non conservat. Et Act. xxvii. timentes ne in loca as-
pera incideremus in puppi mittentes anchoras iiii op. d. f. Aspera lo-
ca sunt loca inferni. puppis est finis vitae. iiii anchorae sunt spes de miseri-
cordia [illegible] cognita et continuata et sufficiente. Haec anchora infigitur
in harena stili et ideo non potest firmari quoniam sit in mobilem conser-
vans. Sic licet spes quae fundatur in [illegible] mobilis [illegible] stabilis et flux-
ea videtur. Sap. iii. si coram hominibus tormenta passi sunt et cetera et spes
spes illorum immortalitate plena est. In hac harena in gemme preciose
[illegible] cum [illegible] reperiuntur. Deut. xxxiii. thesauros absconditos harene.
Ceterum navem nos cum discipulis ihesu ascendere oportet si ihesum in cha-
pharnaum volumus invenire. Oportet quod ascendere et sic navigare per sta-
dia xxv vel xxx. quod faciunt qui agredientes fructuosam pe-
nitentiam de bono in melius proficimus. Sic oportet nunc ante obla-
[illegible] vel [illegible] vel navis fragilitate. Si autem mecum naviga-
verimus videbimus ihesum iuxta nos ambulantem super mare [illegible]
illuminare impetum tempestatis sedare et inpugnare naviculam
conservare et ad portum subito conducere et adiuvare. Unde sequitur. Cum na-
vigassent ergo stadia xxv aut xxx. vident ihesum ambulantem super
Ecce non statim videre ihesum in quam incipiunt. Sed cum iam navigas-
sent et cetera. quod est quia plurimi qui statim in principio huius partis volunt glo-
riosas habere [illegible] hereditas ad quam festinatur in principio et fine et cetera. Et ti-
muerunt. Opinabantur enim esse phantasma [illegible]
illusiones dyaboli [illegible] sathane transfigurat se [illegible] in ange-
lum lucis. Sed hic est distinctio inter illusiones dyaboli et veras ap[illegible]
boni angeli. quia boni angeli cum apparent primo reddunt [illegible] timoro-
sos et circumspectos et in fine reddunt securos. Sed mali econtra primo reddunt
securos et in fine dubios et incertos derelinquunt. Et ideo dicitur hic quod post ti-
muerunt [illegible] a domino qui dixit eis. Ego sum. nolite timere.
Sic et maria perturbata est in sermone et salutatione angeli et postea confirma-
ta et cetera. Et voluerunt eum accipere in navim. Ita multi qui incipiunt lu-
cem cognoscere et sapere ihesum volunt eum accipere statim et vendicare sibi
sed non possunt plene donec veniunt ad terram in portam. In navi in parte
non est adhuc plena salus. Sed perfecta est uno cum [illegible] sine uno pre-

qui rumpetur in morte. Cant. ii. Sicut ipse sedet super pietatem nostram etc. Hec

Signa sunt x inscripta. D

n. singnavit deus pater etc. Iohannis vi. Hunc enim filius hominis pater deus singnavit et in
posuit in ipso sibi singno et sigillo optime certis hominibus discernit. Vel
hunc deus pater singnavit id est demonstravit et revelavit per diversa testimonia
quod ipse est filius dei. Gregorius v. c. decimo etc. Et nota quod x sunt inscripta signa
vel sigillo et singnaculo multipliciter. Primo singno sapientie et veritatis
ezechielis xxviii. Tu singnaculum similitudinis dei plenus sapientia. Ysaie iii. quod
audivit seniores nostros signavit quod deus verax est. Hoc singnaculo signa
tus fuit xpistus qui est expressa dei sapientia via veritas et vita. Via sine errore
currentibus. Veritas sine fallacia incipientibus. Vita sine morte permanentibus.
¶ est singnaculum caritatis. Cant. viii. Pone me sicut singnaculum
super cor tuum. Hoc singnaculum expressum fuit in xpisto et per ipsum nobis ipse
sum ad ephe. i. In quo credentes singnati estis spiritu promissionis
¶ compassionis et pietatis. Istud singnaculum clausum fuit ab in
itio usque ad incarnationem. Immo usque ad ipsius passionem. Cum sigillum
dominice passionis evidentissime fuit reseratum. Job xiiii. Signasti
quasi in sacculo delicta mea et curasti iniquitatem. Sacculus signatus fu
it occulta dei misericordia que in passione filii dei fuit aperta. Per concidisti saccum
meum et circumdedisti me leticia. Per huiusmodi sacculi foramina effu
derunt species et aromata que vulneratis nobis fuit medicina vel sacrame
nta etc. ¶ est singnaculum castitatis. Cant. iiii. Ortus conclusus
fons singnatus. Job v. claudit stellas sub singnaculo. Unde isto
singnaculo insingnitus fuit xpistus virginitatis filius. Apoc. vi. Cum aperu
isset unum de sigillis exivit equus albus et qui sedebat super illum
habebat arcum et data est ei corona et exivit vincens ut vinceret
sedens super equum album est xpistus singulari corona et gloria castitatis coro
natus quia carnis nostre vincens de matris utero salvo pudoris singnaculo
exivit. ¶ iustitie et equitatis. Ro. v. accepit singnaculum iustitie
fidei ut sit pater omnium credentium ut illis ad iustitiam reputetur etc. Istud
singnaculum non aperietur ante iudicium quod est sub singnaculis
sed tunc aperietur. Daniel vii. Iudicium sedit et libri aperti sunt etc. ¶
humilitatis. Job xxxviii. Restituetur ut lutum singnaculum et stab
it sicut vestimentum. Glosa: ut singnaculum et lutum unum velut lutum se considerat
ex hoc se humiliat. Spirituale xpisti singnaculum in se repraesentat. Istud sig
naculum in xpisto ipsum fuit qui formam servi accipiens semetipsum ex
inanivit et expressum apparuit qui usque ad mortem crucis patri obedivit.
¶ potestatis. Aggei ii. In die illa assumam te zorobabel serve meus et
ponam te sicut singnaculum quia elegi te. Istud singnaculum erit apertum
in die iudicii cum potestas xpisti que nunc latet omnibus declarabit quando
plangent se super ipso omnes tribus terre. Sic ysa. xi. In die illa radix iesse

[illegible]

A De fide et effectibus

qui stat in singulis [illegible] ipsum gentes destruunt. Sunt vii singularia
singularia et [illegible] singuli debet quilibet iustus singularitatis est super nos
lumine vultus tui. Sed in apostolo viii. quomodo singularitatis servos dei in tri-
bulationibus etc. ¶ Hoc est opus dei ut credatis in eum quem ipse misit. Iohannis
vi. Credatis scilicet fide viva et eius scilicet filii quem pater misit in mundum ad sal-
vandum mundum per fidem ipsius. Principium enim totius salutis nostre fides est. Sine
qua placere deo est impossibile. Est autem fides summe necessaria propter multa. Primo
est meritis vivificativa. Est enim fides vita anime [illegible] ad sensum divine co-
gnitionis et motum meritorie operationis. Iustus enim ex fide vivit. ut dicitur
in Abacuc. Unde dicitur. Hoc est opus dei ut credatis. Sed ideo fides principium nostre
iustificationis est [illegible] incipientes vivere [illegible] in deum movere. Acce-
dentes enim ad deum oportet credere quia est. ad Hebreos xi. Non solum subiectionis [illegible]
[illegible] ad Galatas ii. Quod autem nunc vivo in fide
vivo filii dei qui dilexit me et tradidit semetipsum pro me. Iohannis xi. Omnis
qui credit in me [illegible] non morietur in eternum. [illegible] est anime sanativa in fide
[illegible] Actuum xv. fide purificans corda eorum [illegible]
[illegible] peccata. Est enim fides anime medicina que [illegible]
opiniones [illegible] hereticorum et errores [illegible]
[illegible] fides [illegible] pium [illegible] ut sic [illegible]
[illegible] sed ad [illegible] increpa illos ut sani sint in fide [illegible]
tentes iudaicis fabulis et mandatis hominum [illegible] se a veritate. et
ad Hebreos x. accedamus cum plenitudine fidei [illegible] [illegible] illuminati-
va enim mentis illustratio ad cognoscendas res divinas. [illegible] fide enim [illegible] hominis [illegible]
est [illegible] illuminatur ut ad [illegible]
[illegible] appropinquare [illegible] possit [illegible] penetrare. ad Hebreos xi. fides est sub-
stantia sperandarum rerum [illegible] fide enim [illegible] et que mens [illegible] lumine [illegible]
[illegible] Ysaias vii. nisi credideritis non intelligetis. [illegible] mens [illegible] lumine fidei
res divinas [illegible] comprehendere. [illegible] quanto plus illuminatur tanto clarius [illegible]
[illegible] ad aspectum divine claritatis [illegible] erigitur [illegible]
beneficio [illegible] ad Ephesios i. [illegible] audiens fidem vestram in Christo
Ihesu gratias agens pro vobis [illegible] ut deus [illegible] glorie det vobis spiritum sapientie
et revelationis in agnitionem eius illuminatos oculos cordis [illegible] ut sciatis
que sit spes vocationis eius etc. [illegible] est locupletativa. [illegible] enim fide [illegible]
[illegible] in [illegible] paupertate delinquitur [illegible] fide [illegible]
[illegible] fides [illegible] thesauros [illegible] Iob [illegible] est digna
[illegible] ut digna ponderatio auri vel argenti [illegible] bonitate fidei [illegible]
Ysaias [illegible] fides in temporibus tuis [illegible] ii. ad Corinthios viii. [illegible]
[illegible] per fidem et sermone et [illegible] [illegible] est conservativa. [illegible]
[illegible] et anima conservat. [illegible] si servavit [illegible] etc. [illegible]
[illegible] fundamentum sustinens et conservans [illegible] [illegible] per-

virtute dei custodimini per fidem in salutem etc. ad col. i. In fide fundati
stabiles etc. ij. thi. ij. firmum fundamentum dei stat etc. IIII desponsativa quia
per fidem contrahitur matrimonium spiritualiter inter deum et hominem. [illegible]
osee ij. desponsabo te mihi in fide. Ecc. xxv. Timor domini initium dilectionis ei
us etc. ad heb. iiij. [illegible] accessum in gratiam per fidem etc. Item pe. i.
quem cum non videritis diligitis etc. sic he. vi. IIII violencie demonum et repul
siva. ad ephe. ult. In omnibus sumentes scutum fidei etc. Unde prima pars
campi dubia sub sorte duelli. pugnativa fidei. Vere non credo
eos unquam audere invadere diabolus et mare [illegible] signaculo sic mu
nitos. Unde i. pe. ult. cui resistite fortes in fide. Sicut angelus exterminator he
breorum domos invadere presumere [illegible] signum thau limitum angu
li sanguine recognovit exo. xij. etc. IIII arduorum et difficilium aggressi
va. [illegible] fidei [illegible] cor reddit quia ulla [illegible] sustinere in ago
nia dei experiencie ad heb. vi. [illegible] efficacissimum etc. iaco. i. fa
cio fidei vestre patientiam operatur etc. apo. xiij. hic est fides et patientia sancto
rum. ad he. xi. fide moyses grandis factus negavit etc. IIII meriti fructuosa
tia et confirmativa. act. iii. In fide nominis eius hunc [illegible] quem vos videtis et nostis et act.
xvi. Confirmabantur fide cotidie et numero habundabant. Item est confirma
tiva [illegible] est i. pe. ult. qui nos vocavit per fidem in Christo Ihesu. ipse perfi
ciet confirmabit solidabitque etc. IIII bonorum et malorum est per se discre
tiva. [illegible] sigillum est quo electi a reprobis discernuntur. sic dicit
glo. super illud signatum est super nos lumen vultus tui super nos. apo. xiiij. Si quis
acceperit caracterem bestie in fronte etc. hic est patientia sanctorum qui serva
vant mandata dei et fidem Ihesu etc. IIII omnium petibilium impetrativa
Unde quecumque credentes petieritis in nomine meo fiet vobis. Sicut dicit glo
na fidei fuit impetrativa in domini presentia ab omni langore sanari me
ruerunt. Unde sic frequenter dicitur. vade fides tua te salvum fecit. Un
de i. pe. iii. In fide autem omnes unanimes in oratione estote. iaco. i. postu
let autem in fide nihil hesitans. [illegible] omnia miracula et alia que istis in
patrata fidei etc. IIII est hereditatis celestis [illegible] quia non [illegible] vita
credendo expectamus. vita presentia [illegible] capimus et eternalem felici
tatem [illegible] ad he. xi. fide Abraham exire [illegible]
etc. Sicut dicit thob. ij. filii sanctorum sumus et illam vitam expectamus quam deus
daturus est etc. Ecce xij. effectus fidei spiritualis [illegible] quibus ipsi
fructum et [illegible] possimus. Et hii in xij stellas corone
[illegible] de quibus dicitur corona xij stellarum etc. Et de predictis que
auctoritates integras in biblia. ¶ Omne quod dat mihi pater ad me
veniet et eum qui venit ad me non eiciam foras etc. id est nullus est de
illis quos dedit mihi pater qui non veniat ad me per fidem susceptam et
mihi adhereat per finalem et gratuitam dilectionem. Per hoc dicit melius quia nullo

et prohibere uel impedire quin Christo adhereant per fidem. Per hoc ostenditur quod si
dei non est soricium uel casuale sed donum eius, quia deus omnibus daret supra
malicia actum uel habitum non obstaret. Secundus gradus congruitatis ueniendi
ad dominum sic communiter eorum diuinam [illegible] tunc hoc donum apparet. Prima
que apud ipsum residet auctoritate. Ut Io. eodem. Nemo uenit ad
me nisi pater meus traxerit eum. Math. xvi. Beatus es Symon bariona quia
caro et sanguis non reuelauit tibi sed pater meus etc. Dicitur que dei qui
preordinati sunt a deo ut recipiant finaliter a deo donum fidei. Qui
ad me ueniunt non passibus corporis sed mentis et peccata relinquendo
et iusticie adherendo. Ysa. lx. Filii tui de longe uenient etc. Math. viii.
uenient ab oriente etc. Ueniencium autem primum subdit deus
Et eum qui uenit ad me etc. quia in per fidem uniuntur. Non eiciam foras
id est a me expellam, eici non permittam, quasi diceret. Ego sum refugium
et hospicium seu umbraculum iustorum ad me uenientium. Unde tales
non eiciam foras a nitro et [illegible] meo et sanctorum gloriosorum consorcio. Est pater re-
fugium [illegible] etc. [illegible] i. Ioh. iiii. qui manet in caritate
etc. i. in deo manet cum ipso hospicio. Eccl. xxiiii. [illegible]
[illegible] regimine ardoris et incidia iudicii. Cetera

b Eicit deus malos

quod deus eicit hominem malum ab ecclesia militante multis modis.
Primo per culpe subtraccionem. Gen. iii. Eiecit eos de paradyso uoluptatis
et collocauit cherubim et flammeum gladium. Unde si uolunt redire
oportet illuc redire per cherubim id est plenitudinem sciencie et per flammeum
[illegible] gladium id est zelum penitencie que [illegible] occurrere. Ps. Proiectus
sum a facie oculorum tuorum etc. ii° per eiectionem [illegible] penitencie [illegible]
[illegible] Num. v. Ecce omnem leprosum eice de castris. Et Gen. iiii. Eicis
me hodie a facie tua et ero uagus et profugus etc. [illegible]
[illegible] exodi [illegible] ire et in corpore [illegible]. Ier. xv. Eice illos
a facie tua et egrediantur. Quod si dixerint ad te quo egrediemur, dices
ad illos: Hec dicit dominus deus: qui ad mortem in mortem et qui ad gladium gla-
dium et qui ad famem etc. et qui in captiuitatem in captiuitatem
etc. iii° eicit per [illegible] et honoris temporalis ablacionem. i. Reg.
[illegible] proiecit te deus ne sis rex super Israel. [illegible] eiecisse [illegible]
etc. [illegible] ad Gal. iiii. Eice ancillam et filium eius. iiii° per localem
malorum a bonis separacionem. Exo. xxiii. Ecce ego mitto angelum
meum precursorem tuum et eiciam Chananeum. v° per temporalem
afflictionem. Ier. xvi. Eiciam uos de terra hac in terram quam ignoratis
et seruietis ibi diis alienis qui non dabunt uobis requiem etc. Et
Ezech. xxiiii. Dabo eos in uexacionem et afflictionem omnibus regnis
terre ad quam eiciam eos et mittam in eos gladium famem et pestem
etc. vi° per finalem condempnacionem. Ps. In igne deicies eos in miseriis etc.

mt. c. xxii. de illo qui eiectus est de nupciis et proiectus est in tenebras exteriores. Eze. xi. Eiciam vos de medio eius. dabo que vos in manu hostium et faciam in vobis iudicia. Sic itaque eiciet et expellet recedentes a se. venientes autem ad se non reiciet immo recipiet cum honore. gratulabitur sine periculo et timore. Sic n. dicitur prov. xviii. turris fortissima nomen domini ad illud iustus fugit et salvabitur etc. ¶ Omne quod dedit mihi pater ex eo etc. Supra quod deus est impius quod deus malos eiciet. hic dicit quod illos qui ad se venerint. i. qui ipsi innituntur per fidem et amorem non perdit immo cum omni diligencia ac sollicitudine custodit. Et hoc multipliciter. Primo sic custodit deus suos sicut magister discipulos suos. s. corrigendo et instruendo in via morum. unde continue nos custodit. ne tanquam vagi discipuli ab ipsius doctrina recedamus. ysa. xxx. Non faciet a te avolare doctorem tuum et erunt oculi tui videntes preceptorem tuum. et aures tue audient vocem post tergum monentis. via ambulate in ea neque ad dexteram neque ad sinistram. quasi dicat: nolite recedere a scolis meis ne pereatis. ps. apprehendite disciplinam nequando irascatur dominus et pereatis de via iusta etc. ¶ custodit eos sicut sponsus sponsam. unde nec blandiciis nec minis nos contrectari et compelli. ne alium amatorem habeamus ipsi peccamus. sed dicitur osee ii. sepiam viam tuam spinis et maceria etc. Ecc. li. In filia non advertente se firma custodiam. ¶ Sicut pastor gregem pascendo. Mich. v. pascebat eos in fortitudine domini in sublimitate nominis domini dei sui et convertentur quia magnificabitur etc. s. eos deducendo in brachiis carentes. ysa. xl. Sicut pastor gregem suum pascet in brachio suo congregabit agnos. in sinu suo levabit. fetas ipse portabit. Ecce bonitas pastoris. qui nullatenus vult perdere. quod ad simplicitatem angelicam nos in casibus in humeris suis non dedignatur deferre. ut ibi cum angelis sint unum ovile sic est unus pastor. Io. x. ¶ Custodit nos omni studio ne pereamus sicut leo de fera sua custodit predam suam venatorem. ysa. xxxi. quomodo si rugiat leo vel catulus leonis super predam suam cum occurrerit ei multitudo pastorum a voce eorum non formidabit et a multitudine eorum non pavebit ita descendet dominus exercituum ut prelietur super montem syon sicut aves volantes sic proteget ierusalem protegens et liberans transiens et salvans. leo de tribu iuda est ihesus qui more leonino suo rugitu demones et reprimit et compescit. ne nos predam impedire et compellere. unde sophon. ii. leo rugiet et formidabunt filii maris. Leo quidem rugit magis propter prede defensionem et propter fetus sui vivificacionem ita deus suo imperio predam suam in penitencia a demonibus cohibet et defendit et in fine virtute sui rugitus suscitabit. Et hoc est quod deus non perdam quicquid ex eo. sed resuscitabo illud in novissimo die. Et nota quod hic duo. s. liberacio a predicte pene eterne et collacio retributionis

Custodit deus venientes ad se.

a

glose etc. ¶ Nemo potest venire ad me nisi pater qui misit me traxerit illum etc. i. nemo potest credere sine ut pater meus per gratiam prevenientem et inspirationem ei revelaverit. Que revelatio et instinctus est stimulus quidam attrahens ad finem non volentem. Ista enim attractio liberum arbitrium non expellit sed excitat adiuvat et expedit. Sicut equum liberum plus non potest nisi gratia attrahens inplet et perficit quod incepit. Trahere quia nichil aliud est quam adiuvare. Sine adiutorio enim divino non potest anima aliquod opus meritorium. Unde Io.: Sine me nichil potestis facere. Et .j. cor. x.: Non quod sufficientes simus ex nobis tamquam ex nobis aliquid facere sed sufficiencia nostra a deo est. Istud autem adiuvare trahere dicitur propter rei attrahende ponderositatem. Gravia enim et ponderosa trahi consueverunt. Ponderosi quippe sumus honerosi pondere culpe originalis. Psalmus: Sicut onus grave gravate sunt super me. Onus actualis. Ad hebr. xij.: deponentes omne pondus et circumstans nos peccatum. Onus consuetudinis. Peccatum quod per penitentiam non deletur suo pondere ad aliud trahit. Ysa. Dissolve colligationes impietatis fasciculos deprimentes. Sicut enim peccatum peccato additur fasciculum aggregat et coniungit et pondere anima plus deprimitur et gravatur quanto peccati actio frequentius iteratur. Sicut psalmista: super numerum harene maris multiplicate sunt iniquitates mee et curvatus sum multo vinculo ferri etc. Onus humilitatis sumus onere pene sensualis. Nam sensuum corrupcione totus homo deprimitur et ad inferiora declinatur. Sapientia: corpus quod corrumpitur aggravat animam et deprimit sensum multa cogitantem. Seneca: quocumque pergo meum pondus mecum porto. Onus cure secularis. Deut. xvij.: Non habebit plures uxores que alliciant animam eius etc. Et Ysa. xlvi.: Onera vestra gravi pondere usque ad lassitudinem et contabuerunt contrita simul sunt et non potuerunt salvare portantem etc. Onus observancie legalis. Act. xv.: Hoc est onus quod nec nos nec patres nostri etc. Istud onus alleviatum est per gratiam evangelii. Ysa. x.: Auferetur onus eius de humero tuo et iugum eius a collo tuo et computrescet iugum a facie olei. Ab isto multiplici onere gravati sumus et depressi, necesse habet nos attrahi quia sine fortiori auxilio non possumus pervenire ad eum. Et non quod tractus aliquem potencie merito attrahit per se sed tamen ille tractus violencie sed innocencie, non necessitatis sed voluntatis. Unde Aug. super Io.: Trahit sua quemque voluptas. Non quod non necessitas sed voluptas, non obligatio sed delectatio hominem ad Christum attrahit et adducit. Sicut enim homo trahitur amore et desiderio ab hiis quibus inest iucunda delectatio, quanto magis trahitur vehementissimo desiderio cui pater revelat Christum in quo omnis

c ¶ felicitas est et beatitudo. Da amantem et sentit quod dico. Trahit autem nos deus pater multipliciter. Primo per potentie inspirationem. Sicut enim serpens per sibilum attrahitur et allicitur ut exeat de caverna sua, sic divine inspirationis flatu seu sibilo exit homo de culpe foramine ac malicia. Sic dicitur Ysa. vij.

Sibilabit deus musce que est in extremo fluminis egypti. Glo. Sibilabit i. inspirabit. Ps. quam exaltasti me de ventis inimicis meis etc. IIII per gratie infusionem. Divina enim gratia est quasi corda vel funis quo de fovea peccati extrahimur. Je. xxxviii. Submiserunt Jeremiam funibus de lacu et eduxerunt eum et mansit in vestibulo carceris. vestibulum est medium inter palacium et carcerem. IIII per sue beatitudinis promissionem. Sic enim allicit et trahit piscis ad hamum per cibi dulcedinem. Sic nos per promissam nobis beatitudinem. Canti. i. Trahe me post te curremus in odore unguentorum tuorum. Bona enim eterna nobis ostendit et dulcedine illa gustata nos alliciendo sic ad agnicionem proprie trahit. IIII per exemplorum ostensionem. Ex enim ingratitudine nos trahit ad penitentiam. exemplo confessorum ad pacientiam. ex virginum ad continentiam. Et sic de aliis. Unde ceci trahuntur manibus suorum ductorum. Sic nos trahit ex precedencium scriptorum. Jo. v. Act. ix. ad manus autem ipsum trahentes introduxerunt damascum etc. He. ij. iiij. x. Preces in trahente lignea de libano. IIII per consolationis egalis in[illegible]sionem sicut qui equo suo fatigato sepe morsellum avene porrigit ut facilius se cum honere trahat et per montem. Si enim semper equum stimularet forsitan deficeret antequam ad montem summitatem perveniret. Osee. xi. In funiculis adam traham eos in vinculis caritatis. funiculus ade est in verbo quo corpus domini aggravatur. Sed vinculum caritatis est consolatio quia ne deficiat sub honere sepe confortat. Ps. ix. Misereor super turbam quia iam triduo sustinent me et si dimisero eos ieiunos in via deficient. IIII per effusionem sui sanguinis respersionem. Aquila enim pullos suos extrahit a nido suo per carnis sanguinolente ~~[illegible]~~ ostensionem. Esurientibus enim pullis aquile inter volens eos a nido removere carnes in rostro defert a remotis pullis ostendit deinde carnem ipsam eis applicans rostrum iterum subtrahit. Sed ne taciti in nido pigrescant carnem subito subtrahens. laterales pennas taceat se erigit et super eos volitans nidum relinquere cogit. et superiora petere ob pastus appetitum provocat et compellit. Sic deus aquilino more nos ab amore terrenorum revocare et abstrahere desiderans. carnem filii sui in cruce cruentatam primo a remotis in multis sacrificiorum figuris mundo postendit. Unde et sanguis agni paschalis istius cruentationis figura expressissima et typus fuit. Ut exo. xii. Sanguis iste etc. Istum vero sanguinem tempore [illegible] iudeorum singulis et postes tempore passionis subito nobis subtraxit. ut nos efficaciam istius passionis cognoscentes avidius appetamus. et ad superna ubi est refectio plena mentem tendere compellamur. Unde Job. xxxix. pulli aquile lambunt sanguinem. ubicumque fuerit cadaver statim adest. Glo. Qui imitatores archana prope non possunt crucifixi cruore appetunt saciari. Sanguinem enim lambere est infirma passionis dominice venerari. sed quia anima ad plenum sic reficitur ad eum mox pervenire nititur. qui pro nobis

sponte in morte cecidisse prohibet. unde se ubicumque fuit cor suum
aderit. Sicut enim producit pulli aquile ad scandendum [illegible] et ad pe-
tendum ardua sanguinis ostensione alliciuntur et trahuntur. Sic et
nos per Christi passionem trahimur ad eternorum expectacionem. Io. xii. Ego cum
exaltatus fuero a terra omnia traham ad me ipsum et cetera. ſiiii trahimur a deo
quasi ponderosi per impositam unctionem. Sicut enim pondus per locum in
clausum facillime sursum elevatur. Unctio illa caritas est que omnia
bona facit levia. Nichil enim difficile amanti. ut dicit Aug. Unde Jacob
videbantur dies pauci pre amoris magnitudine. Sic et deus summo
amore predestinatos diligit facillime nos trahit Jer. xxxi. Caritate
perpetua dilexi te ideo attraxi te miserans. Sed cum tot modis
trahit nos deus multi sunt sicut equi indociles et restivi qui quanto plus
trahuntur tanto plus retrocedunt et recalcitrare nituntur. Jer.
vii. Facti sunt retrorsum et non ante. Non audierunt nec inclinaverunt aurem suam
sed abierunt in voluptatibus suis in pravitate cordis sui. Et in Zach. vii.
Noluerunt attendere et averterunt scapulam recedentes et aures suas
aggravaverunt ne audirent et cor suum posuerunt ut adamantem
ne audirent verba que misit deus et cetera. ¶ Panis quem dabo caro mea est
pro mundi vita et cetera. Panis quem dabo scilicet gratis et nichil respiciens. Caro mea
scilicet omnem carnem excedens. Pro mundi vita scilicet redimenda iustifica-
cionis. Nam dei filius qui secundum divinitatem panis fuit et refectio angelorum factus
est caro. ut esset cibus hominum carnalium et mortalium. Non ut aliquid carnali-
ter sumeretur more iudeorum capharnaitarum sed ut omnibus quasi dominus ad
vitiorum duce spiritu pertingamus. Io. vi. Immo dedit hic Christus persuadens hominibus
quod sua caro sit carnalibus distribuenda edentibus carnaliter corrodenda
vel incorruptibili commendanda sed piis mentibus per fidem et amorem
sub specie invisibili sacramentali spiritualiter assumenda. Assumentes spiritu-
aliter percipiunt et cum in se mutuo recepturi. Unde dicit ad Augustinum. Ut quid pa-
ras dentem et ventrem. non sum cibus ventris sed mentis. Crede et mandu-
casti. Non commutaberis in te sicut cibus carnis tue. sed tu converteris in me et cetera.
Sumitur ille cibus in specie visibili panis et vini propter mysterium. Primo
propter materie similitudinem et organum representationem. Omnia enim arida nichil
similius pane. inter liquida nichil mundius vino in sacrificiis reperitur.
Sic Christus ex purissimis particulis carnis et sanguinis beate virginis. Filius
inter sacrificium deo patri est et pro omnibus oblatus. Levit. ii. offerebantur
panes de simila purissima et vinum ad libamina fundenda. ſiiiii propter
recipientium corroboracionem. Nam sicut ista duo sustentant in carne
corporis. Sic utrumque spes digne sumentibus spiritualiter. Prov. ix. Comedite
panem quem posui. et vinum quod miscui et cetera. ſiiiiii propter horroris sumencium
ablacionem. Sumitur enim humana sensualitas abhorreret si carnem crudam

de eucaristia

sub eius specie assumi oportet. Ideo nobis compaciens deus sub tali tegumento sumi voluit, scilicet quod nostre infirmitatis magis competere recognovit. Exo. xii. Ne crudum quid comedetis ex eo, scilicet crudum assumi legem [illegible] per mici angustiationem. Quia enim miremur si in propria effigie dominum nostrum videremus. Scilicet enim tamen non esset nutrimentum humana ipso sit pernicies non statim nec secundum patrem et quod amplius a domino expectaremus non haberemus cum inde domini sit vita. Sub tali hoc pallio latere voluit ut nostra fides tanto esset dignior et meritorie. Quo plus cogeret sensum et rationem in sacramentali percepcione ne pereunt cum fides non habeat meritum ubi humana ratio prebet experimentum ut dicit Gregorius. Ideo dicitur iii Re. viii. Dixit deus ut habitaret in nebula et [illegible] per assumentium humiliationem ne velum recognoscant inter se et deum suum peccatis enim exigentibus ante reficiantur. Adipe frumenti enim refici oportet cortice sacramenti. Quia enim qui dedignabantur dominum in se recognoscere oportet ut sub tegumento sacramenti lateat invenire. ps. xxxi. mirum magna gaudente. i. tritum est palea sicut in area celatum est. De hoc dicit Bernardus. Fides in isto sacramento sicut est necessaria sic et meritoria. Scientia ubi rationis signacula. Scientia enim ratione colligitur, fides auctoritati creditur. Si fides credendo credat intellectus non discutiat. Experitur simplicem creditorem, arguunt ipsum discussorem. Sed ideo velit oportet credi quod non potest salubriter investigari. Unde non est discuciendum sed pie vibi dum ad [illegible] ne cum videris discordie filius pertinax sacramenti audientes veritatis assertionem magis ab veritate abscesserint immo [illegible] contradixerunt. Reprobi effecti sunt et ad misterii huius cognitionem pertingere non meruerunt. Excecavit enim eos malicia eorum. Sap. v. Ideo dicitur litigantes videri ad invicem. Dicit Aug. Litigabant quia panem concordie non intelligebant cum hic panis offeretur sumere nolebant. Quia comederunt sunt eis panis mendacii et falsitatis. Et ideo non reficiebat panis concordie et veritatis. Ideo ad litigium se convertebant per incarnationem [illegible] plus murmurabant sacramentum per eorum malicia accrescebat et infidelitas. Unde non sicut boni discipuli voluerunt suaderi vel instrui sed potius lite occupari. Prov. xvi. Non prudens litigabat lites et cetera. Sed quod mirum quod litigabant et murmurabant cum obscura sunt et excelsa et contraria que proponebantur. Sed non debuissent litigasse et pacienter congruum tempus subiectionis expectasse sicut discipuli qui pia intencione ipsum audiebant. Unde illuminari et instrui meruerunt et non contristabantur dum verba ut ceteri humilitate. Eccl. xx. Os prudentis inquiretur in ecclesia et verba illius cogitabunt in cordibus suis. Unde tamquam mali et pravi discipuli pari voto et voluntate dixerunt quomodo potest hic. scilicet fabri filius pauper et despectus

.b.

ex pauperibus et despectis parentibus natus. carnem suam. scilicet diu comestam
ciborum ingestam. immo post vermibus deputatam dare ad mandu-
candum. quasi dicat si de carne sua viva intelligat esse non potest quod dicit
quia talis esca nulli conveniret. Si de mortua cum tamen erit in sua potestate
quomodo dare poterit. Ecce quia ea que carnis sunt tantum sapiebant. ta-
lem cibum quasi nichil crederent et non ventris proficuo reputabant. sic
enim gustato spiritu desipit omnis caro. Sic quibus sola caro sapit. de
spirituali dulcedine desipere conveniunt. Nequissimum enim genus servorum
totum proficuum putat quod ventris voragine non subiret ut dicit Io.
18. Sed quia supponebant hoc esse impossibile ostendit eis Christus scilicet quod
solum hoc est impossibile immo necessarium. et valde utile quia sine esu car-
nis sue non habetur salus. et ideo subiungit. Amen dico vobis nisi man-
ducaveritis carnem filii hominis. quasi dicat. Vel si ignoratis qui sit modus
dandi ut manducemini. tamen nisi manducaveritis sacramentaliter et spiritualiter
non habebitis vitam eternam. Sed nota hoc enim cibo prius habetur vita spiritualis
set non eterna. Immo quia preceptum est. ex contemptu huius panis mors eter-
na generatur sicut dicitur numeri. ix. Qui non fecit phase domino deo suo
in tempore suo. exterminabitur anima illa de populo suo. Quia itaque tempus cotidi-
e est ut saltem spiritualiter celebremus. sacramentaliter autem ad mi-
nus in pascha communicare omni anno preceptum est. nec est aliquis exceptus
nisi peccatum impediat ut infidelis. qui tamen mortaliter peccat quia conscius
sibi est non se preparat. et excommunicatus quia sacramentaliter communicare non debet
nisi sit aqua baptismi ablutus. que est ianua omnium sacramentorum. unde
numeri. ix. quod immundus est super anima sive in via procul fuerit faciet pha-
se in mense .ii. Immundi super anima sunt peccatores qui in peccato scienter
existentes communicare non debent. quia iudicium sibi manducarent et bibe-
rent. Similiter nec cathecumini qui sunt in via veniendi ad fidem.
Nulli alii excusantur nisi impotentia excusentur. sicut navis esset in mari
vel in carcere vel huiusmodi. Secundum est quia ecclesiasticam scindunt unitatem
unius enim est panis et nos omnes unum corpus sumus in Christo ut i. cor. x.
d. quia tales esse et dici videntur contemptores auctoritate qua in-
stituitur illud tempus ad suscipiendum communiter tanti sacramenti
utilitatem quia contempnunt divinam bonitatem ultro se omnibus
offerentem et eucharistie preceptorem. Invitatus enim a domino videtur
contemptor qui negligit vel contempnit oblatum cibum accipere
quia in deo contempnit felicitatem. qui deo peregrinationem suam signanter
quod singulis annis. saltem semel in anno in cordis hospicio postulat
et recipere. Apocalipsis iii. Sto ad hostium et pulso. unde conqueritur Matthei xxv.
hospes eram et non collegistis me. Vere enim hospes est sub specie alius qui sub
veste peregrina etc. tamquam hospes et omnia [illegible] [illegible]

dei violacionem. violatores enim sunt testamenti dei qui non nisi corpus suum
assumunt sine commemoracione. i. cor. xi. hic est calix novi testamenti in
meo sanguine. ¶ Quinto propter voluntariam separacionem. quia talem se se-
paravit a fonte plenitudinis gracie. ideo non est mirum si arescat. Job
viii. Numquid potest vivere scirpus absque humore. aut carectum crescere
sine aqua. Corpus ex aque vicinitate humorem attrahit unde in vir-
tute proficit atque crescit. Sic nisi spiritualiter corpus christi assumentes incor-
porentur christo et ad veram vitam que non deficit adducet. unde Io. qui
manducat me vivit propter me. quia sum vita vita viventis et vivificans.
Sed ideo hoc sequitur qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem
sacramentaliter et spiritualiter habet iam in spe vitam eternam. Sicut enim vivificat
animam cuius vita est deus. unde et mea caro fructificabit in suo tempore re-
muneracione. unde sequitur et ego resuscitabo eum in novissimo die-
cui nox ulterius non succedet. Zach. xiiii. Erit dies sola nota
domino etc. ¶ Caro mea vere est cibus etc. quasi dicat non parabolice sed
in rei veritate loquor modo vobis. quasi si caro mea vere est cibus a-
nime. quia vera caro est et verus sanguis qui sumuntur sub speciebus pa-
nis et vini in sacramento altaris. unde non est figurativa tantum locucio sicut
parabolica sed vera. quia verus est cibus anime non corporis sicut manna vel
agnus typicus. famem enim spiritualem depellit et veram sacietatem
facit. cibus autem carnalis et simpliciter saciat sed tantum ad horam refocil-
lat. Ideo dicitur Osee xiiii. memoriale tuum sicut vinum libani etc. me-
morialem dei est sacramentum eukaristie. Mt. xxvi. Lc. ii. cor. xi. hoc
facite in meam commemoracionem. Istud memoriale sicut vinum
potus sed et medicina. quia sanat et saciat. et ita interim conservat
dat et restaurat. Dicitur autem verus cibus propter multos eius effectus. Primo
propter vivificacionem. animam enim vivificat et in unitate vite conservat
ut Io. qui manducat me vivit propter me. et hic sicut primus cibus fuit
mortificativus. quia cibo vetito quem adam comedit mortui erimus
¶ Secundo propter corroboracionem. corroborat enim et dat virtutem resistendi peccato
et demonibus. iii. Re. xix. In fortitudine cibi illius pervenit ad montem
dei oreb. Et panis cor hominis confirmat. act. ix. cum accepisset cibum con-
fortatus est. Gen. xviii. ponam buccellam panis coram vobis et confor-
tetur cor vestrum. Glosa. quasi recedimus a mensa domini videntur de-
monibus quasi leones ignem spirantes. unde valde terribiles sumus tunc illis
¶ iii. propter appetitus peccati extinctionem. fames enim et sitis per cibum
expelluntur. unde debilitat fomitem. et sua virtute peccata venia-
lia abluit et affectum peccandi diminuit ac repellit. unde cibus est
ob affectum humectans et sitim mitigans. Ps. aruit cor meum
quia oblitus sum comedere panem meum. ¶ iiii. propter calorem nature generacionem

Effectus sacrificii
eucaristie. i. cor. x.

Cibus enim assumptus calefacit corpus. Et sic per assumpcionem cibi spiritualis accenditur
spiritus per amorem. Unde ipse est incentiuum amoris. Sic ipse inflammat affectum et com-
mouet ad compunccionem in domino. Hester i. cum comedisset rex et incaluisset
mero etc. Johannes de cantico. Comedite amici et inebriamini karissimi. ſſſſſ propter
summam delectacionem. In bono enim cibo delectatur gustus et hoc cibo
spirituali potissime delectaretur si esset ordinatus. Si non sunt tales per
peccatum et corruptus. Sap. xvi. panem de celo dedisti eis habentem etc. Et
deut. xxxiii. aser pinguis etc. Quod non aliqui in hoc cibo non delectantur
hoc est ex ipsorum defectu. Sicut dicit Gregorius. talia sunt sacramenta unicuique
qualis est ille qui ea accipit. Unde quamuis bona sunt in se sacramenta
tamen peccatoribus mala sunt cum ea in peccatis accipit et amara. ſſſſſ propter
sui illuminacionem. Saciat enim affectum et illuminat intellectum. Sic quando est
languet fame vehementi. oculus ipsius in eo delectatur. delectatur
sed assumpto cibo conforteantur. unde in persona talium dicitur. oculi mei languerunt
prae inopia. Jonathas i. reg. xiiii. cum gustassem paululum mellis illuminati sunt
oculi mei etc. Prius gustare et videre. quia suavis est dominus. prius est gustando et sic vere
in videndo. ſſſſſ propter masticacionem. Cibus enim bene masticatus bene nutrit
et de facili digeritur. Masticacione non indiget cibus iste. sed ponderacione
et seriatim consideracione. Nam qui bene discutiens et denique sumens discrecione
conuertet. quod preciosus est iste cibus multum nutriens. prov. xxiii. Cum se-
deris ut comedas cum principe attende quid tibi sunt apposita ante faciem
tuam. Bernardus dicit cum principe. i. cum Christo. ut comedas et ipsum principem
prov. xxi. thesaurus desiderabilis requiescit in ore sapientis per diligenci-
am et consideracionem. ſſſſſ propter potencie restitucionem. Iste enim cibus est uer-
tutum et uirtutum restitutiuus. Cibus namque uires perditas reparat
et membra in vigore conseruat. Sic eucaristia est fortitudo singulo-
rum et omnes defectus firmamentum. sicut firmamentum panis confirmat. ysa.
auferam a iuda et a iherusalem robur panis et robur aque. ſſſſſ
propter assimilacionem. Cibus enim in nutritiua alterat cibum et immutat et assi-
milat membris. Et sicut quod est capitulo ... cibus non ... efficit et conformis
ad hebr. iiii. habemus pontificem nobis similem temptatum per omnia
ut posset compati infirmitatibus nostris absque peccato. In manibus ephraim assi-
milatus sum etc. ſſſſſ propter unionem sui et incorporacionem. Unitur enim cibus
et incorporatur membris. Sic nos in isto sacramento percepcione omnes in Christo
unimur. et unum corpus cum Christo efficimur. i. cor. x. unus panis et
unum corpus sumus in Christo. Unde Johannes vi. qui manducat meam carnem
in me manet et ego in illo etc. ſſſſſ propter augmentacionem. Cibus enim
corpus augmentat et dilatat. Sic per sumpcionem eucaristie gratia
ea in nobis augmentatur et multiplicatur. prov. iiii. dabit capi-
ti tuo augmentum graciarum etc. ii. reg. vi. Nunciatum est regi quod benedixe-
rit dominus obededom eo quod recepisset archam domini. i. cor. x. in hospicio

cordis. ecc. iiii. qui te in meditatione illa inveniam. hec dicta sunt et cetera benedicet deus. est allectivum. Solent enim navigantes se munire per securitatem cum victualibus. sint cuncte res obsidionis. Prov. ult. Facta est quasi navis institoris de longe portans panem suum. Levit. xxvi. comedetis panem vestrum in saturitate et absque pavore habitabitis in terra vestra et cetera. est recordativum. Unde dominus. Hoc facite in meam commemorationem. Facite enim nos in recordatione dilectionis, redemptionis et unionis. De con. di. ii. q. sacrificium agni institutum est ob recordationem eductionis Egypti. Exo. xiii dicitur: quod hodie edidit vos deus et cetera. Deut. viii. Cave ne cum comederis et saturatus fueris obliviscaris domini dei tui. Patet igitur quomodo verbum cibus et potus est corporis. Ex quo mediante nos in ipso manemus uniti et unum effecti cum ipso. Unde Io. vi. Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem et cetera in me manet scilicet tamquam membrum in corpore, et ego in illo sicut deus in hospicio, sacerdos in templo, sponsus in thalamo et cetera.

¶ Domine ad quem ibimus? verba vite eterne habes. quasi dicat: ideo est similis tu quia verba vite eterne habes. Et ideo beati sunt qui te audiunt. Luc. xi. Beati qui audiunt verbum dei et custodiunt illud. Et eccl. xlviii. Beati sunt qui te audierunt et in amicicia tua decorati sunt. iii. Reg. x. Beati viri tui et cetera. Secundo enim notandum quod verbum dei multos habet effectus. Est enim vivificativum. Unde hic: verba vite eterne habes. Et Io. vi. Verba que ego loquor vobis spiritus et vita sunt. Et in ps. Eloquium tuum vivificavit me. Et Io. v. Qui in monumentis sunt audient vocem filii dei. est illuminativum. ps. Declaratio sermonum tuorum illuminat. Prov. vi. Mandatum lucerna et lex lux. ps. Preceptum domini lucidum illuminans oculos. et hominis sermonem et cetera. est purificativum. Io. xv. Iam mundi estis propter sermonem quem locutus sum vobis. eccl. i. Fons sapientie verbum dei in excelsis. est inflammativum. ps. Eloquium domini inflammavit eum. Ier. xxiii. Nonne verba mea quasi ignis flammans. eccl. xlviii. Sermo eius quasi facula ardebat. ps. Ignitum eloquium tuum vehementer et cetera. est saciativum. esurientem et sitientem iusticia saciat et debriat. quia non in solo pane vivit homo et cetera. Deut. x. Ier. xxiii. factus sum quasi vir ebrius et madidus a vino a facie verborum sanctorum tuorum. est corroborativum. Iob iiii. Docuisti plurimos et manus lassas roborasti, vacillantes confirmaverunt sermones tui. ps. Verbo domini celi firmati sunt et cetera. est defensivum. ad Ephe. vi. Gladium spiritus quod est verbum dei. ad Hebr. iiii. Vivus est sermo dei et efficax et cetera. ii. Mach. xv. armavit eos optimis sermonibus non clipei ut haste munitione. est impetrativum. Ioh. xv. Si manseritis in me et verba mea in vobis manserint quodcumque volueritis petetis et fiet vobis. est conservativum. Io. Si servaveritis verba mea et ipsa servabit vos et cetera. est mitigativum. eccl. xviii. Nonne ardorem refrigerabit ros? sic verbum dulce melius quam datum. Verbum enim

a dulces multiplicat amicos et mitigat inimicos. Ecc. vi. ¶ Est locuple
tacionum. Ecc. i. In thesauris sapientie significatio discipline. Ysa. xxxiii.
Divicie salutis sapientia et scientia. i. Cor. i. divites facti estis in omni verbo et scientia
Baptismus liberat. Unde significatur per mare rubrum, in quo liberati fuerunt filii Israel
a pharaone. Item mundat. Unde significatur per diluvium quod mundavit
terram a malis. ¶ Celum aperit. Unde Ihesu baptizato celi aperti sunt.
Roborat ad tria. scilicet ad aggrediendum ardua, sicut Saul unctus a
Confirmacio gressus est philisteos. Ad sustinendum mala, sicut David unctus
sustinuit persecucionem Saul. Ad repellendum nociua, sicut Gezi
unctus interfecit malos reges.
Reconciliat nos deo per venialium delectionem. Unde uxor Nabal in pane
Eucharistia et vino reconciliavit David ut legitur in libro Regum. Cognicionem fidei auget
Greg. fides non habet meritum cui humana racio prebet experimentum.
Attendit. panis quem ego dabo caro mea est pro mundi vita.
Offensum deum placat. Ex. de ninivitis. Iusticie tempus exercet. Ap.
Penitencia sicut exhibuistis membra vestra servire immundicie etc. Corporis carnem
refrenat. Ap. castigo corpus meum et in servitutem redigo.
Peccata minuit. Iacob. et si in peccatis sint dimittentur ei. Langu
Extrema unctio orem breviat. Unde ibidem. oratio fidei alleviabit infirmum.
Gratiam augmentat. Iaco. Signum accipit morientis quem signat.
Docet. Unde Par. ii. lib. Iosaphat misit prophetas et sacerdotes ut doce
Ordo rent populum. Protegit. Ex. de Aaron qui hausto igne et turibulo etc.
Discernit inter lepram et lepram. Eze. xliiii. Unde et ibidem. ostendite ubi sac
Cultum dei amplificat. Gen. crescite et multiplicamini et replete terram.
Matrimonium A peccato preservat. Ap. unusquisque suam habeat propter fornicacionem. Unionem
inter nos et deum signat. Ap. despondi vos uni viro virginem castam exhibere.

c **Circumcisio Christi** ¶ Sione Moyses dedit vobis legem etc. Est circumcisio legalis, exem
plaris, spiritualis. Prima est figurativa, secunda informativa, tertia per
fectiva. Prima fuit ante legem, secunda in lege, tertia post legem observatur.
De prima Gen. xvii. Circumcidetur ex vobis omne masculinum. Masculus cuius ca
ro circumcisa non fuerit etc. Hec precepta propter statuerunt impium fuit
tollenda. Sexplex singulis misticum reverentur observanda. Da
batur enim Abrahe in signum federis et regsificacionis. Gen. xvii. Hic
erit signum federis inter me et vos. ¶ In signum remedii
concupiscentie ut illud membrum circumcisionis cauterio a morbo concu
piscencie sanaretur, in quo fomitis imperium plus regnare co
gnoscebatur. Unde dicitur circumcidite carnem preputii vestri. ¶ Dabat in
signum distinctionis et discretionis ut cultores dei ab aliis circum
cisionis caractere discernerentur. Ro. iv. Abraham accepit signum
circumcisionis signaculum iusticie fidei. ¶ ¶ Circumcisio exemplaris.

hec fuit xpi. de qua luc. ii. Quod ideo circumcisus est ut sua circumcisio esset exemplar et signum nostre spiritualis circumcisionis. Secundo in remedio quia peccatum indigebat quod fomitis impetus non urgebat. Circumcidi tamen voluit propter legis adimpletionem. Ro. xv. Dico xpm ihm fuisse ministrum circumcisionis. Libacionem ideo voluit dare vulneris cruentum sustinere ut a necessitate talis vulneris nos sua membra liberaret. sic benignus cirurgicus facit ut aliud membrum ad sanitatem perducat. Vnde sicut mortuus est ut nostram mortem tolleret. ita circumcisus fuit ut nostram circumcisionem terminaret. Vnde in circumcisione sanguinis sui primicias obtulit in signum future libacionis sicut decimas obtulit in passione. quia non tantum decimam partem immo totum sanguinem suum fudit in precium nostre finalis libacionis. Circumcisus fuit propter nostre spiritualis circumcisionis prefigurationem. Secunda circumcisio nostre spiritualis circumcisionis prefiguratio est que duplex est. quia a culpa scilicet et a pena. octaua etate generali perficienda. quando hoc mortale induet immortalitatem. quando omnis creatura que gemit et parturit usque hunc liberabitur a seruitute corruptionis. ¶ Tercia circumcisio est spiritualis de qua dicitur Ap. ad col. ii. Nos sumus circumcisio qui spiritu deo seruimus gloriantes in xpo ihu confidenciam in carne non habentes etc. Ier. iiii. Circumcidimini viri iuda etc. Hec circumcisio est duplex sensualis et spiritualis mentalis. Exo. iii. a superfluis resecare sensibilibus. Act. vii. Incircumcisis auribus etc. Item mente ab omnibus illicitis affectibus. Ier. iiii. Circumcidimini domino et auferte preputia cordium vestrorum et ceruicem vestram non induretis amplius etc. Deut. xxx. Circumcidet dominus deus cor tuum et cor seminis tui ut diligas dominum deum tuum in toto corde tuo ut possis viuere. Patet ergo ex predictis quare data est circumcisio carnalis. quia in typum et signum mundicie corporalis. Vnde ante legem fuit a patribus instituta. sub lege approbata. Post legem uero per xpm figure spiritualis consummata. ¶ Clamauit ergo ut dormientes excitaret. Mt. xxv. Media nocte clamor factus est etc. Clamauit illud Pro. vi. Vsquequo piger dormies. ut demorantes reuocaret. Ier. iii. Clama ad aquilonem. Reuertere aduersatrix israel et non auertam faciem meam a te. Vnde alte ascendit ergo ut ab omnibus uideretur. valde clamauit ut ab omnibus audiretur. clamori lacrimas addidit ut homo compateretur. ut et presumptuosos terreret. Amos iii. Leo rugiet et quis non timebit. Deus locutus est et quis non prophetabit. ut nescientes informaret. Pro. viii. Ego sapientia clamito et vox mea ad filios hominum. ut insipientes alliceret. Vnde infra. Clamauit si quis sitit. proficientes animaret. Ysa. lviii. Clama ne cesses. Exo. xxxii. Non est clamor exhortancium ad pugnam. ut proficientes glorificaret. Canticum vi. Vox domini super ciuitatem clamat. Erit salus omnibus domini ¶ Qui credit in me sicut dicit scriptura flumina etc. Supra dictum est hoc de Pro. ut dicitur Ioh. et fonte de illo loco Pro. v. Deriuentur fontes tui foras. Vel de Pro. x. Vena uite os iusti

cl. mar xº c

b

Est quadruplex flumen.

vel per fontem de ysa. lviii. Eris quasi ortus irriguus et non deficient aque. Flumina aque vive possunt dici dona divine gratie, que receptacula sunt anime per fidem deo incorporate. Ut est ii. [illegible] condite [illegible] solus bibet ut et aliis effundet. Prov. v. Bibe aquam de cisternis tuis et fluenta tua deriventur foras. Homo igitur per gratiam dei iustificante paradysus voluptatis efficitur. In cuius corde oritur fons qui in flumina aque vive dividitur. Fons igitur in paradyso est quod per fidem in corde humano, ex quo presentia effluunt quatuor flumina indeficientia, nunquam stantia. Sic fons dicitur letificare civitatem. Est igitur primum flumen a fonte vite in corde fidelium defluens flumen pietatis et misericordie, a qua fluit ablutio mentis per indulgentiam peccatorum. Eccl. xxxix. Benedictio illius quasi fluvius inundabit. Hic est fluvius physon, qui circuit terram euilath, que dolens parturiens interpretatur. Flamma divina illi gladium dat, qui pro peccatis suis dolet, gemit et vitam suam mutare in melius proponit. Physon interpretatur oris mutatio. In hoc flumine nos abluimur a peccato vel de quibus dicitur: [illegible] est illis [illegible] cimiterium domini. Secundum flumen est exuberantia iustitie et fortitudinis, omnia divine voluntati contraria constringunt. Dan. vii. Fluvius igneus et rapidus et cetera. Et Eccl. iii. Non resistas ante faciem potentis nec coneris contra impetum fluminis. Hic est fluvius tygris, qui propter impetum et velocitatem sagitta dicitur, et fluit contra assyrios, quia potestas divine ecclesie resistit superbis et humilibus dat gratiam. i. pe. iii. Tertium flumen est ubertas sapientie. Eccl. xlvii. Impletus est quasi flumen sapientia. Hoc flumine abluitur cor a sordibus phantasmatum et errorum. Apoc. ult. Ostendit michi flumen aque vive splendidum tanquam cristallum. Hic est fluvius Gyon, qui circuit terram ethiopie, quia divina sapientia obscura et tenebrosa investigat, circuit et penetrat. Job xxviii. Profunda fluviorum scrutatus est et abscondita produxit in lucem. Quartum est flumen felicitatis et glorie, quo letificantur anime melius et dulcius omnium ceterorum. Ps. Fluminis impetus letificat civitatem dei. Ysa. ult. Declinabo super eam quasi fluvium pacis et quasi torrentem gloriam inundantem. Hic est eufrates, qui dividit terram promissionis a terra babilonis. Ps. In flumine pertransibunt pede, ibi letabimur in ipso. Legimus quadruplex flumen. Primum cordis affectus a fonte unico [illegible] diffunditur. Eccl. xxiv. Ego effudi flumina, ego quasi trames aque immense de fluvio. Hec flumina non cessant fluere de ventre, id est de corde, qui dicitur venter, sicut glebi dicitur. Ps. Legem tuam in medio ventris mei, id est cordis. Iere. Ventrem meum doleo. Eze. iii. Venter tuus comedet et viscera tua replebuntur volumine isto. Et iob xxxii. Plenus sum sermonibus et coarctat me spiritus uteri mei. Per flumina supra memorata karismata et spiritualia dona que undique fidelium cordibus per spiritum sanctum infunduntur.

quare spiritus sanctus dicitur fluuius

intelligamus. Sed nota quod spiritus sanctus fluuio comparatur propter multa. primo propter eius emanacionem. Sicut enim fluuius procedit riuo mediante a fonte Sic spiritus sanctus per filium procedit a patre. Unde sicut eadem est natura et substancia aque ~~fontis~~ fontis riuuli et fluminis emanantis. differt tamen ratione originis. quod a fonte oritur riuulus et ab utroque procedit fluuius. Sic a patre qui a primo fonte oritur filius et ab utroque procedit spiritus sanctus. Ideo dicitur Dan. vij. fluuius egredietur a facie sedentis super tronum. Antiquus dierum est pater cuius est facies et filius. Psalmus. ostende nobis faciem tuam et cetera quo mediante egreditur spiritus sanctus. ~~sanctus~~ |||| propter eius multiplicem diffusionem virtutis. Ut enim spiritus sanctus more fluminis per corda hominum se diffundit. ad Ro. v. caritas dei diffusa est in cordibus nostris per spiritum sanctum qui datus est nobis. Joel ij. effundam spiritum meum super omnem carnem. Ysa. xi. percuciet aquas fluminis et diuidet per vij. riuos. |||| propter eius depurificacionem nam aqua fluuialis propter continuitatem sui motus seipsam depurat et sordes aliorum mundificat. Sic spiritus diuinus cum in se sit purissimus corda credencium purificat. Sap. vij. Spiritus sapiencie mobilis est et incoinquinatus. Ideo dicitur iiij. Re. v. vade et lauare septies in iordane et mundabitur a lepra caro tua. Septies in iordane lauantur qui per septiformem graciam spiritus sancti a vij. capitalibus viciis emundantur. Psalmus. cor mundum crea in me et spiritum rectum innoua in visceribus meis. |||| propter locorum irrigancium fecundacionem. loca fluuio vicina propter humoris dilectionem amplius virescunt et fecundantur. Sic illorum corda irriguis et bonis spiritualibus plus habundant ubi in maiori habundancia dona spiritus sancti conferuntur. Psalmus. emitte spiritum tuum et creabuntur et cetera. hoc significatum Gen. xli. putabat se stare super fluuium de quo ascendebant vij. boues pulchre et crasse nimis et pascebantur in locis palustribus. In istis enim pascuis quibus nos pascit spiritus sanctus vniuersa domini delectant. Ysa. xxxij. gaudium onagrorum pascua gregum donec effundatur spiritus domini de excelso. Sap. xij. O quam bonus est spiritus tuus in nobis. Eze. xxxi. flumina eius in circuitu radicum eius manabant et riuos suos misit ad vniuersa ligna regionis et multiplicata sunt arbusta eius. |||| propter violenciam et obstaculorum disrupcionem. fluuius enim impetus omnia sibi resistencia disrumpit et sibi liberum meatum facit. Sic spiritus sanctus omnia scilicet mortis obstacula disrumpit. Act. vij. non poterant resistere sapiencie et spiritui qui loquebatur. Luc. xxi. dabo vobis os et sapienciam cui non poterunt resistere et cetera. Naum ij. porte fluuiorum aperte et templum ad solum dirutum est. Ysa. lix. veniet quasi fluuius violentus quem spiritus domini cogit. Ideo dicitur Act. ij. Factus est de celo sonus repente tamquam aduenientis spiritus vehementis. Forte debet esse spiritus qui illum debet expellere de quo dicitur Job. non est fortitudo super terram que ei possit comparari. Ideo dicitur Ysa. xxvij. visitabit dominus in spiritu suo duro et forti super leuiathan serpentem tortuosum. |||| propter inebriacionem et [illegible]

operacionem · per flumina · necessaria ciuitatibus deducuntur · continua fu
it caritas in mundo omnium celestium et spiritualium diuiciarum antequam mediante
spiritu sancto · per luminum mentibus credencium celestia bona contulit · quam pau
per fuit petrus et stephanus nec non et paulus · hystoria actuum apostolorum
docet aliquando daret spiritus sanctus · Sed in ipsius aduentu tanta sapiencia sunt repleti ut
barbaris nacionibus sunt dimissi · quod eorum super habundancia tota dei ecclesia est re
pleta · ecclesiastici · xxiiii · adimplet quasi fison et multiplicat quasi iordanis tempore messis
et cetera · Sic sanctus est michi · quod timet habundanciam et flumina meus appropinquant
ad mare · sapiencia · viii · diuicie apparentur quod locuplecior est ipsa que omnia
operatur · psalmus · repleti sumus bonis domus tue · sapiencia · i · spiritus domini repleuit
orbem terrarum · actuum · ii · repleti sunt omnes spiritu sancto · psalmus · flumen dei reple
tum est aquis · [illegible] · ysaia · xi · replebitur terra sciencia dei
sicut aque maris operientis · ||||| per rotarum circumductionem impulsu flu
minis rote circumducuntur · Sic diuina uirtus que mobilior est omnibus mobilibus
motibus hominum ad bonum operandum excitat permouet et agitat · ad ro ·
quia spiritu dei aguntur hii filii dei sunt · In eze · i · quocumque ibat
spiritus illuc euntes spiritus et rote pariter leuabantur sequentes eum · spiritus enim ui
te erat in rotis · ecclesiastes · i · lustrans uniuersa in circuitu pergit spiritus et in circulos
suos reuertitur · per fluminis impetus letificat ciuitatem dei · Patet ergo ex pre
dictis quare dona spiritus sancti fluminibus aquarum comparantur · flamine
vel sic cuius ipsius aquis inuiscerentur · reficiuntur et purgantur · eze · xlvii ·
omnia ad que uenerit torrens · viuent · iiii · Reg · iiii · fiet in eo fons aque salien
tis in vitam eternam · ¶ Vos de hoc mundo estis ego autem non sum de hoc mundo
Jo · viii · c · per quod discernuntur incole celi ab incolis mundi · Discernuntur
autem per multa · Primo · per frequentatem patrie uisitacionem · Sicut qui
aliquis est de aliqua ciuitate illuc uadit festiuis diebus cum tota fa
milia sua · sic boni tendunt in celestem ierusalem · ciuitatem illam supp
nam per sedulam celestium meditacionem · ii cor · iii · nos autem reuela
ta facie gloriam dei speculantes · et ad he · iiii · festinemus ingredi · Se
culares autem agnoscuntur esse de mundo per studiosam temporalium adquisicionem
baruc · iii · filii agar · luc · filii tenebrarum prudenciores sunt filiis lucis
||||| per saporis discrecionem et spiritualem mentis delectacionem · Sic enim ui
num saporem sui territorii · et piscis sui fundi · sic sapor celestium osten
dit hominem celestem · col · iii · que sursum sunt sapite · Sed sapor
terrenorum hominem demonstrat terrenum · phil · iii · gloria eorum in confusione
qui terrena sapiunt · ro · viii · qui secundum carnem uiuunt ea que sunt
carnis sapiunt et qui secundum spiritum et cetera · ||||| per linguarum similem seu lingua
rum assimilacionem · Omnes enim in linguagio sunt dissimiles · quod de una
patria esse non uidentur · homo itaque celestis loquitur celestia · Jo · iii · quem misit deus
verba dei loquitur · Sed terrenus terrena · Jo · iii · qui de terra est de terra loquitur · ysa · xxx ·

cẽ modis ad[illegible]
ab indigenis [illegible]
[illegible]

eloquium mundi de eis mirabile. IIIIta propter morum conformitatem. quia non de celo sed
celestes habent mores. Inde cum non sit terra unde non est humane nature
set angelice. Ideo dicitur col. iii. conversacio nostra in celis est. et .7. q. i. cor. ad Inde
ne ambulantes sicut et ceteri ambulant. Quidam amatores huius mundi
de vii nicolas celestes imitantur aliquando a talibus moribus abstrahere
dicentes gloriose conformari huic seculo. neque de quibus moribus di-
citur. Ro. xii. Item quod presente die more sequuntur antiquum. Ideo re-
tinent dum ita custodiunt demonias eorum. quod non est illis contradicere.
IIIIta propter suorum communem voluntariam recepcionem. Item dicitur non alienus nature
de una provincia suos compatriotas libenter recipit et gaudet recognoscendo.
Concives nostri sunt angeli cives sanctorum et domestici dei. Ideo pium
est ipsum et religiosum quod eos ad nos declinaverit. si pro affectu recepi-
mus eorum incole fore comprobamur. De terra celesti fuit abraham quod cognovit
sicut de terra cognatione et domo patris sui angelos ad ipsum divertentes
tam benigne recognovit. ut patet gen. xviii. IIIIta propter similem configura-
cionem. Quam imaginem generis sive generaliter dispositione sicut conformatur.
sicut celestis candidus et luminosus. quod apparet. ut non sic vesti-
tu angeli in albis se leguntur apparuisse. Cum quod mundi sunt corpore et luci-
di unde sicut naturam celestem se habere comprobantur. Sicut eorum. Secu-
lares habitus quorum tenebrosi habere videantur. Ro.
xiii. abiciamus quod opera tenebrarum et cetera. ar. lu. Ideo anima sancta a mundana conver-
sacione sequestrata. dicitur apo. xii. mulier amicta sole et luna et cetera.
et apo. v. ambulabunt mecum in albis quia digni sunt. ecc. ix. omni
tempore sint et cetera. IIIIta propter staturam et vultus consimilem replecionem. non
staturam corporis et effigiem vultus aliquis de una parentela. vel patria con-
cipiuntur. sicut dicitur iudicum. viii. quales fuerunt viri quos occidisti
in thabor. responderunt. similes tui et unus ex eis quasi filius regis. Quod
ibi dixit gedeon. fratres mei fuerunt filii matris mee. Unde patet quod qui re-
gnum secum habent. quod ad suum regimen. et ordinatam morum dispo-
sicionem filii regni esse dinoscuntur. alii a filiis vero seu contempnunt
sicut dicitur in luc. ix. noluerunt eum recipere hospicio quia facies eius erat
euntis in ierusalem et cetera. Amen amen dico vobis et cetera. Ideo quia peccatores dicuntur
servi dyaboli propter miseriam. Primo quia multis laboribus opprimuntur et fatigan-
tur. Ie. v. servietis diis alienis qui non dabunt requiem. exo. v.
terra agrimoniata in manibus pharaonis ut de nocte coquerent lateres et de die
colligerent paleas. Ita diabolus vult servum suum de die cupiditatis. de nocte
in libidinis et voluptati. Ie. ix. ut inique agerent laboraverunt. Ecci.
xxxiii. servum inclinant operaciones assidue. IIIIta quia non sunt liberi sed omnia
domini sui comparant. Sic peccator non facit quod utile ad vitam eternam. quod dyabolus
de suis semper aliquid apponit de suo. unde totum quod vendicat et usurpat.

quod peccatores sunt
dyaboli servi multi.

xxxvi.

uel mala inuenerit. si facit bonum opus. Osee .x. culmus stans non est in eis germen non faciet farinam quod si fecerit alieni comedent robin' ei. Culmum uocat spicam sine grano. sic tales non intrabunt horrea dei. quia bona sua naturalia et spiritualia omnia dant dyabolo. ysa. i. regiones uestras alieni coram uobis deuorant. et Io. iiii. laborastis et alii labores uestros intrauerunt. ¶ quia contempnuntur et uilibus officiis [illegible] deputantur. Sic peccatores coram deo et angelis uiles et abiecti reputantur. Ie. ii. quam uilis facta es nimis iterans uias tuas. Item mali ei teophilo seruierunt. qui fecit alii qui colligunt stercora Trenorum. Unde eorum corda sunt uasa stercoraria ad [illegible] defensum. osee. viii. Factus est isr' in nacionibus quasi uas inmundum. ¶ Quia serui huiusmodi non puniuntur. Et si aliquis offenderit peccator cum domino in confessione retractat dyabolus et dirimit iam concordiam in reconciliatione. ut .iii. Re. dixit rex isr' seruus tuus sum. omnia mea tua sunt. Et dixit benadab. Eras mittam seruos meos qui auferent uxores tuas et filios tuos etc. ¶ Serui testamentum condere prohibentur. Sic peccatores res suas et si cogantur in morte dimittere non permittuntur tamen sua pauperibus erogare. Iob. xxvii. Diues cum dormierit nichil secum auferet. quia nichil dat pro anima. Ps. nichil inuenerunt omnes uiri diuiciarum in manibus suis. ¶ Serui ab hereditate excluduntur. Io. viii. seruus non manet in domo in eternum. Gal. iiii. non erit filius ancille heres cum filio libere. Sicque imitantur qui illi qui seruilis sunt condicionis amittunt suam hereditatem celestem.

¶ Si filii Abrahe estis opera Abrahe facite. Loquitur hic euangelista contra iudeos gloriantibus de genere suo. de quibus dicitur. Iob. xx. gloria eorum ab utero quia a tali matre et a conceptu. quia a tali patre et a partu consanguinitatis etc. Contra quos dicit origenes. uilis nobilitas que temporibus locis generatur. Iob. xvii. putredini dixi pater meus es. propter hoc dicit dominus per mal'. ii. nunquid non pater unus est omnium nostrum nunquid non deus unus creauit nos. quare ergo unusquisque despicit fratrem suum. Deut. xxxiii. qui dixit patri et matri nescio uos. et fratribus etc. Sic est reputanda nobilitas si decor morum non uenustat ut dicit Ieronimus. nichil aliud uideo in nobilitate nisi quod quadam necessitate nobiles astringuntur ut a maiorum suorum probitate non recedant. ysa. li. attendite ad Abraham patrem uestrum etc. Io dicitur exo. xxviii. portabit aaron nomina xii. tribuum isr' super humerum ob recordacionem. scilicet ut non degeneret a bonis eorum. Hec est tota uirtus generositatis. Est autem hic. quid opus ne filii abrahe imitari debent abraham. Primum opus filiorum repromissionis est opus egressionis sicut dicitur Gen. xii. egredere de terra tua et de cognacione tua et de domo patris tui. Sic egressus est abraham sicut precepit ei dominus. Hoc autem est dimittere peccatum. Unde Ie. li. recedite de medio babylonis. et ysa. lii. recedite recedite exite inde pollutum nolite

·orig·

·In quibus mutatus
est bonus pater·

tangere·

tingere. q. d. recedite a peccato uoluntate opere et consuetudine. Gen. in mich. v. ca.
Iste est egressio que fuit in exitu. Osee quod senes qui sunt in exitu uite et tamen
a peccatis non recedunt. Unde Ecclesiastes. In peccatis uestris moriemini. Secundum
est opus edificationis altaris et diuine inuocationis sicut abraham qui post egressio-
nem suam de terra edificauit et nomine domini inuocauit. Gen. xii. Sic egressus a pec-
cato debet orare et interpellare dominum ut eum recipiat. Sic noe post egressum e dilu-
uium edificauit altare domino. Tercium opus est cautele declinationis
sicut abraham qui declinauit a societate loth. Gen. xiii. Sic primitus
malorum consortia uitare quia qui tetigerit picem coinquinabitur ab ea et qui
communicat cum superbo induet superbiam. Eccl. xiii. Ps. commixti sunt inter gen-
tes et didicerunt opera eorum et seruierunt. Unde mores ex conuictu. Ps. cum sancto
sanctus eris et cum peruerso peruerteris. Quartum est opus uictorie et expugnati-
onis. sicut abraham iiii. reges expugnauit et de omnibus triumphauit
ut Gen. xiiii. Sic iustus triumphat de omnibus temptationibus de quibus
dicitur in ps. A sagitta uolante in die, a negocio perambulante etc. Eccl. ii. fili accedens
ad seruitutem dei sta in iusticia et timore. Quintum est opus decimationis. Abra-
ham post uictoriam decimas dedit melchisedech. Gen. xiiii. Sicut he. vii.
Sic nos deo debemus aliquid de uictoria temptationum. sicut filii israel deme-
rsis egypciis cantauerunt etc. Sextum opus fuit oblationis. Optu-
lit enim abraham aues et alia. Gen. xv. Sic et nos offerre debemus cum ue-
ro ipsius macerationem et spiritum tanquam uolucrem per proprie uoluntatis dimissi-
onem. maxime post uictoriam concupiscentie. Unde Ro. xii. obsecro uos per misericordiam dei
ut exhibeatis etc. Ps. anima mea in manibus meis semper q. d. parata est ut
offeram eam. Septimum fuit opus circumcisionis. Circumcidit enim se abraham
cum tota familia sua. Gen. xvii. quod fit per timorem dei et expectationem. Qui enim
timet deum nichil negliget. Eccl. vii. timor enim domini non solum precepta superflu-
a immo quod perpellit facere. Eccl. xv. qui timet deum faciet bona. Deut. x. Circum-
cidimini in uiri uidi et auferte preputia cordium uestrorum. Octauum
fuit opus epulacionis. Epulabatur enim abraham cum deo quando angelos ad conuiuium
inuitauit. Gen. xviii. quod fit quando per pacientiam possidet animam in domo dei. Luc.
xxi. Prouerbia xv. secura mens quasi iuge conuiuium. In hoc conuiuio mactatur agnus in-
nocens. ut Luc. xv. Epulari oportebat et gaudere. Nonum est opus si-
mulacionis. Simulauit enim sarram esse sororem suam propter metum abimelech
ut in Gen. xx. quod fit quando non solum abstinet ab illicitis. immo etiam a quibusdam
bonis coram hominibus ne causa propter uanam gloriam amittamus. Sed in occulto
debemus ea facere. Mt. vi. cum facis elemosinam etc. Eccl. xxix. absconde ele-
mosinam in sinu pauperis et tunc ualet. Ysaac. i. risus. Spes est eternorum. Sed ri-
sus aliquando euacuat quia timor talem risum euacuat. Decimum est opus immolacionis.
quia precepit ysaac immolari. Gen. xxii. Sed enim risus spiritualis immolandus
i. reprimendus ne dogmatizet in presumptionem. Eccl. vii. cor sapientis est ubi ad dom

luctus quod ad domum gaudii. Sed tamen non immolatur ysaac sed aries. quia quod spiritua-
le est in gaudio remanet. Sed siquid fuit admixtum terrene leticie vel presump-
cionis hoc mactatur. Sed tunc impletur illud ps. cor quod novit amaritudinem
et cetera. Sed tunc moritur sara id est concupiscentia ex toto extinguitur. ad gal. ii. vi-
vo ego iam non ego. Sed tunc coniungitur ysaac cum rebecca id est gaudium cum paciencia
ut sit voluntaria sustinencia et expectacio in spe vite eterne. ¶ Ego pro. viii.
[illegible] diligentes me. Est autem diligendus Christus dei filius propter multa. Primo Christus est diligendus propter multa
propter eius generositatem vel generis nobilitatem. sicut dicitur hic. quia ipse splendor glo-
rie et figura substancie eius. ad he. i. Sap. viii. generositatem illius glorificat contubernium habens
dei. Sed et omnium dominus dilexit eum. Sic filium suum unigenitum dedit pro mundo. unde cum
ipse omnem excedat nobilitatem. a nobili corde est diligendus. Secundo propter eius
speciositatem. Nam si quis est diligendus propter pulcritudinem. ille utique est di-
ligendus qui est speciosus forma pre filiis hominum. De quo Sap. viii. super salutem et spe-
ciem dilexi eam. Illius quippe pulcritudinem sol et luna mirantur. unde ipsum
diligere. Inestimabilis eius pulcritudo compellit. in quem angeli desiderant prospicere
i. pe. i. quod nunc est hec tamen eterna. i. xxv. Sap. viii. amator factus
sum forme illius. Tercio propter eius virtuositatem. Si enim quis miles virtuosus esset
potens in armis et strenuus nulli dubium quin ab omnibus qui audirent mi-
liciam diligeretur. Verumtamen nullus forcior illo nullus virtuosior quam ille
qui omnia portat verbo virtutis sue. he. i. quia tamquam forcior superveniens alli-
gavit fortem et diripuit vasa eius. luc. xi. Ps. dominus fortis dominus potens in
prelio. unde sicut est ille dominus aspectu desiderabilis et fortis manibus quam diligebat
propter istud. i. Re. xviii. omnis israel et iuda diligebat david. eo quod egrediebatur et
ingrediebatur coram illis. Quarto propter eius liberalitatem. quia propter prodigos non dilige-
rent. si essent avari hostes. Sed liberalissimus est ipse dei filius. et ideo maxi-
me diligendus qui omnibus dat affluenter et non improperat. Jaco. i. Suis namque
amatoribus non penitus scit denegare. unde dicitur deut. xi. Si dilexeritis do-
minum et obedieritis voci eius. dabit pluviam terre vestre temporaneam
et serotinam. ut colligatis frumentum. vinum et oleum. fenumque ex agris ad pas-
cenda iumenta et ut ipsi saturemini. Quinto propter sapiencie singularitatem
quia sicut omnia precedencia quicumque aliqua possidet. sapienciam tamen his so-
lidus preciosiorem apud mundanos dileccionis gratiam non habet. Sed dei filius qui
est dei sapiencia et virtus per quem deus fecit et secula. prudentissimus et ideo preci-
pue diligendus. eccli. i. dileccio dei honorabilis sapiencia quibus autem apparuerit
in visu diligunt in agnicione magnalium suorum. Sexto propter ipsius dileccionis
immensitatem. Amantem enim non diligere summa iniquitas est ut dicit tullius.
unde quia nos summe diligit summe diligendus est. deut. iiii. ostendit tibi de celo
ignem suum maximum et audisti verba eius de medio ignis quia dilexit pa-
tres tuos et elegit semen post eos. quanto vehemenciori amore nos diligat
dei filius dicitur ii. Re. i. Sicut mater amat filium suum unicum ita te diligebam.

In hoc apparuit dilectio filii dei. quia non quasi diligeremus eum sed quia prior dilexit nos. i. Jo.
iiij. apo. i. qui dilexit nos et lavit in sanguine. et ad ro. viij. et hiis omnibus superam-
mus propter eum qui dilexit nos prius. IIII propter diligentes veritatem. nichil non voluit
hac vita quam diligit illum qui invenitur si nos dilexit dilectores eius. quia vera fac-
it qui misericordiam facit in milibus qui diligunt eum et custodiunt precepta eius. exo. xx.
et deutro. vij. scies dominum deum tuum et servans mandata eius et pactum quam
iuravit patribus tuis diliget te et multiplicabit benedicetque fructui ve-
ntris tui et terre tue. et xxx. eiusdem. 6. elige ergo vitam hodie ut vivas et se-
men tuum ut diligas dominum deum tuum. ipse enim est vita tua et longitudo dierum
tuorum ut habites in terra. et sequitur iudic. v. 6. qui autem diligunt te sicut sol in suo
ortu splendet ita rutilent. et prov. diligo eum et custodiet te. sap. et eccli.
ij. diligite deum et illuminabuntur corda vestra. ¶ Quis ex vobis arguet
me de peccato. In quo dat exemplum mitibus et perpetue paciencie quia pro loco et tempore
non debent erubescere aliorum correctionibus subiacere. Sic et deus in ysa. v. iudica-
te inter me et vineam meam. Et iob. xxxi. Si contempsi subire iudicium cum ser-
vo meo cum disceptaverint contra me. Et sequitur qui iudicetur cum servus non
venerit. licet iudicat ep. quod nullum timendus sunt. ¶ Sed si veritatem
dico vobis. q.d. cum non possitis redarguere verum. cur non recipitis doctri-
nam. Quare cum veritatem dicam. Qui autem in vita sicut in doctrina nostra sunt
ipsemet precessit. ad. xxij. coagulavit sermonis ep. veritas eius. et manu dominus
in veritate doceas. Innuitur autem hic dominus ut veritati adhereamus. que triplex est.
scilicet mentis. oris. et operis. De qua dicitur exo. xxviij. et portabit aaron super pectus
suum rationale iudicii in quo ponet doctrinam et veritatem que erunt in pectore
aaron. quando ingredietur coram domino. Hec autem veritas triplex est. Debemus in-
primo habere veritatem [illegible] sine cognoscendo in credendo. ut habetur eod. si discipuli
mei cognoscetis [illegible] vos veritatem. et ad ro. ij. hiis qui non adquiescunt veritati crede-
ntes [illegible] iniquitate ira et indignacio etc. Et ad eph. i. cum audissetis verbum
veritatis [illegible] evangelium salutis. in quo credentes salvati estis. Et col. i.
quod ostendit [illegible] illa intelligentie veritatem et col. i. audivistis verbum veritatis
evangelii quod fructificat et crescit in vobis ex ea die qua cognovistis gra-
tiam dei in veritate. IIII debemus habere veritatem ordinate dilectionis in amando
i. cor. xiij. Caritas congaudet veritati. Amor non est nisi parum habet caritatis
committitur falsitatis et vanitatis. Sicut qui diligitis vanitatem et queritis men-
dacium. IIII vani facti sunt sicut et illa que dilexerunt. Sed amor divinus verus
est stabilis. atque firmus. ad ephe. iiij. veritatem facientes in caritate crescam-
mus in illo per omnia qui est caput ex quo totum corpus est compactum etc. Et iaco.
iij. Si zelum amarum habetis in cordibus vestris nolite gloriari et mendaces esse
adversus veritatem. IIII est veritas recte intencionis. omnia ad rectum finem
dirigendo sicut oculum non est multa cognoscere et diligere. non cognos-
cendo et diligendo. sicut intencio ad deum qui veritas est dirigentur. Sed per

f
Nota quod est triplex veritas
cordis.

in quo significatur mathei vi. vt nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua.

Nota quod triplex est veritas oris

veritatem et mansuetudinem et iusticiam et cetera. vnde d dextera tua. Illa namque met
ad dexteram peruenit quia in via et recta intencione omnia perficit et cetera. Tercio est
veritas oris. Malachie ii. lex veritatis in ore eius et iniquitas non est
inventa in labiis et cetera. Et hec veritas est triplex. Scilicet necessaria in docendo in cor-
ripiendo et confitendo. De primo scilicet de veritate instructionis Mathei xxii. viam
dei in veritate doces. Et ecclesiastici xvi. In veritate erudicio sanam eius. Secunda Cor. iiii.
non sumus sicut aliqui adulterantes verbum dei sed in manifestacione veritatis. Ad Timo-
thei iii. Est columpna veritatis et firmamentum. Prouerbiorum xii. labium veritatis
firmum erit. Ecclesiastes xii. scripsit sermones rectissimos et omni veritate ple-
nos. Ieremie xxiii. qui loquitur sermones meos loquatur eos vere. De secundo scilicet
de veritate correctionis dicitur ecclesiastici iiii. non contradicas verbo veritatis vllo modo
et de mendacio ineruditionis confundere. Ideo non debent correctores seueritatem pal-
liare sicut fecit hely qui filiis peccantibus blandiebatur. i. Regum iii.
Immo sciuit operis quamuis delinquentibus veritate prima obuiare. ii. Thimothei ii. Oportet
seruum dei docibilem esse et pacientem et corripientem eos qui resistunt veri-
tati. Ysaie xi. arguet in veritate pro mansuetis terre. De iii. scilicet de veri-
tate confessionis. Ecclesiastici iiii. pro anima tua non confundaris dicere veritatem. Est enim
confusio adducens ad ignominiam et est confusio ducens ad gloriam et gratiam.
Secundo. Iohannis i. Si dixerimus quia peccatum non habemus nos ipsos seducimus
et veritas in nobis non est. Ecclesiastici xxxvii. ante omnia verbum verax precedat te.
Prouerbiorum xxvi. lingua fallax non amat veritatem scilicet confessionis. Immo sepe ab-
scondit peccatum suum confitens sicut dicitur Iob. Dulce fuit malum in ore suo
et abscondit id sub lingua sua. Si vere penitens in omnibus debet se facere
veritatem. Ecclesiastici xvii. penitentibus dedit viam iusticie et destinauit
eos sortem veritatis. Quarto est veritas manus scilicet operacionis de qua dicit
Iohannis iii. capitulo i. maius gaudium in non est quam ut audiam filios meos
ambulare in veritate. Ysaie xxxiii. qui ambulat in iusticiis et loquitur veri-
tatem et proicit avariciam ex calumpnia. Hec autem veritas consistit
in tribus. Scilicet in continencia, iusticia et obediencia. De veritate con-
tinencie dicitur ad Ephesios vltimo. State succincti lumbos ~~vestros~~ mentis vestre
in veritate. id est in vera castitate sine aliqua carnalis delectacionis admixtione.
i Cor. v. In azimis sinceritatis et veritatis. Tob. i. In captiuitate po-
situs adhuc puer viam veritatis non deseruit et cetera. Sic qui vere vult
esse continens aliis currentibus ad choreas et spectacula vana tamquam ad vi-
tulos ipse debet ascendere in ierusalem et ad templum orationis ut sic declinet
lasciuiam carnis et diabolice temptacionis. Ecclesiastici xxxvii. In omnibus his de-
precare altissimum ut in veritate dirigat te. De iiii. scilicet de veritate iusticie
dicitur Ysaie xvi. preparabitur in misericordia solium et sedebit super illud in veritate
iudicans et querens iudicium et velociter reddens quod iustum est.
Zacharie viii. loquimini veritatem et iudicium in portis vestris. Pro-

Est veritas operis

xviii. Accipere personam in iudicio non est bonum ut declinet a ueritate iudicii. Ysa. xlii. non accipiet personam sed educet in ueritate iudicium. Pro. xxix. Rex qui iudicat in ueritate pauperes thronus eius etc. Item dicitur Exo. xviii. Elige uiros in quibus sit ueritas etc. De v°. de ueritate obedientie. Dicitur ad Gal. iii. Quis uos fascinauit non obedire ueritati ante quorum oculos Christus proscriptus est in uobis et crucifixus. In singulari ueritatis perfectissime obedientie. Factus est obediens patri usque ad mortem, mortem autem crucis. Item dicitur ad Gal. v. Currebatis et quis uos impediuit ueritati non obedire. Item de inobedientibus dicitur ad Ro. i. Commutauerunt ueritatem dei in mendacium et seruierunt potius creature quam creatori etc. Amator itaque ueritatis dicitur filius ad audiendum Christum qui est prima ueritas. Inuitat filios ueritatis dicens. Si ueritatem dico uobis quare non creditis mihi etc. Amen amen dico uobis qui non intrat per hostium. In hoc euangelio bonum pastorem Christus dominus se asserit. Qui gregem ad se uenientem benigne recipiens et indesinenter fouens custodit diligentissime ac defendit. Vocat se etiam dominus pastorem et hostium electorum gregis. Ouile omnium catholicam ecclesiam que est hostiaco bonorum. Hostium uocat se ipsum, id est quia est introducens electorum gregem in regnum celorum. Mercenarios multitudinem fictorum fratrum et questuariorum qui sub nomine [illegible] non querunt Christum sed propria questum et uendicant et honorem. Fures uocat cetum scribarum et phariseorum, latrones multitudinem hereticorum. In hac autem parabola ponit differentiam furis, latronis et pastoris. Secundo ponit conditionem ueri pastoris. Tertio ponit conditionem gregis, id est ouium illum sequentium. Dicit ergo qui non intrat per hostium in ouile ouium. Ouile ubi oues domini requiescunt est ecclesia militans. Et hostium est fides Christi sine qua nemo potest corpori Christi mistico incorporari. Baptismus id est quod est sacramentum fidei ianua dicitur omnium sacramentorum. Istud hostium precluserunt iudei et pagani qui per fidem et sacramenta gratie preceptorem dedignantur gregis nostro sociari. Sed hostium obstruunt ne quis intret heretici corruptores et pastores [illegible] qui suis persuasionibus et persuasibilibus humane sapientie uerbis uiam ad Christum concludunt et ut intrent simplices non permittunt. Quibus maledicit dominus dicens. Ve uobis qui tenetis clauem scientie quia non intratis et alios intrare prohibetis. Luc. xi. Tren. iii. Conclusit uias meas lapidibus quadris. Via scripture persuasione humane sapientie, falsa uerie persuasionum permixtione, ficte uite et simulate ostensione cum lapidibus quadris obstruunt hostium ueritatis quod signatum est i. Macha. v. non erit declinare etc. Sunt et alii qui hostium infringunt et non aperiunt, sicut symoniaci qui non per Christum id est pure et sancte introitum sed per falsa et nephas se ingerunt in precium ecclesie et quis uis ordinem et cetera claudentem per pecuniam ut uiolenciam de curia et regie [illegible] se intromittunt. Sicut Iason ii. Macha. iiii. qui ambiebat summum sacerdotium promittens regi ccc. talenta argenti. Et hic Ozias ii. Par. xxvi. cuius cor est eleuatum in interitum suum et ingressus templum etc.

De bono pastore et officio eius

de [illegible]

qui non spiritum sed carnem et sanguinem sicut abymelech iudic. ix.
qui siccimitis suadens ut eum eligerent in regem simulat. videte
quod os vestrum et caro vestra sum. propter non congregabo conventicula eorum de sangui-
nibus. sed in mich.   ut que edificant syon in sanguinibus. Sunt et qui
intrant per contencionem sicut chore cum complicibus suis. Num. xvi. Sed in ea-
dem. ve hiis qui in sedicione chore perierunt. Secundo et illi qui intrant per
adulacionem vel obsequium illicite impendunt. sicut illi qui placencia adu-
lantur et eis et in turpibus obsequuntur. ut ad beneficia promoveantur
sunt qui sequuntur et obsequuntur simulantes et dissimulantes. reptant
pedibus et manibus quo se ingerant in prioratum crucifixi. Ideo sunt tot
rompete. tot clericuli et advocatuli principum et episcoporum quorum xix
multi colunt plenam potestatem etc. Sed in osee. Vaccas bethauen colu-
erunt habitatores samarie. qui intrant per ypocrisim et simulacionem
quia propter hoc ieiunant orant et facies suas exterminant coram hominibus ut apud
maiores detractibus commendati facilius promoveantur. eccl. Cum inimicus
sit curvus coram te ne credas illi. vel in. nequicie sunt in corde eius. zach
xiii. non operientur sacco cilicino ut menciantur. Sed eccl. xix. est qui ne-
quiter se humiliat etc. sicut hysmael. Jer. xli. qui incessit cum plorans.
Omnes isti fures sunt et latrones. et ideo per hostium non intrant. i. per christum
qui dicitur hostium quia submissum per humilitatem. Unde non solum vocatur hostium
sed hostiolum. in. Ez. vi. et ideo repellitur ab hoc hostio superbia et ambicio
deus enim superbis resistit. Jaco. iiii. est angustum atque artum per vo-
luntariam paupertatem. Ideo non intrant per illud divites et negociatores
qui peccatorum sarcinis sunt honusti. Mt. xix. facilius est camelum etc.
mulieres claudicant ferreus et arctus est constructum per vite aspe-
ritatem. et ideo ab eius ingressu arcentur carnales et voluptuosi
Mt. vii. angusta est porta et arta est via que ducit ad vitam et pauci
etc. Soli autem humiles et pauperes spiritu. vite iudicia diligentes
per hoc hostium ingrediuntur. Gen. xxiiii. Ingredere benedicte
domini cur foras stas. ysa. xxvi. Ingrediantur per portam duces. Ps.
hec porta domini iusti intrabunt per eam. Pv. viii. Beatus qui vigilat ad pos-
tes hostii mei. Talibus enim hostium ultro se aperit. Unde sequitur
huic hostiarius aperit. Hostiarius hic vocatur christus. sicut est
idem conviva et convivium. Idem pastor et pabulum ovium. i. electorum
Sic idem est hostiarius et hostium. ipse enim huius omnibus aperit scripturam.
apoc. iiii. Vidi hostium apertum in celo et dixit michi ascende huc. Job
xxxi. hostium meum viatori patuit. ysa. xxii. dabo clavem
domus david super humerum eius aperiet et nemo claudet etc. Hec clavis
auctoritas sive potestas est salvatoris. apoc. iii. Hec dicit qui habet claves
vite et mortis etc. Vel clavis potest dici mors christi. qua mediante hostium

vii. hostia per que intrant ad vitam eternam

sunt aperta. quia in cruce latus eius sunt lancea perforatum. ut omnibus pa
teret ingressus ad vitam. De hoc hostio dicitur iii. Reg. vi. per hostium lateris
medii in dextre parte domus ascendebatur in cenaculum medium. Glossa. Christus qui
hostiarius ad cenacula celestia nos introducit per multiplex
hostium. Primum ergo est hostium sapientie seu divine cognitionis. hec n. cogni
cio que habetur per fidem et per scripturarum apertionem obtinetur. Luc. ult. Ape
ruit eis sensum ut intelligerent scripturas. I. Cor. xvi. hostium mihi ap
ertum est magnum et evidens. ad Col. iiii. orantes pro nobis ut deus aperiat
nobis hostium sermonis ad loquendum misterium Christi. et ii. Cor. ii. cum
venissem Troade propter evangelium hostium mihi apertum est in domino. ¶ Secundum hostium est
divine dilectionis. iii. Reg. vi. utrumque hostium duplex et se invicem tenens
aperiebatur. Duplex hostium est duplex caritatis preceptum. per que ger
se invicem custodientes ad vitam ingrediuntur. Matth. xix. Si vis ingredi
ad vitam serva mandata. ¶ Tertium hostium est penalis satisfactionis. sine quo post
lapsum non potest ingressus esse aditus in regnum celorum. Job xxxix. quis con
clusit hostiis mare quando erumpebat quasi de vulva procedens. Mare est amari
tudo culpe que de corde quasi de ventre nascens erumpit quando malicia in mente con
cepta in opere se ostendit. Sed hostiis concluditur quando prius operibus peccatum re
primitur vel delet. Hoc hostium aperit quando deus nobis gratiam penitendi et confitendi
aliquam inspirat. per hostium in ovile ingreditur. quia vicio prius aliquis
cor et iusticie copulat. Unde aperite portas iusticie et ingressus confitebor
domino. ¶ Quartum est misericordie et compassionis. De hoc hostio [illegible]
est ad vitam per hostium misericordie. iii. Reg. vi. fecit in ingressu oraculi duo hostiola
de lignis olivarum et cetera. Oliva misericordiam significat. psalmus. ego sicut oliva. Duo
hostiola. duplex misericordia que consistit in iniuriarum remissione et temporalium sibi
dis subveniendo. Luc. vi. date et dabitur vobis. dimittite et dimittetur vobis. Job xxxi. fo
ris non mansit peregrinus et hostium meum viatori patuit. hoc intelli
ge de misericordia. ¶ Quintum est temporalis afflictionis seu patientis tribulationis. per quam etiam
per hostium patet introitus in regnum celorum. Beati qui persecutionem pa
ciuntur propter iusticiam quoniam ipsorum est regnum celorum. Matth. v. Job xxxviii. numquid porte mortis
aperte sunt tibi. et hostia tenebrosa vidisti. Hec sunt tormenta multis
tenebrosa et horribilia videbantur. et tamen sancti per ipsa velut per quedam hos
tia ad vitam ingrediebantur. Ideo animalia sacrificanda coram hostio taber
naculi immolabantur. ut Levit. i. et viii. quia sine sanguine id est sine mar
tirii et effusionis sanguinis passione non patebat aditus in sancta. ad Hebr.
ix. ¶ Sextum est hostium contemplationis. Exo. xxxiii. surgebat universa
plebs et stabat in hostio papilionis sui. aspiciebantque tergum
Moysi donec ingrederetur tabernaculum. Papilio qui est tentorium a similitudine
papilionis volatilis. designat statum singularem contemplationis. quia volatu
contemplationis dulcedinem in superioribus requiescit. In hostio igitur papilionis stare aliud

tame

est · ut d ibi gg · q corpe · cogitacois clausis ascende ⁊ ꝑ sbleuata cogitac̄e
supiora querere ⁊ ad celestia latentem i speculo ⁊ enigmate penetre
stam illi qui eterni tabnacla ꝑ sui contemptū · ad contemplanda supne
uite gaudia · egredi nō uerentur · illi celestis mansionis qualitatē spe
culacois ꝑrim puenīt · sz dr̄ · i gn̄ · xviij · apuit dōs sedenti i host
io tabnacli i ipo feruore diei · Cumq(ue) eleuasset oculos apparuerunt ei
tres uiri ⁊c · ¶ Septimum hostiū ē fragilitas humane cōdicōis · de q
dr̄ · quis reuoluet nob lapidem ab hostio monumenti · monumē
tū ē cor humanū · duricia multitudis penalitatis inolutū · ab h
monumenti hostio lapis reuolut · ⁊ hostiū apitur · qn soluto
cēns debito · aīa a duricia h uite exuit ⁊ libat · Istud hostiū
~~iacobum~~ apertum desiderauit · q dix ad dōm · Infelix ego hō qs me
liberabit de corpore mortis huius · Utiq(ue) felix erit cui hostiarius apiet · q
s mediante xp̄o qd ouile sctōrum introibit · ps · Introibo i potencias dō
mini · sctōs · u · ⁊ dm̄ n uidit nisi transitus ꝑ hostiū gēcom · hez · v · se
debat rex sup soliū suū i glorioso palacio cōtra hostiū domus · In quo
ostenditur q qui ꝑ hostiū mortis exibunt iusti e regionalū cōtinens
i solio glie sue uidebunt regem maiestatis · ysa · xxxiij · Regem
i decore suo uidebunt · Ecce ꝑ hoc hostia cēdit · hostiario · v · ē · api
ente ⁊ ducente ad ouile ouiū pertinet aīa sci · i · ad aspectū reg
olim ⁊ gloriam eleccōrum · hest · xv · singula ē hest cuncta ꝑ ordine
hostia · stetit cōtra regem ubi residebat sup soliū regni sui indut
uestimentis regiis ⁊c · ¶ Dicitur aūt hostiū x ꝑ tria · qr hostiū
claudit ⁊ apitur · Sic x qui fuit clausus aī incarnacōem · in
oībus apitur · Preterea more hostii claudet i iudicio reprobis ⁊ i
finitis · sz pandetur electis omnibus ⁊ ianuas · ysa · xlv · apiam an
te ianuas ⁊ ꝑ te nō claudentur · ⁊ dabo t thesauros abscondi
tos ⁊ archana secretorum · ¶ ꝑ hostiū i domū lux transfundit · Sic
ꝑ xp̄m qui hostiū est cetus totius multitudinis qui i theophanis ꝑ
gr̄am ⁊ glīam illuminat · Jo · viij · ego sum lux mundi · Ego
sum lux mundi · ez · xliij · erat aūt hostiū i capite uie que
erat ante uestibulum separatū ꝑ uiam orientale ingredientib
unde pt̄ q ex parte orientali incipit · i · i p̄ma domus erat hosti
u cōtra uiam ut pateret lux intrantibus hostium orientale · unde lux
distundit · xp̄m fingit ꝑ q mundum totum illustrat · Jo · i · illuminat omnē
hominem ueniente i hunc mundum · ¶ ꝑ hostiū patet introitus i domū ⁊
sine xp̄o ad interiora domus dei · nō puenitur · Sicut h dr̄ · Neq(ue) u
ad primorum perceptorum i p̄ma · neq(ue) ad eternam ouium ⁊ placitorum in
uia · ab aliquo modo debito pertingitur ubi nisi exclusitur · nisi x
gra apiant · Jo dicit · i · ē sum hostiū ꝑ me si qs intrauit ⁊c ~

fi. g custod · ps / sum ad [illegible] [illegible]

c x dr hostiū ꝑ tria.

Bonitas pastoris in duobus consistit

Sollercia pastoris in tribus

Ego sum pastor bonus. Consistit bonitas pastoris in solercia pascendi et in diligencia custodiendi. In audacia defendendi. Solercia autem pascendi consistit in tribus. in pascuis congrua eligere. loca enim nemorosa. deserta. et montuosa sunt pascendis gregibus apciora. Unde moyses minans gregem cognati sui ad interiora deserti et pervenit ad montem dei oreb. exo. iii. In locis enim religiosis et virtutis eminencia consistentibus salubres et uberiores pascue inveniuntur. Unde moyses id est prelatus manu operacionis deo duce gregem suum sacerdotalis scilicet ad virtutis excellenciam ut ibi pascantur in monte oreb. quod mensa interpretatur. ps. deduxisti populum tuum in manu moysi et aaron. Sunt in montibus istis pascendi pastu doctrine et predicacionis. pastu oracionis. pastu misericordie et compassionis. Ps. hic dicitur. Petro. c. pasce. pat. pas. oves meas. Job. xxxix. circumspicit montes pascue. Ez. xxxiiii. In pascuis uberrimis pascam eos et in montibus excelsis erunt pascue eorum. Ibi requiescent in herbis virentibus et in pinguibus pascuis pascentur super montes israel. Ysa. xxx. pascetur in possessione sua in die illa sicut agnus spaciose. Possessio nostra paradysus est. pastus in possessione est mentis refeccio proveniens ex bonorum patrie recordacione. Ista est civitas ierusalem de qua dicitur. Gen. xlvi. pastores sumus servi tui ab infancia nostra nos et patres nostri ponitur ut habitare possimus in terra gessen. Gessen interpretatur desiderium celestis. et signat patriam ~~celestem~~ in qua pastor pastorum adimplebit in bonis desiderium electorum perducendo eos ad equalitatem angelorum. quando de angelis et hominibus fiet unum ovile sicut est unus pastor. ut in eodem dicitur. In illis pascuis boni pastores bonorum meritis reficiuntur et in illorum refeccione delectantur. secundum modum in consumma ovium plus quam in pastu delectantur. i. regum. accidit ut tonderet grex nabal in carmelo et cetera. ii. R. xiii. In re fecit absalon amon fratrem suum interfici in tonsione ovium. In temporanea ovium educere. Secundo non semper est tempus aptum educere oves ad pastum. In presenti enim vita non est tempus refeccionis. sed tamen eciam refocillacionis. In futuro autem plena erit sacietas. quando oves domini ingredientur et egredientur et pascua invenient. Bonus pastor hic est. suos saciat in presenti pastu refeccionis et iusticie opprobriis scilicet et multiplice. ut fera deducit ad pascua glorie in eternitate. In primo pastu fuit David. quando dixit. fuerunt mihi lacrime mee panes die ac nocte. Jer. quando dixit. replevit me amaritudinibus et inebriavit me absinthio. Tren. iii. De secundo gustu gaudebat David quando dixit. Dominus regit me et nichil mihi deerit in loco pascue ibi me collocavit. Sicut adipe et pinguedine repleatur anima mea. et labiis exultacionis laudabit os meum. et Jer. quando dixit. xxxiii. adhuc erit in civitatibus montuosis que sunt ad austrum et in ierusalem accubabunt greges et cetera. Hoc erit in patria quando pastor eternus indicabit omnibus suis ubi pascat ubi cubat in meridie. Cant. i. Tunc enim pascet intellectum splendore plene cognicionis.

sui· affcu ⁊ feruore cplere dilcois· flectēdo ⁊ extiōe sensū plenitudīe
omīs dilcōis· Ps· Saciabor cum apparuit gl̃ia tua· Vn̄ pz q pastor ⁊ eccle
siaz minimū tp̄e expectat cōgruum ut suus grex ad pascua duci
tur· Sed boni ⁊ gnari pastores debent cōsiderare tp̄s quo suos subdi
tos deducunt ad pascua spūalia ut pabulo illo ul sacramenti refici
antur· S· n· sp̄ ē tp̄s· Eccle· iij· Tempus loquendi ⁊ temp̄s tacendi· Ecce in
luc· xij· Q̄s putas ē fidelis dispensator ⁊ prudens q̄ cōstituit dn̄s
sup familiam suam ut det illis ī tp̄e tritici mensuram ‖‖ Consistit
bonitas pastoris q̄ad sollercia pascendi ī cōgrua adaquacōe· Ps· Sup aquā
refectiōis educauit me ⁊c̃· Vn̄ uerus pastor iste fonte sui corporis o
uibz suis aperuit ⁊ ꝓprium sanguinē omībz ꝓpinauit· ysa· xlix· Sup
uias suas pascentur ⁊ ī omībz planis pascua eoz quia misera
tor eoz pascet eos ⁊ ad fontes aquarum potabit eos· Sic boni p̄la
ti debent adaquare gregem s̄ cōmissū cum lacrimosa exortacōe q̄ debet
ꝓcede ex fonte cōpassionis· Sic moyses adaquauit gregem iet cōgnati
sui pastoribz effugatis· Et ī gen̄· xxix· Iacob potū ouibz ⁊ sic ad pas
tum eas reducere· In hac adaquacōe cōcipiunt oues ex iacob· spēm sci
licet· Sic legis gen̄· xxx· cōcipiebant oues ī aspectu uirgarum cum adaq̃
barent· Sic simplices boni ꝓpositi cōcipiunt cum uirgas ī aq̃ aspiciunt
i· qn̄ cōsiderant ⁊ attendunt exhortacōem sui correctionem ex cōpassiōe
⁊ lacrimis ꝓcedentē· q· uirgas ouibz aspectus opponit paulus qui dis
aplis dixit· p triennium nocte ⁊ die nō cessaui cum lacrimis mo
nens unumquemq uestrum ⁊c̃· act· xx· ‖‖ Secunda bonitas boni pasto
ris cōsistit ī diligencia custodiendi· Vn̄ gen̄· xlvi· dix pharao ad ioseph
Si nosti ī eis uiros esse industros cōstitue eos custodes ⁊ magistros pe
coz meoz· Vigilans n· ⁊ sollicitus debet esse p̄latus· Sicut x per
custodiam· Ex sui luc· ij· Erant pastores ī eadem regiōe uigilan
tes ⁊ custodientes uigilias noctis sup gregem suū· Gen̄· xxxi· Die
noctuq estu urgebar· fugiebat q sompnus ab oculis meis· Consis
tit a· h diligencia ī tribus· In cōgregacione omnī sollicita cura· In
eaz q̄dem errancium eruditione· In augmenti cōpetenti ⁊ diminucōis di
ligenti cōputacōe· Boni n· pastores· oues errantes sanant· cōgredien
tur· omīs pastores sui ⁊ p̄lati· s· dum sic poterāt prīdiam ī singen
do· cōfessiōes audiendo· p uarias ꝓhibiciōes peccatoz cōcessiones ps
eze· xxxiiij· quod cōfractum erat alligabo ⁊ q infirmum erat cōsoli
dabo· Eccli· vij· Vincula illi alligatura salutaris ⁊c̃· Hec medici
na egrotis aīabz ē apponenda· Eccli· xliij· medicina oīum ī festi
nacōe nebule· Dr̄ de prima nebula· q coniunctū q̄ uide ⁊ secreta
desinit· Et a longe uidet spissa s· ꝓpe tenuis ⁊ q nulla· Sic prima
ī p̄ gnūs ut· s· cōtra plus ho uiros prīme cōsiderare· pncipalem plenitē

Diligencia cōstodiendi
oues ī tribus·

et ante remuneracionem. quia tenuem terrenam nullam reputat. Ro. viii. Non
sunt condigne etc. ii. cor. vii. que secundum deum tristicia est penitentiam in salutem stabi-
lem operatur. Operatur enim sollicitudinem sed defensionem etc. ¶ Secunda
bonitas consistit in errancium ab errore revocacione. quod fit per exquisito-
rum scismaticorum regulacionem et peccatorum reductionem. Unde hic
dicitur. Alias oves habeo que non sunt ex hoc ovili etc. eze. xxxiiii. congregabo e-
os de terris et reducam in terram suam. Bonus enim pastor ovem conta-
giosam ab omni errore revocat et gregi associat et adunat.
Sic bonus prelatus criminales et publice ~~delinquentes~~ tanquam oves
morbidas et contagiosas a bonorum consorcio dividit et repellit. Sed
penitentes ad gremium recipit. Et in humeris compassionis imponens ad ovi-
le secum revocat et reducit. lu. xv. luc. Vadit ad illam que perierat
donec inveniat illam. Et cum invenerit illam imponit illam in hu-
meros suos gaudens. ysa. xl. In brachio suo congregabit agnos
et in sinu suo levabit. fetas ipse portabit. Sed moderni prelati faci-
unt contrarium. eze. xxxiiii. quod abiectum est non reduxistis et quod perierat
non quesistis sed cum austeritate imperabatis eis et potencia. Et disperse sunt oves
mee eo quod non esset pastor. et facte sunt in devoracionem bestiarum omnium
etc. ¶ Tercia bonitas consistit in ovium frequenti visitacione et cura
diligenti aspectione. eze. xxxiiii. Ecce ego requiram oves meas et vi-
sitabo eas sicut pastor visitat gregem suum. pu. xv. [illegible]
animalium numerorum suorum. ecc. vii. pecora tibi sunt attende illis et sint
tibi utilia perseverent a pro te. pro. xxvii. diligenter agnosce vultum peco-
ris tui. Je. xxxiii. adhuc transibunt greges ad manus numerantis. Dilige-
ti enim studio debet prelatus numerare et ponderare seu examinare merita
et defectus ut defectus singulorum. eze. xxxiiii. Ecce ego iudico inter pecus et
pecus. inter pecus pingue et pecus macilentum etc. Sed pauci qui cu-
rant de nullo ut merito subditorum suorum et cum deus requiret. Je. xiii. ubi
est grex qui datus est tibi ¶ Ultima bonitas pastoris consistit in audacia
defendendi. Bonus enim pastor animam suam ponit pro ovibus suis. ecci. vii.
Noli fieri iudex nisi virtute valeas irrumpere iniquitatem. Job. xxxix. au-
dacter pergit in occursum armatis. Consistit autem haudacia in rebus
seu in potencia hereticorum expugnacione. i. Re. xvii. dixit David ad Saul pascebat
servus tuus gregem patris sui et veniebat leo et ursus et tyrannus vel
ut heretici et tollebant arietem de medio gregis. et perseque-
bar eos et percuciebam eruebamque de ore eorum. et illi insurgebant
adversus me disputando contendendo. et apprehendi mentum eorum. i. silen-
cium eis imposui. Job. xxix. principes cessabant loqui et digitum appo-
nebant ori suo vocem suam cohibebant duces et lingua eorum guttu-
ri suo adherebat ¶ In forti resistencia tyrannorum et audaci tyrannide

peccatores

audacia
rebus

ipsorum repulsione audacter. Non debet prelatus populum oppressoribus opponere et se ponere murum pro domo domini sicut helyas opposuit se achab pro naboth. iii. Reg. xxi. Eccl. xlviii. deiecisti reges ad perniciem et confregisti facile potenciam ipsorum. Et in eodem c. In diebus suis non pertimuit principem et potencia nemo uicit illum. Item dicitur prelato Ier. i. loquere ad eos omnia que ego precipio tibi. Ne formides a facie ipsorum nec timeas uultum eorum. Et Eze. iii. Ecce dedi faciem tuam ualenciorem faciebus eorum et frontem tuam duriorem frontibus eorum. Ut adamantem et ut silicem dedi faciem tuam. Adamas ferrum attrahit, silex calcatum non cedit. Sic prelatus bona et ferrea corda quasi uerbis et exemplis allicit. Sed propter potenciam tyrannorum a iusticia non recedit. Sicut dicitur de iuda machabeo. i. Mach. iii. a. Induit se loricam sicut gygas et succinxit se arma bellica et protegebat castra sua gladio suo. Sed de modernis prelatis dicitur ps. trepidauerunt timore ubi non erat timor. Et Tren. i. abierunt absque fortitudine ante faciem subsequentis. Ier. xlvi. Quare uidi ipsos pauidos in terga uertentes et fugerunt certatim nec respexerunt. Et in gregem domini propter eorum desidiam et dureptibilitatem et dissipatur et ouile est a bestiis irrupcionibus undique conculcatur. q. q. d. Iob xxix. Conterebam molas iniqui et de dentibus eius auferebam predam. Sexto et pecuniam pro subditis uoluntarie exponere. Se non et suam personam sed et pecuniam debet bonus pastor exponere pro utilitate subditorum et tam dampnum temporale quam periculum personale pacienter pro eis tolerare. Prov. xii. Qui negligit dampnum propter amicum iustus est etc. Cant. ult. Si dederit homo totam substanciam domus sue pro dilectione quasi nichil despiciet eam. Act. xx. Ostendi uobis quoniam sic laborantes oportet suscipere infirmos ac meminisse uerbi domini ihesu quoniam ipse dixit Beatius est dare quam accipere etc. Hii autem pastores omnia acceperunt et uix pellem ouibus dereliquerunt. Eze. xxxiiii sine gregem a pastoribus pascitur. Lac comedebatis et lanis cooperiebamini, gregem meum non pascebatis. Mich. iii. Qui comedunt carnem populi mei et pellem eorum desuper excoriauerunt et eorum ossa confregerunt etc. Item dicit pe. i. ca. ii. Pascite gregem domini qui in uobis est non coacti sed spontanee, non propter lucrum gratia sed uoluntarie. Patet ergo ex premissis in quibus consistit bonitas pastoris. Ponuntur autem hic .vii. conditiones in quibus precipue bonitas pastoris comprehenditur. Primum est ab hostibus communitio. Secundum est ouium cognitio. Tercium est eorum introductio. Quartum est ductio ad pascua et reductio. Quintum est sui pro ouibus expositio. Sextum est congregatio et congregatarum associatio. Septimum est omnium finalis conseruatio. Unde infra dicitur non peribunt in eternum et non rapiet eas quisquam de manu mea. In prima condicione commendatur industria pastoris a canonica institucione. Qui vero pastor intrat per hostium, id est in canonicam vocacionem, qui dicit: Ego sum hostium. Qui ergo non intrat per Christum non intrat per hostium. Sed symoniaci et qui intrant per carnem et sanguinem, que significatur per pecuniam que medigget ancilla hostiaria in atrium summi pontificis, ut Iohannis xviii, et ad culmen prelacionis et dignitatis. Contra quos in Exodi xii preceptum est ut postes domus et superliminaria domus hostiorum sanguine agni, non per sanguinem alienum, sicut illi qui per nepotes, cognatos et consanguineos habent accessum ad preciosum emolumentum crucifixi. Quod apostolus dicit ad Galatas i: non ab hominibus neque per hominem vocatus est, sed per Iesum Christum. Ecce non est quod est corruptum spirituale et seculare. Ex io clamitas ianuis intrare ad discipulos in ianue lesione violenter sine corrumpendum. Iohannis xx. Illo ergo cum et hostium ingreditur per cuius introitum vincula esse violantur et secularia sua dissencio pro prelacione optinenda in ecclesia generatur. Et sic intrare volentes significantur per Sodomitas, Genesis xix, qui iam prope erant ut infringerent fores, et hoc ut corrumperent angelos, qui spiritualiter significant sacerdotes, sive ipsos sacerdotes. Malachie ii: Labia sacerdotis custodiunt scienciam. Et i Cor. xi: mulier debet habere velamen super caput propter angelos. Illi volunt hostium infringere, qui per suam vel suorum potenciam prelacionem ecclesiasticam sibi volunt usurpare. Hii angelorum puritatem corrumpere moliuntur, quia dignitatem sacerdocii ita macerare et polluere non verentur. Tales enim nomen Dei in gentibus blasphemant. Ezechielis xxxvi. Apostolus ergo ista in omnis pollucio super terram. Et tales fures sunt et latrones. Iohannis x: non per hostium sed sub hostio. Latrones enim qui aperte hostium infringere non possunt fodiunt sub hostio, et propter magnitudinem corporis intrare non possunt, sed quasi per parvum laterum se intromittunt. Sic multi qui per se non audent vel erubescunt pro optinendo beneficio apud maiores intercedere, per suos nepotulos nituntur beneficia optinere, sicut Berzellai, qui pro senectute ascendere in Ierusalem cum David recusavit, sed quod Chamaam filius eius ascenderet supplicavit. ii Regum xix. Item secundo commendatur pastor prius a sciencia et discrecione. Unde dicitur: Qui proprias oves novit nominatim et cognoscit oves suas. Iohannis x. In hac sciencia ut sciat et singulorum consciencias discernere, ut secundum qualitatem et condicionem persone valeat remedia singulis adhibere. Proverbiorum xxvii: Diligenter cognosce vultum pecoris tui, tuosque greges tuos considera. Quod de interioribus hominis consideracione et noticia magis quam de exteriori intelligendum est. Contra est quod aliqui sacerdotes qui magis considerant faciem exteriorem, cum nichil ad eos de illa, quam interiorem, ut consciencie pulcritudo diligenda. Psalmus: Omnis gloria filie regis ab intus. Ecclesiastici ix: Virginem non conspicias ne forte scandalizeris in decore illius. Inter agnos et hedos, inter fortes et infirmos, inter sanos et freneticos, ut quibus sciat se conformare

& iniectꝫ qualitate. Alii n. indigent comminatione supplicatione. alii dulcedine
promissorum. alii obiurgatione. alii obsecratione. vnde ad Thes. iiii. corripite inquietos
consolamini pusillanimes. suscipite infirmos pacientes estote ad omnes.
Sicut n. pastor nunc cornu oues terret. nunc fistula mulcet. nunc virga
verberat. nunc baculo sustentat. Sic prelatus nunc sic se debet diuertere singu
lis congruere. Hanc discretionem habuit apostolus cum dixit. omnibus omnia
factus sum cum iudeis iudeus. Sed de pastoribus modernis dicitur Jere. x. stulte e
gerunt pastores et dominum non quesierunt et non intellexerunt. et ideo omnis
grex dispersus est. sicut n. hodie ita destruit ecclesiam sicut indiscretio et ig
norancia sacerdotum. ysa. v. ideo ductus est captiuus populus meus quia non ha
buit scientiam. Osee. iiii. quia repulisti scientiam repellam te ne sacerdocio
fungaris michi. Stulti n. sacerdotes et illiterati sunt qui ceteris verbis et se et alios pre
cipitant. sicut ille stultus aurigator de quo dicit poeta. Fo retinere
valet nec nomina nouit equorum. Sic nec ipsi nec saltem alicuius non
gaiam habent nisi forsitan ipsorum qui aliquibus beneficiis commemoratione in
eorum martilogio sunt descripti. Sed si dispensator domus summas rex
veniat scire quantomagis sacerdos animarum. iii. Re. xx. dicitur illud. iii.
Re. xx. si illapsus fuerit de manibus tuis erit anima tua pro anima illius. Jo
do. pa. xii. sicut iustus animas iumentorum suorum. Jo. singularis hic dicitur. cog
nosco oues meas et cognoscunt me mee. ||||| Tercio commendatur pastor
ex precellenti vita et conuersatione. Jo. x. dicit. Cum proprias oues emiserit. ante
eas vadit. Contra hoc. qui precedit vita et scientia. sicut alios prout ostenditur et
Ju. v. Re. x. stetit Saul in medio populi et fuit altior vniuerso ab hu
mero et sursum. Josue. v. vos transite armati ante fratres vestros. Ge. xlix.
Gad accinctus preliabitur ante eum. Sed heu hodie qui deberent precedere sub
sequuntur immo precipitantur. quia sicut dicit Jo. nichil ita destruit
ecclesiam sicut clericos laicis esse deteriores. ysa. xxiiii. et erit sicut
populus sic et sacerdos. et vtinam. quia si non facerent sacerdotes que laici
que tam ipsorum corruptela prouerbium vulgare est. sed eorum exemplo
omnes facimus licitum esse putant. Jere. xliiii. c. quia si nos sacrifica
mus regine celi et libauimus ei libamina. numquid sine viris nostris
facimus placentas ad colendam eam. Celum est ecclesia vt clericus
Regina celi est prudencia carnis seu mundi. que hodie plus in cle
ro quam in foro dominatur. Contra est quod regine celi placentas libare
non que carni et mundo placent facere. Sed mulieres. i. simplices lai
ci et simplices dicunt. numquid sine viris nostris hoc facimus. q. d. a prelatis
huiusmodi exempla sumimus ||||| Quarto commendatur a solli
citudine subditorum instructione. vnde dicit. per me siquis introierit in
gredietur et egredietur. Contrarius n. pastor nouit. quod mul
tum prodest gregibus mutare pascua. Sic bonus prelatus subditos.

pascat: nunc verbis, nunc operibus et exemplis, nunc dampnatorum supplicia, nunc sanctorum premia. Quasi varia fercula et diversa pascua ovibus distribuit. Et propter hoc dominus dixit Petro: Pasce oves meas, id est maiores verbo; pasce agnos, id est minores exemplo. Plus enim solent ducere quam exempla. Longe enim plus movent exempla quam verba. Nam ubi plurima verba et pauca opera, ibi frequenter egestas. Prov. xiv. Verba enim sunt sicut folia, opera sunt fructus quibus anima melius enutritur. Et nichil mirum in suo fructu. Unde cum scriptum sit [illegible] exemplo quam verbo facilius mutatur homo ad operandum per exemplum quam per verbum. Eccli. iiii. In lingua sapientia dinoscitur et doctrina et verbum firmamentum in operibus iustitie. Melius enim invitat medicus ad bibendum amaram potionem cum ipse prior bibat quam cum dicit: bibe. Sicut et vulgariter dicitur aliquibus hospitibus: bibite prius et associate hospites vestros. Dicitur Exo. iii. Moyses minabat gregem, id est manu ducebat ad interiora deserti. Exteriora deserti sunt terrena opera prave quibus peccata [illegible] deserere. Oves quando ad interiora deserti ducere est non solum verbo vitam et exemplo ad veram et internam patriam subditos instruere. Et hoc est quod Jo. x dicit: Ingredietur et egredietur et pascua inveniet. Quia simplices oves in doctrina prelatorum invitantur. Ut carpunt corticem hystorie, tunc sive incorporant interiorem medullam spiritualis intelligentie. Nunc penas dampnatorum conspicientes in tenebras exteriores. Nunc premia bonorum boni prelati subditis annunciant. Et sic pascua interiora et exteriora suis ovibus administrant. Ingredi quando ad pascua eterne iocunditatis in secreta gloria et in celestia spe et expectatione premiorum. Egredi cum timent a malo revocari ex consideratione suppliciorum. Bonus est pastor conducit oves suas quando ad considerationem penalitatum et sanctorum assumpte humanitatis; quando inducit ad contemplandum secretiora divinitatis. Unde quasi egredietur mens ad intuenda assumptam in se nature infirmitatem. Dicitur in Cant. Vadam ad montem myrre et ad collem thuris. Quod sic quando devotissime considerat amaritudinem dominice passionis. Si quando ingreditur ad interiora deitatis dicat illud Cant. Dilectus descendit in ortum suum ad areolam aromatum ut pascatur in ortis et lilia colligat. Omnis odoriferus omnium aromatum, id est gaudiorum fragrantia plenus est Deus. Hic Christus Ihesus in quo omnes thesauri sapientie et scientie absconditi sunt, in quo omnia aromata virtutum includuntur. Sic ingreditur David qui dixit: Cor meum et caro mea exultaverunt in Deum vivum. Sic et Ysaias xlv ait: Vere tu es Deus absconditus. ¶ Quinto commendatur pastor ex gratuita gregis dilectione. Unde dicit: Bonus pastor ponit animam suam pro ovibus suis. Maiorem enim dilectionem nemo habet quam ut animam suam ponat pro ovibus suis. Verus enim pastor Christus Ihesus seipsum pro nobis dedit in mortem pro peccato vite libationis. Ysa. liii. Si posuerit animam pro peccato videbit semen longevum et vide

Jer. xii. Dedi dilectam animam in manibus inimicorum meorum. Jo. iii. Sic Deus dilexit mundum ut filium suum unigenitum

daret pro mundo. Sic bonus prelatus ex quo intuitu temporalem vitam exponit pro salute
subditorum. unde non debent parcere rebus et laboribus suis corporis quando eruant
animas sibi commissas de faucibus lupi et leonis. Amos [illegible] eripiens sicut si eruat pas
tor de ore leonis duo crura aut extremum auricule sic eruentur qui ha
bitant in Samaria in grabato Damasci. ſo dr. pu. vij. Erue eos qui ducuntur ad mortem
et c. Ostenditur autem sic dilectio pastoris ad gregem et gregis ad pastorem
ij Re. xij. pauper habebat oviculam pusillam quam emerat et nu
trierat et que creverat apud eum cum filiis suis de pane ipsius comedens
et de calice eius bibens. eratque ei sicut filia et c. Hec ovicula est humana na
tura empta non corruptibilibus auro et argento et c. nutrita pane sapientie et divi
ne erudicionis. Sapientie xvi. non nativitatis fructus pascunt homines sed
sermo tuus hos qui in te crediderunt conservat et c. sic potata de calice divi
ne passionis sua sacramentali perceptione. i. Cor. x. d. et e. et xi. f. hec
tamquam filia dormit in sinu eius quantum ad quietem contemplationis et dilectionem
divine fruicionis. Ps. In pace in idipsum et c. Sec. Dilectus est sepius homo la
borantis sine mutuo et c. unde in hoc ostenditur quod quilibet se debeat prela
tus ex quo creditum sibi gregem diligere et ubi ac ex studiosius enu
trire. immo seipsum in gregis solacium in omnibus exhibere quod non faciunt
qui plus temporalium animas pro quibus Christus mortuus est impiorum moribus subici
unt et exponunt. unde Ysa. lvi. Omnes bestie agri venite ad devorandum
Speculatores enim eius ceci omnes nescierunt universi canes muti non valentes lat
rare videntes vana et amantes sompnia et canes impudentissimi nescie
runt saturitatem. ipsi pastores ignoraverunt intelligenciam. Tacitum vero
n. prelatorum que pervenit ex [illegible] ipsorum voluptate et avaricia au
daciam prebet demonibus et et lupis i. tyrannis. hereticis et predoni
bus gregem domini devorare. Summo quod peius est multi ex eis qui
deberent esse pastores ut canes contra aliorum iniquia insurgentes et la
trantes. effecti sunt lupi vespertini qui in vespere acumulant non destinguntur
et ideo sunt magis dampnosi quia creduntur esse canes cum sint lupi
Sophonie iii. Iudices eius lupi vespere non relinquebant in mane. princi
pes eius quasi leones rugientes prophete eius vesani viri infideles. C Ex
to commendat pastor ab unione gregis et ovium associatione. hyrcos
n. et hedos ab ovibus et anguinos separat et oves ovibus et angnos ang
nis associat et adunat. Unde dicit hic. Alias oves habeo que non sunt ex
hoc ovili et illas oportet me adducere ut fiat ovile. Princeps n. pas
torum qui novit mentem singulorum. habet ad literam in sua prescientia multas
oves i. animas predestinatas ex gentibus. qui non fuerunt vere et cultum lega
li ex ovili iudeorum et illas diversas per varios errores demonum et culturas
voluit deus adunare per se et per apostolos reducere ad fidei unitatem. passione n. domini
vocacio gencium in apostolos subsequuta. et utrique sunt copulati sub uno

pastore quia in una ecclesia congregata. ut sub uno pastore duplicem naturam in unione personae in se ipso complecti. duplex spiritus in unione fidei copularet et hoc ostendit apostolus ad Ephe. ii. Ipse est pax nostra qui fecit utraque unum et medium parietem maceriae solvens legem mandatorum decretis evacuans. ut duos condat in semetipso in hominem unum et reconciliet ambos in corpore uno per crucem interficiens inimicitias in semetipso etc. Ecce hostium boni pastoris. Sic etiam bonus abbas laborat coniungere per pacem ad invicem et amorem monachos religiosos activos et contemplativos. Sic episcopus clericos et laicos. scolares et claustrales. ut omnium sit cor unum et anima una in domino. Osee i. congregabuntur filii Israel et filii Iuda pariter et ponent sibi caput unum et ascendent de terra. Ezech. xxxvii. Ecce ego assumam filios Israel de medio nationum et congregabo eos undique et adducam eos ad humum suam et erit servus meus David rex super eos et pastor unus erit omnium eorum. Ier. iii. assumam unum de civitate et duos de cognatione et introducam vos in Syon et dabo vobis pastores iuxta cor meum qui pascent vos scientia et doctrina etc. ¶ Septimo commendatur ab ovium finali conservatione. Parum enim prodest oves nutrire et educare. si in fine permittere lupus eos devorare. Io. x. hic spes et vita. non peribunt et non rapiet eos quisquam de manu mea. Cum enim dilexisset suos in finem dilexit eos. scilicet praedestinatos. qui vere sunt oves finaliter. non rapiuntur nec in fine peribunt per poenam. quia divina manu tenentur ad vitam aeternam. Sap. iii. Iustorum animae etc. Iob xvii. Libera me domine et pone me iuxta te etc. Ysa. l. iuxta est qui iustificat me. quis contradicit mihi. stemus simul. quis est adversarius meus. accedat ad me. Ro. ad eos Deus est qui iustificat quis est qui condempnat. Ro. viii. Et Ysa. xxxi. protegit dominus exercituum Ierusalem protegens et liberans transiens et salvans. Sic boni praelati ad imitationem Christi suos subditos debent finaliter conservare. custodire gregem et pastores. ne eorum negligentia ab ovili omnium. i. a societate sanctorum separentur. Oves enim subtractae per praelatorum de manibus eorum requirentur. Ezech. xxxiiii. Ecce ego visitabo super pastores et requiram gregem meum de manibus eorum nec pascent ultra semetipsos etc. Io dicit Gen. xxxi. arietes gregis tui non comedi et captum a bestia non ostendi tibi ego dampnum. ego reddebam quicquid furtim peribat a me exigebas. Io praelato dicitur iii Reg. xx. custodi hominem istum qui si lapsus fuerit de manu tua erit anima tua pro anima illius etc. Io dixit Ioseph fratribus suis Gen. xlii. non videbitis faciem meam nisi adduxeritis fratrem vestrum minimum. Sciendum est quod dominus dicitur vidisse Mariam plorantem. octo enim compassionis dominus illos perfecit quos in fletu prius et palam [illegible] et ostenditur virtus lacrimose orationis. quod Deus cum lacrimis orantem hic exaudit. Ysa. xxxviii. audivi orationem tuam et vidi lacrimam tuam. Thob. xii. quando orabas cum lacrimis obtuli orationem tuam domino. Tribus autem rationibus legitur Maria fuisse lacrimata. Primo propter gratiae impetrationem Luc. vii. lacrimis cepit rigare pedes eius et c. Secundo propter lazarum fratrem suum resuscitandum ut habetur hic. Tercio propter dominum subtractum. Unde Io. xx. Mulier quid ploras. Que dixit: quia tulerunt dominum meum. Prime sunt lacrime contricionis, secunde compassionis, tercie devocionis. Respiciant igitur marie penitentes et effundant cum maria lacrimas contricionis. Psalmus: lavabo per singulas noctes et c. Intueantur et marie proficientes in operibus iusticie et peccatoribus mortuis in peccatis et afflictis compaciantur sicut Iob qui dixit: Flebam quondam super afflicto et compaciebatur anima mea. Iob xxx. Super mortuum plora, defecit enim lux eius, et super fatuum plora, defecit enim sensus. Ecclesiastici xxii. quasi dabit et c. Considerent et contemplativi ad perfectionis statum pertingentes et effundant lacrimas [illegible] devocionis que procedere debent de fonte ferventissime dilectionis. Psalmus: Fuerunt lacrime mee panes die ac nocte dum dicitur michi cotidie ubi est deus tuus. Iste lacrime sunt calide quia ex calido fonte id est ardenti amore diriguntur. Et signantur per aquas calidas quas invenit Ana in deserto dum pasceret asinos Sebeon patris sui. Genesis xxxvi. Anna gratificans et gratifico inspirat et significat virum perfectum quietum gratie actore invenit aquas id est lacrimas devocionis in deserto contemplacionis. ¶ At illa ut audivit surrexit cito et venit ad eum. Sic maria vocata non differt non procrastinat sed statim accelerat et festinat. Unde typum gerit electorum qui vocati a domino vel per beneficia vel per flagella seu per predicatorem suum vel per inspiracionem cito surgunt et veniunt. Surgunt igitur declinando a malo et veniunt faciendo bonum. Nec differunt sed accelerant. Expedit enim festinare ad dominum. Proverbiorum iiii. Currens non habebis offendiculum. Sic Iacob audito quod viveret Ioseph ait: Vadam et videbo eum antequam moriar.

Est autem accelerandum quia periculose et dampnose moramur. Ad magna vocamur. Dum exspectamur ne forte excludamur. Cum dampno igitur et periculo in medio latronum hic moramur. Mundus enim est silva seu nemus densis umbris latronibus id est demonibus, peccatis et serpentibus plenum, a quibus lente morantes sepius spoliantur et occiduntur. Eccli. ix. Communionem mortis scito quoniam in medio laqueorum ingredieris et super dolentium arma ambulabis. Ideo festinandum est in transitu. Genesis xix. Festina et salvare. Ita dixit angelus ad loth qui periculose morabatur in medio sodome. Unde Iosue iii. Festinavit populus et transivit. ||||| Secundo ad magna vocamur. Ro. viii. Quos vocavit hos et iustificavit et quos iustificavit hos et magnificavit. Unde quia magna est hereditas ad quam vocamur ideo festinandum est. Unde Genesis xlv. Venite de terra chanaan et tollite vobiscum totam cognacionem vestram et properate quia omnes opes egypti vestre erunt et comedetis medullam terre. Ecce magna est hereditas que totum percipientem locupletat. Baruch. O israel quam magna est domus dei et ingens locus possessionis eius. Magnus est et non habet finem. Ad hanc domum vocamur et ideo festinandum est. Ad Hebr. iiii. Festinemus ingredi in illam requiem. ||||| Quadru expectamus. sicut maria expectabat adventum. Unde dicitur: Iesus adhuc erat in eodem loco ubi martha occurrerat ei expectans scilicet mariam. et ideo maria cito surrexit et venit ad dominum. Ysa. xxx. expectat dominus ut misereatur vestri et ideo exaltabitur parcens vobis. Abac. ii. [illegible] ad [illegible] te existere. ergo sequitur dominus cum tedio astans et expectando. in ps. supra dorsum meum fabricaverunt peccatores prolongaverunt iniquitatem suam. Ysa. v. expectavi ut faceret uvas et fecit labruscas. Sic ergo quamdiu dominus patienter nos expectet timendum est ne forte excludamur. sicut accidit fatuis virginibus. que vigilare negligentes a prudentium virginum societate sunt exclusae. Ergo Job xviii. expellet eum de luce in tenebras et de orbe transferet eum. Gregorius. de luce ad tenebras impii adducentur. quia apparente superno iudice ad eterna supplicia transferentur. Ps. secundum multitudinem impietatum eorum expelle eos. Ne ergo expelli nos contingat vel excludi attendendum est. sicut dicitur Eccl. ix. quodcumque potest manus tua instanter operare. Apoc. ult. Beati qui lavant stolas suas in sanguine agni ut sit potestas eorum in ligno vite et intrent per portas in civitatem. foris autem canes et venefici et impudici et ydolis servientes et omnis qui amat mendacium. Sic filii israel a terra promissionis sunt exclusi quia tempestive intrare contempserunt. ut patet in Num. xiiii. ubi dicitur: omnes homines qui non obedierunt voci mee non videbunt terram pro qua iuravi patribus eorum. nec quisquam eorum intuebitur eam. servum meum caleph qui plenus alio spiritu secutus est me inducam in terram hanc et possidebit eam. Sic ergo attendamus ad dominum qui nos vocat sicut fecit maria. Modus autem diligendi deum sine modo diligere. ut ait B. in li. de dili. dei. Idem ad fratres de monte dei. Summa dilectio dei non alia res quam [illegible] est. ut sicut ille cum dilexisset nos in finem dilexit. sic sibi et nos in infinitum diligamus eum. sicut [illegible] amatur eo cupit tenerius. Sed cum nullum finem habere debeat devocio amantis. cum timor suos et fines et regulas habere debeat actio operantis. Idem ostendit modum amandi deum ut amem eum quantum possum dicens. ita domine meus adiutor meus diligam te pro dono tuo et modo meo minus quidem iuste sed plane non minus posse meo. quia et si quantum debeo non possum. tamen ultra quam possum non possum. potero non plus cum plus donare dignabis. Nihil tamen perfectum dignum reputes. Modus amandi deum ostenditur Deut. vi. Facta sunt encennia in ierosolimis et hyemps erat. Encennia id est festa dedicationis templi in ierosolimis. Sed dicit postilla quod per .viii. festum protendebatur. Sed hyemps erat. hoc dicit ad distinctionem dedicationis que non in hyeme sed in autumpno fiebat in mense septembris. x. die septembris. sicut Salomo legitur dedicasse templum. iii. Reg. viii. [illegible] v. et vi. Deinde fiebat alia dedicatio in vere. xiii. die sub lunacione martii. i. esdre. vi. cum templum a redeuntibus de babilone reedificatum dedicatum est. Tercia festa est a iuda machabeo post violacionem templi factam ab antiocho. Sed hec festa est renovatio

b.

de modo amandi deum.

in hyeme · xxv · die mensis casleu · id est decembris · i machab. iiii · sed hec dedicacio viii diebus observabatur in hyeme unde hic [illegible]. Dicitur autem encennia a chenon · grece quod est novum latine unde etiam adhuc novum dedicatum est · encennia dicitur · festa vero innovacionum templi encennia dicebantur. Et attende quod in dedicacione tabernaculi et templi prefigurata est renovacio. Scilicet prima [illegible] ecclesie tam militantis quam triumphantis. Secunda est in homine ex parte mentis. Tercia in fine renovacio ex parte corporis. Prima scilicet est in xpi incarnacione. Secunda post resurreccionem in xpi ascensione. Tercia in [illegible] [illegible] fiet in generali resurreccione. Prima renovacio

De renovatione

significatur per dedicacionem tabernaculi de quo in exodo ultimo. Ubi singule tabularum vestimentis et aliis sacre unctionis oleo unguntur tabernaculum cum vasis suis et ipsum tabernaculum significat ecclesiam militantem et hoc ibi operis erectionis et consecracionis. Sicut enim tabernaculum construxit moyses ex tabulis lignorum solidis et albis que invicem [illegible] miro artificio copulatis erectis super bases argenteas et fundatis in [illegible]. Iste tabule albe [illegible] et solide [illegible] singule [illegible] ad omnem [illegible] et soliditate fidei radicati in constructione ecclesie unitis per unitatem caritatis adinvicem sunt coniuncti sicut de apostolis et aliis credentibus dicitur in actibus iiii · multitudinis autem credencium erat cor unum et anima una in domino. Hee tabule x habebant cubitos in altitudine et cubitum ac dimidium in latitudine. Quia sancti qui sunt in [illegible] ecclesie per decalogi observanciam in vinea domini laborantes denarium diurnum accipere merentur et supra regni ymaginem [illegible] [illegible] in aliis regnare studuerint. Sed latitudo cubiti unius perfectionem singule dileccionis dei et proximi operacionis. Dimidius vero cubitus singularem inchoacionem [illegible] cognicionis. In presenti enim vita sancti possunt deum diligere et ex dileccione eius bene perfecte operari, sed ad plenam cognicionem eius in hoc seculo [illegible] [illegible] unde de deo [illegible] ex parte enim cognoscimus et ex parte prophetamus. [illegible] duo cubiti [illegible] ipsa scriptura [illegible] cum longitudine [illegible]. Hec tabule super bases argenteas sunt fundate quia singule patriarche et prophete per fidei firmitatem ac claritatem sui predicacionis [illegible] et doctrine [illegible] · ad ephe · ii · edificati super fundamentum apostolorum et prophetarum. Canticorum v · Crura illius columpne marmoree edificate super bases argenteas. Sic de ecclesia dicitur in ecclesiastico xxvi · columpne auree super bases argenteas et pedes firmi super plantas stabilis mulieris. Et quod presens ecclesia fundata in patriarchis et prophetis, sic tecta autem in apostolis et continuabitur in eius posteris et modernis. Hec tabernaculi structura pellibus et variis cortinis ac pellibus depictis ornabatur quia militans ecclesia donorum et graciarum varietate decoratur. ¶ Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato dampnata uasa· exo· xxvi· vestitu de discoloribus· cortinam de iacincto· cocco de bysso· ornatis de communi iecto· Nam rubor paciencie in martiribus, iacinctus sapiencie in doctoribus· candor innocencie in virginibus· pallor abstinencie in confessoribus· decorem dei ornant mirabiliter et decorant· ps· domine dilexi decorem domus tue· Num· xxiiii· quam pulchra sunt tabernacula iacob· ps· quam dilecta tabernacula tua domine virtutum· Hoc tabernaculum quod in primo fuerat stabile atque firmum ruinam minabatur, et ne ex toto corrueret, dei filius per incarnationem quasi reparator ruine nostre tenuit erectus fuit· Vnde amos· ix· suscitabo tabernaculum dauid quod cecidit et reedificabo aperturas murorum eius et ea que ceciderant instaurabo· ps· suscitans de puluere egenum et de stercore erigens pauperem·

fine collocauit· et potissime tempore passionis xpc· cum de suo latere produxit aquam et sanguinem in misterium nostre redemptionis· Nam tabernaculum consecratum aqua aspergebatur sanguine quod uelum aspergebat· oleo sancto inungebatur· in primo exo· xl· et leuitici· xvi· Insuper et oraculum vapore fumi aromatum replebatur· In aque aspersione signatur gratia baptismalis purificatio e zach· effundam super uos aquam mundam et mundabimini· In sanguine merito crucis et sanguinis i· nature humane per mortem xpi liberatio zachar· ix· tu uero in sanguine testamenti tui eduxisti vinctos de lacu· exo xxiiii· hic est sanguis federis quod pepigit deus uobiscum· Glo· idest· In hiis sanguine mors xpi significatur que in virtute dampnauit egyptum· ergo electos suos liberat et sanctificatur per gratiam· et uelut electos gentis ad celestia reuocat· In e rei figuram precepit et exules sunt pontifices ad patriam redierunt· deuteron· xviii· ipso dicitur ad hebre· ix· Vnde nec primum quidem tabernaculum dedicatum est sine sanguine· lecto enim mandato uniuerso populo· accipiens moyses cum aqua et lana coccinea et ysopo· ipsum librum et omnem populum aspersit dicens· hic est sanguis et cetera· Et ex hoc concludit apostolus quod sine sanguinis effusione non fit remissio peccatorum· In aqua que exiuit de latere xpi prefiguratur est mundatio culpe originalis· In sanguine sanctificatio culpe actualis· ut patet ad hebre· x· d· habentes fiduciam in sanguine xpi accedamus in plenitudine fidei aspersi corda a conscientia mala· et abluti corpus teneamus spei nostre confessionem indeclinabilem

In inunctione humiditatis spiritualis gratie collatio· nam in xpi morte sanati quasi quibusdam unguentis sanauerit sunt per effusionem sui sanguinis de liberati· Vnde dicitur filius dei suo sanguine nos curauerit· vii· uicibus sanguinem suum effudit· ut a septiformis peccati uulnere nos curaret, et vii· ex principalium viciorum immundicias expiaret· In circumcisione contra luxuriam· In coronatione contra superbiam· In flagellatione contra gulam· In oratione contra accidiam· In manuum perforatione contra auariciam· In pedum confixione· contra iram siue iracundiam· In cordis apertione contra inuidiam· Vndique enim sanguine aspergi voluit· ut vndique nos sanaret· ipso dicitur leuitici· iiii· et xvi· aspergetur septies sanguine contra uelum tabernaculi· Ista unctio nimis fuit salutifera per quam omnia aduersa

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch
Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

unctiva ad sanitatem pertinentia sunt ponenda. Eccli. xxxviii. In hiis curans
mitigabit dolorem. faciet pigmentarius suavitatis et unctiones con
ficiet sanitatis. In vapore fumi aromatici significatur oratio
devotissima christi morientis in cruce supplicis. quam deo patri [illegible]
quia in diebus carnis sue preces supplicationes supplicationesque obtulit cum
clamore valido et lacrimis. exauditus est pro sua reverentia. ad he. v. Sic
hoc prefiguratum est in levit. xvi. assumpto thuribulo hauriens thymi
amata et incensum intrabit in sanctuarium. positis super ignem aromati
bus ut nebula eorum et vapor operiat oraculum et cetera. Ex igne ca
ritatis qua idem filius moritur et pro transgressoribus orare non dedig
natur. quasi quodam vapore aromatico ex fumi amoris incendio
resoluto. totius ecclesie oraculum regitur et defenditur. Patet igitur ex pre
dictis quod totius ecclesie militantis tabernaculum in christi adventu dedica
tur. et nature humane conditio inveterata in ipso renovatur. Venit namque
propheta magnus qui renovabit terram. quoniam novum faciet deus super
terram et cetera. Hec autem renovatio resistit in veteris legis mutatione in no
vam legem commutatione. Ut iohannis xiii. Mandatum novum do vobis
Jer. xxxi. feriam domui david et domui israel fedus novum non secundum
pactum quod pepigi cum patribus eorum. sed dabo legem meam in vis
ceribus eorum et in cordibus eorum scribam. In vetuste ymaginis
reparatione. quando venit novus rex nova fabricat monetam.
et condat falsificatam. Sic deus humanam naturam per peccatum corrup
tam et inveteratam per gratiam renovavit. Ro. viii. predestinavit nos
fieri conformes ymaginis filii dei. Et i. cor. xv. sicut portavimus y
maginem terreni ita portemus et celestis. Et ad gal. ulti
mo. circumcisio aliquid prodest neque preputium sed nova creatura et dei
reparata. Col. iii. qui renovatur in agnitionem dei secundum y
maginem eius qui creavit eum. In novi populi electione. quando in
novatur rex novi milites efficiuntur. novi iudices novi
prepositi constituuntur. Sic in ista ecclesie renovatione. In vetustate non sens
antiqui homines ambulabant. et veterem hominem loquebantur et vi
vebant. Sed per christum universaliter humana natura est renova
ta. ad ro. xii. reformamini in novitate sensus vestri ut probetis que sit vo
luntas dei et cetera. Et ad he. x. initiavit nobis viam novam in sanguine
ut mereamur in ecclesia. Secunda dedicatio sive renovatio est ecclesie triumpha
ntis. que facta est post christi resurrectionem in ascensione. Et hec signata est
in templi dedicatione. quando pontifex futurorum bonorum christus introivit
in sancta eterna redemptione inventa. De hac Reg. iii. ca. viii. Congregavit
salomon maiores natu ex israel et principes tribuum et centuriones
et detulerunt archam federis in locum suum subter alas cherubin et sanctificavit

domum domini etc. Hec domus celestis intracta est. Baruch iii. O israel quam magna est domus domini et ingens locus possessionis eius etc. Psalmus Domum tuam domine decet sa. Hec domus videbatur quemadmodo prophetica in ruina angelica. Sed sanctificata est in Christi ascensu et quasi dedicata per ipsum Christum ac per sanctos secum ascendentes ruina repleta est per omnia restaurata. Archam autem domini id est Christi humanitatem super choros angelorum exaltatam in ascensione patriarche et prophete et alii sancti concomitabantur. Ex quorum multitudine corruencium angelorum ruine supplebantur. Eccli. x. Sedes ducum superborum id est demonum destruxit deus et sedere fecit mites pro eis. In hac sanctificatione siue dedicatione magna fuit iocunditas. Unde dicitur quod sacerdotes et leuite ducebant archam dei in iubilo etc. In istius autem templi consecratione triplex fiebat nouitas. Solempnis in regis intronizatio. Secundo noue beati exaltatio. celestium et terrestrium unitio. De primo scilicet de noui regis intronizacione dicitur iii Reg. i. Rex Salomon sedet super solium regni et ingressi serui adorauerunt eum et benedixerunt regem etc. Unde sicut in coronatione fit tripudium festiuum et exultatio. Sic in ascensu Christi magna fuit leticia non solum hominum immo et angelorum. Psalmus Ascendit deus in iubilo etc. iii Reg. i. Ascendit uniuersa multitudo post eum et populi canencium tibiis et letancium gaudio magno et insonuit terra a clamore eorum etc. Item iiii Reg. xi. Produxit filium regis et posuit super caput eius dyadema. Feceruntque eum regem et unxerunt. Et plaudentes manu letantes et canentes tubis dixerunt viuat rex etc. De secundo scilicet de sanctorum hominum exultatione dicitur in Hest. xi. Fons paruus creuit in fluuium maximum in aquas plurimas redundauit. Sol ortus est et humiles exaltati sunt. Et viii. Mardocheus progrediebatur fulgens vestibus regiis coronam [illegible] portans auream in capite et amictus pallio serico exultauit tota ciuitas. Iudeis autem noua lux oriri visa est. De tertio scilicet de noui regni instauratione dicitur ad Ephe. i. Proposuit in dispensatione plenitudinis temporum instaurare omnia in Christo que in celis et que in terra sunt etc. De hac nouitate dicitur Ysa. xliii. Ecce ego facio noua populum istum formaui in laudem meam narrabit. Tercia renouatio fit in mente. Et ista incepit in die sancti missione. Psalmus Emitte spiritum tuum etc. et renouabis faciem terre. Et hec signatur in templi renouatione que facta est sub Iuda Machabeo. i Mach. iiii. Ascendamus mundare sancta et renouare. Templum autem cordis nostri per peccatum adyta polluitur ne prophanatur necesse est ut iterato mundetur. Ista renouatio frequenter fit per penitentiam et peccatorum humilem confessionem. Sicut dicitur quod tulit Iudas lapides contaminacionis et mundauit sancta etc. Templum autem consecrandum aqua abluitur et aspersionibus mundatur quod fit in peccatorum confessione. Ezech. xxxvi. Effundam super vos aquam mundam et mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris et dabo vobis cor nouum et spiritum nouum ponam in medio vestri. Eph. iiii. Renouamini spiritu mentis vestre

Renouabuntur corpora per glorificationem. Spiritum rectum innoua in uisceribus meis. Eze. xi. Spiritum no-
uum tribuam in uisceribus eorum. Os uero renouatur per confessionem sicut renouatur
rostrum aquile ad petram. vii. Et labia ysaie mundantur calculo igni-
to. ysa. vi. Et nouis linguis loquebantur apostoli. Act. ii. Manus uero renoua-
tur per congruam satisfactionem. ad ephe. iiii. Exuite ueterem hominem cum acti-
bus suis et induite nouum hominem qui etc. i cor. v. Expurgate uetus fermen-
tum ut sitis noua conspersio etc. Circa renouatio fiet in corpore in iudicio

.iiii. dotes

quia omnis creatura que gemit et parturit usque adhuc liberabitur a seruitu-
te corruptionis. quia faciet deus celum nouum et terram nouam. ysa. xlvi. Nam
tunc commutabitur corpulencia in subtilitatem et natiuum celeste. apoc.
xxi. Vidi celum nouum et terram nouam. Tarditas in agilitatem. ysa. xl. mu-
tabunt fortitudinem uolabunt ut aquile etc. Sap. tanquam scintille in
harundineto discurrent. obscuritas in decorem et claritatem. quia ful-
gebunt iusti sicut sol. ysa. xxx. erit lux lune sicut lux solis etc.
Corruptibilitas in impassibilitatem. apoc. xxi. Vidi ierusalem nouam descendentem
de celo. In hac dedicatione fiet duplex festum. propter duplicem stole perceptionem
quia leticia sempiterna super capita eorum. gaudium et exultationem opti-

a .peccatum comparatur sompno.

nebunt et fugiet dolor et gemitus. ysa. xxxv. Secundo quod peccatum
comparatur sompno multiplici ratione. Primo propter sui operationem. peccatum enim li-
gat hominis intellectum et deprimit atque claudit palpebras discretionis ut omnia
faciat contra rationem. eccli. xx. cum dormiente loquitur qui narrat stulto sapi-
entiam. Secundo propter sui et mortis [illegible]. Sompnus quasi aliud [illegible]
tum etc. Sic peccatum additum peccato impedit hominem quantum ad affectum et desideri-
um boni quo ad effectum. Sicut lapis molaris mouetur quia taliter
posset mouere ad bonum. exo. xv. Fiant inmobiles quasi lapis. Tertio propter
dormientis agrauationem. Plus enim ponderant simul dormientes quam duo
uigilantes. Nam spiritus qui sua leuitate subleuat sanguinem et ipsum
impellit ad membra cum leuitate alleuiantur. et ipsa non habent tam
liberum transitum per corpus in dormientibus sicut in uigilantibus propter re-
uocationem caloris ad interiora. et ideo membra exteriora hiis spiritu et humoris
absencia depauperata sua terrestritate et frigiditate efficiuntur grauiora.
Sic in peccantibus spiritus sancti dona quoad effectum euacuantur. ex quorum depauperatione
homines illa ad omne bonum opus peragendum efficiuntur grauiora. Unde Ione. i. Descen-
dit ionas ad interiora nauis et dormiebat sopore graui. et accessit guberna-
tor dixit. quid hic sopore deprimeris. Surge et inuoca dominum tuum. Et in gen. xlv.
quo audito euigilans iacob. quasi de graui sompno non credebat eis etc.
Quarto propter fantasticam uisionem et sompniorum apparitionem. Nam dormiens sompniat
se habere pecuniam et thesauros magnos et fore diuitem regem uel episcopum
Set euigilans inuenit se miserum pauperem et mendicum. Sic modo dormientes
in peccatis diuites se estimant et felices. Set in futuro euigilabunt. et tunc non inuenient

uiri diuiciarum in manibus suis. ps. lxxv. sicut sompniat esuriens et bibit et cum fuerit expergefactus uacua est anima eius et non inueniet apprehendere eum. inopia quam aqua rec. sp sic turpitudinis denudationem. Sepe enim contingit dormientibus quod uestibus hinc inde dilabentibus membra uerecundia ipsis ignorantibus deteguntur. Quamdiu in carne uiuimus diuersis uirtutibus quasi talibus uestibus cooperimur. Caritas enim cooperit multitudinem peccatorum. Sed cum contingit dormire in peccatis mortalibus opera sua deformitatem anime ad euidenciam angelis et hominibus reuelantur. Unde dicitur Genesis ix. quod dormiente Noe in tabernaculo suo apparuerunt uerecunda eius. Sed dicitur [illegible] reuelabo tibi pudenda tua in facie tua. Eze. viii. Fode parietem et uidebis abhominationes pessimas quas faciunt hic. sp incurrit dormiens spoliationem. Quia enim dormientes sopitos effossis a latronibus spoliantur. Sic qui dormiunt in peccatis ab omnibus gratuitis a demonibus spoliantur. Unde cum sciamus istos latrones semper paratos ad spoliandum incautos dormientes necessarium est nobis uigilandum. Luce xii. Vigilaret utique et non sineret perfodi domum suam. Incipit hic latro suffodere in suggestione et effodit murum in delectatione. perfodit idest foueam perficit in consensu adimpleto. Intrat autem ad animam securus in opus perfectionis. Spoliat autem dormientem ab omni bono spirituali et donorum gratuitorum ablacione. Prouerbiorum vi. Usquequo piger dormis. usquequo consurges. manus tuas ueniet tibi quasi uir armatus egestas et pauperies uelut uir armatus. sp multiplicem quam accidit dormientibus lesionem. Sepe enim contingit eos post uulnera et spolia colligari uinculis et constringi. quibus interficiantur et occidi. Primum fit per peccatorum multiplicem [illegible] quibus anima irretitur. ps. Funes peccatorum circumplexi sunt me. Et prouerbiorum v. Unusquisque funibus peccatorum suorum constringitur. Sic Dalida fecit Samsonem dormire super genua sua et in sinu suo reclinare. et rasis crinibus tradidit eum philisteis qui uinctum cathenis in carcere molere fecerunt. Samson dormiens in sinu Dalide est peccator qui dormit in peccato. cuius lux eius abraduntur. Judicum xvi. idest oculos [illegible] affectiones et cogitationes. quod non cogitat de se nec de deo. Duabus chathenis ligatur quando amore uoluptatis seu mundane prosperitatis et timore temporalis aduersitatis in peccati consuetudine a diabolo detinetur. Si peccator soluit unam statim adhibet alteram. et sic ligatus cogitur molas idest peccata terere et malum malo copulare. quod in mola semper circuit nec [illegible] proficit. tandem sic dormientem dyabolus interficit cum ad desperationem uel presumptionem adducit. quod signatur ii. Regum iiii. ubi legitur quod Banaa et Rechab interfecerunt Isboseth in domo sua dormientem. Duo latrones sunt desperatio et presumptio. per quos peccatores obstinati fiunt impenitentes. Desperatio enim de dei misericordia diffidit. quasi diuina bonitas ab humana possit malicia superari. ut Chaym. Genesis iiii. Presumptio impunitatem promittit. ac si deus non esset iustus. scelera impunita relicturus.

Nota vii que inducunt desperacionem

Sunt autem vii occasiones desperacionem inducentes in anima mortua per peccatum, scilicet peccati qualitas, quantitas, multiplicitas, diuturnitas, pusillanimitas, vitandi peccatum difficultas, diuine comminacionis seueritas. Prima est qualitas peccati scilicet enormitas seu peccati insueti horribilitas multos ducit in desperacionem, quia pro uerecundia illius peccatum non audent confiteri. Eccli. iiii. qui pro confusione perdit animam suam. Ier. ii. confusio etc. Michee i. desperata est plaga eius quia uenit usque ad iudam et tetigit portam filie populi mei usque ierusalem. Iudas confessio dicitur. hoc est quando quis pro erubescencia non audet confiteri. Tunc est desperando proximus quando plaga peccati tangit ierusalem, id est illos qui uident deo bonum. Ierusalem namque visio pacis interpretatur. ¶ Secunda est peccati quantitas sicut accidit homicidium ut patet in chaym, qui dixit Gen. iiii. Maior est iniquitas mea quam ut ueniam merear. Sic et iudas uidens peccati sui quantitatem et magnitudinem credere quod diuinam transcenderet pietatem. Unde incidens in desperacionem laqueo se suspendit, ut luc. plus tamen peccauit desperando quam dei filium tradendo. ¶ Tercia est peccatorum multiplicitas. consideri namque considerant peccatorum multitudinem et infinitatem quoad numerum diffidunt pertingere ad tot peccatorum remissionem. Unde desperantes peccatis peccato accumulant. et que faciant non reputant immo currunt ad plus. in. qui desperantes tradiderunt se inmundicie etc. Ier. xviii. desperauimus post prauitatem cordis nostri et cogitaciones ambulabimus. ¶ Quarta est peccati diuturnitas. Considerant namque se tamdiu fuisse in peccato et ideo credunt se non posse graciam optinere, precipue in senectute quando replent ossa peccatis adholescencie sue sicut gutta iossata et incurati desperabilis infirmitas est. Prou. xxiiii. si desperaueris in die angustie imminuetur fortitudo tua etc. lassitudo est diuturnitas in peccato. lassati sumus in via iniquitatis. dies angustie est dies mortis. ¶ Quinta est pusillanimitas quando considerant proprie quantitatem que requirit debitum peccati et sic ex timore diffugit et totum dimittit non attendens quod una lacrima congeriem peccatorum diluit ut patet in maria. luc. vii. Ier. ii. desperaui. nequaquam faciam. adamaui in alienos et post illos ambulabo etc. ¶ Sexta est difficultas uitandi peccatum. sicut quis considerat quod tociens penitetur et tociens ipse recidiuauit frequenter diffidit quod numquam posset resurgere finaliter. sicut prefiguratum est in reg. i. quia primi desperabat dauid euadere manus saul et uirorum eius quia ad modum corone cingebant eum. Saul est dyabolus qui multis peccatis undique cingit animam ut desperet se posse euadere manus eius. ¶ Septima est diuine comminacionis seueritas. Quando namque magis peccator considerat magnitudinem diuine potentie et iusticie rectitudinem et seueritatem diffidit se posse tante sustinere magestati. Unde in persona talium dicit iob. vii. desperaui nequaquam ultra uiuam etc. Quomodo namque unam graciam posset optinere qui propter tot et tam intollerabilia flagicia offendit auctorem uite, qui una se reddidit indignum

⁊ illi qui solus gerit iniquam se facit amicicia alienum· Si attendat
talis q ⁊ si in deo sit iusticia tn̄ est sine mīa· immo mīa superexaltat
iudicium· Jaco· ⁊ si sit indignus uita ⁊ gra ex rigore equitatis
recuperare tn̄ potest gram ex regalia codis ex superhabundanti plenitudi
ne bonitatis· nō· n· di bonitas mortem peccatoris uult· s3 potius
ut conuertatur ⁊ uiuat· eze· xviij· Jo dicit ecc· xvij· ad deum si produxit gla
dium nō despes· est· n· regressus· si aperuit os triste non metu
as· est· n· ad illum concordatio ⁊c·

¶ Est languor ignorancie· i· thi· vi· si quis aliter docet ⁊c· ⁊ ii sciens nihil
s3 languens circa questiones· deut· xxviij· percutiet te dns amencia ⁊ cecita
te ac furore mentis ⁊ palpes in meridie ⁊c· ¶ Concup· ij· R· xiij· cuba
super lectum tuum ⁊ languorem simula· legitur de amon ⁊ thamar· de
uteron· xxviij· percutiet te dns scabie ⁊ prurigine per q designantur luxu
¶ Est lan-guor ¶ Inuidie· eccī xxx· melior est mors quam uita amara ⁊ requies eterna
q languor perseuerans· ⁊ seq· tristiciam ne des aīe tue· Inuidus consterit
tabescit de felicitate aliena· ij· par· xxi· cum q dies succederet dies ⁊c· sic
languore pariter ⁊ uita caruit mortuus est ⁊c· loq de ioram·
¶ Desidie uel negligencie· ecc· x· languor prolixior grauat medicum
in tpe senectutis sue doluit pedes· loq de asa· iij· R· xv· per q pigri
designantur· ¶ Inpaciencie· deut· xxviij· percuciat te dns ulcere pessimo
sicut nō permittet se tangi nec inpaciens· ¶ Inobe· exo· xv· si au
dieris uocem dni dei tui ⁊c· cunctum languorem quem posui in egypto nō in
ducam super te· ¶ Auaricie· malach· i· qui offertis claudum ⁊ languidum
sine maculam est qui maledictus dolosus ⁊c· sic auarus sicut ydropicus sitit·

¶ Propter ouium simplicitatem quam in clericis requiritur· plin· n· ut dicit ar· ·ar·
accidit ouibus pingued intellectus q alias quadrupedibus· sic ueri simplices
de proprio sensu non presumentes totum intellectum redigunt captiuum in
Ouis dom-estica obsequium x· ij· cor· xi· pu· xxiij· noli laborare ut diteris s3 pruden
cie tue modum da ⁊c· mt· x· ecce ego mitto uos in medio luporum· ¶ Pp
ter istē timiditatē· medicū n· hāt de sangine in cerebro cordis uel aliorum
animalium· unde timida est ualde· dicit n· ar· quod si fuerit pregnans ⁊ subito ·ar·
audierit tonitrum uel uiderit lupum timore perculsa facit abortium—
Sic est de aīa scā· ipa· n· quasi ouis timida que timoris lupi i· demonis
ferocitatem ⁊ tonitrui i· diuini iudicii impetuositatem oem pecti
concepcionem prout ⁊ primam delectacionem ex concupiscencia conceptam· ad co
perede nō permittit· Concup· n· cum conceperit parit peccatum ⁊c· Jaco· i· s·
concepit dolorem ⁊ peperit iniquitatem· si hunc conceptum abicit aīa simplex
timens lupi rapacitatem ⁊ iudicis seueri tonitruum· ysa· xxxi· sicut q·
damula fugiens ⁊ sicut ouis timens· Jo dicit ecc· beatus homo qui semper est pau
idus· Job· iiij· In horrore uisionis nocturne pauor tenuit me· ¶

Itē ei fecunditatem. sl̃t. n. fecūda i ple. lacte. uelle. vn̄ mma z morena nīl est possidenti. Sic q̄ iustus pficit z fecundatur i opib; iusticie z pietatis cant. iiii. greges tonsaꝝ q̄ ascenderunt de lauac̃ omnes gemellis fetib; z sterilis nō est int̃ eas. p. oues coꝝ fetose. Dicit n. ar. q̄ si acceperit i loco q̄ impetum uenti septemtrionalis. erunt fecundiores z facient masculos fortiores in australi uento. contrario facient feīas z debiliores. Uentus aquilonis. angustiam designat adulacionis z obloq̄ud. Je. i. Ab aquilone pandetur omne malum. Auster aut applausum psperitatis z glorie hūane. pficiunt plus i uirtutib; tpe aduersitatis. q̄ tpe psperitatis. exo. i. quanto plus opprimebantur tanto plus multiplicabant. leg. de filiis isrl. Itē uenaꝝ lingue uarietatem. Gn n. sub lingua hntes uenas albas z filios hnt albos. si nigras hebūt nigros. z si uarias uarios. Et hoc conuenit uiro simplici z religioso. ut s. qualitate doctrine. ipsi uita z [illegible] colores. contra n. hnt linguam albam s; pellem nigram. i. doctrinam bonam z uitam mala. uox iacob z manus esau. vn̄ apli qui uariis linguis loquebant. uirtutum uarietate colorabantur. vn̄ gn̄. c. iiii. q̄ filium uarium qui fuit int̃ i omib; qua i capite erit [illegible] tua tales n. cedent i partem [illegible] quoꝝ uita concordat cū doctrina. luc. ult. sunt n. potius oper. z [illegible] ne z c. Itē pastus tenuitate. q̄nto n. gramina sunt [illegible] tanto n. meli inde oues z salubrius nutriunt. vn̄ dr̃ ar. q̄ oues omne q̄ nutriunt i locis aquosis male sunt q̄ de facili ex corrupcōe [illegible] morbum ingerunt pestilente. Sic ad litteram simplices z religiosi mediū parco z arido sunt contenti. sicut helias qui comedit pane subcinericium. iii. Re. xix. Sic iohēs bapta qui comedit locustas [illegible] i. plus n. [illegible] uenit. vn̄ montes pascue creuerunt loca [illegible] Job xxxix. z [illegible] plus uacant [illegible] q̄ uentri [illegible] Eze. xxxiiii. pascam eos i montib; isrl. i montib; excelsis erunt pascue [illegible] i locis palustrib; z aq̄sis. i. uoluptatib; z deliciis. de facili incurrunt [illegible] vbi sedes e amoris z caloris [illegible] n. mero estuant de facili spumant i libidine ut dr̃ [illegible] eze. h fuit iniquitas sodome z c. Jacob. v. epulati estis sup terram i luxu enutristis corda ura. Je. v. saturaui eos z c. Itē etiam quietis alternationem i quia [illegible] quiescit i late dextro. In hyeme [illegible] hyemps e. cant. Jam hyemps transiit z c. Estas e futura [illegible] estate z uer tu plasmasti ea. Oues g. [illegible] i hyeme dextre sunt labore z [illegible] q̄ designatur p sinistrum. sed i futo [illegible] i estate quiescent i dextra. pu. ult. longitudo dierum in dextra illi' [illegible] in [illegible] uolunt ee i dextra [illegible] z [illegible] i futo [illegible] ad sinistrum misie z laboris. vn̄ dicit [illegible] ad eze. iiii. dormi [illegible] latus

.xx. c

tuum sinistrum et portabis iniquitatem domus Israel etc. Et cum compleveris
haec dormies super latus tuum dextrum secundo et non convertes te de latere in latus donec com-
pleas dies obsidionis tuae etc. Quod autem hic [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] obsidentur sicut habetur [illegible] de obsidione Jerusalem et [illegible]
[illegible] cadibunt te in mille tui valle etc. Durante autem hac obsidio-
ne [illegible] accubans in sinistro. Sed sopita obsidione tunc convertens
a sinistra parte ad dextram gloriae ubi dicetur venite benedicti pa-
tris mei. [illegible] ingerens victimam et immolans [illegible] in [illegible]
ge in sacrificium deo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quasi pingues [illegible] [illegible] et religiosi [illegible]
[illegible] [illegible] devocionis pinguedine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
pinguedine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] immolarentur [illegible] [illegible]
[illegible] est victima [illegible] [illegible] obsecro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] corpora hostiam sanctam etc. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] die [illegible] [illegible] In [illegible] [illegible] [illegible] humilia [illegible] etc. [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] impinguantur [illegible] [illegible] [illegible] sale [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] lenticula cum sale et post [illegible]
impinguantur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Lenticula est prima leguminum valde frigida [illegible]
est et sicca [illegible] [illegible] sume [illegible] [illegible] et fabam et lentem et mil-
lium et viciam etc. Ista lenticula est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Omnis [illegible] victima [illegible] sale condienda est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dicit apostolus [illegible] obsecro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
impinguantur [illegible] [illegible] [illegible] holocaustum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] corpore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] devocionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] pascet eos et ad [illegible] [illegible] perducet eos.

Sola ad modum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] etc. Item quia [illegible]
[illegible] est candidum [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] effusione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et rubicundus [illegible] [illegible] [illegible] quare rubrum est [illegible]
[illegible] tuum [illegible] [illegible] sanguis [illegible] [illegible] vestimenta mea.

207

[illegible]

xpc dr granu

quia calidum est et humidum quod refertur ad christi pieta
tem extra ascendentem in pietate et mira ad humorem lacrimas fu
dendas copiose que effudit pro nobis. hebr. v. cum clamore ualido et la
crimis offerens exauditus est. Christus granum tritici est multiplici
fortitudine et ex hoc granum est ille panis uiuus qui de celo descendit qui con
fortat cor hominis. sap. [illegible] panem de celo prestitisti eis. et de ps. ex
adipe frumenti saciat te. Christus granum sinapis est multipli
catum [illegible] seminatum in agro occiditur cum germinis se renouat
quod conuenit christo qui mortuus uelut granum in terram [illegible] re
positus est et die tercia in calamum pullulauit qui a mortuis resur
gens morti amplius [illegible] qui uelut granum mortuum [illegible] dic
it [illegible] [illegible] est et sic in fide gentium est multiplicatus et di
latatus. gen. xli. Septem spice pullulabant de culmo uno cul
me de grano mortuo erumpentes est christus a mortuis resurgens
septem spice formose et plene signant unitatem sanctorum qui
plene uirtute et formose [illegible] per septiformem gratiam spiritus sancti [illegible]
[illegible] [illegible] celestium [illegible] [illegible] tamquam frumentum purum celeste
horreum adimplebit ¶ Flos sum ego christus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Sicut lucifer ante solem. sicut aurora ante diem. uel g
men ante florem. fumus ante ignem. uox ante uerbum. [illegible] ante re
ge. seruus ante dominum. lucifer ante sole et aurora ante die
precessit et ipsi ortum annunciantes et mox cum sol apparuit ulterius no
rutilant. Sic iohes aduentum solis iusticie precedens [illegible] sole
ueniente et miraculorum choruscante et predicante mundum illustran
te a baptismate et predicationis officio iam cessabat et se uiden
te maiore lumine uoluntarie occultabat. iob xl. numquid post
ortum tuum precepisti diluculo et ostendisti aurore locum suum
[illegible] [illegible] sicut aurora mane rutilans absque nubibus
oriente sole [illegible] Flos est christus. cant. ii. ego flos campi
et lilium conuallium [illegible] flos de radice eius ascendet [illegible] Germen
fuit iohes. [illegible] Iustus germinabit sicut lilium. [illegible] In talibus
dixit ei [illegible] germinant. Germine [illegible] precedit florem sed
succedente flore et pullulante germen cedit [illegible] et recedit
Io. uirga aaron que protulit in germinans [illegible] quibus turgescentibus
erupere flores et [illegible] in amigdala deformati. num. xvii.
Ignis fuit christus deus [illegible] deus noster est ignis consumens
eze. i. aspectus eius [illegible] splendentis ignis [illegible] in circuitu
sicut aspectus arcus in die pluuie. loquitur de electro id est de christo
qui est electrum quod fit ex auro et argento. Nam in christo due
nature diuina scilicet et humana coniuncte sunt [illegible] in unitate

precessit
iohes
christum

alit fuit igni splendenti. sed et humanitate arcui in nubibus
refulgenti. Eccli. l. sicut ignis ardens et arcus refulgens
sed Iohannes fuit sicut fumus ignis per similitudinem. Ipse enim fuit virgu-
la fumi ex aromatibus mirre et thuris. In mirra Iohannis absti-
nencia. In thure vite et doctrine redolencia significatur. Ipse enim precessit do-
minum in spiritu et virtute Helye parare domino plebem perfectam. Luc. i. Sed
quando ignis invalescit. tunc fumus evanescit. Sic per Christum exaltatum
Iohannis ipso auctoritas minoratur. Unde Iohannis iii. Illum oportet crescere me
autem minui. Factum est enim ut in signum Iohannes nasceretur in solsticio esti-
vali quando dies decrescunt et abreviantur. Christus vero in solsticio hyema-
li quando dies crescere incipiunt et prolongantur. ¶ Iohannes fuit vox
precedens verbum id est Christum sicut ipse dicit: Ego vox clamantis. Fuit enim
Christus verbum id est verum bonum veritate que perficit intellectum et boni-
tate reficiens affectum. Ysa. lv. Audite audientes me et
comedite bonum et replebitur crassitudine anima vestra. Et Exo. xxxiii. Omne
bonum ostendam tibi. Illud verbum fuit valde difficile ad intelli-
gendum et ideo premisit deus vocem id est Iohannem qui per [illegible] ubi venturum annunci-
aret. Sed hec vox transiit verbum autem permansit. Unde Ier. non au-
dietur vox tua foris et clamor tuus in plateis. ¶ Iohannes pre-
missus est a deo patre ut sicut regis adventum voce preconia in
mundo et in limbo proclamaret, quemadmodum venienti regi preparat.
Unde Gen. xli. clamante precone precepit ut omnes genua coram eo
flecterent et scirent eum prepositum universe terre Egypti. Sed mirum
[illegible] talem sine precone precedente venire noluit. Sic rex super omnes
filios superbie tenebrarum princeps dyabolus suum preconem sua edicta
non proponit. Preco vero eius malicie est lingua detractoris, adulato-
ris et criminatoris. Nam detractores oblocquendo bonis eorum confun-
dunt innocenciam. Adulatores malis applaudendo fallaciam
et simulatam extollunt iusticiam. Criminatores et susurrones
[illegible] falsis dilacionibus ex deliberata malicia [illegible] opio-
ne [illegible] famam et apte violant iusticiam. Hec est lingua triplex vel
tercia que multos commovit. Eccli. xxviii. Susurro et bilinguis male-
dictus erit multos enim turbavit pacem habentes. Lingua tercia mul-
tos commovit et dispersit de gente in gentem. Et o lingua ser- b
pentina [illegible] felle [illegible] plena que non solum dupli-
cans verbum et replicans ad malicie [illegible] quedam oblo-
quendo inimicos et amicos non parcit blandiendo [illegible] applaude-
do [illegible] mortis. non solum [illegible] et causa fo-
re absque dubio [illegible]. Tales quidem sunt precones [illegible]
[illegible] clamabat preconialiter nobis [illegible] tribulis et linguis [illegible]

audientes sonitum tube sambuce et symphonie etc. Sic etiam illi
sumo ponet malicie. Ita iohes pro e [illegible] et iusticie. Nam per-
mundo originali non peccati peperit iusticie custodiente et sic
m. sed ut clamauit pro aliquo sol occidit unusquisque rediens
in ciuitatem et domum suam etc. IIII ostendit est iohes luciferi
singulus ante diem. scilicet preparare hospicium seu preuenire quando
de multos [illegible] angelos [illegible] diuisim modo clamabat sic
ueniet desideratus cunctis gentibus. Ecce rex tuus. Ecce deus uester. Sed igitur
in. sed cum esset iam in ianuis pretulit hominem quia [illegible] populi
sectorum archanorum [illegible] digito ostendit sponsum ueniens
et dicens. Ecce sponsus uenit exite obuiam ei. [illegible] quia de
suum sponsus cubiculum tenebrosum. scilicet mundum erat ingressurus pre-
cessit iohes lucerna ardens et lucens ne sponso uenienti sed ipso
se recipientem [illegible] ostenderet. [illegible] sponsus id est christus
cum ipse esset lux de tali lucerna indigebat sed humane uite seruiens
[illegible] lux [illegible] ut scilicet deum et non erat
ille lux sed ut testimonium perhiberet de lumine. [illegible]
christo [illegible] iohes [illegible] se dixit [illegible] et [illegible] non [illegible]
per hoc suos [illegible] discipulos christi ad emulacionem [illegible]
ducens ad [illegible] et [illegible] ad discipline [illegible] dicens se
potius gaudere debere quam dolere [illegible] sic tales
non [illegible] modum [illegible] solo [illegible] et [illegible] uolui estimari.

Primo gaudeo [illegible] [illegible] liberacionem [illegible] egredimini
de babilone fugite a chaldeis [illegible] exultacionis annunciate [illegible]
[illegible] deus seruum suum iacob [illegible] [illegible] exultauit se
[illegible] qui liberati [illegible] [illegible]
[illegible] IIII [illegible] [illegible]
[illegible] qui de omnibus [illegible] ad
[illegible] christi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sicut exultauerunt uictores capta preda [illegible]
ecce deus noster iste [illegible] expectauimus saluabit nos [illegible]
[illegible] et [illegible] in salutari eius [illegible] exultate saluatori
in nos [illegible] addere [illegible] letitiam [illegible]
[illegible] exultabimus cum [illegible] [illegible]
IIII [illegible] reconciliacionem [illegible] ad deum [illegible] omnes [illegible]
[illegible] [illegible] offensam [illegible] alieni a deo [illegible] christo media-
tore [illegible] sanguine suo reconciliati [illegible] [illegible]
[illegible] sanguine [illegible] exulta satis filia syon [illegible]
[illegible] ecce rex tuus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] IIII [illegible] [illegible]

Gaudiu de aduentu

olen nõ gauderet q̃ ꝑ angelos se exaltandũ ꝓuidet. ysa. iiii. In die illa erit germen dñi i magnificẽcia et gl'ia et fructus tre erit sublimis et exultacio his q̃ saluati sunt ex isrł. ps. uox exultacõis et salutis in tabnaclis iustorum. dextera dñi fecit uirtute dextera exaltauit me. et ysa. xii. exulta et lauda habitacio syon. ſiiii ꝓp immediatam diuinam uisionem. vñ b'n. uerbum apud prem caro factum. et effabile factum ẽ. ut dr glo. ysa. lii. gaudete et laudate simul deserta ierlm. qr parauit dñs brachium scm suum i ~~omib~~ oculis oium gencium. et uidebunt oẽs fines tre salutare di nři. Et zach. x. filii eorum uidebunt et exultabit cor eorum i dño. ysa. lx. tunc uidebis et affluet et mirabit et dilatabitur cor tuum. Job. xix. In carne mea uidebo deum saluatorem meum. et ysa. xxxv. exultabit letabunda. qñ uidebunt xpm. ſiiiii ꝓp regni ꝑditi restitucõem. In h'n. regnum celorum ẽ clausũ omib restitutum. Mich. iiii. ad te ueniet potestas prima regnũ filie ierlm et regnabit dñs super eos i monte syon ex hoc nunc et usque i sclm et c. eccli. xv. Jocunditatem et exultacõem thesaurizauit sr eum et nõie eterno hereditabit illum. q. d. uite hereditario dabit illi regnum eternũ de quo ps. regnum tuum regnum oium seclorum. ſiiiiii ꝓp finalem ꝑ xpm oium creaturarum renouacõem. Sicut i adam oia sunt peiorata et inueterata. ita i xpo oia reparata sunt et renouata. ysa. lxv. ecce creo celos nouos et terram nouã et nõ erunt i memoria priora nec ascendent sup cor. s; gaudebitis et exultabitis usque i sempiternum i his q̃ ego creo. nõb. et c. Amos. ult. In die illa suscitabo tabnaclm dd quod cecidit. et reedificabo aperturas murorum eius. et ea q̃ corruerant instaurabo sicut in diebus antiquis et c. Et alia multa uidentur i spũ abraham i die icarnacõis xpi pfuturo gauisus est. abac. ult. gaudeam gaudebo i dño et exultabo i deo ihu meo.

QUi sequitur me nõ ambulat in tenebris. Nõ. quod sequendus ẽ xpc ut lux. sicut dr. et hoc ut illuminemur lumine sapie et uirtutis. Job. xxxvii. ꝑ quam tnam spargunt lux. In h' rei figuram nubes lucida pcessit filios isrł. ut i exo. xiiii. ſiiii ut dux. ne ab hostibus superemur. Judic. viii. certatim frangentes ramos humeris i ponentes sequebantur ducem. Mt. xvi. qui uult uenire post me abneget semetipsum et tol. c. s. et seq. me. Apo. xix. uestitus erat ueste aspsa sanguine. et exercitus celi sequebantur eum et c. ſiiii sicut pastor ut pascamur. Jo. x. oues eum sequuntur et uocem eius audiunt. Jo. nõ sunt tuti bene te pastore sequentes. ſiiii ut ductor ne a uia iusticie deuiemus. Job. xxiii. uestigia eius secutus est pes meus. et uiam eius nõ declinaui. ut sig'tur ꝑ azariam illum magni anania filium qui dixit ad thobiam. ego sanum ducam et reducam eum. thob. v. ſiiii ut dñs. videlz ut nos uelit seruos ei subiacere. Jo. xx. vos uocatis me magister et dñe. et bñdicitis sũ et enim. eccli. xxiii. magna ẽ gloria sequi dñm. ſiiii sicut sponsus. ut ab eo diligamur. nam aiam ipsum sequentem ꝑ amorem diligit ut sponsam. Jo. dr. cant. v. veni sponsa mea ueni dilecta mea. Sic enim sequẽ-

Nõ q̃ xẽ sequendus.

abraham IIII° quod sequitur dominum ut lucem per viam sapientie et veritatis non ambulat in tenebris ignorancie et errorum. Deus enim lux est et tenebre in eo non sunt ulle, ut i. Joh. i. Ysa. ix. populus qui ambulabat in tenebris vidit lucem magnam. IIII qui sequuntur dominum tamquam ducem per viam castitatis non ambulant in tenebris carnalium desideriorum. Carnalia enim desideria militant adversus animam, ut i Petri ii. Sed eorum duces in hostes ab hiis tenebris non comprehenduntur. de quibus Ps. et dixi forsitan tenebre conculcabunt me. ¶ Qui sequitur pastorem non ambulat per tenebrosa devia spiritualium peccatorum. Pastor enim et episcopus animarum nostrarum suas oves ducit per lucidas semitas celestium mandatorum. Unde dicitur Exo. quod per totam terram egypti erant tenebre palpabiles excepta terra iessen. terra iessen locus est pascualis ubi optime oves alebantur, ut dicitur Gen. xlvii. et significat vitam claustralem in qua tenebre spirituales non attingunt. de quibus Job iii. obscurent eum tenebre et umbra mortis occupet eum. IIII qui sequuntur tamquam ductorem per viam paupertatis non ambulant in tenebris secularium negociorum. de quibus Ysa. lix. expectavimus lucem et ecce tenebre, splendorem et in tenebris ambulavimus, impegimus in meridie quasi in tenebris etc. Nullus enim placentis deo implicat se secularibus negociis. Nimis enim animam obtenebrant et obscurant. Job iii. obtenebrentur stelle caligine eius etc. IIII qui sequuntur Christum dominum per viam humilitatis non ambulant in tenebris ambicionis sive appetitus dignitatum et honorum. Amor enim proprie excellencie excecat et obtenebrat lumen rationis. Sicut dicitur Ps. nescierunt neque intellexerunt in tenebris ambulant etc. Sed humiles ipsi tanto securius incedunt quanto minimus viam in eis animat. IIII qui sequuntur dominum tamquam sponsum per viam caritatis non ambulant in tenebris et bonum mentis sive odiorum. Odium enim mentem omnino excecat sicut excecantur ursus ad pelvim ardentem. Quod superaddit ingens et non viderit solem. Unde dicitur i Jo. ii. qui dicit se in luce esse et fratrem suum odit in tenebris est usque adhuc et in tenebris ambulat. nescit enim quo eat quia tenebre obcecaverunt oculos eius. Patet ergo quam magna est utilitas sequi Christum lucem. Quia sequens non solum evadit periculum immo consequitur magnum fructum. Unde sequitur habebit lumen vite. ¶ Ego autem non sum de hoc mundo. Nota quod duo sunt que notificant de homine an sit de celo vel de mundo. Primo etc. quod rec huius: frequentem operis conversacionem. sicut quando est aliquis de aliqua civitate illuc.

Nota quod Christus suam mortem vocat exaltacionem

¶ Cum exaltaveritis filium hominis etc. Exaltatus autem fuit Christus multis in cruce. Primo ut tamquam rex coronatus ab omnibus videretur. Primum rex exaltari cum coronatur et in trono collocatur. In passione fuit Christus coronatus. Cant. iii. venite et videte regem salomonem in dyademate etc. Quando in trono crucis fuit collocatus, sicut est principatus eius super humerum eius.

Item ut per eius mortem princeps mortis superari ostenderetur. Sicut enim capto castro et expugnato vexillum regis erigitur. Sic Christi humanitas in palo crucis in signum victorie elevatur. Josue viii. Leva clipeum quod in manu tua est contra hay quia tradam eam tibi. Clipeus in mortali carne pendens per foratus est Christi corpus. In quo elevato in cruce rex hay id est princeps huius mundi est devictus. Jo. xii. Iam princeps huius mundi iudicatus est. Iam eicietur foras. Item in signum quod per ipsius mortem humana natura ab exilio revocaretur. Ysa. xi. Levabit dominus signum in nationes et congregabit profugos Israel etc. Jo. xi. Iesus erat moriturus pro gente et non tantum pro gente sed ut filios dei congregaret in unum. Item ut humana natura que per lignum vetitum est contracta per Christi crucem in cruce erigeretur. Incurvata enim fuit humana natura odio et contracta sed in Christo in cruce elevato est universaliter exaltata. Ysa. ii. Oculi sublimis hominis humiliati sunt et exaltabitur dominus solus in die illa. Et elevabuntur et omnia ydola terre penitus conterentur. Item ut ille qui plus omnibus et pro omnibus patiebatur omnibus in exemplum poneretur. Non ab aliquo tamquam thesaurus absconderetur. Jo. significatum per serpentem eneum in palo elevatum cuius aspectus omnes restituit sanitati. Ut Jo. iii. Sicut moyses exaltavit serpentem etc. Jo. dicitur in trenis. ii. Venite et videte si est dolor sicut dolor meus. Item ut ab ipso exaltato facilius mentes hominis ad sublimia converterentur. Unde Jo. xii. Ego cum exaltatus fuero omnia traham ad me. Passio enim Christi fortissimum est vinculum attrahendi. Osee xi. In funiculis adam traham te in vinculis caritatis. Jere. xxxi. Caritate perpetua dilexi te ideo attraxi te miserans. Sed isto vinculo nullus ad celestia elevatur. Jo. xv. Nemo ad me nisi pater meus traxerit etc.

Quare videntes ceci fiant etc. Comparatur autem peccator ceco propter multa. Primo quia lucem sibi presentem nullatenus apprehendit. Sic peccator divinam gratiam que omnibus presto est non attendit. Ier. v. Audi popule stulte qui non habes cor qui habentes oculos et non videtis etc. Ps. Obscurentur oculi eorum ne videant. Jo. dixit Thob. ii. Quale mihi gaudium est qui in tenebris sedeo et lumen celi non video. Item cecus gressus suos in incertum dirigit et viam vel semitam tenere nescit. Sic peccator viam mandatorum et semitam consiliorum negligit et viam que ducit ad mortem eligere consuevit. De quibus proverb. vii. Vie inferi domus eius penetrantes ad interiora mortis. Ps. Erraverunt in invio et non in via. Et in trenis iiii. Erraverunt sicut ceci in plateis. Et in ysa. liii. Omnes nos quasi oves erravimus unusquisque in viam suam declinavit. Ps. Erraverunt in solitudine, viam civitatis habitaculi non invenerunt. Et ecclesiastes: labor stultorum affliget eos qui nesciunt in urbem pergere. Item cecus dexteram sinistram dicit et sursum deorsum et econtra, similiter album nigrum et econtra, sicut ysaac cecus pecudis iudicavit pellem hominis. Gen. xxvii. Sic peccator malum pro bono eligit et inter sanctum et prophanum, iustum et iniustum non discernit

Nota quare peccator comparatur ceco

ysa. v. Ve his qui dicitis malum bonum et bonum malum. po. lu. te. et te. lu.
bunt sepe errant in iudiciis. sicut cecus qui credit garrire porcum vel canem
percutit hominem. Sic faciunt qui debent in aliis extinguere odire et percutere
culpam. et ledunt et odiunt personam. sicut lamech cecus. gen. iiii. credens
interficere feram occidit chaym. quod non est faciendum. quia extirpan
da est malicia. non est homo odienda. Io abraham ex dei precepto immolavit arie
tem et filium reservavit. gen. xxii. IIIIII cecum ductor precedit et ducitur
cecus alium post se ducit. Sic peccator peccatore ascendit ad peccatum et adducitur
act. ix. ad manus autem illum trahentes duxerunt eum in damascum
Et io multi hodie in precipicium gehenne dilabuntur. qui parabola aliorum
exempla sequuntur. Mt. xv. Si cecus ceco ducatum prebeat ambo in fo
veam cadunt. Trenorum iiii. erraverunt sicut ceci polluti sunt sanguine. et cum
non possent tenuere tenuerunt lascivias suas. vivus n. peccator adheret
est alienus. IIIIII cecus horas temporis non agnoscit. Sic iste n. credit horam
nonam. quia clarum lucis sentit. non n. habet aliud orologium nisi ventrem
unum vult vesperam sed noctem putat. quia dormire desiderat. Sic pec
catores fugam orhe nimis tenere diligentes. credunt tempus
esse datum ad lasciviendum. quod datum est itaque ad penitendum et lugendum
sic dicitur in iob. deus dedit ei tempus penitencie et ipse abutitur eo in superbiam.
Io de dehely. i. Re. iii. caligaverunt oculi eius et non potuit videre lucer
nam dei donec extingueretur. Sed lumen n. sunt tu ceci quia non discerne
bant quid erat dies vel quid nox. quia erat opus lumine lucerne ut quia non
que lucerna ardebat non videbat. et si fuit extincta non discerne
bat. Sic peccatores hic ex clamant horam replecionis ventris
que est tempus refectionis mentis. ysa. xxii. vocavit deus ad fletum etc. Ecce
et gaudium etc. Ve qui tales cum sunt sicut pz in gmolatioe cor. qui
nunt cecus nescit palpere aliud tempore ponit in aure quod debet in
ore. Sic faciunt multi qui convertunt ad luxum ventris. quod de
bent dirigere ad pastum mentis. Et io bene dicitur gen. quod cecitas mentis
filia gule est. Gen. xxvii. cum suffocatio oculorum etc. Pater quod quod
vere sunt ceci peccatores precipue superbi et presumptuosi quibus videre est
dunt. et in tenebris sunt. ps. supercecidit ignis et non viderunt solem.
ysa. xlii. quis cecus nisi servus meus etc.

Gloria mundana est vana [illegible] [illegible]

Si ego glorifico meipsum gloria mea nichil est etc. Inutilis autem in modo
detestabilis est humana gloria propter eius deceptionem. Decipit n. suum ama
torem. promittit n. honorem et reddit ignominiam et confusionem
Osee iiii. gloriam eorum in ignominiam commutabo. Et abacuc. ii. conda
bit te calix dextere eius et vomitus ignominie super gloriam eius. IIIIII
promittit extollenciam et sublimacionem et adducit deiectionem ut
patet in lucifero. ysa. xiiii. quomodo cecidit lucifer etc. Ps. deiecisti eos dum al.

et ysa. xxviii. ve corone superbie effraym flori decidenti glorie exultationis etc.
Jer. xiii. humiliamini et sedete quia de capite descendit corona glorie vestre
ysa. xlv. gloriosior eris humiliando. eccli. xx. est propter gloriam minoratio et est qui ab
humilitate levabit caput. et ysa. xxv. humiliabit gloriam moab cum
allisione manuum. Item propter infatuationem. Infatuat enim mentem et reddit
ut nequis recognoscere infirmitatem et vilitatem. i. mach. ii. gloria
hominis impii est stercus et vermis hodie extollitur etc. eccle. x. preciosior sapientia
pecit. quia gloria ad tempus est stulticia. abacuc. ii. quomodo vinum potantem decipit sic erit vir superbus. Item propter excecationem rationis et fidei destructionem. Appetitus enim vane glorie intellectum humiliari ad Christi obsequium
non permittit. Unde Jo. v. quomodo potestis credere qui gloriam ad invicem
accipitis et gloriam que a solo deo est non queritis. privat enim oculum rationis lumine fidei. Unde Jo. xii. excecavit oculos eorum et induravit cor eorum ut non videant et intelligant et convertantur et sanem eos. dilexerunt enim magis gloriam
hominum quam gloriam dei. Item propter eius subitum transitum et evacuationem. Omnis enim gloria
mundi est ad instar pueri. qui cum morietur non sumet omnia neque descendet
cum eo gloria eius. ysa. xxi. In uno anno quasi in anno mercenarii auferetur
omnis gloria cedar. Sap. v. quid nobis profuit superbia aut divitiarum iactantia
contulit nobis. omnia transierunt sicut umbra et tamquam nuncius percurrens et sicut avis transvolans cuius nullum invenitur argumentum itineris illius
et sicut navis que pertransit fluctuantem aquam etc. Item propter eius detestabilem
desolationem. Siquidem enim plus inficit spiritum hominis quam appetitus mundane
glorie et vane laudis. eccli. qui tangit picem inquinabitur ab ea
et hest. xiiii. tu scis quod abhominer signum superbie mee et glorie quod est
super caput meum in die ostentationis mee et detester quasi pannum
menstruate. et xv. et detestor odio gloriam iniquorum. Item propter eius
depauperationem. Egentem enim depauperat ab omnibus virtutibus. eccli. x.
qui gloriatur in sua paupertate vereatur. et ysa. x. mittet in pinguibus eius tenuitatem et subter gloriam eius succensa ardebit etc. eccli.
xxv. pauperem superbum divitem mendacem senem fatuum et insensatum
etc. Item propter demonis assimilationem. Nullum enim vicium ita conformat animam dyabolo sicut superbia. qui mutaverunt gloriam suam in similitudinem
vituli comedentis fenum. Vitulus lasciviens et fenum comedens est dyabolus
de quo Job. xl. de omnibus dicitur. similes illis fiant qui faciunt ea. Item propter
mala que provenerunt ex humana gloria. Christus non propriam gloriam querens
omnia pati elegit. Jo. vii. qui a semetipso loquitur gloriam propriam
querit. Qui autem querit gloriam illius qui misit illum hic verax est.

Ambrosius 17.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
A[illegible] 106.
[illegible] 99.
Anime [illegible]
[illegible] 114.
Angeli [illegible]
[illegible] 118.
A[illegible] 120.
[illegible]
[illegible] 124.
Agni 158.
[illegible]
[illegible] 161.
A[illegible] 163.

Beda 97.

Carnis [illegible] 30.
[illegible]
Sancta [illegible]
[illegible]
[illegible] 34.
[illegible] 43.
columpna [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 188.
Christus 116
[illegible] 124. 178.
[illegible] 126.
[illegible]
Cella [illegible] 4.
[illegible] 14. 15.
[illegible] 26.
[illegible]
[illegible] 112.
[illegible]
[illegible] 14.
[illegible] 118.
[illegible] 156.

D[illegible] 98.
[illegible] 47.
[illegible] 58.
[illegible]
[illegible]
[illegible] 18.
[illegible] 139.

[illegible] 197
[illegible] 190
[illegible] 197
[illegible] 198.

Equus 49.
[illegible] 67.
[illegible] 143.
[illegible] 190

F[illegible] 164.
[illegible] 37.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Fontes 97.
Fons [illegible] 48.
[illegible] 19.
[illegible] 141
[illegible] 117.
[illegible] 149
Flumen 149.

Gladius 89.
[illegible] 174.
[illegible] 199
[illegible]
adventu 197.

hostium 188. 194.
[illegible] 197. [illegible] 146.

Io. b. [illegible] 178.
[illegible] 176.
[illegible]
[illegible] 160

Liber 74.
Lux [illegible] 188.
[illegible] 37. Lune 190.
[illegible] 77. 71.
[illegible] 47.
[illegible] 87.
[illegible] 148.
[illegible] 194 Luna 149.

Mari [illegible] 17.
[illegible] 18.
[illegible]
[illegible] 167.
[illegible] 190.
[illegible] 166

[illegible] 144

Mare 104. Mare 169. [illegible] 167.
[illegible]
[illegible] 98.
[illegible] 71.
[illegible] 110. Mons 167. [illegible] 118.

[illegible] 4.
[illegible] 7. Nomen 190.
[illegible]
[illegible] 110.

Oves [illegible] 194.
[illegible] 199.
[illegible] 197.
[illegible] 144.
[illegible] 73. Odium 42.
[illegible] 9.

Panis 86.
[illegible] 87.
[illegible] 20.
[illegible]
[illegible] 44.
palma 94
pallium 86.
[illegible] palme 88.
palme [illegible] 149.
[illegible] 171.
[illegible] 74
psalmi 147. 148.
[illegible] 158.
[illegible] 168.
[illegible] 181
pascha 186 187. 188. 189.
[illegible] 197.
[illegible] 198.
[illegible] 198.
[illegible] 99.

Rete 6.
[illegible] 199.
[illegible] 92.
[illegible] 191. 197
[illegible] 6.

Sepulcrum 16.
[illegible] 74.
[illegible] 97. [illegible]
[illegible] 147.
[illegible] 116.
[illegible] 141.
[illegible] 197.

200

BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK

gefördert
durch

Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

2 ? 0 Lb 1890 Den

hinten

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

gefördert durch Baden-Württemberg MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST